

DE INSTITUTIONE EVOLII
et differentia ipsius ad legem de fi-
guris euuangelistarum. & eorum
modo scribendi. de materia euglij.
intentione. fine. & ad quas partes
philosophie spectet. dicitur ratio pre-
scribere. Materia euglij sunt. scē
trinitatis mysterium. xpc scdm
diuinam & humanam naturam.
dicta & facta eius. aliorumq; facta
& dicta ad ipm. Intentionem uero
& finem apit iohes dicens. hec au
scripta sunt ut credatis. quia ihc
est filius dī. & ut credentes uitam
habeatis in nomine eius. Finis enim
idē finalis causa euglij ē. sane credē.
pfecte diligere. sacramentis insigni-
ri. & horum trium finalis causa est
uita etna; ad hec quippe adipiscenda
fuit intentio euglica p̄dicare et scri-

bere. Hunc de excellentia & differen-
tia euglij dicamus; Auō de concor-
dia euglicarum. Int̄ om̄s diuinas
auctoritates euglm merito excellit.
Quod enim lex & p̄phe futurum
p̄nuntiauerunt. hoc redditū atq;
cōpletum in euglio demonstratur.
Ex libro differentiarum ysidori.
Int̄ legem & euglm hoc inter ē.
quod in lege littera. in euglio gra-
tia. Illa habuit umbram. ista ima-
ginem. Illa data est p̄pter trans-
gressionem. ista p̄t̄ iustificationē.
Illa ignorati demonstrat peccatū.
ista agnitum uiuat ut uitetur.
Illa flagitū deditos increpat. ista
peccantes bonitate p̄pria liberat.
Illa talionem decreuit reddere. ista
etiam pro inimicis orare iussit. I-
lla coniugio multas habere. crescere &
generare p̄cepit. ista continentia
suasit. Illic p̄dicatur circūcisio car-
nis. hic lauacrum in ablutionem
cordis & corporis. Illic chanaan re-
gnum & p̄missiones temporalium
rerum continentur. hic uita et-
na regnumq; celorum p̄mittitur.
Illic sabbati ocium & requies celebra-
tur. hic sabbati requies in xpo ha-
betur qui dixit. uenite ad me om-
nes qui laboratis & onerati estis. &

ego uos reficiam et inuenietis requiem animabus uestris; hinc a sanctis animalia immunda prohibentur: hic in corpore christi idem in sanctis suis non admittitur quicquid per illa immunda animalia in mores hominum significat: hinc pecoribus immolatis carnis et sanguinis hostie offerebantur: hic sacrificium carnis et sanguinis offertur christi: quod per illa animalia figurabatur. hinc ex carne agni pascha celebratur: hic pascha nostrum immolatus est christus qui est uerus agnus immaculatus. hinc neomenie id est noue lune principia colebantur: hic noua creatura in christo accipitur: ut paulus ait. Si qua noua in christo creatura uetera transferuntur: ecce facta sunt noua. Quod plura. In lege quippe res geste pro figura in significationem futurorum annuntiabantur: in gratia uero euangelice ueritatis que enuntiata fuerunt explentur. Item in lege mandata scripta sunt et promissa: sed in lege mandata tenentur que legem implere uel conseruare iubent: promissa uero in euangelii plenitudine consumantur. Item lex peccatum monstrauit non abstulit: et sub suo terrore

redac... tos homines seruos effecit: et inde spiritum seruitutis habuisse potest populum apostolus docuit. Euangelium uero ueniens crudelitatem legis amouit: ut per quam lex puniebat per spiritum seruitutis laxauit: per spiritum adoptionis filii ex seruus reddidit: amorem implende legis omnibus donauit: et si deinceps punienda commiserunt: per eundem adoptionis spiritum indulget. Formam bene agendi prebuit: et ut possint agere que docuit: adiutorem spiritum infundit. Nam precepta legalia comparatione euangelii etiam non bona dicuntur: quia quod precipiunt: non perficiunt. Gratia uero euangelii quod exterius imperat: interius ut perficiatur uiuat. Ezechielis enim testimonio dicitur: Dedi eis precepta non bona. Utique non bona euangelio comparata: quia in eis quedam inutilia infirmioribus sensibus agenda promissa sunt: sicut illud ubi de israelitarum cupiditatem spoliis egyptiorum saciari promissum: Nam pro eo quod carnalis populi modum egredere uindicta: lex promittit carnalibus rependere uicem mali: quod euangelium infirmioribus uetat. Iunius in libro ad hmasium episcopum. Ueteris testamenti intentio est: nouum figuris et enigmatibus demonstrare: euangelium autem ad eterne beatitudinis gloriam in-

tes humanas accendere. Ie-
romus paulus et eustochio. in eplam ad
galathas. Non putemus in uerbis
scripturam rarum esse euangelium. sed in sensu.
non in superficie. sed in medulla. non in ser-
monum foliis. sed in radice rationis.
Unde ambrosius super lucam. Ecclesia cum
quatuor euangelii libros habeat. unum
euangelium habet. unum deum docet. Beda
quoque super lucam. Cum sint. iiii. euangeliste
non tam. iiii. euanglia quam unum. quatuor
librorum ueritate consonum edi-
derunt. Sicut enim duo uersus
eandem partem habentes materiam.
per diuersitatem metri et uerborum duo sunt.
et tamen non nisi unam continent sen-
tentiam. sic euangelistarum libri cum
sint. iiii. unum continent euangelium.
quia unam doctrinam faciunt de fi-
de catholica. de comunione sacramen-
torum. ac de primo uirtutum. Iuxta hoc
dicit etiam ieronimus super marcum.
iiii. euanglia esse unum. et unum quatuor.
Nam licet iiii dicantur quia diuisum
et uario ordine iiii ea prescribere. ta-
men unum sunt in summa fidei catholi-
ce. Sic etiam dicit augustinus. ps. c. l. quod
plures ecclesie sunt una ecclesia. Plures
quidem uarietate tribuum et lingua-
rum. una sunt participatione fi-
dei et sacramentorum. Euangelium interpre-

tatur bona annuntiatio. Grece e-
nim. eu. bonum. angelum annun-
tatio dicitur. unum et angelus nuntius.
Oe figuris euangelii. Interpretatur
istarum diuersas patrum sen-
tentias ponemus. ut lector eligat
quod sibi potissimum uidebitur. Ie-
romus in argumento ante euanglia.
Quatuor euanglia multo ante predicta
erechielis uolumen probat. in quo pri-
ma uisio ita contextitur. Et in me-
dio sicut similitudo. iiii. animalium.
et uultus eorum facies hominis. et
facies leonis. et facies uituli. et faci-
es aquile. Prima hominis facies ma-
theum significat. qui quasi de ho-
mine exorsus est scribere. Liber ge-
nerationis ihesu christi. Secunda marcum.
in quo uox leonis in heremo rugi-
entis auditur. Vox clamantis in
deserto. Tercia uituli. que lucam
a zacharia sacerdote supersisse in-
cium prefiguratur. Quarta iohannem.
qui ad altiora festinans de uerbo
dei disputat. Et in apocalypsi eadem
significatio est ubi dicitur. Animal pri-
mum simile leoni. secundum simile ui-
tulo. tertium simile homini. quartum
simile aquile uolanti. Sedulus.
hoc mattheus agens hominem gene-
raliter implet. Marcus ut alta

fremunt uox p̄ deserta leonis. Iura sacerdotis lucas tenet ore iuueni. Ore uolans aquile uerbo petit astra iohes. Aut iuueno. Matheus instituit uirtutum tramite more. Et bene uiuendi iusto dedit ordine leges. Marcus amat terras inter celumq; uolare. Et uehement aq̄ la stricto secat om̄ia lapsu. lucas uberi describit p̄lia xpi. Iure sac̄ utulus qui menia fatur a uita. Iohes fremit ore leo simul rugienti. Intonat et̄ ne pandens milite.

Augustinus uero sic in *Seria uite*. libro de concordia euanglistarum. Matheus incarnationem dñi sc̄dm regiam stirpem suscepit. Marcus t̄quam pedisecc̄ et breuiator ei eē uidetur. cū solo ioh̄e nichil dicens. lucas sacerdotalem dñi stirpem occupauit. ad dauid ascendens n̄ regū stemina secutus. s; p̄ reges erūt ad nathan qui rex non fuit filium dauid. n̄ sicut matheus qui p̄ regē salemone[m] descendens ceteros reges persecutus est. Non aut̄ habuit breuiatorem lucas. sicut matheus. Et hoc forte n̄ fuit sine aliquo sacramento. quia regum ē non esse s̄n̄ comitum obsequio. lucas ū non habuit breuiatorem comitem. nam

sacerdos in sc̄a sc̄orum solus intrabat. hi tres maxime circa humanitatis facta uersati sunt. iohes ū circa diuinitatem. Proinde cū due uirtutes sint anime. una actiua. altera contemplatiua. qual̄ significauerunt uxores iacob. lia que int̄pretat̄ laborans. et rachel que int̄pretat̄ uisū p̄ncipium. datur intelligi tres euanglistas circa actiuam uirtutem fuisse uersatos. iohem ū circa contemplatiuā. Unde in̄ uidetur p̄babilius attendisse illos qui leonem in matheo. hominē in marco intellexerūt. utulum ū in luca. aquilam in ioh̄e. quā qui hominem matheo. aquilam marco. leonem ioh̄i tribuerunt. De p̄ncipiis enim librorum coniecturā capere uoluerūt. non de tota intentione euanglistarum que magis fuerat p̄scrutanda. Multo enim congruentius matheus regiam xpi p̄sonam maxime cōm̄dans p̄leonem significatur. unde et in apocalyp̄si cū ip̄a tribu regia leo cōmemoratus ē ubi d̄r. uicit leo de tribu iuda. Sc̄dm matheum magi narrantur uenisse ab oriente ad regem querendū et adorandum. qui eis p̄ stellam natus apparuit. et ip̄e rex herodes regem formidat infantem. atq; ut eū possit occidere tot paruulos necat. lucam p̄

uitulū significari neutri dubitauerūt.
qui quasi animal hostiū deputatum.
circa templum maxime ⁊ iherosoli-
mam narrationis sue uersatur inces-
su. In principio sacerdotem collocat ad a-
ram orantem. p̄plo foris stante. Mariā
concepto dño ierosolimam mittit ad
domū pontificis. ibi baptistam natum
refert illuc dñm natum cū hostia tñs-
fert. illuc cum parentib; singulis an-
nis ducit. Quodenniē in templo chorus
doctorū int̄serit. ⁊ post cetera discipu-
los dñm in templo laudantes in fine eu-
glij concludit. Concordia augustini
in. iiii. libro. Ideo marcus uidet̄ homi-
nis demonstrare p̄sonam ⁊ mathei co-
mes eē. quia cū illo plura dicit p̄pter
regiam p̄sonam que sine comitatu
eē non solet. ul' quod p̄babilis ē q̄a
cum ambob; incedit. Nam quāuis
matheo in plurib; tam̄ in n̄ nullis
luce maḡ agruit. ut hoc ip̄o demon-
stretur ad leonem ⁊ ad uitulum. hoc
ē ⁊ ad regalem quam matheus. ⁊ ad
sacerdotalem quā lucas insinuat per
sonam. id quod xpc homo ē p̄tinere.
quā figuram marcus gerit p̄tinens
ad utriūq; Augustinū sup iohem. lxxix
Pleriq; ante nos in ani- s̄vi. cap.
malibus. iiii. intellexerūt leonem
p̄ rege positum. qm̄ uidetur eē rex

bestiarum p̄p̄ tribilem fortitudinē.
hec p̄sona tributa est matheo. q̄aī
generatione dñi regiam seriē p̄secu-
tus est. lucas autē qm̄ cepit a sac-
dotio zacharie. sacerdotis faciens in-
tionem patris iohis baptiste uitulo
deputatus ē. quia magna uictima
uitulus erat in sacrificio sacerdotū.
Marco homo xpc merito assignatus
est. quia neq; de regia potestate ali-
quid dixit. neq; de sacerdotali. s; tan-
tum ab homine xpo exorsus ē. hi oī
de diuinitate pauca locuti sunt. d̄q̄
la ē iohes. lucas et̄ne contemplator.
Dicunt̄ enī pulli aquilarū sic a pa-
rentib; p̄uari. patris scilicet ungue
suspendi. ⁊ radiū solis opponi. Qui
firme c̄replatus fuerit. filius agno-
scitur. si acie palpitauerit tāquam
adulterinū ab ungue dimittitur. Am-
Pleriq; putant do s̄brisi sup lucā.
minum nr̄m quatuor formis anima-
lium figurari. Ip̄e enim homo qui
natus est ex maria. leo quia fortis
ē. uitulus quia hostia. aquila quia
resurrectio. Ieronimū sup marcum.
Xpc est homo nascendo. uitulus
moriendo. leo resurgendo. aquila al-
Nunc autē que adsc̄ scendendo.
bendi modum congrue referri ua-
leant p̄ponam. Ex epla av̄s aduo-

lulianum, modus ipse dicendi quo eu-
 gelium contexitur. omnibus; accessibilis
 est. Ea que aperta continet quasi a-
 micul familiaris sine fuce ad cor lo-
 quitur indoctorum atque doctorum.
 Ea uero que misterij occultat nec ip-
 sa eloquio supbo erigit quo non aude-
 at accedere menti tardiuscula et me-
 rudita quasi pauper ad diuites. s; in-
 uitat omnes humili sermone quos non
 solum manifesta pascit. s; etiam
 secreta exerceat ueritate. his salu-
 briter et praua corriguntur. et parua
 nutuntur. et magna oblectantur
 ingenia. Summa euangelij iuxta yfido-
 rum in. vi. etymologiarum trifarie
 distinguitur. id est in historia. in mori-
 bus. in allegoria. Rursus ista tria
 multifarie diuiduntur. id est quod ad do-
 quid ab angelis. uel hominibus gestum
 dictum sit. quid a prophetis nuntiatum
 de christo et corpore eius. quid de diabolo et
 membris ipsius. quod de ueteri et nouo populo.
 quid de presenti seculo et futuro regno
 atque iudicio. sicut super marcum.

Quatuor sunt qualitates de quibus
 scripta euangelia contexitur. precepta. ma-
 data. testimonia. exempla. In precep-
 tis iusticia. in mandatis caritas. in
 testimoniis fidelitas. in exemplis perfec-
 tio. Precepta huiusmodi. In uia gen-

tium ne abieritis. hoc est diuertere a
 malo. Mandata ut hoc. Mandatum
 nouum do uobis ut diligatis inuicem.
 hoc facere bonum et caritatem imple-
 re. Testimonia que in ore duorum
 uel trium ut hoc. Iohannes testimonium pro-
 hibet de me. s; habeo testimonium ma-
 uis iohanne. Patet ipse qui in me manet.
 testimonium prohibet de me. Exem-
 pla ut hoc. Viscite a me quia misericors
 sum. Et estote perfecti sicut pater uoster celestis
 perfectus est. et alibi. Exemplum e-
 nim dedi uobis. ut et uos ita facia-
 tis. S; de his dicit dauid. Preceptum
 domini lucidum. i. o. et alibi. Latum man-
 datum tuum nimis. quod qui diligit proxi-
 mum. totam legem impleuit. Item.
 Testimonia. t. intellegi. et alibi. Te-
 stimonium domini fidele. quod plus fide a-
 nimum quam oculis carnis testimonium
 indiget. Quarto. iudicia domini uera
 iustificata in semet ipsis. ut scilicet
 sic sunt iudiciorum nostrorum exempla
 iustificata sicut in iudicium dei comp-
 ta habent. Unde idem alibi. A manda-
 tis enim tuis timui. In quo enim iudi-
 cio iudicabimur. iudicabitur de nobis. In
 his quatuor. qualitatibus. sunt timor.
 fidelitas. spes. caritas. Timore namque inci-
 pimus. fide seruamus quod incipimus. spe
 erigimur. caritate consumamur. finis

enim p̄cepti est caritas. Hi sunt
quatuor m̄ses quos x̄pc̄ ante mes-
sem p̄dixit dicens. nonne quatuor
m̄ses sunt usq; ad messem. Ut 2p̄
p̄cepta d̄i atq; mandata ac testi-
monia. 2 exempla cū gaudio meta-
mus in celo fructus maturos portā-
tes n̄ros caritatis manipulos. qui
in lacrimis timoris semina peniten-
tie iactauim̄ in terra. Ex libro iu-
niliū ad p̄masiū. In superficie. euglice
scripture. iiii. dicendi species atten-
dende sunt. uidel̄ historica. p̄phetica.
p̄uerbialis. simplicit̄ docent̄. historia
aut̄ ē rei geste narratio. historica
quidem specie teritur p̄ncipaliter
euglica lectio ceteris tribus sedario
incidentib; Nam ea que prius scdm̄
species ceteras dicta sunt. postea ab
euglistis ut historia relata sunt.
Sicut p̄phetie zacharie 2 elisabeth
ab ip̄is quidem dicte sunt sp̄u p̄phico.
s; lucas qui refert ordine narrat.
historico. Similit̄ p̄uerbia d̄ni 2 ei
simplicem doctrinam ad seriem hi-
storie reuocant eugliste. Sciendū
quod aliqui sp̄u p̄phico narrat̄ hi-
storia ut ibi. In p̄ncipio creauit d̄s
celū 2 terram. Et non nūquā pa-
rabolice. ut homo quidam descende-
bat de iherlm̄ in iericho. 2 cetera. p̄-

phia aut̄ est rerum latentium pre-
teritarū. p̄sentū. futurarūq; ex
diuina inspiratione manifestatio.
P̄sentium. ut ibi. Unde hoc in u
ueniat mat̄. 8. m. a. me. P̄teritarū
2 futurarum ubi dicit̄. Beata que cre-
didit qm̄ p̄ficiet̄ ea q̄ dicta sunt
ei a d̄no. Hominans enī matrem
d̄ni in p̄sentiarum intellexit eam
in uero portare mundi saluatore.
Dicens uero beata q̄ credidit. apte
indicat. quia uerba angli ad mari-
am p̄ sp̄m̄ agnouit. Subiungens
p̄ficiet̄. futura p̄uidit. P̄uerbia-
lis ū species est figurata locutio.
q̄ unū dicē uidetur. s; aliud intelli-
gitur. 2 de p̄senti tempore cōmo-
net. In hac enī allegorice sumit̄
intellectus. ita ut quodamū uer-
borum superficies auferatur. Quatu-
or aut̄ modis in euglio cognoscim̄
allegoriam. uidelicet aut scdm̄ t̄n-
slationem. aut p̄ imaginationem.
aut p̄ cōpationem. aut scdm̄ p̄uer-
bialem modum. Translatio aut̄ ē
cū anime mot̄ siue humana m̄b̄
ad insinuandas causas t̄nsferuntur
ad d̄m. Ubicūq; enim sacra sc̄pt̄a
in deo describit caput. oculos. pal-
pebras. aures. os. labia. linguam.
cor. imaginem. uterum. manus.

dexteram · sinistram · digitos siue
 digitum · brachium · alas · scapulas ·
 posteriora · pedes · itē mot^o anime ·
 iram · furorem · obliuionem · recor-
 dationem · penitentiam · ⁊ alia hī
 similia n̄ carnalit̄ iuxta histo-
 riā a recte intelligentibus sentie-
 da sunt · sic a iudeis ⁊ plerisq; he-
 reticis carnalit̄ sapientibus · qui
 dñi corpeū atq; locale opinantur ·
 s; spūalit̄ omnia de eo intelligenda
 ⁊ confitenda sunt · ueluti de illo
 qui simplex natura ē ⁊ imuta-
 bilis neq; aliud ē ip̄e · ⁊ aliud qd
 habet · Imaginatio ū ē ut ibi · ho-
 mo quidam descendebat de iheru-
 salem in iericho · ⁊ rursus in pa-
 rabola uinee ⁊ agrorum · Or-
 do enī eorum q̄ gerebantur a x̄o ·
 uelut imagine p̄sone · ⁊ negociū
 alteri refertur implet^o · Compa-
 tio autē ē ut illud · Simile ē re-
 gnum celorum sinapi · ⁊ cet^o · Hō
 enim narratio sic in superiori exē-
 plo terit^o · sed causarum solūm
 cōparatur effectus · Puerbiū ū ē ·
 sicut ibi · q̄ non intrat postū in
 ouile ouū · s; asc^o · al^o · i · f · ē · ⁊ lat^o ·
 Simplex autē doct̄na d̄r ad diffe-
 rentiam ceterarū · q̄ de fide ⁊ mo-
 rib; docet non historiam tēren^o

neq; p̄phiam · neq; puerbia continē^o ·
 s; in p̄cipit ul' p̄hibet · in p̄suadet uel
 dissuadet · Preceptum ē · dilige dñm ⁊
 p̄ximū · Phibitio ē · n̄ occides · P̄suasio
 ū ē · uende quecūq; habes ⁊ da paupi-
 bus si uis p̄fectus eē · Dissuasio autē ē ·
 nolite iurare · Sic de similibus · De
 p̄ceptis ⁊ phibitionib; dicit ieronim^o
 in eplā ad cellantiam quia tota iusti-
 cia in eis d̄r · Sicut enī mala p̄hiben-
 tur · ita etiam bona p̄cipiuntur ·
 Ibi cohercet^o animū · hic incitat^o · Ibi
 fecisse · hic n̄ fecisse culpabile ē · In quo
 uis p̄posito in quō gradu equale pecca-
 tum ē · ul' phibita admittere · ul' uis
 sa n̄ facere · Tribus quoq; figuris · ḡ
 ui scilicet · mediocri · attenuata · stilul
 euglice lectionis distinguit^o · iuxta qd
 autē in · iiii · de doctrina xpiana do-
 cet · Dicit enī de una eadeq; re ma-
 gna ⁊ sūmisse dicit^o si docet^o · ⁊ tem-
 perate si p̄dicatur ⁊ grandit^o si aū^o
 inde animū ut conuertat^o impellit^o ·
 At ū hi modi in euglio manifestissi-
 mi sunt · Predicatio nāq; euglica mū-
 dum docuit quod ip̄e ignorabat · sua-
 sit ei quod nolebat · ⁊ tandem cōpu-
 lit eū glari in cruce x̄pi · que scan-
 dalum iudeis erat · gentib; ū stulticia ·
 Beda sup marcū · Notandū qz eugliste
 uno spū accensi diuisum p̄mordium

narrationis ⁊ diuersum terminum
statuere. Math's a natiuitate huma-
na exordiens usq; ad resurrectionē
narravit. marcus ab euglica p̄di-
catione incipiens puenit usq; ad as-
censionem. lucas a natiuitate p̄cur-
soris inchoans eugl'm terminauit ī
ascensione dñica. discipulis expectan-
tibus aduentū sc̄i sp̄s. iohannes ab
eternitate uerbi dī p̄tingit usq; ad
resurrectionem. Ambrosius in i. sup
lucam. iohes a celestibus exordis ad
trena descendit dicens qm̄ erat uer-
bum. quom̄ erat. qd̄ erat. quid egerat.
quid agebat. ubi erat. quo uenerit.
quom̄ uenerit. quo tēpore uenerit.
qua causa uenerit. In p̄ncipio iquit
erat uerbum. habes q̄ndo erat. Et
uerbum erat apud dñm. habes quom̄
erat. habes etiam quid erat. ⁊ dī in-
quit erat uerbum. Quid egerat.
om̄ia p̄ ip̄m facta sunt. Quid age-
bat. erat lux uera q̄. i. o. h. i. h̄c.
m. ⁊ ubi erat. in hoc mundo. Q̄
uenerit. in sua p̄pa uenit. Quom̄
uenerit. uerbum caro factū ē. Q̄n-
do uenerit. iohes baptista dicit. h̄
ē de quo dixi. qui post me uenit an-
te me factus est. quia p̄or me erat.
Qua causa uenerit. iohes testatur.
ecce agnus dī. ecce qui tollit pecca-

ta mundi. Augustinus in libro de
concordia euglistarum. Sciendū
ē unū euglistā p̄ter misisse que a-
lius narrauit. in quo nulla ē con-
trarietas. nec eundē ordinem in
pluribus eos seruasse. in quo etiā
nulla repugnantia ē. Item eodem.
parte eadem. Probabile ē quod unq̄s
q; euglistarum eo se ordine credidit
debuisse narrare. quo dī uoluit
eī recordationi suggerere. Qua
p̄pter ubi ordo temporū n̄ apparz.
nichil n̄ra int̄ eē debet. quē ordinē
quilibet eorum tenuerit. Item eo-
de. parte eadē. Memorie cōmendare
debeni ut si qm̄ talia singula ap̄d
singulos inuenerim ubi contrie-
tas solui n̄ possit sciam̄ eē aliud
factum. ut in matheo. Et t̄ale
unte inde ihū. sicuti sunt eū duo
ceci. Duo ceci de quib; alij narrāt
n̄ sunt isti. s; simile factum ē.
Has quoq; regulas amodo scriben-
di n̄ alienas sūplim̄. tū in augusti-
no de consensu euglistarum. tum
in alijs auctoritatibus. Sepissime
p̄missa recapitulat eugliste. ut
matheus quod ante sermonē in
monte habitum uocatus ē. post
sermonem reuocat ad narratio-
nem. ⁊ quod maria ungento p̄ci-

olo pfuderit caput dñi. in passio-
 ne recolendo int̄serit. Sic de simi-
 lib; Sepissime quoq; p̄occupant
 euanglste longe post dicenda. ut lu-
 cal añ baptismum dñi iohis carce-
 rem cōmemorat. nec longe p̄
 baptismum p̄occupando ponit.
 Medice cura te ip̄m. quanta audi-
 uim̄ facta incapharnaū. fac &
 hic in pat̄a. r. Sic de similib; Ni-
 chil incuiq; uerbis debem̄ inspice-
 re n̄ uoluntatem cui habent ū-
 ba seruire. nec int̄iri quēquam
 si aliis uerbis dixerit quod ille uo-
 luerit cui uerba n̄ dicit. Unde
 iohis humilitatem & dñi celsitu-
 dinem math̄s sic exp̄mit. Cui n̄
 sum dignus calciamenta portare.
 Alij ū sic. Non sum dignus solue-
 corrigiam calciamenti ei. Item ma-
 theus. hic ē filius m̄s dilectus. in
 quo m̄ cōplacui. lucas. Marcus. tu
 es filius m̄s dilectus. in te cōplacui.
 lucas. Tu es filius m̄s dilectus. in
 te cōplacuit m̄. Sententia ea-
 dem ē. Sic & similia. Euenit iu-
 sta opinionē fieri rerum apper-
 lationes. ut ibi. Ego & pat̄ tuus
 dolentes querebam̄ te. pat̄. id ē
 qui putatur eē pat̄. Et ibi. Va m̄
 in disco cap̄ iohis. b. Et c̄tristat̄

ē rex. id ē reputatus ^{est} c̄tristari. Sic &
 similia. Sepe numero designatur ī
 euanglō causa nomine sui effectus.
 ut ā subiectis exemplis apparet. Exi-
 spē surde & mute. id ē faciens surdū &
 mutum. Ego sum resurrectio. id ē fa-
 ciens resurgē. De die illa n̄ hora ne-
 mo scit neq; angli neq; fili. filius ne-
 cit. id ē n̄ facit suos scire. Antequam
 gallus cantet ter me negabis. id ē ha-
 bebis causam timorem scilicet cōpel-
 lentem ad ter negandum me. Simi-
 lit̄ dicit̄. iam mechat̄ ē mulierem
 qui uiderit ad c̄cupiscendum. Erat
 hora tertia & crucifixerunt eum.
 id ē ut crucifigeretur firmū statu-
 erunt. Regnum celorum dicit̄ int̄-
 dum euanglca p̄dicatio. & quedam a-
 lia p̄ que ad regnum puenit̄. Sic ce-
 tera. Ponit̄ quoq; nomen cause p̄
 effectū ut ibi. Quod factum ē. in
 ip̄o uita erat. id ē p̄ordinatum ā ui-
 ta que mens uiuax & p̄meua rerū
 ratio et̄nitas ē. Item. eiecit de ma-
 ria dñs demonia. id ē uicia que in-
 mittunt̄ ā demoniis. Item. uos duo-
 decim elegi. & unus ex uobis diabolu
 est. id ē efficacia diaboli. minister ei
 ē. Item sanguis ei sup nos & sup filios
 nr̄os. i. ultio cui causa erit sangui-
 nis ei effusio incubat sup nos & fili-

os nros. De diuersis in eadem suc-
cessionem positus. ut de eodem loquitur
sepe scriptura ut ibi. usq; ad sang-
nem zacharie que occidit in ter-
templum et altare. Non enim illi
occiderant. s; patres. Item. ego ueni
in nomine patris mei et non accepi-
stis me. si alii uenerit in nomine
suo illum accipietis. uidelicet anti-
xpi. Item. ego uobiscum sum usq; ad con-
sumationem seculi. Sic cetera. Plerumque
significata res ex similitudine rei si-
gnificantis nomen suscipit ut ibi.
Ego sum uitis uera. Deinde. Ego
sum uitis. uos palmites. Sic etiam
fit quod xpc dicitur agnus. petra. si-
ue lapis. leo. uiculus. aquila. et huius-
modi similia. Intelligitur quoque res significandi
appellatione significare rei. ut ibi.
Uidit celos apertos. id est ea que celorum
apertionem significabant baptizatis.
Uidit spiritum. id est significationem spiritus
descendentem tanquam columbam.
hoc est sic rem que uere columba erat.
In que modum dicitur gloriam eius quasi
unigeniti. id est uere unigeniti a pa-
tre. Item. quidam de his stantibus non
gustabunt mortem. donec uideant
f. h. u. i. r. s. id est significantem ui-
delicet per transfigurationem suam futu-
rum aduentum in regno glorie. Item.

cum iudas accepta buccella exisset.
dixit ihc. Nunc clarificatus est filius
hominis. id est nunc significata est clari-
ficatio filii hominis futura. scilicet in
reproborum separatione a sanctis; hunc
est illud augustini ad bonifacium
episcopum. Si sacramenta quandam simi-
litudinem earum rerum quarum
sacramenta sunt non haberent. omnino
sacramenta non essent. Ex hac autem si-
militudine plerumque iam ipsarum
rerum nomina accipiunt. secundum quem
modum sacramentum fidei fidelis dicitur. Sic
de similibus. A parte totum intelli-
gitur. ut ibi. Verbum caro factum est.
Quid hic caro intelligenda est nisi
homo. Et uidebit omnis caro sa-
lutare dei. Quid potest intelligi nisi
omnis homo. Similiter ibi. Erat filius
hominis in corde terre. tribus diebus et tri-
bus noctibus. id est infra tanta spacia que
constant ex tribus diebus et tribus nocti-
bus. Item uespere sabbi. id est nocte que
sequitur die sabbi. Numeri quoque
quos eminenti sacra scriptura com-
mendat. uel per se uel per multiplicati-
onem per uniuersitatem ponunt. ut
septenarius ibi. Unus eiecit de maria
vii. demonia. id est uniuersa uicia. Sic
cetera. Non nusquam reperitur in eu-
gelio plurale per singulare. Quod mattheus

et marcus dicunt. latines qui cru-
 cifixi erant cum domino cruciabantur
 ei. lucas sic exponit. Unus de his
 qui pendebant latibus blasphemaba-
 bat eum. Quod lucas ait milites
 accedere et acetum offerre. matthys
 et marcus dicunt unum currere et
 acetum proferre. Unius salus etiam lo-
 cutio ad solos electos interdum signi-
 lariter refertur. tacita reprobos multitudine
 ne quasi nichil sit. hinc est illud. Iu-
 minat omnem hominem. v. i. h. m.
 omnem videlicet eterna luce illumi-
 nandum. Item. cum exaltatus fuero
 a terra. omnia traham ad me ipsum. omnia
 scilicet trahenda pro me ad visionem pa-
 tris. Simile est illud. Omnia que au-
 diui a patre meo. n. f. v. ac si dice-
 ret. Omnia in ex patre nota in quibus
 electorum salus consistit. pro me sci-
 etis. filii patris et patres in diuina
 scriptura dicuntur imitatione. adopti-
 one. natura. et doctrina. Imitatio-
 ne sunt filii abrahe quilibet boni.
 mali uero quilibet filii diaboli. Unde
 illud. Vos ex patre diabolo estis. Adop-
 tione. omnes pacifici filii dei uocabun-
 tur. Natura sunt patres et filii. ut
 iacobus et iohannes filii fuerunt rebe-
 dei. Doctrina uero sunt filii et patres.
 iuxta illud pauli. In christo ihesu pro

eu. gloriis ego uos genui. De quibus
 ita quoque dominus dicit. super cathedram moy-
 si sedent. que dicunt facite. que faci-
 unt nolite facere. et si non exemplo. doct-
 rina tamen filios generant. fratres quoque
 quatuor modis dicuntur. Natura.
 ut predicti iacobus et iohannes. gente.
 ut omnes iudei. inter se fratres uocantur.
 unde illud in deuteronomio. Si e-
 meris fratrem tuum qui est hebreus
 uel que est hebreus. seruus est sex an-
 nis. in septimo dimittes eum liberum. Co-
 gnatione. ut illi qui de una famili-
 a sunt. unde iacobus minor frater domini
 dicitur. quoniam de maria cleophe sorore ma-
 tris domini natus esse monstratur. Affectu
 etiam fratres dicuntur. qui in duo scin-
 ditur. in spirituale et commune. In spiritu-
 ale. quia omnes christiani uocantur. ut
 ecce quam bonum et quam iocundum
 habet. i. v. In commune. quia omnes ho-
 mines ex uno patre nati sunt. Unde
 apostolus. Si quis fratrem nominat forni-
 cator. et cetera. In his que de christo le-
 guntur. scriptura quedam refertur ad di-
 uinitatem. quedam ad hominem as-
 sumptum. ut inconfusalis eorum proprie-
 tates ostendat. Non nunquam etiam
 simul utrumque commemorat. ut uni-
 tatem asserat. Ad diuinitatem re-
 fertur ut est. ante quam abraham fie-

ret. ego sum. Ad humanitatem pti-
net ut est. tradent eum gen- tibus;
ad crucifigendum. Utrūq; commemo-
ratur ut ibi. Verbum caro factū ē.
Unde sequit̄. Plenum gr̄e et uerita-
tis. Non nūq̄m ad humanitatē ui-
dentur dicta. que ad deitatem sūt
specialit̄ referenda. ut ē. filiū homi-
nis qui in celo est. Rursum diuini-
tati. n̄ nūquam uidentur assēpta
que specialit̄ referunt̄ ad carnem
ut ē. si enim cognouissent nūq̄m
dn̄m gr̄e crucifixissent. Item quedā
sc̄dm animā xp̄i. quedam sc̄dm cor-
pus intelligunt̄. Ad animā spectāt
ut ista. Cibul m̄l ē. ut faciam uo-
luntatem patris. Sp̄s dn̄i super
me. ppt̄ quod unxit me. Sp̄ialis
enim n̄ corporalis fuit unctio illa. De
corpe accipienda sunt ut hec. Erat
filius hominis in corde t̄re. Si exalta-
tus fuero a t̄ra. Tulerunt dn̄m me-
um. et n. u. p. eū. Item iuxta illud
pauli. integer sp̄s ūr et anima. et
corpus sine querela in aduentu dn̄i
seruet̄. in humanitate xp̄i anima
et sp̄s attendenda sunt. Unde illud.
& factus ē in agonia. & illud. Sp̄s
quidem p̄mptus ē. caro aut̄ infir-
ma. Uox aut̄ anime ē ibi. Transe-
at a me calyx. Uox ū spirit̄ ibi. Si

n̄ pot̄ calyx t̄sire nisi bibam illū.
f. u. t. Item cūuncti sepe significa-
tur xp̄s in una p̄sona cū suis. et
tunc quid capiti quid corpi con-
ueniat. prudens lector intelligat.
Restat nunc de disciplinis philo-
sophie differere. Origenes super
canticum canticorum. Generales
inquit discipline tres sunt. mora-
lis. naturalis. inspectiua. loicam
idē rationalem alii quartam di-
xerunt. alii non. s; p̄ totum cor-
pus trium sup̄dictarū ēē insertā.
nec ab eis separari posse. hec ut
in uidetur greci sup̄serunt a sale-
mone. et ip̄e salomon a sp̄u sc̄o. Sa-
lomon ḡ uolens has tres disciplina
distinguere. tribus eas libellis edi-
dit. in p̄būl moralem. in eccl̄ia-
te naturalem. in hoc libello ī spe-
ctiuam. Et in hoc uidetur in lo-
ice meminisse p̄ quam p̄prietat̄ u-
nūcūq; sermonis distinguit̄. et ī
qua p̄cipue erudiri conuenit pue-
ros. quia qui in his erudit̄ necessā-
rio rationalit̄ p̄ea que didicit se
ip̄m gubernat. et uarias dicendi
species in diuinis eloquiis cognos-
cit. tropos uidelicet et figuratas
locutiones. hec t̄plex philosophie
forma p̄signata fuit in tribus pa-

patriarchis in abraham moralis per
 obedientiam quam habuit. in y
 saac naturalis. fodiendo puteos et
 rimando profunda rerum. in iacob
 inspectiva uidendo scalam a terri
 in celum porrectam et angelorum
 uias. unum et istud nominatum est; hec
 origenes. Boetius uero in commento ad
 fabium super porcium ita diffinit
 philosophiam et diuidit. Philosophi
 a est amor et studium sapientie. non huius
 que in artibus quibusdam et insubri
 li scientia uersatur. sed illius que
 nullius indigent unquam mens et so
 la rerum primeua ratio est. Est autem
 intelligentis animi illuminatio.
 et ad se ipsam retractio. Philosophie
 due sunt species. theoretica et practica.
 i. speculatiua et actiua. Theoretice
 i. contemplatiue uel speculatiue
 tres species sunt. una de intellectibilibus
 alia de intelligibilibus; alia de natu
 ralibus. Intellectibile est quod unum at
 que idem per se in seipso semper diuinitate
 consistens. nullis unquam sensibus
 sed sola tantum mente intellectusque ca
 pitur. Que res ad speculationem di
 atque ad animi incorporeitatem pertinet.
 hanc partem greci theologiam no
 minant. Secunda pars est intelligibi
 lis. que intellectibilem intelligen

tia comprehendit. Hec pertinet ad omnes
 animas racionales que tactu corpo
 rum celestium et terrestrium ab intel
 lectibilibus ad intelligibilia degenera
 uerunt. et beatores sunt quotiens se
 intellectibilibus applicant. Tercia species
 est que circa corporum cognitionem
 uersatur. physiologia dicta. Merito
 intelligibilis media collocatur. quod
 habeat et corporum animationem
 et intellectibilium considerationem. Pra
 ctice quoque. i. actiue sunt tres speci
 es. Prima est que sui curam gerens
 cunctis sese erigit. exornat auget
 que uirtutibus. nichil in uita admit
 tens quo non gaudeat. nichil faci
 ens penitendum. Secunda est que rei
 publice curam suscipiens cunctorum
 saluti sue prudentie sollicitia. et iusti
 cie libra et fortitudinis stabilitate et te
 pantie patientia medetur. Tercia est
 que familiaris rei officium mediocri co
 ponens dispositione distribuit. Sunt
 harum et alie subdiuisiones. qualis non
 persequi super sedendum est. huc usque boe
 tius. Nos uero primam speciem practice
 possumus appellare solitariam. secundam
 publicam. tertiam familiarem. Ad so
 litariam practicam respicit quod
 ihesu solitariam uitam duxit in deser
 to. XL. diebus quod exiit in montem

orare. et erat pnoctans in oratione. quod etiam cum uellent eum rapere et facere regem fugit. et dimissa turba ascendit in montem solus orare. et cetera in quibus singularis perfectio scitatis eius declaratur. Ad familiarem uero practicam pertinet ut illud. fili quod fecisti nobis sic. Excepit enim eius et ego dolentes querebam te. et descendit cum esset nazareth. et erat subditus illis. Et quod dimissis turbis discessit discipulis parabolas atque eos in increpat. in laudat et de cruce discipulo matrem commendat. Sic et similia. Publica uero practica notatur in parabolis ut ibi. homo erat patris familias qui plantauit uinea. et sepe circumdedit ei. Sic et ibi. Qui non intrat per ostium in ouile ouium. sed ascendit alius. et. Similiter in aliis. In parabolis enim bipartita est intelligentia. In eis namque intelligi oportet principaliter illa que per similitudinem accipiuntur. quod fieri nequit nisi et ea intelligimus que ex uerborum significatur. Et hec quidem ad commune practica consueto usu proprie attinent. ueluti discretio seminandi ne seminat cadat secus uiam. et uolucres celi comedant illud. ne cadat in petrosa.

et estu solis arefcat. ne uirtus spinas. et suffocet ab illis. sed in terram bonam si ceciderit. dabit fructum. Sic et in ceteris. Uel publica practica consideranda est. ubicumque dominus communiter omnes instruit de moribus. Ad theoreticam sane spectat euangelium per intellectibilem spiritum que theologia dicitur. ubicumque diuinitatem siue per uerba seu per miracula indicat. id est ubi diuinitatem reuerat. et ubi christum uerum dominum esse probat. Per intelligibilem uero spiritum facit nos euangelica lectio theoreticis ubi christus uerus homo esse probatur. et ubi anime docent se ipsas attendere. et suam in corporibus animationem et in eternis considerationem. Ad physiologiam quidem respicit quod ibi dicitur. Non intelligitur quia omne quod in os intrat in uentrem uadit. et in secessu emittitur. Ambrosius super lucam. Tria sunt que philosophi mundi istius precellentissima putauerunt. triplicem scilicet esse sapientiam. quod aut rationalis est. aut naturalis. aut moralis. Hec tria ueteri testamento possumus adicere. Quid enim aliud significant tres illi putet quorum unus est uisioni. alius iuramenti. tercius habundant.

te. nisi triplicem istam in patar-
 chis fuisse uirtutem. Puteus ui-
 sionis est rationalis. eo quod ra-
 tio. mens uisum acuit. et animi
 purgat obtutum. Puteus iuram-
 ti est sapia naturalis. que ea que
 nature sunt comprehendit et affir-
 mat quasi iurando cum dñs natu-
 re. et si quasi testis fidei adhibetur.
 Puteus abundantie est ethicus. eo
 quod cedentibus allophylis quorum
 specie uicia corporis figurantur. ui-
 ue uene liquorem ysaac inuenit.
 Purum enim proficiunt boni mores. et
 bonitas ipsa proplari abundat alijs.
 et restrictior. Quid etiam tres libri sa-
 lemonis. in tunc huius sapie salomonem
 ostendunt fuisse sollertem. De ethi-
 cis in puerbis scripsit. de naturalibus
 in ecclesiaste. uanitati enim creatu-
 ra mundi subiecta est. de mirabilibus
 et rationalibus in cantico cantico-
 rum. eo quod cum anime nostre ubi
 celestis amor infunditur. et rationi
 mens seorsum onectitur. ammiranda mi-
 steria reuelantur. Euglistis quo-
 que quam putas de fuisse sapiam.
 Qui cum uarijs generibus sapie sit
 referti. singuli tam diuiso genere prestat.
 Est enim sapia naturalis in iohē. q̄

uerbum in principio repperit. tñs-
 cendens anglos et uirtutes celorum.
 Mathis singula persecutus sedm homi-
 nem. moraliter edidit nobis precepta
 uiuendi. Marcus rationaliter inq̄
 in principio locandum putauit. ecce
 mitto anglum meum. et uox claman-
 tis in deserto. ut ammirationem
 moueret et doceret humilitatem in
 iohē baptista qua dō placuit. At u
 lucas uelut historia cum ordinem
 tenuit. omnis sapie spes complectens.
 Pertinet enim ad naturam quod spm
 scm creatorem etiam dñice incar-
 nationis exitisse reserauit. Unz
 dauid docens sapiam naturalem ait.
 Emitte spm tuum et creabunt. Do-
 cet moralia in beatitudinibus. et in
 illo sermone dñi ostendit inimi-
 cum etiam esse diligendum. Docet
 rationalia cum dicit. Qui fidelis
 est in minimo. et in maiori fidelis est
 Ego sapia spūalis possidet omnem
 principatum. que falso se uendicat
 humana prudentia. p̄serti cum ipm
 misterium trinitatis sine hoc p̄nci-
 patu non sit. Naturaliter enim pater
 genuit filium moraliter filii factus
 est obediens patri usque ad mortem.
 rationaliter a patre et filio p̄cedit

sp̄s sc̄s qui rationem diuinitatis
colende ⁊ uite regende humanis
pectorib; infundit. Ambrosij ⁊ bo-
etij diuisiones de philosophia. uicis-
sim se includunt. Moral̄is enim
philosophia continet tres species
practices. rationalem id ē inspecti-
uam. intellectibilem ⁊ intelligibi-
lem. Natural̄is ū eadem ē que ⁊
physiologia. Augustin̄ in epl̄a ad
uolusianum. Ex his duobus p̄ceptis
diliget d̄m ⁊ p̄imum. dicit xp̄c̄ to-
tam legem p̄ph̄asq; pendere. hic
ph̄sica ē. qm̄ om̄i om̄ium natura-
rum cause in dō creatore sunt. Hic
ethica. qm̄ uita bona ⁊ honesta nō
aliunde formatur quā cū ea que di-
ligenda sunt. quēadmodum diligen-
da sunt diligunt. hoc ē d̄s ⁊ p̄imum.
Hic logica. qm̄ ueritas lūm̄q; anime
rationalis. n̄ n̄ d̄s est. hic etiā lau-
dabilis rex publice salutis. Neq; enim
credit ⁊ custodit optima ciuitas
n̄ fundam̄to ⁊ uinculo fidei firme
q; concordie. cū bonum cōmune
diligit. quod sūmū ac uerissimum
sc̄ est. atq; in illo inuicem sincerissi-
mum se homines diligunt. cū p̄t̄
illū se diligunt. cui quo animo di-
ligant occultare non possunt. Idē

in. viii. de ciuitate dī. fortassis qui
platonem philosophi gentium pla-
tum acuti intellexisse laudant. a-
liq̄d tale de eo sentiunt. ut in illo
inueniat̄ ⁊ causa subsistendi ⁊ ra-
tio intelligendi. ⁊ ordo uiuendi.
quorū unū ad naturalem. alterū
ad rationalem. t̄ciū ad moralem
partem intelligit̄ p̄tinere. Si enī
hō ita creat̄ ē ut p̄ id qd̄ in eo p̄-
cellit atingat illud quod cuncta
p̄cellit. i. unū uerum optimū d̄m
sine quo nulla natura subsistit.
nulla doct̄na instruit. nullus u-
sus expedit. ipse q̄ratur ubi nobis
secura sunt om̄ia. ^{ubi} ipse cetera sunt
om̄ia. ipse diligatur ubi nobis re-
cta sunt om̄ia. Bene ḡ d̄y plato
dī hui; imitatorem. cognitorem.
amatorem eē sapientē. cui partici-
patione beatus sit. Bn̄ dixit sum-
mū bonū eē d̄m. unū uult eē philo-
sophum amatorem dī. ut qm̄ phi-
losophia ad beatam uitā tendit fru-
ens dō sit beatus. Sc̄ sciendū est
quo licet xp̄iani non utant̄ more
quorūdam philosophorū ul' ph̄sica
i. naturali philosophia. ul' loica. i.
rationali. ul' ethica. i. morali. n̄
idō tam̄ nesciunt ab uno uero dō

atq; optimo & naturam nobis eē q̄
 facti ad imaginem ei sumi. & doctri-
 nam qua eum nosq; nouerim. & gra-
 tiam qua illi coherendo beati sumi.
 Siue ḡ platonici siue quicūq; alij
 dō cognito reppererunt ubi eēt &
 causa constituende uniuersitatis. & lux
 p̄cipiende ueritatis. & fons uiuide fe-
 licitatis cū de dō ista sentiunt. no-
 biscum sentiunt. Ambrosius in e-
 p̄lam ad colosenses. Idō n̄ legim⁹ qua-
 drinuū in euglō ul' in eplā. quia cu-
 ram anime impedit cū in agniti-
 one x̄ om̄em salutē & sapiam ha-
 beam⁹. Que autē cause extiterint
 ut eugl̄m scriberet. uideam⁹. Jeroni-
 mus in argum̄to ante eugl̄ia. Ob-
 eorū maxime causam qui in ihm ē-
 diderant ex iudeis & nequaquā legi
 umbram seruabant succedente eu-
 gl̄i ueritate. math̄s eugl̄m edidit.
 Sic enī p̄uloq̄m transiret cū alijs a-
 p̄tis ad gentes. eccl̄is de iudea quod
 p̄dicauerat uerbo. firmavit sc̄pto.
 ne falsi p̄dicatores & eccl̄arū p̄uerso-
 res aliquos sup̄ seminarent errores.
 Idem in eodem. Iohes cū eēt in asia
 & hereticorū semina pullularent he-
 bionis & ceterorū. coact⁹ ē ab asie ep̄i
 de diuinitate saluatoris sc̄bē; hinc

eccl̄astica narrat historia. cū a fr̄i-
 bus cogeret ut sc̄beret ita factu-
 rum se respondisse. si indicto ieiunio
 in cōmune om̄s d̄m p̄carentur. Quo
 expleto. eructuauit in p̄ncipio erat
 uerbum. & cetera. Beda in marcū. Cū
 romane urbi dī luuū p̄dicante p̄t
 ap̄lo fuisset exortum. adeo delecta-
 bantur m̄tes audientū in diuino
 sermone. ut nulla facietas eis inde
 fieret. Un̄ marcum discip̄m eius
 exorauerunt. ut q̄ ille p̄dicabat ip-
 se sc̄pture traderet. quo domi foris
 q; in huicemodi uerbi meditationi-
 bus p̄manerent. Quod multū pla-
 cuit petro. Clement in vi. disposi-
 tionum libro hec ita gesta describit.
 Beda in lucam. Significat in p̄mo
 lucas eam maxime s̄ causam eugl̄i
 fuisse scribendi. ne pseudo eugl̄istis
 facultas eēt p̄dicandi falsa. qui sub
 nomine ap̄stolorū conati sunt idu-
 cē sectas p̄fidie. Deniq; n̄ nulli tho-
 me. alij bartholomei. quidam mathie.
 aliqui etiam. x̄ii. ap̄lorū titulo repi-
 untur falso sua scripta p̄notasse. s;
 & basulidis atq; appelles quorū unus
 ccc̄lxxv. celos. al̄t̄ duos inuicem cont̄-
 rios deos int̄ alia nefanda dogmati-
 zabant. eugl̄ia sui nominis errore

beda reliquerunt. In quibus que notandum
quod dicitur euglium iuxta hebreos quo
scilicet utuntur nazarei. non in apocri-
phis. sed in ecclesiasticis numeran-
dum historial. nam et ipsi sacre scrip-
ture interpreti ieronimo visum est ex
eo plerumque testimonia sumere. et ipsum
in latinum grecumque sermonem translat-
re. Falsa uero euglia lucas in sua prefa-
tione refellit. huc usque beda. Cum ergo pre-
ter. iiii. libros euglium quantum quo u-
tuntur nazarei recipiat ecclesia. non abso-
lunt uideatur euglium copiosius non
recipere in uno opere theophili episcopi uel
tactiani. seu ammonii alexandrini.
aut alii cuiuslibet congruo componen-
tis ordine una ex quatuor narratio-
Ad euglium theologiam sane inem-
credendam cum ex testimonio sanctorum
cum ex sententia magistrorum bre-
uem proponam accessum. Alcuinus
libro. iij. de trinitate cap. xi. Quod
semper fuit et semper est. aut ingentum
est aut genitum. aut nec ingentum
nec genitum. Et hec sunt tria. eterna-
liter tria. Quod ingentum est pater est solus.
qui a nullo esse habet quod non a se ipso. Quod
genitum est filius est. cui a pater est esse
quod est. Quod uero nec ingentum est nec geni-
tum spiritus sanctus est. cui est esse a patre et fi-

lio procedere. Et hec tria trinitas est ue-
re consubstantialis et coeterna. Quia
ergo aliud est genuisse quam natum. aliud est
procedere quam genuisse uel natum esse.
manifestum est quoniam aliud est pater. aliud est
filius. aliud spiritus sanctus. Trinitas itaque ad
personas patris et filii et spiritus sancti refertur.
unitas ad naturam eterne diuinitatis pertinet.
Iustinianus in edicto fidei. In tribus substi-
tentis siue personis una diuinitas siue
naturam. et substantiam et uirtutem
adoramus. proprietates quidem separatas. di-
uinitatem autem uniuersalem. Item. Unum est diuinitas
in tribus. et tria unum in quibus diuinitas est. aut
ut subtiliter dicamus. ipsa tria est diuinitas. Item
oportet unum deum. unam naturam siue
substantiam et formam confiteri. et
tres substantias predicare seu tres perso-
nas. et unamquamque cum sua proprietate.
Item. Nemo unquam ausus est in catholi-
ca ecclesia dicere. quod sic tres substantie
sic et tres nature sint esse trinitatis.
Ieronimus in expositione symboli ad
papam laurentium. Ignis celestis gene-
rat ex se ipso splendorem lucis. et pro-
ducit uaporem. et cum sint tria in re-
bus. unum sunt in substantia. ita tri-
nitas una est maiestas. Augustinus in
continua expositione. xxiij. capitulum
iohannis. Quomodo tu uerbum quod loquitur

hanc sententiam Aug
rectavit.

in corde habet. et conceptio ipsa spūa
 ul' ē. uerbum enī qđ concepti spē
 ē ut anima. sic dē genuit filium.
 S; tu uerbū gignit ex tempore. dē
 genuit filiū sine tēpore. In orige
 nis ut dē omelia q̄ sic incipit. Moy
 aquile pulsat aures eccle. Patre lo
 quente uerbum suū. hoc ē patre
 gignente sapiam suā. omnia fiūt.
 Uñ ppha. Omnia in sapia fecisti. Pce
 dit pat' uerbum n̄ natura s; cau
 sa. Audi ipm filiū dicentem. Non
 possum ego a me ipō facē q̄cqm̄. et
 a me ipō facio nichil. ul' a me ipō
 n̄ loquor. Precedit pat' filiū causa
 lit. pcedit fili' omnia que p ipm fa
 cta sunt naturalit'. Pat' loquitur.
 uerbum gignit. omnia efficiuntur;
 & quom̄ qui loquit' in uerbo quod
 loquit' necessario spm̄ pflat. ita dē
 pat' simul et semel. et filiū gignit.
 et spm̄ suū p genitum filiū pducit.
 Sidonius in libro differentiarum.
 Sapia dī dē uerbum. et q̄a nichil
 substantia nature sue uisibile ul'
 corporeū ē. et p eo qđ pat' p eā oīa
 condidit. ul' iussit. et qđ p illam
 pat' innotuit. Aug' libro octoginta
 duarū questionū cap. xxvii. Cū sa
 piens dē dē et ea sapientia sapiens

dē sine q̄ eū ul' fuisse aliquū ul' esse
 posse nefas ē credē. n̄ participati
 one sapie sapiens dē. sic anima q̄
 et eē et n̄ eē sapiens potest. s; qđ ipē
 genuerit eam qua sapiens dē sapi
 entia. Idē in eodem cap. xvi. Dē
 omniū que sunt causa ē. Qđ autē
 omniū rerū causa ē. etiā sapie sue
 causa ē. Nec uiquam dē sine sapia
 sua ē. Igit' sempit'ne sapie sue cau
 sa ē sempit'na. Deū si patrem eē
 sempit'num in dō ē. nec fuit aliquū
 n̄ pat'. nūqm̄ sine filio fuit. fili' g'
 semp nat' ē. quia semp fili' ē. & n̄ so
 lum imago pat' ē qđ de illo ē. et si
 multitudo qđ imago ē. s; etiā equali
 tas tanta ut nec temporis int' ual
 lū ipediūto sit. P eū enī condita sūt
 tempora. Augustinū et alipius ī epla
 ad maximum medicum tenuta
 num. Sic flamma splendorem quē
 gignit tēpore n̄ pcedit. ita pat' nū
 qm̄ sine filio fuit. h̄c ē quippe sa
 pia dī pat' de qua scriptū ē. Splen
 dor ē enim lucis et'ne. luci g' cui'
 candor ē. i. deo pat' sine dubio coe
 t'nal ē. et idō n̄ sic in pncipio crea
 uit dē celū et t'ram. ita in pncipio
 fecit uerbū. s; in pncipio erat uer
 bum. Item in eadem epla. Pat' ita

de se genuit filium. ut totus mane-
ret in se. et eēt in filio tantū quātus
et solus. Similit̄ et sp̄s sc̄s p̄cedendo
n̄ minuit eum nec auget herendo.
Tanta ē ḡ sola t̄nitas in solo patre
ul' in solo filio. ul' in solo sp̄u sc̄o. quā-
ta simul in patre et filio et sp̄u sc̄o.
Quare nullom̄ t̄plex dicendus ē d̄s.
Ieronim̄ in quicūq; uult. D̄s pat̄
d̄m filiū genuit. n̄ uoluntate neq;
necessitate. s; natura. Gregorius
xxvii. in iob. In eo qd̄ pat̄ uerbum
p̄fectum genuit locutus ē. in eo
qd̄ semp̄ gignit loquitur. filiū dei
unigenitū p̄ p̄fectione nat̄ d̄i.
p̄ et̄nitate semp̄ nasci p̄hibet. Auḡ
libro xvi. de ciuitate d̄i. Dei quippe
aī suū factum locutio ip̄i sui fa-
cti ē immutabilis ratio. que non
h̄t sonum strepitem et t̄nseuntē.
s; uim sempit̄ne manentem. et
tempalit̄ opantem. Auḡ de uer-
bil d̄i. Cxxxij. cap̄ ioh̄is. Sicut
solū patrem semp̄ et s̄n̄ inuicio iḡe-
nitum nouim̄. ita filiū semp̄ et
sine inuicio ex patre genitum con-
fitem̄. Nec aliud fac̄ diuisionem
p̄sonarum. n̄ qd̄ pat̄ ingenuit̄ ē. fi-
lius genit̄. ille pat̄. iste filiū. Idem
libro. xv. de sc̄a t̄nitate cap̄. xxvi;

hinc constat sp̄m sc̄m etiam a fi-
lio p̄cedere. qd̄ ap̄t̄ ait. Misit deus
sp̄m filij sui in corda nr̄a. Et cū resur-
risset et ap̄aruisset discip̄is. in sub-
stantia et ait. Accipite sp̄m sc̄m. Idem
eodē cap̄. Cū sp̄m sc̄m genitum
n̄ dicam̄. d̄cē tam̄ n̄ audem̄ ingenu-
tum. ne ul' duos patres in illa t̄ni-
tate. ul' duos qui non ^{fr̄} de alio quisi-
am suspicetur. Idem eodem cap̄. xviii.
Sicut unicū d̄i uerbū p̄p̄e uocam̄
nomine sap̄ie. cū sit et sp̄s sc̄s et pat̄
sap̄ia. ita sp̄s sc̄s p̄p̄ie nuncupatur
uocabulo caritatis cū sit pat̄ et filiū
carital̄. Rectissime sp̄s sc̄s uocatur
etiam donum d̄i. Euphrus ex dictis.
Auḡ ex decalogi expositione. S̄c̄ifica-
tio nulla diuina et uera ē. n̄ a sp̄u
sc̄o. Non enī frustra dicit̄ p̄p̄ie
sp̄s sc̄s. cum sit et pat̄ sc̄s. et filiū sc̄s.
Nom̄ p̄p̄riū hoc sp̄s accepit. ut etia
in t̄nitate p̄sona sp̄s sc̄s diceretur.
Auḡ in encheridion cap̄. xiii. Gr̄a
dei p̄p̄tea p̄ sp̄m sc̄m fuerat signifi-
canda q̄ ip̄e sic ē d̄s ut dicat̄ etia
donū d̄i. Idem libro. v. de sc̄a t̄nita-
te cap̄. ij. Due essentie ul' substantie
capunt accidentia quib; in eis fi-
at mutatio. d̄s aut̄ n̄. Idem cap̄. v.
Quāuis diuersū sit patrem eē et fi-

lum eē. non ē diuisa substantia. qz
 hec non sedm substantiam dicunt.
 s; sedm relatiuū. Qd tam relatiuū
 n̄ ē accidens. qz n̄ ē mutabile. Idem
 libro. viii. cap. iiii. Mens r amor
 r notia ei tā sunt. & hec tria u
 num sunt. Et cū pfecta sunt. e
 qualia sunt. Nec amor r noticia
 cognitio tāqm̄ in subiecto insunt
 menti. s; substantialit̄ etiam ista
 sē sic r mens. qz mens cū se totam
 nouit pfecte nouit. r cū se pfe
 ctē amat p totū ei ē amor ei. Idē
 in sermone de scripturis ueterib;
 r nouis cont̄ arrianos. In sole tā
 sunt q̄ separari omniuo n̄ possunt.
 sol. splendor calor. Tria etiam h̄t
 ignis indiuisibilia. motū. lucē. r fer
 uorem. Si ḡ creaturam heretice
 diuidere n̄ potes. quom̄ potis diuide
 creatorem. In psalmo habes. Verbo
 dñi celi firmati s. r. s. o. e. o. v. e. Item
 cont̄ arrium. Intelligam̄ dñm qntū
 possum. sine qualitate bonū. sine qn̄
 tate magnū. sine indigentia cre
 atorem. sine situ p̄sentem. sine loco
 ubiq; totum. sine tempore sempiter
 num. sine cōmutatione sui muta
 bilia facientem. nichil patientem.
 Qd si quis dñm ita cogitat. r n̄dum

pot̄ inuenire quid sit. tam pie caue
 at quantum pot̄ aliqd sentire de il
Ex p̄dictis r quā plu s̄ lo qd non sit.
 ribus patrum sanctitat̄. sunt qui di
 cunt patris nomine designari diu
 ne maiestatis potentia qua q̄cumq;
 uelit efficē possit. N̄ enī pot̄ iniusta
 face d̄s. qz ip̄e sūma iusticia r boni
 tas ē. filij ū seu uerbi uocabulo sen
 tiunt significari sapiām dī qua sic
 cuncta discernere ualet. ut in nul
 lo penit̄ decipi queat. Appellatione
 aut̄ sp̄e sc̄i ipsa dei caritas ul' ben
 gnitas intelligit̄ qua scilicet oīa
 uult optime fieri ac disponi. Et
 itaq; descriptio sūmi boni cui pleni
 tudini nichil deest. om̄ipotentie.
 sūme sapie. sūmeq; bonitatis discre
 tio. Nam in his tribus continen
 tur om̄ia que de dō dicunt̄. Quod
 enī d̄r inuariabilis. imutabilis. in
 deficient. et̄nus. potentie ē. posse si
 quidem uariari. posse deficē impo
 tentie ē. Quod rursum p̄uidus ē p̄
 sc̄i. modestus. sapie est. nam n̄ co
 gnoscē res ipsas n̄ ex earum euenti
 bus seu effectib; insipientie ē huma
 ne. Benignus ū misericors r mise
 rator cū dicatur. ad bonitatē spec
 tat. quāuis miserator magis exhi

bitione misericordie quoniam ex bonitate dica-
tur. Sic de ceteris. Hec utique trinitatis
distinctio ad diuini cultus religio-
nem plurimum proficit nobis. et ob hoc
principue ipsa dei sapientia incarnata. in predi-
catione sua eam decreuit assumere.
Duo quippe sunt que nos omnino deo
subiectos efficiunt. timor scilicet atque a-
mor. Potentia siquidem et sapientia maxi-
me timorem incutunt. cum deum iu-
dicem esse sentimus. et quod uoluit omnia pos-
se punire scimus. et nichil eum latere
cognoscimus. Benignitas uero ad amorem
pertinet. ut que benignissimum habemus
potissimum diligamus. Ex quo etiam
animaduerti potest eum uisceris impie-
tatem uelle. quod quo plus placet ei
equitas eo magis displicet iniquitas
iuxta illud. Dilexisti iusticiam. et
odisti iniquitatem. Rursum hec tri-
nitatis distinctio ad uniuersorum dei
operum commendationem plurimum ualere
ut quecumque agit egregie fieri cre-
dantur. cum quecumque uelit efficere possit.
et in omnibus modum seruare sciat. et
optime cuncta fieri uel prece dere ue-
lit. hinc tota trinitatis opera indiuisa
id est communia esse dicuntur. quod quicquid
potentia gerit. idem sapientia modera-
tur. et bonitate condit. Ubi bene in

his que facimus uel deum facere gratamul
commemorationem trinitatis facimus
dicentes. In nomine patris et filii et
spiritus sancti. uel in nomine sancte et indiuidu-
e trinitatis. ut sic cum personarum indi-
uisa est operatio. sic et earum inseparabi-
lis sit inuocatio. hinc est quod moy-
ses cum prius dixisset. in principio cre-
auit deus celum et terram. adiecit. et
spiritus domini ferebatur super aquas. In deo
quidem creatore patrem insinuat
diuinam potentiam per quam creare
de nichilo omnia potuit. congrue
commemorat. quod hoc nomen deus interpretatur
timor. et potestati reuerentia
timoris maxime exhibetur. Nomi-
ne uero principii filium designat. id est diui-
nam rationem seu sapientiam. in qua
per prudentiam cuncta prius consistere
quodammodo habuerunt. quoniam inefficacis
operum peruenirent. Per spiritum uero domini ap-
te spiritum sanctum insinuat. id est diuine gratie
bonitatem. In creatione quoque homi-
nis non dixit faciam hominem sed facia-
mus hominem. ut trinitatis pluralitatem
designaret. Cum autem tota trinitatis
una sit potentia. una sapientia. una
bonitas. una eadem operatio. que tam
ad potentiam assignantur patet speciali-
ter attribuiuntur. que ad sapientiam spe-

stant filio. que ad bonitatem pti-
 nent spū scō. ut a subiectis declara-
 tur exemplis. dicit fili. Que pat̄ posu-
 it in sua potestate. Iahbi. Sic dispo-
 nit in pat̄. Quocient aut̄ ip̄a huma-
 nitas filij op̄e unice sibi diuinitatis im-
 plorat. aut aliquas p̄ces ei fundit. so-
 lo pat̄ utit̄ uocabulo ipsā scilicet cō-
 memorando potentiam. qua potens ē
 et efficē quod rogat̄. uelut cū dicit̄.
 Pat̄ serua eos. Pat̄ in manū tuas cō-
 mīdo sp̄m meū. et similia que ad ora-
 tionē p̄tinent. hinc usus ecclē ad
 solū patrem locutionē dirigit in spe-
 cialibus orationibus que in celebra-
 tionibus missarum fiunt. Ap̄ls q̄
 cū ait patrem suscitasse ih̄m a mor-
 tuis. ul̄ uiuificaturū eē corpa n̄ra.
 ul̄ filiū aut̄ sp̄m sc̄m misisse. ul̄ ei
 filiū obedisse. cū in quā talia dicit.
 quasi p̄p̄e et specialit̄ p̄prietati pa-
 tris ascribit que ad potestatem at-
 tinere uident̄. Sic quoq; p̄sone fi-
 lij que ad rationem ul̄ sapiam p̄ti-
 nent specialit̄ assignantur. iuxta
 illud. Pat̄ om̄e iudicium dedit filio.
 Potentia siquidem sapie in discre-
 tione iudicij cedit. ubi equitas
 magis ē examinandā. quā uis et po-

tentia exercenda. Quod aut̄ sup-
 ponit̄ quia filius ē hominis in ma-
 xime iudicij pendē declarat. quod
 impij int̄ cetera mala missū etiā a
 patre filiū respuerūt. Vñ filiū ait.
 Si n̄ uenissem et locutus eis n̄ fuisset.
 peccm̄ n̄ haberent. Nunc aut̄. excu-
 sationem n̄ h̄nt de peccō. Ad hoc eti-
 am illa in scripto psalmi p̄tinet que
 agit p̄ occultis filij. i. iudicij. de q̄b̄
 dictū ē. iudicia tua abyssus multa.
 Quia sicut dictū ē sapie ē iudicare.
 id ē quid ex iusticia cuiq; debeat
 agnoscere. xp̄m d̄i uirtutem et d̄i sapi-
 entiam ap̄ls nominat. Sapiam q̄p-
 pe p̄ quam om̄ia ad integrū nouit.
 Uirtutē ū. p̄ quā bonorum om̄ium
 efficaciam cōplet. Vñ illud. Om̄ia
 p̄ ip̄m facta s̄t. Iahbi. Om̄ia in sapia
 fecisti. Inde dext̄a siue manus pat̄
 appellat̄. p̄ quē pat̄ om̄ia opatur.
 Et etiam b̄n̄ mens pat̄ siue ratio.
 siue angl̄s consiliū dictus ē. quia in
 hac sapia rationabilit̄ pat̄ om̄ia
 disponit. siue mundū creando siue
 eundem lapsum repando. In hoc
 pat̄ uerum consiliū n̄re ignorantie
 dedit. cū sapie incarnatio nos uisi-
 tauit. Uuine aut̄ gr̄e opatio et oia

que ad diuine caritatis bonitatem ma-
nifestius spectant. spiritum sanctum ascribitur.
sicut est remissio peccatorum. di-
stributio quorumcumque honorum ex su-
a bonitate non ex meritis nostris pueni-
ent. hic est quod aqua et spiritus. non aqua
et patre vel filio regenerari dicimus.
cum tamen totius trinitatis operatio in sin-
gulis eadem sit. Omnia denique sacra-
menta que in ecclesia conficiuntur ex
bonitate dei. spiritum sunt attribuenda.
ut ex hoc patent liqueat affectum
patris maiestatis. id est dulcedinem di-
uine bonitatis. spiritus sancti uocabulo ex-
primi. Spiritus namque oris nostri. id est anhelitu.
affectus animi maxime patet. sicut
cum scilicet aut per amorem suspiramus.
aut per doloris vel laboris angustia ge-
mimus. Unde hoc loco spiritus per bono affectu
ponitur. iuxta illud sapientie. Benignus
est spiritus sapientie. In psalmo. Spiritus tuus
bonus deducet me. In apostolo. Deus
caritas est. quia teste gregorio spiritus
ipse amor est. quo amore secundum iohannem
pater diligit filium. et in quedam pa-
tris et filii communio est spiritus sanctus. qui
et amborum dei eternum donum. id est do-
nabile. donatum uero ex tempore.
Huius autem trinitatis nec non ge-
nituræ filii a patre. ac processionis

spiritus ab utroque huiusmodi uestigia pro-
nit doctorum uigilantia. Augustinus libro
xi de ciuitate dei. In unaquaque crea-
tura hec tria requiruntur. quis eam
fecit. pro quid fecit. quare fecit. Pater
itaque est qui omnia fecit pro filium. propter
bonitatem suam. Que bonitas quia
spiritus sanctus intelligitur. trinitas nobis uni-
matur. In creando quippe immittant
rerum potentia maxime declarat.
sapientia quoque in gubernando creata. et
eadem ad optimum euentum deducendo.
benignitas ex ipsis creaturis manife-
stat. Item. Ex mente nostra nascitur sapi-
entia que est in ipsa. et a mente et sapientia
precedit amor quo ipsa mens diligit
sapientiam genitricem a se. et sunt hec tria si-
mil in una indiuisibili substantia
anime. Item. ut in sole apparet a sub-
stantia ignis uel ignei feruoris nas-
citur. et inuenit splendor in eadem
substantia. Item. Imago de ere ad sigil-
landum facta quod est imago. id est sic for-
matum est. ex ere tanquam ex materia
contrahit. et quod sigillabile seu sigil-
lans ab utroque procedit. Sunt ergo in una
eademque essentia tria proprietate diuisa
quia aliud est esse hoc est. aliud esse hanc
imaginem. et aliud esse hoc sigillabile.
Scientia quoque sapientia cum sit potenti

tia discernendi. necessario erigit ad
 ee suu potentiam. s; potentia n̄ eri
 git sapiam. qd̄ similitudine materi
 e ad materiati facile uideri pot̄. I
 enim quia statua constat ex ere z
 forma. et n̄ erigit statuam ad ee su
 um. statua ū erigit es. z quodam m̄
 mpp̄e ac figurate posset dici. statu
 am ex ere genita seu p̄creatā ee. z
 om̄e materiati ex mat̄ia. A po
 tentia ū z sapia p̄cedit bone uolun
 tatis affectus. quia his erigentib;
 c̄sequent̄ face uolum̄ n̄ uicui p̄pe
 diat. que possum̄ z scim̄ face. si co
 gnoscim̄ ea fieri oportere. S; quo
 spectant p̄p̄osite similitudines. Nū
 quid p̄sumet assignare q̄sqm̄ gene
 rationem filij a patre. p̄cessionem
 sp̄e ab ut̄q;. Dicit enī ieronim̄ in
 quicūq; uult. z ambrosius in libro
 de trinitate. Quom̄ genuit pater
 filiu z angli nesciunt. S; forte
 senties hoc ido dictū ee. qz potentia
 cui om̄ia sunt possibilis incōphē
 sibilis ē. z sapia uident̄ uniūsa atq;
 discernens singula icōphensibilis
 ē. simul etiā generatio ei in hoc
 qd̄ ē et̄na sup̄ intellectum ē. Sen
 ties aut̄ fortasse iuxta p̄missas si
 militudines facile intelligi posse

ut dicat. Cum sapia quia est poten
 tia discernendi sit idipm̄ quod ē ex
 potentia. t̄nslatiue sapia dī nata
 seu genita dicit̄ a potentia diuina.
 z appellat̄ fili. iuxta quod filij de pa
 tribus sunt uelut eorum ex̄p̄sse ima
 gines. z mutuam dilectionem haben
 tes. Potentia quoq; diuina in eo qd̄
 ex ip̄a ē sapia. nimirū p̄ t̄nslationē
 nuncupata ē pat̄. P̄ multa nāq; no
 mina de creaturis ad creatorem
 t̄nslata sunt. Illud aut̄ firmit̄ scien
 dum qz un̄ dī una potentia ē. ex q̄
 om̄ia. nec dī omnipotentia seu om
 nipotens quasi p̄ collectionē poten
 tiarū. s; qz pot̄ om̄ia que uult. Fi
 lius ḡ p̄ que om̄ia. eque ē om̄ipo
 tentia ut pat̄. cū sit potentia di
 uina in eo qd̄ ē potentia discernen
 di z gubnandi uniūsa. Ne miretis
 dīm una potentia posse om̄ia. uno
 uirtutu m̄tis uidere z ordinare
 om̄ia. uno affectu benignitatis ā
 plecti om̄ia. cū etiam tu uideas
 uno ictu oculi lunā. stellas. z alia
 tā diuisa. Sp̄e sc̄s a patre z filio p̄
 cedit. qm̄ idcirco uult dī om̄ia que
 facit. qz pot̄ z qz scit. hec aut̄ p̄
 cellio inde ē. qz benignus diuinitas
 affectus ex potentia z sapia ad cre

acionem ⁊ gubernationem rerum.
ad distributionem gratiarum extendit.
Eternaliter enim uult deus ut uniuersa
fiant que facit temporibus suis. ⁊ uo-
luntas sua omnium bonorum causa est.
hic ergo diuinitatis affectus. erga
creaturas habet. procedit a patre. pro-
cedit ⁊ a filio. non ut natus est. ut da-
tus pro collata creaturis gratiam. filius
uero procedit a patre ut natus. Cum
ergo bonitas dei sit causa totius diuine
creationis ⁊ cooperetur potentie ac sa-
pientie in omni operatione diuina. pa-
ter ex supradictis auctoritatibus.
quod unius essentie sunt tres substan-
tie siue persone. id est pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus.
unius maiestatis. unius indiuidue na-
ture eterne ditatis. licet ergo aliud sit
esse potentem aliud esse sapientem.
⁊ aliud esse benignum. cum hec tria pro-
prietatibus diuisa. sint unius substantie
diuinitatis in deo. constat quia
cota trinitas est summa potentia. cota
summa est sapientia. cota summa bonitas.
Uere itaque secundum substantiam deus quod
pater est. filius est. ⁊ spiritus sanctus. ⁊ e conuerso.
At uero relatio prohibet ne dicamus. qui
pater est. filius. uel spiritus sanctus. neque qui filius
est. pater est. uel spiritus sanctus. Non enim una
persona est altera. licet sit hoc ipsum

quod altera. Alia est enim proprietate po-
tentie. alia proprietate sapientie. alia pro-
prietate bonitatis. ⁊ ita est alia persona
patris. alia filii. alia spiritus sancti. Nota in
hoc aliam esse proprietatem patris. ali-
am filii. aliam spiritus sancti. quod alia uera sunt
de solo patre. alia de solo filio. alia de so-
lo spiritu sancto. Cum enim dicamus proprietatem
est spiritus sancti quod neque est genitus neque in-
genitus. nec substantiam nec acci-
dens dicimus esse proprietatem eius. Simili-
ter est proprietate patris. id est proprie de solo
patre deus quod neque natus est. neque pre-
cedens. Unde ergo falsum est patrem esse
filium uel filium esse patrem. in falsum est
quod deus genuerit se ipsum. Sed quod una per-
sona genuit alteram. pater scilicet
filium. deus genuit deum. ⁊ est deus de deo. lu-
men de lumine. Similiter cum spiritus sanctus a
patre ⁊ filio procedat deus a deo procedit.
sed neque a se ipso neque ab alio. ab alio
non. quia non est nisi unus deus. Neque
a se ipso. quoniam persona procedens non est illa
quibus procedit. Refertur autem pater ad
filium. filius ad patrem. spiritus ad utrum-
que communiter. Augustinus libro. 5. de trini-
tate capitulo. xiiii. Sicut pater ⁊ filius
est unus deus. ⁊ ad creaturam relatiue
unus creator. sic relatiue ad spiritum sanctum
unum principium. Ad creaturam uero

pater et filius et spiritus sanctus u
 num principium sicut unū creator
 Sciendum ḡ si nūm sine sui mutati
 one incipit eē p̄ciū illi rei que emi
 tar. multo magis d̄s sine sui muta
 tione cepit eē creator cū p̄mo fieret
 creature. cepit eē d̄ns cū cepit ei
 seruire creatura. cepit eē misera
 tor cū p̄mo fuit cuius miseretur.
 Eternalit̄ fuit immūsus. uult̄ et mi
 sericors. s; respectu creaturarum
 d̄s creator d̄ns et miserator. Itē d̄ns
 de t̄nitate. Sedm̄ quod pat̄ ē inge
 nit̄. fili genit̄. sp̄s p̄cedens. nec e
 qualitas nec inequalitas considera
 tur. s; in eo quod p̄sone sunt unū
 d̄s. una natura. una substantia.
 sunt s̄ coequales et consubstantia
 les. Quāuis ḡ fili sit de patre. nō
 tam̄ ē postior patre ul' inferior s;
 coeternus. coom̄ps. Sic et sp̄s sc̄s cū
 sit a patre et filio. nequaquā minor
 ē ul' postior. s; consubstantialis coeternus
 et coom̄ps. **N**otandum qz p̄sona
 multipliciter d̄r. Est enī p̄sona substan
 tia rationalis indiuidua. ut quili
 bet homo. In rethorica ū d̄r p̄sona
 quicūq; p̄p̄ certum dictum ul' fa
 ctum in controuersiā ducit̄. In grā
 matica aut̄ sic p̄sona describit̄; p̄

sona ē qui loquitur ad alium. ul' ad
 quē loquitur alī. uel de quo aliqui
 locunt̄. Cū ḡ euenit quod idem
 homo loquit̄ ad aliū. et in eū dirigit̄
 locutio. et de eo fit locutio. t̄t̄ una
 et eadem res ē p̄ma et sc̄da et t̄cia p̄
 sona. nec tam̄ prima ē sc̄da ul' t̄cia.
 et econūso. In d̄o aut̄ p̄sona ē ul' in
 genitum ul' genitū. nec ingenitū
 nec genitū. Est ḡ una et eadem di
 uina substantia tres p̄sone. i. pat̄
 et fili et sp̄s sc̄s. ita quod pat̄ n̄ est fili
 nec sp̄s sc̄s. et econūso. **E**t sciendū
 qz p̄sone in d̄itate dicuntur p̄sone.
 n̄ in respectu s; sedm̄ se. d̄ns libro vii.
 de t̄nitate. cap. vi. Non est aliud d̄m
 eē. aliud p̄sonā eē. s; om̄ino idem. Neq;
 in hac t̄nitate cū dicim̄ p̄sonam pa
 tris aliud dicim̄ quam substantiam
 patris. Quo circa ut suba patris ip
 se pat̄ est. non quo pat̄ ē. s; quo est.
 ita et p̄sona patris n̄ est aliud quā ip̄e
 pat̄ ē. Ad se quippe d̄r p̄sona. n̄ ad fili
 um ul' sp̄m sc̄m. Cur ḡ n̄ hec t̄a si
 mul unā p̄sonam dicim̄ sicut unam
 essentiam et unū d̄m. n̄ qz uolumus
 ul' unū aliquod uocabulum seruire
 huic significationi qua intelligitur
 t̄nitas. ne om̄ino tacerem̄ int̄roga
 ti quid tres cū tres eē faterem̄. huc

Epilog' hui'

usq; de unitate diuine essentie. ac de
personarū proprietatib; iuxta magistrorū
existimationem et scōz assertionē. **Epilog'**

Est sūmi natā boni sup oīa simplex. **breui'**
hec eadē pat' ē. genit'. bonitā utiq;
lux et origo pat' n̄ nata potentia sūma.
Splendor imago pat' ubi sapia nata.
Est pat' et nati donū bonitas ut usq;
Est tant' pat' aut nati donū ut duoz.
Quātuor cū patre fili' ē et sp̄e horum.
Sicq; t'plex minime d's ē s; t'n̄ et un'.
Personis t'n̄ natura et'nus et un'.
Tres igit' faciūt p'sone qd d's omne

Incip' p̄fat' iouana. ex quatuor

Matheus cognōto leui cui
uocatio ad dñm ex publicanū
actib; fuit. euglm̄ hebreo
sermone in iudea p̄m̄ scripsit. duoz
in generatione xp̄i p̄ncipia p̄sumit.
unicui' p̄ma circūcisio in carne. al
teri' cui' scdm̄ cor electio fuit. Sicq;
quatnario numero triformit' posito.
p̄ncipiū a credendi fide in electionis
tempus porrigens. et electione usq; i
t'nsmigrationis diē dirigens. atq; a
t'nsmigrationis die in xp̄m usq; de
finiens decursā aduent' dñi ostendit

ii. **D**einde marcus eu' generationē
gl'ista di. pet' in baptisate fili'.
et in diuino sermone discipul'. genere

leuiticus. euglm̄ greco sermone in ita
lia scripsit. ostendens in eo quid et gene
ri suo deberet et xp̄o. Nam in uoce p̄ph
ce exclamacionis instituent' initū
englice p̄dicacionis ordinē leuitice
electionis ostendit. p̄dicent' emittū
iohem filiū zacharie in uoce angli
annuntiantis uerbum carnē factū.
et corpus dñi p̄ uerbum diuine uocis
animatū. ut in se caro ubi qd in
consonantib; p̄diderat inueniret.
Ab baptisimo dñi p̄dicare dñm iohannē
deserti ieiunū. temptacionem dia
boli. congregacionem bestiarū. et mi
nistrium angelorum. cet'q; sic in
breui cōpingens p̄tulit. ut nec au
toritatē facti demeret. et p̄ficiendi
opis plenitudinē n̄ negaret. Dem
q; post fidem amputasse sibi pollicē
dñi. ut sacerdotio repbul' haberetur.
S; tantū consentiens fidei p̄destina
ta potuit electio. ut nec sic in ope
uerbi p̄deret. quod p̄ul' meruerat i
genere. Nam p̄m̄ alexandrie ep̄c' fu
it. cū p̄ singula opa sciret et euglm̄ i
se dicta disponē. et disciplinam legis a
gnosce. et diuinā in carne dñi natu
ram intelligē. huiq; octauo nerous
anno mortuus et sepult' est. **iii.**
Lucas aut' syrus anchiocensis ar

incipit p̄fat'io
ex quatuor

99

te medicus. discipulis apostolorum. et postea paulum secutus usque ad passionem et servens domino sine crimine. per mattheum et marcum sancto instigante spiritu machabam scripsit evangelium. Cui extra ea quae ordo evangelice dispositionis exposcit. ea maxime necessitas laboris fuit. ut primum grecis fidelibus ne iudaicis attentione fabulis in solo legis desiderio tenerentur. ne vel hereticis fabulis seducti exciderent a veritate elaboraret. deum ut in principio evangelii natiuitate iohannis prescripta cui scriberet indicaret. contestans in se completa esse. que essent apostolorum prescriptio se inchoata. huic luce non immerito etiam scribendorum actuum apostolorum gratia data est. ut pote illi cuius omnia verba languentis anime sunt medicina. hic neque unquam uxorem habens neque filios. lxxx et iiii annorum obiit in bithynia plenius iohannes vero apostolus et evangelista. spiritu sancto. iiii uirgo electus a deo. que de nuptiis uolentem nubem uocauit. per omne evangelium scripsit in asia. perquam scripsit apocalypsim in parthmos insula. Cui uirginitatis duplex testimonium in evangelio datur. quia et prescriptus dilectus a deo dicitur. et huic matrem suam de cruce commendauit. ut

uirgo uirginem seruariet. Denique manifestans in evangelio quod erat ipse. opus incorruptibilis ubi solus inchoans. uerbum carnis factum esse. nec lumen a tenebris comprehensum fuisse testatur. primum signum ponens quod in nuptiis fecit deus. ut uerbis inuicatis noua omnia que a christo instituantur appareant. Ita que cui in principio canonis incorruptibile principium erat in genesisim. etiam in corruptibilis finis redditus per uirginem in apocalypsim. dicente christo. ego sum. a. b. hic est iohannes qui sciens superuuisse die recessus sui. conuocatis discipulis suis in epheso descendit in defossum sepulture sue locum tam exiens a dolore mortis. quam alienus a corruptione carnis. Igitur in evangelio inutile est desiderantibus deum. sic prima uel media. uel perfecta cognoscere. ut et opus evangelii et dilectionem dei in carne nascenti per uniuersa legitel intelligant. atque in eo id in quo apprehensi sunt et apprehendere expectant recognoscant.

*Incipit prefatio zacharie crisostoli
litani in unum
ex quatuor »*

N U M

Ex quatuor euanglistarum dictis eu-
glim clavo studio composuit amnonius
alexandrinus. qui canonum quoque
euangly fertur inuentor. hoc euse-
bius cesariensis in epla p̄scripta edi-
tioni q̄ memoratos euangly canones
edidit p̄fati uiri imitat^o studium.
carpiano scripsit. **T**atianus etiā
uir eruditissim^{us} et eleganti eloquen-
tia p̄ditus cui^{us} cōm̄dationem bea-
tus iheronim^{us} in libro de illustrib^{us}
uiris n̄ tacuit. et unū ex quatuor
ut ecclāstica narrat historia cōpa-
ginauit euangl^{um}. et magnificos con-
tra gentes libros edidit. hic beati
iustini philosophi et martiris dū
adiuueret discipulis fuit. Dein ū
doctrine supercilio elat^{us} ad hereses cō-
lauit. Sane hui^{us} heresiarche si su-
perēt opus euanglicum qd̄ sc̄i iustini
lateri adherens fortassis explicuit.
in eo dñi ih̄u uerba diligent^{er} ample-
cti. secure legere. omnibus ei^{us} uocem
cognoscentib^{us} nil phiberet. Nam
sicut sacramta sine sui corruptio-
ne participant^{ur} et a malis. sic ueri-
tatis uerba siue dicta. siue sc̄pta.
ab hereticis suo p̄prio tenore min-
ime p̄uari possunt. Quo fit qd̄ o-
rigenis errorū puerilis. ei studiu

in qua parte clariuit nequaquam
decolorauit. Hic quoque salemont
enormitas. ei immo dī in eo sapiam
nullatenus obnubilauit. Exemplū
quidē quā plurimū n̄ repudiatum
iri uera p̄fallit p̄batio manifesta ē.
Ad hec pat^{er} ieronim^{us} i omelia de iul-
lico iniquitatis int̄ducens theophi-
li expositiones. hanc ei^{us} laudem ad-
iecit. Theophilus antiochene ec-
clie septim^{us} p̄ petrum ap̄tlm ep̄c^{us} unū
euanglistarum in unū opus dicta
cōpingens. ingenij sui nob̄ moni-
m̄ta dimisit. **B**eat^{us} quoque au^{gustinus} i
ii. de concordia euanglistarū quo ad
ei uisum ē ex diuisorum dictis unā
narrationem faciens. inquit. hoc
exemplo siue ut a me factum est.
siue alio modo cōmodi fieri possit.
uideat un^{usquisque} et in cetis locis fi-
eri posse. Eius ḡ exemplo ac p̄sua-
su n̄ nulli fortasse unā ex quatuor
narrationem p̄struxere. At ū hu-
ius opus quis auctor immo ordina-
tor extiterit nichil int̄est igno-
rare. Et enim tam uerba qm̄ sen-
tentie n̄ n̄ euanglistarū sunt. Ma-
thai namq^{ue} dictis reliquorū triū
excerpta quod cuiuslibet p̄quirenti
facile ē cognitū. arte mira magisq^{ue}

breuitate miranda iungunt. Hoc
 aut p̄nominatum amonū fecisse.
 scribit eusebius carpiano. Susci-
 pe ḡ xp̄icola in hoc manuali ope-
 ul' si cōmodius possit in alio uerbū
 breuiatū quod dñs fecit sup̄ terrā.
 Collige ḡ cōpendiose uerbi incar-
 nati hystoriam mandata p̄missa.
 In his itaq; habeto uia. ueritatem
 z uitam. Xpi ḡ exemplo nosce q̄a
 bñ uiuē possit p̄ceptis z p̄missis. bñ
 uiuē scias z uelis ad signandum
 sup̄ te magis magisque lum̄ uultus
 dñi. his utiq; trib; tā ppulsari ne-
 cesse ē. impotentia scilicet. igno-
 rantiam. negligentiam. Ignorant
 enim ignorabit. negligent ū nel-
 ciet. neqm̄ simulator ipotentie
 nichilominus eiciet. Vide ḡ cum
 p̄pha quatuor animalia p̄ totum
 corpus oculata. Quod uni sunt q̄tu-
 or facies. uelut ignis sit horum
 species. hoc explicat hec noua se-
 ries arte mira Quo spē dat̄ directi-
 o. illuc p̄gunt nec fit reuersio.
 nunc descensus nunc eleuatio ē ī
 eis. Dant scintille micantes radios.
 z coruscant fulgur in impiol. t̄roz
 ad hos. splendor ad filios. ē in eis. Ut
 ḡ absq; scrupulo studiosi mēs secuta

possit hoc uti uolumine. sententi-
 as. euglistarum p̄sonas. numeris.
 litteris de minio int̄positis. per loca
 congrua curauit diligent̄ distingu-
 ere. Numeris siquidem luce clari
 aperitur. quid p̄p̄e qd̄ cōmunit̄ q̄
 ue similia dixerint eugliste. litte-
 ris quoq; eosde breuitatis. nec non
 differentie causa iudico debere dis-
 cerni. uidelicet p. r. litterā marcū.
 p. m. mattheum. p. a. aquilā sūmā
 euglistam. p. l. uero lucam. Pre-
 terea nemo culpet hystorie natu-
 ralem ordinem. n̄ hic usq; quaq;
 seruatu ē. Singuli nāq; euglista-
 rum nichilominus uiuē. seduli
 egregy uersificatores circa eadem
 matia ūsantes. p̄postero ordine
 plurima narrauere. Cautū sit ita-
 q; p̄occupationis z recapitulatio-
 nis regulas nec n̄ quā plures aliā
 de quib; doctor auō in concordia
 euglistarum docet. huic operi sepe
 applicare oportere. **Icipiūt capla**
 h̄ p̄ncipio ūbū d̄l ap̄ d̄m p̄ quē facta
 de sac̄dotio zacharie. **It̄ oia.**
 Ubi angl̄s Gabriel ad mariā loq̄tur.
 De natiuitate ih̄is baptiste. **...**
 De generatione ul' natiuitate. **...**
 Ubi angl̄s apparuit pastoribus. **...**

Ubi ihc ductus est a parentib; ut cur
De magis q; uenerit abori. Scilicet dicitur.

Ubi e fugatus ihc r parentes ei i e

Ubi herodes interfecit puero. Egyptu.

Ubi ihc reuocatur ab egypto.

Ubi ihc remansit i teplo ierololimi.

Ubi iohes baptista apparuit i isrl.

Ubi ihc baptizatur a iohanne.

Ubi ihc ductus e a spu in desertum.

Ubi duo discipuli iohis secuti snt ihm.

De philippo r nathanael. Sicut.

Ubi ihc in synagoga legit libru y

Ubi ihc uocauit petru r andrea r

iacobum r iohannem scanum.

Ubi ihc uocauit mattheum publi

Ubi ihc audiens qd iohes traditu eet.

secessit in finib; zabulon r neptali.

Ubi ihc circubat omis regiones r

sedens in monte elegit duodecim

aplos. r docuit eos de beatitudine

regni celorum r que sequuntur.

Incipit diuitum.

Ubi dicit uos estis sal terre.

Uos estis lux h; mundi r ita cōpa
tores de preceptis legis.

Incurdie.

De relinquendo munus ad altare.

De adulterio concupiscentie.

De repudio

De iuramento.

De oculum pro oculo.

De diligendo proximum.

De occulta elemosina.

De secreta oratione.

De occulto ieiunio.

.xxv

De non thesaurizando sup tram.

Quia nemo pot; duob; dñis seruire.

Non debet sollicitu ee de esca l' idniuo.

Non debet quequa iudicare l' odēpnare.

Parabola de amico ul' de tribus pamb; el

petendum. querendum. pullandū.

De cauendo a falsis prophetis.

Non hi int' bunt in regno celoru

qui tamen dicunt dñe dñe.

Cōparatio in his omib; de sapiente r

insipiente edificatoribus.

Ubi ihc mittit .xij. discipulos suos

docere r curare omis infirmitates.

Ubi ihc in chana galilee aqua uini.

Ubi ihc mundat leprosum. Sicut.

Ubi ihc puerum centurionis parali

Ubi iocru pet' a febb' sanau ihc scicu curau

Ubi ihc in ciuitate naim mortuu

Ubi omnes infirmitates curat ut l.

adimplerent septe pphaz. Sicut resuscitauit.

Ubi uolenti eu sequi dixit uulpes fouea

Ubi nauigans ipauit tēpestati r cessauit.

Ubi curauit cūstretum demoniacu

q; in monuicis manebat. Sicut habent

Ubi curauit paliticu que deposuerit

Spectu

lv Ubi filium subreguli absentē curauit.
 Ubi leui publicanū omnium ei fecit
 ⁊ dicentes scribe ⁊ pharisei discipulis
 quare cū publicanis ⁊ peccatoribus
 manducat magister ur̄. ⁊ ad dicit.
 Ubi scēbe signū petiuit ab eo ⁊ eis ml̄
 Ubi quedam mulier de turba clama
 uit ad ih̄m beat⁹ uenit q̄ te portauit.
 Ubi nunciatur ih̄u qz mat̄ tua
 ⁊ fr̄s tui uolunt te uide;
lv Ubi ih̄c mulierem q̄ fluxū sangn̄is
 patiebatur curauit. ⁊ filiā iauri
 p̄ncipis synagoge mortuā suscitauit.
 Ubi duos cecos curauit ⁊ demonium
 surdum ⁊ mutum eiecit;
 Ubi pharisei dicunt de ih̄u in beel
 zebub eiecit demonia; ⁊ rogare eū;
 Ubi martha suscep̄ ih̄m ī domo sua.
 Ubi ioh̄s de carcere misit ad ih̄m int̄;
lv Ubi exprobat ciuitatib⁹ in quibus
 facte sunt plurime uirtutes; sc̄aioe.
 Ubi apli reuertunt̄ ad ih̄m de p̄di
 Ubi ih̄c elegit alios lxx. iij. discipulos
 adiungit̄ parabolam turri edifican
 tis ⁊ regis ad plium parantis.
 Ubi accusabant discipulos ei;
 Ubi die sabbo in synagoga curauit
lv Ubi ih̄c in monte sm̄anū aridā;
 orat ⁊ iuxta mare turbis ⁊ discipu
 lis suis plurima in parabolis locut⁹ ē.

Ecce erit qui seminat seminare.
 De eo qui seminauit bonū sem̄ ī a
 gro suo. ⁊ de ruzanul. ⁊ n̄ant̄
 De grano sinapis. ⁊ multa discipulis.
 De feruēto qd̄ abscondit mulier. ⁊ alia
 Ubi discipulis dixerit parabolam sem̄
 Qui seminat sem̄ ⁊ uadit dormitū
 ⁊ surgit. ⁊ discipulis parabolam dis
 serit. agri ruzaniorum;
 De thesauro abscondito in agro ⁊
 negotiatioē margaritarum. de sa
 gena missa in mare. ⁊ de patrefa
 milias qui p̄fert de thesauro suo
 noua ⁊ uetera.
 Ubi ait cont̄ ih̄m euas ei indigna
 ti sunt dicentes. unde huic tanta
 sapia. ⁊ f̄ctione exponit.
 Ubi de herodis ouino ⁊ de ioh̄is int̄;
 Ubi ih̄c in deserto. de. v. panibus. **lxx.**
 quinq; milia hominū saturauit.
 Ubi ih̄c sup̄ mare pedibus; ambula
 uit ⁊ petrū ingentem liberat.
 Ubi transfretantes uenerūt ī ter
 ram genesar ⁊ turbe secute sunt
 tūsmare. de manna in deserto. de
 murmuracione iudeoz eo quod
 dicit ih̄c ego sū panis uiuus;
 Ubi quidam phariseus rogauit ad
 prandiu⁹ ⁊ cogitabat quare non
 fuerit baptizatus;

lxxv

lxxv

lxx

lxxx

De aplis quare n̄ lotis manib' man-
 De muliere syrophe - Sducauerit.
 nilla q̄ pro filia sua petebat;
 Ubi ihm̄ surdū r̄ mutū sanat.
 Ubi ih̄c sup puteū iacob mulieris
 samaritane locutus ē.
 Ubi ierosolimus infirmū curauit.
 qui .xxxviii. annis iacuit in
 infirmitate r̄ multa cū iudeis
 ei occasione disputauit.
 Ubi ih̄c de .vii. panibus r̄ pau-
 cis piscib' .iiii. milia hominum
 saturauit. r̄ p̄cep̄ aplis cauere
 a fermento phariseorum.
 Ubi ih̄c interrogat aplos quē me-
 dicū homines eē r̄ q̄ secunt' r̄ di-
 cit petro. scandalū in ei.
 Ubi ih̄c dicit. sunt quidā de hic
 stantib' - qui n̄ gustabunt mor-
 tem. r̄ in monte t̄nfiguratur
 Ubi pharisei dic̄t ad ihm̄ disce de
 hinc quia herodes uult te occidē.
 r̄ curā lunaticum;
 Ubi ih̄c de passione sua discipulis pate-
 fecit. r̄ capharnaū. p̄ se r̄ pet̄ didra-
 gma exactorib; redd.
 Ubi ih̄c interrogatus a discipulis suis
 quis maior erit in regno celorū
 instruit eos his exemplis ut humi-
 lient se sicut paruulus.

Non debere phiberi eos qui faciunt
 signa in nomine ih̄u.
 Non debet contempni unū depul-
 sus. adiungens similitudinē deoue
 p̄dita r̄ de dragma. Strauit.
 De filio qui substantiā patris deuo-
 de remittendo fr̄ib; ex corde.
 Similitudo de rege qui posuit rati-
 onē cū seruis suis.
 Ubi ih̄c interrogatus a phariseis. sū-
 cet uxorem dimittē quācūq; causa;
 Ubi ih̄c imposuit manū infantib;
 r̄ pharisei murmurabant de ih̄u
 quod sit recipit peccatores;
 Ubi ih̄c instruit eos qui annunti-
 auerunt ei de galileis quos inter-
 fecit pilatus adiungens similitu-
 dinem arboris fici in uinea
 Ubi ih̄c sanat in sinagoga mulierē
 aridam r̄ curuatam. S̄ c̄enophegie.
 Ubi ascendit ih̄c ierosolimā de festo.
 De diuite ē ubel fruct' ager attulit.
 De eo qui multas possessiones habuit
 t̄tis abiit audiens uerbū uade uen-
 de omnia que habes. r̄ petrus dixit.
 ecce nos relinquim' omnia.
 De diuite r̄ lazaro.
 De uillico infidele.
 De patrefamilias qui erūt p̄mo ma-
 ne ēduce oparios in uineam suam.

a Ubi in domo pharisei sanat ih̄c ydro-
 picum ⁊ instruit eos qui p̄mos accu-
 bit in quibus eligebant.
 Ubi ih̄c decem leprosol mundauit.
 Ubi ih̄c de passione sua discipulis suis
 iterū indicauit. ⁊ mat̄ filiorū zebe-
 dei rogat pro filiis suis.
 Ubi ih̄c responsū dat dicenti s̄ dñe
 pauci sunt qui salui fiant.
 De zacheo publicano. s̄ dñe.
 av Ubi ih̄c iterū duos cecos curauit;
 Ubi ih̄c asinū sedens ierosolimā ing-
 Ubi ih̄c eiecit de tēplo ementes ⁊ uen-
 dentes ⁊ dat responsū phariseis;
 Ubi ih̄c p̄tulit cetis iuduam pp̄ duo
 era immuta adiungens parabolam
 de phariseo ⁊ publicano cont̄ eos q̄
 se extollunt. **S**uocte-
 de nichodemo qui uenit ad ih̄m -
 de muliere a iudeis in adultio de ph̄e.
 Ubi ih̄c maledix̄ ficulneā ⁊ arum s̄cā.
 Ubi ih̄c dicit parabolam ad discipulos
 pp̄ orandi instantiā. de iudice duro ⁊
 Ubi ih̄c interrogatur a p̄ncipi s̄ iudua;
 bus sacerdotū in qua potestate hec
 facit adiungens parabolam de duob;
 filiis in uineam missis.
 Parabola de patrefamilias qui uineā
 suam locauit agricolis.
 av simile ē regnū celorū homini regi

qui fecit nuptias filio suo.
 Ubi pharisei mittunt ad ih̄m dolo
 interrogantes s̄ licet t̄butū reddē
 De saduceis qui dicunt n̄ eē sc̄sari.
 resurrectionem ⁊ interrogant de septē
 fr̄ib; qui ^{unā} uxorē habuerunt;
 Ubi scriba interrogat ih̄m quod manda-
 tū marini est in lege.
 Ubi docente ih̄m in tēplo miserunt
 pharisei eū comprehendere. **S** xpc̄.
 Ubi ih̄c interrogat phariseos cui fili ē
 Ubi ih̄c docet. ego sū lux mundi.
 Ubi ih̄c faciens lutū de sputo ponens
 sup̄ oculos ceci nati curauit eū.
 Ubi ih̄c agnit̄ ē eidē ceco. ⁊ c̄tendit
 multa cum iudeis.
 Ubi interrogat ih̄c a iudeis si tu es x̄
 dic nobis manifeste.
 Ubi ih̄c resuscitat lazariū a mortuis.
 ⁊ p̄ncipes consiliū faciūt ut ic̄ficerēt
 Ubi n̄ recepit ih̄c in ciuitate sa-
 maritana. ioh̄s ⁊ iacobus dicunt ad
 eū. si uis dicim̄ ut ignis descendat de
 Ubi ih̄c uenit in bethaniā. ⁊ ml̄ sc̄elo.
 ci iudeorum euntes pp̄t lazariū credi
 Ubi maria fudit alabastrū s̄ dert̄ i eū.
 ungenti in capite ih̄m ⁊ ic̄repat pha-
 Ubi ierosolimul̄ ḡci uidē uolē ih̄m. **S** r̄ileū.
 Ubi pharisei interrogant ih̄m quando
 uenit regnum dei

cxix.

cxix

cxv

cxv

.cxl.

.cxl.

rectione xpi. Resurrectione.

Ubi ihc apparuit mulieribus post
Ubi ihc duob; euntibus i castellu ap
Ubi ihc apparuit discipulis suis
Ubi ihc iteru apparuit thome.
Ubi iteru apparuit ihc discipulis sup
mare tibiadis;
Ubi ihc ter die petro diligit me
Ubi discipuli euntes in galilea uiderunt
et adorauerunt dnm. et assumpsit est
in celis coram eis.

Notum facimus lectori quod
expositionis lucem superius
a ieronimo. hilario. Rabano.
sup marchm. a ieronimo et Beda sup
marcu. in lucam uero ab ambrosio et
Beda. in iohem ab Augustino et eius
abbreviatore albino. Insuper etiam op
illuminant auctores de concordia eu
gelistarum. auctores de uerbis dnm. auctores
de questionibus eugly. omelie orige
ni. Gregorii. iohis crisostomi. et ali
orum plurimorum. Ubi et senten
tiarum incisiones aliquantulum pro
prie sunt. expositorum nomina uel
initialis sillabae siue litterae affixim in
margine. aut sup sententiarum
incipia. ut uel sic discernatur que
cuius auctoris sit sententia; hoc e
quidem raban. hoc et Beda fecerunt. poti

ora scorum dicta suauis eloquio colli
gentes uelut apes ad mellificandum
dulcissimos flores. Igitur. i. littera
lectoris designet ieronimum sup ma
rchm. a. littera Augustinum sup io
hem. et sup sermonem dnm in mon
te habitum. B. uero Bedam sup lucam
in quo ambrosii expositio clario ser
mone explicatur. hos siquidem ma
xime secuti sumus; O. uero littera signifi
cat quod de predictis seu alijs expositi
onibus particulatim colligitur. uel
cuiuslibet magistri sententiam. Cum
enim scriptum sit spiritum nolite extinguere.
prophetias nolite spernere. bene a quolibet
dicta tanquam ipsius spiritus sancti uerba studium
appone. Clara itaque sententiarum
positio in compositionem uerborum
merito excusabit. Quid enim prodest
ut beatus ait auctores clauem esse auream si
aperire non ualeat. et quod obest eam esse feream
si bene aperiat. In preteritiones quidem pau
cas interserimus. quia in fine operis ordi
ne alphabeti locabimus omnes ad euglym
pertinentes. ut inde lector pro ut oport
unitas dabit argumenta eliciat. Aut
enim orator; a. nomine sepe uidentur
argumenta trahi. documentaque maxi
ma signa hic quoque notandum cen
sumus quod aut ser in prefatione ad papa

damasum. Canones quos eusebi cesa-
riensis epe alexandrinum secutus
ammoniu in decem numeros ordi-
nauit. sicut in gto habentur ex-
pssimul. Quos cu legis similitudine eu-
glistaru r singlaritate scire ualebis.
In canone pmo cõcordat omis. In se-
cundo tres. mathis. marcus. lucas. In
ticio tres. mathis. lucas. iohes. In qto
tres. mathis. marcus. iohes. In quinto
duo. j. l. In sexto duo. j. j. In septi-
mo duo. j. j. In octauo duo. j. l. In
nono duo. l. j. In decimo ppria sunt
unicuiq. Singlis u libris eugly. ab
uno incipiens usq. ad finem libroru
dispar numerus increuit. hic nigro
colore scriptus sub se ht aliu ex mino
numeru. qui usq. ad decem pcedes
indicat por numerus in quo sit cano-
ne requirendus. Cu g apco codice
caplm scire uolueris cui canonis sit
ex subiecto numo docebis. r recurte.
ad uolumina singloru repies in qbu
ul eadem. ul uicina dixerunt. huc ul-
q. ieronimus. **Incip. plogus. Luce**

Quoniam qdem multi cona-
ti sunt ordinare narratio-
nem que in nobis cõplete
sunt rerum licet diderunt nob
qui ab initio ipsi uiderunt r minist

fuerunt sermonis. uisum e r in assecu-
to a pncipio omia. diligent ex ordine
tibi scribe optime theophile. ut co-
gnoscat eoru uerboru de quib. erudit
es ueritatem. Multi u ta numerosi-
tate qm heresum diuinitate ut basili-
des r appelles. temeraria psuptione co-
nati sunt scribe de reb. nre salutis q
in nobis adõ cõplete sunt r redudat.
Quod redundat nulli deficit. r de cõ-
pleto nemo dubitat. cu fidem effect
astruat. Itaq. cõpletu euglym redun-
dat pnuuersum mundum inter fi-
deliu rigans r confirmans. Conatur
aut qui incipit nec pficit. qui sus-
uirit. u gte di que irrigat confidit.
Non conatur qui diuino spu res r di-
cta ministrante cepta cõplet. Qui
ab initio tam corporeo qua inter uita-
tu uiderunt res factas a dno r mi-
nistri fuerunt sermonis uerbo r ex-
emplo docendo diderunt nob. Ilo
solum marcus r lucas auditu didice-
runt q scriberent. s. etia mathis r
iohes multa de infantia. puericia.
genealogia saluatoris alijs narranti-
bus didicerunt. Uisum e in scribe spu
scõ instigante cui gra gerit. ut id
quod bonum e nobis etiam bonum
uideatur. Assecutum quide se non

paucis dicit s; omnia. id e multa de qb
que ad fidem legentium confirman
dam credit idonea scripsit. Theo
philus int pcat amant dm ul amat
adeo. Quisq; g amat dm siue ad se
veliderat amari. obediatur euglio tam
qm s scyto. heretici noua pmittunt.
s; theophilo uerborum de quibus eru
dit est ueritas exprimenda promit
tatur.

**INCIP UNUM EX QUATVOR
SEY CONORDJA EYVA GLISTAY**

IN PRINCIPIO

erat uerbum. r uerbum erat
apud dm. Et ds erat uerbu.
hoc erat in pncipio apud dm.
Uerbum. id e sapientia nata di
ponens omnia erat in pncipio
rerum scilicet creandarum
ante qm aliqd fieret. In hoc in
delicet etnalit erat uerbum
ut esset pncipium id e origo
r causa futurorum. quod qde
ipsum de se met ipso ait. Ego pncipi
um qui r loquor uobis. de si dicat.
Ego sum illa supra sapientia in dispo
sitione omnia prius condunt mte qm
copleant ope. Unde r scriptum e. Q
fecit que futura sunt. Et alibi. Oia
in sapientia fecisti. hoc aut uerbum
a quo natum sit id e cui sapientia sit

determinat euglista dicens. Et uerbu
erat apud dm. caqm sapientia in ipso
cui e. ac ne sapientia ista dei aliud
quam ds putaret. sicut hominis uel
angli sapia aliud e qm homo ipse uel
angls cui pactident inest. addit. Et
ipm uerbu erat ds. Tria disiunctim
dixerat. illa cunctim recapitulat ut
ad sequentia tuseat. hoc scilicet uer
bum existens si erat in pncipio apud
dm. Quaru aut rerum ipm uerbum
eet pncipium ostendit. scilicet oium
nataru ppa factaru. Et hoc e. Omnia p
ipm facta sunt. Omnis creatura r cor
pea r incorpea. omne quod naturali
ter inest substantis. ueluti quanti
tas. qualitas. motus r cetera p di uerbu
ceperunt ee. Malu u non e factu p
ipm. quia nulla specie continet. nul
la natura sua subsistit. s; solum pua
tio boni e. Sicut enim naturalis lu
minis absentia cecitas dicitur oculi. r
sicut tenebre lucis absentia sunt. r
media comestionis exclusio. ita ma
lu dicim absentiam boni. qd si adeet.
creature rationali naturalit cope
teret. Et eni cu uoluntas in mte na
cit. motus quidem naturalis e. r si gci
a pntis fuit que libo arbitrio cooperet
uoluntatis motu dirigendo r ordinā

do in his que iusticie sunt: uolun-
tas bona ē. ⁊ remuneracione digna
est. Si ū mot⁹ uoluntatis appetat
requere ul' consequi quod iusticia
uetat. utiq; absentia grē cui est
motum uoluntatis dirigere ⁊ or-
dinare. inordinatio uoluntatis ē.
malum est. peccatum ē. nichil
tamē de subsistentib; ē. De hac q̄p-
pe grā ait psalmista. Misericordia enī
p̄ueniet ⁊ subsequet me. Et ne
quis forte putaret aliqua seu om-
nia que p̄dī uerbum ceperunt ex-
tra ip̄m eē quasi p̄ semet ip̄a sub-
sisterent: adiecit. Et sine ip̄o fa-
ctum est nichil. Tale est ḡ. sine
ip̄o nichil factum est. ac si dicat.
Extra ip̄m nichil factum subsi-
stit. Sapientia enim attingit
ā fine usq; ad finem fortit⁹. i. ani-
mā creaturā usq; maximā.
Vñ dñs p̄ prophetā. Celum ⁊ ter-
ram ego impleo. Ieronim⁹ de essen-
tia dī. Qui celum ⁊ terram implet.
p̄culdubio nullus est locus ab eius
p̄sentia absens. Sup̄ omnē quippe
creaturā p̄sident regendo atq; im-
pando. Subt⁹ omnia est subsisten-
do atq; portando omnia. n̄ pondē
laboris s; infatigabili uirtute. qm̄

nulla creatura p̄ se subsistē ualet
nisi ab ip̄o sustentet⁹ qui illā crea-
uit. Extra omnia ē. s; n̄ exclusus.
Grecul lib n̄ habet sine ip̄o. s; ex-
ip̄m. Similit⁹ ibi. Extra me nichil
potestis face. Ut autē intelligat or-
tum ⁊ mutationem creaturarum
fieri absq; omni mutatione men-
tis diuine que immutabilis ⁊ p̄me-
ua rerū ratio ē. supponit. Quod
factū ē. in ip̄o uita erat. Sciendū
quia ip̄pe ⁊ figurate dicunt⁹ esse
ctul fuisse ubi eorum cause origi-
nales p̄cesserūt. Sic enī dici solet.
Om̄s fum⁹ in lumbis ade. id ē cau-
sa ubi p̄cedente p̄pagati sum⁹. Ita
etiam dicit⁹ archa fuisse in n̄te ar-
tificis. quia ei dispositio ⁊ ordo ubi
p̄cessit. Similit⁹ quoq; dicit⁹. Quod
factū ē. erat in ip̄o uita. hoc ē a
uita in uerbo habita contraxit
quod factū ē. ⁊ fieri ⁊ subsistere.
Uita ū in uerbo nominat rerū
rationes ⁊ causas. immutabiles at-
q; et̄nal. Unde auē libro que-
stionū. lxxx. duarū. Omnia rati-
one condita sunt. ⁊ n̄ eadē rati-
one homo qua equus. hoc enim
absurdū ē existimare. Singlā ḡ
pp̄rijs sunt creata rationibus;

has autem rationes arbitrandum
 est esse in ipsa mente creatoris. Non
 enim extra se quicquam positum intu-
 ebatur ut secundum id constitueret
 quod constituebat. Quod si he-
 rum omnium creandarum uarie ra-
 tionem diuina mente continentur.
 neque in diuina mente quicquam non eternum
 atque incommutabile potest esse. he-
 rationes rerum principales. eterne atque
 incommutabiles manent. quarum
 participatione fit ut sit quicquid est
 quomodo est. has quidem rationes siue
 ideas. siue formas. siue species. siue ra-
 tionem licet uocare. et multis conce-
 ditur appellare. sed paucis uide quod
 uerum est. Et uita erat lux hominum
 et uerum rationales creature ut beate fi-
 erent illuminande erat. In futura et-
 erni uita que uere uita dicenda est cog-
 natio sapientie dei et rationum eius per quas
 optime cuncta sunt condita et dis-
 posita. tanto beatiorem quemque effi-
 ciet. quanto amplius cuique innotuerit.
 et participatione sui magis illumi-
 nauerit eum. Nam sapore quodam
 spiritualis gustus id tunc experiendo cognos-
 cetur in ipsa rei specie. quod nunc
 tenetur in fide. De qua cognitione ip-
 si ueritas ad patrem. hec est autem in-

ra eterna. ut cognoscant te uerum
 deum et que misisti ihm xpm. Quod
 etiam donum spiritus sapientie dici solet.
 Et lux in tenebris lucet. hoc est ubi
 etiam ipsa non uidetur nec adicitur
 ab his qui quasi ceci sub sole manent.
 Quis enim nouit sensum dei. hoc est
 ex se percipere sufficit rationes quas deus
 habet in omnibus condendis seu dis-
 ponendis. Unde et subditur. Et tene-
 bre eam non comprehendunt. Ibi uidelicet
 qui nondum per eam sunt illuminati. eam
 nullatenus percipere ualent. Tenebra
 etiam uitam totam presentem ex-
 futuram dei uisionem cooperatione illi
 future claritatis intelligere possunt.
 lucet itaque sapientia dei etiam in hac
 uita. sed lux eius tenebris ignorantie
 nostre non apparet. quia tam sapienter
 ad deum omnia condita sunt. seu disposi-
 ta. ut in se ipsis iam habeant unde
 hanc de se cognitionem prebere que-
 ant que future beatitudini reser-
 uanda est. Ad id ut tenebre illumina-
 rentur a luce. missus est iohannis testimoniu-
 um prophete ueritati. iohannis ergo nobilitas
 non solum a parentibus sed etiam a geni-
 toribus monstratur. non seculari potestate
 sublimis sed religione. ut quasi here-
 ditario iure infusam in fide aduentus

Ab.

xpi predicaret. 11

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de uice abia. et uxor illi de filiabus aaron. et nomen eius elisabeth. Nota est dignitas aaron primi pontificis in lege. de abia uero paucis dicam. Abia familia de qua zacharias ortus est foris octaua contigit. cum dauid cultum domini dei ampliaret ministeria sacerdotum in uiginti quatuor sortibus diuidens. Aperte itaque pro nouo testamento in uice sortis octaue nascitur. quia pro octonarium nouum testamentum propter sacramentum resurrectionis. sicut pro septenarium uetus propter sabbatum sepe declarat. Erant autem iusti ambo ante dominum. incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela. Ante dominum qui uidet in corde et non fallit iusti erant. sed apud homines obprobrium sustinebant. quia lex steriles maledixit. Prius est mandatum. deinde iustificatio. In mandatis domini incedimus. cum eis obedimus. Cum uero egrue iudicamus. iustificationes eius tenemus. Plena est haec laudatio que genitrici in maioribus. mores iniquitate. officium in sacerdotio. factum in mandato.

iudicium in iustificatione comprehendit. De hoc quod addit sine querela ait apostolus. Prudentes bona non tantum coram deo. sed etiam coram hominibus. Et ecclesiastes. ne sis inquit multum iustus. quia plerumque iusticia durior hominum querelam prouocat. Que uero temperata est. etiam in iudice querimoniam uocat. Et non erat illis filii eo quod esset elisabeth sterilis. et ambo processissent in diebus suis. Diuinitus est peccatum ut de puercis diuque fructu coniugum parat iohannes nasceretur. quatinus et donum dei grati esset eis. et ceteris miraculi stupor futurum prophetam designaret. factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine uicis sue ante dominum secundum consuetudinem sacerdotum. sorte erit ut incensum poneret in mensa in templum domini et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi. Cum ex precepto moysi uno sacerdote cedente uis succedere iubeatur. tempore dauid statutum est. ut uicissim ministrantes pro octonios dies. a sabbato usque ad sabbatum tempore uicis sue singuli castimonie studerent. nec interea domum suam tangerent. zacharias sorte erit non noua sed prisca. illa

indelicet qua successit in uice abia-
 cum pmo ad pontificatū accederet.
 hec sollempnitas decima die septi-
 mi m̄si a paschali m̄se qua diem
 expiationis siue p̄pitiationis uocāt
 celebrat. qm̄ solus pontifex iēbat
 iēdū tabernaculū cū sanguine.
 In quo significatur ih̄c sacerdos qui
 impleta dispensatione carnis. celi se-
 creta subijt ut p̄piciū nobis faceret
 patrem. et int̄pellaret p̄ peccatis
 eorum qui adhuc p̄forib; orantes ex-
 pectant et diligunt aduentū ei.
 Pulchre ḡ ea die descensio ei p̄ an-
 gelū nuntiatur qua ei p̄ legem as-
 censio figurabat. quia qui descen-
 dit ip̄e est et qui ascend. Beda in t̄-
 tatu de electione matthe apli. Sū-
 mus sacerdos sorte queri iuebatur
 ut uerū querendū fuisse sacerdotē
 figuraretur donec ueniret qui p̄
 p̄prium sanguinē int̄iuit semel
 in sc̄a et̄na redemptione inuenta.
 Cui hostia tempore pasche unmo-
 lata. s; die pentecostes sp̄u sc̄o igne
 apparente consummata est. Uet̄is
 enī erat osuetudinis. acceptas dō
 uictimas celesti igne consumi. Vo-
 nec ḡ ueritas impleret. figuram
 licet exererit. Unde ē quod machi

alante pentecostes ordinatur. sor-
 te querit. septem ū diaconi qui
 postea n̄ sorte s; discipulorum tantū
 electione. aplorū ū oratione et ma-
 nus impositione. Apparuit autē
 illi angl̄s dñi. stans a dextris alta
 ris incensi. Angl̄s dñi dicunt apparē. doyb.
 q̄ n̄ possunt p̄uideri. s; in potesta-
 te illorū ē et uideri qm̄ uolunt. et n̄
 uideri qm̄ nolunt. Bene a dextris
 altaris apparuit. quia et aduentū
 ueri sacerdotis et ministerium sac-
 ficiū uniuersalis. et celestis domi gau-
 dium annuntiabat. Sicut enim
 p̄ sinistram p̄sentia. sic p̄ dextram
 sepe bona p̄nuntiant et̄na. iuxta
 illud i laude sapientie. longitudo
 dierum in dext̄a ei. in sinistra illi
 diuicie. Et zacharias turbatus
 est uidens. et timor irruit sup eū.
 ait autē ad illū angl̄s. Ne timeas
 zacharia. qm̄ exaudita ē deprecatio
 tua. Sicut humani defectus est
 t̄teri. ita benignitatis ē anglice
 pauentē de suo aspectu blandi-
 endo consolari. Cont̄ demonel
 si quos sua p̄sentia t̄ritos sense-
 rint. amplior horrore concuti-
 unt. Exaudita ē deprecatio facta
 pro ppli redemptione. n̄ p̄ sobole

si ordinati.
 B.

quam despauit se posse habere. S;
 qm̄ salus ppli p̄ xp̄m̄ futura erat.
 nuntiatur zacharie fili nascitu-
 tus qui p̄dicando penitentiam r
 fide p̄paret saluatorei plebem. Et
 uxor tua elisabeth pariet t̄ fili-
 um. r uocabit nom̄ ei ioh̄em. Si-
 gularis meriti iudiciū datur.
 quotiens hominib; adō nomen
 ul̄ imponit̄ ul̄ mutatur; Sic a-
 bram quod pat̄ multarum gen-
 tium erat futurus abraham ē
 uocatus. sic iacob quia dñm̄ uidit
 isrl̄ appellari meruit. ioh̄es in-
 terptatur in quo ē gr̄a. ul̄ dñi
 gr̄a. in quo declaratur r parenti-
 bus ei gr̄am eē donatam. r ip̄i io-
 hann̄i qui ex utero matris scō spū
 erat replendus. Et erit gaudiū
 tibi r exultatio. r multi in nati-
 uitate ei gaudebunt. Gaudiū ad-
 m̄tem. exultatio ad corp̄is hilarita-
 tem spectat. Nato p̄cursore multi
 gaudēt. nato dño magnū gaudiū
 nuntiatur quod erit om̄i pplō. q̄
 hic salutem multis p̄dicat. ille oī-
 bus dat. Notandū quod iacob in
 generatione duodecī filiorū gau-
 det. abrahe parit̄ r zacharie filii
 dant̄. Diuinū ḡ munest fecundi-

fecunditas parentis. Agant ḡ pa-
 tres gr̄as quia genuerūt. filii quia
 geniti sunt. matres quia honoran-
 tur premis conjugij. Erat enī
 magnus coram dño r unum r si-
 ceram n̄ bibet. r spū scō replebi-
 tur adhuc ex utero matris sue. Ma-
 gne coram dño uirtutis ē. p̄dicare
 in deserto celestia regna. t̄renas de-
 licias sp̄nere. pueritate truncari.
 Sicerā uocant hebrei om̄e pocu-
 lum quod inebriare potest. siue
 de pomis. siue de frugib; seu de qua-
 libet alia mat̄ia confectū. In lege
 nazareorū erat. uino r sicerā tem-
 pore consecrationis abstinere. Ioh̄-
 hannel ū r samson r ieremias ut
 semp nazarej id ē sc̄i manerent.
 semp his abstinebant. Decet enī
 eum qui musto sc̄i sp̄e desiderat ī-
 pleri. nullo poculo debriari. Sice-
 rā n̄ bibet. r adhuc idem p̄ter il-
 lam uirtutē spū scō replebitur ex
 utero. Et multos filiorum isrl̄ cō-
 uertet ad dñm̄ dñm̄ ip̄orum r ip̄e
 p̄cedet ante illū in spū r uirtute
 helie. ut conuertat corda pat̄rū
 in filios. r incredibiles ad pruden-
 tiam iustorum. parare dño plebē
 p̄fectam. Illos conuertit ad dñm̄.

o
 ab

quibus in fide uenturi dedit bap-
 tismum. In spū helie dicitur p̄cedē.
 quia sicut ille p̄co uenturus est iu-
 dicis. ita hic p̄co factus ē redemp-
 toris. Virtus quoq; simillima fu-
 it ambobus. quia ambo in deser-
 to. ambo uictu parci. uestitu in-
 culti. ambo regum insaniam to-
 lerant. Ille iordanem celum peti-
 turus diuisit. hic ad lauacrum
 quo celum petitur multos conu-
 nit. Corda patrum in filios con-
 uertē est. spūale scōrum antiq̄-
 rum scientiam pplis p̄dicando in-
 fundē. prudentia ū iustorum ē.
 n̄ de legis opib; iusticiam p̄sumē.
 s; ex fide salutē querere. ut quā-
 uis in lege positi legis uilla p̄fici-
 ant. grā se tam̄ p̄ xpm̄ saluandos
 intelligant. Iustus enim ex fide
 uiuit. hinc petrus ait. p̄ grām
 dñi credim̄ saluari. quē admodū
 et patres n̄ri. Quia ū hac senten-
 tia p̄ iohem imbuti et p̄ heliam
 imbuendi sunt iudei ut pote di-
 uit̄ increduli. fere eadem uerba
 que anglis de iohē. malachias p̄di-
 cit de helia; Littām sic ūige p̄cedet.
 parare dño plebe p̄fectam. Et di-
 cit zacharias ad anglm̄. Unde h

sciam. Ego enim sum sener. et uxor
 mea p̄cessit in dieb; suis. Ob altitu-
 dinem miraculorum hesitans sig-
 num querit. cui allocutio anglica
 sufficē debuerat. Unde merito pe-
 nam luit in taciturnitate quam
 meruit. ut qui discredendo locut⁹
 est. iam tacendo credere discat.
 Et respondens anglē dixit ei. Ego sū
 gabriel qui sto ante dñm. et missus sū
 loqui ad te et hec tibi euanglizare. Et
 ecce eris tacens. et n̄ poteris loqui usq;
 in diem q̄ hec fiant. p̄ eo quod n̄ cre-
 didisti uerbis meis que implebun-
 tur tēpore suo. Angli cum ad nos
 ueniunt. sic exterius implent mi-
 nisterium ut tam̄ nūquam desint
 interiori p̄ contēplationem.
 Missi ante dñm sunt. quia ^{quo} cumq; ue-
 niunt int̄ ipm̄ currunt qui ubi-
 que ē. Et erat plebs expectans za-
 chariam. et mirabantur quod tar-
 daret ipse in templo. Eḡsus autē
 n̄ poterat loqui ad illos. Et cogno-
 uerūt quod uisionem uidisset in
 templo. et ipse erat inueniens eis.
 et p̄mansit mut⁹. Et factum ē
 ut impleti sunt dies officij eius.
 abiit in domū suā. Merito zacha-
 rie similis pplis iudeorum. actiui

. 2018.

suorum impotentis reddere rationē.
·B· Pontificis autē uicis sue tempore
continentiam seruantes. impleto
templi officio ad domos uxoresq; su-
as necessario redibant. q; tunc sa-
cerdotalis successio ex stirpe aaron
quereretur. **H**unc autē quia sac-
dotibus nō carnalis successio s; spū-
alis inquiri pfectio. ut semp al-
tari queant assistē. semp castitas
obseruanda pcepit. **P**ost hos autē
dies concepit elisabeth uxor eius.
Et p̄ dies uidelicet officii zacha-
rie cōpletos. **G**esta sunt hec iqt̄
iohel crisostomū m̄se septembri.
viii kalendas octobris. luna xii.
q̄n celebratur ieiunū scenophe-
gie. in equinoctio q̄n incipit di-
es iunū. quia ille concipiebat
qui dixit. **N**e oportet minui.
illū autē crescē. **M**inorata etenim
fuerat lux a tenebris cū scdm le-
gem dō sacrificia offerent̄ que-
iam cessare oportebat cum bap-
tista cōciperetur. **E**t idō pat̄ ei
sacerdos iudeorū obmutuit. quia
iam cessare oportebat sacrificia
sacerdotalia ueniente sacerdote
qui p̄ peccatis om̄ium se offerret.
In die ieiuniorum conceptio io-

hannus p̄dicat. q; p̄ ip̄m afflictio
penitentie erat p̄dicanda. **E**t oc-
cultabat se m̄sibus. v. dicens quia
sic fecit m̄ dñs in diebus quib; res-
perit auferre obprobrium meum i-
ter homines. **Q**uanta sc̄il curati-
ne quid turpe de quo erubescē debeat
admittat. ostendit elisabeth que
de dono dī erubescit. et uerecunda-
tur concepsisse in anili etate. ne
in senectute libidini uacasse ui-
deatur. que etiam in iuuentute
nullatenū exercenda ē nisi causa
sobolis ul̄ uitande fornicationis.
Allegorice p̄ zachariam sacerdo-
tium iudeorū. p̄ elisabeth lex sig-
natur. que sacerdotū doctrinā
exercitata quasi uirili auxilio
spūales dō filios gignere debebat.
S; quasi sterilis erat. q; neminē
ad p̄fectum ducebat. nec ianuā
celi aperiebat. **A**ambo erant iusti.
q; et bona fuit lex. et bonū sacer-
dotū in tempore suo. **A**ambo p̄ce-
serunt in diebus suis. quia lega-
lis deuotio tempore moysi quasi
in adolescentia cum sacerdotio
floruit. s; adueniente xp̄o lex et
sacerdotium in senecta fuerunt.
cū et sacerdotū ordo p̄ ambitionē

et contentiones pontificum con-
 fulul. et lex per phariseorum tradi-
 onem peruaticata fuit. Zacharias
 ingreditur templum. quia sacerdo-
 tum est intelligere dei scuarium.
 et int're in illud intellectu. For-
 tit orat multitudo. quia du multi-
 ca penetrare nequit. necesse e ut
 doctorum montis humili in-
 tendat. Dum altari thumama
 iponit. nascituru iohem cognos-
 cit. q' du doctores diuina lectio-
 ne inflamant. gram di uentura
 p xpm de int'iori medulla littera-
 rum. quasi de uulua elizabethy
 dituam reperiunt. Et hoc p an-
 glm. quia lex e ordinata p anglo
 in manu mediatoris. Non credet
 mit' fit. quia mit' est qui spu-
 ale sensu in lita n intelligit.
 Nec quasi magist'. talis ualet do-
 cere pplm. t. quasi nutib; inuit.
 q' nec rationem attendit sacri-
 orum. nec cura scire dicta ppha-
 ru. Nuto zacharia concipit eli-
 sabeth iohem. quia licet pontifi-
 cel et pharisei nec intrent int'io-
 ra legis nec auditores int're pmit-
 tant. int'iora tam legis sacra-
 m'nt' x abundant. Quinq; mlib;

elizabeth occultat conceptum. li-
 ue quia moyses legifer. v. libris
 misteria xpi parabolati designat.
 seu quia ipa lex sibi dispensatione
 in quq; mundi etatib; p scorum
 facta ul' dicta figurat. Et quia
 incarnatio xpi sexta scilicet etate ad
 legis impletionem futura erat. re-
 cte sexto m'le a conceptione iohis
 nascituru saluatorem angelus ma-
 rie nuntiat. .iiii.

In m'le aut' sexto nullus e angli ga-
 briel a deo in ciuitate galilee cui
 nom' nazareth ad uirginem despo-
 satam uiro cui nom' erat ioseph de
 domo dauid. et nom' uirginis maria.
 Mensem sextum martiu intellige.
 cui xxv die saluator traditur con-
 ceptus et passus. Idcirco angli pri-
 uatis nominib; censet. ut p uo-
 cabula quid ministratui ueniat
 ostendatur. Gabriel g' di fortitu-
 do dicit. quia illu nuntiat qui ae-
 rial potestates debellatur' erat.
 Ob multas q'ppe causas uirgo des-
 ponlata fuit. Primo quia cogna-
 ta erat ioseph. ut p eu origo uir-
 ginis cognosceret. quia ambo erat
 de domo dauid. et moris erat
 scripture feminarum genealogia

non terere. Deinde ne uelut ad-
ultera lapidaretur a iudeis. tercio
ut in egyptum fugiens solacium
uiri et integritatis haberet custo-
diam. quarto ne partus eius pateret
diabolo. Itaque quod lubrica fama pudor
est. noluit dominus ortus sui fide ma-
tris iniuriis astruere. sed potius aliquis
de suo ortu quam de matris pudore du-
bitare permisit. In quo et impudici
uirginibus occasio tollitur. ne dicant
matrem fuisse domini infamata. In-
terpretatur autem maria stella maris he-
braice. domina syriace. quod et lucem sa-
lutis et dominum mundo edidit edocta
per angelum. cum econtra suasu diaboli
femina seducta peccati tenebras
et seruitutem intulerit. Ostendit
maria desponsata sed uirgo typus ec-
clie est. que est immaculata sed nupta.
Concipit nos uirgo sed spiritu. parit nos
uirgo sine gemitu. Et ingressus
angelus ad eam dixit. Aue maria gratia
plena. dominus tecum. benedicta tu in
mulieribus. Gratia plena erat in uici-
orum exclusione ueritatis cogniti-
one. uirtutis amore. que prima inter
feminas uirginitatis gloriosum mu-
nus obtulit deo. Unus tecum in in-
te. dominus tecum in uero. dominus tecum

in auxilio cuius templum sanctum est. Su-
per omnes feminas benedicta est qua
parit angelis et homines ueneran-
tur tanquam dei matrem et uir-
ginem. Que cum audisset cur-
sata est in sermone eius. et cogita-
bat qualis esset ista salutatio. Vir-
gino uiri salutationis ignara. uer-
borum nouitate terretur. Uirgi-
num quippe est ad omnes uiri ingre-
sus pauere. omnisque uiri affectus uer-
ri. Maria ergo nouam benedictio-
nis formulam mirabatur que non
quam ante lecta fuerat. Et ait
angelus ei. Ne timeas maria. inue-
nisti enim gratiam apud dominum. famu-
liari quasi notam uocat eam ex
nomine. suadens ei non timere.
Inuenisti gratiam totius gratie auctorem
conceptura. Unus sequitur. Ecce con-
cipies in utero et paries filium.
et uocabis nomen eius iesum. Concipies
et incorrupta manebis. paries
et uirginitatis non patieris detri-
mentum. Ihesus saluator siue saluta-
ris interpretatur. quod saluum facturum
erat populum suum a peccatis. hic
erit magnus. et filius altissimi uo-
cabitur. dabit illi dominus deus sedem
dauid patris eius. Iohannes erit magnus

coram dno ut homo. hic uero ma-
 gnus ut ds dei fili. Ihs acceptit
 sedem dauid. ut gentem cui da-
 uid temporalit' gubernacula pre-
 buerat. ipse ppetuu' uocaret ad
 regnu'. Quod aut' fili' altissimi
 z dauid patrem habet dicit'. in du-
 abul' naturis di' uidelicet z homi-
 nis una xpi psona demonstrat'.
 Et regnabit in domo iacob in
 etnu'. z regni ei' non erit finis.
 In p'senti uita corda inhabitant'
 regnabit. in futuro de exilio ad
 glam uocant. hinc ysaias. z pa-
 cis non erit finis. Domu' iacob
 totam ecclesiam dicit. que p' fide
 z confessionem xpi ad patriar-
 charum p'tinet sortem. z in his q'
 de bona radice patarcharum na-
 ti sunt. z in illis qui de oleastro ge-
 tum exili in oliuam bonam ui-
 deorum sunt inserti. Dixit aut'
 maria ad angl'm. Quom' fiet istd'.
 qm' uirum n' cognosco. Non ait
 un' hoc sciam s; quom' fiet. quia
 n' dubitauit de uerbis angli. le-
 gerat ecce uirgo concipiet z pa-
 riet filium. sed quomodo fieret
 non — legerat. nec ab anglo
 audierat. Et respondens angls

z dixit ei. Sp's sc's supueniet in
 te. z uirt' altissimi obumbra-
 bit t'. Sp's sc'i dona uocat sp'm sc'm.
 ita z nom' cause attribuit' effectus.
 ut sepe fieri solet. Eunde quoq;
 nominat uirtute' altissimi. iuxta
 hoc quod dñs discipulis p'mittens
 aduentu' eiusdem sp's ait. Vos au'
 sedete in ciuitate. quo ad usq; indu-
 amini uirtute ex alto. Umbra u'
 fit a lumine z corpe cu' qdlibet
 obumbraculi gen' int' nos z solem
 opponim'. quo lucem ei' nobis tole-
 rabiliozem reddam'. Itaq; lux in cor-
 pore diuinitatis in natura sua
 inuisibilis. ut quoq; modo posset i-
 nra uideri substantia infirmitati
 nre uelam'. i. humanam naturam
 assumpsit in uirgine. Et hoc e' qd
 dicit. sp's sc's supueniet in te. id e'
 donu' sc'i sp's inestimabile. noua sci-
 licet gra' z singulari' conferet'.
 z ita ipe sp's sc's cui' e' omnia bona di-
 stribuere z conseruare. atq; opti-
 mo fine confirmare. unde uirtus
 altissimi dr' obumbrabit quasi u'
 braculum uidelicet corpus huma-
 nu' de carne tua formabit splen-
 dori lucis etne. hoc e' di' sapientie.
 Et hoc fiet tibi. id e' ad inmsa glam

.01.

tui que p̄cetis illuminabis.
Ideoq; ⁊ quod nascetur ex te
sc̄m. uocabitur filius dī. Nos ⁊
si sc̄i efficimur. n̄ tam sc̄i nascim̄.
dicente p̄pha. In iniquitatibus
conceptus sum. Hic uero singu-
larit̄ sc̄s nat̄ est. quia ex cōmi-
xtione carnalis copule concep-
tus non ē. Et ecce elisabeth co-
gnata tua. ⁊ ipsa concepit fili-
um in senectute sua. ⁊ hic men-
sit est ser̄ illi que uocat̄ sterili.
q̄ non erit impossibile apud d̄m
om̄e uerbum. Ordo est. Et ecce.
⁊ pro etiam. ipsa elisabeth cogna-
ta tua concepit filium. He uir-
go se pariturā diffidat. accipit
exemplum anis pariture. ut dis-
cat om̄ia d̄o possibilia etiā in eis
que nature ordinis uidentur con-
traria. Ut alit̄. Non quasi incre-
dulam exemplis hortatur ad fide-
s; credenti que audierat ampliora
replicat miracula. ut que d̄m
erat uirgo paritura. p̄cursorem
quoq; de anis sterili nasciturum
cognoscēt. Sciendū quod aaron
qui de leui uxorem accepit de tribu
iuda elisabeth sororem naalon.
⁊ ioiada pontifex uxorem habuit

de tribu regali iolabech filiā ioiā.
P̄ hos itaq; nec non p̄ alios utree;
tribus regalis ⁊ sacerdotalis con-
iuncte fuerūt. hinc maria ⁊
elisabeth cognate erant. ⁊ con-
gruit ut de utraq; tribu medi-
ator nascatur qui regnat in e-
t̄num ⁊ est sacerdos sc̄dm ordi-
nem melchisedech. Dicit aut̄
maria. Ecce ancilla d̄ni. fiat m̄
sc̄dm uerbum tuū. Et discessit
angl̄s ab illa. Que mat̄ d̄ni eligi-
tur ancillam se nuncupat sue
conditionis ⁊ diuine dignationis
p̄ om̄ia memor. ⁊ cum magna
deuotione p̄missum angl̄i optat
impleri. Auḡ in sermone quilibet
incipit. legim̄ ⁊ fidelit̄ retinem̄.
accepto uirginis consensu moy-
celestis regionis accolat̄ repetiuit
angl̄s. ⁊ ecce subito secretum uir-
ginis in effabilis potentia pene-
tuit. quia et̄nus sol de sūma alti-
tudine claritatis pat̄ne descendē
uulue uirginalis aditum reuerauit.
⁊ toti mundi caliginem fulgida
coruscatione rep̄sūt. Intraat arti-
fex mundi angustias uentris hu-
mani. efficit̄ grauda mat̄ itac-
ta. Circundat maria uirū anglo

fidem dando. quia eua pdidit uirū
 serpenti consentiendo. Gregorius
 in epla illa. qd caritati nil longe ē.
 Non pri in utō uirginis caro con-
 cepta est. r p̄ modum diuinitas ue-
 nit in carnem. s; mox uerbum ue-
 nit in utō. mox uerbum seruata
 uirtute pprie nature factū est
 caro r p̄fectus homo. id ē in ueri-
 tate carnis r anime rationalis.
 Un̄ unctus p̄participib; dicit̄. do-
 no uidelicet sp̄e sc̄i. Nam hoc ip-
 sum de sp̄u sc̄o r carne uirginis
 concipi. a sp̄u sc̄o ungi fuit. Sic. Or̄.
 hoc uerbum humanum r corpale
 immisū aurib; plurimorū n̄ diu-
 dit p̄singlos ut pars in alio r par-
 sit in alio. s; in om̄ib; integrum
 r pleniū habet̄ ut in unoquoq;
 totum sit. quantomagis uerbū
 dī unigenitū ubiq; totū est in
 celo r in terra. r apud patrem r
 in uirgine. Exurgens autē ma-
 ria in diebus illis abiit in monta-
 na cum festinatione in ciuitatē
 iuda. festinat inuisere grauidā. B.
 elisabeth. de exemplo leta. Quod a-
 biit in montana in ciuitatem iu-
 da tribus mensibus ibidem mansu-
 ra. docet quia om̄is anima que

uerbum dī concipit. uirtutum
 statī cacumina c̄scendere debet.
 r ciuitatē iuda. i. confessionis r lau-
 dis arcē penetrare. ut ualeat usq;
 ad p̄fectionem fidei spei r karita-
 tis quasi trib; m̄sib; in ea cōmora-
 ri. Et intrauit in domū zacha-
 rie. r salutauit elisabeth. Et fac-
 tum ē ut audiuit salutationem
 marie elisabeth. exultauit infan-
 s in utero eī. r repleta ē sp̄u sc̄o e-
 lisabeth. Maria salutat elisabeth.
 ut humilitatem suā cōmendet.
 Hocem salutationis p̄or elisabeth
 audiuit. s; iohes p̄or in utero gra-
 ciam sensit. Illa nature ordine
 audiuit. iste in utō exultauit.
 Illa marie sensit aduentū. iohes
 dñi conceptū. Mat̄ repleta ē sp̄u
 sc̄o. s; fili p̄ri fuit replet̄. Et ex-
 clamauit uoce magna r dixit. Bñ-
 dicta tu int̄ mulieres. r b̄ndictus
 fruct̄ uentris tui. Quia magna
 dī dona cognouit. non tam clamo-
 sa quam deuota clamauit que sp̄u
 sc̄o plena flagtabat. Intuendū qd
 maria eadem uoce benedicit̄ ab
 elisabeth qua a gabriele. ut anglis
 r hominib; ueneranda r cunctis
 p̄ferenda monstret̄. fruct̄ uent̄

eius benedictus est: sicut ait apł.
Qui est inquit sup omnia dñs bene-
dictus in sc̄la. & unde hoc in ut ue-
mat mat̄ dñi mei ad me. Elisabeth
ñ p̄grit hec quasi nescia. s; miracu-
li nouitate p̄culsa. Ecce enim ut
facta ē uox salutationis tue in au-
ribus meis exultauit in gaudio in-
fant̄ in utero meo. Intelligit p̄ sp̄m
quo repleta erat quia exultatio in-
fant̄ significet illi uenisse matrē
cui p̄cursor erat futurus. & idō que
ante etubēcebat & se occultabat quia
concep̄t filiū. iactat se quia genu-
it p̄pham. Et beata que credidit.
qm̄ p̄ficiēt ea que dicta sunt ei a
dñō; Ap̄te indicat. q̄ uerba angli
ad mariam p̄ sp̄m agnouit. Credidit
uirgo. & in fructum consecuta ē.
• 9. Audita responsione elisabeth qua
beatā p̄dicauit. matrem dñi appel-
lauit. fide fortē laudauit. iam con-
gruo tempore patefecit dona p̄cep-
ta. que uirginalis pudor silencio te-
gebat. Et ait maria. Magnificat
anima mea dñm. & exultauit sp̄e
n̄is in deo salutari meo. Sp̄e ip̄e est
anima. unde in passione dicitur.
& inclinato capite emisit sp̄m. In-
dum tam̄ accipit̄ p̄rationalitate &

excellencia anime ut ibi. Benedic-
te sp̄e & anime iustorū dñō; anima
namq; uiuunt. sp̄ū discernunt & in-
telligunt. Maria ḡ anima & sp̄ū de-
uota dō. totum qd̄ uiuit & sentit.
totū quod intelligit & discernit in
dei magnitudine contēplanda in
ei p̄ceptis obseruandis. in agendis
gr̄arum laudibus inpendit. hoc autē
est in cythara & psalterio iuxta psal-
mistam psalle dō. Mariæ anima ma-
gnificat id est magnū cogitat &
laudat dñm uidelicet dñm patrem
ex quo om̄ia. Et exultauit sp̄e
in dō salutari. id ē in filio p̄ quē oīa.
p̄ quē salus in ea mundo reparatur.
Vicit ḡ cum psalmista. Anima mea
exultabit in dñō. delectabit̄ super
salutari suo. Quia respexit humi-
litatem ancille sue. ecce enim ex
hoc beatam me dicent om̄s genera-
tiones. Respexit dñs int̄uisti sc̄i
sp̄e humilē mariā. cum ip̄e sp̄e ob-
umbravit in ea. Dī enī respice.
• 10. gr̄am tribuere ē. Recte ḡ beata
ab om̄ib; cognominanda gratula-
tur. Decebat ut sic p̄supbiam ene-
mori inuicem. ita p̄ humilitatē
marie panderetur introit̄ uite.
• Quia fecit in magna q̄ potens

est. et sc̄m nom̄ ei. Ideo magnificat
 anima mea dn̄m. quia in magna
 face dignatus est qui ex se n̄ ab alio
 potens ē. id ē d̄s pat̄. et sc̄m nomen
 eius. id ē filij qui nom̄ est patris. nā
 nullum mundo innotuit. Ergo ma
 gnificate dn̄m mecum. et exaltem̄
 nom̄. Sc̄m ē nom̄ dn̄i. quia singu
 lari potentia et sc̄itate cūscendit
 om̄em creaturam. Et misericordia eius
 in p̄genies et p̄genies tūm̄tibus eū.
 A speciali dono se uertit ad genera
 lia. statum humani generis descri
 bens. quid sup̄bi q̄d humiles merean
 tur. quid filij adē p̄libatē arbitrii
 q̄d filij d̄i sint p̄grām. Non in soli
 fecit magna. s; in om̄i p̄genie qui
 timet dn̄m qui timet dn̄m et opatur
 iusticiam accept̄ ē illi. et misericordia ei
 id ē sp̄s sc̄i misericordiarū distributor ha
 bitat in eo. fecit potentiam in bra
 chio suo. disp̄sit sup̄bos in̄te cordis
 sui. In brachio significatur fili. n̄
 quod tanquā m̄brum corpori hereat.
 s; quia uerbum id ē p̄ filiū opatur
 pat̄. Sup̄bus est qui uult efferi
 sup̄ id quod ē ut diabolus. Pat̄ ḡ q̄d d̄c
 i psalmo. eructauit cor meum uerbū
 bonū. in brachio suo id ē in mente
 cordis sui in qua et opatur et om̄ia

cum t̄nquilitate iudicat. potenter
 disp̄sit sup̄bos. Quia enī diuine in
 cis uerbum bonū ē. abicit et dāpnat
 sup̄biam que uiciū om̄iū malorum
 est. Itē de essentia d̄i. Cor dei patris
 archanum sapientie ei iusticie in
 nuit. ex quo uerbum ei. id ē filium
 suum impassibilit̄ sine uicio genu
 it. ip̄o dicente p̄ prophetam. Eruc
 tauit cor meū uerbū bonum. Vel
 ita. In brachio disp̄sit sup̄bos tam la
 centes q̄m manifestos. quia cordis sui
 in̄te id ē intellectu quo dn̄m uidere de
 berent. cont̄ eū elati sunt. Deposu
 it potentes de sede. et exaltauit hu
 miles. Esurientes impleuit bonis. et
 diuites dimisit inanes. Quod p̄mi
 sit in p̄genies et p̄genies. annectit q̄
 p̄ om̄i sc̄li generationes deponit po
 tentes sup̄bos de sede sup̄bie. et exaltat
 humiles pia dispensatione. Qui enī
 se exaltat humiliabit. et qui se hu
 miliat exaltabit. Esurientes dicit
 gentiles qui nec legem habuerant
 nec p̄phat. diuites ū iudeos in lege et
 p̄phat et psalmus. hos dimisit inanes
 dn̄s q̄m ext̄minati sunt. illos aut̄ im
 pleuit bonis q̄m p̄dicatores receperunt.
 Impleuit et dimisit p̄phico sp̄u d̄i.
 p̄teritum uidelicet p̄ futuro. Susce

B.
 .9.

nerat conceptum esse xpm. Sciuit enim spu ppheticie de nomine imponendo qd n̄ didicerat a marito ut pote muto. cui ab anglo p̄nuntiatum fuerat. Et dixerunt ad illam. Quia nemo est in cognatione tua qui uocet hoc nomine. Inmuebant autē pat̄ ei que uellz uocari eum. et postulans pugillare scripsit dicens; Jobes est nom̄ eius. Et mirati sunt uniuersi. Jobes ē nom̄ ei. Ac si diceret. Non nos h̄ nom̄ ei imponim̄. s; a dō iam est impositum. hoc enim nom̄ non generis ē s; uatis. Et mirati sunt de conuenientia int̄ patrem et matrem. Qui puerum nomine patris magis quam iohem uocandum decernebant. eos figurant q̄ dño noue gr̄e munera declarante. cupierunt eum poti' consueta ueteris sacerdotu edicta p̄dicare. Hū bene zacharias memoria dñi int̄p̄tat. quia memoriam antique obseruationis a dño date figurat. Pugilla. oris appellat̄ ul' gratiul' ul' tabella. que pugno pugno potest includi. Aptum est autē ilico os ei' et lingua eius. et loquebatur benedicens dñm. Et factus est timor sup om̄s uici B.

nos eorum. Solut fidel linguam. quam incredulitas ligauerat. Allegorice iohis celebrata natiuitas. gr̄e est noui testam̄ti inchoata sublimitas. Uocabulum iohis hoc ē gr̄e dei mat̄ uerbis. pat̄ litteris intinam̄. quia lex et ppheticia cū psalms gr̄am xpi p̄dicant. Pulchre zacharias octaua die plus edite loquitur. quia p dñm resurrectionē octaua die factam sacerdotu legalis archana patuerūt. Et sup om̄ia montana iudee diuulgabantur om̄ia uerba hec. et posuerūt om̄s qui audierant in corde suo dicentes. Quis putas puer iste erit. Et enī manū dñi erat cū illo. Precurrentia signa p̄cursori ueritatis p̄bent it̄. Unde qui audierant excitati miraculo. et timore stupefacti tacite euentum rei p̄solantes dicunt. Quis putas puer iste erit. Manū dñi fili' eius intelligitur. ut in ysaia. Om̄ia hec manus mea fecit. Aut̄ ū manū dñi flagellū dei. ei accipit̄. ut in sophonia. Exten dam manū meam sup iudam. Inde et iob. Manū dñi tetigit me. hic autē manū dñi potestas ei' intelligitur. de qua in iheremia. Sic lutū in manu figuli. ita uos in manu

deret p̄
p̄ quam
tanto tē
sceret pro
dicitur tu
multum
ita mora
transiōnē
p̄s parat
uon temp
cui in bea
marie ut
on edific
aham p̄s
erit uide
uum. de
nel sunt
doli no
Et audie
e magis
m cū ill
n oru m
stratoru
ignat̄
no uenerit
uocabat̄
cham
f. h̄
ignat̄
que a p̄p̄

leī de
essencia
dei.

mea domus isrl. Et zacharias pa-
ter ei impletus est spiritu sancto. et prophetauit
dicens. Benedictus dominus deus isrl. qui
uisitauit et fecit redemptionem ple-
bi sue. Quod zacharias prophete fac-
endum cognouerat. prophete more
quali iam factum narrat. Nam
que prophetauit secundum tempus futu-
ra sunt. sed secundum scientiam prophete
perfectis habenda. Uisitauit inquit
plebem suam quasi longa infirmi-
tate tabescentem. et redemit eam filii
sui sanguine sub peccato uenditam.
Sua dicitur non quod ueniens suam in-
uenerit. sed quia uisitando suam fecit.
Cui simile est illud in fine puerbiorum.
Mulierem fortem quis inueniet. Non
inuenit mulierem. uel ecclesiam for-
tem. sed sibi eam desponsando fecit
fortem. Et erexit cornu salutis no-
bis. in domo dauid pueri sui. Cor-
nu dicitur firmam celsitudinem. quia
cornu est firmum et excedit carnem.
cum omnia ossa carne tegantur. Ho-
catur itaque cornu salutis regnum
saluatoris. quo mundus et gaudia
carnis superantur. In cuius figuram
dauid et salemon cornu olei sunt in
regni glorie consecrati. Sicut lo-
cutus est per prophetas. qui a seculo se-

phetarum eius. a seculo. uel ab initio seculi.
quia tota uetus testamenti scriptura
prophetia de christo processit. et a tempore
adeo sancti patres suis quique facti est dis-
pensationi testimonium reddunt.
Salutem ex inimicis nostris. et de ma-
nu omnium qui oderunt nos. Expla-
nat quod dixerat. erexit cornu salu-
tis nobis. uel erexit nobis salutem ex i-
mimis nostris. uel de potestate omnium
qui oderunt nos. siue sint inimici
de specie siue pueri homines. Interim
spe salui facti sumus. in futuro re ipsa
saluabimur. Ad faciendam misericordiam
cum patribus nostris. et memorari te-
stamenti sui sancti. In iurandum quod
iurauit ad abraham patrem nostrum
daturum se nobis. ut sine timore de
manu inimicorum nostrorum liberamur
seruiamur illi. Erexit salutem in
domo dauid ad faciendam misericordiam
nobis cum patribus nostris. qui in te-
nebris aduentum redemptoris expec-
tant. Et ita erexit salutem. memo-
rari. uel ut memor cognosceret testa-
menti sui. ad explendum scilicet iuram-
entum quod iurauit. ad abraham
se daturum nobis. hoc est completurum
in nobis. Sic dico completurum. ut
sine timore mortis eterne seruiamur

illi. Dei quippe testamentum. i.
 testatio mentis et iuramentum hoc
 est firmum promissum fuit illud quod
 dixit abrahe. In semine tuo quod
 est xpc benedicentur omnes gentes.
 Dei siquidem promittente. iurare est.
 Dixit dnm iuxta eloquia propheta-
 rum in domo dauid nasciturum. dicit
 nunc eundem ad explendum testam-
 tum quod abrahe disposuit nos esse libe-
 raturum. quia hic duobus precipue patriar-
 chis de suo semine et benedictio genti-
 um et xpi incarnatio est promissa. Quod
 mathys quoque breuiter intimauit di-
 cens. liber generationis ihu xpi filii da-
 uid. filii abraham. Ubi notandum
 quod apud utrumque euangelistam dauid
 profertur abrahe. quia et si tempore
 posterior promissione tamen est ma-
 ior. abrahe namque qui adhuc
 in spatio positus propria dereliquit.
 dnm cognouit. fidei testimonium me-
 ruit. fidelium gentium et sacer ecclesie ce-
 tui specialiter est promissus. dicente ad
 eum dno. in te benedicentur uniu-
 erse cognationes terre. Dauid autem ora-
 culo sublimiore quod ex ipso xpc scdm
 carnem nasceretur audiuit. Cum im-
 pleretur inquit dies tuos suscitabo
 sem tuum et firmabo solum eius usque

in eternum. ego ero ei in patrem et
 ipse erit mihi in filium. Accepit itaque
 abraham principaliter promissum de
 ecclesia. dauid uero de xpo pro qua est ipsa
 ecclesia. Defertur ergo abrahe principa-
 tus scdm fide prophetarum. dauid autem
 proprietatis generationis xpi scdm car-
 nem. In scititate et iusticia coram
 ipso omnibus diebus nostris. Scitatis pro-
 tinet ad cultum religionis. iusticia
 ad moderationem iudicij uel uindi-
 ctę. Ita coram dno sunt. quando
 non querit alia quam dei retributio.
 Et tu puer propheta altissimi uoca-
 beris. pibis enim ante faciem dnm
 parare uias eius. Repente cum de do-
 mino loqueretur ad prophetam uerba con-
 uertit. ut hoc beneficium quod propheta
 futurus erat dnm esse designaret. Ho-
 mirum si alloquitur infantem octo di-
 erum. quia bene potuit audire uocem
 patris iam natus. qui salutationem
 marie audiuit adhuc in utero clausus.
 Putandus est quoque zacharias pro-
 pheta eos qui aderant instruendos. futu-
 ra filij munera que per angelum didice-
 rat predicare mox ut loqui potuit.
 Altissimum uocat que iohel pibat. iux-
 ta quod psalmista ait. Matris syon
 dicet homo. et homo natus est in ea. et

.Oj.

.B.

s ipse fundauit eam altissimi. Ad dan
 s dam scientiam salutis plebi ei. in
 s remissionem peccatorum eorum
 Desiderans comendare nom salua
 toris. frequentat mitionem salutis.
 Et ne carnalem putares pmitti
 salutem: inquit in remissionem
 s peccatorum. Per uiscera misericordie
 s dei nri in quib; uisitauit nos ori
 ens ex alto. Preibis ante faciem
 dni ad dandam scientiam salutis
 n meritil hominū. s; p uiscera mi
 sericordie in quib; id ē p que uisce
 ra uisitauit nos in assūpta car
 ne oriens ex alto id est uerbum pa
 tris ortum uere lucis apient: de fi
 liis tenebrarum et noctis. filios
 s lucis faciens. Unde sequit. Illumi
 s nare his qui in tenebris et in um
 s bra mortis sedent. adduigendos
 .o. pedes nros in uiam pacis. Uisita
 uit ut illuminaret. oriens illu
 minare his qui in tenebris pec
 catorum et in umbra mortis. i.
 in cecitate ignorantie de pni se.
 quia excludens errorum tenebras
 infudit ueram sue cognitionis
 lucem. et certū it patrie celestis
 .B. apuit. Pedes nri affectiones nri
 sunt: que si grē illuminatoris nri

concordent. diriguntur in uiam
 pacis. id ē in opa que sunt nobis in
 a ad pacem celi ppetuam. Congrue
 prius illuminantur corda et postea
 diriguntur in opera pacis. dicente
 psalmista. Inquire pacem et psequere
 s re eam. Puer aut crescebat et con
 s fortabatur spū. et erat in desertis
 s usq; in diem ostensionis sue ad isrl.
 Predicator penitentie futurus qu
 toti potuit solitudinis aspa pecti:
 ut et se et auditores suos ab illecebris
 .o. mundi suspendet. Assignata pcur
 .i. soris natiuitate qui prius nascitur.
 prius pdicat. prius morit: apse sub
 iungitur saluatoris generatio et na
 tiuitas sedm carnem. De diuinita
 tis aut generatione dicit ysaias.
L Generationem ei q̄ enarrabit. v.
 liber generationis ihu xpi filij
 Raba dauid: filij abraham. Mather liber
 .mil. dictus est liber generationis sedm
 consuetudinem hebreorum. qui uo
 lumibus ex pncipyl eoz nōia ipo
 nūt. Ite hebraice. socher grece
 albin saluatoe latine uocatus est ppo
 in om nomine redemptor nri. Xp̄e ne
 ro unctus in latino messias in he
 breo dicit̄ eloquio. et est nomen
 dignitatis. quia antiquis tēpib;

reges. pphie. sacerdotet. ungeban-
 tur oleo scificationis. Ipse autē
 xpc a deo pparticibus suis unct⁹
 est in regem ⁊ sacerdotem. quia
 in eo diuinitatis plenitudinē ha-
 bitare cōplacuit. Merito autē .09.
 dauid electione diuina rex ⁊ ppha
 pferē abrahe. tū quia multo am-
 phiores ⁊ manifestiores facte sunt
 ei pmissiones de xpc. tū quia
 maxime in ore ppli ha- bebant
 dauid atq; pmissiones quas susce-
 perat. qd in euglio declaratur.
 ubi ihm filium dauid uocant q
 ab ipō curari postulant. Ut alit.
 Cum dicit filij dauid filij abrahā .
 ordo est pposterus s; uecessario cō-
 mutatus. quia si pmiū posuisset
 abraham ⁊ postea dauid. ut ge-
 neratio tereret⁹ repetendus eet
 abraham. hoc modo. Ihū xpi filij
 abraham. filij dauid. filij abrahā.
 Abraham genuit ysaac. ysaac
 autē genuit iacob. iacob autē ge-
 nuit iudam ⁊ frēs ei. Abraham
 pncipiū narrationis est. ad quē
 fuit pncipiū pmissionis. Ismahel
 quide ⁊ esau frēs ysaac ⁊ iacob silē-
 tio pterit euglīsta. quia non re-
 manserunt in cultu unī dī. frēs

uero iude digne cōmemorantur.
 qm patarche fuerunt. Judas autē s
 genuit phares ⁊ zará de thamar. s
 In genealogia saluatoris n̄ iuste
 s; peccatōes femine nominantur.
 ad insinuandum uidelicet qm q
 de femina formā uiri uoluit assu-
 mē ut uiros ⁊ feminas saluaret.
 de peccatōibus dignat⁹ est nasci
 ut peccata deleret. Nascitur autē
 dñs de iustis ⁊ peccatorib; iuxta qd
 moyset pcepit agnū imolandum
 sumi de grege ouū ⁊ caprarum.
 Phares autē genē estrom. estrom autē s
 genē aram. aram autē genē amina- s
 dab. aminadab autē genē naason. s
 Naason autē genuit salmon. sal- s
 mon autē genē booz de raab. Booz s
 autē genē obeh ex rutch. Quia dñs s
 nascit⁹ de rutch moabitide. impleta
 epphia q dic. Imitte agnū dñe dñā-
 tore t̄re. de pet deserti. ⁊ d gentib⁹
 q dicūt pet q idola colt ⁊ desertū q
 sine lege uiuunt. Obeh autē ge- s
 nuit iesse. Jesse autē genē dauid re- s
 gem. Natiuit euglīsta patrem da-
 uid uocare iesse quam isai. cū utri-
 usq; nominis eet. ut indicaret ī
 xpc ⁊ in maria illud impleri pphi-
 cum. Egrediet⁹ uirga de radice

ielle. ⁊ filio de radice eius ascendet.
Dauid regem dicit quia primus rex
fuit de tribu iuda per quam ordo ge-
nerationis decurrit. Dauid autem
rex genuit salemonem ex ea que
fuit urie. hoc est ex bethsabee. que
non nominatur hic. quia plus pec-
cauit ceteris hic nominatur. Cum
enim esset uxor urie. miscuit se da-
uid in adulterio. Salemon autem
genuit roboam. roboam autem genuit
abiam. Abia autem genuit asa. asa
autem genuit iosaphat. iosaphat autem
genuit ioram. ioram autem genuit oziam. In
quarto regum uolumine legitur
ioram fuisse patrem ochozie. ⁊ ochoziam
patrem ioe. ⁊ ioam patrem
amalie. ⁊ amalia patrem fuisse a-
zarie qui appellatur est etiam ozias.
Verum quia ioram se miscuit generi
impulsime iezabel ducens filiam eius
collunt tres reges in medio. uel quod
propositum erat euangeliste ponere tres ces-
serecedecades. id est tres quatuor denarios
numeros qui sunt quadraginta duo.
Ozias autem genuit ioathan. ioathan
autem genuit achaz. achaz autem genuit e-
zechiam. ezechias autem genuit manassen.
Manasses autem genuit ammon. ammon
autem genuit iosiam. iosias autem genuit ie-

choniam ⁊ factus est in transmigratio-
nem babilonis. Transmigrationem
uero babilonis dicit quod filii israel capti-
uati fuerunt in babiloniam. ⁊ ante
illam captiuitatem interfectus est iste
iosias a pharaone nechao rege egyp-
ti. Cum ergo dicit iosias genuit filios
transmigrationem. uel in pro ante
ponitur. uel ut quidam uolunt eos
genuit. ut subauditur ituros in trans-
migrationem. Require historiam
ante prope finem libri regum. Et pro
transmigrationem babilonis. iechonias
genuit salathiel. Si uoluerimus
iechoniam istum in fine sedere cele-
rescedecadis ponere. in sequenti non
erunt. xiiii. Sciamus iechoniam
prorem ipsum esse quem ⁊ ioachim. sed
uero filium eius. Quorum pro pro
⁊ o. sequens pro xiiii. scribitur. quod
scriptorum uicio ⁊ longitudine tempo-
rum apud grecos latinoseque consu-
sum est. Quod apud nos dicitur k. est. c. a
pud grecos. ⁊ quod apud nos. x. dicitur ch.
apud illos. Expediti explanat hoc
ieronimus in exordio danielis contra
porfirium. Ioachim inquit filius io-
sie alio nomine appellatus est heli-
achim cui successit in regnum filius
eius ioachim. cognomine iechonias

Nemo igitur putet eundem in danieli
 principio esse ioacim: qui in eze-
 chielis exordio ioach in inscribitur.
 Iste enim extremam sillabam habet
 cum: ille chin. Et ob hoc in euglio
 scdm mathm una uidetur deesse gene-
 ratio. quia scda tesserescedecal in io-
 acim desinit filium iolie: et tertia
 incipit a ioachim filio ioacim:
 duo uero in libro de concordia eu-
 glistarum ut sermonem ad alle-
 goriam conuiteret: dicit eundem
 iechoniam bis esse hic numeratum.
 Salathiel autem genuit zorobabel: zo-
 robabel autem genuit abiud. Abiud autem
 genuit eliachim: eliachim autem genuit
 azor: azor autem genuit sadoch: sadoch autem ge-
 nuit eliachim. Eliachim autem genuit
 eluid: eluid autem genuit eleazar. Elea-
 zar autem genuit mathan: mathan autem
 genuit iacob. Iacob autem genuit ioseph uir-
 tum marie: de qua natus est ihc qui
 uocatur xpc. Africanus de consonan-
 tia euglistaru. Nathan inquit et
 mathat diuisis temporibus de una
 uxorē esta nomine singulos filios
 pepererunt: quia mathan qui per sa-
 monem descendit uxorem eam prius
 accepit: et relicto filio iacob defun-
 ctus est: Post cuius obitum mathat

qui per nathan filium dauid genuit du-
 xit cum esset ex eadem tribu eandem
 estam accepit uxorem: et ex ea genuit
 filium nomine heli. Ergo iacob et
 heli fuerunt uterini fratres. Quorum
 iacob ex mandato legis accepit ux-
 orem fratris sui heli sine liberis defun-
 cti: et ex ea genuit ioseph. Itaque io-
 seph scdm legem dicitur filius heli: scdm
 naturam filius iacob. Ergo conue-
 niens dicit mattheus: iacob autem ge-
 nuit ioseph: et lucas: ut putabatur
 filius ioseph qui fuit heli: qui fuit ma-

Abraham autem fuit filius schat.
 thare. Qui fuit nachor: qui
 fuit seruch: qui fuit ragau: qui fu-
 it phaleg. Qui fuit heber: qui fuit sa-
 le. Qui fuit caman: qui fuit arfaxat.
 Beda super lucam. Nomen et generatio
 chanaan iuxta hebraicam uerita-
 tem neque in genesi neque in uerbis
 dierum inuenitur: sed arfaxat selah
 sale filium nullo interposito genuisse
 prohibet. Sic enim habet. Porro ar-
 faxat uixit triginta annos: et ge-
 nuit sale. Itemque in paralipomeno.
 Arfaxat autem genuit sala: qui ge-
 nuit heber. Scito igitur beatum lucam
 hanc generationem de hys: interpres
 editione supersisse: ubi scriptum est

quod arfaxat centum xxxv. an-
 norum genuerit caman. et ipse
 caman cum centum xxx. fuerit an-
 norum genuerit sela. S; quid ho-
 rum uerum sit aut si utrumq; ue-
 rium esse possit. de nouit. Qui fu-
 it sem. qui fuit noe. qui fuit la-
 mech. qui fuit matufale. qui fuit
 enoch. Iste est enoch qui dilata
 morte translatus est in paradisu. Qui
 fuit iared. qui fuit malalehel.
 qui fuit caman. qui fuit enos.
 qui fuit seth. qui fuit adam. et
 omnes generatioes usque ad dauid.
 generationes. xiiii. et a dauid usque
 ad transmigrationem babiloni
 generationes. xiiii. et a transmigra-
 tione babiloni usque ad x generationes
 xiiii. In prima quaterdena est abraham primus
 et deus ultimus. In secunda est primus salem non ie-
 chon et ultimus. In tertia iechonias fi-
 lius iechonie primus. et ihesus ultimus. qui
 uenit in mundum pro electis pa-
 tris et circumcisos. Nam electio in
 dauid. et circumcisio in abraham de-
 monstrat. Non mireris si lucas
 a christo usque ad dauid plures succes-
 siones mattheus pauciores posuerit.
 hoc est unum. xl dual. aliter xxvii.

Patias enim personalis narravit u-
 nus quam aliter. et potuit fieri ut
 alii patres diuini uiuerent aliis. et
 carnis generarent. Mattheus des-
 cendendo exprimit christum ad hanc
 mortalitatem descendisse. ut nos
 regeret. Lucas autem ascendendo ta-
 quam sacerdotem assignans. narrat
 generationes a baptismo christi pue-
 riens ad deum. cui mundati reconci-
 liamur. Et merito adoptionis origi-
 nem suscepit. quia per adoptionem
 efficiuntur filii dei. per carnalem uero gene-
 rationem. filii dei proprie nos filii homi-
 nis factus est. Quia proprie in genera-
 tionibus matthei significat susce-
 ptio nostrorum peccatorum a christo. in gene-
 rationibus luce abolitio. Et ideo ille
 ascendens narrat iste descendens.
 Quod enim dicit apostolus. misit deus
 filium suum in similitudine carnis pec-
 cati. peccatorum est susceptio. Quod
 autem addidit ut de peccato dignaret
 peccatum in carne. peccatorum est ex-
 piatio. Unde mattheus per salemonem
 descendit in cuius matre dauid pecca-
 uit. lucas uero per nathan ascendit
 per cuius nomen propheta de peccatum
 uis expiavit. Sciendum quia primo
 nati patres actu et nomine in car-

nationem xpi significant. et omnia
 ut ait aplos in figura contingebat
 illis. Abin itaq; diaconus eorum no-
 mina sic adaptat allegorie. Xpc pa-
 trarcharum in se gerens officium.
 in eorum intpatione nominu. no-
 stram uoluit designare salute. In
 abraham ille est pat omium creden-
 tium. et omib; clamare libet et dice-
 abba pat. In ysaac gaudiu omium
 fidelu. de quo cecinit angls. Ecce
 annuntio uobis gaudium magnu.
 quod erit omi pplo. In iacob supplan-
 tator. quia ipe subneruauit et con-
 trivit diabolu uastatorem huma-
 ni generis. et uasa ei distribuit. In
 iuda confessio. sicut ipe dixit. Co-
 fiteor t dne. pat celi et terre. In pha-
 rel diuisio. quia ipe segregat oues ab
 hedis. In zara orient ad nram salute.
 sicut dictum est. Tunc nom dni
 ouetur sol iusticie. In thamar pal-
 ma uictorie. sicut ipe dicit. Con-
 fide. quia ego uici mundu. In el-
 rom sagittas salutis dirigens. sicut
 dictum est. Sagitte potentis acu-
 te. In aram electus. de quo loquit
 pat. Ecce puer nris elect que elegi.
 posui sup eum spm meum. In amina-
 dab ppls spontaneus. qui sponte po-

siuit animam p salute nra ut nos ef-
 ficeret pplm do laudabilem. In naa-
 son augur id e ppha fortis qui dicit.
 Cu uenerit fil hominis in maiesta-
 te sua. tunc sedebit in sede maiesta-
 tis sue. ut iudicet orbem in equita-
 te. In salmon sensibilis id est intel-
 lectualis. qui dixit iudeis. Quid co-
 gitatis in cordibus uris. Qui pterita
 pntia futura cognoscit. In booz
 robur uirtutis exprimit. sicut ait.
 Omnia traham ad me ipm. In raab ia-
 titudo eccleie designat. In obed serui-
 ens. quia non uenit ministrari s;
 ministrare. sicut aplos dicit. forma
 serui accipiens. In ruth. festinans
 ad salute nram. In iesse incendiū.
 quod ait. Ignem ueni mitte in ter-
 ram. et quid uolo nisi ut ardeat.
 Et iohes dicit. Ipse uos baptizabit
 in spu sco et igne. In dauid desiderabi-
 lis. quia dictu e. Speciosus forma p
 filius hominu. Item bellator fortis.
 dum diabolum deuicit et humiliat
 calupniatorem nrm. In salemone
 pacificus. sicut ipe dixit. Pacem mea
 do uobis. pacem relinquo uobis. It
 aplos. Ipe est pax nra. qui fecit utq;
 unu. In uria. lyra mea di. In bethla-
 bee. filius iuramenti. de quo dictu est.

Jurauit dñs. et non penitebit eum.
In roboam. latitudo fidelis ppli. Unū
ait. Multi ab oriente et occidente ue-
nient. et recūbent cum abraham
et ysaac et iacob in regno celozū. In
abia pat̄ dñs. qui ait. Nolite uobis
patrem uocare sup̄ terram. Unus ē
enim pat̄ ur̄. qui in celis est. In asa
attollens. de quo iohes. Ecce agnū
dī. ecce qui tollit. p. m. In iofaphat
iuder. quia ip̄e iudicabit orbem t̄-
re inequitate. Item. Pat̄ non iu-
dicat quēquam. s; om̄e iudicium de-
dit filio. In iozā excelsus. quia ip̄e
ascendit in celum. In ozia robustus
dñi. quia captiuam humani gene-
ris captiuitatem libauit. et in alta
celozum deduxit. In ioathā p̄fectus.
sicut in euglio dicit. Nos enī decz
implere om̄e iusticiam; In achaz
apphensus. quia celum palmo pon-
derauit. terram pugillo conclusit.
In ezechia fortitudo dñi. quia ait.
Confidite. quia ego uici mundū;
In manasse obliuolus iniquitatis
nr̄e. sicut in ezechiel legitur. In
qua die conūsus fuerit peccator ab
iniquitate sua. om̄s iniquitates ei
obliuioni tradent̄. In ammon fide-
lis. quia ait. Petite et dabit̄ uobis;

Item paulus. ut misericors fieret.
et fidelis pontifex ad dñm. In iosia sap
dñi. quia quicūq; inuocauerit no-
m̄ dñi saluū erit. In iechoua p̄para-
tio dñi qui ait. Si abiero. et p̄para-
uero uobis locum. In salathiel peti-
cio mea d̄. sicut ip̄e ait. Pat̄ sc̄e. ser-
ua eos quos dedisti m̄ in noīe tuo. In
zozobabel magist̄ peccozum et publi-
canozum. ut eos ab errore me sue re-
uocaret. In abiud pat̄ m̄l. qui d̄.
Ego et pat̄ unū sumus. et qui est pater
om̄ium credentiū et caput. In eliahi.
dñi resurrectio. qui ait. Qui credit
in me. non morietur in et̄num. Et
ego resuscitabo eum. in nouissimo die.
In azor adiutor. qui ait. Non solus sū
quia pat̄ est mecum. et ip̄e adiutor
om̄ium sp̄antiū in se. In sadoch iust
sicut scriptum ē. ut sit ip̄e iustus
iustificans eos qui in fide abrahe s̄.
In achim frat̄ m̄l. ut ait. Si quis
fecit uoluntatem patris mei qui in
celis est. ip̄e m̄l frat̄ et soror et mat̄
est. In eluid d̄ m̄l. hoc ex nr̄a infir-
mitate d̄ ad patrem. Os d̄ mei
ad te de luce uigilo. i. ad te resurgo.
In eleazar d̄ m̄l adiutor et om̄ium
in se credentiū p̄ceptor. qui d̄.
Qui me misit pat̄. mecum ē. In ma-

tham donum: quia p ipm pat oia
 donavit. Et ipe ascendens in altu.
 dedit dona hominib;. In iacob supplā-
 tator antiqui hostis. qui fidelibus
 dedit potestatem calcandi serpente
 z scorpiones. z sup omne uirtutem
 inimici. In ioseph auct^r z augmētū
 uite etne: ut ipe dicit. Ego ueni
 ut uitā habeant: z abundantius
 habeant. In scā ppetua uirgine
 maria de qua nat^r est stella maris.
 id ē lux hui mundi que illuminat
 omiem. h. v. i. h. m. Pital enim mā-
 sionel ipe uenit in mundum: ut
 nos pital ueniens in terram etne
 pmissionis int^rduceret; Moralit^r
 quoq; int^rptationel nominū pat^r
 archarum nr̄m designant^r. In abra-
 ham ut patres simi multarum uir-
 tutum. z hereditatis iure multipli-
 cationem bonorū opum possideam^r.
 In ysaac gaudiū habeam^r: ut ap^rls
 ait. Gaudete in dño semp^r iterum
 d. g. In iacob: ut supplantatores uir-
 tiorum nr̄orum. z carnalia deside-
 ria ac diaboli potestate uiuaci pe-
 de calcemus. In iuda ut pueniam^r
 faciem dñi in confessione: z confi-
 team^r nomini ei. z laudem^r eū i scā
 sclorū. In phares. ut diuidam^r ab

impūl: actusq; nr̄os ab eorum soci-
 etate secernam^r; In zara. ut lucifer
 oriatur in cordibus nr̄is. z sol iusti-
 cie ubiq; splendeat in m̄tib; nr̄is.
 In thamar: ut cū palma uictorie
 pōpat diaboli. z concupiscentias mū-
 di superem^r. In esrom sagitte simi sa-
 lutis dñi. ut de nobis possit dici.
 Sagitte potentis acute. cū carbo-
 nibus desolatoris. In aram. ut ele-
 cti simi dñi z genus electum. regale
 sacerdotium xp̄i ex cello merito sim^r.
 In aminadab. ut spontane^r simi dñi
 ppls. in edificatione corporis sui. In
 naason. ut mundanis augurij gē-
 tium derelictis. pmissis diuinis fide
 adhibeam^r. In salmon. ut sensibiles
 id ē intellectuales uirtutis di z facto-
 res inueniam^r in eo. In booz. ut con-
 fiteam^r dño. z uirilit^r agam^r in xp̄o
 triumphantes aereas potestates. In
 raab. ut latum mandatum dñi ob-
 seruem^r. diligendo dñm z primū. In
 obed ut seruam^r dño in leticia. p
 spm amoris z dilectionem scām. In
 rutch. ut festine m^r ingredi ad dñm.
 dum tempus habem^r. In iesse. ut in-
 census orationū nr̄arū in ara
 crucis offeram^r dño. dicente pro-
 pha Dirigatur oratio mea sicut

r. v. c. t. In dauid. ut desiderabilem
inueniam^{us} deo nostro. fortel contra go-
liam spiritualem. In salemone. ut quan-
tum in nobis est cum omnibus pacem
habeamus. quia beati pacifici. qui
filius dei uocatur. In uria. ut lux nostra de-
sit. In bechabee. ut iuramentum
seruemus. In roboam. ut locum ca-
ritatis implentes. in latitudine spiritu-
alium bonorum gaudeamus. In abia.
ut fratres sumus habentes deum patrem.
et heredes sumus dei. coheredes autem christi.
In asa. ut dirigamus meditationem
nostram a uiculis ad uirtutes. a ter-
renis ad celestia. In iosaphat. ut re-
cte iudicemus omni persone. In iozani.
ut que sursum sunt queramus. ut
supremum sapiamus effectum in deo
sublimem. et nostram in celis conu-
sationem. In ozia. ut confortemur
in deo. et in potentia uirtutibus.
In ioatham. ut perfecta opera facia-
mus iuxta euangelium. Et itote perfecti.
sicut et pater uoster perfectus est. In a-
chaz. ut apprehendam^{us} disciplinam
ne quam irascatur deus. et amemus
uiam salutis nostre. que est christus. qui
dicit. ego sum uia et ueritas. In ezechia.
ut laudem^{us} fortitudinem dei pugnan-
tem pro nobis. et ut ille confortet nos

semper flagitemus. In manasse. ut obli-
uosi sumus iniuriarum nostrarum. et pe-
ccata obliuiscentes. anteriora semper
attendamus. In ammon. ut stemus in
fide. in qua possumus tela ignea dia-
bolice fraudis extinguere. In iosia.
ut salutem deum quam ille prestare nobis
dignatus est. tota uirtute et forti-
tudine consequamur. In iechonia. ut
in aduentu deum parati sumus. uigilan-
tes et orantes ne incidamus in tem-
ptationes. In salathiel. ut unam pe-
ticionem petamus a deo. ut inhabi-
temus in domo deum omnibus diebus uite
nostre. In zorobabel. ut sumus magistri
ueritatis. prohibentes magisterium
hereticorum confusionis. In abud.
ut nobis deus sit in patre. et nos illi
in filiis. In eliachin. ut resurgamus
a morte peccati. ut uiuamus deo in
spiritu sancto. In azor. ut adiuuante deo
inimicos nostre salutis uincamus. In sa-
doch. ut iustificari mereamur ab eo
qui iustificat impium. In achum.
ut fratres christi matres et sorores simus.
in eo ut faciamus eius uoluntatem.
In eliud. ut nullum habeamus deum
nisi deum nostrum ihesum christum. In eleazar.
ut confiteamur salutem nostram in deo
ihesu tantum constare. dicentes ad

intonū nrū in nomine dñi. qui fec.
 c. 7. t. In mathan. ut domū scī sp̄c
 accipientes. non sum̄ concupiscen-
 tes malorum sicut gentes. In iacob.
 ut rectores tenebrarum harū nr̄a
 fortitudine supplantent. In ioseph.
 ut deficiente exteriori homine in-
 terior augmēt̄ de die in diem. don̄
 spūalit̄ formet̄ xp̄c in nobis. 2 per
 mariam id ē lūm̄ fidei diuina gr̄a
 ducam̄ ad ineffabilem dī om̄ipoten-
 tis uisionem. Huc usq; albiū In
 thara explorat xp̄c 2 pascit. quia
 nouit dñs qui sunt eius. 2 eos in
 loco pascue collocabit. In nachor.
 requieuit in sepulchro in spe luc̄
 immortalitatis. In seruch. fuit corri-
 gia pfecte nodata. quia nemo sci-
 uit ad plenū misterium incarna-
 tionis. In tagau. pastor boū q̄ dat
 animā p ouib;. In phaleg. diuidit
 spūales a carnalibus. In heber. tū
 sūt de morte ad uitam. In sale. sol-
 uit inimicitias int̄ dñm 2 hominē.
 In caiman. possidet celum 2 terrā.
 2 om̄ia que in eis sunt. In artax-
 at. sanauit nos de plagis diaboli
 populantis nos. In sem. nom̄ bonū.
 quia creator 2 recreator pius 2 mi-
 sericors. In noe. requies et̄na tam

angul̄ quam hominibus. In lamech.
 humilis usq; ad infernum. unde
 illud. Mortuus tuus ero inferne. In
 matusalem. emissus ē dñs a morte
 resurgendo. In enoch. dedicauit
 templū quod sum̄ nos. In iarech. de-
 cendit de celis. 2 roborauit ecclīā;
 In malalehel laudauit dñm. uñ illd.
 Et ymno dicto. erierūt in montē
 oliuarum. In enos despat̄ ad quem
 duo discipuli euntel ad castellū ema-
 us. dixerūt. Nos aut̄ sp̄bam̄. quia
 ip̄e redēpturus eēt isrl̄. In sech posi-
 tio ut symeon ait. Ecce posit̄ est
 hic in ruinam. 2 resurrectionem
 multorum. In adam fuit terren̄.
 quia de uirgine uerū corpus assūp-

Xpi aut̄ ge^o u. Lu. Sic. Auc̄ iser-
 neratio sic erat. Prima ho- mone
 minis conditio est. quod adam de
 tra plasmat̄ est. Scda est q̄ femina
 de lac̄e uiri cata ē. Tercia ū qua
 nat̄ est homo ex uiro 2 femina.
 Xpi aut̄ generatio sic erat. ut
 sine uiro nasceretur de femina
 conceptus p̄ sp̄m̄ sc̄m̄. Prima 2 scda
 generatio ruerūt. t̄ciam de ruina
 generauerūt. in quarta salutem
 inuenerunt. Cū esset desponsa-
 ta mat̄ eius maria ioseph. añ qm̄

09.1.

conuerent. inuenta est in utero habens
 Rab. de spiritu sancto. Antequam conuenirent.
 id est nuptiarum sollempnia celebraret.
 Oris. inuenta est in utero habens. primo ab
 angelis custodientibus eam. de hinc
 a ioseph sicut a uiro curioso circa
 sponsam suam. Euglista de preteriti
 cul scribens. bene secundum tempus suum
 uocat ioseph uirum marie. et ma
 riam matrem ihesu. Constat enim
 quia tempore desponsationis nondum
 mater illa. nondum maritus ille e
 Ioseph autem uir eius cum **M**u. frat
 esset iustus et nollet eam traducere.
 uoluit occulte dimittere eam. Suspi
 cionem in ea habebat. quomodo
 iustus erat. Si non est suspicatus. cur
 eam dimittere uolebat. In iustum
 enim erat. ut immaculatam dimit
 tere uellet. Ideo ergo eam dimittere
 uolebat. quoniam magnum sacramentum
 in ea esse cognoscebat. Cui appri
 mare se se indignum estimabat.
 sicut et beatus petrus se domino humi
 lians ait. Recede a me domine. quoniam homo
 peccator sum. Et centurio. Non
 sum dignus. ut intres sub tectum
 meum. Et elisabeth ad mariam.
 Unum hoc in. ut ueniat mater domini
 ad. sub. me. ad me. Unum autem. Si solus notici

aliquem peccasse. et eum ius coram
 hominibus arguere. non est correc
 tor sed peccator. Noluisset ergo ioseph diuin
 gare mariam quoniam certa esset sus
 picio adulterii. sed uoluit prodesse pec
 canti. quod iusticie deputatum est.
 Hec autem eo cogitante. ecce angelus
 domini in somnis apparuit ei dicens.
 Ioseph fili dauid. noli timere acci
 pere mariam conjugem tuam. Tale est
 hoc. ac si dicat. Accipe et in conjugem
 mariam sponsam tuam. Appare
 angelus uigilanti assumendo uisibile
 corpus. dormienti uero inprimendo ma
 gnationem. Ideo autem ioseph dicitur
 fili dauid. ut et maria quoque de domo
 dauid monstraretur. sic scriptum est.
 Nemo copuletur uxori. nisi de tribu
 dauid. Quod enim in ea natum est. de
 spiritu sancto est. hoc est quod in ea con
 ceptum est. ex sancti spiritus operatione est.
 Hasci in ea. concipi est. nasci uero
 ab ea prode in lucem. Pariet autem
 filium et uocabitur nomen eius ihesus. spiritus
 enim saluum faciet populum suum a pec
 catis eorum. Et etymologiam nomen
 exponit. Ideo enim ihesus id est saluator.
 dicitur. quia saluat. hoc autem totum
 factum est. ut adimpleret quod
 dictum a domino per prophetam dicentem.

Ecce uirgo in utero habebit et pa-
 riet filium: et uocabunt nomen eius
 emmanuel: quod est interpretatum
 nobiscum deus. Quasi diceret. In na-
 tura nostra deus est: quia iste filius uir-
 ginis deus et homo est. hoc ipsum quod
 propheta dicit. ecce ammirantem est
 tantam mulierum magnitudinem. h
 autem totum quod uirgo propter in quo su-
 o desponsaretur. quod ioseph per angulum
 doceret. et cetera. ita facta sunt. ut
 tam per ista quam per illa que sequuntur
 propheta impleteret. Exurgens autem io-
 seph a somno: fecit sicut precepit ei
 angelus domini. Quisquis a deo mouetur. sol-
 uat moral. surgat a somno. faciat
 quod iubet. Et accepit conjugem
 suam. et non cognoscebat illam. do-
 nec peperit filium suum primogeni-
 tum: et uocauit nomen eius iherusalem. Ioseph
 uolens abicere mariam uolens abicere
 cum iustus esset noluit eam prope-
 lare ac lege decerni. Nunc autem ne
 qua de partu eius ambiguitas existeret.
 ipse concepti christi ex spiritu sancto ce-
 lestis assumit. cum desponsatam in con-
 iugem recipiat. Accepit ergo eam ad
 nomen conjugis propter causas quas pre-
 diximus: et non cognoscebat eam ad-
 opus conjugale ob arcana que didi-

cerat. Non cognoscebat eam do-
 nec peperit. non quod postea co-
 gnouit. sed ponit donec per se. uel
 illud tempus remouet de quo ma-
 ior suspitio habet. sicut dauid qui
 dicit. donec ponam inimicos tuos.
 et cetera. Primogeniti sunt omnes qui
 primi uulnam aperuerunt: siue fratres eos alii
 qui. seu nulli sequantur. **L 1.**

Factum est autem in diebus illis.
 Erunt edictum a cesare augu-
 sto: ut describeretur uniuersus orbis.
 Iuxta fidem hystoriarum tanta
 pace regnauit augustus annis du-
 odecim circa tempus dominice natiui-
 tatis: ut tam forissecis quam ci-
 uilibus bellis toto orbe sopitis: etiam
 ad litteram completum uideatur
 illud propheticum. Conflabunt gla-
 dios suos in uomeres: et lanceas
 suas in falces. Non tenabit gens
 contra gentem gladium. Paca-
 tissimo autem tempore congrue
 nascitur christus: quia deus erat in christo
 mundum reconcilians sibi. hec
 itaque pars quam fecit augustus:
 significabat pacem quam medi-
 ator noster facturus erat. et per se et per
 discipulos inter deum et homines. Opor-
 tunum quoque fuit ut tremenda ro-

.B.

.oy.

manu nominis umbra p̄terent^{8r}
 discipuli: quocūq; ad p̄dicandum
 t̄nsirent. Nam sic a cesare erige
 batur p̄fessio census ab uniuerso or
 be: sic a xp̄o erigenda erat fidei
 p̄fessio in toto mundo. Unde illud.
 Euntel in mundum uniuersum.
 .B. p̄dicare eugl̄m om̄i creature: hec
 .B. descriptio p̄ma facta est a p̄sidente sy
 .B. rie cyrino. Vibant om̄s: ut p̄fite
 .B. rentur singuli in suam ciuitatē.
 Hec descriptio p̄ma dicitur quan
 tum ad tempus cyrini: nam antea
 sepe des̄p̄te fuerunt pleriq; par
 tes teritarū. Cyrinus a cesare mi
 sus ius dare gentib;: et censor pa
 t̄moniorum futurus: syriā uenit.
 .O. Et quia iudea quasi unibilic^o toti
 t̄re est. census primo in medio
 t̄re erigit^r: ut inde postea usq;
 ad fines orbis requiratur. Hic p̄
 .B. muum facta est iudea stipendia
 .B. ria romanis. Impante augusto et
 p̄sidente cyrino ibant om̄s ad de
 s̄ptionem: ut singuli in suam ci
 uitatem reūsi p̄fiterentur debi
 tum census. Sic ḡ nunc impan
 te xp̄o et p̄mia pollicente p̄ docto
 res ecclie p̄sides. censū iusticie p̄fi
 team̄. iugum ei quod leue est sube

amus. et inuenienti requiem anima
 bus nr̄is. Cesari soluebatur denari^o
 qui decem uniuersos habebat. qui etiā
 nomine cesaris titulabatur: et uos
 offeriam^o regi nr̄o decalogum legi
 in quo uultum regis nr̄i id ē agni
 tionem uoluntatis ei inueniemus.
 .B. Ascendit autē et ioseph a galilea de
 .B. ciuitate nazareth in iudeam ciui
 .B. tatem dauid que uocatur bechleē
 .B. eo quod eēt de domo et familia dauid
 .B. ut p̄fiteret^r cū maria desponsata
 .B. sibi uxorē pregnante. Ahbi concepi
 alibi nasci uoluit dñs: ut insidiam
 tis herodis furorem facili euadere.
 Nascituro dño describit^r mundos.
 quia ille apparebat in carne que
 lectos ascribet in eternitate. Con
 tra de rep̄bil. Deleant^r de libro in
 uentum: et cū iustis n̄ scribantur.
 .B. Factum ē autē cum essent ibi u
 .B. u. impleti sunt dies ut pareret.
 .B. et peperit filiū suū primogenitum
 Bene tum p̄p̄t̄ iudicium st̄maris
 regis. cū p̄p̄t̄ nominis sacram̄ti.
 dñs in bechleem nascit^r. Bechleē
 nāq; dom^o panis iur̄ p̄tatur: et
 panis uiuus qui de celo descendit
 apparet in carne electorum men
 tes interna reficiens sacietate.

36 37
Cotidie dñs in nazareth concipi-
tur. in bethleem nascit̃. cū qui-
libet fidelis uerbi flore suscepto. do-
minum se et̃nū panis efficit. Cotidi-
e in animo credentium quasi in
utero uirginali p̃ fidem concipitur.
p̃ baptisma gignitur. Cotidie ec-
clia quasi dī genitrix comitat̃ su-
um doctorem ut maria ioseph. de
ruina mūdane conuersionis qđ
galilea sonat. ascendens in ciuita-
tatem iuda id ē confessionis et lau-
dis. et̃noq; regi p̃solut censum de-
uotionis. Que ecclia in exemplū
beate marie alij ē quasi desponsata.
s; ab alio fecundata. dum iungitur
pontifici p̃posito s. s; cumulat̃
uirtute ip̃e sc̃i. Unde bene ioseph
auct̃r interpretatur. indicans nul-
lualere instantiam loquentis ma-
gistri. sine augm̃to iuuamini sup-
er. Et pannis eum inuoluit. et re-
clinavit eum in p̃sepio. quia non
erat ei loc̃ in diuisorio. Qui mun-
dum uario uestit̃ ornatu. uilibus
induit̃. ut stolam immortalitatis
recip̃ent̃. Manū pedesq; eunus astu-
guntur. ut manū nr̃e ad bene op-
andum. pedes nr̃i in uiam pacis
dirigantur. In p̃sepio reclinatur.

ut fideles om̃s sc̃a uidelicet anima-
lia carnis sue frum̃to reficeret.
qui panis ang̃lorum. In angusto
p̃sepio continet̃. ut nos p̃ celestis
regni gaudia dilaret. Non in do-
mo parentū nat̃ est dñs. ut of-
tenderet quia p̃ humanitatē as-
sūptam quasi in alieno nascebatur.
non scđm potestātē s; scđm naturā
humanitatis. Nam de potestate
ei scriptū ē. In p̃p̃a uenit. Et quia
om̃is caro fenum. factus homo
s; fenū nr̃m uertit in frum̃tum.
de seip̃o dicens. Nisi granum fru-
m̃ti cadens in terram mortuū fue-
rit. i. s. m. Unde et nat̃ in p̃sepio re-
clinatur. Ioh̃s crisostom̃. Recli-
nauit puerum mat̃. ioseph aut̃
non audebat attingere. quem
sciebat de se non eē generatum.
Quicūq; ei paup̃ accipe consola-
tionem; Ioseph et maria mat̃ dñi
non habent seruulū non ancillā.
non iuũtum. ipsi sunt dñi et fa-
muli. Non audeat paup̃tal̃ cum
da int̃ diuites accedere. in diuer-
sorium uadunt. nascitur in sta-
bulo qui de stercore inopem leuat.
In stercore iob sedebat. et postea
coronatus est. **LIII. vi**

Et pastores erant in regione ea-
dem uigilantes et custodien-
tes uigilias noctis supra gregem
suum; Et ecce angelus domini stetit
iuxta illos: et claritas dei circumful-
sit illos. Nato domino pastores uig-
ilant gregemque suum custodiunt:
ut ostendatur ad eum tempus quod
ipse olim promiserat dicens. Ecce ego
ipse requiram oues meas et uisitabo
eas: sicut uisitat pastor gregem
suum. Per gregem populus. per noctem
scilicet: per pastores significantur sacer-
dotes animarum; per uigiliam cura promul-
gandi. Angelus cum tanto lumine apparetur.
quod in tota testamenti ueteris serie
non inuenitur. multumque promouit quod
apostolus apostolice precepta dixit. Nox precessit.
Dies autem appropinquauit; Et ti-
muerunt timore magno. Respondit
illis angelus. Nolite timere. Ecce
enim euangelizo uobis gaudium ma-
gnum quod erit omni populo. Quia
natus est uobis hodie saluator qui
est christus dominus in ciuitate dauid. Omni
populo fidelium de cunctis diuersitati-
bus gentium congregando: eternum
gaudium nunciatur. Cum nox
esset non ait angelus hac nocte sed
hodie: quia gaudium magnum nun-

ciabat. Ubi autem tristitia geruntur:
noctis initio solet fieri: ut ibi Scan-
dalum hac nocte paciemini. Et
hoc uobis signum. Inuenietis in-
fantem paupulum inuolutum: et po-
situm in presepio. Signum salutis
est fidelibus humilitas: que est op-
posita superbie per quam mori. Et lu-
bito facta est cum angelo multitu-
do militie celestis laudantium deum
et dicentium. Quia in altissimus deo et
in terra par hominibus bone uo-
luntatis. Uno euangelizante angelo
multitudo in consonam laudem per-
rumpit: et officium suum deo impendit
et nos instituent: ut quotiens sa-
ctam eruditionem ex fratre ore au-
dimus. deo laudes corde. ore opere red-
damus. Bene militie celestis dictum
est: quia illi militabant qui contra
malignos spiritus ad tutelam nostram an-
golorum ordinabat exercitus. Quia
uero deus et homo natus est: hominibus
par et deo gloria canitur: qui ab angelis
per nostram redemptionem glorificatur.
Et quia neque iudei neque gentes
pacem habent: non est enim per
impium dicit dominus: ideo determinate
dicitur: hominibus bone uoluntatis
qui scilicet natum christum suscipi-

unt. Quia peccando extranei era-
 mul a dō: extraneos nos angli depu-
 tabant. S; quia recognouim⁹ re-
 gem nr̄m. angli recognouerunt
 nos ciues suos: ⁊ timet angli ad
 eari ab humana natura quam in
 suo rege considerat. Hinc loth ⁊
 iosue non phibiti sunt adorare an-
 glos: iohes ū phibitus est in apoca-
 lypsi. Uid inquit ne feceris: conser-
 uis enim tuus sum ⁊ fr̄m tuorum.
 Et factum ē ut discerunt ab eis
 angli in celum: pastores loqueban-
 tur ad inuicem. Transeam⁹ usq; bech-
 leem: ⁊ uideam⁹ hoc uerbum quod
 factum est quod fecit dñs ⁊ osten-
 dit nobis. Non dixerunt uideam⁹
 puerum s; uerbum: ac si dicerent.
 Verbu erat in principio ⁊ factum
 est caro: quod dñs id est pat̄ ⁊ ip-
 sum uerbum ⁊ sp̄s sc̄s fecit. id ē
 incarnari constituit: ⁊ sic factū
 ostendit. quod inditate uidi ū po-
 terat. Et uenerunt festinan-
 tes ⁊ inuenerunt mariam ⁊ io-
 seph ⁊ infantē positum in p̄sepio.
 Uidentes autē. cognouerunt de u-
 bo quod dictum erat illis de pue-
 ro hoc. Non nulli querentes xp̄m
 non inueniunt: quia desidiose

querunt. Pastores autē inueniunt:
 quia fide non ficta cucurrerunt.
 Sic ecclie pastores immo quilibet
 fideles celesti doctrina erecti quasi
 portas bechleem subeuntes reperiunt
 catholicam eccliam quasi mariam
 ⁊ cetum doctorum quasi ioseph.
 atq; humilem mediatoris aduen-
 tum sc̄pture paginis insertum q̄si
 in p̄sepio. Uidentes puerum cogno-
 uerunt de uerbo quod dictum erat.
 et nos p̄ fidem incarnationis uery
 em⁹ ad gl̄am uerbi contuendam. No-
 tandum q̄ ip̄e res digne relatu atq; .O.
 dictu. int̄dum uerba nominant.
 Uñ in ysaiā. Non fuit uerbum. id
 est res nomine digna. quod non of-
 tendet ezechias chaldeis. Similit̄
 dicunt hic pastores. Uideam⁹ hoc
 uerbum quod factum est: id est
 istam rem uerbo narrationis dig-
 nam quam fecit ip̄e dñs excellen-
 tissimam ⁊ significauit nobis p̄ an-
 glos. Ubi ū dicit⁹ cognouerunt
 de uerbo quod dictum erat: acci-
 pe uerbum p̄ locutione. Et om̄s
 qui audierunt mirati sunt: ⁊ de
 his que dicta erant a pastoribus
 ad ip̄os. Mirant⁹ ⁊ de misterio in-
 carnationis. ⁊ de pastorum accet .B.

tatione tanta qui ficare audita
ne scirent. s; simplici facundia
uera pdicarent. Sic dñs non retho
res s; piscatores: ad euanglizandū desti
nauit. Sic 2 in ueti testamento
sue dispensationis nuntios pastores
ordinauit: ideo non est parui pen
s denda pastoreū attestatio. Maria
s aut conseruabat omnia uerba hec.
s conferens in corde suo. Maria pō
miū ore pudica qm corpe: tacita cō
fert ea que uiderat circa se acta.
2 que legerat in scripturis agenda.
legerat in ysaiā. ecce uirgo conce
priet 2 pariet filiū; legerat. bos cog
nouit possessorem suum: 2 asinū. p.
d. s. Videbat in p̄lepi dī filiū. suum
filium unū filiū uagientem. Vide
bat se de stirpe dauid ortā. in na
zareth de spū ^{scō} concepisse. in bechle
em peperisse. quorum omniū te
stimonia in p̄ph̄is legerat. Com
pat ḡ uerba p̄ph̄arū factis: 2 in
omnibus habet argumta fidi. Si
maria a pastoribus didicit: disca
s mus 2 nos a sacerdotib;. Et re
s uersi sunt pastores glificantes
s 2 laudantes dñm in omnib; que au
s dietant 2 uiderant sic dictum
s est ad illos. De his que audierat

ab anglis laudabant dñm: 2 de his
que uiderant in bechleem glifica
bant eum. S; 2 magistri spūaliū
gregū in fidelium castra lustrant
p̄bitatis exempla querendo. in ad pa
storale officiū redeunt docendo. **vi**
Et postq̄m consummati sūt dies oc
s to ut circūcideret puer: uo
s catum est nomē ei ihc; Quod uoca
s tum ē ab anglo. p̄sc̄m in utero
concepit. Rit̄ circūcisionis ab a
braham sumpsit exordium: qm 2
nomini amplificationem accepit.
Ad cui imitationem nomē ip̄oneba
tur pueris: in die circūcisionis
rum. Sic etiam factū est ip̄i ih̄u.
Bene aut̄ octaua die circūcidi
tur: ut 2 eius resurrectio octaua
die celebranda. 2 nr̄a figuraretur
octaua etate futura. Septem enim
sunt etates in quib; p̄ dño labora
tur: septima est animarū usq;
ad tempus resurrectionis: octa
ua est resurrectio qm gl̄a p̄fecte
circūcisionis choruscabit. 2 totū
homo uisioni conditoris inheret.
Nunc aut̄ uidens mulierem ad
concupiscendum eam: in circūci
B. sum usum habet. In circūcisiōe
aut̄ ib; quibus ueritas dicit. Q̄

98 39
ex deo est: uerba dī audit; p̄p̄tea uō
non audit: quia ex dō non est.
In circūcisi sunt lingua et manib;
quorum os locutū est uanitatē. et
dextera eorum dextera iniquitatē. In
circūcisi sunt gustu. quos p̄p̄ha
redarguit dicens. Ne qui potentes
estis ad bibendum uinum. et uiri
fortes ad miscendam ebrietatem.
In circūcisi sunt olfactu et tactu.
qui uariis odoribus delibuti sequun
tur amplexus meretricis. cinamomo
cubile suū aspergentis. In circūcisi
sunt gressibus. de quib; psalmista
cōmemorat. Contēcio et infelicitā
in uis eorum. et. v. p. n. c. Porro
qui in similitudine carnis peccati
uenerat. remediū quo caro peccati
mundabatur non respuit. s; circū
cisus est. factus sub lege ut eam
iustam eē p̄baret. et eos qui sub le
ge erant redimeret. Nota quod
idem auxilium curationis in lege
circūcisio cont̄ peccati origina
lis uulū p̄stitit quod nunc bap
tismi tempore gr̄e confert. n̄ qd
intrauit in regnū n̄dum patebat
circūcisus. ut in baptizatis. At uō
non solū baptismi hoc facit. s; etiā
passionis aduinctio q̄ si circūcisioni

addita eēt. et similit̄ ibi fieret.
Quod aut̄ in tali m̄bro fiebat
causa est. ne aliud m̄brum aut
debile fieret. aut turpe quod
publice uideretur. et ut xp̄s p̄
castitatem significaretur uen
turus. Ideo quoq; in carne p̄pu
ty fiebat circūcisio. quia in par
te illa magis dñatur concupiscen
tia. p̄ quam originale peccatum
p̄p̄atur. Ubi ḡ uia peccati ē. ibi
ap̄te signabatur peccati remedi
um. et significatur p̄ circūcisio
nem carnis circūcisio m̄tis. qua
mundatur anima a uicis. Tres
itaq; constat eē circūcisiones.
Una est sacramentum. due uō sunt
res illi sacramenti. uidelicet circūci
sio a peccato que cōdie est in ani
ma. et circūcisio a peccato et ab
omni^{pena} peccati que in resurrec
tione erit in anima et in corpe.
Petrinus aut̄ cultris circūcidit
iosue uicturos terrā p̄missionis.
quia pet̄ erat xp̄s qui tollit pec
cata mundi. Et postquam im
pleti sunt dies purgationis ma
rie scdm̄ legem moȳsi. tulerunt
illum in iherlm̄. ut sisterent e
um dño. Dixit moȳses. Mulier

si suscepto semine peperit masculinū
imunda erit. vñ diebus. et die octa
ua circūcidet infantulū. ipā ū
triginta t̄b; dieb; in sanguine. Nō
dixit. om̄is mulier parient. s; q̄
suscepto semine peperit. ad distin
ctionem illi que uirgo concepit
et peperit. Non ḡ mat̄ sicut nec
filius indigebat purgari hostiis.
s; ut nos solueremur a timore legis
facti sunt sub lege. Decretū q̄q;
legis erat paruulū a t̄cesimo t̄cio
die circūcisionis ad templum de
ferri dariq; hostiā p̄ eo. primoge
nitū aut̄ masculinū sc̄m dño fie
ri. In quo insinuat̄ neminē nisi
uicis circūcisiū dñicū dignū
ēē conspectibus. ut ait psalmista.
Non habitabit iuxta te malignū.
neq; .p̄. i. a. o. t. Ut susterent eum
dño. id ē offerrent et consecrarent.
Sicut scriptū est in lege dñi. q̄a
om̄e masculinū adapiens uulnam.
sc̄m dño uocabit̄. Precepit lex et ho
minis et pecoris om̄e primogenitū
masculinū seruis dño sc̄ficari et sacer
dotis ēē. ita ut sacerdos p̄ hominis
primogenito p̄cium acciperet. et ani
mal imundum redimere faceret. mū
da ū s̄o offerret. Siclus argenti q̄n

q; redimebatur primogenitum. et
siclus uiginti obolos habet. Notan
dum tam̄ q̄ paruuli de t̄bu leui nō
redimebant̄. s; in m̄sterium domū
p̄petuo tenebant̄. Illa om̄ia primoge
nita significabant xp̄m qui unige
nitus dī. dignatus est fieri primogenitus
om̄is creature qui singularit̄ sc̄s
est dño. quia peccatum non fecit.
nec est inuentus dolus in ore ei; Mo
ralit̄ etiam primogenita significant
bona incia n̄re actionis quasi i cre
de genita et dñi gr̄e deputanda. Ma
le aut̄ gesta redimere fructibus pe
nitentie iubem̄. Adapiens uulnam
consuetā locutio ē. non quod dñs
sacri uentris hospicium egressus
de uirginasse credendus sit iuxta
hereticos. Iustice designat̄ quado
mū apuit uirginis ecclie secretū
genitale ad generandos sibi p̄p̄os p̄
aqua sc̄licet et sp̄m sc̄m. Et ut da
rent hostiam sc̄dm quod dictum ē
in lege dñi. parturiturum aut̄ duos
p̄p̄os colūbarū. Dictū est in lege
ut p̄ infante masculo die quadragē
mo natiuitatis p̄ femina octogēmo
agnū anticolūbarū immaculat̄ in holo
caustum offerret̄. et turtur sine pul
lus columbinus p̄ peccato. Qui autem

non posset offerre agnum p paupra
 te offerret duos turtures ul duos co
 lube pullos: unū in holocaustum ⁊
 alterum p peccato. Hanc hostiam
 paupum uoluit dñs dari p se. pauper
 factus p nobis ut diuitem nos faceret
 hic in fide. heredes regni in celo. Mora
 lū autē siue quis fortia opa q̄ masculi
 nomine siue infirma que femine
 uocabulo distinguntē creauerit: ut
 hec dño ualeant consecrari. ouē inno
 centie offerat. ⁊ turturem siue colū
 bam designantel gemitū cōpunctio
 nis ⁊ lacrimas humilium. sicut he
 uolucres p cantu habent gemitum.
 lacrimis quippe etiam in bonis in
 digem: quia quo fine glūmandi sim
 nescim. Sunt autē duo genera cō
 punctionis. dū malorum recolente
 supplicia timem: ⁊ dum desiderio
 celestium ardentel de dilatione gemi
 mus. Unde duo pully offerri iuben
 tur. Unus in holocaustum qñdo a
 more celestium inflamam: alt̄ pro
 peccato dū de malis ppetratil gemi
 mus. Colūba que in grege conūsa
 tur actiua. turtur soliuagus grem
 platiuam uitam significat. que pau
 corum est. Et quia utraq; hostia
 accepta est dō. consilte utraq; auis

est oblata p dño. Qui clauso ostio pa
 trem orat in abscondito. turturem
 offert. qui cōparel opul querit. colū
 bam ad altare portat. Ihe pmo circū
 ciditur. ⁊ post int̄positis diebus cū
 hostiū iherlm defertur: quia p̄ul car
 nis corruptionem resurgendo calca
 uit. ⁊ int̄positis diebus cū carne qm
 hostiam fecerat. supnam ciuitatem
 ascendit. Nos etiam p̄ul in baptismo
 circūcidim a peccatū. ⁊ p̄ficiēte ḡ
 cia ad altare ingrediē consecrandi
 hostia corpil ⁊ sanguinis dñi. Omis
 etiam ecclia in fine mundi primo
 in resurrectione labem t̄rene corrup
 tionis exuet. ac deinceps in celestem
 iherlm t̄nsferet. uictimil bonorum
 opum dño cōmendata. Et ecce hō
 erat in iherlm cui nom̄ symeon. ⁊
 homo iste iust ⁊ timoratus: expec
 tans consolationem isrl. Et h̄c sc̄s
 erat in eo. Iustus erat ⁊ timoratus.
 q̄ difficile iusticia sine timore custo
 ditur. Non dico timorem seruile qm
 carital foral mittit: s; timorem dñi
 sc̄m qui p̄manet in sc̄lm sc̄li quo ni
 stul q̄nto plus dñm diligit. tanto sol
 lert̄ offendere cauet. Et respon
 sum accepit a spū sc̄o. non usurū
 se mortem nisi p̄ul uideret xp̄m dñm.

.B. in omel.

.B.

Et uenit in spū in templum. U-
dere mortem experiri ⁊ sentire eam
significat. Felix mortem uidebit.
qui xp̄m dñi oculis cordis p̄us uide
fatagit conuſando in celeſti iherſm.
⁊ ſuſpirando cum pſalmiſta dicente.
Unam petij a dño hanc. r. u. i. id. d.
Et cū inducerent puerū ih̄m pa-
rentes eſ ut facerent ſc̄dm conſue-
tudinem legis pro eo. ⁊ ip̄e accepit
eum in ulnas ſuas. Eadem gr̄a qua
uenturum p̄nouerat. uenientē
cognouit. Qui celo terraq; n̄ capi-
tur. grandēus hominis ulnis gēſta-
tur. Tropice accepit ueteranus i-
fantem. ut doceret nos exuere ue-
terem hominem cū actib; ſuis. ⁊
induere nouū in iuſticia ⁊ ſc̄itate
opum que p̄ ulnas ſignificantur.
Accepit ſenior mundus innocentiam
xp̄iane infantie. ut renouet̄
ſicut aquila. Et benedixit dñm ⁊
dixit. Nunc dimittis ſeruū tuū
d. s. v. t. i. p. Sciebat quam beati
oculi qui xp̄m eſſent uisuri. ⁊ ido
donec illum uideret nolebat mor-
te diſſolui. Moys autē ut uidit op-
tauit ſolu a corpe. ⁊ in ſinu abra-
he pacem habē. Quia uiderunt
oculi mei ſalutare tuū. Q. p. a. f.

o. p. Quem p̄modum omnibus queren-
dum dilectione. ⁊ conſpiciendum fide
p̄paraſti iam carnis ⁊ n̄c̄i oculis ſal-
uatoreſ contemploz. Beati qui uide-
t quod ſymeon uidit. beati qui n̄ ui-
derunt ⁊ crediderunt. Lum̄ ad re-
uelationem gent̄. ⁊. g. p. t. i. Salu-
tare dico lum̄ ad reuelationem. id ē
ut reuelet̄ cecis oculis gentium
nulla ſpe dñici aduentus erectoz.
⁊ ut iſrl̄ gletur exicipiens ſuū pro-
miſſum ⁊ deſideratum. Bene reue-
lacio gentium iſrl̄iſ gl̄e p̄feret̄. q̄
cum plenitudo gentium int̄ierit.
tunc iſrl̄ ſaluus fiet. Un̄ in pſalm̄.
In conſpectu gentiū reuelauit iu-
ſticiā ſuam. recordat̄ mie domus
iſrl̄. Qui uult dimitti in pace ui-
uat in iherſm conuſationem
habens in celeſtib; ueniat in tem-
plum. id ē aptet̄ exemplo illorum
in quib; d̄i habitat. Expectet dñm
accipiat in manibus ūbum d̄i. bra-
chijſ fidei ſpej ⁊ caritatis amplecta-
tur. tunc dimittet̄ ut n̄ uideat
mortem quia uiderit uitam. Et
erat pat̄ eſ ⁊ mat̄ amirantes. ſq;
hiſ que dicebant̄ de illo. Et bene-
dixit illis ſymeon; Joſeph quia nu-
tricij erat ⁊ marie famam conſer-

uabat. scdm opinionem uulgi pat
saluatoris appellat. Et dixit ad
mariam matrem ej. Ecce positus e
hic in ruinam et in resurrectione
multorum in isrl. et in signum cui
cont'dicetur In ruinam multorum
positus est dñs. quia ipse est lapis
offensionis. et petra scandali. id est
rume his qui offendunt uerbo n̄
credunt. De quibus ipse dicit. Si
n̄ uenissem et locut' es non fuisset.
peccatum non haberent. In resur
rectionem aut' eoz posit' est. qui
credentes in eum resurrexer' a pec
catis p' eum. In suis quoq; pdicatio
nibus posit' est in ruinam et resur
rectionem. ut ait ap'ls. Xpi boni
odor sum' do. in his qui salui fiunt
et in his qui pereunt. Bono enī odo
re alij saluant' alij pereunt. Sig
num cui cont'dicet'. fidem dñice
crucis accipe. de qua iudei ad pau
lum dixerunt. De secta hac notū
est nobis. quod ubiq; ei cont'dicet'.
Et tuam ipsi animā p'tūsibit
gladi'. id est dolor dñice passionis.
quia non potuit uidē filium cru
cifigi sine affectu mat'ny doloris do
loris. et si speraret resurrecturum.
usq; ad finem scilicet animā ecclie gla

dius tribulationis p'transiit. cum
signo fidei ab impijs cont'dicet'. cū
multos ruere uidet. Aliē. Positus
est dñs in ruinam uiciorum. et in
resurrectionem uirtutū. nec fit
resurrectio nisi ruina p'cedat. Oīa
que de xpo narrant'. quod natus
de uirgine. quod resurgit. quod
clausis ianuis intrat. omnia in qm
signum sē cui cont'dicet' ab fide
libus. Tuam ipsius animā p'tū
sibit gladius. qui est uerbū dī. re
uelans t' misteria. Positus est do
min' in ruinam et in resurrectione.
unde sequit'. Ut reuelent' er mul
tis cordib; cogitationes. Ante erat
incertū qui iudeozū xpm recipent.
qui respuerunt. s; audita natiui
tate reuelantur cogitationes. cū
herodes et sui turbantur. Postea
ū doctrina ei et uirtute diffama
ta alij eum quasi magistrū ueri
tatis habuerunt. alij ab eo quasi
a seductore recesserunt. Et erat
anna pphetissa filia phanuel de
tribu aser. hec pcesserat in diebus
mutis. et uixerat cum uiro suo
annus septem. a uirginitate sua.
Et hec uidua usq; ad annos octo
ginta iiii. que non discedebat de

OR.

Doj.

B.

a

templo ieiunijs et obsecrationibus
seruens nocte ac die. Iuxta histo-
riam anna et deuote conuolationis.
et uenerande etatis digna describi-
tur. que dno testimoniu phibeat.
Iustice aut significat ecclesiam
que in presentia quasi sponsi dnuq; sui
morte uiduata est. Septies xii.
lxxxiiii. faciunt: et vlti pntinent
ad cursum seli quod diebus septem
uoluit. duodecim u ad pfectionem
aplice doctrine. Quis qst g totum
uite tempus aplice mancipat i-
stituit. qsi octoginta quatuor an-
nis. celestis templi limina serua-
re et dnu pntolari aduentu laudat.
du a dno pegrinat. Septem an-
ni quib; anna cum uiro suo uir-
it. significat pfectionem illius
temporis quo a dno in carne con-
uersante docet ecclesia. Qui anni
postea p xii. multiplicant ppter
aplicam doctnam deinde regente
ecclesiam. Et hec ipsa hora supue-
niens confitebat dno. et loquebat
de illo omib; qui expectabant redem-
tionem iherlm. Ipsa hora q syme-
on accepit puerum. supueniens
anna confitebat id e laudabat dnu.
et omibus fidelibus qui iugo herodi

alienigene grauati liberationem
expectabant. pmittebat paduen-
tum xpi in primo redemptionem fi-
eri. Non solum angli s; et omis seris
et etas testimoniu nato reddit pue-
ro. et sicut ab omium scolorum fideli-
bus psagiebat ita ueniens omium
scorum laude pdicatur. Quod syme-
on et anna pucti ihm excipiunt et
laudant: significat fidelem synago-
gam que p longam expectationem
pmissionu non fide ficta eum recep-
unt qui pnuntiabatur. Et ut pnt
cerunt omia scdm legem dnu. reu-
si s; in galileam in ciuitatem sua
Cum g nat **O** mni. Nazareth.
esset ihc in bechleem uide in
diebus herodis regis: ecce magi ab eu-
ente uenerunt ierosolimam dicentes:
Ubi est qui natus e rex iudeorum.
Tempus quoq; herodis. draco attesta-
tur aduentu. Predictum naq; fue-
rat quia non deficiet pnceps ex iuda-
neq; dur de femorib; eius: donec ue-
niat qui mittend est. Ex quo pa-
tres de egypto erierut sue gentili-
cibus usq; ad samuelem ppham reg-
bantur. deinde regibus usq; ad tms
migrationem babilonie. Post redi-
tum u de babilonie. p pontifices reru

summa gerebatur usq; ad hircanum regem simul & pontificem: quo im-
 empto fraude ab herode cui patrem
 ipse de ignobili advena hoc est genti
 adunee sublimauerat iudee regnu
 ipse herodi iussu cesaris augusti tra-
 ditur gubernandum: cui tagesimo p-
 mo anno qui mittendus erat adue-
 nit. In bechleem iude dicit: qd est
 alia bechleem in galilea. Magi ab
 oriente uenerunt: id est a partib
 que sunt uersus orientem. Erant
 enim de tra psaru & chaldeorum u-
 bi est saba fluminal un sabea regio
 uocatur. Vidim enim stellam es
 in oriente: & uenimus adorare eum.
 Ad confusionem iudeorum dictum
 est uidim eni stellam es: ut natiui-
 tatem xpi agentibus discerent;
 Successores balaam fuerunt ma-
 gi: qui stellam nouerunt uaticinio
 ei. Ille stellam uidit in spu: isti ui-
 derunt oculis & crediderunt. Vtiq;
 non adorassent: si paruulu tantu
 in credidisset. Angls apparuit pa-
 storibus nato dno: magis stella: qd
 iudeis caqm ratione utentib; cre-
 atura rationalis pdicare debuit.
 & gentibus qsi ratione carentibus
 signa danda erant. & dignu fuit

ut iam loquente dno apli gentib;
 pdicarent: & necdu eo loquente e-
 lemna pdicarent. Magi appellati
 sunt reges orientales: ul quia de stir-
 pe balaam fuerunt qui multum
 sciunt de incantationibus: ul quia
 fefellerunt herodem p aliam uiam
 reuisi in patia; Magi etiam dicunt
 qui ul p stellas ul p auel seu p qlibet
 alia signa putant aliq cognoscere.
 Audiens aut rex turbat est: & ois
 ierosolima cu illo; Rege celi nato
 rex tre turbat: quia trena altitu-
 do confunditur: cum celestis altitu-
 do aperit. Turbat ierosolima fauel
 herodi que timebat: iuxta illud sa-
 lemonis. Rex inult: ois minist-
 habet impiol. Et congregans os
 pncipes sacerdotum: & scribas ppli.
 sciscitabat ab eis ubi xpc nascere-
 tur. **v. A lxxvii.**

Et illi dixerunt ei. In bechleem
 iude. Sic enim scriptu e per
 ppham. Et tu bechleem tra iuda
 nequaq; minima es in pncipibus iu-
 da. Ex te enim eriet dux: qui regat
 pplm meu isrl. Bechleem uiculus qde
 minim est: s; nequaq; minima est
 in pncipibus id e in excellentia dig-
 nitatis pncipum iuda. In ea enim

.01.

01 a

nascitur saluator. hoc testimonium
michee pphie est: s; euglsta mo-
re suo sententia pphie assumens. uba
T **V**ita herodis **M** vi. **S**mittat.
clam uocatis magis: diligentē didi-
cit ab eis tempus stelle que appa-
ruit eis. Et mittens illos in beth-
leem. dixit. Ite. et interrogate diligē-
ter de puero. et cum inueritis re-
nunciate mī. ut et ego ueniens ad-
orē eum. Cognito loco et tempore.
p̄sonam pueri non uult ignorare.
herodes significat ypocritas aliud
dicentes et aliud cogitantes: qui dū
fictē dñm querunt nūq̄m inuenire
merent. Qui cum audissent regē.
abiērūt. Et ecce stella quam uide-
rant in oriente ante eadebat eos.
usq; dum ueniens staret sup̄ ubi e-
rat puer. Magis appropinquanti-
bus ierosolimā disparuit stella: q̄
quicūq; appropinquit ad ypocritas et
hereticos. di lucem amittit. S; post-
q̄m recedit ab eis diuinam lucem
recupat. ut xp̄m credat de uirgine
natum. Stella domū discernens n̄
tenuit sydereal uias: s; domui uici-
na stetit sup̄ subaudis locū ubi erat
puer. hec stella ut ait fulgentius
nūq̄m antea apparuit q̄ magis p̄-

uia deputaretur: s; tunc creata est.
et pacto officio mox eē desit. Uiden-
tes autē stellam gauisi sunt gaudio
magno ualde. Et intrantes domū.
inuenērunt puerū cum maria
matre ei; Et p̄cidentēs adorauerūt
eum. Intrantes domum id ē in dñi
sorum quod lucas cōmemorat. in-
uenerunt puerum et matrem. Jo-
seph autē idēco tacet. quia nullū
de officiis ad nūctium p̄tinentib;
cōmemorat. ul' fortassis n̄ aderat.
ne male suspicionis occasio eēt. Et
p̄cidentēs tā m̄te q̄m corpore. humi-
lit̄ adorant in carne uerbum. Et
ap̄tis thesauris suis. optulerunt ei
munera. aurum. thus. et myrrā.
In auro regem. in thus dñm. in myrrā
ta mortalem intellige. Aurum nā-
q; ad t̄butum. thus ad sacrificium.
myrrā ad sepulturā p̄tinet mortu-
orum. quia solent mirra conditi-
ne putrescant. Habet itaq; in his
n̄ modicam sacramentorum cogniti-
onem. in homine mortis. in dō
surrectionis. in rege iudicij. In
auro quoq; sapientiam intellige.
ut ait salemon. Thesaur⁹ desidera-
bilis requiescit in ore sapientis. In
thus uirtutē orationis. ut illd.

Dirigatur oratio mea. s. i. v. c. t. In
 mira intellige ^{nrē} carnis mortifica
 tionem. Hū illud. Manū mee distil
 lauerunt myrram. Multice itel
 le ortus p̄mū a magis intellectus
 indicat moy gentes in xpm cre
 ditoras. Stella enim p̄phicum
 sermonem xpi ortum confiten
 tem significat. Herodes ū diabo
 lum qui cognita xpi natiuitate
 p̄sequitur eum in m̄bris suis. A q̄
 magi p̄gunt dum ab idolata gen
 tes recedunt. ⁊ ad domū in qua x̄
 est. id ē ad catholicam eccliam p̄ue
 niunt. In qua p̄ fidem int̄tel in
 ueniūt ap̄m cū maria matre eius.
 Xpi mat̄ intelligit̄ fidelium so
 cietas. in qua x̄p̄e p̄ fidem habitat.
 Ap̄t̄il thesauris id ē litterarum
 pericia optulerunt ei t̄na mune
 ra. scilicet phisicam. loicam. ethica
 ul̄ historiam. allegoriam. tropolo
 gram. ul̄ scē t̄nitatis fidem. Hoīa
 truum magorum hebraice. apelli.
 amerus. damascus. Apellī int̄ p̄ta
 tur fidelis. amer̄ humilis. damasc̄
 misericors. Greca lingua uocati
 sunt. maGalath. GalGalath. Sara
 cin. Magalath int̄ p̄tat̄ nunti. gal
 galath deuot̄. saracin gr̄a. Et re

sponso accepto in somnis ne rediret
 ad herodem. p̄ aliam uiam reuer
 si sunt in regionem suam. Pio af
 sectu desiderantes quid diuina iu
 beret uoluntas. accipiunt respon
 sum non p̄ anglm. s; a dño diuini
 cul edocentur ne redeant ad hero
 dem. In quo ammonem̄ om̄em salu
 tem ⁊ spem in xpo locare. ⁊ ab uti
 nere p̄oris uite abstinere. P̄ aliam
 uiam ad regionem nr̄am regredi
 mur obediendo. a q̄ discessim̄ in o
Qui cum recessissent. s̄bediando. s
 ecce angelus dñi apparuit in som
 nis ioseph dicens. Surge ⁊ accipe
 puerum ⁊ matrem ei. ⁊ fuge in e
 gyptum. ⁊ esto ibi usq; dum dicam
 tibi. Futurum est enim. ut hero
 des querat puerum ad p̄dendū eum.
 Nota quod angls cum marie despon
 sate uirginitatem cūmendaret.
 dixit ad ioseph. Noli timere acci
 pe mariam conjugem tuam. P̄ q̄
 uero in conjugem recognita est.
 ut etiam iusti ioseph uenerabili
 castitas cōmendaretur. ū uxor ei
 s; mat̄ pueri dicta est. ut hic. ac
 cipe puerum ⁊ matrem ei. litum.
 Reuētere cum puero ⁊ matre eius.
 Irursum ī luca. Et erat ioseph

ur

z mat̄ eius. Quotienscumq; post
partum de utroq; fit sermo. mater
xpi non uxor ioseph nuncupata ē.
¶ Qui consurgens accepit puerū
z matrem ei nocte. z recessit in e-
gyptum. z erat ibi usq; ad obitum
herodis. ut impleretur quod dictū
est a dño p̄ propham dicentem. Ex
egypto uocauit filium meum. hoc
testimonium est in osee p̄pha. Post
magorum recessum impletum est
purgationis tempus. z deinde io-
seph ammonit̄ ab anglo fugit in
egyptum cum matre z puero. **Q**
dñs ne occideretur sublat̄ est in e-
gyptum. significat electos sepi ma-
lorum impietate suis effugandos
sedibus. ul' exilio dāpnandos. Ubi si-
mul exemplum dat̄ fidelib; ne dubi-
tent rabiem p̄sequentū qñ oportu-
num fuit declinare fugiendo.
Hñ illud. Cum uos p̄secuti fuerit̄
in ciuitate una. fugite in aliam;
¶ Egyptus int̄pretatur tenebre. z
figurat gentilitatē peccatis tene-
bras. Ioseph uero typice ap̄torum
habet speciem quibus xpc credit̄
est circūferendus. Est ḡ puerum
ihm z matrem ei p̄ ioseph ī egyptū
cūsterr̄. fidem dñice incarnationis

z ecclie societatem p̄ doctores scōs gñ-
tibus committi. Quod erant in egypto
usq; ad obitum regis. significat
fidem xpi in gentib; mansuram.
donec plenitudo earum int̄eat. z
sic isrl fiat saluus. Obiit ḡ p̄ herodis.
t̄minum intentionis maliciose
q̄ nunc cont̄ eccliam iudea seuit
insinuat. Nocte puer tollit̄. in-
dulsi a quib; recedit ignorantie no-
ctē relinq̄s. Cū ū reuert̄ nulla no-
ctis mentio fit. quia in fine mun-
di iudei lucem fidei enoch z helia
dicantib; suscipientes illuminabunt.
Tunc herodes uidens quia illud
est a magis. irat̄ est ualde. Cassiodo-
rus ps̄ xl vii. Dicunt tunc sp̄m
uehementem fuisse. qñ herodes i-
deuntibus ad se magis irat̄ fecit con-
terj naues de charso cilicie. quibus
magi credebantur occulte redisse.
¶ Et mittens occidit om̄s pueros q̄
erant in bethleem z in om̄ib; finib;
bus ei abimatu z infra. sc̄dm tem-
pus quod exquisierat a magis. Uerū
simile est cū magi nichil herodi
renuntiassent. quod crediderit̄
los uisione stelle deceptos z ido er-
ruisse redire ad se. z ita quierit̄ a
puerj inquisitione. S; iterum cū

auderet que gesta sunt in templo.
 quid symeon dixerit et quid anna p
 phetauerit. sensit se illulum a ma
 gis et in mortem xpi pperans occid
 omnes pueros in omnibus finibus bech
 leem a filio unius noctis usque ad filios
 duorum annorum; Bimat qippe spa
 cium est duorum annorum. Ymatol
 enim grece. anni dicitur latine. Occisio
 paruulorum passionem figurat omni
 um martyrum: qui paruuli id est
 humiles et in nocentes occisi sunt
 ab impijs quos significat herodes.
 Quod paruuli occisi sunt s; xpc e
 uasit. insinuat corpa posse puni.
 s; xpm p quo psecutio seuit nullate
 nus posse fidelibus auferri. Siue
 enim uiuim siue morim. dnm simul.
 Tunc adimpletum est quod dictum
 est p ieremiam ppham dicentem.
 Uox in rama audita est ploratus
 et ululatus multus. rachel plorans filios
 suos et noluit consolari quia non sunt.
 Querit quomodo rachel plorasse dicitur
 filios suos: cum tribu iuda que bechle
 em tenebat non de ea s; de sorore sua
 lia fuit orta. Solutio. Non tantum
 in bechleem. uerum etiam in oib;
 finibus eius pueri sunt cruciati. Tribu
 autem beniamin que de rachel orta

est. prima fuit tribu iude. Unum mi
 to credi debet multos de beniamin
 stirpe fuisse occisos. quos p gemel ra
 chel plorauit. Ut quia rachel iuxta
 bechleem sepulta est. dicitur pphico locu
 tionis modo egisse ea que in loco eode
 agebantur. Rama non est hic no
 men loci qui est iuxta gabaa. s; quia
 rama int'pretatur excelsum. talis est
 sensus. Uox in excelso audita est. id
 est longe lateque dispersa. Plorauit autem
 filios p gemel rachel. et noluit conso
 lari quia non erant. id est super hoc quod
 mortui erant. Rachel in genesi eccle
 typum protulit: cuius uox et ploratus
 auditur. Ecclesia autem plorat filios non
 idcirco quia pemptos doleret. s; quia
 ab his pimebantur quos pmi genitos
 retinere uoluit. S; denique se conso
 lari noluit que dolebat. Non enim
 non erant hi qui mortui putaban
 tur. In eternitatis enim pfectum p
 martyrum glam efferebantur. Conso
 latio autem rei amisse erat pstanda non
 aucte. Noluit ergo nec potuit con
 solari quia non sunt. id est super id
 quod non sunt. s; gaudet quia felici
 ter sunt. Valuit. Ecclesia cotidie
 plorat scorum ablatione de hoc
 seculo. s; tamen non uult consolari de

.f.

.o.

.hil.

.B.

hoc q̄ non sunt id ē quia mortui s̄:
ita ut qui sc̄lm morte uicerunt.
rursus ad sc̄li certamina secū tole-
randa redeant. .xj.

Defuncto autē herode. ecce ap-
paruit angl̄s dñi in somnis
ioseph in egipto dicens. Surge z
accipe puerum z matrē eī z uade
in terram isrl̄. defuncti sunt enī
qui querebant aiām pueri. Ex
hoc loco intelligim̄ scribas z sacer-
dotes cum herode necē dñi fuisse
meditatos. Qui consurgens acce-
pit puerū z matrem eī. z uenit
in terram. Audiens autē quod ar-
chelaus regnaret in iudea phero-
de patre suo. timuit illuc ire. Et
āmonit̄ in somnis secessit in par-
tes galilee. Audiens ab anglo ioseph
Rab. uade in terram isrl̄. intellexit iu-
deam uocari terram isrl̄. p̄sertim
cū uideret̄ ei talem puerum nō
alicubi debē habitare n̄ in iherl̄m
ubi erat templum z celebratio
ppharum. Porro autē postquam
cōperit illic regnare archelaum
noluit obicē se illi periculo. cum
posset terra isrl̄ etiā sic intelligi
ut z galilea illic de putaret̄. q̄
z ipsam pp̄ls isrl̄ incolebat. Dne

autē sunt galilee. una uicina ty-
riū de qua scriptū est galilee gen-
tium. alia circa tyberiadem z
stagnum genesareth. Et ueniens
habitauit in ciuitate que uocat̄
nazareth. ut adimpleretur quod
dictum est p̄ prophas. qm̄ nazare-
uocabit̄. Non diceret pluralit̄ p̄
pphas. si fixum de scripturis pos-
sisset exemplum. Ergo sensum ac-
cepit de scripturis non uerba. Na-
zareus enim sc̄l̄ int̄p̄tat̄. z dñm
om̄s sc̄pture sc̄m̄ dicunt. Ut sc̄dm
ysaiam dici potest dicentem. Erat
uirga de radice iesse. z nazareus
de radice eius conscendet. Pars iu-
dee in qua regnabat archelaus. in
tȳ seq̄ces ostendit. Porro nazareth
galilee quo dñs cūstert̄. gentem
que tunc temporis fidem est sus-
ceptura designat. Sciendum est
quod anno octauiani cesaris aug-
ti. xl̄. ii. qui sc̄d̄ romanorū rex re-
gnauit annis. l. vi. z semis. ih̄c
xpc̄ ut in p̄scorum cronica re-
p̄ritur. sextā mundi etatem suo
secrauit aduentu assum̄do carne
z regni eī. xl̄. v. herodes occidit pu-
eros abimatu z infra. sc̄dm̄ tempus
quod exquiritat a magis. Tradit̄

etiam historie ipm herodem morbo intus aque et scamentibus toto corpore uermibus obisse miserabiliter. anno impy augusti xl vii. id e anno scdo p innocentum occisione. pro quo substituitur ab augusto filius eius archelaus regnauit annis nouem. id e usq; ad ipsi augusti fine. Tunc iudeis accusantibus illi ferocitatem apud romanos. passus e exilium in uienna urbe gallie. Deinde romani ut regni iudaici minuerent potentiam. diuisa in iiii. partes puincia. iiii. frs archelai eidem regende pfererunt. Qui singuli a principatu quartae partis greco sermone sunt tetrarche uocati. Equibus unus fuit herodes qui iohem decollauit. et in passione dni pilato assensum pbuit. sedis antipat. tti hysanias. quartus philippus. ut scriptores temporum pdunt. Notandum tam quorunda esse opinionem quod herodes euo luto anno p xpi natiuitatem occiderit infantes abimatu et infra. Timebat enim ut aiunt ne pueri sidera famulabant. paulo supra etatem ul infra. speciem sibi transformaret. Augustin quoq; ui-

detur sentire quod ipso dnice natiuitatis anno n longe p ipam natiuitatem fuit puerorum occisio. In sermone enim de epyphania quosic incipit. dni et saluatoris nri aduentus in carne. dicit magos uidisse ignocissima stellam n an paucos dies s; an ferme bienniu. sicut inquirenti herodi patefecerunt. Un abimatu et infra scdm tempus quod inqsierat a magis. occidit pueros l iii.

Puer aut crescebat et confortabatur plen sapientia. et gra di erat i illo. Crescere corpore et confortari etate humana intellige. Sapientia e ipsa diuinitas q plen erat. gra e cōiunctio diuinitatis et humanitatis in unā psonam. Simile scripsit iohes. plenum scilicet gra et ueritate. idem dicens ueritatem quod lucas sapientiam. Et ibant parentes ei p om̄s annos in ierlm in die sollempni pasche. Querit cū timebant archelaū. quom̄ illuc ire audebant. Solutio. fieri poterat ut p diē festum int̄ ingentē turbā latent̄ ascenderent mox reuersuri. Sic etiam illo die quo ascenderunt in templum cōpletis dieb; purgationis creduntur latuisse

s. xii

s. B.

s.

s.

Aug

Secord

eū.

herode quid sibi magi renuntiarent
expectantem. ul' tot & tantis occu-
pationibus regia cura distendi poterat.
ut a pueri inquisitione ul' auerere-
tur ul' impediret herodes. Regnan-
te uero archelao de persecutione pueri
omnes tacuerunt. Quod ergo lucas di-
cit per omnes annos ibant in ierusalem.
tunc accipiant factitatum cum iam
non timeret archelaus. Et cum
factus fuisset annorum duodecim
ascendentibus illis ierosolymam secundum
consuetudinem dierum festi. consumma-
tisque diebus cum redirent. reman-
sit puer ihesus in iherusalem. Vbi ad eta-
tem duodennae uenit. cepit apere
quod patris celestis deberet. quod terrae
matri. Et aliter autem duodennis typus
erat duodecim apostolorum. per quos
diuinitas et humanitas eius erat per
orbem nuntianda. Recte ergo in du-
odenario numero iubatur perfectioni
eius incipit declarari. Remansit
ierusalem sine parentibus. ut non in-
strueret se dominum habuisse patrem ante
quam mundus fieret. Et non cog-
nouerunt parentes eius. Existimantes
autem illum esse in comitatu.
uenerunt iter diei. et requirebant
eum inter cognatos et notos. Et non

inuenientes. regressi sunt in ierusalem
requirentes eum. Si quis querat quomodo
parentes reliquerunt eum tanta
cura nutritum. respondemus. quia fi-
lius israel mos fuit. ut temporibus
festis ul' ierosolimam euntibus ul'
in redeuntibus seorsum uiri seorsum
incederent femine. et pueri cum quibus
bet parente irent. ideoque mariam
et ioseph uicissim putasse. ihm cum
alio parente esse in reuisione. Et
factum est per triduum. inueniunt
illum in templo sedentem in me-
dio doctorum. audientem illos et in-
rogantem. Quasi fons sapientie
doctorum mediis sedebat. sicut quasi
exemplar humilitatis pulchrum interro-
gat et audit quod instruat ne paru-
li a senioribus doceri erubescant. et
ne infirmus docere audeat. Post tri-
dium reperit in templo dantis indicium
quod post triduum triumphalis passionis
resurgeret qui mortuus credebatur.
Stupebant autem. **L. iiii. y. lxx. R. iiii.**
omnes qui eum audiebant super pro-
dentia et responsis eius. et uidentem
mirati sunt. Eo amplius super pro-
funda responsionum. quo pauca
tem uidebant annorum. Omnia
lingua sapientiam predebat. sicut in-

mitatem humanā etal p̄tendebat.
Et dixit mat̄ ei ad eum. **L**v.
 fili quid fecisti nob̄ sic? Ecce pat̄
 tuus et ego doleentes querebamus te. **V**
 ait ad illos. Quid est quod me que-
 rebatis? Nesciebatis quia in his q̄
 patris mei sunt oportet me eē?
 Non quod quasi filiū querunt ut
 ruperat: s; cogit eos attollere in
 t̄ ocul̄ ad querendum quid debeat
 et̄no pat̄ ostendens et templum et
 om̄ia que patris sunt n̄ min̄ ad se
 quam ad patrem p̄tinere: quorum
 una est maiestas. Et ip̄i n̄ intellex-
 erunt uerbum quod locutus est
 ad illos. Et descendit cū eis et ue-
 nit nazareth: et erat subdit̄ illis.
 Quod de sua diuinitate loquitur
 non intelligunt parentes: et tam̄
 ip̄e descendit et subdit̄ illis ut im-
 pleat officium pietatis. Quantū
 s; debem̄ obedire dō. q̄ndocūq; ip̄e
 d̄s obedit hominib;? Et mat̄ ei
 conseruabat om̄ia ūba hec. i cor-
 de suo. Om̄ia que de dño ul̄ a dño
 dicta ul̄ facta cognouit. siue in-
 tellecta siue non intellecta in me-
 moriā recondēbat. ut tempore
 suo uniuersa pro ut gesta erant in-
 telligeret. et querentib; explica-

ret. Et ih̄c p̄ficiēbat sapientia et
 etate et gr̄a apud d̄m et homines. Sa-
 pientia p̄tinet ad animam. etal ad
 corpus: gr̄a ad utriq; salutem. Eta-
 te itaq; p̄ficiēbat sicut carnis est
 etatis incrementa suscipere. Porro iux-
 ta quod etate p̄ficiēbat dona gr̄e
 que sibi inerat et sapientie magis
 ac magis patefaciebat hominib;
 quod erat sapientia et gr̄a p̄ficere
 non in se s; in alijs apud d̄m et homi-
 nes. id ē ad honorem d̄i et salutē ho-
 minū. In se aut̄ nequaquā p̄t̄ ual-
 la temporum p̄ficiēbat sapientia
 ul̄ gr̄a qui ab hora conceptionis ple-
 nus fuit gr̄e et ueritatis. Nota do-
 ctorel cōmunit̄ affirmare animā
 xp̄i ubi ūbo d̄i unita est tantum
 sapientie et bonitatis suscepisse q̄n-
 tum possibile fuit creaturam sus-
 cipere. In ea enim ut ap̄ls ait. sunt
 om̄is thesauri sapientie et scientie:
 in ea om̄is plenitudo diuinitatis
 inhabitat. Alijs sp̄e ad mensurā
 dat̄: s; xp̄o ut ait iohes eugl̄ista
 datus est non ad m̄suram. Multi
 s; asserunt ut alcuū in libro de tri-
 nitate ad karolum. animam xp̄i
 tantā scientiam de om̄ib; habere
 q̄ntam diuinitas ipsa habet. ita

scilicet quod diuinitas a se non ab alio sapient est p naturā. anima uero a diuinitate p grām. Alius uero non uideat quod aliqua creatura capax possit esse totius diuine cognitionis uel totius diuine bonitatis sicut nec omni potentie. Ducunt namque p in conuenientiam creaturam etiam hoc in partem creatori ut ab ipso tantam scientiam habeat quantum et ipse creator. **I** vi. **o** vii **d** ii.

109a. xiiij.

xiiij.

Anno quinto decimo tyberij cesaris procurante pontio pilato iudeam tetrarcha autem galilee herode philippo autem frater eius tetrarcha ituree et traconitidis regionis. et lysania abiline tetrarcha sub principibus sacerdotum anna et caipha. factum est uerbum domini super iohannem zacharie filium in deserto. Pilatus duodecimo anno tyberij cesaris iudeam missus procurator gentis suscepit. et ibi per decem continuos annos presens perdurauit. Annas et caiphas incipientem predicationem iohannis principes fuere sacerdotum. sed annas illum annum administrabat. caiphas uero eum quo dominus crucem ascendit. Nulli tunc pontificatus dabatur merito uite uel generis. sed romana pote-

tas prestabat sacerdotum cui uolebat. Iuxta annam et caipham tres alij sunt pontificati profuncti. ut refert iosephus. Ac per hoc omne tempus quo dominus noster in terris docuisse describitur. intra quadriennij spacium coartatur. in quo successiones pontificum quas iosephus memorat uix per annos singulos sunt ministratae. Quia ergo uicinius hunc predicabat qui et quoddam de iudea. et multos egentibus redempturus erat. per regem gentium et principes iudeorum predicationis eius tempora designantur. Quia autem gentilitas colligenda erat et iudea dispersa descriptio terreni principatus ostendit. quam et in romana republica uisum fuisse describitur. et in iudee regno per quartam partem plurimum principabant. Aperte quoque sacerdotum memorantur. quia iohannes illum predicabat qui rex et sacerdos erat. factum est uerbum domini super iohannem. Rapit fuit paulus super se. usque ad tertium celum audient archana uerba. Iohannes quoque nocte ascendit ad contemplanda septem septem etiam quam predicabat. Audiuimus hunc auditu mentis uerbum domini sola gratia desuper ei loquentis. Operatur uerbum in iohanne declarant ei quod ne-

s. o. s. b.

lit. ab ipso pferri: deinde p iohem fit
uerbū dñi in deserto derelictē r desti-
tate iudee solaciū redēptionis annū-
tiant. Congregatur itaq; dī filiul
ecciam p̄mū opat̄ in seruulo ut ec-
clia n̄ ab homine cepit s; a ūbo. Sp̄a
quidē pul̄ deserta in plures habet
filios. **l. vii. g. vii. & u. a. x.**

Et uenit in om̄em regionem
iordanis: p̄dicans baptismū penitē-
tie in remissionem peccatorum
dicens. **g. vii. l. vi. a. u.**

Penitentia agite: appropinquabit
enī regnū celozū. Iohes peniten-
tiam p̄dicauit r baptismū peniten-
tie in quo peccatorum remissio fit
id ē baptismū xp̄i: s; peccatorum
remissionē iohes dare n̄ potuit.

Unde figura legis est: que peccatū
nuntiat non condonat. Iohes x̄
p̄nuntiā ē: ita lex p̄nuntiat ecclie
grām; Penitere autē ē de p̄teritis ma-
lis dolere r plangenda uelle uitare:

q̄ facit amor dī r odiū peccati. Age-
re ū penitentia ē p̄ peccatis satisfacē.
Appropinquat regnū celozū id est
regnare in celestib; p̄ xp̄i scilicet hu-

mitatē r obedientiam. sicut p̄ sup-
bia atq; t̄nsgressionem ade appropi-
auit mors r infernū. **g. vii. & u. l. vii. a. x.**

Hic est enim qui dictus est p̄ ysaiā
ppham dicentem. Uox clamantis
in deserto. parate uia dñi: rectas fa-
cite semitas ei. Sic nimirū iohes
p̄dicabat: hic ē enī dicente ysaiā.
uox clamantis r cet̄a. Sicut pul̄
sonat uox r p̄ea intellectus concipit:
sic iohis p̄dicatio anteibat aduen-
tū x̄ nunciando. Idēq; iohes uocat
uox xp̄i id ē ūbi quod erat in p̄ncipio
apud dñm. qd̄ in iohē clamat ad sur-
dos iudeos. p̄ peccata longe positos in
dignationis clamore dignos. Ad uide-
os opturantes aures fit uox r clamor
in deserto. q̄a sine sp̄u dī sūt. sine p̄-
pha rege. sacerdote. Qd̄ clamat x̄
p̄ iohem. Parate uia dñi. Uia dñi
p̄ quā d̄s ad nos descendit r nos ad il-
lū ascendim; ē fidel. penitentia. di-
lectio. Semite id ē intentiones
recte sunt: si pure leuant̄ ad dñm;
Curuant̄ autē si p̄t̄renis facim; q̄
p̄p̄t̄ dñm facienda sūt. Phuris grece.
latine d̄r uisio. Inde p̄pha. id; p̄cul

Omnis uallis implebit̄. r quiden;
om̄is mons r collis humiliabit̄. re-
r̄t̄ praua indirecta r alpa in ual-
planas. Et uidebit̄ om̄is caro salu-
tare dī. Uallis humile designat: oēs
r collis sup̄bos. Corda humiliū elo-

quo sacre doctine et gracia uirtu-
tum replebuntur. iuxta illud. Qui
emittit fontes in conuallibus. Irru-
sum. Et ualles abundabunt frum-
to. A montibus namque aqua dilabitur.
quae superbas nites uerital doctine de-
serit. Prava directa fiunt: cum
corda per iniusticiam distorta ad iusti-
ciam diriguntur: et aspera in uias plana
inmutantur cum immitel et iracunde
nites per infusionem gratie ad mansue-
tudinem redeunt: ut ibi predicator
plana uiam inueniat. ubi per as-
peritatem gressum ponere non poterat.

Omnis caro id est: omnis homo salutare
dei uidebit in iudicio. id est: christum in sede
maiestatis ut iusti remunerentur:
et mali in eternum gemant. **A 11.**

Sic uenit in testimonium **A 11.**
ut testimonium perhiberet de **A 11.**
lumine: ut omnes crederent per illum.
Lux in se dicit uerbum dei: scilicet quod
illuminabile est. lumen uero quasi iam in-
testa nostre mortalitatis positum et hu-
manatum. Iohannes itaque non de luce tan-
tum uerum etiam de lumine testimo-
nium dedit: quia quae deum predicauit.
humanatum uisibilitate demonstrauit
dicens. Ecce agnus dei. Unde et plura
propheta dicitur est. Non erat ille lux: sed

ut testimonium perhiberet de lumi-
ne. Non erat iohannes lux id est: ex se il-
luminabilis et ad illuminandum alio
per se sufficiens sicut illa lux uera quae
diximus: sed ad hoc uenit ut testimo-
nium perhiberet de illa luce iam ut dix-
imus facta lumine. Quae quidem lux
antequam fieret lumen nostrum. erat ab e-
ternis lux uera. cuius est illuminare
quodlibet uere illuminandum. et
hoc est. **A 11. 01. 1. L. xii.**

Erat lux uera que illuminat
omnem hominem uementem in hoc
mundo. In mundo erat. et mundus
per ipsum factus est: et mundus eum non
cognouit. lux illa id est: sapientia
dei per quam factus est mundus in mun-
do erat ab ipso scilicet mundi exor-
ditio hoc est in uniuersis creaturis
lucebat ratione creandi et gubernandi
eas. et mundus id est: homo mundum
inhabitans eam non cognouit. Ut
autem cognosceret humiliavit se
formam serui accipiens. Unde sequitur. **A 11.**
Hic propter uenit: et sui eum non receperunt.
Quotquot autem receperunt eum. dedit
eis potestatem filios dei fieri. hi qui
credunt in nomine eius. Ab initio
mundi semper aliqui fuerunt recep-
tores diuini uerbi credentes in no-

mine eius id: confidentes pei noti-
 ctiam se saluari. Nomine q̄ppe suo
 res cognoscit: et ideo nom̄ p̄ noticia
 ponitur. Qui n̄ ex sanguinib' neq;
 ex uoluntate carnis neq; ex uolun-
 tate uiri: sed ex dō nati sunt. Qui sci-
 licet in hoc quod facti sunt filij dī
 n̄ s̄ ex sanguinib' id: ex mat̄ia san-
 gumis patris et matris. qd̄ exposuit
 dicens. Neq; ex concupiscentia carnis
 id: femine neq; uiri. Quia caro ab
 ossibus sustentatur et min' fortitudinē
 habet. ideo p̄ eā sexus infirmior de-
 signat. **A. v. 9. 1. I. xiiij.**
Et uerbum caro factum ē. et ha-
 bitauit in nobis; Qualit' uerbū
 in p̄p̄a uenerit non uidelicet loca-
 li aduentu s; humiliando se p̄ n̄re in-
 firmitatis assūptionem determinat
 dicens. uerbū carnem factū esse. id:
 hominē assūptū in unā p̄sonā sibi
 copulasse. Et sic habitauit in nob.
 id: mansionē p̄petuā cū nr̄a nat̄a
 inuit. ut ampli' nullaten' a nr̄a pe-
 nit' natura p̄ diuisionē p̄sone disun-
 geret'. Nam et si carnem ad horam
 deposuit. aīe tamē et ubi unio n̄ defu-
 it. Ut habitabit in nobis p̄ grām. si-
 cut ip̄e p̄misit dicens. Ecce ego uo-
 biscum sū. usq; ad cōsumationē sc̄li.

Et uidi gl̄am ei gl̄am q̄si unigeni-
 ti a patre. plenū gr̄e et ueritatis. Cū
 ita uerbū carnis se uelamine obum-
 braret quasi collutio nobis oculos ter-
 gens. nos humiles in ipso sic huma-
 nato gl̄am ei id: excellentiā diuini-
 tatis intellexim'. qm̄ p̄ infirmitate
 carnis sup̄bi credere nolebant. Cui
 dico q̄si unigeniti. id: reuera p̄natam
 n̄ p̄ adoptionē adō pat' Et ḡ dī fili' uir-
 ta diuinitatis excellentiā unigenit'
 a patre: iuxta frat̄nam ū societatem
 p̄mogenit' om̄is creature. Unigenit'
 in substantia dītatil'. p̄mogenit' i sus-
 ceptione humanitatis. Unigenitū
 in natura: p̄mogenit' in gr̄a. Inde
 ē qd̄ frat' nuncupat' et dñs. Frat'. q̄a
 p̄mogenit': dñs. q̄a unigenit'. Unde
 euangl̄ista plenū gr̄e et ueritatis dicit
 ip̄m uerbū humanatū in xp̄m. Sedm̄
 humanitatē plenū gr̄e id: donis sc̄i
 sp̄s. sedm̄ diuinitatē plenū ueritatis
 id: incōmutabilitatis. licet mutabilē
 naturā sibi iunxerit. Sic quippe
 assūpsit nr̄am: ut n̄ desereret suam.
A. vi. 9. xl. & iiii. l. x.
Iohannes testimoniu' p̄hibet de ipso.
 et clamat dicens. hic erat quē dixi
 qui p̄ me uentur' est ante me factū
 est: quia p̄or me erat. Qui p̄ me ad

209R1

predicandū uentur⁹ est. factus ē ante
me. non dico fact⁹ est anteqm̄ essem
ego. s. ante posit⁹ est m̄. ⁊ ante cellit me
in humanitate quia p̄or me erat in et̄
nitate dicitur. **A** vii.

Et de plenitudine ei nos om̄s acce
pim⁹: ⁊ grām p̄ grā. Redit euglīsta
ad testimoniū sue assertionis. Uidim⁹
plenū grē. ⁊ de hac plenitudine do
norū quā habuit om̄s nos electi q̄si
p̄ partes riuulos quōdam accepim⁹.
scilicet grām p̄ grā. hoc ē p̄t̄ illam
singularē donorū grām illi homini
collatā. etiam nobis tāquā hui⁹ capi
tis m̄bris. grā q̄ saluati sum⁹ collata
est. id ē: dona sc̄i sp̄s sup̄ merita nr̄a im
petrauit nobis illa tanta aduocati
nr̄i grā. qui in om̄ib; p̄ sua reueren
tia exaudiri meruit a patre. **U**l⁹ gra
ciam accepim⁹ ab eo p̄ grā. id ē: fidem
dilectionē. sacram̄ta. p̄ uita et̄na p̄
merenda. **Q**ua lex p̄ moysen data est.
grā ⁊ ueritas p̄ ih̄m xp̄m facta ē. Sic
dici solet q̄a p̄ miserā dedi. ita intelli
gim⁹ hoc. **Q**ua p̄ moysen famulū fide
lem data est adō lex in qua cognitio
boni ⁊ mali. inq̄ promissio futurorū
bonorū. p̄culdubio p̄ ih̄m qui dñs ⁊
fili⁹ dī est facta ē grā qua declinam⁹
a malo ⁊ facim⁹ bonū. facta ē rerū

ueritas in lege p̄missa ⁊ figurata. **U**
intellige ueritatē sup̄ne beatitudinis
incomutabilitatē in qua deo similes er
mus. **A** viii. **O** cxi. **L** cxi

Oeum nemo uidit unquā. Unge
nitus fili⁹ qui ē in sinu patris. ipse nar
rauit. **S**up̄ hominem ē uide dñm. **S**o
paulus supra hominē rapē⁹ est. ut ui
deret archana que n̄ licet hominib;
qui. **U**idit moyses nubē ⁊ anglm̄ ⁊ re
nem. n̄ ip̄i dñi p̄sentia. Quare p̄ om̄i
uisa dixit. **O**stende m̄ te ip̄m. **S**im̄
dicit secretū patris. **I**nde fili⁹ uenit
assūptionē carnis ⁊ narrauit qd̄ ibi
uidit. id ē: reuelauit suis quod in p̄sen
ti oculata fide uident de t̄nitate dei
tatis. ⁊ quia int̄ducet eos ad manife
stam uisionē que beatorū faciet. **U**ic
enim alibi. **N**emo uenit ad patrem
nisi p̄ me. **I**tem nemo nouit patrem
nisi fili⁹. ⁊ cui uoluerit fili⁹ reuelare.
Sic ḡ p̄ ih̄m grā ⁊ ueritas facta est.
Ipsē autē ioh̄es habebat uestim̄tū
de pilis camelorū ⁊ zonā pellis
ceam circa lūbos suos. **E**sca autē ei
erat locuste ⁊ mel siluestre. **I**oh̄es
solitudo locus est: ⁊ meditari op̄at̄
penitentia p̄nuntiat p̄ quā redit
est ab errore. recessus a crimine: ⁊ p̄
uiciorū pudorem p̄fessio desinendi.

Hil non lana erat uestit: quod est
 indicium austeritatis non luxurie.
 Zona aut pellicia qua accinet: fu-
 it etiam helyas. cingulū ē de pel-
 lici sicci animalū. unde iohes cin-
 gebatur circa tūbos. ad luxuriam
 mortificandā. locustas et mel silue-
 stre edebat: quia solitudinis habi-
 tatori congruū ē non sequi diuici-
 as: necessitatē. Ulii et aspa uestis
 de pilis camelorū ul' de quiblibet ex
 animalū cor contritū et hu-
 militatū penitentis designat. Zone hil-
 aut p̄inctio monet ut ad om̄e mi-
 nisteriū uoluntatis xp̄i sum̄ accin-
 cti. locuste fugaces in esū electe fi-
 gurant nos qui p̄ul quasi quibūdā
 corporū saltib; efferebam̄ uoluntate
 uagi. opibus inutiles. ubi queruli
 sede peregrini. Nunc aut sum̄ scō-
 rū alimonia. et facietas p̄pharū ele-
 cti simul cum melle siluestri quia
 dulcissimū cibū p̄bituri sum̄ n̄ ex
 alueariis legis s; ex nobis ueluti ex
 truncis siluestriū arborū gentili-
 tatis. Tē exiebat ad eū om̄is iero-
 solima et om̄is iudea. et om̄is regio
 circa iordanem: et baptizabant
 in iordane ab eo confitentes pecca-
 ta sua. Baptizabat iohes n̄ ut su- B.

um baptismum in remissionē pec-
 catorū daret: s; ut baptismū xp̄i re-
 missurū peccata p̄cūreret. Baptiza-
 bant in iordane qui descensio int̄ p̄- Rab.
 catur de supbia uetis hominis ad hu-
 militatem confessionis et em̄dationis
 descendentes. O. x. L vii.

Uident aut multos phariseorū et
 saduceorū uenientes ad baptismum
 suū dixit eis. P̄genies uiperarum.
 quis demonstrauit uobis fugere
 a uentura ira? Pharisei sunt diui-
 si ul' diuidentes. id: sacerdotes iudeo-
 rū qui se diuidebant a p̄p̄lo p̄ypocri-
 sin. Saducei sunt iustificati. ul'
 iustificantes se. Hi q̄nq; libros mo-
 ysi recipiunt: p̄phas respiciūt. re-
 surrectionem n̄ credunt. Utriq; ḡ B. 266.
 genimina uiperarū uocant. q̄a ma-
 lorū parentū acta imitantes bonis
 inuidet eorūq; p̄sequūt. et ita uene-
 nati filij de uenenatis parentib; na-
 ti sunt. Cū ḡ penitentia et corre-
 ctione maxime indigerent incre-
 pant quia n̄ p̄ul deponunt uene-
 na ut sic ad baptismū ueniant.
 Ventura ira ē extrema dī uindicta
 quā tē fugē peccator non ualet.
 qui nē ad laūta penitentie non
 recurrit. facite ḡ fructū dignū

91

penitentia. Et ne uelitis dicere in
tra uos. patrem habemus abraham.
Dico enim uobis quoniam potest deus de lapidi-
bus istis suscitare filios abrahe. Tru-
ctum dicit non qualicumque sed dignum
penitentia. ut quoniam quicquid grauius pecca-
uit. tanto amplius pro qualitate culpe pe-
niteat. et bona opera maiori lucro fa-
ciat. Sed iudei de gentium nobilitate
gloriantes. idcirco se peccatores non
agnoscebant. quia de abraham descen-
derant. Per lapides intelliguntur corda
gentilium. ad intellectum dei insensibi-
lia. Unde etiam dicitur quibusdam iudeis.
Auferam cor lapideum de carne uestra.
Merito lapidibus gentes signantur.
que lapides coluerunt. in naturam
lapidum non usu corporis. sed mentali habitu
conuersa. Unde illud. Similes illis facti
sunt. f. e. r. o. q. c. i. e. De quibus lapidibus
filii abrahe suscitati sunt. quia semini
est scilicet christo uniti sunt genti-
les per fidem. Unde eisdem gentibus paulus
dicit. Si autem uos christi. ergo abrahe
semen estis. Increpat ergo iohannes phari-
seos ut qui diabolum patrem per infideli-
tatem habere ceperant cum eis qui de la-
pidibus excitarentur rursum abrahe fi-
lii per fidem facti. Jam enim securus ad
radicem arborum posita est. Arbor in-

telligitur homo. radix uoluntas ex qua
fructus operum procedit. securus uero predi-
catio euangelii. que dicitur ad radicem po-
ni. quia mundicia uoluntatis perit.
Vocet enim primum in bona uoluntate
consistens. penam uero in mala. Opera autem
que lex moysi damnabat uel remunera-
bat. testimonia quedam sunt uolun-
tatis. Omnis arbor que non facit fruc-
tum bonum. excidetur et in ignem mittetur.
Sensus est. Quicumque contempserit
hic benefacere excidetur a cetera fidelium
uel a presenti uita in qua plantatus est.
et cremabitur in gehenna. Uel aliter de-
bites sunt gentes humanum. Securus uero est
redemptor nostrus. qui uelut ex manu
bruo et ferro tenetur ex humanitate.
sed incidit ex diuinitate. Que secu-
ris iam ad radicem posita est. quia
et si per patientiam expectat. scit tamen
quid tandem factura sit. Non ad ra-
mos sed ad radicem positam dicit securum.
Cum enim filii malorum tolluntur. quod
aliud quam rami infructuose arborum
absciduntur. Cum tota progenies cum pa-
rente tollitur. arbor radice abscisa
ne quid remaneat unde iterum
aliquid germinis oriat. Rami quidem
digni incendio alii sunt aridi ut
pagani. alii sunt uirides sed sine fructu

hil.

o.

Rab.

ipocrite. alij fructū s; amarum
 faciunt ut heretici. **L** **yr.**
Et interrogabant eum turbe dicen-
 tes. Quid g; faciemus? Respondens
 aut iohes dicebat illis. Qui habet du-
 al tunicas det non habenti. Et qui
 habet escas. similiter faciat. **Q**uatuor
 mica plus est necessaria usui nro q;
 palliū. ad fructū dignū penitentie
 paret. ut n̄ solū extiora et minū ne-
 cessaria s; ip̄a ualde nobis necessaria
 diuidam cū proximis. escam scilicet
 et tunicam. **l**ex enī dicit. diliges proxi-
 mū tuū tāqm te ip̄m. **V**e una tu-
 mica n̄ dici potuit ut diuideret. q;
 tunc inde nemo uestiret. **D**e esca
 uentis dicit. **D**ate elemosinam.
 et ecce omnia munda sunt uobis.
Venerūt aut et publicani ut bap-
 tizarent. et dixerunt ad illū. **M**agi-
 ster. quid faciemus? **A**t ille dixit ad il-
 los. Nichil amplius quā cōstitutū ē
 uobis faciatis. **M**agna uis in sermo-
 ne iohis. qui etiam publicanos et
 milites cogit consiliū sue salutis
 inquire. **P**recepit g; ne ult̄ p̄scrip-
 tum eis cōsequi exigant. **P**ublica-
 ni sunt qui ul̄ uectigalia publica
 exigunt. ul̄ cōductores sunt uecti-
 galium fisci seu rerū publicarū. **H**i

etiam qui scilicet huiusmodi lucra pnegocia se-
 ctant. eodem uocabulo censent. **I**n-
 terrogabant eum et milites dicentes.
 Quid faciemus et nos? **R**espondit illis. **N**e
 minime cōcutiatis neque calūpniā facia-
 tis. et contenti estote stipendijs ur̄is.
Non nulli cū grauius peccant. has
 uoce se excusant. quia militant et
 malis actibus sunt occupati. p̄inde q̄si
 militia non uoluntas inculpa sit. **S**;
 militare non est delictum. nisi cū
 p̄p̄t̄ p̄dam militant. nec gerere rem
 publicam est criminosū. n̄ cum ido
 gerunt ut rem familiarem augeant.
 Quilibet quoque rectores quilibet cle-
 rici si amplius qm̄ decretū ē eis querūt.
 tāqm calūpniatores et concussores.
 iohis sententia condempnant. **M**i-
 lites enim xpi sumus. unde ap̄ls. **N**emo
 militans dō implicat se negocijs secu-
 laribus. **E**xistimante aut p̄plo et co-
 gitantibus omnibus in cordibus suis de
 iohē ne forte ip̄e eēt xp̄s. **A** **yr.**
Miserunt iudei ab ierosolymis sacer-
 dotes et leuitas ad eum. ut interrogaret
 eum tu quis es? **E**t confessus ē. et
 n̄ negauit. **E**t confessus ē. q; n̄ sum
 ego xp̄s. **C**onfessus est se non eē xp̄m
 et non negauit quod erat scilicet se
 eē p̄cursorem ut sequentia det̄m̄

208 d
ub dñj.

a

Gr̄c. nant. hic humilitas ioh̄is commendatur. quidū infirmitatē suam studuit humilitate agnosce. si celsitudinem meruit optine.

B. Mira cecitas iudeorū. qui cū crederent ioh̄em eē xp̄m. crede nolabant etiā ip̄o ioh̄e attestante xp̄m eē saluatore rem tot signis ac uirtutib' approbatū. Et interrogauerūt eū. Quid ergo. helias es tu. Et dixit. Non sum. Ppha es tu. Et respondit. Hō. Vñ dixit discipulis suis. ioh̄es ip̄e est helias. quia ioh̄es in sp̄u erat helias non in p̄sona. sedm quā dicit hic. se n̄ eē heliam. Idō ioh̄es negauit se eē p̄pham. quia plus erat qm̄ p̄pha. quod alij p̄nunciauerat ostendens. ul' quia nunciū querere intendebant an eēt heliseus in quo figura baptismi p̄cessit. ul' alius ex p̄phis antiquis. Dixerūt ḡ ei. Qs es ut reponsum deni' his qui miserunt nos. **Q**uid dicit. **A** x. **o** vii. **R** u. **L** vii. de te ip̄o. ait. Ego uox clamantis in deserto. parate uia dñi. sicut dixit ysaias p̄pha. ioh̄es est uox. in qua uerbū sonat. id: ostensio et p̄phacia et lucerna ubi dī p̄sentis in ioh̄e per quē clamat. p̄sentis in carne assūpta cui ioh̄es testimoniū phibet iuxta illud. Parauit lucernā xp̄o

meo. Uiam dñi dirigit qui ad p̄cepta eius uitā p̄parat. Vñ illud. Sic diligit me. sermonem meū seruabit. **A** vii.

Et qui missi fuerat. erant ex pharisaeis. Et interrogauerunt eum et dixerunt. Quod ḡ baptizatus sit n̄ es xp̄c neq; helias neq; p̄pha. audierant pharisei in p̄phis xp̄m uenturū et baptizaturū. scientes etiā iordanem figuram baptismi gentile. eūq; heliam et heliseū in figura baptismi sicut pedib' tūsisse. putabant nunc eos surrexisse ad baptizandum. Quia ḡ ioh̄es nullū de his dicit se eē. interrogant quā audacia baptizet. **A** xii. **o** vii.

Respondit eis ioh̄es dicens. Ego quidē baptizo uos in aqua in penitentiam. **o** r. **L** a.

Qui autē p̄ me uentur' est fortior me est. cui non sum digni calciamēta portare. Medi' autē ur̄m stetit. quē uos n̄ scitis. **o** r. **L** xi.

Ipse uos baptizabit in sp̄u scō et in. ac fidicat. Non putet' auaricie quod ago. Baptizo in aqua in penitentia. id: insigniū penitentiae purgantis animal' lauo corpore et usū baptizandi instituo. parat

q. ap. Rl

nam fortiori me cui calciamenta por-
 tare non sum dignus. tanta est eius
 excellentia super meam paruitatem.
 Intus uos autem medi est quem predico sed
 nocentis eum. quia eius humilitate abu-
 sumini. Ipse baptizabit in spiritu sancto
 et igni. hoc est et purgatione sanctifica-
 tionis et probatione tribulationis.
 Ut in spiritu sancto id est in igni quem ueni. **B.**
 mittere super terram. Spiritus sanctus per ig-
 nem intelligitur. quia et corda incen-
 dit per amorem. et illuminat per sapi-
 entiam. Sunt qui ita exponunt.
 In spiritu sancto in presenti. in igni in futu-
 ro. Sic enim non renascimur ex qua
 et spiritu sancto in remissionem peccatorum.
 ita tunc de leuib; peccatis cum quibus
 morum per ignem purgatorum quasi
 per baptismum mundabimur. Unde apostolus.
 Uniuscuiusque opus quale sit ignis proba-
 bit. Evangelista iohannes scripsit. cuius
 non sum dignus ut solua ei corrigiam
 calciamenti. quod ad misterium spectat.
 Mos apud ueteres fuit ut si quis **Albius.**
 eam que sibi competere accipe uxo-
 rem nollet. ille ei calciamentum sol-
 ueret qui iure propinquitatis eam sibi
 desponsaret. Christus autem sponsus ec-
 clesie fuit. ut ait iohannes. Qui habet
 sponsam. sponsus est. Unde iohannes quia

christus esse putabat. recte se indignum
 esse denuntiat ad soluendum corrigiam
 eius calciamenti. Quasi dicat. Ego re-
 demptoris uestigia denudare non ualeo.
 quia sponsi nomen in non usurpo. Ut
 ita. Calciamenta ex mortuis anima-
 lib; fiunt. Unde uel quasi calciat ap-
 paruit. per quem carne assumpsit. huius
 incarnationis misterium. nemo un-
 quam ad plenum inuestigare potuit.
 Corrigia calciamenti est. ligatura
 tanti misterij. Non ualet ergo iohannes
 ad plenum corrigiam soluere. quia incar-
 nationis misterium non sufficit inue-
 stigare. Cui uentilabrum in manu
 sua. et pmundabit aream suam. et con-
 gregabit triticum suum in horreum.
 paleas autem comburet igni in ercin-
 gubili; Uentilabri opus est. ab in- **hil.**
 fructuosis fructuosa discernere.
 Quod in manu domini situm indicat
 arbitrium potestatis recondentis
 triticum id est perfectos fructus creden-
 tium in horreis. et concremantis
 paleas id est instructuosorum hominum
 inanitate igne iudicij. Uentila-
 bri discretio iusti ex animis. pa-
 ream uel presentis ecclesie figurat. Cuius aree
 purgatio etiam nunc gerit. cum pu-
 si ob manifesta peccata de ecclesia

eiciunt. ul' post mortem diuina di-
strictione dapnant. Int' paleas & zi-
zania distat. quia palee a semine
puri tritici pdeunt. zizania adiu-
sa origine pcreant. Ergo palee
significant illos qui fidei misteris
tribuant. s; leuitate pfidie ab electis
dissentiant. zizania illos qui ope
& pfessione ab electis secernunt. hi
uentilabro hoc non remouent. q
iam iudicati sunt. sed palee uentilat;

- l
a
o
xiii
xiiii
lora
- ¶ **M**ulta qde et alia exhortas euqli. **v**
¶ **H**ec i' bechama. **xiii** q'abat iplo.
¶ **f**ca st' in iordanen ubi erat iohan-
nes baptizans. **o** **xiii**
¶ **T**unc uenit ihc a galilea in ior-
danē ad iohem. ut baptizaret' ab eo.
¶ **M**ultiplicē ob causam saluator a io-
hanne baptizat' est. ut scdm homi-
nem & iusticiam & legis humilitatē
impleret. ut iohis baptisma cōpba-
ret. ut in lauacro credentiū aduen-
tū scī sp̄s monstraret. ut tu n̄ de-
dignareris suscipere baptismū dñi. cū
ipse suscepit baptismū serui. **l. xiiii. m.**
¶ **E**t ipse ihc erat incipien' quasi an-
norum t'ginta. ut putabat' fili' ioseph.
¶ **I**hc annorum t'ginta baptizat'. & inci-
pit aptius signa face' & docē. legitimū
tempus etatis ostendens his q' omnē

etatem ul' ad sacerdotiū ul' ad docendū
putant oportunam. Quod non ē
nisi aliquādo miraculo dī contigat in
ieremie & danieli qui ppheticē sp̄m
pueri pcepunt. Tricennalis baptiza-
ti saluatoris etas nobis conuenit. p̄p̄
mysteriū trinitatis. & opationem de-
calogi. Qui g' baptizat' uel gaudet
se ēē baptizatū trīnālis sit in hunc
modum. ut in fide scē trinitatis intel-
ligat & cōpleat decalogū. **o** **xiii.**
¶ **I**ohēs aut' phibeat eū dicens. **o**
¶ **I**a te debeo baptizari. & tu uenis ad
me. Respondens aut' ihc dixit ei.
¶ **S**ine m̄. sic enim decet nos implere
omnē iusticiā. Tunc dimisit eum.
¶ **V**enit dñs baptizari ut nobis infi-
nuaret mysteriū baptismi. & iustifica-
ret aquas. Seruus aut' expauit. n̄
ad se uenisse ut baptizaretur. cum
nulla in eo culpa esset. Nū intelligi-
tur qd' hic dicit iohēs. ego ate debeo
baptizari. hoc ēē quod ipse alibi ait.
Ecce agn' dī. ecce qui tollit. p. m. dñi
illo g' debuit ipse iohēs baptizari. id
ē a peccato originali mundari. Sed
m̄ inquit dñs me ate baptizari in
aqua. ut tu p̄modū baptizeris a me
in sp̄u. Sic decet nos implere omnē
iusticiā. id ē docē & exemplū dare

om̄is iusticie. Qui xpi baptismum .O.
 suscip̄. miseret̄ anime sue placens do
 saluti medelam suscipiens. ⁊ humilit̄
 subdit̄ creatori suo institutioni obe
 dient. p̄rimūq; exemplo edificat. Sic
 ⁊ om̄em iusticiā implet. quia do ⁊ sibi
 p̄rimo fac̄ quod debet. Cū ⁊ ioh̄es
 cognouisset iusticiā sic deb̄ impleri.
 tunc dimisit eū baptizari a se ⁊ con
 sensit. Quia uera humilitas ē qm̄
 obedientia comes n̄ deserit. officii
 quod p̄us ex̄pauit obediēti impleuit.
Factū l. xii. o. rui. ⁊ v. a. xv. .
 est aut̄ cum baptizaret̄ om̄is ppl̄s.
 ⁊ ih̄u baptizato ⁊ orante. confestim
 ascendit de aqua. Et ecce ap̄ti sunt
 ei celi ⁊ uidit sp̄m̄ d̄i descendente cor
 porali specie ut colūbam uementē
 sup̄le. Et ecce uox de celis. **U**tes fi
 li m̄i dilect̄. in te cōplacuit m̄. ih̄u .B.
 baptizato ⁊ orante ascendit de aq̄s
 quib; tactu munde carnis uim ab
 luendi contulerat. ut qui ad lauaciū
 xpi uenerit. peccata deponat. ⁊ p̄
 uirtutū incrementis ascendat. Ap̄tū .J.
 tur celi non reseratione elem̄torū.
 s; sp̄ualib; oculis. q̄a dum undas su .B.
 uat. diuinitatis sue potentia celi
 nobis ianuas pandit. Nec ei tunc
 cepit celū ap̄ri. cui celozū itiora

patebant. s; h̄is ubi uirt̄ baptismi
 ostendit̄. quia baptizatis celestis ia
 nua declaratur. Orauit xpc̄ n̄ p̄ se.
 s; ut nos informaret ad orandū. post
 baptismi uicturos. Nam quasi t̄nsi
 to mari rubro necatos gratulamur
 egyptios. s; in deserto hui; mundi ali; hostes
 occurrunt qui sunt uincen
 di donec ad patriam ueniam; et̄nam.
 Unde post collatā sc̄i sp̄s grām i bay
 ptismo. regeneratis amplior eidē sp̄s
 grā p̄ impositionē manū ep̄i dat̄. Colū
 ba apparuit sup̄ ih̄m. ut doceretur eis
 solis qui in simplicitate baptizati sunt
 unctionē sc̄i sp̄s affuturam. Corpora
 li specie descendit ut colūba. ut mon
 straret̄ qd̄ baptizati in corpe ei; quod ē
 ecclia accipiunt sp̄m̄ sc̄m. Et notan
 dum quod n̄ coruus s; colūba attulit
 ramū oliue in archa noe. quia bay
 ptizatorū ali; deserunt eccliam. ali; pa
 cifice remanent in ecclā. Ramū oli
 ue uirentib; folijs in ore colūbe. sig
 nificat grām sp̄s sc̄i. habundantē ub̄
 uite. Quod lucas dicit in te cōplacu
 it m̄. tale est ac si dicat. In te pla
 citū meum constitui. hoc ē p̄ te ge
 rere qd̄ m̄ placet. Qd̄ ū math̄s dic̄.
 in quo m̄ cōplacui. ita exponit̄. Q̄
 penitendo corrigit que male fecit.

in quo penitet sibi displicet quod fecit.
Et quia pat̄ om̄ps humano in locu-
tus ait. penitet me fecisse hominē.
videt̄ sibi displicuisse in peccatorib̄.
In solo aut̄ xp̄o sibi cōplacuit. quia
n̄ se eum creasse hominem penituit.
quōdoquidem nullū in eo peccatum
fuit. Unde dauid. Iuravit dñs et
n̄ penitebit eū. tu es sacerdos in et̄-
nū. **av̄s** **S** **co** **co** **dia** **eu**
Intelligat eugl̄stas cū non eā-
dem locutione retulerunt eandem
retulisse sententiā. Que diuisital
locutionū ad hoc utilis est. ne uno
in dictū min̄ intelligat̄. et alit̄ qm̄
se res habet int̄pretet̄. **B.** **O**
Mysterium
trinitatis in baptismo xp̄i monst̄-
tur. filiū baptizat̄. sp̄s sc̄s descendit
in specie colūbe. uox patris testimo-
niū filio p̄bentis audit̄. Colūba ap-
paruit sup̄ caput ih̄u. ne uox pa-
tris putaret̄ eē facta ad ioh̄em non
ad dñm. S; et hoc quod uox patris na-
intonuit n̄ docet filiū. s; nobis qd̄
credē debeam̄ ostendit̄. baptizatū
scilicet a ioh̄e uerū eē dī filiū. Nos
quoq; p̄ aquā abluitionis et sp̄m sc̄i
ficationis patris uocis adoptione
dei posse filios effici. litterā sic lege.
Udit ih̄c et qui cū eo erant sp̄m
dei id est rem significantē sp̄m sc̄m

descendentē ut colūbam hoc est sic
rem que uere colūba erat ad hoc
significandū assūpta. Utrū colūba
nouit̄ creata fuerit et post pactum
officiū soluta in eleūta nec ne nichil
nr̄a int̄ est. Sic quoq; legendū est
quod mare ait; Udit celos ap̄tos.
id ē significari celozū ap̄tionem bay-
tizatis. **B.** **O**
Naturā colūbe uideam̄. ut
nobis inde uite instituta sumam̄.
Nullū ore ul' unguib; ledit. ne
minimal quidē musculas ul' uermi-
culos. Uideam̄ ne dentes nr̄i sint ar-
ma et sagitte. contineam̄ manū a rā-
pinis. Qui furabat̄ iam n̄ fure.
magis autē laboret opando manū
suis ut habeat unde t̄buat neces-
sitatē patienti. Nam et colūba se-
pe alienos quasi suos fert̄ alere pul-
los. Ipsa t̄re fructib; et semine pala-
t̄. Audiam̄ ap̄tm. Bonū ē n̄ man-
ducare carnē. et n̄ bibē unum.
Gemitū p̄ cantu habet. Proceum̄
coram dō qui fecit nos. Risus nr̄i
luctum conuertat̄. et gaudiū in
merorem. Beati lugentes. quā-
si consolabunt̄. **S** **O**
Sup̄ aquas sed
consueuit. ut uenturi rapum
accipitris p̄uisa i aquis t̄bra de-
clinet. Et nos sup̄ fluenta scrip̄

turarū sedeam⁹ quarū speculū edo-
 chi dimoscere ⁊ ꝑcauere ualeamus
 mīdial hostis antiq̄. hinc illud.
 Oculi ei colūbe que lacte sunt lote:
 ⁊ residēt iuxta fluuenta plenissi-
 ma. Adificare solent: inforami-
 mb⁹ petre. Incauerna macerie.
 Petra xp̄c est: cui in cruce man⁹
 claus. latus ē lancea ꝑforatū. Ma-
 cerna ei: est uirt⁹ scōrum coaduna-
 ta. Cauerna in ea sūn frātne dilec-
 tionis: in quo dum teneros in fide
 nutriunt quasi nidificantibus
 colūbis in se locum pandunt. hīc
 illud. Surge amica mea speciosa
 mea ⁊ ueni: colūba mea inforami-
 mb⁹ petre. in cauerna macerie.
 hec septem uirtutis exempla re-
 cte cōmemorauim⁹: q̄a sc̄i sp̄c qui
 in colūba descendit septiformis ē
 gr̄a. Querit⁹ quare baptism⁹ suc-
 cesserit circūcisioni. Ut enī beat⁹
 Gregori⁹ ait q̄rto libro in iob: quod
 apud nos ualet aq̄ baptismi. hoc
 egit apud ueteres ulꝑ paruulis so-
 la fides. ulꝑ maiorib⁹ uirt⁹ sacrifi-
 ciorū: ulꝑ phis qui ex abrahe stirpe
 ꝑuerunt misterii circūcisionis.
 Solutio. Decebat nouū regem no-
 uā legē instituere. inimicitias int̄

iudeos ⁊ gentiles solue. ut duo ppli
 in unū iungeret⁹ ⁊ fierent ppl̄s un⁹.
 Quare necesse fuit inimicitiarū
 causas uidelicet iudeorū rit⁹ quos
 gentiles abhorrebant euacuare: ⁊
 alia sacramta q̄ utriq̄ cōmutua
 forent substituere. ꝑꝑt hoc quoq̄
 baptism⁹ circūcisionis loco subijt.
 quia circūcisio imꝑfectū erat sa-
 cramentum. ut pote marib⁹ solis atti-
 nens. Baptism⁹ ū ꝑfectū est sacram-
 tum: quia utriq̄ serui sine dolore
 cōmendat⁹. In aq̄ ū ideo uniformit̄
 consecrat⁹ baptism⁹. quia de xp̄i la-
 cere manauit aqua. ⁊ quia nullus
 liquor adeo ualet ad abluendū sic a-
 qua: ⁊ apud om̄s facile acquiri⁹ ne
 se aliq̄s ꝑꝑt inopiā excusaret. Nota
 quia multipliciter accipit⁹ baptism⁹.
 Baptismorū nāq̄ unū tantū est aq̄
 ut iohannis: quod remissionē pec-
 catorū n̄ dedit. Aliud in igne ulꝑ spū
 quo baptizati sunt apli in die pen-
 tecostes. Unde illud. Vos autē bapti-
 zabimini spū sc̄o. Tertiū in aqua ⁊
 spū: quo baptizauerunt apli. Qū-
 tum in sanguinis effusione. Tria
 uisibilia. id ē sacerdos. baptizandus.
 aqua. sc̄ in baptisinate: ⁊ tria iui-
 sibilia id est fides. anima. sp̄c sc̄s. de-

tum dñs ut ait ambrosius in p̄mo
libro de sacramētis id eo p̄or descendit
in baptismum quā sp̄s sc̄i. cū in ecō-
uerso fiat: quia dñs non indigebat
mundari. Nobis autē uirtus et p̄sentia
t̄nitatis que in baptisinate xp̄i ma-
nifesta est: inuisibilit̄ opat̄ i bap-
tismatis inuisibilis sacramēto; Sacra-
mētum ū est inuisibile signū inuisibi-
lis gr̄e. Ueluti cū quis baptizatur.
ip̄a exterior corporis ablutio quā uide-
mus signū est interioris ablutionis
anime que consistit in remissione
peccatorū. Aqua etiam purgans ex-
teri a sordibus corporaliū: signū ē fidi
mundantis interi a peccatis. Sacer-
dos quoq; lauans in aqua designat
sp̄m infide remittentē peccata. Vidē-
dum tamē est de hoc sacramēto sicut
de alijs quia nichil refert a quocūq;
det̄ ministro. Minist̄ enī ministr̄:
xp̄s baptizat. Uñ illud. hic ē qui
baptizat. Quia p̄p̄t̄ siue a clericis
siue a laicis seu etiā a mulieribus
necessitate imminente det̄: n̄ ta-
men reiterat̄. Hoc sacramētum sic
sacramētum altaris. alij ad uitā alij
ad mortem accipiunt. Qui enī uē
accēdunt et rem et sacramētum ac-
cipiunt. qui fide sacramētū tantum.

Uñ si post modū respuerit n̄ rebaptiza-
bunt. Forma autē baptismi. s̄t ista
uerba. In noīe pat̄s et filij et sp̄s sc̄i.
ul̄ equi polleucia. Dñs enim genera-
lit̄ instituens baptismū p̄cepit
dicens. Ite docete om̄s gentes. bap-
tizantes eos in nomine pat̄s et filij
et sp̄s sc̄i. A morte xp̄i et sanguinis
effusione habet baptismi uirtutē
et efficaciam sicut alia sacramēta. si-
ue ante legem. siue in lege. Ph̄s
enim xp̄s que facta sunt dimittit.
adiuuat ne ampli fiant. p̄ducit
ubi om̄ino fieri n̄ possunt. facit
ut lex impleat̄. ut natura libe-
retur. ne peccatū dominet̄. *1. cor. 13.*

Et testimoniū p̄hibuit ioh̄es
dicens. Quia uidi sp̄m descenden-
tem quasi colūbam de celo: et man-
sit sup̄ eū. Et ego nesciebā eū. Nesciebat eū subaudis tam alte tam
subtilit̄: qm̄ sp̄m in eum descenden-
te cognouit. Tunc enim dicitur
quod dñs retentur̄ sibi eēt sicut
et aliorum sacramētorū baptismi
sui potestatem. siue p̄sens in trā-
ue absens corpe in celo: et nulli eū
seruo datur̄ eēt. Non inuenies
aliquē ap̄torū dixisse meū bap-
tismū. inuenies autē dixisse meū

euglim. Et hoc quod dicit. S; qui
 misit me baptizare in aqua: ille n̄
 d̄r. Sup̄ quē uideris sp̄m̄ descenden-
 tem et manentē sup̄ eum: hic est
 qui baptizat in sp̄u sc̄o. Et ego uy-
 di et testimoniū phibuy. quia hic
 est filius d̄i. Pulchre addidit ma-
 nentem sup̄ eū. Propriū est enim
 mediatoris nr̄i: ut nūq̄m̄ sp̄s sc̄s
 recedat ab eo. fidelibus autē ejus
 aliquādo conferit: aliquādo tollit.
 Quibusdā tamē ad amorem d̄i et p̄p̄-
 tum conseruandū numq̄m̄ abest.
 unde ipse ait illis. Vos autē cog-
 noscetis eum: quia apud manebit
 et i uobis erit. Iohes iuxta audito-
 rum capacitātē alibi ih̄m̄ p̄dicat
 urū fortiozem se: hic ū filiū dei.
 hinc est quod paulus ait. Quali
 paruulis in xp̄o. lac potum dedi uo-
 bis non escam. In̄ sapientes autē
 sapentiā loq̄m̄. **o. xv. & vi. l. xv.**
Tunc ih̄s ductus est in desertū
 a sp̄u ut temptaret̄ a diabolo. Con-
 sulre lucas p̄mo posuit. ih̄s autē ple-
 nus sp̄u sc̄o regressus ē a iordāne.
 ne dubitaret̄ a quo sp̄u ductus fuit
 in desertū sc̄dm̄ machm̄ ul' expulsi
 sc̄dm̄ marcū. Peuldubio n̄ uirtu-
 te mali sp̄s ih̄s agit̄ in desertum:

s; uoluntate sui sp̄s ut sterna ad-
 uersariū. Ubi nobis p̄monstrat: ut
 p̄ baptismū accingam̄ fortit̄ cont̄
 diaboli. relictis mundi illecebs et
 societate prauorū. **o. xvi. l. xvi.**
Et cū ieiunasset q̄draginta dieb̄
 et qua- draginta noctibus p̄ea
 esuruit. Optulit se temptatorū xl̄
 dieb̄ et xl̄ noctib̄: ut indicet quia
 siue hic p̄p̄era blandiunt̄ quod ad di-
 es p̄tinet siue adūsa feriant quod
 noctis figure congruit. semp̄ fidelib̄
 adest adūsarū. non cessant eos impe-
 dire temptando. Esuruit corpe: ut
 diabolo tribueret̄ tēptandi occasio. et
 unceret̄ ab homine cuius morte et ca-
 lamitatib̄ glabat̄. Mouebat̄ diabolus
 quadraginta dierū ieiunio. sciebat
 totidem dieb̄ aequal̄ abyssi effusas. ex-
 plorata remissionis terrā. moysi le-
 gē adō data. filios isrl̄ cōtīde annis i
 heremo pane angloxyuisse. Cū ū
 sensit p̄ ieiuniū esurire dn̄m. qd̄
 non de moysi ul' hehya legit̄ ut p̄
 ieiunia esurierint: accessit tēptan-
 do longe motus malicie uoto. Decē
 sunt p̄cepta legis. et quadripartit̄ est
 mundus. quod significat iā grām x̄
 diffusam p̄ mundū. qui ieiunauit
 spacio q̄draginta dierū. In quo ieu-

mo quasi clamabat. abstinete uos
a desiderijs huius seculi. In comestione
et bibitione post resurrectionem uelut
clamabat. ecce ego uobiscum usque
ad consummationem seculi. Unde quoniam
fidum gloriem. tam sperando iam pas-
cium. Congruue ieiunium quadra-
gesime statutum est esse ceterum dominice
passionis. quia significat nos debere
a mundi amicitia continere ut dominum
sequi ualeamus. In abstinentia autem
quadragenarii numerus custodi-
tur. quia uirtus decalogi per uirtutes
euangelij impletur cum euangelium custodit.
Uel quia per decalogum dominum et primum
diligere precipiunt. et motu corporis quod
ex quatuor subsistit elementis cari-
tatis dei et primum uiolat. apte ad dilu-
enda peccata in quadragenarium
numerum tempus penitentie surgit.
Et accedens temptator dixit ei.
Si filius dei es. dic ut lapides isti panes
fiant. Qui respondens dixit. Non
in solo pane uiuit homo. sed in omni
uero quod procedit de ore dei. Credidit
aliquando diabolus debellatorem suum
uenisse in mundum. sic per obsessum
hominem dixit. Quid nobis et tibi
filius dei. Venisti ante tempus cor-
re nos. Omnia tamen illi esse dubita-

uit. mortalia patiendo. Septimum
dixit dominus. quia humilitate non poten-
tia opposuerat uincere diabolum. In-
tendebat demonium princeps ex muta-
tione lapidum in panes uirtutem
potestatis in deo agnosceret. et in homi-
ne oblectamento cibi patientiam e-
surationis illudere. Verum dominus de
deuteronomio testimonium sumens
ostendit non in pane hoc solita-
rio sed in omni uero dei alimoniam et
nitatis esse sperandam. Tribus modis
temptatio fit. suggestionem. delec-
tationem. consensum. Christus autem sug-
gestionem sola temptatus est. quod de-
lectatio peccati mentem eius non mo-
mordit. Non indignum temptatus
fuit illi qui occidi uenerat. ut
sua temptatione nostras uinceret. sicut
sua morte nostra tulit peccata. Tunc
assumpsit eum diabolus in sanctam ciui-
tatem. et statuit eum super pinnacu-
lum templi. Non mirum si se permisit
ab illo assumi et duci et statui. qui
se protulit a membris illius crucifigi. Po-
test autem sic intelligi. Assumpsit eum
diabolus id est temptando inuasit. et
statuit eum super pinnam templi. id
ocasio fuit quare dominus a suo spiritu
ductus et statuit illic. Pinnam uel pin-

naculum est fastigiū. id: sūmitā.
 Solebant enim antiqui sicut ad-
 huc fit in plurib' locis superiora do-
 morū ul' templorū facē plano sce-
 mare: ut ibi possent stare & agere
 quod uellent. Unde dñs ad aplos.
 Quod in aure auditis: p̄dicare sup
 tecta. Scā autē ciuitas iherl'm di-
 cebat: in qua templū & culc' dei
 scdm legem moysi. Et dixit ei. Si fi-
 si d' es: mitte te deorsū. Sc̄ptū ē
 em: qz anglis suis madauit de te.
 & in manib; tollent te: ne forte of-
 fendas ad lapidem pedem tuū. In oī-
 bus temptationib' hoc agit diabo-
 lus ut intelligat si fili' dī sit. S; do-
 mm' sic responsionē tempat: ut
 eum relinquat ambigū. Dicēs
 mitte te deorsum. qui oīal' p̄cipi-
 tare satagit: infirm' ostendit: nā
 psuade potest: p̄cipitare n̄ potest.
 Testimoniū quod inducit n̄ de x̄
 tantū: s; de oīi uiro scō p̄phetia ē.
 Ieronim' p̄s. x̄c. sic exponit. Qui-
 cūq; duas naturas dī & hominis p̄-
 fectas crediderit in saluatore: hic
 anglicis manib; uallat'. ad lapide
 id: ad xp̄m n̄ offendit pedem suū.
 qui lapis est offensionis: & pet' scan-
 dali. dñs de eodem p̄s. In manib;

anglorū sublat' est dñs qm̄ assūptū
 est in celū: n̄ quia si n̄ potarent rui-
 curus erat. s; qz obsequabant' regi.
 Quod si dicas meliores sunt qui por-
 tant qm̄ qui portat': respondebo.
 Ergo iūnta meliora sunt homini-
 bus. Tacuit autē ēguersator d' sui
 ēculcatione non subiungens filium
 dī sup aspidem & basiliscū ambulatu-
 rū. & ēculcaturū leonē & draconē.
 ait illi ih̄c. Rursus sc̄ptum ē. Non
 tēptabis dñm dñm tuum. Veris sc̄p-
 turarū frangit clipeis. falsas diabo-
 li sagittas de sc̄pturis. qui ul' falsa
 p̄ponit. ul' ueris falsa psuade cona-
 tur. Testimonia deutonomij p̄tu-
 lit dñs: ut sede legis sacramta mon-
 straret. Suggerebat' ei q̄si homini.
 ut signo aliq' exploraret q̄ntū apd
 dñm ualeret. S; sc̄ptū ē homini ne
 dñm tēptare audeat q̄ndo habet q̄d
 faciat ut quod caue oportet euadat.
 Inde est illud. Si uos p̄secuti fuerit
 in una ciuitate: fugite in aliā. Post
 qm̄ ū deficit humana p̄uidencia
 si homo se totū diuine cōmittit
 potentie: n̄ est dicenda tēptatio.
 Nunc autē xp̄c potat alit' de tem-
 plo descendē: qm̄ p̄actantiā se p̄ci-
 pitare. Iherū assūpsit eū diabolus

in montem excelsum uade: et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum et dixit illi. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraueris me. In monte id est: super montem ostendit regna: non quod uisum est qui omnia uidet amplificauerit: sed quantum in se fuit uerbo et promissione ostendit uanitatem humane pompe quam amabat quasi speciosam suadens domino ut uel sic eum sibi subiceret. Bene quod lucas commemorat in momento temporis temporalia monstrantur: quia cito cadunt humane potestates. Dicens hec omnia tibi dabo. superbe loquitur: non quod omnia regna dare posset. Percidens adorauerit dictum est: quia adoraturus diabolum ante corruit. Nota quod omnis potestas et ordinatio potestatum a deo est: sed a malo potestatis ambitio. Potestas itaque diabolo ad tempus promissa non mala est: sed his qui ambiendo male utitur potestate malus est. Tunc dicit ei ihesu. Uade satanas. Scriptum est. Dominum tuum adorabis: et illi soli seruies. Non ut quidam putant satanas et petrus eadem sententia damnantur. Petro enim dicitur. uade reus satanas. id est: sequere me. qui contrarius est uoluntati mee. hic non dicitur

retro: ut subaudiatur uade in ignem eternum. Omni homini scriptum est. dominum adorare eique soli seruire. Grece lata dicitur seruitus illa que soli deo conuenit non creature. Unde ydolatriam nuncupantur hi qui sacrificia que uni deo debentur. idolis impendunt. Dulcia autem est seruitus communis siue deo siue homini. Unde etiam seruus dicitur latine: quod dulos dicitur grece. Iubeimur ergo per caritatem seruire inuicem quod grece est dulium: et deo soli quod grece est lactium. **H**ec consummata omni temptatione: **T**unc reliquit eum diabolus usque ad tempus. **E**ratque cum bestiis. **R** VII. **Q** VII. **E**t ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei. Consummata omni temptationem dicitur: quia his tribus temptationibus continentur origines omnium uiciorum iohanne attestante quod ait. Omne quod in mundo est concupiscentia carnis est: et concupiscentia oculorum et superbia uite. Et in euglica parabola tribus reipublici negotiis ab eterne uite dapiibus excluduntur. Primum dicitur. Illi emi. et cetera. Alii dicitur. Iuga bouem quinq; Alii dicitur. Uxorē duri. Uxoril appetit ad concupiscentiam pertinet: sic gula. Illi emptio ad auariciam et superbiā. Phatio quinq; in

a

genū. refert ad concupiscentiā oclorū
 ubi curiositas ē r uana glā. Triplici
 celo hostis cotidē arma defensionis op
 pone: ut concupiscentia carnis pel
 lar ieiunio. auaricia elemosinis. ia
 stantia precib. Antiquū hominē
 supauit diabolus gula. in uetito po
 mo. Uana glā supauit eum dicens.
 eris sic dū. Auaricia enī supauit
 eū: qñdo dī scientes bonū r malū.
 Auaricia enī recte dicitur sublimitā
 ambitioni. Sic etiā temptauit do
 minū. s; uict recessit. Dauid goli
 at tribus lapidib de torrente pstra
 uit. xpc diabolū tribus testimonijs
 de lege. Que autē temptationū pma
 fuerit. que media que ue ultima. r
 in qua forma tēptator accesserit. an
 in sua ppa an in specie hominis assūp
 ta. n̄ multū refert ignorare. Reli
 quit eū diabolus usq; ad tēp. postea p
 uides apse eū impugnatur. Sic eti
 am qñdo n̄ pualet in tēptatione a
 nobis recedit. usq; ad aliud tempus.
 In bestial dñs cōmorat ut homo. Bī o
 ministerio utit anglico ut ds. V cū.
 nos cū in heremo scē conūlationis
 bestiales hominū more toleram. mi
 nisteriū anglorū merem. a quib
 corpe soluti ad etna gaudia trans

feramur. A xvi.

A Altera die iterū stabat iohēs r ex
 discipulis ei duo. Et respiciens
 ihū ambulantē dixit. Ecce agnus
 dei: ecce qui tollit peccatū mundi. Ti
 pice iohēs id: ppls grā alta die id: p
 legem cognoscit agnū quo redimim.
 Ambulatio ihū dispensationē incar
 nationis qua nobis exempla uiuen
 di dedit insinuat. sic mansio eius
 etnitate diuinitatis. Stacio ū io
 hū r discipulorū ei ostendit qā ipē
 illā uirtutū arcē conscenderat aqua
 nullis tēptationib poterat deici: r
 discipuli magisteriū ei corde sequeban
 tur. Ue autē. Stabat iohēs id: ces
 sabat lex tam testimoniū phibens
 xpo. Deambulabat ihc id est grā hie
 r inde colligens. Agnū innocens im
 moland pfigurat in agno paschali
 quom peccata tollat. apls petrus
 ostendit dicens. Non corruptibili
 argento ul auro redēpti estis de ua
 na urā conūlatione patne tradi
 tionis: s; p̄cioso sanguine quasi ag
 ni incontaminati r immaculati
 ihū xpi. Et iohēs in apocalipsi. Q
 dilexit nos r lauit nos a peccatis
 nr̄is. in sanguine suo. Non solum
 aut lauit nos qñ sanguinē suū

s
 s
 s
 B. i
 omel.
 B. i
 omel.

dedit p nobis. uel qñ baptizati in
misterio passionis illi. uerū etiam
cotidie lauat nos in sanguine suo.
cū eiusde beate passionis memoria
ad altare replicatur: cū panis ⁊ ui
ni creatura in sacramentum carnis
⁊ sanguinis ei in effabili spē scifi
catione tñsferē. Peccatū mundi
dicit originale peccatū: qđ p pñm
hominē int̄iuit in uniuersū genu
humanū. Et audierūt eum duo
discipuli loquentē. ⁊ secuti sūt ih̄m.
Conuulsi autē ih̄c. ⁊ uident eos seqñ
tes se. dic̄ eis. Qđ queritis? Deside
rantib⁹ p̄cipere uerbum gr̄e potius
ab ipso qm̄ a ioh̄e: dat fiduciam
quecūq; uellent int̄rogandi. Cō
uersus quasi faciem p̄biuit dū de
maiestate descendit ut posset ui
deri. dū p umbra legis eugl̄ij lucē
exhibuit. Qđ dixerūt; Rabbi qđ
dicit̄ int̄pretatū magist̄. Ubi ha
bitas? Dicit eis. Venite ⁊ uidece.
Nolebant tñsitorie magist̄ uerita
tis p̄fari; s; mansionē querebant
ut plenū ab eo possent instrui. Am
monent ḡ nos ut quotiens in car
nationis dñi tñsitū ad m̄tem re
ducim⁹: sollicito corde eū rogem⁹
ut habitationē et̄ne mansionis

nobis dignet̄ ostendē. Venite testi
monio ioh̄is a lege recedentes. uenite
credendo. bonis opib⁹ insistendo: ⁊
intelligetis. Uenerūt ⁊ uiderunt
ubi maneret: ⁊ apud eum manserūt
die illo. hora autē erat q̄si decima.
Manserūt die illo apud dñm feli
citer uespam expectantes: quia om̄s
electi post opum bonozū p̄fectionē
cū illo s̄t acturi diē illū de quo p̄ph̄a
dicit. Melior ē dies una. in atris
tuis sup milia. Merito situti sunt
eū hora. decima: quia uenerat tē
pus ut impleret̄ p̄ dilectionem leḡ
habens decē p̄cepta: que a iudeis n̄
implebat̄ p̄ timorē; Vñ dñs. Non ue
ni solūe legē. s; implere. Erat autē
andreas fr̄ symonis pet̄ un⁹ ḡduob⁹
qui audierant a ioh̄e: ⁊ secuti fuerāt
eū. In fide n̄ querit̄ annozū multi
tudo nec paucitas. Andreas minor
erat symone etate: ⁊ tñ ih̄m p̄or in
uenit. Itaq; inuentū nuntiat fr̄i
ut sicut ē sanguine sit germanū
⁊ fide. Et hoc est qđ dicit. **A** xviiij
Huenit hic p̄mū fr̄m suū symonē
⁊ dicit ei. Inuenim⁹ messyā: quod ē
int̄pretatū xp̄c. Et adduxit eum
ad ih̄m. Intuit⁹ autē eū ih̄c dix̄. Tu
es symon fili iohanna. tu uocabis

chepal: quod interpretatur petrus. Et
 phas hebreu e r syru. petrus grecu .du.
 r latinu. r in utroq lingua nom a pe-
 tra derivatu est. Vocatur aut petrus
 ob robur mentis. quia solidissime pe-
 tre xpo adhesit. Et notandu qd hic eu. cap
 petrus nom accepit. n ubi ait illi chvru
 isse. Tu es petrus. r sup hanc petra.
 e. m. Nec ubi marcus duodeci dis-
 cipulos singillatim comemorans dixit.
 qd imposuerit ei nom. uocaretur
 petrus. hoc nom recolendo ait. **A xviii**
H crastino voluit exire in galilea.
 r inuenit philippu. r dicit ei. Se-
 quere me. Erat aut philippus a
 bethsaida ciuitate andree r petri.
 Galilea interpretatur transmigratione
 facta. ul reuelatio. Tnsmigrat
 homo de uicis ad uirtutes. r post de
 uirtute in uirtute. r sic fit ei reue-
 latio. ut uideat ds deoru in syon.
 Vocatur g dñs discipulos ad sequen-
 dum id: imitandu se erit a iudea
 ubi erat iohes baptizans in galile-
 am loci nomine inuenit. ut sicut
 ipe pficiebat sapientia. r sicut p
 passionel intuit in glam. sic etia
 imitatores sui. Bethsaida interpretatur
 domus uenatoru. in quo notatur ani-
 mus r officiu istoru. Venatores eni

dei erant. in capiendis animabus.
 Unde philippus anqum fiat aplos uo-
 cat nathanaele. Inuenit philip-
 pus nathanael. r dicit ei. Quem
 scordis scripsit moyses in lege r pphie: inue-
 numus ihm filiu ioseph a nazareth.
 Et dixit ei nathanael. Anazareth
 potest aliquid boni ee. Dicit ei phi-
 lippus. Veni r iude. Quia nathana-
 el peritus erat in scripturis qndo audi-
 uit a nazareth: tu ex illi nomini
 interpretatione: quia scripture ihm
 nazareu uocant statim erectus in
 spem dixit. Anazareth potest aliqd
 boni ee. Hoc bn potest pnuntia-
 ri sine subinterrogatione. siue non.
 Nazareth interpretatur mundicie. si-
 ue flos ei: siue separata. Pperea eti-
 am nathanael n fuit unus de duo-
 decim. quia peritus erat in lege. r do-
 minus idiotas elegit unde confunde-
 ret mundu. ul fortassis mirat na-
 thanael qd de galilea n a iudea sur-
 geret. ppha ait. Anazareth potest
 aliqd boni ee. Uidit ihc nathana-
 elem uementem ad se. r dicit de eo.
 Ecce uere isrlita. in quo dolus n
 est. Dicit ei nathanael. Unde me-
 nosti. Respondit ihc. r dixit ei.
 Pri qm te philippus uocaret cu ees

av.

ar.

a.

sub ficu. uidi te. Respondit ei na-
thanael et ait. Rabbi. tu es filius dei.
tu es rex israel. Quia cognouit na-
thanael dominum corporaliter absentem
uidisse que ipse in alio loco gesserat.
id est quomodo et ubi sub quadam arbore ficu
uocatur sic a philippo quod est iudici-
um ditatis. fateor non solum rabbi id est
magistrum. sed et dei filium ac regem is-
rael id est christum. In quo probatur esse
israelita id est uir uidentis deum qui sine
dolo erat hoc est sine simulatione.
Si enim peccata habebat confite-
batur ea. Pharisei uero dolosi sunt.
qui se bonos predicant cum sint mali.
Inuenimus arborem ficu maledictam.
fructum non habuit. Et cum adam et
eua peccasset. de foliis ficulneis suc-
cinctoria sibi fecerunt. Folia ergo il-
la peccata intelliguntur. Erat autem
nathanael sub arbore ficu tanquam
sub umbra mortis. quando lumen ortum
est ei. Nathanael donum dei interpre-
tatur. Et in dono dei quisque uocetur.
numquam reatum pro peccato transgressionis eua-
det. Respondit ihesus et dixit ei. Quia
dixi tibi uidi te sub ficu credis. maui-
sus uidebis. Et dicit ei. Domine autem di-
co uobis uidebitis celos apertos. et an-
gelos dei ascendentes et descendentes

super filium hominis. Plus est quod
dominus nos uocatos iustificauit. quam
quod nos uidit iacentes sub umbra
mortis. Quando iacob uidit sca-
lam et angelos ascendentes et descen-
tes. et lapidem suppositum capiti suo
unxit. significatio totum erat. la-
pis ergo christus intelligitur. Angeli boni pre-
dicatores sunt in ecclesia. qui predican-
do filium hominis. ascendunt et descen-
dunt. cum sublimitate diuinitatis et
et humanitatis infirma nuntiant.
Ascendunt cum docent. quia in prin-
cipio erat uerbum. descendunt cum
adiungunt quia uerbum caro factum
est. **L. xvii. O. xviii. R. xviii.**
Et regressus est ihesus in uirtute
ipse in galileam. Et fama erit per uni-
uersam regionem de illo. Et ipse
docebat in synagogis eorum. et magni-
ficabatur ab omnibus. Uirtute ipse sig-
na miraculorum intellige. sicut ali-
bi iudei inquit. Ubi huic sapientia
hec. et uirtus. Sapientiam uidebit
cet ad doctrinam. uirtute uero ad opera
referentes. **L. xviii.**
Et uenit nazareth ubi erat mi-
sericordius. et intrauit secundum consuetu-
dinem suam die sabbati in synagogam
ihesus intrauit cum aliis. ut ad imple-

rit grā celesti ritū legis. Judeorum .v. .zay
 pprie synagoga dici solet. qmuis di ps ly
 cta sit ecclesia. Nraim ū nūqm apli xvi
 dixerunt synagogā. s; semp ecclām
 siue discernendi causa. siue quod it
 congregationē unde synagoga. z
 conuocationē unde ecclesia nom accē
 pit distet aliquid. qd scilicet con
 gregari z pecora solet. cūocari aū
 magis est utentiū ratione. ut sē
 homines. Ideoq; noue grē pplm u .B.
 si est doctoribus debē uocari ecclā.
 maiori dignitate cōuocati in uni
 tate fidei. Et surrexit legē. z tra
 dit est illi liber. pphe ysaię. Judici
 um fuit humilitatis: suscipe lecto
 ris officium. Verū etiā scēptura de ip
 so p ipsum nobis erat apienda z ad
 implenda. Et ut reuoluit librum: s
 inuenit locū ubi scēptum erat. s
 Spē dñi sup me ppē quod unxit
 me. euglizare paupibus misit me. s
 pdicare captiuis remissionē. z cecis
 uisū. dimitte contractos in remis
 sionem. pdicare annū dñi acceptū. s
 z diē retributionis. librū pphe clau
 sū accepit s; reuolutū legit. qā mi
 steriū incarnationis sue in pphe
 cis obscurū. z pūl suscepit imple
 dū. z post mortalibus apuit intelli

gendum. Uictus fuit in ucto mat's
 scō spū p consortibus suis. cui uncti
 onis sacramētū z manifestatio fuit
 qd in baptismo sup eū spē scs in specie
 colūbe apparuit. Paupib' id; genti
 libus euglizauit resurrectionē per
 pcones suos. captiuus id; pplō iudeo
 rum captiuato in peccatis pdicauit
 remissionem peccatorū. cecis id; pha
 riseis ū intelligentib' legem pdicauit
 uisum. hoc est intellectum scrip
 turarū. Contractos dicit ul' corde
 contritos. ul' legis onere pressos. annū
 dñi temp' pdicationis ei: diē retribu
 tionis ultimū iudiciū. hinc scēptū
 est. Si uos fili' liberauerit: uere li
 beri eritis. Et de contractis. Sacri
 ficiū dō spē contubulat: cor contritū
 z humiliatū dō ū despiciet. Et illud.
 Qui sanat contritos corde: z alligat
 conuictiones eorū. De anno dñi diē
 etiā dauid: benedices corone anni be
 nignitatis tue. De die retributionis
 scēptū est. fili' hominis uentur' est
 in glā sua. cū anglis suis: z tunc red
 det unicuiq; scdm opa sua. Et cū pli
 casset librū: reddidit ministro z se
 dit. Cū eēt in mundo dñs locut' est
 docens in synagoga: s; z ad celestia re
 gna regressurus reliquit officium

euglizandi ministris euglyz et rese-
dit in dextera patris. Stans legit
et libro reddito sedit: quia stando
in mundo opat est nobis uia pfici-
endi et sensu doctine. residens uero in
dextera patris docuit nos post labo-
rem habituros requie. Stare e-
nim opantis est. sedere uero quiescen-
tis uel iudicantis. Quicumque ergo p-
dicator uerbi surgat legat et re-
sedeat: hoc est opetur. p-dicet. et sic
p-mia quietis expectet. Reuolu-
to libro legit: quia ecclia misso spu
omnem ueritatem docuit. librum
plicatum ministro reddidit. quia non
omnia omnibus dicenda sunt: sed p cap-
tu audientium committit doctori
dispensandum. Et omnium in synago-
ga oculi erant intendentes in eum.
Cepit autem dicere ad illos. quod hodie
impleta est hec scriptura in auribus
uestris. Impletam dicit esse scripturam:
quia sicut illa p-dixerat ipse fa-
ciebat. **M. xx. R. iy.**

Exinde cepit ihc p-dicare et dicere.
R. Quoniam impletum est tempus. **M.** Pe-
nitentiam agite. **R.** Et credite eu-
glio. **M.** Appropinquabit enim re-
gnum celorum. Impletum est illud ni-
mirum tempus: de quo dicit ap-ls.

Postquam uenit plenitudo temporis
misit deus filium suum factum ex multi-
tudo factum sub lege: ut eos qui sub
lege erant redimeret. Amari-
tudinem radicis. dulcedo pomum con-
pensat. picula maris spes delectat:
dolorem medicine spes salutis mi-
tigat: qui desiderat nucleum nucem
frangat. Similiter si penitentiam
agat: qui uult ad eum bono. Preco-
nia christi narrare possunt qui ad
palmam indulgentie meruerunt
peruenire: unde per penitentiam p-dica-
tores eliguntur. Credite euglio: non
enim credideritis non intelligetis.
Non sunt bona opera ut sit fides:
sed fides p-cedit ut sequantur bona
opera. Sine fide enim impossibile est
placere deo. Regno terreno succedit
paupertas: paupertati uero christianorum re-
gnum sempiternum. Unum illud. Regnum
meum non est de hoc mundo. Omnis enim
honor terrenus spuma. fumus. somnium.

Ambulans autem iuxta mare galilee.
uidit duos fratres. symonem
qui uocatur petrus et andream fratrem
eius mittentes rete in mare. Erant
enim piscatores. **M. xxi. R. y. Lxxvii.**
Et ait illis. Venite per me: et faci-
am uos fieri piscatores hominum.

at illi continuo relictis retibus secu-
 ti sunt eum. Ex eorum arte futuri of-
 ficii opus p[ro]dit. Ut eni[m] pisces e mari
 ita homines e seculo in locu[m] superio[re] id
 est in lumen celestis habitaculi p[ro]hen-
 di sunt. Pri[us] aut[em] mittuntur pis-
 catores et mitterati ad p[re]dicandu[m].
 ut fides in uirtute d[omi]ni credatur ee-
 re in eloquentia. Quia u[er]o scriptura
 n[on] dicit relictis om[n]ib[us] s[ed] solu[m] relic-
 tis retibus secuti sunt eu[m]. indicium
 quod adhuc uolebat redire ^{ad sua} et fortassis
 ad adrena redire. **xxv R xl**
Et p[ro]cedens inde uidit alios du-
 os fr[atr]es iacobu[m] zebedei et iohem fra-
 trem ei in nauy cu[m] zebedeo patre
 eoru[m] reficientes retia sua et uoca-
 uit eos. Illi aut[em] statim relictis re-
 tibus et patre secuti s[un]t eu[m]. **Lxxv**
Factum est aut[em] cu[m] t[em]p[or]e ueneret
 in eum ut audirent uerbu[m] d[omi]ni. et ip-
 se stabat secus stagnu[m] genesareth
 Stagnu[m] genesareth idem dicit[ur]
 ee quod mare galilee. uel mare tybe-
 riadis. mare galilee ab adiacente
 p[ro]vincia e[st] dictu[m]. mare tyberiadis
 a p[ri]ma ciuitate. Porro genesar
 g[ra]eco uocabulo q[ui]si generant sibi
 auram d[omi]ni a p[ro]p[ri]etate lacu[m] ip[s]i. q[ui]a cris-
 pantib[us] aquis de se frequentes auram

excitat. Aqua quide[m] dulcis e[st] s[ed] hebe-
 lingue consuetudine om[n]is aquaru[m]
 congregatio siue dulcis siue salta
 mare nuncupat[ur]. Quod lacus in flui-
 ente iordane centu[m] q[ui]draginta sta-
 diis in longitudine. et xl extendit[ur]
 in latitudine. Quod a g[ra]co stagnu[m] siue
 mare p[re]sens scilicet designat. d[omi]n[u]s se-
 culi mare stat p[ro]p[ri]etate[m] stabilitatem
 p[ro]p[ri]etate[m] quietis adiit. deuicta mor-
 talitate labentis uite. Turbaru[m]
 conuenit. gentiu[m] in fide c[on]curren-
 tium t[em]p[or]is est. de quib[us] ysaias ait.
 Et fluet ad eu[m] om[n]is gentes. et ibunt
 populi multi et dicent. Venite. et ascen-
 dam[us] in montem d[omi]ni. Et uidit du-
 as naues secus stagnu[m]. Que na-
 ues circuncisio sunt et p[ro]p[ri]etate[m]. q[ui]s
 ih[esu]s uidit q[ui] de utroq[ue] populo qui sunt
 ei nouit. et misedit ad future uite
 t[em]p[or]is quietate[m] quasi ad lit[er]a p[ro]uehit.
 Piscatores aut[em] descenderant et la-
 uabant retia. Piscatores sunt do-
 ctore[m] qui nos retib[us] fidei c[on]p[re]hensos
 et de p[ro]fundo ad lumen elatos t[em]p[or]e uiuen-
 tium quasi littori aduehunt. Quasi
 eni[m] retia sunt c[on]p[re]hendere dictiones p[re]di-
 cantium. retinentes eos in fide quos
 capiunt. Retia na[m]q[ue] quasi retinen-
 tia sunt uocata. hec retia modo

larantur in capturā. in lota plican-
tur: quia nō exercenda est doctorū
lingua. nunc sumet cura geren-
da. Ascendens autē in unā nauē
que erat symonis. rogauit eum
ā tēra reducere pusillū. et sedens doce-
bat de nauicula turbas. Nauis
symonis ē ecclā primitiua de qua
paulus ait. qui opat̄ est pet̄ in
apostolatū circūcisionis. opat̄
ē et in int̄ gentes. una dicta quia
multitudinis credentiū erat cor
et anima una. De qua docebat t̄-
bas. quia auctoritate ip̄i ecclā
docet usq; hodie gētes. **Lxxv.**
Et cessauit **A** ccxix. jccxxii
autē loqui. dixit ad symonē. Duc
in altū. et larate retia ur̄a in cap-
turam. Quod symonē rogauit na-
uē ā tēra reducere pusillū. significat
ul' tempate utendū ūbo ad tur-
bas. ne in profunda sacramentorū tan-
tū eatur ut auditores nō intelligāt
ul' p̄ul in primis regionib' p̄dican-
dū. ut quod dicit̄ duc in altū. ad
remotiores gentes p̄tineat quib'
p̄ea p̄dicatū est. Ioh̄es crisostom'.
Habem' p̄ nauē eccliam. p̄ gubna-
culis crucē. p̄ gubnatore xp̄m. p̄
reti patrem. p̄ uento sp̄m sc̄m. p̄

uelo grām. p̄ nauis ap̄los. p̄ nau-
gantib' p̄phas. p̄ mari uet̄ testam̄
tū et nouū. Committam' g' nō pe-
lagi hui' profundo. ad p̄quirendā in di-
uinis s̄pturis margaritā latentē.
Et respondens symon dixit illi.
Preceptor p̄ totā noctem laboran-
tes nichil cepim'. in uerbo autē tuo
larabo rete. Nisi dñs cor illustue-
rit auditorū. doctor in nocte la-
borat. Nisi in supna grā larate
fuerint disputationes. frustra p̄di-
cator iaculat̄ uoces. quia fides nō
uerbi sapientia p̄uenit. s; diuino
munie. Et cū hoc fecissent. con-
cluserunt pisciū multitudinem
copiosam. Rumpēbat̄ autē rete eorū.
Rete rūpebat̄. quia nō ad confessi-
onē fidei tot cū electis etiā rep̄bi
intranit. ut heresib' eccliam scin-
dant. Rumpit̄ rete s; nō labit̄ p̄ict'.
quia suos dñs etiā int̄ p̄sequentū
scandala seruat. Et annuerunt
socii qui erant in alia nauy. ut
uenirent et adiuuaret̄ eos. Alia
nauis ē ecclā de gentib'. quia de
iudea non sunt tot credituri. q̄
ad uitā et̄nam s̄ p̄destinati. Re-
te enī rūpit̄ in ecclā circūcisionis.
qm̄ iudas p̄ditor et symon magnus

piscet nequissimi. et ananias et saphi-
 ra. et multi alij abierunt retro. an-
 tiam barnabas et paulus ad gentium
 apertum fuerunt segregati. Et ue-
 nerunt et impleuerunt ambas nauy
 culas ita ut mergerentur. hec im-
 pletio usque ad finem scilicet crescit. Mer-
 guntur hoc est in sumerfione p[ro]mun-
 tur: non enim sunt submersi; periculi-
 tate. In ap[osto]lis. In nouissimis dieb;
 erunt tempora periculosa: et homi-
 nes se ipsos amantes. Mergi ergo na-
 ues est homines in scilicet relabi. quos
 petrus adhuc in infirmitate positus
 demonstrat his uerbis. **L. xxvi.**
Quod cum uideret symon petrus: p[ro]-
 cidit ad genua ihesu dicens. Exi a
 me quia homo peccator sum domine. Stu-
 por enim circumdederat eum. et omnes qui
 cum illo erant. in captura piscium
 qua ceperant. Similiter autem iaco-
 bum et iohannem filios zebedei qui erant
 socii symonis. Carnale in ecclesia re-
 gnum spiritualium in quibus maxime christi
 persona eminet a se quodammodo repellit.
 non lingua sed moribus et actione. tunc
 res non posse pati regnum eorum: et tamen
 eos maxime honorant licet ab eis
 moribus et factis dissentiant. hono-
 rificentiam significauit petrus ca-

dens ad pedes domini: mores autem dissim-
 les in eo quod ait exi a me: quia ho-
 mo peccator sum domine. Unde tamen non re-
 cessit ab eo: quod significat spiritualis
 uiros non debet commoueri peccatis et
 uariis. ut deserant munus ecclesiasticum.

Et ait ad **L. xxvii. O. xxi. R. x.**
 symonem ihe. Noli timere. Ex hoc iam
 homines eris capiens. Carnale con-
 fortandi sunt a spiritualibus: ne de conscientia
 culpe sue timetis et aliorum innocen-
 tia stupentes scitatis iter formident
 aggredi. Quod autem sequitur. ex hoc
 iam homines eris capiens. ad petrum
 specialiter pertinet: cui dominus exponit quod
 captam piscium significabat captam
 hominum petri. **A. xviii**

Et crediderunt in eum discipuli eius
 et subducti ad terram **L. xxviii. O. xxii. R. x.**
 nauibus relictis omnibus secuti sunt illum. **GRS.**
 ta reliquerunt. quod in hoc seculo nichil amare
 studuerunt. In his docentur christum sequi.
 et seculari uite sollicitudine. ac patrie
 domus consuetudine non teneri. **hil.**
 Nota **.o.**
 quia uiso miraculo de captura pis-
 cium tamquam firmi credentes qui uo-
 cabantur non solum relictis; et omnibus re-
 lictis secuti sunt ihesum ad permanen-
 dum cum illo. Naues autem idcirco sub-
 duxerunt ad terram licet non postea re-

lorr

alorr

dicunt ad ppa: ut sic cauti serua-
rent ad usum quousq; in alicuius
possessione cūserent. Decebat enī
aplos quos dō formā uere religio-
nis toti mundo cōstituebat. n̄ sup-
be n̄ mū caute mundū cōtemp-
nere. qd̄ legimus philosophos feci-
se. Crates enī thebanū ut ait iero-
nimū ad iouinianū p̄iecto ī mare
n̄ paruo auri pondē. Abite inq̄t
pellū male cupiditate: ego uol
mergā ne ip̄e megar a uobis. **lxxi.**
Et cū cūlisset **lxxi. lxxviii.**
inde ih̄c. uidit hominē sedentem
ad theloneū. math̄m nomine et
ait illi. Sequere me. Et surgens
relictis om̄ib; secut⁹ est eū. Thelō
grece. latine uectigal nominat⁹.
Ad theloneū id ē ad curā dispensa-
tionēq; uectigaliū sedebat. p̄tina-
cit luc̄s in hian̄. math̄s qui et le-
ui dict⁹ est. Binomī enī fuit. Intel-
ligens math̄s quid sit dñm uera-
cit sequi scilicet imitari. sequit⁹
eū n̄ tam gressu qm̄ affectu. Reli-
quit enī p̄pa qui rape solebat alie-
na. et contēplū periculū quod ei
euenire poterat a p̄ncipib;. q̄a ue-
ctigaliū rationes incōpositas re-
liquisset. Ostendit itaq; ī matheo

qui publican⁹ erat nullū de salute
debe desperare siconūtat⁹. Publica-
ni nāq; uocant⁹ qui ul publice sce-
lerib; fedant⁹. ul publicū implican-
tur negotiū que sine peccato
aut uiy aut nullatenū possūt
amministrari. **lxxii.**

Post hec uenit ih̄c et discipuli
eius in iudeā terrā. et illic d̄morā-
bat cū ei baptizabat. **lxxiii. lxxv.**

Erat autē et ioh̄es baptizans in
enon iuxta salim. quia aque mul-
te erant illic. Et adueniebant
et baptizabant. **lxxvi. lxxviii.**

Nondū enī nullus fuerat in car-
cerem ioh̄s. Enon locus est ubi
aque abundant. Sali ū oppidū
est ultra iordanem sitū. ubi olī
melchisedech regnauit. Si ioh̄es
nullū baptizasset p̄t dñm dice-
ret quod melior fuisset ei bapti-
mū baptismo dñi. qui multos
baptizauit. **lxxvii.**

Facta est q̄ questio ex discipulis
ioh̄is. cū iudeis de purificatione.
Ostendit ioh̄es ad xp̄m bapti-
ri qui ueniebant ad eū. non uen-
tebant ad ioh̄em. uenientes ad
xp̄m. et inde turbati sunt discipuli
ioh̄is. Et uenerunt ad ioh̄em.

orl

xx

xx

B. in
cū.

B. in
cā.

et dixerunt ei. Rabbi. qui erat te
 cu[m] i[n] iordane. cui testimonium
 p[ro]hibuisti. ecce hic baptizat. et om-
 nes ueniunt ad eu[m]. Respondit io-
 h[ann]es et dixit. Non potest homo ac-
 cipere quicquid. nisi ei fuerit datu[m] de ce-
 lo. **xxviii. v. xi. & iiii. l. x.**
Ipsi uos in testimoniu[m] p[ro]hibetis
 et dixerunt. ego non sum x[ristu]s. s[ed] q[ui]
 missus su[m] ante illu[m]. **xxviii.**
Qui habet sponsa[m]. sponsus est.
 Amicus aut[em] sponsi q[ui] stat et au-
 dit eu[m]. gaudio gaudet p[ro]pter uoce[m]
 sponsi. Stat qui se humiliat.
 Unde ioh[ann]em st[atu]it. Non su[m] inq[ui]t
 digni corrigia[m] calciam[en]ti ei[us] soluere.
 Omnis ecc[lesi]a uirgo appellata e[st]. Vi-
 uerit enim dona di sunt. ut qui
 castitate[m] non habet corp[or]is castita-
 tem habeat anime. Que aut[em] e[st]
 uirginitas? Integra fides. so-
 lida spes. sincera caritas. De casti-
 tate ecc[lesi]e aut[em] ap[osto]l[us]. Desponsauit
 enim uos uni uiro. uirgine[m] casta[m]
 exhibe[re] x[rist]o. Sponsa g[er]it ecc[lesi]a.
 sponsus x[rist]us. amicus sponsi ioh[ann]es.
 stans in fide x[rist]i et audien[te] id[em] in-
 telligens et co[m]plens uoce[m] id[em] p[re]-
 cepta sponsi. Unde dicit. Hoc
 g[er]it gaudiu[m] meu[m] impletu[m] e[st]. Iu[m]

oportet cresce[re]: me aut[em] minui.
 hoc est illu[m] oportet dare. me aut[em]
 accipe. Iu[m] oportet gl[ori]ficari. me
 aut[em] confiteri. fama x[rist]i creuit
 postq[ua]m a mortuis resurrexit.
 fama ioh[ann]is minuta est postq[ua]m
 credit[us] e[st] non fuisse x[rist]us ut puta-
 bat. Cui rei attestat[ur] quod ioh[ann]es
 natus e[st] de crescentib[us] dieb[us]. x[rist]us cre-
 centib[us]: et quod ioh[ann]es capite minu-
 it[ur]. x[rist]us in cruce exaltat[ur]. Qui de
 sursum uenit sup[er] om[n]es est. Qui
 est de terra de terra e[st]. et de terra lo-
 quit[ur]: qui de celo uenit sup[er] om[n]es e[st].
 Et quod uidit et audiuit. hoc te-
 stat[ur]. Et testimoniu[m] ei[us] nemo acci-
 pit. P[ro]bat quod non potest homo
 accipere quicquid. nisi ei fuerit datu[m]
 de celo. Quod de terra e[st] id[em] terrenu[m].
 de terra e[st] et de terra loquit[ur]: hoc e[st]
 et terrenu[m] est. et terrena sapit ac di-
 cit. Et nemo talis terrenu[m] p[er]siste[re].
 accipit testimoniu[m] filij dei. Ani-
 malis enim homo non p[er]cipit ea q[ue]
 di sunt. hinc est quod paulus ait.
 Primi homo de terra terrenu[m]. Quis
 terrenu[m] tales et terreni. id[em] mor-
 tales a mortali. p[ro]p[ter] inobedien-
 cie d[omi]nati. nisi gra[ti]a celi remediu[m]
 sit contra. hanc q[ui]ppe dampna-

tionem paulo post uocat eugli-
sta uā dei sup incredulō manen-
tem. Quod dicit qui de celo uenit
erponit illud qui de sursum uenit:
ut p sursum intelligat celum. Qui
de celo uenit in mundum. unde
psalmista a summo celo egressio ei.
quod in ymno sic explanat. egre-
sus ei a patre. sup omis est ut pote
celestis patris equalis. Et quia ce-
lestis est: uera et celestia docet. Et
hoc est quod sequitur. Et quod ui-
dit cui omnia nuda et apta sunt.
hoc testatur. S; quia uide quodam-
modo a nobis procedit. audimus autem ab ali-
is: ut intelligat filium uide a patre
a quo habet id ipsum quod est. ideo sic
determinat. Quod uidit id: cogno-
uit. et audiuit hoc est a patre intel-
lerit. hoc testatur. Qui accipit
ei testimonium: signauit quia deus
uerax est. Signauit hoc est signum
posuit ipse xpc in corde ei quasi sin-
gulare et speciale aliquid. se esse deum
uerum: qui missus est nobis a patre do.
Hinc sequitur. Quae enim misit deus: uer-
ba dei loquitur. Non enim ad mensuram
dat deus spiritum. hominibus ad mensuram dat
deus spiritum: ut ait apostolus. alij quidem
dat per spiritum sermo sapientie. alij

sermo scientie secundum eundem spiritum. alij
fides in eodem spiritu. et cetera. Unico autem
filio incarnato dat non ad mensuram.
quare non nisi uerba dei loquitur. Qualis
ergo ipse celestis est: tales ab eo celestes sunt.
id est: per obedientem obedientem. per immorta-
lem immortales. Inde est quod sequitur. **Qui credit in filium. habet uitam et-
nam. Qui autem incredulus est filio. non uidebit uitam. sed ira dei manet super eum.**
Et quod cognouit ihesus quia audierit
pharisei. quia ihesus plures discipulos facit
et baptizat quam iohannes. quamquam ihesus non
baptizaret sed discipuli eius. **Et quod iohannes tra-
ditus est relictus iudeam et abiit iterum
in galileam.** Ad hoc seientiane famule
dei in ea epistola. lectis litteris tuis de
salute uestra. Utriusque de domino scriptum est.
et quia baptizabat plusquam iohannes.
et quia ipse non baptizabat sed discipuli eius
ut intelligeremus et ipsum quidem bap-
tizasse presentia maiestatis non tantum
manibus suis. ipsum enim erat baptismi
sacramentum. et ad discipulos pertinet
ministerium. Relictus dominus iudeam in
quam pharisei increduli quorum consilio
iohannes captus est: qui etiam cogitabat
eum persequi propter baptismum ipsum quod
crescebat. et quia per doctrinam eius legem in

intelligebant euacuari. Paucis itaq;
 de iudaico populo electis reliquit incre-
 dulos. legis litteram sequentes. que
 nemine ad perfectum duxit. et abiit
 in galileam id est spullem ipsi littere intel-
 ligentiam. **xxviii. R. viii. A. xxvi.**
Qum autem audisset quod iohannes tra-
 ditus esset: secessit in galileam. **xxix.**
Et relicta ciuitate nazareth. **viii.**
 uenit et habitauit in capharnaum
 et zabulon et neptalim: ut impleret quod dictum
 est per ysaiam prophetam. Terra zabulon
 et terra neptalim: uia maris trans
 iordanem galilee gentium. Populus qui
 sedebat in tenebris. uidit lucem
 magnam. Et sedentibus in regio-
 ne et in umbra mortis: lux orta est
 eis. Predicauit in finibus zabulon et
 neptalim: ubi prima captiuitas israel
 fuerat ab assyriis. et ex his duabus
 tribus non nulli uocauit apostolos: unum
 in psalmo. Principes zabulon. princi-
 pes neptalim. Terram zabulon in-
 telligit galileam que est circa tybe-
 riadem. et stagnum genesareth: et
 hec uia maris est. cum sit iuxta sta-
 gnum. Terra uero in qua tribus neptalim
 uicina tyris galilea gentium dic-
 ta est. per quam salomon in ea uiginti

ciuitates dedit hyr regi tyri desor-
 te tribus neptalim. Sic ergo lege. Ter-
 ra neptalim galilee gentium hoc
 est que est in galilea. uel que est ipsa
 galilea gentium. et que est uia maris
 uel iordanem uidit lucem. Populus qui
 sedebat in tenebris peccatorum. est
 gentilis populus. de quo ysaias prophe-
 uit. quia uideret lucem magnam id est
 crederet in christum qui lux mundi. Ido-
 lorum cultus et quelibet pessima opa
 sunt umbra mortis. quia significant
 anime mortem. sic umbra signifi-
 cat aliquid corporis. **xxiiii. & xxvii.**
Et circuebat ihesus in xlvi. **xxxi.**
 totam galileam. docens in synagogis
 eorum et predicans euangelium regni et san-
 ctum omnem languorem et omnem infirmita-
 tem in populo. Perfert se factus ihesus: ut
 que in prophetarum uoluminibus soliti
 erant legere. presentem operibus contue-
 rentur. Circuebat ut doceat doctorem
 esse expeditum et non acceptorem personarum
 languorum diuturnum morbum. infirmi-
 tas quelibet uel montanea. Et a-
 bierunt opinio eius in totam syriam: et optu-
 lerunt ei omnes male habentes ua-
 rios languorum et tormentalium comprehen-
 sos. et qui demonia habebant. et
 lunaticos et paralyticos. et curauit

on
la
xxii

xxxi
Rab.

eos. Et secute sunt eū turbe mul-
te de galilea ⁊ decapoli. ⁊ ierosoli-
mus ⁊ iudea. ⁊ de tūsiordanen. Abi-
it opinio eī id; fama p̄ totā syri-
am. Syria ē om̄is regio ab eufra-
te usq; ad mare magnū. ā capa-
docia usq; in egyptū. continen-
tē alias puincias palestina in
qua iudei habitant. Cornū di-
cit. acutal passionē n̄ diucur-
nas. Lunatici p̄pe sunt qui non
semp̄ sensū amittunt. s; aliqñ
do plunationes. unde demonē
lunaria tempa obseruare facien-
tes creaturā infamare cupiebāt.
Paralitici sunt contēti. ul' in-
brū dissoluti. Decapolis. ē quedā
regio decē urbū. De tūsiorda-
nē id; de loco qui ē ult' iordanē
fluuū. | **xxvii. R. xvii.**

Et detinebant illū ne discedet
ab eis. Quib' ille ait. Quia ⁊ alijs
ciuitatib' oportet me euangliza-
re regnū dī. q̄a idō missus sum.

Et cū uidisset turbas
ascendit in montem.

Et cum sedisset.

Vocauit ad se quos uoluit ip̄e.

Et uenerunt ad eū. ⁊ fecit ut eent
xii cū illo. cjs ⁊ apostolos nomi-

nauit. | **xlviij. M. xxx. R. xxx.**

Symonē quē cognominauit
petrū. ⁊ andrea fr̄m eī. iacobū
zebedei ⁊ iohem fr̄m iacobi. q̄bus
ip̄osuit nomina boanerges. qd̄ est
fily tonitru. philippū ⁊ bartho-
lomeū. mathm ⁊ thomā. iacobū
alpher. ⁊ symonē qui uocat' zelo-
tes. iuda iacobi. ⁊ iuda scarioth
qui fuit p̄ditor. Ad montana con-
scendit. ut turbas ad altiora tra-
heret. Sed turbis ascendē n̄ uo-
lentib; secunt' discipuli. Q̄b; sedē
loquitur. n̄ enī intelligerent il-
lū loquentē in maiestate sua. de-
rūtān̄ p̄babile est turbas quodā
m̄ a longe secutas ⁊ sermonē quē
maths ⁊ lucas diuise narrant
audisse cū discipulis in aliqua pla-
nacie latis montis p̄qm̄ dñs in
monte illos elegit ⁊ forte tunc
etiā multa eis dixit que sc̄ptān̄
habem'. Qd̄ siq̄s affirmare con-
tendat mathm ⁊ lucā n̄ unum
s; duos retulisse sermones. nullū
tam̄ phibet in hoc ope iuyra-
gulas p̄occupandi seu recapita-
landi colligi eos in unū. Mons
iste ē. ul' thabor ul' alī mont in
galilea. Mons significat ma-

uera p̄cepta. sedere p̄tinet ad digni-
 tate magistr̄. Uocauit quos uo- .B.
 luit. quia n̄ erat illorū studiū s; di-
 uine gr̄e ut in apostolatū uoca-
 rent. Un̄ iud. Non uos me elegi-
 stis; ego elegi uos. fecit quod es-
 sent duodecim. ut quadratum
 orbem fide sc̄e t̄nitatis insignir̄et.
 ⁊ salutē quā p̄dicarent suo quoq;
 numero cōm̄darent. Sicut e-
 n̄ septenario sic ⁊ duodenario
 numero signat̄ p̄fectio. p̄p̄t par-
 tes septenariū que in se multipli-
 cate reddūt duodecī. Horū figu- .Rab.
 ra fuere. xii filij iacob. xii p̄nci-
 pes plebis isrl̄. xii lapides in ues-
 te sacerdotis. xii fontes reperi in
 helim. xii panes p̄positionis. xii
 exploratores ā moyse missi. xii
 lapides altaris. xii lapides de ior-
 dane eleuati. xii boues sub ma-
 ri eneo. xii stelle in corona spon-
 se. xii fundamenta. ⁊ u porte ciui-
 tatis. Multis quoq; alijs figur̄
 p̄notati sunt apti ad dispensan-
 da diuina misteria. Notandū .B.
 quod sc̄ptura n̄ solū xii appel-
 lat ap̄los; s; ⁊ om̄s qui ā dō mis-
 si sunt p̄dicare. Ap̄ti enī grece.
 latine missi dicunt̄. Un̄ dñs

alibi. Sicut misit me pat̄. ⁊ ego
 mitto uos. Ap̄lorū p̄ata iuga nō .I.
 tam carne quā spū consociant̄.
 Petrus est cognom̄tū. ad distinc-
 tionē symonis chananē. Filij re .B.
 bedei in marco boanerges ex firmi-
 tate ⁊ magnitudine fidei nomi-
 nati sunt. quorū sublimē meri-
 tū in monte meret̄ audire con-
 trariū pat̄s p̄ nubē de filio conan-
 tis. hic ē fili n̄s dilectus. Iacobus
 alpheī ē q̄ frat̄ dñi nominat̄. q̄a
 maria uxor alpheī soror fuit ma-
 rie matris dñi. Simon chana-
 nē ā uico galilee qui dicit̄ chana.
 in luca sc̄bit̄ zelotes. Taddē ā luca
 iudas iacobi dicit̄. ⁊ alibi lebeus.
 q̄a t̄nominus fuit. Iste iudas fuit
 frat̄ iacobi fr̄s dñi. ⁊ ioseph ⁊
 symon. Un̄ ⁊ ip̄i fr̄s dñi uocaban-
 tur. Iudas scariothes ul' ā uico ī
 quo ort̄ est ul' ex t̄bu ysachar
 uocabulū sūpsit. ut quodā na-
 ticio in condēpnationē sui na-
 tus sit. Ysachar enī int̄p̄tatur
 merces. ut significet̄ p̄ciū p̄di-
 tionis. hic p̄uide int̄ ap̄los eligit̄.
 quia magna ē ueritas quā nec
 adūsari minis̄ infirmat.

Et accesserūt .xxv. l. xlvi.

ad eum discipuli eius. Et eleuatis oculis in eos. aperuit os suum docebat. *xxvi.*
 eos dicens. *xlvi.*

Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Discipuli a discendo sunt uocati. In eos dominus oculos leuauit ut qui intenta cordis aure uerbum percipiunt: latius saporis intimum suum accipiant. et audita patent intelligant. Hi enim sunt montes in altitudine montis ab illo qui specialiter est mons montium et sanctus sanctorum suscipiente pacem propter in cordibus suis scripta. Sic et moyses legem spiritualiter intelligens. in uertice montis in quo deus loquebatur ei per angelum suscepit uiam. scilicet in lapidibus scripta. Iua enim seruis: ista filius data est. Os suum dicit aperire qui in celsitudine patrie maiestatis positus celestis uite precepta docebat. ut ad motum spiritus eloquentis ostendat officium oris humani obedisse. hic enim aperuit os prophetarum qui in lege ueteri aperiebant ora prophetarum.

A. Apcio quoque oris significat sermonem domini plurimum esse. Pauperes sunt qui uoluntate sunt pauperes pro deo: non coactione inopie. Pauperes sunt humiles: quos spiritus superbie non inflat. Bene incipit: quia initium sapientie timor domini.

B. sicut initium peccati est superbia. Pauperes pro christo a peccato abstinent. scilicet calcant. illecebrosa non querunt. et uita merito prohibentur digni celestis regni: quia delectationis humane se cupiditate nudati. ut propheta dicens. Ego uero egenus et pauper sum. Et alibi. Me hi autem adherere deo bonum est: ponere in domino deo spem meam. *xxvii.*

Beati misericordes: quoniam ipsi possidebunt terram. Mansueti dicuntur quasi mansueti. hoc est tolerantel in iniuriis non reddentes malum pro malo. Misericordes uero sunt. qui nulla furoris accensione turbantur: sed in lenitate animi iunguntur perseverant. Misericordibus pollicetur dominus hereditatem terre uiuentium ubi nullus moritur. id est: quale habitaculum corporis ipse resurgens assumpsit: quia si prima consuetudine in terra nostre habitauerit christus in nobis nos quoque clarificati.

Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Lugentibus non temporalia dampna sed peccata sua et uirtutum spiritualium detrimta. stentibus scilicet de presenti miseria ac dedilatione honorum. consolatio preparatur eterna. Non autem nostra solum sed et ipsorum iubeantur commissa desistere. Sic

A.
B.
A.

B.

enim dñs sup peccatricē ciuitatē
 fletit ruiturā: ⁊ sup lazarū quē
 suscitauit mestis sororib⁹ ei cōpal-
 sit. Beati qui esuriūt ⁊ sitiūt iusti
 cū: qm̄ ip̄i saturabunt⁹. Esurien-
 tes ⁊ sitientes iusticiā saturabunt⁹
 glā dñi: ⁊ aqua fontis salientis in ui-
 tā etnā. hic apte institutum nūqm̄
 nos satis iustos estimare debet: sed
 cordianū iusticie p̄fectum semp
 amare. Est enī esurire ⁊ sitire iu-
 sticiā: uehēm̄t appetē eam. hinc
 psalmista. Ego autē cū iusticia ap-
 parebo in conspectu tuo: faciabor
 cū apparuit glā tua. **o** xxix.
Beati misericordes: qm̄ ip̄i mise-
 ricordia consequent⁹. Miseres sūt
 qui in quiblibet subueniūt mise-
 ris: quorū ueniuolo affectu ad oīs
 uitantū d̄s delectat⁹: ut misericordiam
 suā sit eis p̄statur⁹. Beati mundo
 corde: qm̄ ip̄i dñm uidebunt. Non
 exteriorib⁹ oculis s; corde uidebitur
 d̄s. sic alibi sc̄ptum ē. In simplici-
 tate cordis querite illū. hoc est
 enī mundū cor: quod simplex. Et
 quē admodū lūm̄ hoc uideri non
 potest nisi oculis mundis: ita nec
 d̄s n̄ p̄mundiciā cordis: qd̄ n̄ argu-
 it conscientia peccati: s; tēplum

dī sc̄m̄ est. **B**eati pacifici: qm̄ filii
 dī uocabunt⁹. Vtiq; filii similitu-
 dinē pat̄s habē debent. Unde filii
 dī om̄s animi sui mot⁹ subiciente
 rationi. in semet ip̄is pacifici eē
 debent sic d̄s. Et hec ē pax que
 dat⁹ in trā hominib⁹ bone uolun-
 tatis. Beati qui p̄secutionē paci-
 unt⁹ p̄p̄t iusticiā: qm̄ ip̄orū ē re-
 gnū celorū. Quicūq; p̄p̄t dñm p̄-
 dictis septem uirtutibus pollet.
 beati erūt si p̄seuerauerint. In ui-
 cat itaq; octaua sententia ad p̄-
 seuerantiam quecūq; t̄bulatio-
 nes emergat. Bene octaua senten-
 tia monet ad mart̄yrū in quo
 uera circūcisio ē ab om̄i peccato:
 quia octaua die iudei circūcide-
 bant⁹ in signū uere circūcisionis.
 Assignatis septē gradib⁹ p̄fectionis.
 congruit sp̄c sc̄i septiformis opa-
 tio. Nam timor congruit hu-
 milib⁹: pietas mitib⁹: scientia lu-
 gentib⁹: fortitudo esurentibus ⁊
 sitientib⁹: consiliū misericordib⁹:
 intellectus mundis corde: sapien-
 tia pacificis. Paup̄s enī sp̄ū id; **av̄s**
 n̄ inflata n̄ alta sapientes timēt: **ub̄s**
 ne p̄ hanc uitā p̄gant ad penas.
 Inde uenit⁹ ad scientiā diuine sc̄p-

a
ture ubi animā oportet se mutē
p̄bere pietate: ne efficiat̄ indocili
puerit̄ concertationib⁹. In t̄cio
gradu in q̄ scientia ē: lugeat̄ am̄
sio sūmi boni. In q̄rto gradu in q̄
esurit̄ iusticia necessaria ē forti
tudo: quia n̄ relinquit̄ sine dolore
quod retinet̄ cū delectatione. In
quinto gradu dat̄ laborantib⁹
evadendi consiliū: quia n̄ q̄sq;
adiuuet̄ a supiore. n̄ ē idoneus ut
se a miseris exp̄diat. Iustū ḡ con
siliū est: ut qui se a potentiore
uult adiuuari. adiuuet infirmi
orem. In sexto gradu ē cordis mun
dicia de conscientia bonorū opū:
ualens contēplari sūmū bonū in
tellectu sereno. In septimo gradu
ē ip̄a sap̄ia id; contēplatio uerita
tis. suscipiens similitudinē dī in
filiatione pacificationis. Septem
ḡ gradus sunt qui p̄fectū faciūt:
quare unū p̄mū qd̄ ē regnū celo
rū uarie nominatū ē. Octauū ū
id; p̄seuerantia p̄fectū p̄bat atq;
clarificat. hec autē differentia est
int̄ septē dona sp̄s sc̄i. ⁊ septē p̄no
minatas uirtutes. quod dona sūt
p̄mi mot⁹ in corde originēsq; uirtū
tū. uirtutes ū sūt effect⁹ donorū.

⁊ habit⁹ animi iā confirmati. Do
na dicunt̄ etiā sp̄s. ut in apocalyp
si. Uidit iohes septē sp̄s discurren
tes ante thronū dī. Sp̄s dicunt̄:
id; inspirationes que p̄cedunt ū
tutes. Et s̄c̄ dona solūm. n̄ meri
ta. uirtutes sunt ⁊ dona ⁊ meri
ta. In illis enī op̄at̄ d̄s sine nobis:
in istis op̄at̄ nobiscū. Ex timore
ḡ qui ē iniciū sap̄ie nascit̄ humi
litas. Sic de cetis. **o. xxx. L. xly.**
Beati estis cū maledixerint uob
⁊ oderint uos homines. **o. ⁊ p̄secu**
ti fuerint ⁊ dixerint om̄e malū
adūsum uos mentientes. **⁊ cū se**
parauerit uos ⁊ exp̄bauerint ⁊
eiecerint nom̄ ur̄m t̄qm̄ ma
lū. p̄p̄t̄ filiū hominis. Generalē p̄
ponit sententias. n̄ solū p̄sentib⁹
s; absentib⁹ ⁊ futuris conuenientē.
Nec int̄ est qd̄ sermonē ēuertit
supius dicens qm̄ ip̄orū ē regnum
celorū. ⁊ hic subiungen. beati estis
⁊ cet̄a. Maledicent uobis p̄sent
alit̄: ⁊ dicent om̄e malū in ab
sentia ur̄i m̄tientes. P̄sequi ē unū
inferre. ul̄ insidijs appetē. Sepa
rabunt uos excludendo a synago
gis. Uñ alibi. Ex̄t̄ synagoga faci
ent uos. Nom̄ ur̄m dicit nom̄

xpianorum quod sepe electū fu-
 it a gentib' r iudeis: nulla alia
 causa n̄ pp̄t filiū hominis. Gau-
 dete in illa die r exultate. qm̄ in
 celis ur̄a copiosa ē in celis. hoc dicit
 tur illis qui ibant gaudentes a
 conspectu concilii. qm̄ digni ha-
 biti sunt p̄ nomine ih̄u contu-
 meliā pati. Multa enī mercede
 celis ē multa patientib' in tris
 pp̄t iusticiā. Sic enī p̄secuti
 fuerūt p̄phas q̄ fuerūt ante uos
 patres eorū. Exemplo p̄pharū con-
 fortat illos. q̄a uera dicente solet
 p̄secutionē pati: nec tam̄ ido p̄phe
 defecerunt a p̄dicatione. **L l.**

Verū tam̄ ue uobis diuitib' qui
 habetis consolationē ur̄a. Cū su-
 pra regnū celozū paupū eē dicat
 ex opposito apparet quod ab hoc
 regno se alienat: qui consolatio-
 nem querit in tēporalib'. Non
 enī diuicie s; amor diuitiarū ī
 culpa ē: ut ecclesiastes ait. Qui amat
 diuitias: fruct' n̄ capiet ex eis.
 hoc ē qui nescit erogare paup'.
 carebit in posterū. V alibi legim'.
 beat' diues qui inuenit' est sine
 macula: q̄ post aurū n̄ abiit. nec
 sperauit in pecunia r thesauris.

Ue uobis qui saturati estis. quia
 esuriētis. Saturat' erat diues pur-
 purat' epulans cotidie splendide:
 s; diuū ue sustinebat qm̄do de lazari
 digito quē despererat. guttā aque
 querebat. Utiq; si beati s̄t semp̄ esu-
 rientes iusticiā: infelices sunt nul-
 lam ueri boni patientes famam.
 Ue uobis qui ridetis n̄c. q̄a lugebi-
 tis r fletib' uos. hinc salemō ait.
 Rius dolore miscebit': r ex̄ma gau-
 diū luct' occupat. Et iterū. Cor sa-
 pientū ubi tristitia ē: r cor stulto-
 rū ubi leticia ē. **L li.**

Ue cū benedixerint uobis om̄s
 homines. hoc psalmista deplorat
 ita. Qm̄ laudat' peccator in desi-
 deriis anime sue. r iniquus bene-
 dicit'. Cui n̄ minima pene pars
 ē. n̄ in̄ sua scelera n̄ arguit. s; in su-
 per q̄si bene gesta laudari. h̄p̄a enī
 peccati nutrix adulatio. sic in cul-
 pa ardentib' solet administrare. fo-
 m̄tum. sic flammis oleū. Et qm̄
 paupes esurientes r flentes maloz
 im̄bitate p̄bant': ita uacantes di-
 uiciis r epulis r risu. male obsequi-
 tū clientela maiore ad penā fouē-
 tur. Sedm̄ hec enī faciebant
 p̄phis patres eorū. Pseudo p̄phas

significat: captantes uulgi fauorem quasi futura proloquentes. Unde ezechiel. De prophetis insipientibus qui secuntur spiritum suum et nichil uident. Sed uobis dico: qui auditis.

Uos estis **o xxxi R. cu. L. chryv.** sal terre. Apostoli condientes genus humanum merito sal terre se nuncupati per uirtutem doctrine in saluendi reseruantes corpora eternitati. Sal enim cibum condit. carnes siccant: et predicatio a uerbibus et putredine uiciorum ulesam seruat suo creatori humanam naturam. Quod si sal euauerit. in quo salietur. Ad nichilum ualet ultra: nisi ut precipietur foras et conculetur ab hominibus. Quia homo conuersioni subiacet. et solus beatus est qui usque in finem perseuerauerit. ideo apostoli monentur in uirtute tradite sibi potestatis persistere ne accepti saporis sensu amisso. unificare corrupta non possint. et de ecclesia precipiti conculentur ab hominibus id: uile habeantur ab hominibus sicut aliquid conculcatum. Si sal euauerit id: si doctor condimento uirtutis relictus ad apostasiam redierit: quo alio corrigetur. hinc est illud cuiusdam

sapientis. Quis medebitur incantatori serpente percusso? Quasi sententia iude socio ipsiusque designari non immerito credas. qui philargiria uictus dominum tradere non dubitauit. Sicut sal infatuatum cum ad condendos cibos ualere desierit nullo iam usui aptum erit. neque terre ut lucas ait quam germinare prohibet neque sterquilimo quod agri culturam fecundare non sinit: sic qui recedit ab agnitione ueritatis. nec fructum boni operis ferre. nec alio excolere ualet. sed ab ecclesia eicitur: et in uerba irridetur. hic homo cepit edificare: et non potuit consummare. legimus urbes quasdam ita uictorum sale seminatae: ut nullum in eis germen oriret. Itaque sal in uerbum obest: et nisi ediat ad nichilum ualeat. Sic sal sapientie sine pace non uirtutis est donum: sed damnationis augmentum. In excusabilitate enim merebitur supplicium: qui si uoluisset potuisset uitare peccatum. Ido marcus ait. Habete in uobis saltem et pacem inter

Uos estis **o xxxii R. xxxii. L. chryv.** lux mundi. **lxii.** Non potest ciuitas abscondi super montem posita. Neque accendunt

lucernam ⁊ ponit eā sub modio. ⁊
 neq; sub lecto. neq; in loco absco-
 dito. neq; sub uase. s; sup candelab-
 rum. ut luceat omib; qui ī do-
 mo sunt. Sic luceat lux ur̄a co-
 ram hominib; ut uideant ur̄a
 bona opa ⁊ glificent patrem ue-
 strū qui in celis; fiducia p̄dican-
 di docet. ne apli abscondant ob-
 metū. ⁊ sint simile lucerne sub
 modio. s; tota libertate se pdāt ut
 simile sint ciuitati sup montē
 posite ⁊ lucerne ardenti sup can-
 delabrū. In itaq; sunt lux mun-
 di. q; illuminati a xp̄o lucē fidi-
 ⁊ scientie patent uerbo ⁊ exem-
 plo ministrāt quocūq; inceserūt.
 n̄ suā s; dī glām querentes. Misti
 ce mons intelligit xp̄e. ciuitas
 apli. leges celi suscipientes: uñ ⁊
 nos facti sum; ciues ap̄torū ⁊ dome-
 stici dī. Xp̄e lucernā accendit:
 dū testā humane nature flāma
 sue diuinitatis impleuit. Quam
 lucernā cotidie boni doctoris ac-
 cendunt alijs. id; accensam libere
 p̄dicant. lucernā subpone modio
 est: int̄ unū iudee gentis t̄mno
 ūbū fidi cohiberi. Modiu neut
 gn̄s ē uas: in quo m̄surat. Mo-

di masculini gn̄s ē illd qd m̄su-
 rat. siue sit annona siue uinū.
 Itaq; lex solū iudeis certū modū
 obseruantie m̄surat digne mo-
 dio cōparat. Vasi nomine ul
 lecti. designatur caro in q̄ aīa
 quiescit. Qui ḡ amore p̄sentis
 ulecebre occultat ūbū dī. q̄si
 sub lecto lucernā opit: quia ei
 concupiscentias carnis p̄ponit.
 In loco abscondito lucernā ponit
 qui uetis legis umbrā id; obseruā-
 tias luci euḡlice miscere laborat.
 Qui metu carnali occultat ūbū.
 ipsam carnē p̄ponit manifestati-
 oni ueritatis. ⁊ ita eam q̄si sub ua-
 se tegit dū p̄dicare trepidat. Sup
 candelabrū ponit lucernā. qui cor-
 pus suū ministerio dī subicit: ut
 supior sit p̄dicatio ueritatis. ⁊ inferi-
 or seruit corpus. In pauli. Casti-
 go corp̄ meū. ⁊ seruituti subicio.
 Ut sup candelabrū id; sup ecclām
 in qua septiformis gr̄a sp̄e lucet lu-
 cernā pone ē: incarnatū ūbū tā-
 qm ecclie caput p̄dicare. ut luceat
 n̄ solū iudeis sub modio legis s; oib;
 qui sunt in domo id; ecclia ul in
 mundo. Itaq; credentiū frontib;
 signū fidi solet affigi: ut qui ec-

.B.

.Rab.

.O.

.B.

.O.

.O.

.B.

etiam uoluerit in gaudiis ueritatis
palam queat intueri. **O** xxxiii.

Nolite putare quia ueni soluere legem
aut prophetas. non ueni soluere sed adimplere.

Propheta de se compleuit. et que prophetia in
firmitate audientium antea imperfecta
uel minus intellecta fuerant aperuit.

Ad hoc respondet quod ei posset dici. Num
quod dicet quod contra legem sit. Non inquit.

Non ueni soluere. id est destruere. Nota
quia impleri legem a christo fuit eam ces-

sare et opera eius euacuari. Promissiones
siquidem prophetie christus cessare fecit.

cum promissa optulit. figurata quoque
legis nichilominus terminauit. quando pro-

phetias figuratas succedere instituit. In
est illud. Usque ad iohannem leuitem et iherosolimitanum.

audis figurant et promittunt. sed et
tunc in antea figurata et promissa

succedunt. Moraliter etiam precepta
cessant secundum imperfectionem quam

populus habebant cum additum quod perfectum
est. ut ibi. Ego autem dico uobis. Vili-

gite primos uros. Uidentem itaque mo-

yses christum legis finem et consummationem
futurum. ac melioris testamenti fore

ministrum. precepit nichil excipiens
audiri eum per omnia cum diceret. Prophetam

suscitabit uobis dominus. ipsum audite. De
eodem ieremias. Ecce dies ueniunt

dicet dominus et consummabo super domum
israhel et super domum iuda testamentum no-

uum. non secundum testamentum quod feci pat-

ribus eorum cum educerem eos de terra egypti.

Et dabo leges meas in mentem eorum.
et in corde eorum super scribam eas. et ero

eis in dominum. et ipsi erunt mihi in populum.

Amen quippe xxxiiii. **L**ex enim
dico uobis donec transierit celum et terra.

iota unum aut uirgula unum non preteribit
ex lege donec omnia fiant. An nec

græcè nec latinè sed hebreè et in
preterit uerè. sed ideo nec græcè nec latinè

ansul est interpretari ut per am dico nobis
diceret uerè dico uobis. ne uel sceret

nudatum. Iohannes uel iota dicitur minima
littera lingue hebreæ et etià græcè. sic

apud nos minima littera dicitur. uel
aper est unum ductus littere in summu. sic

in b. et in d. uel titula una. Tale est
quod dicitur. donec omnia fiant sub

audis que de me scripta sunt non super
fluet aliqua litterarum figura. nec pars

figure in lege antequam transierit celum
et terra. Ostendit itaque quod etià que

minima putantur in lege sacramen-

talium spiritualibus plena sunt. et omnia
in euangelio recapitulantur. Preterit
etià dominus facilius maria mundi ele-

menta transire. quam minima legis

dicta. De figura huius mundi est dictum
 quia transibit: non de materia. Unde
 alibi. Caelos novos et terram novam
 promissa ipsi expectant in quibus iusti
 habitant. Iustice mandata mi-
 nima significant. p unum iota et
 unum apicem. **O xxxv.**

Qui ergo soluerit unum de mandatis
 istis minimis et docuerit sic homi-
 nes. minimus uocabitur in regno ce-
 lorum. Qui autem fecerit et docuerit.
 hic magnus uocabitur in regno celo-
 rum. Quia nichil de lege preteribit super
 uacaneum. Ergo qui soluerit unum de man-
 datis etiam minimis istis id est legis et
 docuerit sic. id est secundum id quod soluit
 non secundum id quod ego doceo et ipse legit.
 minimus uocabitur in regno celorum
 ubi non magni esse non possunt. id est ci-
 ues celestes despectissimum reputa-
 bunt eum licet hic elatus sit. Notat pha-
 riseos qui contemptis mandatis di-
 uinis et prophetarum traditiones statuiebant. Quod
 autem fecit et docuerit sicut ego
 dicitur super illud: hic magnus erit in ce-
 lis licet hic sit abiectus. Ma-
 gni quoque erunt et si non ad id magni
 qui faciunt et non docent. factores
 enim legis iustificabuntur apud deum.
 Qui uero minima mandata soluit

sive bene doceant siue nec bene
 nec male. parum iudicabuntur ut
 pote damnatione digni. sed non presu-
 minimi. Denique nihil potest docere
 iusticiam quam minima culpa destru-
 it. **U**t ita. Regnum celorum est ecclesia
 in qua regnant celi id est iusti qui
 enarrant gloriam dei et in ea mini-
 mus uocatur mandatum soluens licet
 docuerit sic homines sicut ego: quia
 cuius uita despicitur restat ut et pre-
 dicatione contempnat. Dico autem uobis.
 quia non habundauerit iusticia uestra
 plusquam scribarum et phariseorum: non in-
 trabitis in regnum celorum. Tale est
 hoc ac si dicat. Studete manda-
 ta implere atque docere. ego enim cuius
 uerba non mutantur dico uobis. quod nisi
 superaueritis in iusticia scribas et pha-
 riseos qui propter nouas traditiones
 iustiores reputantur: non regnabitis
 in celis. Nota cum iusticia sit uirtus
 unicuique reddens quod suum est. plures
 sunt partes iusticie quarum conuen-
 tu iustus efficitur. Religio enim que red-
 dimus deo quod suum est et pietas paren-
 tibus que sua sunt pro soluent. similiter
 uirtus que reddit maioribus et mino-
 ribus que sua sunt. nec non uirtus que
 pauperibus quod suum est largitur. hec

ingm̄ om̄ia ad iusticiā tāqm̄ pat-
tel integrale referunt. **xxvi.**

Aventus q̄a dictū ē antiq̄s. n̄ oc-
cides. Qui aut̄ occiderit: reus erit .i.
iudicio. Ego aut̄ dico uobis: q̄a
om̄is q̄ irascit̄ fr̄i suo. reus erit iu-
dicio. Pulchro ingressu op̄ legis
cepit excedē n̄ dissoluē. Ap̄t̄ nāq̄
motū animi ad nocendū fr̄i in
homicidio cōputari. cū p̄us non
attenderent homicidiū eē. n̄ pem-
ptionem corp̄is humani. Sensus
ē. Iudicio legis moȳsi reus est qui
occidit actu. s; ego dico uob̄ q̄a
iudicio celestis legis quā doceo.
reus ē om̄is q̄ irascit̄ fr̄i suo. In
quib̄dam codicib̄ addit̄ sine cau-
sa. s; radendū ē. quia ira penit̄ col-
lit̄. r̄ inimicos nr̄os amare iube-
m̄. Qd̄ si c̄tingat irasci. n̄ fr̄i s;
peccato irascendū ē. ut psalmista
ait. Irascimur̄ uidelicet peccato.
uñ r̄ sequit̄ nolite peccare. Qui
aut̄ dixerit fr̄i suo racha: reus
erit concilio. Qd̄ aut̄ dixerit fa-
tue: reus erit gehenne ignis. Ra-
cha ūbū ē p̄pe hebreorū. Racha
enī dicit̄ cenos id: inanis aut̄ ua-
cuus: quē nos uulgata inria abq̄
cerebro dicē possum̄. Qd̄ ḡ uacuy-

tatis obp̄briū dicit̄ fr̄i sc̄o sp̄u pleno
nimirū reus fit concilio ac iudicio
sc̄oz cōtumeliā sc̄i sp̄s iuitur̄. Frat̄
nr̄ est: qui i. xp̄m̄ credit. Qd̄ ū cre-
denti in d̄m̄ dic̄ fatue: impius ē in
religione. Qd̄ ḡ quē salem d̄s nun-
cupat conuicio infatuati sensus
laccesserit: p̄huiusmodi maledicto
et̄ni ignis pabulū erit: n̄ inde sa-
tisfecerit. Iusticia phariseorū ē ut
n̄ occidat̄: iusticia intratorū i
regnū d̄i. ut sine causa n̄ irascant̄.
Qd̄ n̄ occidit n̄ continuo ē magn̄
r̄ idoneus regno celozū: s; tam̄ al-
cendit alicūe gradū. P̄ficiet̄ aut̄:
si sine causa n̄ irascat̄. Lenius est
irasci s̄n̄ causa fr̄i. qm̄ dic̄ racha:
r̄ lenius dicē racha qm̄ fatue. Pri-
mo ē enī ira sola: p̄ea duo. ira r̄
uox indignationis. p̄ea tria. ira
r̄ uox r̄ certa exp̄ssio. Iudiciū ē ut
in q̄ adhuc dat̄ loc̄ defensionis. In
concilio n̄ iam cū ip̄o reo agit̄:
s; iudices int̄ se c̄fert̄ de supplicio.
In gehenna: certa ē dāpnatio. Ex-
p̄munt̄ itaq; p̄ modo peccati d̄m̄
se mansiones in et̄na dāpnatio-
ne. Nota qūis irasci fr̄i nisi sit
qm̄ conuiciari. sepissime tam̄ ad
accendit̄ ira ut r̄ nom̄ r̄ reatū

homicidij suscipiat. Vñ iohes ait.
 Qui odit fr̄m suū. homicida ē. Ra-
 cha ut quida aiunt int̄iectio est
 indignantis animi motū signi-
 ficans. s; qđ int̄iectiones in aliā
 linguā n̄ facile trāferunt coegit
 tam grecū qm̄ latinū int̄p̄tem
 p̄am ponē uocē hebraicā. Nom̄
 gehenne in ueterib; libris n̄ inue-
 nit. s; a saluatore p̄mū ponit̄ ut
 inferny cruciat; designet. Tractū
 ē itaq; a nomine loci excede ho-
 minū ibi int̄fectozū horribilis ac
 fetidissimi qđ dicit̄ gehennon id;
 uallis filiozū ennon. r̄ significat
 futura supplicia. In hac ualle luc̄
 erat consecrat; idolo baal. cui dem̄
 tia isrl̄ immolabat. r̄ filio; suos
 demonij; incendebat. Est autē
 locus ip̄e iuxta ierlm̄ ad radicē
 montis moria. ubi syioa fluit.
 hoc regū uolum̄ r̄ paralipomenon
 r̄ ieremias scribunt plenissime. r̄
 cōminat̄ ds se locū ip̄m implectu-
 rū cadauerib;. ut nequaquā uocet̄
 cofeth r̄ baal. sed uocet̄ poliandri-
 um id ē tumulū mortuozū. Quā
 reus erit gehenne ignis qui dixit̄
 rit fatue fr̄i suo: ḡ reconciliatio
 querenda ē a fr̄e leso. Et hoc est

quod sequitur.

xxvii.

Si ḡ offers munus tuū ad altare
 r̄ ibi recordat; fueris quia frat̄ tu-
 us habet aliqd̄ adūsū te. relinque
 ibi munū tuū añ altare. r̄ uade
 p̄us reconcitari fr̄i tuo. r̄ tē ueni-
 ens offeres munū tuū. Absurdū ē
 c̄lsmarinū fratrem s̄yta accide-
 rit credē querendū. Ergo ad sp̄ua
 lia refuge cogim̄. ut quod dictū
 ē uade p̄us reconcitari fr̄i tuo. s̄n
 absurditate possit intelligi. Nos
 sum; templū. altare ē fidel̄ interi-
 or. Cū ḡ in corde nr̄o ds uolum̄
 offerre orationem. si in aliquo
 lesim; fr̄em. p̄gendū ē n̄ pedibus
 corporis s; motib; animi ad recon-
 ciliationē. Si autē p̄sens sit. reuo-
 cand; ē i gr̄am postulando ueniā.
 si p̄us hoc corā ds fecis. **xxxvi. l. clxij**
Esto consentiens adūsario tuo
 cito dū es in uia cū eo. ne forte t̄
 dat te adūsari iudici. r̄ uider̄ t̄ dat
 te ministro. r̄ in carcerem mitta-
 ris. Am̄ dico t̄ n̄ eris inde donec
 reddas nouissimū quadrantem.
 loco consentiens habent greci
 c̄ynol̄on qđ int̄pretat̄ beniuolū
 aut benignū. Dū currim; in uia
 hui; sc̄li. quia licet adhuc opari.

xxvii

ammonem habere pacem cum omnibus
 hominibus quantum ex nobis est. Ne
 tradat te aduersari iudici id est cau-
 sa sit ut puniendus tradaris in ma-
 nus christi cui patet omne iudicium de-
 dit. Angelicum agnum dicit mini-
 strum: uenturum cum eo ad iudicium.
 Carcerem dicit tenebras exteriores.
 Quadrans generis nummi est: qui
 habet duo minuta. Unde cum unius
 euglistas uiduam dicat misisse quatuor-
 drantem in corbanam: et alius duo
 minuta: non est contrarium. Sensus
 est. Donec etiam minima peccata
 persoluas: non egredieris de carcere.
 In nouissimo quadrante intel-
 ligitur nichil remanere impunitum:
 sic solem dicere usque ad occasum: cum uo-
 lumus exprime aliquid ita exactum
 ut nichil relinquatur. Vel per quadran-
 tem possunt intelligi terrena pec-
 cata: terra enim quartum elementum
 est: a celo. Donec quod hic ponitur tale
 est quale illud. Sede a dextera mea:
 donec ponam inimicos tuos: sub pedibus
 tuos. Non ergo hic finem pene signifi-
 cat: sed semper soluere nouissimum qua-
 drantem: et nunquam persolues: quia non est
 ibi locus uenie. Vel aliter. Aduersarius
 in uia est sermo domini: contrarius

nostre carnalitati in hac uita: a quo
 ille liberatur: qui preceptis eius subdit.
 Iudex est christus: qui repugnantem sermo-
 nibus eius tradet exactori id est diabolo.
 Diabolus uero mittet eum in carcerem:
 id est in infernum: qui in hoc est minist-
 rus eius ut cruciet animas in infer-
 no usque ad diem iudicii: et deinde in
 ferri ignis cruciabit pariter demo-
 nes atque animas in corporibus. Ad litte-
 ram ita bene potest intelligi hoc
 capitulum. Dum es in uia hoc est dum
 dis ad iudicium cum iniuria consentis
 aduersario tuo qui iustam causam habet
 contra te: ne inde mittaris in car-
 cerem: et reddas ibi cruciatum quicquid
 abstulisti: usque ad nouissimum qua-
 drantem. **xxxvii.**
Auidistis quia dictum est antiquis: me-
 chaberis. Ego autem dico uobis: quoniam
 omnis qui uiderit mulierem ad con-
 cupiscendum eam: iam mechatur eam
 in corde suo. Pretermissis legis operibus
 prohibetur animi motus ad concupiscen-
 dum: sic superiora prohibent animi mo-
 tum ad nocendum. Aperte enim ueritas
 ostendit quia etiam solo uisu cum tur-
 pitate concupiscimus adulterium perpetuare.
 Quod uero lex precipit: non concupiscere
 uxorem proximi tui: putabant imple

mderi dū alienā non raperent
 uxorem. Iux̄ passionem ⁊ ppassi-
 onem hoc int̄ est qd̄ passio repu-
 tatur in uiciū ⁊ ppassio in inuicio
 culpe n̄ tam in crimine. Ergo ci-
 tatur in mulierē ppassione pcul-
 tal̄ ē. Si ū de cogitatione in affe-
 ctū cordis t̄nsierit ut ait dauid.
 t̄nsierunt in affectū cordis. de p-
 passione t̄nsiuit in passionē. q̄a
 n̄ dest ei uoluntas peccandi s;
 occasio. ⁊ ita in corde suo mecha-
 tur. Non enī dixit dñs q̄ concu-
 pient mulierem. s; qui uiderit
 mulierem ad concupiscendum
 id; hoc fine ut eā concupiscat.
 ⁊ si facultas det̄ in ea faciet̄. Sug-
 gessione. delectatione. consensu
 implet̄ peccatū. Suggestio fit
 p̄memoriā. siue p̄sensū corpis. a
 serpente fuit suggestio. in appe-
 titu carnali t̄q̄m̄ in eua delecta-
 tio. in ratione t̄q̄m̄ in uiro con-
 sensio. Delectatio ante consensio-
 nem ul̄ nulla ē. ul̄ tam tenuis
 ut p̄pe nulla sit siue consensu.
 Qui si in factū p̄cesserit satura-
 tur. s; p̄ea cū suggestio repetit̄
 maior accendit̄ delectatio. Sic
 trib̄ gradib̄ ad peccatū p̄uenit̄.

ita peccati tres sunt differentie.
 in corde. i factu. in consuetudine.
 t̄q̄m̄ tres mortes. Una q̄si in do-
 mo. altera q̄si ext̄ portā. t̄cia q̄si
 in sepulchro. Nomine mechantis
 om̄is carnalis concupiscentia de-
 bet intelligi. q̄ndo anima relicta
 superiori lege turpi uoluptate infe-
 riorū p̄stituta corrūpit̄. Q̄ enī. Ḡns.
 eo affectu concupiscit inuictam xxi.
 qd̄ etiā si nupta eet̄ nichilominū lib̄ i
 ea uteret̄ si posset. iam adulter iob.
 est qd̄ greco ūbo mechul dicitur. s;
 Quod si oculus tuus dexter scan- s;
 dalizat te. erue eū ⁊ p̄ice abste- s;
 Expedi enī t̄ ut pereat unū s;
 m̄brozū. quā totū corp̄ tuū mit- s;
 tat̄ in gehennā. Et si dextera s;
 manū tua scandalizat te. absci- s;
 de eam ⁊ p̄ice abste. Expedi enī s;
 t̄ ut pereat unū m̄brozū tuoz s;
 qm̄ totū corp̄ tuū eat in gehennā. s;
 Quia concupiscentia effi- hil.
 cientie cōpat̄. dāpnū corpis o-
 ciosū eet̄ relicto uoluntatis in-
 stinctu. Igit̄ in oculo ⁊ dextera.
 monstrat̄ affect̄ quozūlibet a-
 micorū. Q̄s a nobis truncare de-
 bent̄ si nos a deo arcere uolunt.
 ne dū eos lucrari uolum̄ ip̄i cū

.d. eis peani. Quicquid ergo diligis tan-
 tum quantum dextrum oculum qui cari-
 or est et quia sinistrum: si te impedit
 ad beatitudinem, pice abste. ne in-
 tres in gehennam. Ut consiliarius
 tuus intelligit oculus tuus dexte-
 rae in diuinis te docet. Iuu etiam
 respue: si in aliqua heresim te co-
 nat inducere. Dextra manus est: ad-
 iutor et minister in diuinis opibus.
 .m. Totum corpus tuum intellige te et a-
 micos et famulantes. sicut membra
 inuicem sibi seruentia unum corpus
 sunt in quibus homine. Ut ita. Quia de
 concupiscentia mulieris dixerat
 cogitationem et sensum ad diuisa uoli-
 tantem oculum nuncupauit: per dex-
 teram accipit iniciu uoluntatis
 ad effectum. Ita quidem quasi membra anime
 dicuntur dextera copatione corporis
 cuius fragilitate periculis sunt ad
 peccandum. Sunt etiam qui per oculo
 dextrum contemplationis studium
 accipiunt: et per dexteram manum
 actiue uite occupationem. Cui
 ergo expedit: de altero transeat ad al-
 .d. **D**ictum est autem quicumque di-
 miserit uxorem suam: det ei libel-
 lum repudij. Ego autem dico uobis:
 quia omnis qui dimiserit uxorem

sua excepta fornicationis causa: fa-
 cit eam mechary. Et qui dimis-
 sam dixerit: adulterat. Moyses
 dari iussit libellum repudij propter du-
 riciam maritorum: non concedens dis-
 cidium: sed auferens homicidium. Mul-
 to enim melius licet lugubrem eue-
 nire discordiam: quam per odium sanguine
 .d. fundi. Unde dominus alibi de hoc in-
 rogat respondit. Hoc moyses
 propter duriciam uerbum fecit. Quicquid
 enim durus est cui displicet uxore
 cum cogitaret libello repudij da-
 to iam sine periculo eam posse alteri
 nubere: temerariam iracundiam
 facile temeraret: ut et uxorem
 nullatenus occideret: et eam abice-
 re uel penitus omitteret uel differret.
 Quod ergo dimittendi mora quesuit
 significauit se nolle disidium. Vi-
 detur quia libellum inter cetera causa
 repudij et licentiam nubendi alteri
 continebat: cum dominus opera legis ex-
 cedens omni molestia excepta cau-
 sa fornicationis pro fide coniugij
 sustineri iubeat: et aduicem subnu-
 bere uiro prohibeat. Quod si quis tale
 dixerit: priore uiro uiuente sub
 adulterij crimine sit. Propterea in
 causa fornicationis licet dimitti

uxorem: quia illa pmo esse uxor
 noluit que fide marito n̄ seruauit
 & quia scriptura dicit. Quod adultera
 trahit: stultus & impius est. Quisq̄
 tam causa fornicationis uult ab
 iere uxorem: p̄or eē debet a forni
 catione purgatus. Jeronimū occē
 ano in illa eplā. Plurē anni sūt.
 Precepit dñs uxorem n̄ debē dimit
 ti excepta causa fornicationis: &
 que dimissa fuit manē innuptā.
 Quicquid uirū iubet: hoc conse
 quē redundat ad femina. Neq̄
 enī adultera uxor dimittenda
 est: & uir mechus tenendus. Alie sūt
 leges cesariū. alie xp̄i. Apud illos
 in uirū pudicitie frena laxantur:
 apud nos qd̄ n̄ licet feminis eque
 n̄ licet uiris: & eadem seruit̄ pari
 conditione censet̄. Et cū scriptū .a.
 sit. p̄didisti omnē qui fornicatur
 abste. n̄ est fornicatio tantū stu
 p̄ri s; generalit̄ que a lege dī aber
 rare facit. Igit̄ si sacrificare idolis
 aliquē cogat uxor. ul̄ aliū sceleri
 bus cōmunicare causa huiusmodi
 fornicationis utiq; dimittenda ē.
 iuxta illud. Si ocl̄s tuus scandali
 zat te. erue eū & p̄ice abste. Si uī .o.
 uxor n̄ conat̄ uirū criminibus

applicare: non est abicienda istius
 modi fornicationis causa. Coniu
 giū enī bonū naturale ē qd̄ diffun
 ditur int̄ om̄s. etiam int̄ infide
 les. Inde est illud ioh̄is ad herode.
 Non licet t̄ habē uxorem fr̄is tui.
 Adulteriū enī erat ut ait ioh̄es
 crisostom̄ sup̄ illū locū. Philippus
 nāq; fr̄at̄ herodis. maritus herodi
 adis erat & gener̄ patris eī arethe
 regis ut ieronimū ibidē asserit. Qd̄
 etiā int̄ fidelem & infidelem con
 iugiū sit: docet ap̄ls dicens. Si q̄s
 fr̄at̄ uxorem habet infidelē & hec
 consentit habitare cū illo: n̄ di
 mittat illā. Est aut̄ cōiugiū uiri
 & femine federatio legitima. p̄ qm̄
 licet eis ad usū carnis p̄misceri:
 scdm̄ diuinas & humanas leges. No
 ta in coniugio scē trinitatis ue
 stigiu. Est enī uir p̄ncipiū unde
 mulier. utrūq; p̄ncipiū. unde p̄
 cedit & terciū. Coniugiū institu
 tū est in paradiso ante peccatū
 ad officiu p̄creandi p̄ peccatum
 ū etiam remediū ē ad euitandā
 fornicationem. Qd̄ aut̄ legis tē
 pore licebat uni multas habere
 uxores. ut p̄pls dī augeret̄ conti
 git: s; nunc minime licet. quia

pp̄ls di iam auct̄ est. Tunc etiā
p̄ceptū erat ut unusquisq; de t̄bu
sua uxorem ducet ne t̄bus p̄mis-
cerent. ⁊ ne t̄siret possessio unū
in possessionē alterius. q̄a terra p̄
t̄bus diuisa erat. Nunc aut̄ in-
stitutū ē ab ecclia ut n̄ de sua s;
alia p̄sapia uxorem quis ducat
ut augeat̄ caritas. quia p̄ uxo-
rem quā q̄s ducit. totā illi p̄ge-
niem magis diligit. Coniugiū
ū facit manifestus consensus
legitimarū p̄sonarū. Multa q̄p̄
pe sunt que coniugiū impediunt.
ut cognatio. publicū uotū. sac̄
ordines in ecclia latina. impotē-
tia reddendi carnalis debiti. hec
ū p̄uenit infirmitate. ul̄ defectu
m̄brozū. seu frigiditate nature. .a.
Coniugiū bona sunt. fides. spes
p̄lis. sacramētū. Fides thori ē uin-
culū pudicitie. id ē pactio coniu-
galis qua neut̄ licet ante mortē
alteri alij cōmisceri. In spe p̄li ē.
ut suscept̄ sui religiose educat̄.
Sacramētū ē xp̄i ⁊ ecclie. quia
sicut uxor unū uiri ⁊ uir unū ux-
oris est. sic xp̄s unū sponse id est
ecclie sponsus est. ⁊ ecclia unū
sposi id ē xp̄i sponsa ē. ~~xxx~~

Audistis quia dictum ē n̄ peiera-
bis. Reddes aut̄ d̄no iuramēta tua.
Ego aut̄ dico uobis n̄ iurare oī-
no neq; p̄ celū quia thron̄ d̄i ē.
neq; p̄ terram quia scabellū pe-
dum ei est. neq; p̄ ierosolimam
quia ciuitas ē magni regis. Ne-
q; p̄ caput tuū iurabis q̄a non
potes unū capillū albū facere
aut nigrū. Sit aut̄ sermo uir-
est est. non. n̄. Quod aut̄ his ha-
bundanti ē. a malo ē. In lege p̄-
ceptū est n̄ iurari n̄ p̄ d̄m. n̄ qd̄
bonū sit. s; ne iudei pessima con-
suetudine iurantes p̄ creaturas
crederent eas ueneranda. Eugl̄m
aut̄ n̄ recipit iuramētū. cum
om̄is fidelis sermo p̄ iure iuramē-
do sit. Non est hoc contrarium
ap̄lo. qui sepe iurauit dicens. ecce
coram d̄o qm̄ n̄ m̄tor. ⁊ qui est
benedictus in sc̄la scit quia non
m̄tor. n̄ quis dicat n̄ eē iuratio-
nem. quia non dixit p̄ d̄m neq;
p̄ aliqd̄. Que defensio ridiculosa
ē. Iurauit etiā dicens. Corde
m̄tor p̄ gl̄am ur̄am. Un̄ p̄ce-
pit non iurare n̄ necessitate.
ut cū uident̄ homines pigri ad-
credendū. Unde n̄ dixit malū ē.

si a malo: id est si cogaris iurare de ne-
 cessitate infirmitatis eorum quibus ali-
 quid suades uent. Tu enim non pec-
 cas qui bene uteris iuratione que
 quis bona non sit. tam est necessaria.
 si ille peccat cui infirmitate tu iu-
 rare cogaris. Neque per celum hoc addi-
 dit suspensionem ueteris contuma-
 cie condempnans. Erat enim iudeis
 religio iurare nominibus celi et ter-
 re ierusalem et capitis sui. quibus in di-
 contumeliā uenerationē iuran-
 do deferebant. Quid enim moniti e-
 rat iurare per celum sedem dei. per terram
 scabellum pedum eius. per ierusalem urbem
 ob insolentiam et peccata inhabitan-
 tum in breui destruendam. cum per ser-
 uam in yfomatione ecclesie que ma-
 gni regis est ciuitas esset constitu-
 ta. Uetat itaque ne aliqua causa non
 iudicat iurare per creaturas. Celum
 throni dei dicit. quia celsitudine nec
 non pulchritudine sua sanctas animas
 significat. in quibus deus iudicat. spu-
 aliter enim iudicat omnia et a nemine
 iudicatur. Terra uero scabellum pedum eius
 nuncupatur. quia multice significat
 peccatores qui per iusticiam in infimis
 ordinantur: et sub lege puniuntur. Sa-
 cramenti consuetudinem remouens

uite nostre negotia in ueritate con-
 stant. et abiecto fallendi affectu
 simplicitate loquendi prescribit ut
 quod est esse. quod non est non esse dicantur. Tu-
 est enim sermo noster. est. est. non. non.
 cum gemina ueritate cordis et oris
 affirmantur uel negantur. **xxxv**
Audistis quia dictum est. oclum pro
 oculo. et dentem pro dente. Ego autem
 dico uobis. non resistere malo. In lege
 est retributio. in euangelio gratia. Quia iudi-
 modum excedebant in uindicta. ideo
 concessum est eis ut si omnino condo-
 nare uoluerit malefactoribus suis.
 saltem equalitatem attenderet ibi et
 non excessum: scilicet ut per membrum ablato
 simile membrum acciperet de inimico.
 In euangelio autem non debemus resistere ma-
 lo id est per malum: sed in bono uincere
 malum. Nec istud est contrarium iudici-
 bus precipientibus suspendi latrones.
 si sola iusticiam ibi attendant et non
 odium uel aliquid sibi commodum. Equum
 est enim ut recipiat quisque quod fecit.
 sed quia uiscendi libido uiciosa est: hoc
 discernere et uindicare deo iudicibusque
 suis reseruandum est. **xxxviii** **l** **luy**
Sed si quis te percusserit in dexteram
 maxilla tua. prebe ei et alteram. Ne
 dicus animarum quos ad curandos

hil.

Rab.

hil.

.oy.

s

s

.l.

s

s

a

oy i

primos instruit. omnia que ad salutem primorum ualere possunt. tolerare precipit. Et pertinet ad misericordiam ut tamquam filius egrotantibus uel freneticis. si salus morum id erigat. multa patienter donec infirmus curatus censeat. Quid tam mirum quam percipienti maxillam prebere? Nonne omnis indignantis impetus frangitur ira sedatur? Et per patientiam ille inuitatur ad penitentiam. Secundum mysticos in te electus iubemur prebere alteram dexteram: uisus enim sinistra non habet. Si nos hereticus in disputatione percusserit et dextrum dogma uulnerare uoluerit: opponatur ei et aliud testimonium de scripturis. Nobilitas secundum deum est dexteram: nobilitas autem secularis sinistra. Ergo quicumque contempnitur propter christianitatem: non curet contempni secundum honores seculi. Et illi qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tolle: remitte et pallium. Per tunicam et uestimentum: accipe omnia que temporaliter possidemus. Si enim de necessariis hoc impatium est. quanto magis de superfluis? Magna questio est: utrum hoc etiam de seruis accipiendum sit. Et si ab isto domino accommodati ad deum

colendum regantur quam a cupienti auferre: nescio utrum quisquam audeat dicere eos debere contempni ut uestimentum. In greco est pallium. lucas si ponit uestimentum. **xxxviii.** Et quicumque te angariauerit mille passus. uade cum illo et alia duo. Non solum tuam ut cleuites aliter canonem. sed et te ipsum prebe angarianti: non tam pedibus quam animo compassionis affectu paratus multo plus seruire quam precepit. Per mille passus quam iter sabbi sancti in quo seruilia opera prohibentur. licitum opus intelligimus: quod et mulienarius designat qui perfectionem significat. Idcirco dicit mille et duo milia. ut non solum corpore sed spiritu et anima perfecte deo seruamus mansuete tolerando que propter ex infirmitate intulerit. Hic ea uindicta non prohibetur que ad correctionem ualeat: sed huic uindictae non est idoneus nisi qui odium dilectione superat. Non enim odit patrem filium castigando. Qui peccata danda ei: et uolenti mutuari a te ne aueritatis. Duo genera beneficii complectitur uel cum beniuole dantur. uel cum reddituro commodantur. Omnia autem petentia tribue inquit lucas. Non dicit omnia petentia sed illud quod iuste potes. Quod si illi

ta petat. indicanda est iusticia. ne
 cum in anem dimittal. Itaq; non
 solum de elemosinis hoc intelligendū
 ē. quia etiā diuites n̄ semp dare pos-
 sent. s; de pecunia que nūq̄m deficit
 id ē de sapientia. quā tantomagis
 retinet q̄nto plus eam p̄ deo petenti-
 bus distribuit. Ergo uolenti mutu-
 arate sapientiam ut alios doceat.
 ne auertant. quia qd̄ alios docebit
 p̄t̄ reddetur a dō. **I. lu. 9. xxxviii.**

Et qui auferit que tua sunt. ne
 repetat. De ueste. fundo. iumento r̄
 gñalit̄ om̄i pecunia dī. Docet enī hī.
 humani iudicij uitanda eē arbitra-
 cū dāpn̄ uoluntate ut p̄ spem fu-
 turorū bonorū sc̄larem suppellecti-
 lem contēpneret. manē gentiū
 cupiditatē arguam. **I. lu. 9. liii.**

Et p̄ ut uultis ut faciant uobis
 homines facite illis similit̄. Qua
 caritas patiens ē benigna ē. n̄ tan-
 tū inimici iniurias fortit̄ sustinet.
 s; amici quoq; grām benigne p̄ue-
 nit. ut beneficū ad amorem aliū
 trahant. Unde nec ait p̄ ut faci-
 ut̄ facite. s; p̄ ut uultis ut faciat̄
 uobis facite ut. **9. xl. I. lu.**

Auidit̄ quia dictū ē. diliges primū
 tuum. r̄ odio habetis inimicū tuū.

Ego autē dico uobis. Diligite inimicōs
 ur̄ōs. Om̄is homo primū esse censen-
 dus est. Multi putant sufficē uir-
 tutibus n̄ odisse inimicōs. s; eos dili-
 gere humanā naturā n̄ pati. Nō
 uident quia moyses. samuel. r̄ ste-
 phanū p̄ inimicis orabant. r̄ mor-
 tuos dauid plārit inimicōs. Non
 uident quia dñs ip̄ossibilia non
 uisit. hoc paul' testat̄ dicens.

Maledictū r̄ benedicim'. blasphemā
 māt̄ r̄ obsecram'. Benefacite hīs
 qui uos oderunt. Inde paul'. Si
 esurierit inimicus tuus ciba illi.
 si sitit potū da illi. Noli negare qd̄
 dō nulli negat. q̄muis sit blasphemū
 r̄ impius. Sine discretionē om̄ib; in-
 digentib; simplicit̄ tribuam'. n̄ queren-
 tes cui s; quare dem'. Quisq; enī in
 quacūq; necessitate morturo suc-
 currē potest. si n̄ fecerit occidit.

leṛ i epla
 ad romanōs

Et orate p̄ p̄sequentib; r̄ calūpni-
 antib; uos. ut sicut filii pat̄s ur̄i q̄
 in celis ē. hec sc̄ptura fiant filii ei.
 pupilli r̄ uxor ei uidua. r̄ quod dñs
 dicit alibi. Ve t̄ capharnai. n̄
 sunt contraria huic. q̄a n̄ optan-
 do s; p̄dicendo huiusmodi sc̄pture i-
 ueniunt. Iohes apl's dicens. si q̄s
 scit peccare frat̄r suū peccatū

non ad mortem: postulabit et da-
bit ei dñs uitā. apte ostendit n̄ p
om̄i fr̄e orandū. Ergo cū dñs p
psecutorib' orare iubeat: patet ali-
qua peccata fratru eē grauiora
psecutione inimicorū. Peccatum
ad mortē est: cū xp̄ian' oppugnat
xp̄ianū adūsul grām dī et nūq̄m pe-
nitet. Qua p̄p̄t dñs in cruce ait.
Pat. ignosce illis quia nesciunt
qd faciunt. et beat' stephan' orat
p eis qui eū lapidabant. q̄a n̄dū ī
xp̄o crediderant. Et p̄p̄tēa credo
n̄ orat apl's p alexandro. q̄a iam
frat' erat: ubi dicit. Alexander
erari multa mala m̄ ostendit: red-
dat illi dñs sedm̄ opa illi. hec diffe-
rētia iudā a pet' distinguit. n̄
quia penitenti n̄ sit ignoscendū.
ne contra dñi sententiā qua semp
ignoscendū penitenti fr̄i p̄cipit
ueniam'. s; quia magnitudo pecca-
ti misit eū in desperationem cū
dirisset. Peccauit: tradens sang-
nem iustū. Quod fortasse ē pec-
care in sp̄m sc̄m: scilicet oppugna-
re p̄inuidiā fratnā caritatē. Quod
peccatū neq; hic neq; in futuro
remittet'. Qui solē suū oriri facit
suy bonos et malos: et pluit super

iustos et iniustos. Probabil' accipien-
dū est hoc de sole cōmuni et de pluuia
aque: qm̄ de sole iusticie. et de pluuia
doctrine ueritatis. Sol enī sp̄ualis
n̄ orit' n̄ bonis: qd' plangit' iniqui
in libro sapientie salemonis dicen-
tes. Sol non ē orit' nob'. **xl. l. v.**

Si enī diligatis eos qui uos diligunt.
quam mercede habebitis. Nonne
et publicani hoc faciūt. Et si bñ
feceritis his qui bñ uobis faciunt.
que uobis grā. Siquide et peccato-
res hoc faciūt. Et si mutuū deder-
itis his a quib' sp̄atis recipere. que grā
ē uobis. Nā et peccatores peccatorib'
fenerantur ut recipiant equalia.
Et si salutaueritis fr̄s ur̄os tantū.
nonne et ethnici hoc faciūt hoc
faciūt. Si talē int' se natura du-
ce nor̄t eē bñfici: q̄ntū nob' grad'
p̄fessionis eximior. necesse ē ut cura
uirtutis sit uberior. q̄m̄ etiā non
amantes caritatis sinu āplectam'.
Peccatores sunt ualde iniqui.
et grauib' peccatorū sarcinis onera-
ti. Magna enī distantia ē inter
peccantes et peccatores. sic int' ridi-
culos et irrisores. int' scribentes et scri-
ptores: nā etiā iusti peccant. fene-
rant' hoc ē cōmodant: salutauit' s

ide salute optauit. Et hinc grece di
cuntur gentiles. 1 01

Ueritatem diligite inuicem ut
beneficite. et mutuū date nichil inde spā
nt. Sciendū ē quia mutū n̄ causa neque
n̄ tenari s̄ s̄ fraudari timuer̄. Hinc i
firmitati diuina medet̄ auctoritā. dicit̄.
Et mutuū date nichil in spāntes. id est
n̄ i homine spem mercedi figat̄. s̄ i
dō qui uob̄ reddet qd̄ illo uob̄ fa
uerit. Hinc illud ē. Mutuabit̄ peccator
et n̄ soluet. iust̄ aut̄ miseret̄ et retribuet.
Et erit m̄ces uā multa. et erit filij al
tissimi. quia ip̄e benigni ē sup̄ ingratos
et malos. Vn̄ filius dī ē natus. iusti ū
s̄ et filij p̄ adoptionē. Heredes quippe
dī. coheredes aut̄. Quāto ḡ ex celsius
est p̄mū. tanto debet impensius eē officij.
Benigni ē altissim⁹ d̄s sup̄ ingratos et
malos. ut bona t̄poralia largiendo. uel
eos ad celestia insp̄ando. Istote ḡ nisi
credes. sic ē pat̄ ur̄ misericors ē. Natura
dī impassibilis est. Sicut aut̄ zelat̄ s̄
aliquo luore. uasct̄ s̄ aliq̄ p̄bationē.
Sicut enim
p̄mittit eū sine alicui⁹ sue p̄uitatis cor
rectione. ita est patiens sine ulla pas
sione. et misct̄ s̄ aliq̄ dolore. Istote ḡ uō
p̄fecti. sicut pat̄ ur̄ celestis p̄fectus ē.
Sicut similitudinis ē n̄ q̄ntitati. Sens⁹
ḡ talis ē. Put̄ potest p̄fecti estote. ut

quasi p̄delle etiā inuicem. qd̄ d̄m fa
cē manifestū est. 01 xli.

.xxxij.

Atendite ne iusticiā ur̄am faciatis
coram hominib⁹ ut uideamini ab eis. Ali
oquin mercedē n̄ habebit̄ apud p̄m̄
ur̄um qd̄ i celis est. Hoc est n̄ hoc sine ius
ticiā faciatis corā hominib⁹. ut laudē
humanā ab eis queratis. Alioquin idē
si alit̄ iusticiā faciatis. n̄ ita ut d̄s singla
rit̄ sit in causa. n̄ in habebit̄ m̄cedē
apud ip̄m. Laus hominū n̄ debet apperi.
s̄ subseq̄ ut exemplo inuicet̄ alios.
Iusticiam intellige ieiunū cont̄ concupis
centiā. carnis. elemosinā cont̄ concupis
centiā oclor. orationē cont̄ sup̄biā uite.
de quib⁹ mox subdit̄. quia intentionē s̄
debent. Cū ḡ facies elemosinā noli tu
ba canē ante te sicut ypocrite faciunt
in synagogis et in uicis. ut honorificē
t̄ ab hominib⁹. An̄ dico uob̄ recipiunt
m̄cedē suā. Non uirt⁹ s̄ causa uirtutis
apud d̄m m̄cedem h̄t. At ū ypocrite qn̄
faciunt elemosinā canunt an̄ se tuba.
id est faciunt eā i manifestationē. sic
ille ap̄tū signū dat qui tuba canit
ut honorificent̄ ab hominib⁹. et n̄ add̄.
Te aut̄ faciente elemosinā. nesciat si
nistra tua qd̄ faciat dextrā tua. ut sit
elemosina tua in abscondito. Et pat̄ tu⁹
qui uidet in abscondito reddet t̄

.a.

.01.

J

.01.

1
2

Oretes ypocritarum est laus hominum. Similitudo significat dilectionem laudis. dextra uero intentionem implendi precepta dei. Cum ergo implet diuinum preceptum. faciendo elemosinam uel quodlibet bonum. noli humanam laudem ammittere. In abscondito. id est in conscientia. Si interiora pertinent ad dexteram. exteriora pertinent ad sinistram.

xxxiij.

Et cum oratis non eratis sicut ypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare ut uideantur ab hominibus. Amen dico uobis. receperunt mercedem suam. Docet mundo corde esse orandum. sicut et elemosinandum.

sab

Ypocrita est qui simulat quod non est. representator alterius persone dum sub specie boni laudem querit. Tu autem cum orauis in cubiculum tuum. et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. et pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi. Cum dicit in cubiculum. uanam gloriam iubet fugere. Sed uidet hoc magister esse preceptum. ut in clausa cogitatione labijsque compassis orentur ut de ana legit in libro regum. Labia inquit illius tantum mouebantur. et uox illius non audiebatur.

.a.
9

Claudendum est ostium. id est carnali sensui resistendum. Cubiculum est secretum cordis. ad quod te intiamus in oratione. quando omnia exteriora que ad seculum pertinent per contemplationem diuinam quasi nichil reputamus in comparatione glorie celestis. Ostium nostrum est uirtus

fortitudinis. quod claudendum est contra seculi tumultum. et contra fauorem humanum. ne omnino secreta impediatur. sed in contemplatione diuina fundatur. Oratio autem est suavis animi cum compunctio cordis de peccato. Ita. Oratio est ceteris ratio que humiliter uota nostra presentat deum. et ab ymo pectoris archano profertur.

Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici. Putant enim quia in multo loquio suo exaudiantur. Nolite ergo assimilari eis. Scit enim pater uester quibus operibus sit uobis animus quem petatis eum. Ammonemur orare ad deum. Scientia non multiloquio sicut ethnici putamus quod ipse ita uerbis deum fletere queant sicut orant iudice. Hic obicitur. Si scit deus quibus indigemus. frustra scienti loquimur. ad quod respondemus. nos non narratores esse. sed rogatores. In orationis intentio cor nostrum serenatur. et patrem que efficit ad percipiendam diuinam munera. **I** tunc dicitur unum ex discipulis eius ad deum. Domine doce nos orare. sicut iohannes docuit discipulos suos. Vbi mattheus dicit. et herodes uidens quia illus esset a magistro. uixit ualde de. nullum certum tempus desinit de terminat per tuum. sed tale est quod dicit. unum dicitur committit herodem uasem. Sic ergo prudens lectio exponat te. uiciumque lectio postulabit.

Et ait illi. Cum oratis dicite. **P**ater noster qui es in celis. Qui dicit pater noster magnope curat ne tanto pater sit in

digni. Non possunt uē ac pie dicē no-
 biles ac diuites patē nū. n̄ cognoscāt se
 et frēs ignobilū et paupū. In cel. idē
 in scil et in iusti. Cum enī d̄s sit uq; p
 diuinitatē p̄sentā. in scil specialit̄ est p
 uoluntatē grām. Cum adorationē stant
 ad orientē suū. ut ammonēat anīm
 ad naturā excellentiorē. id est ad d̄m se
 suū. Sanctificet nom̄ tuū. Quod semp
 ferū ē ut omib; innotescat. et in nob; scil
 fuerit oram; Non dī nouicia est de eo ma-
 nifesta uisione manglis. catholica ū fide
 in p̄sentā ecclia dum p̄gnat. Cum ḡ in
 nouicia dī scilificam; ut ipē sit pat̄ nos
 filij. nos dī similes illi. et ipē d̄s deoz;
 tuū nom̄ dī clarificat. et manifestat eē
 sanctissimū. Adueniat regnū tuū. hoc ē
 manifestet. Quēadmodū enī lux p̄sens
 adest cor. et oculos clauduntib;. ita regnū
 dī quū nūq̄m discedat a t̄rā tam ig-
 norantib; absens est. Vel ita. Adueniat reg-
 nū tuū id est n̄ regnet in nob; peccatū.
 Sicut. Alit̄. Cū dicim; adueniat regnū tuū.
 desiderū nr̄m ad futurū regnū excitam;
 ut nob; ueniat. et in eo regnare incipiamus.
 Nam uelim; nolim;. utiq; adueniet. fiat
 uoluntā tua sic in celo et in t̄rā. fiat inq̄m
 ut quom̄ inculpare t̄ angli seruiūt in ce-
 lo. ita et nos in t̄rā t̄ seruam;. Vel ita.
 Sicut iusti qui p̄ celum intelligunt; faci-

unt uoluntatē nr̄ā. ita etiā peccatores
 qui p̄ t̄rā intelligunt; faciunt eā ad te
 conuerti. Non absurde ē accipit̄ p̄ celū sp̄s.
 p̄ t̄rā corp;. ut sic dō sp̄s bon; n̄ resistit.
 ita corp; n̄ resistat sp̄uy. ne dū contendit
 caro et sp̄s. p̄cepta dī nr̄m imple possim;
 vel p̄ celum accipe. xpm sponsū. p̄ t̄rā
 eccliam et sponsā. ut sicut in x̄ fit pat̄
 uoluntā. ita etiam fiat in ecclia. Panē
 nr̄m supsubstantialē **I** cotidianū **O**
 da nob; hodie. In graeco habet; epy vsyos.
 id ē supsubstantialē. p̄ quo in hebreo ha-
 bet; sogolla. qd̄ interpretari sunt p̄cipuū
 uel egregiū. uel peculiare. Supsubstantial
 panis est ille qui dicit; Ego sum panis
 uiuus. qui de celo descendy. Qui uidel;
 uiuū supat; natural;. Panis cotidian;
 dicit; ē uel necessaria sustentatio hui; uite.
 uel sacramtū corpis. x̄. aut p̄ sp̄uali cybo
 in d̄s dicit; Ego sū panis uite. qui de ce-
 lo descendy. Quid hoc tūm. pbabili; sit
 ofidēt. De temporalib; sustentationib; inq̄t
 d̄s. Nolite solliciti eē qd̄ edati; aut quid
 induamini. Et cū ait; querite p̄mū reg-
 nū dī. et h̄ oīa apponent; uob;. n̄ ait;
 deinde ista q̄rte; s̄ ait; hec om̄ia ap-
 ponent; uob;. scil; ē n̄ querentib;. Quom̄
 aut; n̄ querat; aliq; qd̄ p̄cat; d̄m n̄ uideo.
 Hunc de sacramtū corpis uideam;. Ori-
 entales n̄ cotidie cenę d̄ncę comunicāt.

nec tam p̄p̄ta dampnāt. eos eccl̄iaz re-
tores. Sine scandalo enī possunt hoc
facē ⁊ n̄ facē. scilicet ul' cotidie sumē.
⁊ n̄ cotidie sumē. Non ḡ hic panis
null' partib' intelligit' cotidian' nā
magni pecc̄i crimine arguerent'. qui
ex eo cotidie n̄ accipiunt. Cū ū hec
ita sint. quis ē qui audeat dicē hāc
orationē dñi tantūm dicendā usq;
adeam horam qua cepi dñi om̄niam?
Non enī iam dicē potūnt da nob' ho-
die qđ iam accepim' aut t̄erū ūlti-
ma parte diei sacramtū illd' celebra-
dū ē. Restat ḡ ut panē cotidianū
intelligam' sp̄uale. p̄cepta scilicet diu-
na q̄ cotidie nos oportet meditari
⁊ opari ut illud. Opamini escam q̄
n̄ corrumpit. Cotidian' dicit' iste cib'.
qm̄ diu hec uita durat. Nam p' hāc
uitā n̄ erit cotidian'. quia ī illa ui-
ta n̄ succedit dies diei. aliq' uolubili-
tate tempis. Hodie. ⁊ qm̄ diu dicit' ho-
die. ut illd'. Hodie si uocē eius audie-
rit'. Siquis etiā duo sup̄iora uidit
accipe. oportet ut conuincte oīa tā
accipiant'. ut scil' cotidianū panē
simul petam'. ⁊ necessariū cepi et
faciatū uisibile ⁊ inuisibile ubi dicit'
Et dimitte nob' debita n̄ra sic ⁊ nos
dimittim' debitorē nosti. Debta dicit

pecc̄a. Non ḡ h' urget' qđ pecuniā
dimittē debitorib'. n̄ hīs qui ī tantū
reddē nolunt. ut n̄ uelint litigare
ut sup̄ dēn̄ ē. Siquis t' tunicā tolle
uoluit. ⁊ in iudicio tecū stendē. dimit-
te illi et palliū. Seruū enī n̄ oportet
litigare. Qui ḡ modeste agit ut s' pe-
cunia restituatur. n̄ tam curas de pe-
cunia qm̄ de correctioē debitorē reddē
nolentis qđ potest reddē n̄ solū n̄ peccat.
s; plimū pdest debitorē quē corrigit-
ne dampnū fidi patiat'. Et cū h' de
om̄i pecc̄o debitū accipiat'. peccatū
in te debens t' pecuniā si reddē non
set. cū habeat unū reddē possit. n̄ et
hoc pecc̄m dimittis. n̄ potis dicē dimit-
te nob' d. n. s. ⁊ n. d. d. n. Nam qm̄ ue-
niā a dō petis. hūc q' ueniā a te peti
dimittē debes. ⁊ ne nos inducā in t̄p-
tationē. Aliud ē induci ī t̄p̄tationē.
⁊ aliud temptari. nā sine temptandē
null' pbat'. Unde sc̄ptū ē. Temptat
uos d̄s. ut sciat si diligitis eū. id ē ut
scire fatiat. Non ḡ hic orat' ut t̄p̄tari.
s; ut t̄p̄tationē n̄ inducā. tāq;
si quis p̄tā cui necesse est igne exami-
ri. n̄ orat' ut igne n̄ contingat'. s; ut
n̄ exurat'. Vasa enim figuli pbat' fire
nax. et hoīes iustos temptatio t̄bulat
om̄s. Inducit' aut' in t̄p̄tationē. cū

accidunt. que ferre n̄ potest. Petam̄ ḡ
 ne uel decepti consentiam̄ alicui tempta
 tioni. uel cedam̄ afflicti. S; libā nō a malo.
 Non solū orandū est. ut n̄ inducam̄ in
 malū quo carem̄. s; ut ab illo q̄ libem̄
 in q̄ tam inducti sum̄. Am̄. Apud hebre
 os in fine unū e t̄o solet subnecti. ut
 aut am̄ scribant aut sela. aut salon.
 quod expr̄mit pacem. Vñ et salomon
 dicit pacificus p̄ sela dicit in greco dia
 psalma. et apud nos semp̄ am̄ int̄prat̄
 uē uel fidelit̄. Hæc .vii. petitionū trē
 p̄me manebunt in eternū. reliq̄ ad temp̄a
 lem uitā p̄tinent. q̄ tam̄ p̄t̄ et̄na cō
 sequida s̄t necessaria. Nulla utiq; uitā
 et̄na. n̄ nos semp̄ sp̄am̄ futuros. r̄ no
 nunt̄ di sc̄ificatio r̄ regnū ei' r̄ uolū
 tā cō in n̄ro sp̄u r̄ corp̄e p̄fecte atq; abs
 q; immortalitate p̄maneb̄t. S; h̄ icho
 aut̄. quantūcūq; p̄ficim̄ augem̄ i
 nob̄. Panis ū cotidian' idō dicit̄ ē. q̄a
 hic ē necessar'. S; fortasse idō dicit̄ ē pa
 nis n̄ pot'. quia panis frangendo et
 mandūdo in alim̄to uit̄. sicut sc̄ptur̄e
 ap̄iēdo r̄ dissēdo animā pascunt.
 Pot' aut̄ pat' sicut ē transit̄ in corp'. ut
 hic panis sit uitas cū aliquō labore.
 n̄c aut̄ pot' cū nullo labore d̄putādi
 Hic est etiā qm̄ poscim̄ remissio. ū ē
 cōmissio peccōr̄. Hic temptatioēs q̄ nos

ad peccandū uel allucit̄ uel impliant.
 Hi e deniq; malū un̄ cupim̄ libari.
 illic aut̄ nich̄ istoz ē. Lucas ū in oratioē
 d̄nica petitiones n̄ septē s; quinq; cōplec̄
 est. in quib' illas septem intelligit̄ cōtinū.
 Thom̄ quippe di sc̄ificat̄ in sp̄u regnū aut̄
 ei' incarnat̄ resurrectioē uenturū ē. Ter
 ciam ḡ petitionē in hys duab' lucas uo
 luit intelligi. Dem̄ aduungit̄ de pane coti
 diano. de remissioē peccōr̄ de temptati
 one uitanda. relinquēs s; libā nos a malo.
 ut sciat̄ uelquisq; se libari a malo. ex eo
 qd̄ n̄ infert̄ in temptationē. Quod etiā uult
 h̄ lictā s; libā. Non enī ibi est r̄ libā tāqm̄
 una sit peticio. ut cū d̄. noli hoc s; hoc.
 Attende quanta conuersione congruant.
 s; peticioēs .vii. septiformis gr̄e sc̄i sp̄u r̄
 septē uirtutes quib' p̄ncipalia .vii. uicia
 p̄pulsant̄ et beatitudo impēt̄. ut i ph
 cupio hui' sermonis explicat̄. Petam̄ sc̄ifi
 cari nom̄ di in nob̄. timore casto p̄ma
 nente in sela. ut ex timore di paupes sp̄y
 sim̄. r̄ inanis gl̄a p̄cul pellat̄. De tāni
 gl̄a h̄ orunt̄. inobediētia. iactantia. y
 pot̄sis. contentioēs. p̄tinate. discordie.
 r̄ nouitatū p̄sumptioēs. Petam̄ d̄ni reg
 nare in nob̄. ut p̄ pietatē mutescam̄. uui
 dia remota. De inuidia nascit̄. odiū. su
 surratio. detraction. exultatio i aduersis pe
 ni. afflictio aut̄ in p̄sps. Oram̄ fieri

.97.

uoluntate di in nob. ut p sciām nos ipō
lugeam. ⁊ omīs uia mēdā excludat a
nob. De uia pfiunt rux. tumor nūi cō
tumelie. clamor. blasphemie. indignatō.
Oram pane cotidiano refici. ut spū for
titudinis esuriam ⁊ suam iusticiam
absorta tūcia q peccatore absorbē
solet. De tūcia nascit malicia. rancor.
pusillanimitas. despatio. torpor contē
pcepta. uagatio mētū q̄ illicita. Incon
silio quo misericordes sum⁹ purgatio ē aīe.
In isto gradu debet exerci dilectio primum
usq; ad inimici dilectionē. exclusa omī
auaritia. Petam q̄ nob dimitti a dō. sic
dimittam⁹ primo. De auaritia orūt.
p̄ditio. fraus. fallacia. puuria. inq̄tudo.
uolentie. ⁊ contē niam obduatioē cord.
Intellect⁹ mundo cord contemplat diuī
na qm̄tū potest uidē mundo mortuus.
mag⁹ em̄ p fidem qm̄ p sp̄tiam ambu
lat cū i hac uita p̄grinam⁹ qm̄uis
conuīationē habeam⁹ i cel. Ne ḡ tēpta
tioib⁹ cor duplex fiat. petam⁹ n̄ induci
i temptationē p blanda uel aspa. ut
sic uentis ingluuiet p̄nit abiciat. De
uentis ingluuiet p̄p̄gat mepta leticia.
scurritia. immunditia. mutalōqū he
bitudo sens⁹. Quia ū ipā sapia. n̄ n̄ pa
cat. tranquill⁹ q; p̄fuit. oram⁹ ab omī
malo libari. ⁊ p̄seruā dū uiuim⁹ a ma

lo luxurie. De luxuria genit⁹ caritas.
m̄as. inconsideratio. inconstancia. p̄cipita
tio. amor mali. odiū di. affect⁹ p̄sent⁹ sc̄li.
horror aut ul despatio futi. Intra qd
differēt odorare et gustare sentia sp̄m̄
t̄lect⁹ et sapiē sp̄m̄ differre. Retrograd⁹
q̄ adaptant. vii. p̄ticioē. septē domus
et septē beatitudinib⁹. ut in timore di
ultima p̄ticio respiciat ad p̄mā beattū
dinē in pietate penultima ad salām.
⁊ ita de ceteris. Quelibet alia uīu ul p̄cōm
do s̄met affect⁹ oranti. ut claret. ul
sequendo attendat ut c̄s̄at. nichil aliud
dicim⁹ qm̄ qd in dominica oratione
posim⁹ ē s̄uete ⁊ congruent⁹ oram⁹. *or. lxxv.*
Si enī dimiserit hominib⁹ *⁊ cxxvi.*
peccā eoz. dimittet uob pat̄ celestē de
bita uīa. Si aut n̄ dimiserit hominib⁹
nec pat̄ uī dimittet uob peccā uestr.
Totius orōnis null⁹ fruct⁹ ē. n̄ dimittam⁹
m̄ debitorib⁹ m̄is. id ē peccantib⁹ m̄is.
Homo in sc̄pturis in naturā figat ut
ibi anima rational⁹ ⁊ caro sunt un⁹ hō.
m̄ fragilitatē siue culpā. fragilitatē ut
ibi homo tu q̄s ē qui respondes dō.
Culpa notat ibi. Vos aut sic homines
m̄eremini. Unde hic dicit. Si dimiseris
hominib⁹. i. peccantib⁹ qui ex dijs hominē
peccando sc̄i sūt. dimittet ⁊ uob. *⁊ cxxvii.*
Cū aut ieiunati nolite fieri sic ypocri

det. Scrimant enī facies suas. ut pare
 aut hominib' ieiunantes. An̄ dico uob'.
 quia accipiunt mōdē suā. Tu autē cum
 ieiunas unge capud tuū et faciem tuā
 lana. ne uidearis hominib' ieiunans.
 s. pat' mo qui ē in abscondito. & pat'
 uis qui uidet in abscondito reddet t'.
 Scrimant facies idē deformant. & q̄
 ac' p̄p̄os timōs. abducunt ut pallidi
 uident' & t̄tes. idē q̄ lugentes de pat̄is
 tim' & alioz. Unge capud tuū. Iuxta ritū
 p̄uante palestine loquit' u' festis dieb'
 solebant unge capita. Præcep̄ g' ut ieu
 nantes letos nos eē monstrēm'. In hoc
 capitulo animaduertendū ē. n̄ solit' eē iac
 tancia inuitare accipū. s; eē impis' sordib'.
 Quia tu pusillimū ē unge capd'. ad m
 t̄ra hoc p̄ceptū p̄tinet. Capud g' ung
 qui n̄t' leat' atq; iatione. q' recte cap
 anmē accipit. faciem lauat. qui ac mū
 dat ut dñi uidē possit. Qu' autē i p̄fessioē
 t̄ma inuitato squalore ac sordib' unctō
 i se hōis fac. sola uoluntate n̄ necessita
 re. cū op̄b' ei' potest conici q̄lis sūt.
 Vñ dñi p̄cipit lupos cauendos sub ouī
 na pelle. s; fructib' eoz inquit cognos
 ces eos. Recte capud anmē n̄t' accipi
 m' qua cogitatioes regunt. **l. cli.**
Nolite timē pusill' greg'. q̄a complacuit
 pat' uō dare uob' regnū. Ne diffidatis

in elemosina. in orōne. in ieiunio. quia
 pat' complacita bonitate dab' uob' regnū.
 Burgem electoz nominat pusillū uel
 ob op̄ationē maioreis numi repboz. ul'
 poti' ob humilitatis deuotionē q' p̄ue
 nit ad celeste regnū. **l. cli. v. cccvii.**
Vendite q' possidetis. & date elemosinā. Qu' p' celo mundana oīa sp̄nt
 uendat q' h̄t & distibuat. qui n̄ ē tante
 uirtutis de hys q' h̄t elemosinam det.
 H enī p̄cipit ut nich' pecunie ad us' necē a
 rios a sc̄is reseruet. cū & ip̄e dñi' cu' minist'
 trabant angli. ad informandā eccliam
 loculo' habuisse legat'. **l. cli. v. xlvii.**
Facite uob' sacculos qui n̄ ueterascunt.
 thesaurū n̄ deficientē t̄cel'. Sens' ē. Elemo
 sinas abscondite uob'. idē ad commodū
 ur̄m in sinu paupis. quæ n̄ces maneat
 in cel'. h̄ ē in sp̄ualib' et et̄nis. **v. xlvii.**
Nolite thesaurizare uob' thesaurus m̄ta
 u' erugo & tinea demollit'. **xlvii. cli.**
Thesaurizate autē uob' thesaurū in celo.
 u' neq; erugo neq; tinea demollit'. & u'
 fures n̄ effodiunt neq; fiant. Hoc n̄
 solum de pecunia s; etiā de cuncti' pos
 sessionib' sentendū ē. quia om̄e t̄renū
 ul' erugie consumit'. ut aurū. argentū
 ul' umib' et putredie soluit'. ut uestes.
 uel q̄s ab hys im̄ine ē. a furi' tollit'
 ut lapids' p̄ciosi. In hys g' om̄e genus

.8.

.9.

.b.

.xlvij.

.f.

.xlvij.

avaritie reprehendit. Celum diu n̄ utud
 aereū s̄ firmamētū spuale. qđ nūq̄m
 transiet. Vbi enī est thesaur⁹ tuus. ibi
 ē cor tuū. Hoc ē etiā de passioib⁹ dictū.
 Gulosus cor h̄t inuentre. lasciuus i ludi
 c̄. amatoe inlibidie. auar⁹ in pecunia.
 Ergo si uita ē cor. idē si eo corde quisq̄
 opat̄. ut t̄enū cōmodū adipiscat̄ q̄
 in erit mundū qđ uita uoluit. Sor
 descit aliquid dum infiori misceat̄ natē.
 quia etiā de puro argento sordidat̄ au
 rum si misceat̄. Ita et anim⁹ n̄ t̄enoz
 cupiditate sordescit. qm̄uis ip̄a t̄ia
 i suo genē munda sit. Si ḡ thesaur⁹ ē
 m̄tia. cor ē deorsum. si ū in celestib⁹ cor
 est iux̄ fixum. quia necē ē ut q̄ p̄cessit
 dilectiois thesaur⁹ illuc et cogitationis
 sequat̄ affect⁹. Data ḡ ex x̄ dilectioe et
 nū fructū conficit̄ in celestib⁹. ū sūt
 diuitie sc̄z̄ incorruptibiles s̄t. Erugo
 mystice siḡnat̄ sup̄biā. q̄ deoem uicū
 obscurat. tinea q̄ uestes rodit latent̄.
 mundiciā. q̄ studium bonū dilacerat.
 et conpactionē unitatis dissipat. fures
 sunt hētica et demōēs. qui ad h̄ m̄tia
 s̄t. ut spualib⁹ nos spolient. Demoliri
 ē dissoluē et sumere. *or. xly. cl. lxxxviii*
Lucerna corporis ē ocl̄s. Si sūt
 ocl̄s tuus simplex. totū corp⁹ tuū luci
 dum erit. Si autē ocul⁹ tuus neq̄m sūt.

totū corp⁹ tuū tenebrosū erit. Munde
 tiam cord⁹ p̄sequit̄. Luppientē solent̄ in
 de numerosas lucernas. simplex ocl̄s sim
 plicia inuenit̄. Quod totū transferet̄ ad
 sensum. Quom̄ ḡ totū corp⁹ si ocl̄s n̄ sūt
 erit simplex est inueniēb⁹. ita si anima
 suum fulgore p̄dat. tot⁹ sensus in cali
 gine cōmorat̄. Unde alibi p̄cipit̄. Om̄i
 custodia serua cor tuū. qm̄ ex ip̄o uita
 p̄cedit. *P̄ ocl̄m accipe intentionē p̄ to
 tū corp⁹ om̄ia opa. quia et ap̄ls n̄
 nuncupat̄ opa q̄ in p̄bat̄ dicens. Iu
 stificate ḡ m̄bia uita que s̄t sup̄ t̄ia
 fornicationē. immunditiā. libidmē
 et h̄ys similia. Si ḡ pura intentionē opa
 dirigis ad d̄m ad quē om̄ia referēda
 s̄t. ex debito sine intentionis sūt opa
 lucis. etiam si n̄ ita hominib⁹ uideat̄.
 Si ḡ p̄usa est intentio. p̄uū ē quom̄
 agit̄ q̄ si rectū uideat̄. Ideo opa t̄enē
 dicunt̄. quia incertū h̄nt̄. ex t̄ia. Si ḡ
 lum̄ quod in te ē tenebre sūt. tenebre
 quante erunt. Id est si intentio sordi
 dat̄ appetitū temporalū. tenebre facte
 sordide et ualde tenebrose erūt. tū p̄
 turpem et s̄fusum intentionis finē. tū
 quia opis erit̄ in se dubus ē. Qđ lucē
 at si totū corpus tuū lucidū sūt. lu
 cidum totū erit. sic intellige. Si om̄ia
 opa tua t̄ luceant p̄ bonam intentionē.*

.j.

.ij.

.xib.

.ij.

.ij.

tunc etiam lucida est anima domini. et in lucis gratia
 donabis. **o. xlviii. l. cxxi.**
Nemo potest duobus dominis servire. Aut
 cui odio habebit et alterum diliget
 aut unum sustinebit et alterum contempnet.
 Non potestis deo servire et mammoni. Ideo
 qui dicit se uoluntati domini non parere. Nam
 mona hyriace diuitie incupiat. Audi
 et hauriat. Non dixit quod habet diuitias. s;
 quis id quod et dicit ut suum. et non dicit
 ut ut dominus. Nam mona apud hebreos
 diuitie dicuntur. Punice autem mam
 mona lucrum dicitur. Qui seruit mammo
 ni diabolo seruit. quod princeps huius seculi ad
 domino dicit. Aliterum diliget. id est dominum.
 Quis enim diligit diabolum. Partem tamen
 aliquam est sicut qui in magna domo ali
 que ancille iuncte sunt propter cupiditatem
 suam diuitem partem seruitutem etiam si dominum
 ancille non diligat. Et alterum contempnet.
 Quis dominum potest odisse. Contempnit tamen
 aliquis eum id est non timet. cum nimis secus
 de eius misericordia presumit. Unde illud. fili ne
 aduersus peccatum super peccatum. et dicit mi
 seratio dei magna est. Lucas habet adhibet.
 et matris dicit sustinebit. Et utriusque re
 spectu ad diabolum cui male acquireres
 diuitias. adhibendo sustinent illum. **o. xlviii.**
Dico uobis ne solliciti. **l. cl.**
 sicut anime uite quod manducetis. neque

corpi uero quod induamini. De carna
 li cybo et uestimento hoc accipiendum est.
 quia de spualibus semper debemus esse solliciti.
 Labor et tendit est. s; sollicitudo tollenda est
 de carnalibus. Quidam addit neque quod bibatur.
 Nonne anima plus est quam esca. et corpus plus
 quam uestimentum. Sensus est. Qui prestat maiora
 prestat et inuicem. Phac uita posuit animam
 ut illud. Qui amat animam suam. perdet eam.
 Respicite uolatilia celi quoniam non serunt
 neque metunt. neque congregant in horrea.
 et patet ueste celestis pascit illa. Nonne
 uos magis pluris estis illis. Hoc ad lit
 tam intelligendum est quia dominus manifes
 te omnem eam rem presentium amouet.
 et attentos tantum esse in spem futuri docet.
 Rationale animal cui eternitas promittitur.
 plus est quam irrationale. Magis pluris
 hoc est multo plurius preui estis uos. quam
 uolatilia celi aeris. Quis autem uerum cogi
 tans potest adire ad statuam suam cubi
 tum unum. Si ergo neque quod minimum est po
 testis. quid de ceteris solliciti estis. et de
 uestimento quid solliciti estis. Illi relin
 quite regendi corporis curam. cuius cura
 factum est. Confidite lilia agri quoniam crescent
 non laborant neque nent. Non est huius que
 renda allegoria sicut nec manibus. s; de
 minoribus persuasio fit ad maiora. Dico autem
 uobis quoniam nec salomon in omni gloria cooptus

.J.
 .A.
 .hyl.
 .a.
 .o.
 .B.
 .Kab.

.j.

.97

est sicut unū ex istis. Que purpā regū.
 que pictura ter. cum potest florib' cō
 pari. Ipse color dī opimitū floz sicut
 dī opt istum rubor. Si autē fenū ag
 qd' hodie est r' cras in chyanū mittet
 sic d's uestit' qm̄omagē uos munime
 fidi. Vestit' r' adornat d's fenū. hoc ē
 hbas. r' pulc' colore r' bono odore. qd' cū
 desiccātū fuit mittet' in chyanū. idē
 in accruū habentē speciem chyanū.
 Modica fides est que nec de minimis
 certa est. ne dum etna sper. Nolite g'
 solliciti eē dicentes. quid manducabim'
 aut quid bibem'. aut quo opremur.
 Nec omnia gentes inquirunt. Scit enī
 pat' ur' quia hys omib' indigetis. Q'
 rite aut' p'mū regnū dī. r' iusticiā et'
 r' h' omnia adiciēt' uob'. Venit' nulla
 cā ē de futis. s' p'sentia querit'. filioz
 aut' ē querere regnū. r' h' omnia patna
 grā adiciēt'. etiam n' querentib'. ut
 nec in p'senti nec in futū desit eis aliq'
 grā. Verumtantū si p'sentia subtrahūt.
 ad p'batōnē ē. si addant' ad actionē
 grā. quia omnia coopant' in bonū. Scit
 enim celestis medic' quid nob' datus ē
 ad consolationē. quid ū subtractis ad
 ex'citationē. Non enim homo unūto
 suo cybaria sine cā deēbit. Cum dū p'
 mū querite regnū. significauit q' uale

.a.

postius q'rendū. n' tempe s' dignitate.
 Illud tanquā bonū. hoc tāq' necessariū
 ē. necessar' ū p' illud bonū. Ap'p'e enī
 ostendit n' temporalia sic eē appetēda ut
 p'p'e q'ā b'nficē debeam'. licet sic necessaria.
 Quocūq' enī facim' p'p'e regnū dī instrui
 m'. Non enim euūglizare debem'. ut mā
 ducem'. s' manducare ut euūglizem'.
 quia quicquid p'p'e aliud aliqd' querit'
 uult' est qm̄ id p'p'e qd' q'it'. Non om' p'
 salutē ecclie ministrant. s' p'p'e tempa
 lia aut p'p'e utriūq'. S' sup' didū ē. ne
 mo potest duob' d'is seruire. Legi
 timum p'p'e regnū dī debem' op'ari.
 r' n' in hac op'atōe uel solā ūl' cū m'
 no dī m'cedem' temporalū cogitare. Quoc'
 omniū temporalū nomine. crastinū po
 suit' dicit'. Nolite solliciti eē de crastino.
 Non enim dī crastin' dies. n' m'cepe.
 Nolite g' solliciti eē m'crastinū crastin'
 enī dies sollicit' erit s' ip'e. Sufficit dicit'
 malicia sua. De p'sentib' concidit' ē sol
 licitos. n' de futis. Vñ apl's. Nolite r' d'it'
 manib' n'ris laborantes. ne quē grau
 rem' eras. in sc'pturis futūm temp' melli
 get'. dicente iacob. r' exaudiet me cras
 iusticia m'ā. P' diem intelligunt' hominē.
 quoz dies ē. ut ait apl's. Redm'tas t'p'
 qm̄ dies mali sunt. Sens' g' ē. Dies est
 n' idē futū temp'is hominē erit sollicit'

In uoluntate sis de te. in presentia. Sol
 licite in suspensas figat anxietate. Hic
 in punita qm futurum temp' affert secū.
 ut cu' necesse erit sume aliqd tempale affit.
 quia nouit ds q indigeam'. Cuius aut
 p'ntu' malitia uocat. quia penal' e' r
 punit ad mortalitate' qm peccando me
 ritum q' in se satis onerosa e' ne du' futoz
 tua supaddam'. Hoc loco uehement' caue
 dit' ne cu' iudim' aliquē seruu' di p
 no' ne ita necessaria desint ul' s' ul' s'
 nullis' scire iudicem' cu' q' p'cepta dnu
 facit. Nam r' ip'e d'ns loculos habet dig
 nat' e' cu' pecunia. ne quis in hoc scan
 dalum patet. Paul' iudet cogitasse de es
 tino cu' die. De collectis aut' sicut ordina
 ui facite. Ad hanc g' uigula' totu' h' p'cep
 tu' redigit. ut q' istoz p'uisioe' regnu' di
 cogim'. in militia u' regnu' di n' ita cogi
 rent. Itaq' n' labor r' p'uiditia dampnat.
 hinc p'focens ca' **o. l. & xli. l. lvi. xxx**
Nolite iudicare. ut n' iudicemini.
 In quo eni' iudicio iudicauit' iudicabi
 mur. Nolite adempnare. r' n' adempnabi
 mur. De dubijs iudicare. r' suspectos
 q' nos adempnare. penit' anob' repl'it.
 Dubia g' in meli' int'p'tam'. quia de ma
 iestatis ut fit' stup'. blasphemie. furti.
 ebrietatis. r' similia nob' tantu' iudicare p
 mittit. De dubijs sc'ptu' e' nolite ante

temp' iudicare. quo ad usq; ueniat d'ns
 et illuminet abscondita tenebrar'. Duo
 sunt in quib' temerariu' iudicium caue
 debent' cu' incertu' e' quo animo fiant
 q' bni' r' male fieri possunt. ut cu' incertu'
 e' qual' futus sit qui ne ul' bon' ul' mal'
 appareat. Numqd' si teme' iudicauim'
 temie' ds de nob' iudicab'. Absit. S; melli
 gendu' e' qm' tenitas qua punit aliu'
 te punit necesse e'. Hinc alibi ait. Qui gla
 dio percussit. p'ibit gladio uidel' peccati.
 qd' cu' gladio ferro committit. Dimittit
 te r' dimittemini. date r' dabit' uob'.
 Dimittite iniurias r' date b'nificia. ut
 peccata u'ra uob' dimittant'. r' uita de
 eterna. Mensuram bona' cofertā r' coagitatā
 r' superfluentē dabunt in sinu' ur'm.
 Hinc simile est qd' alibi dicit'. ut r' ip'i
 recipiant uos met'na tabnacula. Illi quib'
 elemosinas dabitis. dabunt. r' ca' erit. q're
 ds dabit in sinu' ur'm. id e' in magnam
 securitate' n'fua' bona'. uitam sal' et
 na'. confertam omib' uidel' se'is collata.
 r' cu' anglis coagitata. id e' sumpta' r' si
 effluentē. hoc est sup' m'itu' ur'm habu
 dante. S'm' idō accipit' p' sc'itate' quia
 ualde sc'i sum' de hys q' in sinu' re
 condunt'. Vel p' sinu' intellige' sc'iam. si
 ue certu' sc'oz. **o. l. &.** Et in q' m'sua
 menti fueris. remetiet' uob'. b'nalite' d'

omnib' q' mte. manu. lingua gerim'. ac
capi potest. quia d's reddet singl' scdm
opa eoz. **o. li. 1. lviij.**

Quid aut' uidet festucā in oculo fr̄is tui.
et trabem in oculo tuo n̄ uidet. Aut qm̄
dicis fr̄i tuo fiat sine etiam festucā in o
culo tuo. et ecce trabes in oculo tuo. Si q's
uia peccat n̄ debes odio reprehendē. Tamē
enī distat int' uiam et odiū. quantū int'
festucā et trabē. Odiū enī ē uia uicēta.
Ypoēta ecce p̄mū trabem de oculo tuo.
et tunc uidebis ecce festucā de oculo fr̄is
tui. idē p̄mo abste scil' ab intentionē tua
et de corde tuo expelle odiū. ut de lu
mine m̄is trabe mortal' ēminis eiata
exemplo pot' qm̄ dicat' docē ualeat' mino
ra. excludi peccā. q' in festuca significant'.
Cum necessitat' nos cogit aliquē reprehēdē.
p̄mo cogitem' utrū tale uicū unqm̄ ha
buim'. et si nunqm̄ habuim'. cogitem' nos
habē potuisse. Homines enī sum'. Hinc ē
illud sapiens. Nūc' humani amē alienū
puto. Si u' habuim'. tangat memoriā o
mnis infirmitat'. ut reprehensionē illā
n̄ odiū s' misericōdia p̄cedat. Quod si nos
idem uicū habem'. unq' ē ille quē rep̄
hendē uolum'. n̄ reprehendam' illū s' cō
gemiscam'. et n̄ illū ad obtemperandū nob'
s' parit' conandū inuicem'. Oculi u' emu
nib' p̄uenti. odio ul' luore omnia accu

sare suscipiunt. et uolunt uidi. s'ulto
res. sine exemplo suę emendatōis leuocā
peccā in fr̄ib' uitupātē et dampnatē. **o. li. 1. lviij.**
Nolite sem' dare canib'. neq' mittatis
margaritas uas an' porcos. ne forte co
culcent ea pedib' suis. et conuerti durūpāt
uos. Porci sunt qui uitā suā cenose libi
dini. et uoluptatib' scil' mancipat'. Canē
u' om̄s hētica qui cont' carit' suā blas
phemiaz extendit eloquia. Quia canes
intelligunt. p' fidem ad uomitū uicēta.
porcos q' nec dū cōdidunt. quib' n̄ est in
euuāgelii p̄dicandū. Non nulli namq' ap
tendo ea q' auditores n̄ possunt sustinere.
ampli' nocent qm̄ tacendo. **o. li. 1. lviij.**
ta habeo uob' dicē. s' n̄ potestis portare
m'. Et ap̄ls. Tamē paruul' mē lac pot' dedit
uob' n̄ escam. Scm̄ ē ad uolari ne
fas est. ut euuāgelii. Margaria s' allegor'
q' tanqm̄ de p̄fundo trahunt. Idē q' po
test dici sem' et margarita s' sem' ex eo q'
n̄ debet corrūpi. margarita ex eo ad n̄
debet contempni. Conat' aut' quis ex
rumpe qd' n̄ uult eē integrū. conuipit
qd' uile ducat. Canes sūt uitans oppro
briatē. porci contempnō. Cauendū ē q'
ne quid ap̄iat' n̄ capient. Melius enī
q̄rit' qd' clausū ē. qm̄ id qd' ap̄iat' aut
infestet aut negligat. Qd' a dñe n̄ qd' p̄
isse uenit q' multa q' adierit ul' resistit

ut contempnendo n̄ cepunt. n̄ putā
 dū ē cū sc̄m̄ dedisse canib⁹. Non enī eis
 dedit qui cape n̄ potant. s; qui potant.
 Conuicere p̄inet ad contemptore⁹ or
 durumpere ad oppugnatores uita
 r̄. Pedes dicit affectioes malas. conu
 is n̄ qui se uirtutē de bono qd̄ audiūt
 admittit. ut infide durumpat uos.

Quod unū h̄t amicum ubi **1** cap. xiiii.
 Quidam media nocte. et dicit illi. Ami
 e omnia m̄ tres panes qm̄ amicus m̄s ue
 nit de uia ad me. r̄ n̄ habeo qd̄ ponā
 ante illū. r̄ ille de nocte dicit. noli m̄ mo
 lestē ē. iam ostiū clausū ē. r̄ p̄u. m̄ me
 cū sum in cubili n̄ possum surgē. r̄ dare
 t. Quid si p̄seuerauit pulsans dico uo
 b̄ r̄ si n̄ dabit illi surgens eo qd̄ amicus ei⁹
 sit. p̄t̄ imp̄bitatē ei⁹ tam̄ surget. r̄ da
 bit illi quocūq; h̄t necessariū. Quidā ibi
 faciunt interrogatiōē. n̄ possū surgē. r̄
 dare. s; ē totū capitulū sub uno ū
 si sic legi potest. Quid h̄t si quis unū h̄t ami
 cū. r̄ si uale deit̄ dicat. noli m̄ molestē
 ē. r̄ si uale p̄seuerauit pulsas r̄. Sal
 uator n̄ in forma orōis. s; r̄ istatā f̄q̄
 am̄q; d̄dit or̄adi usq; ad similitudinē
 p̄bitatē. H̄t ex agr̄o sic de illo iudice q̄
 nec d̄m̄ timebat. nec hominē reuēbat.
 r̄ tam̄ tedio uict̄ uindicauit uiduā
 uenit amicus de uia. r̄ de uita hui⁹ sc̄li ma

la. n̄ inueniens q̄ beat⁹ fiat. uenit ad
 te. r̄ anū r̄ diē. redde m̄ rationē. r̄ siā x̄an⁹
 Interrogat te qd̄ forte nescis. r̄ n̄ est t̄ unū
 refectas esurientē. s; cū uis docē cogere
 discē. Ubi dicit uirtutē. n̄ in d̄nicis lib̄.
 S; fortassis in lib̄ obscure positū ē. qd̄ te
 interrogat. r̄ tu paulū ul' petrū n̄ s̄m̄
 interrogare. quia iam requiescit ista fa
 milia cū d̄no suo. Media n̄q; ualida
 ignorantia. Non idō defendē ē amicus esu
 rienti qui te urget. s; pulsare debē ad
 ip̄m̄ d̄m̄. cū quo sapiēs familia req̄sca.
 Qui si differt dare. tam̄ uult dare. s; uult
 ut ampli⁹ desiderē dilati. ne ualescat
 cito dati. Cum autē p̄uenis ad intelligē
 tiam t̄nuitatē. habes tres panes unū pas
 cas amicum p̄gnū. Nil meli⁹ qm̄ se ip̄m̄
 t̄ dat d̄s. uel ita. Amicus qui uenit d̄ uia
 n̄ est amicus. qui totiens a nob̄ reced̄.
 quotiens ad appetenda t̄rena s̄c̄t̄ ua
 gat. Redit ū celestiq; alimonia refici
 desiderat. cum in se reuēsi sup̄na ac sp̄ua
 lia cepit meditari. De q̄ petens pulchre
 adungit n̄ se h̄tē quod ponat an̄ illū
 qm̄ utramū secut⁹ est sc̄laria. ut nec s̄
 pabulū habeat diuini ubi nec alū a se
 p̄t̄nt. s; quia n̄ a se s; ab alio ualet h̄tē
 doctrinam. n̄ p̄ gr̄am d̄i. a d̄o necē ē cū
 flagitari in nocte t̄bulatiōis. tres panes
 idē. intelligentiā t̄nuitatis. q̄ p̄sentē uitę

Luci.

consolentur labores. Ostium amici intelli-
 gentia diuini sermonis que clausa e-
 omni intelligenti non donec aperiat. **U**n-
 de ap[osto]lus ait ap[osto]l[us] s[er]u[us] ad loquendum mysti-
 um. **N**oli mihi molestus esse. Quasi deus dicat.
 Si uis recipere quod petis. noli mihi amplius
 molestiam inferre. noli ut acten[us] fecer-
 ti me scilicet postponere. recte ad me
 et ego recitar ad te. pete ut debet et
 ego plus tibi dabo quam spes. Non possis
 surgere. hoc est non possum te adiuuare p[er]
 iusticiam. si petas p[er] fidem rectam. Sur-
 gere dei adiutorium eius est. Quisquis deus
 non det petenti adiuuans eum ilico ideo quod
 amicus eius sit. secundum hoc quod creatura eius est.
 non tamen propterea intelligendum est negare misericordiam.
 sed differre ad gratiosam receptionem et ad
 inculecandam petitionem. **U**n[de] et sequitur. **P**ro-
 p[ter] improbam tamen et hoc est propter instantiam
 petitionis eius adiuuabit eum. et dabit
 illi necessaria. **U**ult deus fideliter peti a se.
 quod disposuit petentibus erogare. **L**u-
 ca. **E**t ego uobis dico. **P**etite. **L**uca. **C**xxv.
 et dabit uobis. querite et inuenietis. pul-
 sate et aperiet uobis. Quasi aliquis diceret
 quod scilicet uetas nos dare canibus. cum adhuc
 nichil sciamus. Ideo hortatur petere spiritualia
 qui carnalia super ueterat postulari.
 Petatio pertinet ad impetendam sanitatem
 firmitatemque animi. ut ea que precipuunt

implere possim. Inquisitio ad inueniendam
 ueritatem. pulsatio ad possessionem. Adhuc
 ta manifestanda ponam. aliquem infir-
 mus pedibus ambulare. non posse. **P**rius
 sanandus est. et ad hoc pertinet petere. **S**i
 potest iam posse ambulare. si uiam nescit.
 Non pertinet quo uult. Adhuc pertinet que-
 rere. Si uero locum ubi uult habitare clausum
 inuenit. non potest ei ambulare ac per-
 nisse. nisi aperiat. Ad hoc pertinet pulsare.
 Omnis enim qui petit accipit. et qui querit
 inuenit. et pulsanti aperiet. **I**uxta parabolas
 postulantis amici. perseuerantia operis
 ut accipiant quod in fide orando petunt.
 inueniant quod spe recte uiuendo querunt.
 aperiat id ad quod caritate pulsant. **C**uius
 non datur apparet quod non bene petit. **A**ut
 quis est ex uobis homo. quem si petierit filium
 suum panem. numquam lapidem pereriget
 ei. **A**ut si piscem petierit. numquam scorpione
 pereriget ei. **A**ut si ouem petierit. numquam
 quod dabit ei scorpione. **P**etendi solidi-
 tatem prebet. et quid petendum sit. explanat.
 a minoribus consurgens ad maiora. sicut
 super de uolatilibus celi et liliis. **S**ignus
 cum sitis mali nostis bona data dari.
 liliis uiris. quanto magis patet uis. qui
 celus est dabit bona petentibus se. **O**malis
 uocat scilicet amatores. quorum dona secundum
 sensum eorum dicenda sunt bona. uel bonis

9

.2

natalit' omnia q' d's fecit. Si q' nos cu' sint mali dare nouim' qd' petim'. qn' mag' d's. Aplos malos dicit. ul' huma nu' geri' sub p'sona aploz. ad compati onē diuine clemētie. Quod lucas ait da bit spm bonū. p' q' math's posuit dab' bona. ostendit spm scm distributoē eē omniū bonoz spūaliū. Olystice panis itli q' karitas. p'p' appetitū tam necessari ū. ut sine illa cetā nich' sint. sic sine pane moys ē mīsa. Cui contrā est cord. duricia qm' lapidi compauit. P'ncip' est fides inuisibiliū. Sicut enim pis cis sub requinto aquar' nascit' uiuit. Alit' ita fidel' que in d'm ē inuisibi lit' corde gignit' inuisibili grā sps p' aquā baptisimi cōsecrat'. inuisibili auxilio diuine p'fectiois ne deficiat. nō inuisibili p'moz intuitu bñ opit'. Quod q' fides huius mundi fluctat' cūm lac'ta nō frangit'. recte pisci comp'at'. Cui contrā posuit serpente' p'p' uenena infidelitatis. q' q' p'mo ho minū male suadēdo p'seminauit. Spē ouo comp'at'. nō dū enim puenit ad rem sic ouū nō ē pullus. s' fouendo spāt'. Cui contrā posuit scorpionē. cuius acule' uenenat'. rect' timō est. sic spei contrā est rect' aspiciere. cū spes in amā oia bona extendat'. **o l i i i . l i i i .**

Omnia q' querūz uultis ut faciat uob' homines. et uos facite ei. Hec ē enī lex et p'phē. firmitas in bonis morib' consti tuta ē. de qua ita concludit. Si uultis uob' dari petita. et inuenire q'sita. et a puri uob'. q' facite alijs q' uob' fieri uul tis ab ill'. Hec est enim lex. et impletio legis natal' legis moysayce et p'phice p'di catiois. Sententia ē. Dilige p'ximū tu um sicut te ipm'. qd' ex d'i dilectioē faciendū est. **o l y . l . c l x .**

Initare p' angustā portā. quia lata por ta et spatiosa uia q' ducit ad p'dicō nē. et multa sunt q' inicit' p' eā. Qm' angusta portā et arta uia q' duc' ad ui tā. et pauci sūt qui inueniunt eam. Supi' dictū ē querite regnū d'i ad qd' si nitare uultis. nitē p' angustā portā. Lata uia est. scilicet uoluptates. angusta labores sancti. et ieiunia. Multi inueniūt angustā uiam s' nō ingrediunt'. quia capri scilicet uoluptatib' de uicē uitati' reuertunt'. Lata uia nō querit'. quia spō ce se offert. Spatiosa uia ē subaudi'. Qm' angustā ē. et ualde angustā. Via arta ē ille q' dicit'. Ego sum uia. uitas et uita. Arta ē ill' quib' p'cepta ei' uidit' eē imp'ortabilia. tam amantib' uigū d'nū suaue ē. Hanc uia' pauci inueniūt ad cōmodū suū. quia pauci sūt q' saluāt'.

.09.

.09.

Un̄ lucas. Contendite intrare p̄ ang
tam portā. Porta potest intelligi uel
ille idem qui alibi dicit ego sū ostiū.
ul' ecclia iustoz p̄ qm̄ intrat in paradysū.
Bene dicit contendite. quia n̄ n̄ms intrē
tio ferueat unda mundi n̄ uincit.
Multi querūt intrare salutis amore p̄
uocati. n̄ potunt uinīs aspicere ut
eis uidetur dētrici. *o lvi.*

xlvi.
hij.
j.
a.
o.
o.
Atendite a falsis p̄phis q̄ ueniunt
ad uos inuestimētis ouiuū. un̄ h̄c aut̄
sunt lupi rapaces. A fructib' eoz cog
noscetis eos. Quia paucorū ē angustā
uiam inuenire. fraudulentiā eoz q̄
eā querē intrunt exponit. Attendite
cauete. De om̄ib' ypoc̄tis hoc potest
intelligi. Et specialit̄ de h̄cicis fruct'
animarū rapientib'. Un̄ lupi spant'
Præcipue cauendi sunt h̄cici. cogniti
onē uitati qm̄ n̄ h̄nt p̄mutātes vesti
mētā ouiuū sunt blanda ūba. nocenti
ū. cetāq; religionis signa. Non aut̄
idō debent oues odisse uestimētū suū
quod plerūq; illo se occultant lupi.
dū aliud ostentant ad decipiendū. a
liud exērt ad dep̄dandū. Verū tem
pālī cōmodi temptatiōē siue p̄secu
tionis tempe denudant. et ap̄t qd
sunt. fruct' s̄ mala opa eoz. *o lvi. lvi.*

Numquā colligunt de spinis uia. aut

de thulis ficus. Sapientes n̄ colligunt
uias de spinis. idest dulcia ūba de
h̄cicis. qui ideo dicuntur spine et thuli.
quia scurrunt animas p̄ ūborū bli
ditas. Tribulū s̄ gen' h̄be spinas. Lucas
Neq; de spinis colligunt sic' neq; de
rubo uindemiant uiam. Spine et
rubi s̄ cure sc̄lī et punctiones uitioz.
de quib' peccatorū dictū ē. Tria uia spi
nas et thulos ḡminabit. t̄ ficus ū et
uia dulcēdo noue conuērsatiōis qm̄ ē
in nob' esturte. et feruor dilectionis.
qui letificat hominis cor. Hinc sc̄p̄t
est. ficus p̄tulit grossos suos. un̄
florentes dāunt odorem. Non ficus
de spinis. n̄ uia de rubo colligitur.
quia mens adhuc uetis hominis con
suetudine dep̄ssa simulare potest. s̄
fruct' noui hominis ferre n̄ potest.
Quod si aliquando sc̄ā ul' dicta maloz
s̄ p̄ bonū. n̄ h̄ fatiunt mali. *o lvi.*

Sic om̄is arbor bona fructus bo
nos facit. mala aut̄ arbor fruct' ma
los facit. Non potest arbor bona fru
tus malos facē. neq; arbor mala fru
ctus bonos facē. Sicut uerū est qd
de thulis n̄ colligunt sic'. sic uerū
est quod arbor bona fruct' bonos
facit. Arbor bona uel mala ē. homo
n̄ ex natā q̄ a dō in om̄ib' bona carā

et voluntate bona ul' mala. fructus
 sunt opa. que nec bona male uolun-
 tatis possunt esse nec mala bone uolun-
 tatis. Tam diu ergo bona arbor. et bonus
 homo fructus malos non facit. quoniam diu bo-
 nus est. et tam diu mala arbor. id est malus
 homo manet in fructibus peccatorum.
 quoniam diu ad penam non conuertitur. Non pro-
 pter est calida. nam cum incipit esse calida
 non iam niuem eius. sed aquam uocamus. Potest
 ergo mutari non calefiere. Sicut potest
 fieri ut malus non sit qui malus fuit.
 non tamen potest fieri ut malus bonus fiat.
 Nam si aliquis utilis est. non hoc ipse
 facit. sed diuina prouidentia fit. Non quod
 pharisaei uultu audiebant. uero erat
 factus de quibus dicit propheta. Seminat
 triticum. et spinas metetis. Non ergo au-
 dentes eorum de spinis legebant uias.
 sed per spinas de uite. ut si quis per spine-
 am spem ad se traheret uiam. uia illa
 non esset spinarum sed uitae. **Leu. 19. 17.**
Bonus homo de bono thesauro cordis
 profert bona. et malus homo de malo
 profert mala. **Le.** habundantia enim cordis
 loquitur. Idem est thesaurus cordis quod ra-
 dix est arboris. et quod de corde profert. id est
 est quod arboris fructus. Qui ergo in corde the-
 saurum patientie profert; habet amorem. op-
 timos fructus effundens. diligit inimicum.

bene facit odienti. **B**enedicit maledictum.
Omnis petra tribuit sua. etramen parietem cor-
 rigit. At qui non thesaurum in corde suat
 odit amicum. diligenti male facit. **B**enedi-
 cti maledictus. Sic quoque non diabolus bona.
 nec christus mala opera potest facere. **P**ro
 locutione uniuersa que actu uel cogitatu
 de corde profert. dominus significat. Nam
 moyses scripturas est. uerba per res ponere.
 ut **inysaya** dicit de **ezechia**. Non fuit
 uerbum quod non ostendit eis. **R**erum uer-
 ba non uerborum reuelauit archana. **ol. 1. 11.**
Omnis arbor que non facit fructum. **1. 11.**
 bonum excidet. et in ignem mittet. **I**gitur
 ex fructibus eorum cognoscetis eos. Si ille
 qui non facit fructum boni separatus est a iustis sicut
 hedi ab agnis. et in ignem mittendus est
 uoce illa. tre maledicti in ignem eternum.
 quid erit de illo qui facit quicquid mali
 potest. Quia arbor mala fructus bonos
 facere non potest. igitur ex fructibus eorum id est
 falsorum prophetarum. cognoscetis eos esse falsos.
Non omnis qui dicit in **ol. 1. 11.** **lu. 1. 17.**
 domine domine uocabit in regnum celorum.
 sed qui facit uoluntatem patris sui qui in
 celis est. ipse uocabit in regnum celorum.
Sicut propter dogma nequitie cauendi
 sunt falsi prophete habentes speciem bone
 uitae. et sic et hijs e contrario qui cum
 integre fidei et doctrine sunt. **Epit. uiuunt.**

Verumq; enim necesse est. ut op^s sermone.
et sermo opib^s conpber. Lucas. Quid uo-
catis me domine dñe. et n^o facitis q^d dico.
Ac si alius ubi dicit. Quid folia recte co-
fessionis iactatis. qui bonos fruct^s n^o au-
ditis. Hinc ap^ls secretu^m p^{er}fectum dis-
cipulum ab ipocrita ait. Veniam ad uos.
et cognoscam n^o sermonē eor^{um} qui inflati
sūt s^{ed} uirtute. Ille g^o ipse dicit domine dñe.
qui uoluntate sono uocis enuntiat. Sedm
hoc ait ap^ls. Nemo dicit dominu^m ihē n^o
in sp^u scō. Vē enim dicē dominu^m ihē ē
corde credē. ore confitē. opib^s attestari. nā
unū sūt alio negare ē. **1ª Cor. 1^a c^{ap} 1^a.**

Multi dicent n^o in illa die dñe dñe.
n^one in nomine tuo p^{ro}phetauimus et in
nomine tuo demonia eiecimus. et in tuo
nomine uirtutes multas fecimus. Et tē
confitebor ill^{is} quia nunq^{am} noui uos.
discedite a me qui operamini iniquitate.
In illa die. id est in die resurrectionis.
Phare et demonia eiec^{erunt} et uirtute^s face-
rent. n^o eius est m^{er}iti qui opat^{ur}. s^{ed} in
uocatio nominis. Et hoc agit. p^{ro} condēp-
natioē inuocantiū. uel p^{ro} utilitate ui-
dentiū et audientiū. Nam et saul et ba-
laam et cyphas. p^{ro}phetauunt nescientes q^{uod}
dicerent. Magi egyptior^{um} moysi resistitē
multa miracula fecerunt. et multa alij. Amē
Et q^{uod} multa miracula faciet. Ab hys g^o

maxime cauendū ē. Nunq^{am} s^{ed} nouit. q^{uod}
quia illos d^{icit} scire quos appbat ut illi.
nouit dominu^m uia iustor^{um}. illos u^o nescire.
quod respbat in sua dilectōe. Non dicit.
qui operari estis ne tollē uideat penitentiā.
s^{ed} qui operamini. hoc ē qui in p^{re}senti die
iudicij licet facultate peccandi n^o habea-
tis. t^{ame}n habetis affectū. **1^a Cor. 1^a c^{ap} 1^a.**

Omⁿis qui audit uerba et facit ea. aspi-
rabit uero sapientia q^{uod} edificauit do-
mū suam sup^{er} petra^m. et descendit plu-
uia et uenerunt flumina. et flauit
uenti. et irruerūt in domū illā. et n^o ca-
dit. fundata enim erat sup^{er} petra^m. Ne-
cū operari iniquitate discodatis a me.
g^o audite uerba mea et facite. Nam omⁿis
qui audit et facit. id ē complet^{us} manda-
ta. similis est sapienti uidel^{icet} in Scrit^{uris}.
Et uarijs hominū p^{er}sonis unam eccl^{esi}a^m
s^{ed} construit. erudit. gubnat. inuita p^{ro}-
ductus. sic bon^{us} auditor uarijs uirtut^{ibus}
sup^{er}nam s^{ed} mansionē edificat in fide.
dedicatioē cum ē letatus. Pluuia ē cali-
gnosa sup^{er}sticio. ypoc^{ri}sis obscuro
plena. flumina sunt carnales concupis-
centie. uenti sunt rumores hominū
uani. Al^{iter} pluuia nites subit^{ur} dem^{oni}.
diabol^{us} est. flumina sunt am^{ar}. uenti
sp^{irit}uales nequie in celestib^{us}. Trib^{us} quip-
pe mod^o diabl^{us} impugnat. carnis scil^{icet}

concupiscentia. et ceteris mundi oblecta
 nis. ut p se cu uniuersos uentos impul
 sionu laxat. Pluuia concupiscentie q qd
 q temptat paulatim rigorem fidi emollit.
 qd si n pualet. supueniunt flumina
 uenti. i falsos firm impbitas. z apta ex
 tige impugniatio. Nec ta dicunt in lucia
 fluminis inundatio. z alibi poete iser.
 m illud. Poete nisi n pualet ad ecclia.
 fluminis namq; impet. letificat cui
 uenit di. scificauit tabnaculu suu al
 tissim. Petra e. dom' ecclia. De hac pete.
 dicit ysa. Petra refugiu leporib' siue eri
 namq; id est timidis; fundata domu h'e
 sup petra. qui audit dmi pcepta z facit.
 qd stat n s. h. e. thuenis Lucas. Qui fod
 m alu. i posuit fundamentu sup petra.
 Sapient' architect' fodit malit' quia
 de suoz cordib' eruit trena omnia. ne ppt
 aliqd tempale do seruant. fundamenta
 doctores significant. de quib' di. fundam
 nta eius i montib' scis. fundamentu u di
 tpe doctoz doctor. i fundamentu funda
 mto. xpc scilic de quo di. fundamentu
 aliud nemo potest ponere pt id quod
 positu est qui e. xpc. Moralit' aut su
 damenta domi sunt intentiones bone conu
 sationis. quib' pfect' ubi auditor. exhaui
 ti humilitate xana supuacua. cogi
 tanoniu ruderib' in adimplend' e ma

datil firmat se misit. cu psalmista dices
 Qui eduxit me de lacu misie z luto
 fixis. z statuit sup petra pedes meos.
 Singule nre domi cotidie ul' immun
 doz spuu uel impboz hominu uel qd
 sue nris aut carnis inqueitudine pul
 sant. z quantum ppis uirib' fidu incli
 nant. quantum inuictissime petre adhe
 rent labefieri nequeunt. Et omis qui
 audit ubi hoc n facit ea. simil' erit
 uiro stulto qui edificauit domu sua
 sup harena. z descendit pluuia z ue
 nunt flumina z flauit uenti z ir
 ruerit in domu illam. z cecidit z fuit
 ruina eius magna. Qui audit sermo
 nes. x. z n facit. siue uiciat' sit mys
 terus. x. seu inuoi alien' a. x. quia se
 ipm male edificat. similis e homini
 stulto de quo di. Inimic' homo h' ficit.
 Domi diaboli e mud. in maligno po
 sit. Qm ipse sup tram edificat. qa ob
 sequentes s ad trena detrit. Arena est
 instabilit' uicioz. ul' uanitas seclaris.
 Sine fundamto edificat. quia petem
 in nulla sui nata subsistit. qm n ea
 do caru. s sola boni indiginta e. Uel
 su fundamto. id e su fundo edificat.
 Si aia corruet in aliqd petem se ibi
 retinet. qd fundum illd hret. sicut
 nisus in puteo aliqs putei fundo retinet.

S. cū uno peccō n̄ est contenta. dum o-
 tidie de peccō in peccatū ad deteriora deicit.
 fundū n̄ inuenit quo figat. Unde illd.
 Peccator cū uenit in pfundū maloz
 contēpnit. Cecidit dom̄ quia om̄s cō-
 scientia q̄ spe sua in dñi n̄ p̄manet. i
 temptatōib' n̄ ualet subsistē. i tanto
 pl' agit. q̄nto pl' mea q̄ mūdi s̄ a su-
 p̄iorib' disiungit. Q̄ uē mali r̄ fide bo-
 ni ingruente temptatōe pecces fiunt.
 donec tandem p̄petuā labant in penā.
 Potest itaq; p̄ impetū fluminis. extre-
 mi iudicij disēn̄ intelligi. q̄ndo utq;
 domo consummata. om̄s qui se exal-
 tat humiliabit. r̄ qui se humiliat ex-
 altabit. Potest q̄ uir sapiens r̄ bon' 97
 accipi quilibet iust'. sicut uir stult' 8
 quilibet prauus. **lxii. & xlii. lxxii.**

Et factum ē cū consummass; ih̄c ūba h̄.
 amnuabant t̄be sup doctrina ei. Uat
 enī docens eos sicut potestate h̄ns. n̄ sic
 sc̄be eoz r̄ pharisei. Sup doctrina. r̄ de
 doctrina. Sermo in doctoris potestate fit.
 cū ea q̄ docet opat. Nam qui facti suis
 dicta destruit cōtempnit. Vñ paulus.
 Nemo adolescentiā tuā cōtempnat. S̄
 be que p̄ legem didicant p̄cepta pplis
 dabant. S̄ ū q̄ auctor legis uel mutā-
 do uel auḡndo q̄ min' uidebant libe
 substituit. Hoc ē qd̄ in psalmo d̄. fidu
 a

cialit' agam meo. Uloquia dñi eloq̄a
 casta. argenti igne examinātū p̄batū ter-
 repurgatum septuplū. Siue ista p̄cepta re-
 ferant ad septem beatitudines que sunt
 in p̄ncipio hui' sermonis. ut beati au-
 gustini expositio refert. siue alius odo-
 fit. fauenda sunt q̄ domini uoluit. r̄ cre-

Uidens autē turbas miser' est eis qd̄
 erant uerati r̄ iacentes sicut oues n̄
 habentes pastorem. ueratio gregis. pastoz.
 culpa ē. r̄ uiciū magistratū. Videns
 inuitu clementie dñs immunda sp̄s in-
 olemia plebem uerata. r̄ sub legis om̄
 equitatem. ac p̄ uarios errores uana se-
 curitate torpente. miser' est eius uā-
 uitas apiendo. r̄ molestias corporales
 auferendo. Hic p̄mittit. **lxvii. caplo**
 mathi. quia in p̄bola seminata. r̄
lx. iiii. caplo iohis clarum fit qd̄ ip̄s
 s̄t messis. r̄ p̄dicatores opari. **lxxx.**

Et conuocatis duob' **lxxxv. lxxxv.**
 decem discipul' suis. dedit ill' potesta-
 tem spuū immundoz. ut euer-
 eos. r̄ euerent omnē languorē. r̄ om̄i
 infirmitatē. Q̄ misit illos p̄dicare ag-
 nū dī. Quatū distat m̄ m̄ habet.
 accipe. Uē potestate lingue fugi-
 bat. discipuli ū in nomine ei. Con-
 cessa p̄mū potestate signoz misit p̄di-

care regnu di. ut pmissor magnitudi
 ni attestaret magnitudo factor. cu noua
 fuerit q noua pdicarent. Et ait ad illos.
 Nichil uultis in uia. Tanta pdicatori de
 bet ee fiducia in deo. ut psemi uite sup
 t n fuerit. Cui os scdm lucam p uia nemi
 ni salutare concedit. ut sub quanta sis
 timore ad pdicationem pge debeat os
 tendit. Sciendum quia salutas in uia
 ex occasione salutat. n ex studio obtine
 re saluti. Quia g n amore etne pate s
 pmoze ambitioe saluam pdicat q in
 uia salutat. **lxxxv**

si uia genu ne abieritis i incuita
 tes samaritanor ne uirtutis. s poti
 te ad oues que pierunt domi ysril. Itat
 de iuda tunc qui uocandi erant de ge
 tibus. s post resurrectionem. cu
 ad docere omis gentes. Et pmiu quide
 oporbat euuigilari uidis. ne habe
 rit excusatione se ee reiectos. Iux tpo
 logiam abstinē a uijs genuū est absti
 nē ab ope. i uita genulit ignorantie.
 n uia incuitates samaritanor. n i
 re ad nichil hēctoz. **lxxxv. lxxxvi. lxxxvii.**

lxxxvii. a. ex.
 dantes quia appropinquauit reg
 nu aloz. Huius pinguat his qui pē
 oratorū ymaginē di in se reformāt.
 Si mund cadit ad similitudinē domi

ruatis i nos amando eū amplectim.
 oipm uolumi poti qm habitare.
 quia nulla nos ratio a ruina illi sepat.
 quos ee passionib amor ligat. Infit
 mos curate mortuos suscite. lep id.
 mundate. demones eate. Ne hominu
 b ruitant. r absq; eloquiū uenusta
 te nemo crede. t pollicentib regnu
 celoz. dat potestatem miracula faciēdy.
 ut magnitudinē pmissor pbet mag
 nitudo signoz. gratis accepisti. grati
 date. Sunt n nulli qui nūmoz pma
 ex ordinatioe n accipiunt. s p huma
 na grā sacros ordines largiunt. Hy
 nimirū n gratis dant. quia nūmū
 fauorū expetunt. Vn ipha bñ descibit
 uultum ee. qui exiit manū suā ab
 omi munē. Et bñ aduixit ab omi.
 quia aliud munē ē ab obsequio. id ē
 a subiectione indebita. expnsa aliud
 a manu qd ē pecunia. aliud a lingua.
 qd ē fauor. Nolite posside aurū neq;
 argētū neq; pecuniā i zonis uirē nō
 perā i uia neq; panē neq; dua tu
 nical neq; calcamēta neq; iugā. Dignū
 ē enī incenari cibo suo. Si possident
 aurū apli. credent n causa salutē ho
 minū. s causa lucē pdicare. Non perā
 in uia. Hinc arguit philosphos qui
 uulgo apptantur. bactroperite. quod

.J.

.Bk.

.J.

contemptores scilicet et omnia per nichilo
ducentem. cellarium secum uehat. Neque
duas tunicas. Non hoc dicit ut in scilicet
frigore quod una tunica seruetur esse debeat.
si quo in tunica uestimentum intelligam?
ne alio uestitu aliud nobis futurum ti
more reseruemus. Neque calciamita. Et
plato precepit duas corporis summitates
non esse uelandas. nec assuescitur debere mol
litate. capud et pedes. Cum enim habent
buunt firmitatem cetera robustiora sunt.
Neque uirgam. Qui domini habent auxiliu
m. baculi presidium querat. Dignus est
operari cybo. Tantum accipite. quantum
uobis est necessarium in uictu et uestitu.
Satis ostendit quod dominus non prohibuit es
sere necessaria ad sustentationem huius
uicie. quod est egere cum opus est. si ut
monstraret habere eis debere ab illis quibus pre
dicarent. Hec hystorice actum secundum ana
gogen. aurum per sensum. argentum per sermo
nem. et per uocem sepe inuenit. Quia domino da
ta possidere debent. et non suscipere de disci
plina hereticorum. Pecunia in zona clau
sa est. sapientia non erogata. Et scriptum est. Sapientia
abscondita. et thesauri absconditi. que
utilitas in uicibus. Per petram omnia scilicet de
signant. per panem deliciae temporales.
Nullus ergo officium doctoris accipere debet.
operum secularium negotiorum omnibus. neque

resolui desiderijs carnalibus. neque solum
sum talentum ubi sub otio leni corporis
abscondit. Cum prohibentur indui due tu
nice. expresse monet non duplicat sed sim
pliciter ambulare. Per calciamita mortuorum
opum exempla signant. ne predicatores
exempla stultorum conspiciant. ut inde
quod ex mortiferis uinculis pedes suos. et
affectiones tegat et muniat. In calcia
mita non portandi secundum matthiam. phibe
re curia in sandalijs. uel soleis secundum mar
cum. mystica significatio est. ut pes ne
tactus sit neque nudus ad terram. id est non
tactus euangelium. nec terreni commodi munera
est. Ad terram tam necessarium fuit apostoli
ligare soleas sub plantis. quia palesti
na terra arenosa est et nimis calida et sta
te. Non debent habere uirgam quod colubrum. ita
est. nec in manu baculo carnalis presidij.
quod presul cito frangit. et in manu translocat
incubentem. Oathis dicit neque uirgam.
et mare non uirgam tantum. quod ita soluit.
Sic temptatio duobus modis accipitur. ut
deus neminem temptat. et temptat uos diabolus.
uir. uia enim seductionis. hec autem tempta
tionis iudicium quod dampnationem. et dicit
tionem signat. ita uirga duo signat. ut secundum
matthiam intelligat per minima respici
dicat nichil necessarium uobis cum ferat.
neque uirgam. et in minima respiciat secundum matthiam

.b.

.j.

.8.

in p[ro]p[ri]a intelligat potesta[te] a domo
 imp[er]a. l[oc]o n[on] su[n]t contra. **lxxxii. R**
 si q[ui]s cu[m] civitate[m] s[er]v[et] lxxxvii. ccy.
 aut castella[m] int[er]rogat quis in ea
 loq[ui]t[ur] i[bi] manete donec exeat. **l. ad e[um]**
 r[ati]o[n]e que apponunt[ur] vob[is]. i[bi] t[ame]n i[n]fir-
 mi q[ui] nulla su[n]t. Hospes fama eligend[us] e[st].
 p[re]dicatio suscipi[en]s infamia det[ra]het[ur].
 Oportet ut ibi maneat. r[ati]o[n]e t[er]rena
 obsequant[ur] quib[us] celestia offu[n]t. Dign[us] e[st]
 op[er]i ut lucas ait m[er]cede sua. Nic[ola]i
 p[re]dicatio[n]is inchoat. i[n] celo p[er]fici[et]
 quia un[us] m[en]s op[er]i due debent[ur] m[er]cedes.
 una m[en]s. alia i[n] p[ar]te. Uidet aut[em] hec n[on]
 ita p[ro]p[ri]e d[omi]ni tanq[ua]m eu[an]g[el]iste uide.
 n[on] debeant aliunde q[ua]m est p[ro]b[er]it[us] q[ui]
 cogitat. alioq[ui]n[de] h[ec] p[re]ceptu[m] feciss[et].
 q[ui]s qui uictu[m] de manib[us] suis t[ra]nsigebat
 ne cu[m]q[ue] graui[us] e[ss]et. Cu[m] eni[m] a d[omi]no aliq[ui]
 m[er]it[us] n[on] fiat inobediencie culpa est.
 cu[m] aut[em] potesta[te] dat[ur] licet cu[m]q[ue] de suo
 iure ca[us]e. Donec exeat[ur] subaudis de ci-
 uitate aut de castello. **l. cxxiii.**
Et uolue[rit] exire de domo i[n] domu[m] ista
 re mandatu[m] dat[ur] ut custodiat iura
 hospitalitatis. Alienu[m] quippe e[st] a p[re]dica-
 tione. p[er] domo[m] cur[re]re r[ati]o[n]e h[os]pitiu[m] mutare.
 p[ro]p[ri]etates aut[em] in do[m]o **lxxxiiii. l. cxxv.**
 m[en]s salute[m] eam dicente. Pax huic do-
 mo. Et si quide[m] dom[us] fuit digna. ue-

met pax u[est]ra sup[er] ea. Si aut[em] n[on] fuit
 digna pax u[est]ra aduers[us] reuert[ur]. Occulta
 saluta[ti]o[n]e hebrei ac syri sermo[n]i
 exp[re]ss[us] sit. Quod eni[m] grece d[icitur] chere
 r[ati]o[n]e t[ame]n aue. hoc hebraico syroq[ue]
 ser[mo]ne salomlach siue samalach.
 id[em] pax tecu[m]. Pax q[ue] ab ore p[re]dicantis
 offert[ur] aut requiescet in domo si in ea
 fuit filius pacis aut[em] ad eund[em] p[re]dicato-
 rem reuert[ur]. quia aut[em] erit quisq[ue] p[re]de-
 tinat[us] ad uita[m] si u[er]bu[m] sequit[ur] q[uo]d audit[ur]
 aut si null[us] audire uoluit. ip[s]e p[re]di-
 cator sui fructu n[on] erit. **lxxxv. l. cxxvi.**
Et quicunq[ue] n[on] l. cxxvii. r[ati]o[n]e lxxxviii.
 recepit u[er]bu[m] neq[ue] audierit sermo[n]es u[est]ros.
 excurte fora[m] de domo ul[tra] de ciuitate
 excurte puluie[m] de pedib[us] u[est]ris i[n]
 testimoniu[m] ill[ud]. **l. cxxviii.** Am[en] dico uob[is] tolerabi-
 lit[er] erit t[er]re sodomor[um] r[ati]o[n]e gomorro[rum] iudic
 iudicij q[ui]n[iam] illi ciuitati. Ad testimoniu[m]
 dictu[m] e[st] excurte puluie[m] quia p[re]dic[ati]o
 ad illam ciuitate[m] puenit. Siue puluis
 excurte i[n] signu[m] ut nec e[st] necessaria
 accipiant. a contemp[er]torib[us] eu[an]g[el]ij. Tole-
 rabi[le] dicit[ur] quia sodoma r[ati]o[n]e gomorra
 n[on] h[ab]ueru[n]t p[re]dic[ati]o[n]e[m] lucas. Etia[m] puluie[m]
 pedu[m] u[est]re excurte i[n] testimoniu[m] sup[er]
 illos. id[em] e[st] minima t[er]ris r[ati]o[n]e laboris
 que p[er] ill[os] sustinuit[ur] exponite. r[ati]o[n]e an-
 nuntiate quia occasio erit ei[m] maices

.1.

.8.

.1.

.09.

dampnationis. Hoc est, excusare pul
uicem sup illo. et est un' ceta testimoniu
p qd' inexcusable' est. Tale e' illud.
Si n' uenissim et locut' eis n' fuisse.
peccm n' haberent. **lyi l. cxx.**

Ecce ego mitto uos sicut oues i me
dio lupoz. Istote q' prudentes sic s'pates.
z simplices sicut colube. Scbe z pharisey
qui s' dicit iudoz lupi s' p' prudentia
serpent' uitate insidias. p colubam sicut
innocentem. Serpens toto coepe occultat
capd'. in q' uita e'. z uos toto coepi p'clo
capd' ur'm idz me custodite. Serpens
etia p' angustia se coartans ueti tuni
ca erit' immouat'. sic uicantem p' an
gusta porta q' ducit ad uita uicem ex
iunt hoem. **lyxvii. & cxxix. l. cel.**

Cauete aut' ab homib'. **a. cxlyi.**
Tradent eni uos in concilijs. z i syna
gogis suis flagellabunt uos. z ad p'side
z ad uice ducemini. p'p' me in testimo
niu ill' z gentib'. Hic ap' q's lupoz d'x
erit. Hoc iudaice genti ca fuit excidij.
quia p' saluatoris occisione p'ones
ei' impia edelitate uerant. In coeci
lyis nom' ihu p'dicari p'hibite. in
synagoge sub specie correctioi' p'di
catores flagell' cedebant. ut d' paulo
legit'. eosq' p'sidib' z regib' i dampna
tionem tradebant. sic iacobu herody.

Hec in testimoniu s' ill' z gentib' d' pu
sitate scilic' iudoz. z de correctioe ge
tiu. Moys quippe iustoz bonis in ad
uicoru e'. malis in testimoniu. ut in
p'isi sine excusatioe peant. un' electi
exemplu capiunt ut uiuat. **lyxvii.**

Cu' aut' tradent' **cxli. l. cxlvii.** cel
u' in synagoga z ad magistrat' z p'osta
tes. nolite solliciti e' q'nt aut qd' respo
deant. aut qd' dicant. **lyxvii.** Dabit' eni uob
in nulla hora quid loquimur. Non eni
u' estis qui loquimur. s' sps pat' ur'
q' loquit' i uob'. P'dictis futis adu'is
ut p'uisa m' ledant. cont' t' uel sub
iungit consolatione. Cu' p'p' ihu du
cam ad iudice. uoluntate nam p'e
debem' offerre. certum ip'e x' q' in nob'
habitat loquit' p' se. z sps sc'i gra nu
n' u'at. in respondendo. **lyxvii.** Tradet
aut' frat' frat' in morte. z pat' filiu
z insurgent filij in parente. z mo
te eos afficient. z erit' odio omib'
p'p' nom' me' u'. In p'secutioib' ar
uident' fieri. quia null' e' un' eo' fid'
affect'. quoz diuisa fide e'. p'p' quoz
in nob' ea cornita seruiunt q' ab
pat'ni de quib' p'sumebant. quia cu
dampno coepris mala no' cruciant
amisse karitati. Qui aut' p'secutant'
in fine. h' saluu' erit. s'ini n' pugna

.j.

.b.

.o.

cocor. un cauda hostie iubet in sa
 ctio ponit qd docet bonu op ad fine
 Cui aut psequit **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
 aut incuitate ista fugite in alia. Am
 chis uob n consummabitur ciuitate ysiel
 donec ueniat fili hominis. Hoc ad illd
 imp referndu est q dictu e apls. Inui
 dignu ne abieritis. Sens e. Si uos p
 sequit uidi incuitate ista hoc e i aliq
 ciuitate uidee fugite maliam n timdo
 psecutioes s; poti declinando. ut tibu
 latio occasio sit euigly seminaru
 Paul quide sic damasco fug. Don ue
 niat fili hominis. p impnsu uob ayx
 lau. Spualit aut p istam ciuitate po
 sum intellige nouu testimoniu scptax.
 p ciuitate ysiel uoluntia multa. **lxxxix.**
 Non e discipuls. **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
 sup magistr u. neq; seruis sup dnm
 sui. Sufficit disciplo. ut sit sicut ma
 gistr. et seruis sic dn et. Si magist
 n uult sua uindicare iniuria q dse.
 s; ipos manuit infecutoe patiend
 reddere. eandem necesse e discipli
 q puri homies sunt regula sequant.
 Aplos rax imitatores usq; ad fine scil
 die disciplin r suu. se aut magist r dnm
 Si patrefamilias beelzebub **lxxxix.**
 uocant. qm magi domesticos eius.
 Ne g timuit eos. Beelzebub ydolu e

acharon. qd uocat in regu uoluie
 ydolum musce. Zebub eni dr musca.
 q immundicia significat. Beel id e
 e qui r baal de. ds solue acharon. Qui
 ptea dr ds muscar. quia qndo ei sac
 ficabat impotuitas muscar pollue
 bat sacra. Se ipm die patrefamilia.
 idest omiu iustoz. **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
Nich eni optu qd n reuelabit. r ocul
 tu qd n sciet. Sens e. Nolite time pse
 cutoz seuita. neq; emulemuru simu
 latee. quia ueniet dies iudicij. in q
 r uia uirt reoz nequitia demostrabit.
 fua g nre retinere illu retributio die.
 quo illuminabit ds abscondita tenebra
 ru. r manifestabit cogitatioe cordiu
 Tunc eni r uos a do laus. r aduersarios
 uitate pena manet etna. Optu pu
 net ad cogitatioes. occultu ad opa. **lxxxix.**
Quod dico uob ut tenetis **lxxxix.**
 dicite in lumine. r quod in aure audi
 tis pdicite sup tecta. In tenetis. r in my
 terio. uel dum adhuc in tenebre est. p
 dicite in lumine. r aperte. cu fiducia ui
 tatis accepto spu sco. Quod auditi i ay
 re. r in secreto. sup tecta hoc e constant
 r publice pdicite. calcato carni domu
 cilio. Iuxta more puencie palestine lo
 que. u solent in tecti reside. No eni
 tecta urō more culmub sublimata

.09.

.J.

.B.

.09.

.B.

fatuunt. s; plano scemate equa. In
lex p̄cepit. ut qui domū edificaret.
murū recti ponēt in quo. ne fundēt
ibi sanguis unguis labiū aliq̄. r; i p̄
cept̄. uenit. **I** Dico aut̄ uob̄ amici m̄s.
s; **o** Nolite timē eos qui occidunt corp̄.
s; animā aut̄ n̄ possunt occidē. s; pot̄
s; timet̄ eū qui potest. r; animā r; corp̄
p̄dē in gehennā. Amici dī uocant̄ qui
nil t̄mū cupiunt. Duo sunt genā p̄
secutor̄. unū palam seuentiū. alterū
fide blandientū. qd̄ p̄tinet ad ypod̄sin
phariseor̄. Utrumq; p̄cepit dñs n̄ timē.
quia n̄ h̄nt potestātē in animā iustor̄.
Timore mundi expulso. seruite dom̄o
timore gehenne donec illū caritā foras
mittat. p̄manente casto timore. r; reuen
tia sine fr̄ dō exhibēda. Duplice aut̄
ē gehennā ignis r; frigore. in iob ple
nissime legit̄. Nonne duo passer̄ asse
uenerunt. r; un̄ ex ill̄ n̄ cadet sup̄ terrā
s̄n̄ patre uo. **L**uca. Si un̄ n̄ ē mobiliu
one corā dō. Si n̄ morit̄ passer̄ s̄n̄ dei
p̄uidētia in qua sunt om̄ia. q̄ntoma
gis uos ad ymaginē dī f̄i. **L**uca. Quor̄
passē dipondio uenerūt. idē uendit̄.
Dipondius gen̄ ē pondis leuissimi
ex duob; assib; oppositi. Qd̄ aut̄ i num̄s
ē un̄. hoc in pondib; as. r; qd̄ duo h̄
dipondi. **U**ri aut̄ r; capilli capiti os

numati s; ut de massa corporis taceā
minime q̄ particule dī p̄uidētia s̄uā.
Non actu sp̄itator̄ s; facilitate cognitor̄
s; oīa dō numata. r; cognita. r; bñ numā
ta dñi q̄ seruat. q̄a q̄ uolum; suare
numam. Hic derident nō negatē resur
rectionem. q̄ nos mat̄ā q̄ sit cadaver
anima discedit̄. ita dicam; repandā.
ut ea q̄ dilabunt̄ r; i alia specie uiuūt.
ad easdē corp̄ p̄tel q̄ sunt uelut m̄s
sit. Alioquin si capill; redit̄ qd̄ creb; t̄mā
decip̄ r; unguib;. inderens occurr̄
resurrectō. S; queadmodū si statu me
talli comēret̄ in puluē. r; ar̄p̄cā
uellet reparē. n̄ q̄rret q̄ p̄uicula cui n̄
b; statue reddēt. dum tam̄ totā resur
ex eo un̄ constitit̄. ita d̄ m̄zabit̄
de mat̄ā carnis n̄e nos restituit. Nec
attinebit ad integritatē. utrū capilli ad
capillos. r; ungues ad unguē redeant.
dū solūm dī p̄uidētia decet restitui.
s; Nolite g; timē. multi passib; meliore est
uos. **L**ucas. Multi passib; pluri est; h̄
ē maior; apd̄ dñi dignitati. **O**m̄i g; q̄
s; s̄fitebit̄ me coram hominib;. **C**onfitebor
s; r; ego eū coram pat̄ n̄o q̄ mod; ē. r;
corā anglis ei. Quia n̄ s; timē. r; uel
carni. g; confitemini me. **O**m̄is enī q̄
s; me s̄fitebit̄ coram hominib;. r; n̄ solū
cordis fide. s; ope. r; ore. n̄ uerū. s; factū

noui p me. r ego confitebor eu inconsp
 tu signe ciuitat' e'ing; regi ac iudic' **o**
 dicitur bndicti. p'p'ate regni. **o**
 xxvi. l. xxvii. r exlvj.
Qui aut negauit me coram hoib' **r**
 confit' me fuit ingenitoe ista adult'a
 p'p'ate. **o** negabo r ego eu coram pat'
 re qui i cel' e'. **l** r anglis er' **r** r filius
 homin' ofundet eu cu uenit ingla
 p'at' su'. cu anglis scis. Qui coram hoib'
 i p'cedere debet m'i nomini' confessio.
 negauit me dm uel homine ce. r ego cora
 patre mo r anglis negabo eu. r it mani
 festabo patrem neq; me in maiestate pat'
 r fuit me confus' r h'is me confusum.
 ul' ofus' r confundens. scil' erubescens.
 fili' homin' confundet. id e' habebit
 confusioe eu. uel passiuu accipit' pac
 tuu confundet. r confundet eu. r qd
 erubescens de illius p'sentia excludet
 eu a gla. Pat' uel e'. hoc est inco'sortio.
 scil' sunt qui dicunt no' ii erubescim'
 dm confit'. s; ad p'batone' fidi ii suffic
 uge p'sentio' xane. du' dedignant' iuu
 ria tolare. du' erubescunt si uirgu
 stagi. p'ore satisfact'o. **o** xxv. l. clx.
Nolite arbitrari quod uenim pace
 m'it'e ueniam. Non ueni pace m'it'e
 s; gladiu. Tradet frat' suu ut sup'dem
 e' ii eni ad hoc ueni ut carnale affect'

confirmē s; ut spuali gladio ubi di
 dissociem. Ostendit itaq; quid p' p'di
 cationē sequat'. Ad fidem x' tot' orbis
 cont' se diuis' e'. quia unaq; domus
 r infideli' h'uit r credentes. Un' bellū
 bonum missū e'. ut r'upet' pax mala. Ta
 le quid r ingenesi legit'. de uolunt' edi
 ficare turrem. quia d's ling's eor' diuisit'.
 Unde dauid. Dissipa gemes q' bella uolt'.
 Hinc ysaias. Ecce domin' ascendet sup
 nubem leuē r ingrediet' egyptū r mo
 uebunt' simulac' egypti a facie eius.
 r concurre' faciet egyptos adu's egyptos.
 h'is iudel' p' fide dimucantib'. illi u'
 cont' fidem. **l** Trunc eni ex h' quioz
 in domo una diuisi tres in duo. r duo
 in tres diuidit'. **o** ueni eni separe ho
 minē separe hominē adu's patre suū
 r filiā adu'sus matre suā r nurū ad
 u's' socru suā r inimici homin' do
 mestici e'. In duo r in tres. sig'cat cot'
 duos r cont' tres. Q' mat' e' filij socrus
 e' uxor' e'. r sic eadem cont' filiā suā.
 r cont' nurū e' diuisa. Allegorice ta ad
 eos q' fidem t'nitay' seruat' panet'.
 duo ill' congruūt qui ad fidi integritatē
 n' pueniūt. Boni g' contraria malis.
 r mali contraria boni. sentiendo atq;
 agendo. ad inuicē diuidunt'. Pat' n'r
 erat diabol'. quia eu imitabant. s; uenit

.j.

.b.

gladi' ubi dicit qui nos ab illo separavit
et ostendit alteri partem qui in celis est. Olat
synagoga est. cuius filia primitiva ecclesia
inter quos magna contentio est. Soci' eadem
synagoga fuit primitiva ecclesia. de gentibus
quia sponsus ecclesie. xpc secundum carnem. syna
goge est filius. Synagoga in iuribus
et filia est diuisa. quia creditur de uicij
ipso persequitur. **o. xcv. l. clyxxii.**

Qui amat patrem aut matrem plus
quam me. non est me dignus. Et qui amat fili
um aut filiam super me. non est me dignus.
Et qui non accipit crucem suam. et sequitur
me. non est me dignus. **l. nec potest nris**
esse discipulus. Nemo pietatem debet ante ferre
religionis. In cantico legitur. Ordinate in me
karitatem. Rectus ordo est. post dominum amare
patrem et amicos. Si autem necessitas uenit
ut utriusque seruari non possit. odium in
suis. pietas est in deum. Crucem dicitur ardorem fidei.
Crux a cruciatu dicitur. et semper portanda.
ut amor et ostendat. Duobus modis crucem
domini habulam. cum autem per abstinentiam
carnem affligimus. aut per compassionem
proximi illius necessitatem manum putamus.
Sed quia dominum non sequitur qui carnem ma
cat per inanis gloria. ut qui primo car
nalitatem compatitur. ut culpe faueat. ideo
additum est et qui sequitur me. **o. xcvii. l. cxxi. a. cy.**

Qui inuenit animam suam perdet illam.

Et qui perdit animam suam propter me
inueniet eam. Qui inuenit animam suam
temporaliter. saluare negando me. eternaliter
perdet eam. Et qui omnia proponit amoni
mo patri est anima habet perdet. ut pime me
tem subeat temporalem. in futuro inueni
et eam saluam esse. **o. xcv. a. xxvi. l. cxi.**

Et qui recipit uos me recipit. et a
qui recipit recipit eum qui misit me.
Quia est in apostolis. deus autem meus. quod quod
recipit. recipit dominum. Hoc dicitur ne apostolus
susceptio uultus habeat. hys a quibus
per dicitur. debet stipendia suscipere. **o. xxi.**

Qui recipit prophetam in nomine
in eadem propheta accipiet. Et qui recipit
iustum in nomine iusti. mercedem iusti acci
piet. Iudaei carnaliter intelligunt prophetam.
mercedem prophetarum non accipiunt. Aliter. in nomine
professione zizanum est myrtus tritici. Ergo
et pseudo prophetam et uiam perditam debet
mercedem recipere. et illis alimoniam ministrare.
Quod habet perueniens dominus dicit non personam
suscipienda sed non uiam. et mercedem non per
suscipientes. licet indignus sit qui suscipit.
Iustus dicit quilibet predicatore dignus.
Merito mercedem propheta iusti recipit. qui
quod operarios in prophetia et in operibus ministrat
sibi constituit. dum sustentat aliquos ne illi
propter mercedem deficiant. **o. c. a. xxvii.**

Et quicumque potum dedit uni ex
meis

nam illi calicem aq̄ frigidę tantū i noīe
discipuli & quia v̄ estis. *o. &* añ dico uo
bñ p̄bet mōdem suā. Occasionem exclud
de paup̄ate. ne quis causet de inopia. ut
quā n̄ h̄t un̄ agn̄i calefaciat. saltem fir
quā det p̄ dō pecc̄ti. Sicut ḡ p̄culū n̄
dispenatū testimonio excussi pulvis
denuntiauit. ita n̄tū bono affectu
temporū ult̄ spatium comm̄dat.

*Expositio is vñ ex quatuor liber
is explicit. Incipit sad. o. c.*

**M. FAC
TUM**
est cū con
summissi
ih̄c p̄cip̄is
duodecim
discipulis
suis transijt

inde ut doceret & p̄dicaret in ciuitatib⁹
eꝝ. Ciuitates discipulor̄ dicit. in quib⁹
erant ul' nati ul' eruditi. P̄dicam̄ itaq;
iudis. n̄ samaritanis. n̄ gentib⁹ fecit qd'
doceret. ut scdm̄ p̄missa p̄us offerat
iudis salutē occasio. *lvi. xxxv.*

*Examine aut̄ discipuli p̄dicabant ut
p̄m̄ ager̄. & demonia multa eiciebat.
& ungebant oleo multos egrotos & sana
bant. Dicit iacob. Infirmat̄ quis in uob̄
inducat p̄bros ecclie. & orent sup̄ ip̄m*

ungentes eū oleo in nomīe dñi. Et si in
peccatis sit dimittent̄ eꝝ. Vñ patet ab
ip̄e aplis hunc sc̄e ecclie mōrē eē cōditiu
ut pontificali b̄ndictioē consecrato oleo
p̄ungant̄ egrotos. Visibilis itaq; unctio
sacram̄ti est. res ū sacram̄ti remissio.
q̄ sp̄uali ūctioē gr̄e ofert̄ aīe. *xvii.*

Et facte sunt nuptie in chana gali
lee. & erat mat̄ ih̄u ibi. Vocat̄ ē aut̄ ih̄c
& discipuli eꝝ ad nuptias. Voluit domū
p̄sentia sui nec n̄ miraculo nuptias ḡ
m̄dare. ne eas h̄etici dampnare p̄su
m̄ent. *Historice.* Desidio patrū p̄ceditū
aīe legem. sub lege. uocat̄ ē sponsus ad
eccliam sponsam uenire. & in gr̄a eūgl̄ij
uenit. Vocati s̄t & discipuli ut ministr̄ i
nuptijs. Hanc sponsam cōiunx̄ s̄ sp̄s.
mutō uirginis. Vbū enim spons⁹. & sp̄s
sa caro humana ē. In chana galilee. idē
in zelo transmigratiōis sunt nuptie.
quia h̄y s̄t digni. & qui seruoꝝe deuo
tiōis de utriusq; ad utriusq; de terra ad celo
transmigrāt. Et deficiente uino. dicit
mat̄ ih̄u ad eū. Vm̄ n̄ h̄t. Q̄i dicat.
Um̄ da eis. Vm̄ deficit quia sp̄ual'
nulligētia legis fallacem pharis̄eor̄
expositioē latere cepat. Et dicit ei ih̄c.
Quid m̄ & t̄ mulier. Hondū enī uenit
hora mā. Quid cōmune ē t̄ mat̄ scdm̄
carnē. & m̄ et̄ne dī uirtutis ac dī sapiē

o.

al.

a

al.

o.

ex qua futurū ē miraculū quod petis.
Veniet hora mā. v. passionis oportunitā
in q̄ uidel' cū pendē meruce infirmitā
cepit cur' tu mat' es. agnoscam te matre
ut filius curā tu disciplo committas.
Pradicato aut' euāglio. v. uirtute diuina
ostensa mundo. fuit hora passionis. n̄
necessitas scilicet hora ut herici calump
niant' s̄ uoluntat'. Und' illud. Potesta
tē habeo ponē aiām meā. v. itū sumie
eā. H' enī auctor tempor' facti tēp' regit'.
Dicit mat' ei' ministris. Quodcūq; dixit
uob' facite. Erant aut' ibi lapidee ydē .a.
sex posite scdm purificationē iudeoz.
capiētē singl' metreta' bmas ul' tna'.
Confisa mat' de filij pietate ad ipām
ut fiat qd' petit. fiducialit' impat
ministris. Ydōz ē aq̄. unde dē yda uā aq̄.
Purificationē iudeoz dic' quod creb'
lauabant man' v. uasa. Metron grece m̄
sura di'. uñ metreta nom' n̄siue. Dic'
eis ihc. Implete ydas aq̄. Et impleiunt
eas usq; ad summū. Et dicit eis itē.
Haurite nunc. v. ferte architclino.
Utulunt. Architclino ē p̄nceps telinij.
v. discubitiū m̄clino. Tricliniū ū
dicunt eē aulam tcamatā. ul' ut' do
mos. siue tres camas cū testudine fac
tas in quib' sedebant discubitiū q̄si
sub tō arcub'. Ut aut' gustauit ar

chitclino aq̄m uiniū factā. v. n̄ sciebant
un' eēt. ministr' aut' sciebant q' haurit'
aq̄m uocat sponsū architclino. v. dicit'
Om̄s homo p̄mū bonū uiniū ponit.
v. cū inebati fiunt tūc id qd' detul' ē.
Tu aut' seruasti bonū uiniū usq; adh'
Hoc fecit uiniū signoz ihc in chana
galilee. v. manifestauit glām suam.
Int' multa signa q' fecit ihc in chana
galilee fuit hoc p̄mū. v. quodā digni
tatis p̄uilegio elem̄toz comissione ma
nifestauit glām suā. v. latitē dicit'
Miraculum aq̄ conuise uiniū uiniū
v. n̄ miram' quia om̄i anno h' fac' dō
in urtib'. v. de uno grano multa faciunt
v. qd' mai' est celū v. itam de nichilo
creauit eaq; mirabil' gubnat. Ergo
quia hominēs in aliud uitiū p̄diderunt
confidationē opum dñi. in q' cū uita
die laudaret. seruauit i' dō qdam in
usitata q' facit. ut tanqm̄ dormiens
hominēs ad se colūdiū mirabilib' peti
taret. Aq̄m uicit ihc in uiniū. cū in
insipidam uicē carnaliū sapore sacra
celestis imbuit. Erant' enī aqua. id ē
insipientes. v. fec' nos uiniū. id ē sap
ientes fidem ip̄ius. v. aqua intelligit'
scientia. mundanis audientes a scdō
petoz. Q' tē gūtat' i' uiniū qm̄ aliq̄
toto obliuiscit' p̄tōz maloz. ne i' ca

incedit. et inquit calē in di amore. sic
 uini uehans obliuiofos fac potatōes
 et calē. Comittit aqm̄. et muniū dū
 q̄ carnalia uidebant in lege spualia ostē
 dit. et sup̄tiam lūcē plenā celesti uir
 tū uideri fecit. Xps enim in p̄phetis n̄
 manifestat q̄ uinum in aqua latu
 et si cū discipulis apert sensū ut intelli
 geret scripturas. uini uehans fuit ip̄e
 in lege et p̄phis manifestat. Illa ḡ sc̄p̄
 tua dū mei sub uelamē. idē adoptōe
 lūcē latet. et sapit aqm̄ insipidam. cū
 si autē uelamē ē uini uehans. Sex
 ydēre sex etate sunt q̄ manit̄ curretēt
 ille p̄ meū p̄dicaret. Prima etate ē ab
 adam usq; ad noe. sc̄lā usq; ad abrahā
 t̄ca usq; ad dauid. iū. usq; ad transmu
 tionem. quinta usq; ad iohēm bap̄m.
 sexta usq; ad finē sc̄lī. Phetia i sin
 gulis etatib; q̄ ydr̄ys sc̄līm lūcām ad
 insipidā quom̄ muniū mutet cū ad
 xpm̄ et ad om̄s gentē referat. uideam?
 Quicq; figurabat in adam de. et ad om̄s
 gentes p̄uebat. ut illud in genesi. Re
 linquit homo patre et matre. et adhebit
 uiri sui. et erunt duo in carne una.
 Xps adhebit ecclie. ut erit duo in car
 ne una. et fuit relinque patre. et mea
 serua appare hominib; in q̄ equal ē
 pat̄. Relinquit matre. qm̄ de synagoga

transiuit ad ecclia. Potat dñi uigilati
 ade costam sñ dolore euellē. s; p̄cul
 dubio doct̄rio. et in cruce meo fiḡa
 bat. de cui' latē tanqm̄ sponsa fluxe
 runt sacramta ecclie. De uino aliaz y
 dr̄az bibam? Xpc figurat ē in moe. Illā
 idō martha om̄a animalia sunt iclusa.
 ut om̄s gentē fiḡarent saluande p̄. et.
 H enī deerat dō rurs' creare omē gen'
 animalū. si idō p̄ lignū saluata s̄. q̄a
 nos p̄ lignū saluandi erant. In t̄ca yda
 audiuit abrahā. et semē tuo b̄dicent
 om̄s gentē. Quis n̄ uidet cui' figurā
 habuit uinc' et ligna portat ad sacrificiū
 q̄ immoland' ducebat. Portauit enī
 domū' etē suā. In quarta yda dicit dauid.
 Surge d̄s iudica t̄rā. qm̄ tu hēditab'
 in om̄ib; gentib;. Tanqm̄ dicit. Vox musti
 iudicat a t̄rā. surge ut iudices t̄rā.
 In quinta etate uid' daniel lapidem p̄
 cesum de montē sine manib; et fregisse
 om̄a regna t̄rā. et cecidisse illū lapi
 dem. et factū eē montē magnū. ita ut
 implet uniuersam facie t̄rā. De q̄ mōte
 p̄cidit. n̄ de regno iudōz un' xps sc̄līm
 carnē nat' ē sine ope humano. quia
 sñ amplexu maritali. Ad sextā etate
 p̄tinet iohēs bap̄a dicit. Nolite dicē
 patrem habent' abrahā. Potēs ē d̄s
 de lapidib; istis suscitare filios abrahā.

.al.

Lapides dicunt gentes. n̄ p̄t̄ firmitatē
s̄ soliditatē duritiā dum adorabant
simulac̄ similes sc̄i illi. Unde illud. Si
miles illi stant q̄ f̄ e. r. o. q. s. i. e. s̄c̄e sex
ydrie sunt p̄fecta corda sc̄oz. in hys
etab' ueritū sc̄pturaz dī p̄ta. mer
emplū uinūdi atq; credēdi p̄posita. Et
sunt lapidea. i. facta inr̄ lapide. Sc̄dm
purificationē iudoz dictū ē quia illi
tantū p̄lo iudoz lex data ē s̄ grā p̄
xp̄m om̄ib' sc̄a ē. Ideo n̄ dictū ē capiētes
metretas. alie bimas. alie t̄nas. s̄ bimas
ul' t̄nas. ut ip̄s dicit bina' q̄s t̄nas.
Sunt ḡ due m̄sure in sc̄pturaz. dū
pat̄ r̄ filius nominat̄. s̄ ibi sp̄s qui pa
t̄r ē r̄ filij intelligit̄ ut ibi. Om̄ia in sapia.
idē in filio fecit. Tres metete sunt.
dum nominato sp̄u sc̄o t̄nta' manifes
tū intelligit̄ ut ibi. Baptizate eos i no
mine pat̄r r̄ filij r̄ sp̄s sc̄i. Alit̄. Bine ul'
t̄ne m̄sure sunt. om̄is gente ad q̄s p̄
tinet sc̄pturaz. bine p̄t̄ p̄p̄tū r̄ t̄cū
casionē. t̄ne quia a t̄b' filijs noe sunt
disseminate. Quod iussu domini im
plete sunt ydrie. signat quia uet' sc̄p
tura ab eo ē. Potuit quidem uacua i
plē uino. qui cuncta creat ex nichilo.
s̄ maluit de aqua uinū facē ut docēt
se n̄ legem solue. s̄ implē r̄ in euuḡlio
illa facē ul' docē que p̄phetia p̄dix̄.

.al.

Usq; ad summū implent̄ ydrie. quia
nullū temp' fuit a salutar̄ doct̄na u
cum Archiclin' intelligit̄ p̄ncip̄s in
p̄ta sc̄pturaz continens hystozas.
r̄ moralitates r̄ allegoria. Dum ḡ ta
li uelut nichodemo gamalieli disti
pulo et saulo. ubum euuḡlij offeret.
uinū de aqua sc̄m archiclino p̄mit̄.
Non nulli ū p̄ aqm̄ baptismū ioh̄is.
p̄ uinū passionem x̄ accipiunt. v̄r
uinū p̄us sc̄t̄ archiclino. i. ip̄i ioh̄i.
qui an̄ bibit passionem qm̄. Et t̄ch
nū. r̄ uel ordmē in nuptijs distibū
tū altitudme distantes int̄ se desig
nant tres ordies uicidia fidelū cō
iugatoz. continentū et doctoz. Quā
doctoz ē uetib' instituit̄ grām euuḡlij
p̄ferre. uocato sponso archiclin' d̄p̄
bonum uinū fuisse seruātū. Ad aut̄
d̄ n̄ sc̄ebat unde eēt. intelligendū ē
quia mutas in lege p̄ta sc̄dm lucam
nuntiauit̄ euuḡlij. discipuli x̄ qui
hausant̄ aqm̄. prudēt̄ intelligendo
r̄ fidelit̄ ap̄rendo uetē sc̄pturam. s̄
homo p̄mū bonum uinū ponit̄. dic
tū ē ad lit̄am. sc̄dm multoz s̄uētū
dinē. oystice homo. id ē carnal' d̄ct̄
uinū bibit post bonū. id ē a uet̄s
ad falsa descendit. s̄ sp̄ual' cordat̄
inuisibily uino quod p̄us latuit in

scripturis inhebat et proficit. Mari
 in q̄s in sermone de epyphania q̄
 ita incip. Complura nob̄ fr̄s. Sic posti
 ta sue fidel̄ mandauit antiquitas
 hodie saluator a chaldeis ē adorat̄.
 hodie fluena iordanis b̄ndictioē ip̄i h̄p
 p̄matis p̄secrauit. hodie inuitat̄ ad
 mpt̄a. aq̄s uita in uinū. **lxvij. R**
Quā aut̄ descendiss̄ de **lxvij. l. xxxij.**
 morte secute sunt eū turbe multe. Et
 cum lep̄sus ueniens genu flexo adorabat
 eū dicens. Domine si uis potes me mū
 dare. Hec post doct̄nam sunt mura
 da. ut p̄ uirtutē sermo firmaret̄. Lep̄s
 scdm̄ marcū genu flexes ut lucā ait
 in fatem̄ p̄didit. qd̄ humilitatē ē et pu
 der̄. ut uniusq̄ de sue uite maculi
 erubescat. Confessionem uēuindia n̄ re
 p̄nt. s̄. detecto uulnē remediū q̄rit.
 uoluntati d̄n̄i curationis potestate lep̄s
 rebat. nec q̄ incredul̄ dubitat. s̄. sue
 colluuiōis confici n̄ p̄sumit dice. mūda
 me dom̄e et mundabor. Dum hic a lege
 grediat̄ se domini potestate curari p̄
 tular̄. sup̄ legem eē grām indicat. Sicut
 eū potestas auctoritatē in d̄nō. ita iusto
 fidi constantia declarat. Et extendēs ma
 nū tetigit eum ih̄c dicens. Volo. mū
 dare. Et confestim mundata ē lep̄s eius.
 Et tendens nūc affectu manū tetigit ex

humilitate docens nos nullū sperere
 p̄ aliq̄ corp̄is commaculatiōē. Lex tangi
 leptos phibet. s̄. de eo n̄ erat phibitio
 qui domini legi ē. Tetigit q̄ n̄ quin s̄i
 tactu sanare poss̄. s̄. ut indicet se n̄ sub
 lege eē immo d̄n̄i legis qui n̄ timet xagi
 ū cū pot̄ alios libet. Et pietate ait. uolo.
 sanare eo genē quo fuit postulat̄. cum
 dicit̄ si uis potes me mundare. Imp̄do
 subiun̄t. mundare. iq̄ maiestati ap̄t̄
 potentia. Nuch̄ enī mediū est int̄ op̄ di
 et p̄ceptū quia int̄ p̄cepta ē op̄. Hinc
 enī et facta s̄t. Lat̄ illi ih̄c. Vide nemini
 dixis. s̄. uade ostende te sacerdoti. et offer
 mun̄ quod p̄cep̄ moyses in testimoniu
 illi. Non erat necē ut sermōe iactaret.
 qd̄ corpe p̄fēbat. Docet domini n̄ eē uul
 ganda n̄a b̄nficia. s̄. p̄menda. ut n̄ solū
 a m̄cede abstineream̄ pecunie. s̄. s̄ gr̄e.
 Jactantia quippe uicata facit. ne lep̄s pos
 sit transire in medicū. Ideo q̄ imp̄at̄ si
 limū. quia melī ē fide magis sponta
 nea salutē querē. qm̄ b̄nficijs mutari.
 Ostendē se sacerdoti iubet lep̄s. ut illi
 geret sac̄los eū n̄ legis ordine. s̄. gr̄e d̄i
 curatū. Offerre sacrificium p̄cipit ut os
 tendet̄ domini se n̄ legem solue s̄. imple
 scdm̄ legē gradens. et sup̄ legem sanas.
 In lege enim p̄ceptū erat. ut mundata a
 lep̄s munā offerrent. sacerdotib̄. q̄ re humilit̄

hvl

.b.

.o.

B. 7. de q̄nto
nub. cūgūy.

hyl.

ad illos mitti. Nec oportebat significātia
aufery sacrificia. p̄us qm̄ uā r̄ null' figāta.
sacrificia confirmata cent' iuxpō r̄ ecclia
contestatiōe ap̄lōz r̄ fide creditū. Offerit
in testimoniu ill' qui uidit leprū mū
datū quod saluant' a lepr' peccōz r̄ ostendit
se deo si credunt aut si n̄ credunt ierexu
labiles erunt. Vl' ita. Quid' quod p̄ceptū
moyses ill' uidel' sacerdotib' offerri in testi
moniu r̄ in signū spūal' oblationis sic
curatio lepre testat' curatiōe peccā. illd'
mqm̄ mui' offer' n̄ solū in signo. s. q̄ i re.
ut tu ip̄e a fontib' peccā emundat' in sa
cificiū di t̄sers. Moyses enī p̄cep' testimo
niū. cui' mte geris effectū. Vbi lepr' mū
dat' cert' n̄ exprimit' loc' ut ostendat' n̄ u
nū pplm̄ special' curatiōis alicui' s. mul
tar' p̄p̄os fuisse sanatos. Quia ū lepr'us
genus humanū peccatis languidū ty
pice designat' recte in luca plen' lepr'
describit'. Om̄s enim peccauerit. r̄ egent
grā dī. Extensio man' saluatoris signat
incarnatiōe eius. extentā ad salutē
hominū. Hī illd' alibi. Jam uos mundi
estis. p̄p̄t' sermonē quē locut' sum uob'.
Ip̄e ē est sacerdos i etnū. cui om̄s a p̄sa
erroris uarietate mundati debet se os
tendē confitēdo quia templū ei' sūt
r̄ offerre ei sua corpa hostiā uiuēt'. r̄ r̄
At ille egressus cepit p̄dicare r̄ dicta

mare sermonē ita ut iam n̄ p̄set ma
nifeste in ciuitate iudoue. s. foris i de
sertis locis eē. r̄ conueniebat ad eū undiq̄
Ih̄c ait nemini dixit. at ille officio fūc
tus cuiusq̄ste mox egressus cepit p̄dica
re. r̄ se intus. extusq; sanati docere.
ita qd' ip̄ius saluatio multos ad dnm̄
cogit. Ad templū doct'ne sem̄ ē. quod
nec uis' tacē potest acceptum b̄nificiū.
ut electi in magnū q̄ fatiunt. Latē qui
dem inuoluntate habent. qd' ē humilitatē
r̄ inuiti p̄dant. ut alijs p̄sint qd'
magne ē sublimitatis. cū q̄ si uelut
opa n̄ possunt tacē. Utans dñe ciuitate
tumultuosas. carnaliū n̄tes fugit. r̄ se
cretas a mundani' curis uisitac'. Hic q̄
glā domini manifestat'. qui conueniūt
undiq; p̄ plana r̄ ardua q̄ nich' possit
sep̄ne a karitate. r̄. **o** Iermy. l. xvi. c. xlvij.
Cum aut' uisit' in chapbar. xxxvii.
naū accessit ad eum centio rogans. r̄ dñs.
Domine puer n̄s iacet in domo p̄lytē
r̄ male torquet'. Non est contrarium qd'
lucas ait misit ad eum seniores iudez
rogans. cum p̄ amicu' soleam' uenire ad
aliquē. Heritani n̄ negligent' intuenti
ē q̄ mathi mystica locutio. salū qm̄
scriptū est in psalmo. Accedite ad eū et
illuminamini. Itaq; fide uenit centio.
Dici tamē potest qd' q̄ corpe uenit. r̄ teny

oris iudis tanquam familiaribus et quod lucas
 prophet. ubi suum commisit. ut coram
 die fieri solet ante potentes. Jacet palam
 et iniqua acuta scilicet passioe h ita exp
 nit. ut et anime sue angustias indicet.
 et per admisciam commoveat. Hinc
 dicam commisereri suis. ut lucas ait.
 mortuus erat servus. si non domini sui fi
 de et pietate redderet iure. sicut ere
 chias rex. cui domus et quinos addid
 erunt. ait illi ihc. Ego ueniam et habo
 ni. Ad sanandum reguli filium ire noluit.
 ne diuitias honorasse uideret. ad seruum
 ire consensit. ne seruile conditione sp
 uisse putaret. h inuene uero eu sanauit.
 ne putaret ire ob impotentiam et non ob hu
 militate. Et respondens centio ait. Dne
 non sum dignus ut intres sub tectum meum.
 sicut dicit uero et sanabitur puer meus. Na
 et ego homo sum sub potestate huius sub
 ne militas. et dico huic uade et uadit.
 ralis ueni et ueni et seruo mo fac h et fac.
 Hic uere gentis conscientiam metuebat
 grauari dominum. vidit dominus fidem humili
 tatem prudentiam centuriois. fidem quod
 et gentibus credidit. humilitate quod se iudi
 cauit indignum cui tectum domini intret.
 prudentiam quod diuinitate corpe tecta ag
 nouit. Qua prudentia etiam dominus homo sum
 et multo homines. scilicet dominum anglos mutet

posse. unde sequitur. Audies autem uere mi
 rat' e' et sequentibus se dixit. Am' am' dico uo
 b. non inueni tantam fidem in israhel. Quod ihc
 mirat' est. nob' mirandum esse significat. quia
 tales mot' cum de deo dicunt. non perturbati
 animi signa sunt. s; docentes magistris.
 De presentibus dicit non inueni tantam fide
 m in israhel. non de patriarchis et prophetis. non forte i
 centurioe fides gentium proponat israhel. p
 sentibus ideo presentibus fides centiois. quia
 illi legis prophetarumq; monitis edocti erant.
 ipse autem nemine docente sponte credidit.
Dico autem uobis quod in lxxv. l. clxxv.
 a bore oriente et occidente uenient. et recu
 bent cum abraham isaac et iacob in reg
 no celorum. filij autem regni eiciuntur intene
 bras exteriores. ibi erit fletus et stridor dntium.
 Non solum iste centio de gentibus re
 te credidit in ihum. s; multi gentiles ad
 huc ueniunt ad rectam credulitate. De na
 tionibus credituris dicit. multi ueniunt
 et requiescent felicitate epulati. filios autem
 regni dicit iudicos. in quibus ante regnauit
 ds. Tenebre semper sunt interiores non exteriores.
 s; exteriores ideo dicte sunt. quoniam lumen re
 liquit. qui a domino foras expellit. U
 die fletus et stridor dntium. uera ostendit
 resurrectio. ne cum fletus sit oculorum.
 et dentes ossa. lxxv. l. lxxvi.
Et dixit uere centio. uade. et sic eadit

.B.
 .J.
 .B.
 .O.
 .J.

fiat t. & sanat e puer nulla hora. &
reversus est centio in domum suam & invenit
seruum qui languerat sanum. Oserui
ai domum. famulo suffragat. Intelliga
m' centione corpe tandem puenisse ad
domum. & cu his qui nulli fuerant redi
isse domum. cu domum dixit ei vade ul
sic p nuntios accessisse. sic & p nuntios
reversus fuisse attendat. Diuina puodn
ta uidi nulli st. ut inexcusabile fie
rent si uiso miraculo & credente gen
tali uiro n' credent. Seniores p centioe.
& sci p nob' intcedunt ad dnm. Dilat
centuriony possunt intelligi utate nata
les q's multa secum defunt ad dnm
ueniente. de quib' in laude cornely ce
turionis dr. quia erat uir iust' & timo
dmi. cum omi' domo sua. faciens elemo
sina' multa' pleby. & depicans dmi semp.
Qui aut' bn' utunt' ill'. maxime dig
ni sunt uisitatioe di. Centio electo ex
gentib' ostendit. qui q' centenario mi
lute stpary. uirtutu' spualiu' st' psec
tioe sublimes. & sola etne salutis gaudia
s' suisq; requirit. Numus eni' cente
nari' qui de leua transferit ad dextam.
celestem sigeat uita. Vn' archa noe ce
tum annis fabricata e. ab ham centena
ri' filiu' pmissiois accep'. ysaac seuit.
& in ipso anno centuplu' inuenit. Au'

tabnachi centu cubiti longu fuit in
centesimo psalmo mia & uiditai ca
tat' domio. **o**lxvii. **R**xv. **I**xxvi.
Et cu uenisti uic in domu pet' uis
so' crui et' iacentē & febricitantē. tetigit ma
nu' & dimisit eam febr'. & surrex' & inuisi
tiabat eis. Nata hominu' e ut p' febr'es
debiles sunt. uerum sanata a dno colla
ta fortitudine dedit ministrandi soci' pet'
lucas. q' rogauit illum p' ea. Odo lo
uator rogat' modo ut' curat egrotos.
ostendens se cont' peccatoz passioes et
p'ib' annuere fidelu'. & ea que minime
in se intelligunt dimittit. Vn' psalmista
ait. delicta quis intelligit. ab oculis nris
munda me dne. A febr' curata firmia
moralit' carne a concupiscentie feruore
p continētie p'cepta firmata sigeat. ut
m'bra q' seruierat immunditie. seruāt
iusticie. Allegorice dom' pet' centio e
et' ap'ltary cōmissa. soci' e synagoga q'
quodammi mat' e ecclie. pet' commisse.
H' febricitat. quia inuidie estib' laborat
psequēs eccliam. Cui' manu die' tangit
qñ carnalia et' opa in spuale usu' uita
& ita erecta ministrat in spu. **l**xxvii.
Et factu' e demceps illat incantat' **o**lxviii.
q' uocat' nayim. & ibant cu illis discipuli
et' & turba copiosa. Cu aut' appropinquat
p'ete ciuitatis. oxe defunct' efferebat filii

oy

8

unic' mat' sue. r h' uidua erat r turba
 ciuitatis multa cu illa. Nam ciuitas e
 galilee. Defunct' qui coram multa ext'
 peccati effert. sigtat emialit' peccante. r
 multoz noticie p uba r opa q' p ostra
 tu ciuitati peccati p'p'ante. Qui bene
 mat' sue phibet. quia licet mat'
 etia multos habeat filios bonos r malos.
 p una tam psona mali accipiunt' q'ntu
 ad malicia p'p'net queadmodu etia bo
 nuna psona accipiunt' scdm bonitate.
 Et dicit' quilibz qn imbuit' ad fide filiz.
 qn alios imbuit' mat' e. Vn paul' filio
 li ma q' p'ru parauio. Cu g' bonu una
 runt' studeant reuocare malo. r bonu
 mat' r mali fili' unuc' nuncupat'. Porta
 ciuitatis qua defunct' effert. aliq' e de
 sensib' q' aliquis in peccm coeruit' ut q'
 uide ad concupiscendu q' aut' ociosi ul'
 sp' audiri. qui lingu' commodat litigij.
 etia q' qui n' seruat sens' mort' s' resat'
 adde. Omis q' meminit eccliam sponsi sui
 morte redempta agnoscat eam ee uidua.
 Vn' miracu multa sunt testes. ut mlti
 fuerit di laudatoe. Vn' cu uidiss; drs
 ma' mor' sup ea. dix' illi. Noli fle. Pulc'
 tauglita dnm p'us ma' motu ee sup ma
 tre. ac sic filiu suscitare testat'. ut i uno
 nob' exemplū mutande pietati ostendet.
 i alio fidem mirand' potestati astrueret.

Et accessit r tetigit loculu. hy aut' q' por
 tabant stecunt. Loc' in quo mortu' effere
 bat. male secua despati peccoris conscia.
 Qui u' sepeliendu portant uel immunda
 defidia sunt. q' homine rapuit' inuicatu.
 uel uenenata lenocinia blandientiu q'
 peccante q' aggere t' obruunt. Donio
 loculu tangente funis bauuli stecunt. qa
 p'scientia attracta formidie supm uiditij
 reuitt' ad se ipam coerrens carnale uolup
 tates. r inuistos laudatoes. Et ait. Adoles
 cens t' dico surge. Resedit qui erat mor
 tuus r cepit loqui. r dedit illu mat' sue.
 Resedit qui erat mortu' cu uina copuc
 tione reuiuiscit peccor. Incip' loqui. cu
 ostendit se redire ad uera uitā. Reddit'
 mat'. cum p sacerdotale iudiciu commu
 noi sociat' ecclie. Accep' aut' omis timor.
 r magnificabant dnm dicentes. quia p'pha
 magn' surrex' in nob'. r quia ds uisitau'
 plebem sua. Omis magnificabat. r lauda
 bant dnm. quia q'ro g'uior e cas'. tanto
 pietas erigenas g'rae. r spes salut' pe
 nitentib' e certior. Uisitauit ds plebem.
 r du' ubu suu semel incarnari p'stituit.
 r cotidie spm scm in corda nra mitten
 do ut suscitemus. **L. lxvij.**
Et exiit h' sermo in uniuersa iudaea
 de eo r cea onine regione. r i omne
 regione circa iudam. Allegorice fuit app

.l.
 .Amb.

pinguare ihm portat ciuitate. quod u
bu caro factu genilem pplm p porta fidi
ad celestem ierlm induit. Loc uidaic iura
or ppls p pfidia defunct' effert. que mat
ecclia nul in mundo qd ipum possides
multa pplor turbi cum septa pio affec
tu plozat. raducam reuocare laborat.
quod r incim in paucis uidoz conuictis
r tandem in plenitudine iperit. Loc quo
defert' corp' e humanu. portatores sunt
mali more. qd ad mortem thunt. S; iuc lo
culu tangit. cum fragile natuua mcre
erigit. Vl tangit loc' mortu boi a do
r lignu dci. quia pnt ho p lignu pa
dyfi. Portatores mortu sunt iur' elemta
quoz intempantia. irritantia peccadi
i hoie. Stant portatores. quia n ualec sic
p' admorte trabe. Loq' iuu e monita salu
tis infunde. un languid' ad uitu erigit.
boni actib' et sic reddre mat' ecclie. Li
ment omis. quia uni' exeplo multi
corrigunt. *o. lxxv. & xv. l. xxv.*

Qespe aut' facto obrulunt ei multos
demonia hntes. Et ciebat sps ubo. et
omis male hntes curauit. ut adimplet'
qd dictu e p ysaiam ppham dicente.
Ipe infirmitates nras accep. r egatioes
portauit. Despe facto curant' infirmi.
qn sal' gnu' tici intra mort'. Soli occu
bit' qd lucas pon. mort' sigeat illy' q' dicit.

qm diu in mundo su. lux su mundi.
Plures egi sanant' post morte. x' q' ante.
quia calcato regno mortis p totu orbem
dona fidi transmisit p ministros suos.
In psalmista canit. It' facite ei qui ascendit
sup occasu. Sup occasum dni' ascendit.
quia un' in passione occubuit. in maio
rem sua glam resurgendo manifestauit.
Ad lutani scdm pntem locu infirmi
tates leuiores accep. r sanando abstru.
r egatioes diutinas portauit. qd aspec
tando remouit. Nihilce infirmitate nra
in cruce accepit. r egatioes portauit. qd
passione p minorib' r maiorib' peccis
nris sustinuit. Videns aut' the turba ml
tas circū se. iussit ire trāsire. *o. lxxv.*
Et accedens un' scba ait illi. *l. cy. l.*
Magist'. sequar te quocumq; ueris. dicit
ei the. Vulpes foueat hnt. r uoluce celu
nidos. filius aut' hominis n' h' d' capu
reclinet. Iste scba legis. qui tantu lute
tam nouat. n' erat spūalis audire dñi.
S; putabat eū eē unū de magist' lute
torib'. r idō n' habuit locū u' domus
capud suū reclinaret. Versut' uidet' tur
n' simplex r humil'. que diuina si
mulari mansioē inhabitaret. fuit aut'
ob hoc repudiat' qd uisa magnitudine
signoz uoluit seq' saluatoe. ut luc' ex
miradis quereeret. sicut symon mag

hunc g a domio condempnat. q̄ dicere
 Quid me p̄t diuitia uis sequi. cū tā
 paup̄ sim ut n̄ hospitiolū habeā. Vel
 miraculis mor̄. p̄t manē iactantiā seq̄
 uolunt. qm̄ figant auct. r̄ finē obsequiū
 discipuli se facturū. q̄ fictio p̄ uulpē figā
 uulpi enim ē animal fallax. insidijs
 erant. rapinas fraudis exercens. r̄ int̄
 quā hominū hospitia in foueis habitās.
 tū hētic domū fidē n̄ hīs. alios in suā
 fraudem trahit. r̄ a fide seducit. At autē
 dicit. Sequere me. Ille autē dixit. Dñe
 p̄tate me p̄mū ue r̄ sepelire patre meū.
 Ille magistrū. h̄ dñm̄ uocat. n̄ disciplinū
 respiciens. s̄ p̄ pietate patrem sepelire cu
 p̄ris. digni in quo xp̄c̄ reclinet capud.
 r̄ in quo diuinita maneat. Vel reclinatio
 caput humilitate. x̄ figat. q̄ in h̄ n̄ illo
 similitudine ac supbo locū habebat. J̄h̄c
 autē illi ait. Sequere me. r̄ dimitte mortuō
 sepelire mortuos suos. Tu autē uas. r̄ an
 nuntia regnū dī. Docet nos dñs minora
 bona p̄mittenda eē. p̄ utilitate maiorē.
 Ma. cū bonū ē p̄dicare. qm̄ patre se
 pelire. Nam q̄ patrem sepelit. carnē in
 tra abscondit. qui ū p̄dicat. mortuos ad
 uitā resuscitat. Mortuus ē. q̄ n̄ cred. Caui
 tū ē. ḡ. ne dū solliciti sum̄ de mortujs.
 nos quoq̄ mortuam. Dominus repudiavit
 scandalitū r̄ elegit innocētē. s̄ eū cui

sciebat patrem mortuū. illū patre deo
 dicit. obliuiscē domū pat̄ tui. Justice
 n̄ reuocat ab offitio pat̄ discipul' fuit
 s̄ fidel' sceruitē a communioē pfidē.
 quoz gutt ē sepulcrū patens. qual' q̄
 erat hētic uulpib' compar' r̄ auib'. It
 p̄t iustoz sepultura. de q̄ dicit. Hec
 enī mittēs hoc ungentū in corp' meū.
 ad sepeliendū me fecit. Idō qui bona
 in se fide sepelit. xpm̄. ut cū eo resur
 gat. diaboli pfidiam in se neq̄qm̄ sepe
 lit. Mortuos ū mortujs sepeliunt. cū pec
 catores quoz sui similes adulando deml'
 cent. r̄ agesta mole pessime adulationis
 eos opprimunt. **L. cyj.**
Et ait alt. Sequar te dñe. s̄ p̄mū p̄
 mittere m̄ renuntiare hīs qui domi sūt
 . Ait ad illum ih̄c. Nemo mittens manū
 suam ad aratū. r̄ aspiciēs ret. apt' ē reg
 no dī. Si discipul' domini secutus arguit.
 de renuntiationē domi. quid fiet illi qui
 nulla utilitate domū reuiscē n̄ timēt
 qm̄ reliquant. Manū cuiuslibz in aratū
 mittē ē. q̄ quodam conpuctiois instru
 mēto ligno r̄ ferro domine passionis
 diuitiā sui cord' atterere. atq̄ ad p̄fēdo
 opum bonoz fruct' ap̄ire. Ad siq̄ excolē
 incipiet cū uxorē loth ad relicta uita re
 spicē delectet. sicut regni munē p̄uat.
.o. lxxvij. R. xlvij. L. lxxvij.

.60.

.8.

Et ascendente eo in nauiculam. secum
 sicut cum discipulis eius. Et ecce motus magnus factus
 est in mari. ita ut nauicula operiret fluctibus.
 Ipse uero erat in puppi super ceruicem dormiens.
 Ceruicem dicitur uel puluiscum uel quodlibet aliud
 substratum ceruici recubitis ad dormiendum.
 Nauicula uidebatur operiri et impleri fluctibus.
 quare tanto magis timor conturbat discipulos.
 Et accesserunt et suscitauerunt eum dicentes. Domine
 salua nos quia perimus. Et dicit eis. Quid timidi
 estis modice fidei. Tunc surgens impa-
 uit uento et mari. et dixit tace et obdormesce.
 et facta est tranquillitas magna. Licet di-
 uinis uerbis euangeliste narret unanimitatem suam
 esse. et totum dici potuit. Communat uento et
 mari de quo dicit. Tu dominari poteris mari.
 Non errore hereticorum impauit qui omnia pu-
 tant animantia. sed maiestate quam deo sunt se-
 sibilia. nobis insensibilia. Huius signi typum
 in yona legitur quod dominus ceteris peccatoribus
 secus est et dormit. et suscitatur et impio-
 ac sacramento passionis sue liberat suscitantes.
 Itaque sue persone utramque nauem dignatus
 est ostendere. dormiens ut homo. mare coh-
 cens ut deus. Proterea homines mirati sunt
 dicentes ad inuicem. Quis autem quod est hoc? Quia
 et uentus impat et mari et obediunt ei.
 Recte appllantur homines. quicunque po-
 tentiam saluatoris non dum nouerint. siue
 nauem accipiant. siue alij qui in nauem

erant. siue etiam ipsi discipuli. Allegorice
 mare accipitur esse huius seculi. nauicula passio-
 nis arbor. cuius beneficio fideles ad uitam
 dei fluctibus transcendunt. et ad uitam patrie celestis
 perueniunt. De hoc quod discipuli cum domino
 nauiculam ascendunt. alibi significationem
 apte dicitur. Si quis uult per me uenire ad
 neget se metipsum. et tollat crucem suam
 cotidie et sequatur me. Discipulis nauigantibus
 et dormit. quia fidelibus in spe quiescentibus
 seculum calcantibus. et per crucem certatim mundi
 fastum iactantibus tempus dominice passionis ad-
 uenit. Unde mare hoc sermo gestus fuisse per-
 hibet. ut uis solis occubitu. non solum diu-
 dormitio. sed etiam ipsa hora significat. Quo
 ascendente puppim crucis. ut somnum mor-
 tis caperet. fluctus blasphemantium demony-
 acis eritatus percellis assurgit. quibus non est
 patria turbat. sed discipulorum imbecillitas per-
 ditat. Puppis mortuus pellibus uiuus con-
 gret. et fluctus ardet. et ligno solidat. que
 inuunt in cruce et morte dei ecclesia sal-
 uari. Per ceruicem intellige uentum. cui diu-
 nitas sicut caput inclinata recubuit. Susci-
 tant discipuli ne peccant. quia maxime
 uotis resurrectionem querebant. uentus resur-
 gens dominus increpauit. quia diaboli super-
 biam strauit. dum eius impium destruxit. Tem-
 pestatem aequo cessare facit. quia uentum cla-
 mantium si filius dei est descendat de cruce

labefcit. Recte arguunt qui p'sente i'ta
 meliore: un' p' resurrectione etia' audie
 runt quidam ex ip'e. O stulti & tardi cord
 ad credendū: in omib' q' locuti sūt p'ph'e. No
 b' etiā sepe nauigantib' q' int' equozis
 frunt' obdormit dñs. qñdo int' medios
 uentū uis' crebescere ul' immūdoz
 suum ul' hominū fūoz uel cogitati
 onū impetu fidē splendor obtineb'cat.
 spe celsitudo contabescit. amor flāma
 uirgescit. S; tunc necesse ē addm̄ recur
 re. quān' ad m̄quillitatē nos reducat.
 & potū salutis indulgeat. **Luy.**

Cum uenisset iussitū in regionem
 galileam. & cum egisset
 ad adram occurrit ei duo habentes
 demonia de monumēt' exētes. seu ni
 mē: ita ut nemo possit transire p' uia' illā.
 uia ē uis' arabie transiordanē. uicta
 mont' galad. int'bu manasse. n̄ longea
 stagno tyberiadis. in qd' p'oci p'cipitata
 sūt. Oath's duos. mare' & lucas unū occisise
 memorant: quia un' eoz celebros' p'song
 & maior' insanie fuit. & ideo ej' curatio
 famosior. Un' enī habebat demonia iā
 temp' mult' & uestimēto n̄ induebat.
 neq' in domo manebat s; in monumētis.
 & neq' catheni iam quisqñ eū ligare pō
 tāt. qñ sepe conpedib' & catheni' iunct'
 dirupit; cathenas. & conped's cōmunuiss;

& nemo potat eum domare & semp noc
 te ac die in montib' erat clamās. & cōcidns
 se lapidib'. Videns aut' ihm a longe oc
 currit & adorauit eū. & clamās uoce mag
 na dixit. Quid nob' & tū fili dī altissim'.
 Venisti aī temp' torq're nos. Dicebat enī
 illi iñc. S; i sp's immunde. Iud'i dicit i pñ
 cipe demonoz eicē demoēs. quē demoia
 negant aliq'. commune secū hñe. q'a par
 aut societas nulla ē ill' cū eo. Arrius cō
 tendit eē creaturā. quē demō consuet'
 filiū dī. Non tam uoluntat' ista p'fessio:
 qñ p'mū sequat' confitidj. s; necessita
 tis. excoesio cogens inuitos. P'fessio sal
 uator' tormētū ē demonū. magnūq; tor
 mētū est eis a lesione hominū cessare. &
 tanto g'ui' dimittūt. quanto diuti' p'sidēt.
 Ridicule putant quidā demonia nosse
 filiū dī. & diaboliū ignorare. eo qd' mino
 ris malicie sunt satellites. qñ ille cui'
 satellites sūt. s; tam demoēs q' diabolus
 magis suspiciant' filiū dī eē qñ noscant.
 Dic qd' t' nomē ē. At ille dixit. Legio. qz int'
 uirt' demonia multa in eū. Non uelud
 insci' nomē inquitte. s; ū p'fessioē ite'
 curantē. g'rae apparet. Iam nūc tē
 pis sacerdotes q' p' exorcism' grām dmoēs
 eicē nouit. solent dicē patietes n̄ alit'
 ualē curari. n̄ qñtū sape possunt omē
 qd' ab immundis sp'itib' uigilātē dormiētē

ue paulunt ostendo exponant. Et roga-
bant eum ne expelleret eos: extra regionem.
et ne imparet illi ut in abyssum iret. No-
uant demonēs se aliqui muredos in abyssum.
recolimus dicta prophetarum. Erat autem non longe
ab illi grex porcorum multorum pascentis. Demoēs
autem rogabant eum dicens. Si eicis nos.
mitte nos in gregem porcorum. Quod ait illi. Ite.
At illi exiuntes abiierunt in porcos. In mag-
no impetu grex precipitatus est in mare ad
duo milia. et suffocati sunt in mare. Misit
fieri quod petebant: ut porcorum perditione ho-
minibus esset salutis occasio. Notandum quod
spiritus immundi et in porcos non possent in-
ire absque accessu saluatoris: ut nouimus
eos multo minus posse sua potestate nocere
hominibus. Non repugnat quod mare circa
montem fuisse porcos narrat. Lucas autem
in monte. Grex enim tam magnus fuit: ut
aliquid eius esset in monte aliud circa montem.
Demoēs autem tempore debita sunt conuicta forma
dantes petunt in porcos mitti: et mit-
tunt. Sic peccator unusquisque ipse sibi actor
est pene in mysteria. In irate in flammam
quasi accendisti uos. Quod autem pascebat eos
fugierunt et nuntiabant in ciuitate et in
agros omnia. Et ecce tota ciuitas exiit
obuiam ihesu. et uiso eo inueniunt hominem
sedentem a quo demonia exierant uestitum
ac sana mente ad pedes eius et timuerunt.

et rogabant ut transiret a finibus eorum. Et
rogant ut fines eorum transiret. non de superbia
factum sed de humilitate. quod se presentia domini
iudicabant indignos. **C**umque ascendit nauem rogabat eum ut
a quo demonia exierant ut cum eo esset. et non
admisit eum sed ait illi. Vade in domum
tuam ad tuos. et narra quanta tibi fecerit dominus
et misere est tui. Et abiit predicans in de-
capolim quanta illi fecisset. ibi romani mu-
bant. Thystice gerasa siue gergesi ut quidam
legunt interpretatur coloniam eiciens: uel ad
uenam propinquam. Dominus itaque per pullos
somnia resurrectionisque gloriam per predicatorem
uenit in regionem gerasenorum. cum predicaret
iudeis et gentibus. Vix enim sunt gergesi ex-
cipientes coloniam et diabolam. qui alio per ydo-
latram. alios per transgressionem legis mole-
bat. et ita quod erant longe facti sunt in san-
guine. et per liberum arbitrium occurrerunt edendo.
In monumtus non in domo manebat: quia
et conscientia sua non requiescebat. sed in ma-
tius opibus. hoc est in peccatis delectabatur.
Corpa enim perfidorum quedam sunt sepulchra delin-
torum. in quibus anima peccatis mortua re-
cluditur. Seui minus erant quia contra de-
um et humanas leges in summe impietate
persistebant. impugnantem uiam fidei
ne quis per illam transiret. Unde ille marces in
sanctae figuram ipsi gentes accipit. quod multi

tempore ab ipso pene mundi exordio uer-
 abat a deo homo. et uestimto n̄ induerat.
 quia regimtu uicis amulat. q̄ p̄mu pa-
 ntes p̄ culpam nudati legunt. Hec
 stola redeunt filio offerit. Cathene r̄ co-
 pedes dure r̄ graues sunt gentiliū leges.
 q̄ in meo re publica cohibebant pe-
 ca. Rupta catheni ut luca sc̄bit age-
 bat a demonio in deserta. quia tr̄sgres-
 si legib̄ ill̄ adea sc̄la cupidie raptabat.
 q̄ um uulgarem consuetudinem excedent.
 semp nocte ac die furebat demonios.
 quia genitrix siue adūsis casib̄ labo-
 ra-
 ter seu p̄sp̄tas ei arridet. ne q̄qm̄ collū-
 n̄it a seruitio demonū excutere nouat.
 Popum fedicitate q̄ in monum̄tis iace-
 bat. r̄ p̄ sup̄biam q̄ in montib̄ ex̄tribat.
 r̄ p̄ d̄u durissime infidelitatis q̄ cauti-
 de condebat. Ad ū demonia multa
 in hominē. siḡat ppl̄m gentile
 multū ydolatre cultib̄ fuisse mancipatū.
 In peccor̄ m̄itu hominē imundū r̄ ia-
 r̄iois. ex̄pres indicant. in monce sup̄bie
 humilit̄ actib̄ delectatū. Talib̄ demonia
 d̄nant. nam n̄ porcor̄ more uiuēt. dia-
 bl̄ mes potestatem n̄ accipet ad p̄dē-
 dit. si n̄ nūqm̄ ad p̄bandū. Pastores fu-
 gūt. quia nec philosphi gentiū. nec
 p̄cipē synagoge. peunab̄ possit offer-
 re medicinā. r̄ licet. x̄mam fugiat legē.

potentiā tam̄ eius stupēdo mirac̄la p̄-
 dicant. Sedens ad ih̄u pedes uestit̄. ac sa-
 ne m̄tis. siḡat fidelem ppl̄m a p̄stina
 uisatōe sanati. r̄ ratioe conḡa uestitū ac
 studio itutū sequentē uestigia. x̄. r̄ x̄anor̄.
 Hoc aut̄ iudic̄tes mirant̄ r̄ timēt qd̄ r̄a-
 nā legem implē n̄ ualeant. Homo sanat̄
 mittit̄ in domū suā. r̄ p̄dicat̄ i decapoly.
 Sic q̄sq; p̄ resurrectionē peccor̄ i sc̄ictā
 bonam redet. r̄ p̄t̄ alior̄ salutē euūglio
 seruat. ut p̄ cū. x̄. quiescat. ne dū p̄pro-
 pere iam uult̄ cē cū. x̄. negligat p̄dicat̄
 onū munistū fr̄ne redemptioni accomodatū.

lyx. & xx. l. xxxvii. & xxxviii.
Et ascendens in nauiclam. transiit
 ut r̄ uenit in ciuitate suā. X̄pe eccl̄ie
 nauē nauigatus fluchū seli tr̄scendit.
 ut ed̄nce in se ad celestem pat̄ā tr̄quil-
 la nauigatioe p̄ducat. Oian̄ in caphar-
 nau. math̄s in ciuitate sua dominū
 curasse paliticū narrant. Q̄ questio dif-
 ficil̄ soluet̄. si math̄s nominaret na-
 zareth. Nūc ḡ quis dubitet capharna-
 ū fuisse ciuitatē d̄nī. qm̄ n̄ nascendo
 s; mirac̄lis illustrando suā fecat. Deniq;
 i cōparatōe extera regionū recte dicit̄.
 qd̄cūq; oppidū galilee ciuitā d̄nī. nedū
 capharnaū q̄ ita excellēbat in galilea
 ut tāqm̄ mēpolis haberet. **luy.**
Et ecce quatuor uiri portante in lecto

homine qui erat palyticus. Et querebant
eum inferre et ponere ante ipsum. Et non inveni-
entes qua parte eum inferrent per turbam
ascendunt super tectum et per tegulam summisunt
illum cum lecto in medium ante ipsum. Quorum fi-
dem ut uidit dixit. Confidit filii remittuntur
tibi peccata tua. Palyticum quem sanauit non per
sua fide cum sensu careret sed per fide offerre
tuum uocauit filium idcirco quia dimissa sunt
ei peccata sua. Inueniendum quantum ualeat fides
propria si tantum ualeat aliena. Qui ergo peccato
grauatur adhibeat etiam quod pro eo peccatum.
Hic datur intelligi plenasque corporis debili-
tate euenire propter peccata. Et ideo forsitan
dimittuntur peccata ut causis debilitatis
ablati sanitate restituatur. Hinc est quod hic
palyticus in luca uocatur homo qui paralyticus
et alij palytico ad piscinam dixit. Tunc sar-
factus es. iam noli peccare ne decem aliquid
tibi contingat. Quinque autem sunt differentie eorum
per quibus in hac uita molestiis affliguntur
corporalibus. Aut enim admittuntur augenda per
patientiam. uisti infirmitate corporis gratia
est ut job. et tobya. et miles. aut ad custo-
diam uirtutum ne superbia. ut paulus ait.
Ne magnitudo reuelationum me ^{exprobat} datur
est mihi stimulus carnis mee angelus sathane
qui me colaphizet. Aut ad corrigenda
peccata sicut maria aaron soror in hemo
ob uerba temeritatis percussa est leprosa. et paly-

ticus iste aut ad gloriam dei saluatus. sicut
per se ipsum sicut per famulos suos. sicut co-
nat qui nec peccauit nisi parentes eius
sed ut manifestentur opera dei in nullo. et la-
teret cum infirmitas non fuerit ad mortem sed ut
glorificaretur filius dei per eum aut ad incho-
ationem dampnationis eterne. quod reprobus
est ipse. sicut antiochus et herodes qui afflictio-
num miseria ostenderunt quod passuri erant
in gehenna. Quibus congruit illud
prophetie duplici conuisione contere eos. Et
ceperunt cogitare sebe et pharisei dicentes.
Quis est hic qui loquitur blasphemias. Quis
potest dimittere peccata nisi solus deus. Verum dixit
sebe. quia ipse solus potest dimittere quod per
quorum dimittit quibus potestatem dimittendi
tribuit. Putabant deum blasphema-
re. arrogando se quod deus est. sed eorum cogitati-
ones reuelando. et signo uisibili per quod co-
stat eum diuine potentie esse sic peccata
dimittere. deum se esse indicat. Et cum cognouit
iussit. ihesu cogitationes eorum. respondit dixit
ad illos. Quid cogitatis mala in cordibus
uestris. Quid est facilius dicere dimittentur
peccata tua. an dicere surge et ambula. Et
aut scitis quod filius hominis potestatem
habet intra dimittendi peccata. ait palytico.
Tibi dico surge. Tolle lectum tuum. et uade
in domum tuam. Virum sicut palyticus peccata dimi-
sit. solus nouit qui dimittit. Surge autem

et ambulare manifestum erat omnibus quod uide-
 bant: sic quod uisibile signum: ut probet inuisi-
 bile lectum tolle: ut quod fuit testimonium
 firmitatis: sic probatio sanctitatis. Ut autem scri-
 ptum est: illuc ait palitico: uerba sunt euangelii
 quod dicit lectoribus euangelii: illi innumera
 sunt de hoc quod dicitur dimittere et peccata.
 Ego dico uobis eum dixisse palitico: surge.
 et per se sciatem eius sciatis quia filius hominis
 et habuit et habet potestatem dimittere
 peccata: uel uerba et possunt esse ita. Vos cogi-
 tatis quod non possim dimittere peccata: sed ut
 sciatis quia filius hominis id est ego habet potest-
 atem: hoc dicit ipse filius hominis palitico
 et surge. Et confestim surges coram illis
 et lectum in quo iacebat: et abiit in do-
 mum suam magnificans dominum: et stupor app-
 aret omnibus et magnificabant dominum: et reple-
 ta sunt timore dicentes: quia uidimus mi-
 racula hodie: et glorificauimus dominum: qui dedit
 talem potestatem hominibus. Magna dei uirtus
 ostendit: uel sine mora saltem inuissu eius
 completum. In mundo qui aderant relicti blas-
 phemius stupentes ad laudem conuertuntur: et
 et maiestatis: nec timent si credent sane-
 rediligent perfecte. Quatio palitico in
 dicit a se saluationem: suspirantem ad christum:
 et illecebre carnis mercedem. Que primo in di-
 gitis ministris: quod eam et afferant: et doctoribus
 qui spem incessiois suggerant. Quarto nar-

rante quatuor portitorum sunt: siue quia
 quatuor euangelistas predicantium ita firmat.
 siue quatuor uirtutum fiducia in se ad pro-
 merendam sospitatem erigit. de quibus
 meritis sapientie laude de Sobrietate et sapientiam
 docet: et iusticiam et uirtutem. Has non nulli per
 dantia: fortitudine: temperantiam: iusticiam ap-
 pellant. Desiderantibus palitico offerre. et
 turba obsistit: quia sepe anima pro corpore
 desiderium: supra gratiam renouari cupiens.
 per se consuetudine peccatorum retardat: se-
 pe in orationes et siuue colloquium cum
 domino turba cogitationum acie in se ne-
 que uideat includit. Tunc ergo lectum domus
 quod et docet est ascendendum: id est sacre scri-
 pture sublimitate appetenda: lexque domini die nocte
 legi: meditanda. Post facta lecto eger an-
 thim submitte: quia reseratis scripturis mys-
 terijs adnoticia: et puenit. Domus ihesu re-
 gulis connecta describit: quia sub uili li-
 terarum uelamine si sit qui reseret diuinam
 spiritali gratie uirtu inuenit. Quod autem cum
 lecto deponit: sigat ab homine adhuc
 in ista carne constituto. christum debet cognos-
 ci. De lecto surgere est: animam se carnali-
 bus desiderijs abstrahere. Dicit ergo: Surge et tor-
 pore negligencie: et corpore meum desiderijs in-
 ciusti in exercitia bonorum operum attolle:
 et sic domum habitacionis eterne ingrediere.
 Vel ut in domum est: redire ad mentem suam

custodiā nō terū peccet. **A. xxxvj.**

lv , **V**entus g̃ uerū in chana galilee ũ fecit
aqua uinū. **A. xxxvi. v. lxvij. l. lxx.**

Et erat quidā regulus cui filius infirma
bat chapharnay. Hic cum audisset quia
ih̃s adueniret a iudā in galileā. abiit
ad eū et rogabat eum ut descenderet et sa
naret filium eius. Incipiebat enī moyses. **Du**
g̃ ih̃s ad eū. Nisi signa et prodigia uideri
tis nō credetis. Credebat regulus illū eē sal
uatorem a quo salutē querebat. s̃ infid
dubitauit in hoc quod p̃sentia eus petiuit.
Agnoscentis itaq; domini cor diffidentis.
arguit illi diffidentia dicens. Nisi signa
et prodigia uideritis nō credetis. Prodigia si
que aliqd̃ portendūt. Et dicit prodigiū quē
proditiū quod porro dicat. et significet aliqd̃
futurū. Illa g̃ quae tunc fiebant. ea quae nūc
agunt̃ portendebat. Omne prodigiū est
signū. s̃ nō conuictū. quia signū ē tam
de p̃tito et p̃sens quā de futuro. prodigiū
autē tantū ē de futuro. Signū fuit de
p̃sentia quod domini aqua uinū in uinū.
designās glām suā. sic cūculus signat in
p̃sentia uinū uenale. Signū de p̃tito
ē. uestigiū pedum in niue apparens.
Dicit ad eū regulus. Domine descende. p̃uē quod
maerāt filius noster. Dicit ei ih̃s. Vade. filius
tuus uiuūt. Indicans se nō deesse uē inui
tatē. solo uisū sanat. In hoc g̃ quod seruo

centionis nō dedignat̃ occurrere eū ad filium
reguli dedignaret̃. uē. nūā reuēdit̃ s̃ b̃ra
quia in hominib; nō naturā quae ad ymagi
nem dei facti sunt. s̃ honores et diuitias
uenerant. Videte distinctionē. Regulus iste
dominū ad domū suā descendere cupiebat. cen
turio indignū se eē dicebat. hic cessū est
elationis. illic concessū ē humilitatis. tāq;
huic dicit. Noli in reuēdit̃ facere. p̃sentia
meā uis in domo tua. uēbo possū filium
tuū sanare. Centurio alienigena cedit
uēbo hoc me posse facere. uos nō signa et
prodigia uideritis nō credetis. Credebat bō ser
uomoy quē dixit ih̃s. et uerbat. Jam autē eodes
cendit̃ serui occurrerit eus. et nuntiaue
runt dicentē. quia filius eius uiuere.
Interrogabat g̃ ab eis horam quae meli ha
buerat. Idcirco eus. Quia uerba hora sep
tima reliquit eū se b̃s. Cognouit g̃ p̃t
quod illa hora erat. in qua dixit ei ih̃s. filius tuus
uiuūt. et credidit ip̃e et domus eius tota.
Sep̃ homo crede. quia dominus eque absens
corpe. ut p̃sens sanaret. et sic meruit
salutē filio. Non g̃ diffidit de uerba ser
uos interrogando de hora. s̃ desiderat ut
uē diuina seruoꝝ confessioe plurimis
innotescat. uel ne casu sanitas uerba
Interrogabat quia nō dū fortitā p̃fete ce
debat. In figura sc̃i sp̃s septiformis in quo om̃is
sal̃ consistit. reliquit eū se b̃s hora. **vij.**

Tarde credis regul' iste figurat iudos
 ad fidem difficile uenientes qual' erat
 thoma cu' audiret Veru' mitte huc ma
 nu' tua' r noli te incredul' s; fidelis.
 Et fecit ei **Lxxxix. lxxv. & xxij.**
 uini magnu' leiu' in domo sua. Quia do
 mulo xpm recipit uino. maxime delec
 tationib' pascit. Itaq; libit' domum igdi
 r meui' recubit affectu. Et factu' e' dis
 cumbite eo in domo. ecce multi publi
 can' r peccatores ueniente discumbebat cu'
 discipulis ei'. Uenit enim multi q' r se
 p'ant eu'. Ad conuiuia peccatores sepe ibat
 dicit ut spuales cibos pberet. Discubentes
 uident publicanu' a pecc' admeliora gustu
 locu' inuenisse p'ne. r obid n' despant
 de salute p'sertim illi qui ia penitentes
 sepiunt dnm. l iudites scbe r pharisei
 quia manducant cu' peccatorib' r publica
 can' dicebant discipulis ei'. Quare cu' publi
 can' r peccatorib' manducant r bibunt ma
 gnat' ut' pharisei r scbe de ieiunio glan
 te duplici' erant. quia r se iusto putat
 cu' sint sibi r conuiuia domini iro' cu'
 ram penitent' p'imo legis r gr'e distantia
 declinat' quia lege sequentes fame' pati
 unt' tina' recipient' u' ubi uoce' alimto
 elata recitant' r n' possunt esurire. De
 ieiunio fura' p'figurat' qndo epu
 lantib' cu' i' electis supbi' torq'unt' ieiunij.

quib' dicit. Heretic' r publican' pcedit
 uos magnu' di. Pharisei dedignant' pec
 catore. quia uia iusticia compassione h't
 falsa iusticia dedignatione. Solent etia'
 iusti recte peccatorib' indignari s; aliud
 e' qd' agit' typo supbie aliud qd' zelo disci
 p
Hoc audito **lxxv. & xxij. lxx.** spling
 the ait ill'. Non necesse hnt' sanu' medico.
 s; qui male hnt' lumes aut' discite qd'
 est misericordiam uolo r n' sacrificiu'. Non enim
 ueni uocare iustos s; peccatores in pnam.
 Magist' p' discipul' respondit. se ipm me
 dicu' dicens. quia ei' luore sanati sum?
 Sanos r iustos appllat' ignorante di iusti
 ciam r suam constituerit. male u' ha
 bentes r pato'es uocat eos q' sue fragi
 litatis conscij. r iudites n' p' lege se p'se
 iustificari. gr'e x' se penitendo summittit.
 Tale e' qd' dicit' insuggillatione se
 bax r phariseoz. Idco sup uos n' declino.
 quia n' putatis eg'e medico. hos aut'
 humile' uiuo. quia penitendo dant'
 locu' gr'e. S; r si uos sanari uultis. eu'
 tes a temtate uitupatiois discite dili
 genti' dicta p'phaz ut popa misericordie
 misericordiam querat' r cu' negligit' p' des
 se primo. n' confidatis p' sacrificia legis
 placare dnm. dnm illud. Holocaustu' etia'
 p' pecc'o delendo n' postulast'. tuc dicit
 ecce uenio. ad faciendu' scilicet misericordiam.

¶ alibi dicitur; holocaustis n̄ delectabis.
¶ illud; Numquid manducabo carnē tau-
rorū aut sanguinē huius potabo; sicut
autē sacrificia legis instituta ut eent signa-
tio accessus aduerū sacrificiū c̄ris. i quo
salus mundi; et ut pplm̄ dī reuocarent
ab ydolatra demonijs namq; si n̄ dō uic-
tima immolarent. Vt ita potest intelligi
ostēdia uolo ^{peccata} condonando. et n̄ sacrificiū.
idē p̄missioe peccatorū. Vn̄ alibi. Nolo mor-
tem peccatoris; s; ut magis conuēt et uiuat.
¶ hoc quoq; sic intelligi potest. Non
ueni uocare iustos in p̄nam. s; peccatores.
Vocat enī peccatores ut p̄ p̄nam corrigant.
uocat iustos sic nathanahelē et iohē
bapt̄m. ut magis iustificent. At illi di-
xerunt ad eū. Quare discipuli iohis ie-
iunant frequentē et obseruatiōes faciūt
similit̄ et phariseorū. Tu autē edunt et
bibunt et n̄ ieiunāt. Olactis refert dis-
cipulos iohis dixisse saluatori h̄ q̄ phari-
sez. scdm̄ lucā dixerunt ad eū. un̄ patet
utrosq; dixisse. Sed discipuli iohis in h̄
maxime reprehendendi sūt. quia de ieiu-
nio se iactant quia illi mouent calūp-
niā. quē sciunt a magistro p̄dicatum.
et iungunt phariseis q̄s ab eo nouant
dēp̄natos. Sp̄ualit̄ discipuli iohis et pha-
riseorū ieiunāt. et edunt et bibunt. q̄a
respiciunt et p̄conia cibis sp̄ualib; n̄ refugit

unt. qui ū fidelit̄ adheret. et n̄ ieiunat
s; carne ipsius et sanguine reficit. Alit̄
Johes uinū et siceram n̄ bibit. quia m̄-
tū auget nec potest condonare delicta.
dn̄s autē cū publicanus et peccatorib; mā-
ducat et bibit. quia potest eos purifica-
re. Ieiunauit tamē. et ne p̄ceptū ieiunij
declinaret. manducauit cū peccatorib;
ut potestatem purificandi cognosceret.
Quib; ip̄e ait. Numquid possit filij nupti-
arū qm̄ diu sponsus cū illis ieiunare.
Venient autē die cum aufert ab eis sp̄s.
et tē ieiunabūt in illis diebus. Sponsus est.
sponsa ecclesia. De hoc sp̄uali conubio apli
sunt creati. p̄ lauacrū regenerationis.
q̄ lugē n̄ possunt qm̄ diu sponsus i t̄-
lamo uideat. cui p̄sētia longe pl̄ p̄fi-
cit. qm̄ corp̄al abstinentia. Quando ū
transierunt nuptie et passionis ac resur-
rectionis temp̄ aduenit. tunc sponsi
filij ieiunabunt in humilitate tribu-
tiōis. Vn̄ n̄ nulli putant quadragē-
mā celebrandā p̄ dies quadraginta.
a passioe licet instet dies pentecostes.
Alij p̄ pentecostē ut maximilla. Et autē
consuetudo p̄ humilitatē carnis ad re-
surrectionē uenit. Ad autē lucā au-
numquid potestis filios sponsi dūi illi
sponsus ē face ieiunare. Legant̄ intima
uit ip̄os q̄ loq̄bant̄ fuisse futū il lugē

tes ieiunarent. quia ipi esset spōsum
 occurr. Postea ū dato spū scō ieiunauē
 rē in gaudio n̄tis ad spūalia suspense.
 atq; ob hoc alienate quodammodo a corpūlib⁹
 reb⁹ ad qd̄ sequentes similitudines spec
 tant. Hūc topologiam qm̄ dui spon⁹ no
 bscū ē in leticia sum⁹ nec ieiunare possu
 nt nec lugē. Cū autē p̄tē peccā a nob̄ recē
 ferret dē ieiunandū ē r̄ lugendū. Dicebat
 autē r̄ similitudinē ad illos. quia nemo
 sūmū panni rudis assiat uestim̄to
 nouū. Alioquin aufert supplem̄tū nouū
 uet̄i r̄ maior scissura fit. Alioquin uidel
 si pannū rudē r̄ nouū assiat uet̄i. aufe
 ret notus de uet̄i r̄ fit scissura maior
 e dampnabilior. quia r̄ particula p̄ny
 rudes dampnose a reliq̄ massa scindit.
 r̄ uet̄i panno fit mar̄ foram̄ qm̄ p̄
 n̄ ex dissimilitudinē noui r̄ uet̄i. As
 sumū dī illud q̄ assiat. sic indumtū
 qd̄ induit. Math̄s ū r̄ lucas talē particu
 lā uocant cōmissurā. q̄ si fuit de nouo
 panno r̄ ungarur uet̄i uestim̄to. sedm̄
 math̄m tollit plenitudinē ei⁹ r̄ late di
 rigit illd̄. r̄ ita peior scissura fit. Disci
 plis itaq; domin⁹ dicit adhuc eē tāqm̄
 uet̄a uestim̄ta. r̄ carnales. nec dū fid̄. p̄
 sionē r̄ resurrexerūt solidatos. r̄ idō n̄ p̄se
 se uera ieiunia r̄ continentie p̄cepta sus
 tine. ne p̄ austeritatē nimā etiā eduli

tate qm̄ habebant amittent. Donec enī
 quis uet̄m hominē deponat r̄ nouū
 induat p̄ passionē. v̄ n̄ potit nouā doc
 trina sustinē q̄ n̄ p̄ partes. s̄ inteḡ serua
 da ē. Est autē noua doct̄na n̄ solū ieiu
 nare a concupiscentia ciborū. s̄ etiā ab oī
 leticia tempalū temptationū. Ligo p̄nū
 hui⁹ doct̄ne. r̄ partem q̄ ad cibos p̄tinet
 dicit n̄ oportere imptū hominib⁹ adh
 uet̄i consuetudini deditis. quia illinc ui
 det q̄ scissio fieri. r̄ ipi uetustati ut lu
 cas ait n̄ conuenit. Nam mister̄ n̄ d̄bet
 act⁹ noui r̄ uet̄i hominē. Non enī placet
 sponso discolor uesti. Vñ apl̄s. Erute ue
 terē hominē cū actib⁹ suis. r̄ induite
 nouū cū actib⁹ suis. Et nemo mittit u
 uinū nouū in utres uet̄es. Alioquin rūpet
 uinū nouū utres. r̄ ipm̄ effundet r̄ u
 tres p̄bunt. S̄ uinū nouū in utre no
 uos mittendū ē. r̄ utraq; conseruant.
 hic discipulos uet̄ib⁹ comparat ut̄b⁹ r̄ dicit
 eos cito posse dirumpi. si spūalib⁹ p̄cep
 tis implent. quia rudes n̄tes noue uite
 mystia pati n̄ possunt. r̄ ita doct̄na effū
 dit. idē nich̄ p̄dest. r̄ m̄tes pondē pec
 catorū suffocant. qd̄ est utres p̄re. Post
 ascensū dñi facti sunt utres noui. r̄ tē
 accepunt sp̄m sc̄m q̄ uinū nouū. uñ
 a iudis dicebat quia musto pleni erāt
 Cū ḡ doct̄na memorie t̄dit. r̄ mens n̄ē

sine fructu tunc utraq; conseruant. **Alit.**
Eauē dū ē doctoz ne anūq; adhuc in ue
tusta malicia pduranti nouoz mystioz
secreta cōmittat. Vel ita uelimitū uet. r uis
uetes sunt scbe r pharisej. nouū uestimē
tū r nouū uinū euūglij pcepta q; uidi
sustine n̄ possunt ne maior scissura fiat.
Distat aut̄ int̄ nouū uinū r nouū pannū.
quia uino reficim̄. uestimēto induimur.
Spualit̄ q; uestimēti insinuat opa bona.
quib; corā hominib; lucem. in uino aut̄
expmet̄ ardor fidi. spei r karitatis q; n̄
reformam̄. Et nemo bibens uet. statim
uult nouū. Dicit enī. uet. melius est.
Judōs sigēat quib; uite uetis salua im
bitas. noue gr̄e pcepta sordelūt. quia
maioz scditionib; cōmaculat; dulcedinē
spualit̄ uboz pcepte nāq; ualebant.

Lviij.
Tunc respondunt ei **cxvii. l. cxviii.**
quidā de scbis r phariseis dicentē. Sage
t. uolum; a te signū uide. Tē. idē in illo
tempe respondunt ei. hoc ē subiuure
rē p̄ uerba ei. Temptantē de celo ut lucā
scbit signū q̄r̄. q̄si q; uident signa n̄
sūnt. Vel ignē de sublim; uenire cupie
bant. sic tempe helye duo quinquēna
ry in igne de celo sunt pempti. uel cont̄
consuetudinē tr̄y illi estiuo tempe
mugire tonit̄a. choruscare fulgā. imbr̄
ruere. sic sub samuele actū ē. q̄ n̄ p̄tē

illa calumpniari; r dice ex occultis
r uarijs aeris passionib; accidisse. At tu
qui calumpniaris ea q; oculis uides. ma
nu tenes. ualitate sentis. quid facie d̄ his
q; de celo uenerūt. Vtiq; respondet; r ma
gos in egypto multa signa fecisse de celo.

Qui respondens ait. cxvii. l. cxviii.
ill. benatio mala r aduētā signum querit
r signū n̄ dabit̄ ei. n̄ signū yone pphē
Sicut enī fuit iona; in uent̄ ceti t̄ die
b; r t̄ noctib;. sic erit fili; hominis t̄ die
de t̄ t̄ dieb; r t̄ noctib;. Gregge d̄
aduētā. quia dimisso uiro uir̄ erat̄
multa; amateib; se copulauit. Vt̄ uero
partē intelligas t̄ dieb; r t̄ noctib;. i
infra tā spāta q; stant ex t̄ dieb; r t̄
noctib;. fuit fili; hominis in sepulc̄ q̄
in corde tr̄y. Non erant̄ isti uidi; dugy
uide signū de celo. s; p̄fundo inferny
qd; significauit ionas in hoc. quia nauica
gus fuit. ceti q; sc̄b̄nte uocat̄. In eo
quod de mari abyssō ac mortis fauce li
bat̄ fuit. dedit signū incarnatiois. r
a morte resuscitandj. Discipulis aut̄ sig
dedit signū dñs de celo. quando i mo
te tr̄sfigurat̄ ē. Et hac quippe similitu
dine ostendit uidos ad instar nimui
taz peccis grauib; inuolutos. r subuili
oni si n̄ penituerit eē primas. Qd; si pe
nituerit. indulgentiā cōsecutus. Ionas

quide signu fuit niniuitis: qd sic ipse
 liberat fuit a morte corporis de cetero ita
 ipse liberarent de morte anime penitendo
 fuit quoq; hominis signu fuit generatioj
 iudoz: quia sic ipse resurrex a morte car
 nis ita ipse resurgerent a morte anime
 penitentes. Viri niniuite surget i iudi
 cio: cu generatioe ista rcondempnabit ea.
 quia pnam egunt in pdicatione ione.
 Ecce pl qm iona h. Benedic plus: qd
 iouis taluo pdicauit: x multo tempore.
 Viri niniuite qui sunt assiry: ideo codep
 nabunt n sententiae potestate: s; conpati
 onis exemplo: illa generatione q dicit ips
 di: quia penitentia egunt ad pdicatio
 ne ione. Ionas nul signoz fatiens accept
 fuit genti pegne: x tot signa fatiens re
 pbat fuit nationi sue. In uecib' lib' i
 uenit niniuite n niniuite: ut qda leg
 Regina aust' surget in iudicio cu genati
 one ista: rcondempnabit eam: quia ue
 nit a finib' t're audire sapiam salomof.
 Ecce pl qm salomō h. Hic ē in hoc loco
 r sup' adūbiū. Regina aust' surget in
 iudicio cu repbis: in q quia ipa electa
 ē n dubitat: resurrectio maloz r bonoz
 ostendit. Defert septā p quanta' diffi
 cultates regina saba uenit audire sapiā
 salomonis: r ei multa munā deferens:
 ab eo plura recep. Q' ideo iudōs i ppatioē

suy condempnabit: qm ab ultim' t're
 finib' in sapia famosū ē cognouit: r q
 fuit: illi u' int se habentes di sapiam
 r uirtutē: n m n audiebant s; blasphe
 mabant: r insidias ej tendebant. Multi siqde
 ueniunt a finib' t're audire sapiam salo
 monis: ut lib' regum t'cius refert: r de
 ferebant ej munā. In niniuite p pnam
 q peccm abolet: in ragina saba p studiū
 p'cipiende sapie q peccm cauet: pferit
 ecclia synagoge. Ex duob' enj constat ecclia:
 ut aut peccare desistas: aut peccare nēcia.
 Alij p sapiam seu p pnam conciliant
 dō: s; diabol' ad iudeos reuisus: dnā
 bit: eis. Q' hoc ē qd sequel similitudo dic.
Cū aut' immund' exierit. **Lxxx.**
 sps exierit ab homine: ambulat p
 loca arida querens requiem r n inuenit.
 Possunt h' n inconuenient' accipi: de
 quolibet hērico ul' scismatico: uel etiā
 malo catholico. De quo cū tempe bap
 tismatis sps immund' exierit: pambu
 lat loca inaquosa: idest cū corda fide
 liū expurgata a mollitie flure cogita
 tionis. Requiem querit r n inuenit:
 quia casta' mtes habitare n potest: nec
 quiesce n in suo corde. Un' dñs de uio
 inquit: Sub umbra dormit in secreto ca
 lamu r loci humilib'. In umb' insinuat
 tenebras conscientia: in chalamo q foris

ē uacū & int' uacuis mēs simulatēs
in locis hūmīl' lasciuā & molles. Tūc
dic' Reuertar in domū meā un' exiit. Re
uertar ad illi' scientiā un' in baptismo
elect' fuerā & p'stinā possessionē cōsue
to nī nī subiciā. Et uenies inuenit ua
cantiē scōpis mundatā & enatā. Vacantē
scil' a bonis actib' p' negligentā mūda
tā a p'stinis uitijs p' baptisū grām & en
atam simulat' uirtutib' p' ypocōsyn.
Tunc uadit & assumit septē alios spē
secū nequozes se & intrantes habuāt
ib'. P' septē spē uniu'sa uitia designat
q' mīto dicunt' nequozes diabolo. con
patione p'ozis in habitationis. Cū enī
diabol' mal' sit & malos faciat ante
baptisū. quēcūq; p' baptisū siue
p'uitate hētica. seu mundana cupidi
tate arripuit mox eum in omniū ui
cior yma p'sternit. Et nō solū habebit
septē uitia. septem spūalib' uititib'
contraria. s; p' ypocōsyn ipas se uititē
habē simulabit. Et fuit nouissima
hominis illi' peiora p'ozib'. Oseli' quip
pe erat ei uiam uirtutis nō cognoscē.
qm' p' agnitōnē reuersum conūg
Hoc in iuda traditore & simone ma
go specialit' legit' impletū. Q' hec
p'abola tendat finis ei' insinuat. Sic
erit & genātionij huic pessime. Idē

qd' de uno specialit' narraui. hoc in
ueniet in gente hui' ppli. Immundus
sp's a iudis exiit. qñdo legem accepe
rūt & transiuit ad gentē. S; cū postea
incredūtib' gentib' locū nō i ueniret.
reūsus est ad iudōs uacantes a x' & sup
flus obseruationib' legi' mundatis
p' ut putabant atq; ornatos. Ut autē
firmi' dēinceps possideat. Assumit un
iūstratē demonū. Perus g' fatiūt nī
iudī maiori numero demonū possessi.
qm' p' quia mm' erat. xpm uentū
nō cōle. qm' p'qm' uenit nō suscipe. **F**
actū ē autē cū h' diceret. extollens
uocē q'dam mulier' de turba dixit illi.
Beatus uenit qui te portauit. & uerba q' s'ce
istij. O magne deuotioni' & fidei ostendit
h' mulier' q' pharisei' blasphemantib'
dnm tanta sinceritate es in carnationē
constitit. ut & p'senti v' & futurū cōsū
dat p'fidiam. Si enī caro ubi di a car
ne uirginis mat' eēt extranea ut mul
ti hēticij dixerūt. sine causa uenit q' eū
portauit. & uerba q' eū lactauerūt beati
carent. Un' dic' apl's cont' hēticos. quia
misit d's filiū suū factū ex muliere.
factū sub lege. Nec audiendj sūt qui
legendū putāt natū ex muliere nō fac
tū. Alioquin uer' fili' hominis nō eēt
n' ex matre carnē traxiss'. Sedm' phisicōs

quoque ex eodem fonte. et lac nutriendi. et
 semper percreandi pius emanat. Ergo de se
 mie uirginis potuit concipi. qui et lac
 te potuit nutrire. Hec mulier typum gessit
 ecclesie. credentis. xpm uerum domini et uerum
 hominem natum fuisse. Vere beata parens est.
 sicut quidam ait. e' enira puerpa regem.
 qui celum terramq; tenet per secula. cuius nomini
 et cetero complectens omnia quocumque. impius si
 fit manet. quod uentre beato gaudia mater
 habens cum uirginitatis honore nec prima
 simile uisae. nec habere sequere. At ille
 dixit. Quia imo. beati qui audiuit uerbum dei.
 et custodit. Pulchre saluator attestati
 mulieris annuit. non matrem suam tantum
 non asserens esse beatam. sed etiam omnes
 qui se uerbum dei auditu fidei concipiunt.
 et boni operis custodia eum in corde pri
 moque parunt et nutriunt. Quasi nam uidetur
 clam percutit. qui filium dei christum negat.
 Tota profecto uirginitate perfecta duobus
 his apprehendit. ut uerbum dei audiamus et fa
 ciamus. **cap. xxxv. l. lxxv.**
Ad huc eo loquente ad fratres. ecce mater
 et fratres stabant foris querentes loque
 re. Die autem ei quidam. Ecce mater tua et fratres
 tui foris stant querentes te. Dominus
 dum erat occupatus in officio predicandi
 suggestit ei quidam de matre et fratribus qui
 insidiamus ei tendebat et utrum spualiter op

carne et sanguine preferret. At ille respon
 dens dicens sibi ait. Quod est mater mea et
 qui sunt fratres mei. Et extendens manum
 in discipulos suos dixit. Ecce mater mea et fratres
 mei. Quicumque fecerit uoluntatem patris mei
 qui in celo est. ipse meus frater et soror et mater est.
 Non recusat obsequi mater. qui dicit ho
 norari patrem et matrem. sed ostendit se pro
 debere patri mysticis. quam affectibus matris.
 Nec fratres contempnit. sed operis spualiter pro
 fert cognationem. docens meliorem esse copu
 lam mentium quam corporum. ut et nos carni
 spem preferamus. Et negauit matrem quod
 fantasmate natus ut uoluit marcion
 et manicheus. Et insidiantia respondit.
 de si dicit. Mater mea est. qui per predicationem
 me genat. incredulitas fratres mei sunt
 qui opera patris mei faciunt. Soror et frater
 dicitur propter utrumque sexum. quoniam uisus dominus
 in factis potest quam in sexibus discernat.
 Qui autem est frater uel soror est credendo.
 mater eius fit predicando. dum per predica
 tionem quam parit eum in cordibus auditorum.
 si fides ibi uel amor est generat. Qui
 dam sequentes deluamta apocryphorum sus
 picant fratres domini foris stantes esse fi
 lios ioseph de quadam muliercula. Sed
 iobnos saluatoris fratres est. hunc intelligere
 debemus. scilicet liberos mater terere et id est
 matrem iacobi minoris. et ioseph. et iude;

Domini colligens ex gentibus credentes. uide
a carnale non cognoscit sibi matrem. Unde et for
ris stat. quia pudent intellectum spirituale let
te fides heret. Per turbam quod possunt intelli
gere gentilitatem que defluit ad christum. et quanto
fide uicinos. tanto magis capax uice
mistris haustit. uice psalmista. Accedite ad
eum et illuminamini. Stat autem. et secundum car
nem. et synagoga. et fratres. et ipsi iudeorum fides
statem uolunt dominum iude. et spirituale in
lege sensum non querentes. se se ad custodia
littere fides figunt. et qui cogunt eum exire
poterit ad carnalia docenda. quam se conse

Hec illo ad eos loquitur. et xlv. l. lxxv.
te. ecce princeps synagoge unius cui nomen
iaurum accessit. et adorabat eum dicens. filia mea
non defuncta est. sed ueni impone manum
super eam et uiuet. Hec iudeus predicta que
prescripta sunt. hic ipse non omnia. sed aliquid domino
loquente. ecce archisynagogus nuntiat
filiam suam mortuam esse primum ut marcus et
lucas referunt. Quia ergo filiam deservabat
ponere iuueniri uiuam. de ea ut iam defuncta
loquitur secundum matthaeum. petes a domino uel
morientem sanari. uel mortuam suscitari.
Et surgens ihesus sequebatur eum. et discipuli eius.
Et ecce mulier que sanguinis fluxum pati
ebat duodecim annis. et multa fuerat per
pessima a pluribus medicis. et erogauerat

omnia sua nec ab ullo potuit curari.
Sed magis detrusus habebat uenit in turba
ret et tetigit fimbriam uestimenti eius. Dicebat
enim uice se. quod si uice uestimentum eius tetigerim.
salua ero. Et confestim stetit fluxus sanguinis.
et sensit corpus quod sanata esset a pla
ga. Et statim ihesus cognoscens in semet ipso
ait. Quis me tetigit. Dixit petrus. et qui cum illo
erant. Preceptum. turbe te comprimunt et affly
gunt. et dicit quis me tetigit. Et dixit ihesus.
Tetigit me aliquis. Nam et ego noui uicem
de me exisse. Et circumspiciebat uide eam
que hoc fecerat. Videns autem mulier quia
non latuit. tremens uenit et prostrata ante
pedes eius. et ob quam causam tetigit eum
dixit coram omnibus populo. et quemadmodum
confestim sanata sit. At ipse dixit. fides
tua te salua fecit. Vade in pace. et esto sana
a plaga tua. Adhuc eo loquente. quidam
uenit ad archisynagogum dicens. Quia mor
tua est filia tua. Quid uice uera magister.
Ihesus autem audito hoc uice ait archisyna
gogo. Noli timere. Crede tantum. et salua erit.
Et non admisit quemquam sequi se. nisi petrum
et iacobum. et iohannem fratrem iacobi. Et cum ue
nissent in domum archisynagogi. uidit
tubicines et turbam tumultuantem. et fle
ntes et ululantes multum. et ingressus dicebat.
redite. Non est enim hic mortua puella. sed dor
mit. Et deridebant eum. scientes quod mor

tua est. Ipe uero erectis omnibus assumpto patre
 et matre puella et qui secum erant. et ingressus
 in eam puella iacens. et tenens manum eius
 ait illi. Thalita cumy. quod est interpretatur
 puella et dico surge. Et reuersus est spiritus eius.
 et surrexit puella et ambulabat. Erat autem
 annorum duodecim. Obstupuerunt omnes timore
 et maruillo. Et precepit eis uehementer. ut ne
 quid id sciret. Et iussit dare illi manducare.
 Et exiit fama haec in uniuersam terram illam.
 Princeps synagoga nullus melius quam moy
 ses intelligit. unum bene iarus illuminans di
 citur illuminat. Accipiens enim uerba iure
 ad illuminandum ceteros. a spiritu sancto illumi
 nat. Archysynagogus cecidit ad pedes ihesu
 quod marcus et lucas memorant. quia legis
 laque cognouit. christum sibi preferendum pres
 tant illud apostoli. Quod infirmum est deus.
 firmum est hominibus. Pedes christi incarnatio
 accipiuntur quia capud eius est deus. Rogat
 eum uenire in carnem et imponere manum
 misericordie potentieque super filiam. id est ple
 bem iudicam. Moyses enim continuus uocis
 desiderabat aduentum christi in synagoga. Unde
 illud. Anima autem mea exultabit in domino.
 et delectabitur super ihesum eius. Quoniam quod sibi
 uiuunt. alios uiuere facit. Abraham et mo
 yses atque samuel rogant pro plebe mor
 tua. et sequitur ihesus precibus eorum. Synagoga
 sola legalis institutione composita. quae

amica moysi nata erat. quae nobilitate a
 prophetis educata. postquam ad intelligibiles
 annos peruenit. et spualiter deo gignere so
 bolem debuit. erroribus languens et peccatis
 moriebatur. Perueniente domino ad puellam
 mulier sanguinaria in itinere occurrit.
 quia iuxta legem ab ur bibi excludebatur
 menstruata et fluens sanguine. Mulier
 emorrousa. est ecclesia de gentibus. quae pollu
 ta fluxu delectationum a cetera sequestrata fi
 delium fugat. Sed dum uerbum dei suscepit. sa
 lutem anime iudis precepit. uixit psal
 mistam. lthyopia peruenit manus eius deo.
 Et uixit illud. Cum intrauit plenitudo
 gentium. tunc omnis israel saluus fiet.
 Notandum quia mulier. xii. annis san
 guine fluxerat. et archysynagogi filia
 duodecim erat. id est quando haec nata
 fuit. illa infirmari cepit. Una enim pe
 ne eademque seculi etate. et synagoga impa
 taribus nascitur. et gentes cepunt idolatrie
 prostitutione. et carnis oblectatione late pro
 ceptem fedari. In medicos exprimitur om
 nis substantia. id est naturalis industrie
 uires. Medicos dicit siue falsos theolo
 gos siue philosophos. legumque secularium
 doctores. qui multa de uirtutibus promit
 titebant. sed nullum remedium anima
 libi conferebant. Sed prope etiam uniuersos sig
 cat. qui ingerebant se colendos pro diis.

silendo hominibus. Accessit uero ecclesia
id est per fidem appropinquauit ad Christum.
Retro dicitur siue iuxta id quod ipse
ait. si quis in ministrat me sequatur.
Et alibi precepit. Post dominum dominum tuum
ambulabis. siue quia presentem in car-
ne dominum non uidentem cepit eius uestigia
subsequi. et tactu. et participatioe sa-
cramentorum eius. meruit sanari a paralytico.
Simbriam uestimenti eius tetigit. quia pri-
mo particula doctrine eius per suos mi-
nistros suscepit. simbricie namque uesti-
menti sunt. uerba de profunditate de incar-
natione. et quia diuinitas est uestita.
Quod ergo incarnationis mysteria perfecte amat
et credit. donec ad maiora capienda
perueniat. simbriciam tangit. Hinc est quod
cymbala que pendunt de extremis huius
tunicis summi sacerdotis confessionem
et mala puuica uoluntatem martyrum
significat. et uirtutum candorem. fluxus sangui-
nis sterilitatem facit. Unde ad ecclesiam gentium
letare stultus que non parit. fons sanguinis
est origo peccati. et primordium immunde
cogitationis. ex quo omne peccatum nascitur.
Et domini non solum mala opera extirpat.
sed etiam cogitationum namque radicem.
Non interrogat dominus quis eum tetigerit
ut doceat que nesciat. sed ut uirtus fidei
mulieris appareat. et multis proficiat.

Ad puellam pergens a turba conpimitur.
quia uicium uiscerum. a gloria carna-
lium consuetudine grauat. Que turba
conpimitur una credula tangit. quia
domini diuisis heresibus conpimitur. solo si-
deli corde querit. Nam multi tangen-
tes non tangunt. sic uidentem non uidentem
et audientes non audiunt. Unde de ma-
rie magdalene uictum plene credentem.
noli me tangere. uictum enim ascendit ad
patrem meum. Veraciter eum tangit. quia
quale patrem credit. Noui uirtute de me
erisse. Pelagius dicit de suo conamine
posse saluari si placet. nos autem dica-
mus quia uana salus hominum in deo fa-
cti uirtute. que propiciat omnibus iniquita-
tibus nostris. et sanat omnes infirmitates
nostas. Et circumspectabat uidere eam. Omnes
qui merentur saluari. dignatur dominus
intueri. Oculi domini super iustos. et aures
eius in preces eorum. Iste pauper clamauit.
et dominus exaudiuit eum. Pater amen
eius. Locum quo interrogatio domini tendebat.
ut uidelicet palam mulier uirtute consistat.
in fide confortaretur. et pluribus exemplis
saluti daret. Mulierem sanata. mor-
tuam puella nuntiat. quia ecclesia
gentium a uitiorum labe mundata. mor-
tuam synagoga leuam perfidie simul. et magis
die soluta est. perfidie quia non credidit.

mudi. quia ecclia' credidisse doluit.
 vñ mactib' aplōz. Vidimel aut turba
 mudi repleta sunt zelo. r. contidicebat
 hñi que a paulo dicebant. Hunc iste e
 quicq; uidens synagogā destruatam.
 credit em n̄ posse restaurari. idcoq; p
 a n̄ eē supplicandū. S; que impossibilia
 sunt apud homies. possibilia s̄t apd̄ dñm.
 hñi sequit' qd̄ ih̄e respondit pat' puel
 le. Noli timē. Pat' puella ē cet' doctoꝝ
 magi' de quo domun' ait. Sup cathedra
 moysi. sedunt sc̄be r. pharisej. Qui si
 credidissent. synagoga eis subiecta sal
 ua fuisset. Non admittunt' cū dñō n̄ fi
 deles. ut eis minist'ia reuelent' q' hono
 rant. vñ alibi. Justificata ē sapia a filij
 s suis. Quia synagoga leticia domini
 r. habitationis m̄ito infidelitatis
 amittit. q̄ m̄ortua usq; hodie iacet
 m̄t' flentes r. euulant'. hoc est dolentē.
 Nec tam supna pietas em fundit' in
 terre parit. s; cura finem sc̄li reliq̄as
 et' saluabit. vñ sequit'. Et ingress' dice
 bat. m̄ortue. Qui uident' magist' s̄t
 r. ab omes. r. carn̄ lugubre canentes.
 dñi subditos merore demulcet. Tur
 ba iudōz. ē turba tumultuantū q'
 adūsus doct'nā x̄ murrmurāt. r. recal
 citant. Puella n̄ est m̄ortua dō. cui
 om̄ia uiuunt. Q' g' m̄ortua; hominib'

qui suscitare n̄ possit. dormit dō. in cui'
 dispositione r. anima recepta uiuit. r.
 caro suscitāda quiescit. Olos utiq; x̄m'
 obtinuit ut mortui dormientē uocent'.
 p̄ptea quia resurgent. vñ apl's. Nolu
 m' uos ignorare s̄t' dormientib'. ut
 n̄ consistat' uim sic cet' qui sp̄e n̄ hnt.
 Allegorice etiā cū anima q' peccauit
 moriat'. dici potest dō dormire. si dig
 nat' fuit resuscitare eā. Turba ē eicta
 quia n̄ erant digni uidē miraculū
 que eū deridebant. Turba eicit' ut pu
 ella suscitaret'. quia anima m̄ortua n̄
 resurgit. n̄ p̄us expellat' importuna nil
 titudo sc̄larū curaz. Petri. iacob'. iohē.
 intelligunt' fides. spes. karitas. Pat' ep̄s.
 mat' ecclia. Domun' tenuit manū pu
 elle r. resurrex'. quia n̄ mundent' man'
 uidoꝝ sanguinolente synagoga mor
 tua n̄ resurgit. In hoc s̄yto sermone
 talitha cumy n̄ plus ē qm̄ puella sur
 ge. s; eūḡlīsta exponens m̄posuit
 ex parte sua. t' dico foelitan ad uim
 domun' uisionis exp̄m̄dā. familiare
 enj ē assumtib' de ueti testam̄to testi
 monia. magis sensū curare qm̄ ūba.
 Bene surrex' puella r. ambulabat q̄a
 quēcūq; peccis m̄ortuū supna mis̄a
 tio resuscitat n̄ solū a sordib' scele
 rū debet exurgē. s; etiā mor in bonis

opib' p'fici' uix' psalmista. Qui ingreditur
sine macula. et operatur iustitiam. Et uisit illi
dari manducare ad testimonium uite. ut
non fantasma sed uitas crederet. Siquis etiam
a spualy morte resuscitat. celesti necesse est
magis pane faceret. particeps effectus et diuini
nisi ubi zaltaris sacret. Iuxta moxalem
intellectum uis illi moxay quos saluator
in corpib' suscitauit. et a genā resurrec
tionis animarū signat. Puellam suscita
uit adhuc in domo clausa. et animā
sensu tantum non actum male delectationis
presente. Iuuenem resuscitat iam ex peccato
tam elatum et peccatorem qui sensu iam
perdit ad actum. Suscitauit lazarus iam se
remum. et longa consuetudine peccandi animā
male olentem. et alios fama corumpentem.
Puella paucis alloquitur. quia ea facile
resuscitat. quoniam et mortua negat. et animā
similem cito resuscitari demonstrat.
Iuuenem pluribus corroborat cum dicit.
et dico surge. quia tales anime aliquando
difficilius reuiuiscunt. Admonuit
quadam lazari fremuit spiritu tur
bauit semetipsum. lacrimas fudit uoce
magna clamauit lazare ueni foras.
Similiter longa consuetudine peccati
et quasi cum labore suscitatur. Notandum quod
quod publica nota publico eget remedio.
leuia autem peccata leuiorū et secreta

delentur pena. Puella in domo raris
paucis arbitris surgit eisdemque ne mira
clum uulgenter indicet. Iuuenem ex peccato
turba comitate suscitatur. lazarus uero in
tanti populo innotuit. ut propter illum multique
et iudicis edent in ihm. lxxv.

Et transeunte in ihu. secuta sunt
eum duo cecy clamantes et dicentes. Domine
re nostri fili dauid. Cum autem uenisset do
mus. accesserunt ad eum cecy. Idcirco quod
credidit quia hoc possum facere uobis.
Dicunt ei. Vtique domine. Tu uero tetigisti oculos
nostros. Sed secundum fidem nostram fiat uobis. Quia
propter factum oculi eorum. Progenitorem ihu ad domum
suam in nazareth. clamabant duo cecy
qui non curant tristitiam sed domum suam
discunt. Vtique populus cecus erat domo
propter hoc secundum transeunte. et non uidebat. et non
recipiet lumen. Quid est autem clamare
ad dominum. nisi gratia et congruere bonis opibus.
Clamat ad christum qui spiritus sanctus uoluptate.
bene clamat misere fili dauid. qui uerbum carne
sumpsisse de semine dauid uere credit. Transit dominus
cum dispensat nobis temporalia sacramenta
quibus ammonemur ad eterna. Transit de
domo principis quod est synagoga in domum
suam et celestem ierusalem. in qua per quam
collocauit carnem suam. accesserunt ad eum
propter fidem quidam cecy ex uicinis populo. et

dicat p̄ p̄dicatores credidit. 7 cetera. Ta-
 gere oculos eoz e. p̄ p̄dicatores imbue-
 re m̄s eoz diuinis v̄b̄s. Interrogat quid
 d̄s in credam? ut fides orando impetret.
 qd̄ ip̄e dare pat̄ e. Et comminat e illi ih̄c
 dicens. Videte ne quis sciat. illi aut̄ ex-
 t̄m̄te diffamauer̄t eū in tota t̄ra illa
 fugiendo iactante gl̄am hoc p̄cept̄
 quod illi p̄t̄ memoria ḡe tacē n̄ p̄-
 t̄. Nota q̄ in aliq̄. iustum eē v̄r̄ū ito.
 Legit̄s aut̄ illi ecce obtulim̄t ei homi-
 n̄ mutū demoniū habentē. Et elec-
 to demone locut̄ e mut̄. Et mutare st̄
 turbe dicens. Numquā sic apparuit
 uiquid e iste filius ex alyry. Si isrl̄
 dauid. Ac si dicant turbe fidelē. Non
 tantū filius dauid e iste. S; etiā filius d̄i.
 Ingresso meli' sonat surdū qm̄ mutū.
 si s̄p̄t̄ alterū accip̄ indifferēt̄ p̄ alio.
 Legit̄s aut̄ illi subaudis de hoc sc̄to.
 opulim̄t domino p̄dicatoeē mutū scil̄
 ppl̄m̄ multū qui nich̄ erat adhuc lo-
 cut̄ de gl̄a d̄i quia n̄ habuerat p̄dica-
 toeē. Sic ppl̄s intelligit̄ fuisse de gētib̄.
 in. 7 sequit̄ ammiratio turbar̄ de ip̄s
 dicentib̄ nūquā sic apparuisse in isrl̄.
 scil̄ ut tot inde simul v̄tēnt̄ ad xpi
 an̄simū. **cxxy. & xxxv. l. cxxv.**

**Pharisei aut̄ dicebāt. In beelzebub
 p̄ncipe demonior̄ hic eicit demones;**

Turb̄ mur̄ erudit̄s. facta domini mut̄
 tib̄ s̄c̄be 7 pharisey sinistra int̄p̄tatioē
 de factis domini laborant. attribuentē
 miracula eoz beelzebub qui d̄s erat acha-
 ron. Beel ip̄e est baal. zebub aut̄ mus-
 ca uocat̄. Nec v̄r̄ quedam m̄dosa exem-
 plaria. l. litta. uel d. infine e noninis
 legenda. S; b. Beelzebub ^{aut̄} muscar̄ siue
 habent̄ muscas int̄p̄t̄. obsordē uidel̄
 immolatiū cruoys. ex cui' sp̄ritissimo
 ritu nomine p̄ncipē demonior̄ cogno-
 minabant. Nota quia nun' rex condita
 minue belo pat̄ statuā consecrauit.
 eiq; diuinos honores constituit. Siuus
 simulac̄ similitudinē chaldey suscipi-
 entes bel uocabat̄. un' palestini suscipi-
 entē baal dicebant. mohabite beelphe-
 gor. Iud̄i aut̄ unū d̄i cultores. p̄t̄ de-
 risionē gentiū beelzebub appl̄abant.
 asserentes in hoc simulac̄. p̄ncipē demo-
 nior̄ habitare. **l. cxxv. & cxxv. & cxxv.**

Ip̄e aut̄ ut uidit cogitatioēs eoz dic̄
 eis. Om̄e regnum in se ip̄m̄ diuisū d̄
 solabit̄. 7 dom̄ diuisa ad v̄sus se n̄ sta-
 bit. Ad cogitatioēs phariseoz respodit̄
 ut uel sic complerent̄ credē. Iux̄ litta
 patet qd̄ om̄e regnū solidū 7 firmū
 si p̄ partes diuidit̄. cū aly ab aly' ul'
 p̄munt̄ ul' opp̄munt̄ in solitudinē
 redigit̄. uacuatū ab habitatoib̄. Eadē

J.

q̄: ratio ē dom' siue ciuitat'. qđ math's
ponit. Concordia namq; parue rē cres-
cunt. discordia maxime dilabunt. Q̄
autē h' spualit' tendant exponit. Si autē
et sathanas in se ipm̄ diuis' ē. quom̄
stabit regnū ip̄s. Non potest stare s;
finē h't. quia dicit' in beelzebub eicē me
demonia. Uigant qđ uelint. Si satha-
nas sathanam n̄ potest eicē. nichil cōt'
dominū dicit. Si autē potest. recedant
a regno e' qđ diuisū stare n̄ potest.
ne inruina e' parit inuoluant. Si autē
ego in beelzebub eicio demonia. filij
ur̄s in quo eiciūt. Ideo ip̄i iudices ur̄i
erunt. filios iudōz ul' exorcista' genij
ill' siḡcat. uel ap̄los. ex eoz stirpe ge-
nerato'. Quasi dicat. Si in filijs ur̄s ex-
pulsionē demonū ^{de} attribuitis. quare t'
me n̄ idē factis. Ap̄li qui sūt ignobi-
lia et contemptibilia hui' mundi. in q̄
b' n̄ malignitā. s; me' uirtut' simpli-
citat' apparet. testes m̄i erūt qđ in spū
scō eicio demonia. Et erunt ur̄i iudi-
ces. de hoc qđ m̄ imponit' p̄ beelze-
bub op̄ari. V' exorciste qui filij ur̄i sūt
et demōes fugant ab obsessis. iudices
ur̄i erūt n̄ potestate ut m̄i discip̄li.
s; comparatōē. dū illi expulsionē dō
demonū assignat. uos p̄ncipi demo-
nōz beelzebub. Porro si in digito d̄j

eicio demonia. p̄fecto puenit in uos
regnū d̄j. Si ego in spū d̄i eicio demo-
nes. nec alit' possunt filij ur̄i eicere.
p̄culdubio puenit in uos regnū d̄j.
quo subitū regnū diaboli. cū quo
uos subitūminij. Regnū d̄i ē potestas
q̄ dampnat' impy. et fidelib' sc̄nū.
V' ita. Regnū d̄i uel se ipm̄ siḡcat. de
q̄ alibi dicit regnum d̄i int' uos ē. et
medius stat int' uos quē uos nescit'.
uel regnū sc̄pturē ablatū iudij. et tra-
ditū nob'. ul' regnū celoz. Q̄ dicat.
Si in spū d̄i eicio demonia. sine dubio
sciatis aditū regni celestij. partactum
credentib'. Digt' d̄i ē quē confessi sūt
magi. qui cōt' moysen et aarō signifi-
cabant dicētē. Digt' d̄i est iste. q̄ tra-
bule lapidee sc̄ptē sūt in monte syna-
ip̄e enim sc̄psit. qui sc̄benda dictant.
Oan' d̄i et brachiū d̄i filius e' ē. et d̄j
gē eius sp̄s sc̄s. Qui digt' d̄i p̄t par-
ticipationē donoz que in eo dant' u-
nicuiq; ip̄a. siue hominū siue aḡoz.
In nullis enī m̄b' magi apparet parti-
cio. qm̄ indigt' ē. Sicut autē di-
gē cū manu uel brachio. man' ū ul'
brachiū cū corpore unū sūt inuicē.
ita pat' et filius et sp̄s sc̄s tres quidē s'
psone. una autē substantia diuinitat'.
Digt' ū d̄j pluralit' sc̄i intelligunt' ip̄e.

p quos sps scs libe legis ac pphaz sua
 inspiratione desebat. De quib' m psal
 mo scriptu e. Videbo celos tuos. opa digi
 tuoz. p celos eni libe legi pphaz.
 p dago u scos ut dignu e ppha mys
 hic insinuauit. Aut qm potest quis
 qm mtre m domu fortu. r uasa ei' duri
 pe m quib' osidebat. n' pus alligauit
 fere. r tuc domu illi' diripiat. Oste
 dit domus p manifesta pabola. quia
 uate diuinitat' homines a demonio li
 ber. fortu est diabol' dom' illi' mund'
 i maligno posit' m q usq; ad aduerti sal
 uat' q' pacato impio ^{fine} contradictioe
 quiescebat. Vn' domus? Venit pnceps
 mundi. r mme n' h' quicqm' q' ter.
 Nac pncep' hui' mudi eieci' fora. for
 tuc illo fuit ipse domus. qui arma ei'
 abulit. r astucia r dolo nequie spu
 alis. r sic aduindo potestate a seducti
 one electoz. compescere coegit. qd fuit al
 ligare fore. Spolia seu uasa snt homi
 nes. abeo dcepti. q' uictor xps distibuit.
 quod e insigne t'uphang. quia captiua
 duas captiuitate dedit dona ho
 minib' quosda aplos. alios euuaglistas.
 alios pphas. alios pastore ordina r doc
 tate. fuit g' domu fortu diripe. erepto
 a diabolo exelye adunare. r pdistincta
 q'auu dignitate pmouere. Qui n' e mecu

cont' me e. r q' n' ogregat mecu spargit.
 Hoc consequent' n' ad heticas s' ad dia
 bolu refert. cui' opa saluator' opib' opa
 ri nequeat. Ille eni cup' anima' homin'
 tene captiuas. q' domus liberat. ille t'
 bit aduicia. domus reuocat ad uirtute.
 Quom' g' concordant. quoz opa diuisas.
 Qui n' colliget hoc e qui n' congregat oue
 ma' mecu. disipat hoc e dissipat ea a
 cetu fidelu. Hic insinuat quia n' e hie
 spm scm qui n' cu illo conggat. q'nicuq;
 sub ei' nomie congraget. Hic oratio nos
 compulit intellige. n' alibi posse si remy
 sione peccoz. n' m' r' oggatione q' n' spar
 git. **I** exiij. o. xxiij. & cxlvij.

Ideo dico uob. Omne peccm r blasphe
 mia remittet' hominib'. sps aut' bla
 phemia n' remittet'. Q' quicunq; dixit
 ubi cont' filiu hominis remittet' ei.
 Q' aut' dixit cont' spm scoy. n' remit
 tet' ei. neq; in hoc sclo. neq; in futuro.
 Quia dictu me n' eieci' demoes n' in be
 elzebub. ideo dico uob. Omne peccm r
 cetia. Non tam omia passim dimittit'
 hominib' pecca. s' digne penitentib'
 i hac uita. Refutat' h' nouatian' ne
 gans uenia penitentib' martyru in
 curretib'. Blasphemua e. p qm de ipso
 deo falsa dicunt. r ideo pei e blasphe
 mare qm peierare. qm peierado falsarie

.o.

.b. r. o.

Ad. ad clem. mu

J-26.

adhibet testis d's blasphemando de ipso
 do falsa dicunt. Sens' g' e. Qui scandaliz
 at infirmitate carnis mee r uocauit
 me filium fab. uozatorē. uiny potatozē.
 ueniam habē potit. Qui autē manifeste
 intelligēs opa dī. ppt' inuidiā. opa scī
 sps beelzebub attribuit huic nūqm̄ re
 mittet. n' qd' ei neget remissio si peni
 teat. s; quia h' blasphem' exigentib' ma
 lis nūq' sic nūqm̄ ad remissionē. ita n'
 ad pnam puentis ē. In contemptu nā
 q; boni aliquis lapsus a deo pfund' ē.
 qd' nemo ^{inde} resurgit. Un' illud. Peccator
 cū uenit in pfundū peccōz contēpnit.
 Contē u' in amore boni aliqui' supm'
 grad' ē. a q' null' labit. In illo paul'
 dicebat. Quis me sepabit a karitate x'.
 Illa g' blasphemia in spm scī. q' quisq;
 in similitudinē diaboli r angloz contē
 conscientiā suā maiestatiē dicit' oppug
 nare n' trepidat. n' hē remissionē in
 etnū. s; reus erit etnū delicti. sic mar
 c' exponit subiungēs testimonio dñi.
 Qm̄ dicebant spm immūdū habet.
 Qui u' spm scī n' eē uel minore pat.
 humana ignorantia credit r dicūt.
 irremissibily emine n' tenent. Inq't dñs.
 Qui manducat carnē meā r bibit me
 ū sanguinē. in me manet r ego in illo.
 Nūquid sumens indigne sacramētū

91.

.8.

Ad ianē h' caput

carnis r sanguini' ei' q' iudiciū s' mā
 ducat r bibit ut paul' ait. manet in
 xpc meo. Pfecto ē quidā mod' mā
 ducandy carnem illam r bibidy. Sanguie
 illū ad salutē. r quidā mod' ad iudiciū.
 Sic g' quidā mod' ē in blasphemia sps
 scī. qui -- mēt' ueniam quidā n' mētur.
 In spū enī scō sps immund' excēt. contē
 qm̄ grām siquis loquit' impenitēs im
 penitentia ipū ē blasphemia spc q' nū
 qm̄ remittet. Pna enī remissionē ipōt.
 De hac impenitentia tam n' p' iudicari.
 qm̄ dui impenitens uiuit. Pagan' ē ho
 die ul' iud's uel heret' quid scis utū
 cras fuit fidel'. Non rapit d's de hac
 uita impū. qui uult ut uiuat r uiuat.
 S; siquis usq; ad finē uite maneat i
 penitēs r ita moriat'. ei n' remittet' h'
 uel infutō. Ut enim peccm̄ ad mortē a
 te ioh's. n' p' illo dico ut roget quis ad
 mortē. r usq; ad mortē. quia peccm̄
 qd' h' n' corrigit'. eius uenia frust' potu
 lat'. Nec te moueat qd' euūglista ait si
 gularit' ūbū. cū plura impna plurib'
 ūbis blasphemā contāt. Solet enī scō
 tura multa ūba ūbū aptare. ut ill'
 ūbū quod factū ē ad illū ul' illū p' hū.
 Hec enim tantū ūbū unū locut' est
 aliq's p' hū. Et iacob' ūboz n' ait. s; a
 tote factore' ūbi. r n' auditores tantū.

Quicquidque quod uerba uel ore uel sola cogitatione quis locutus fuit corde impetrantur contra remissionem peccatorum quod fit in ecclesia. uerbum dicitur contra spiritum sanctum. Quomodo autem remittet illud. quod etiam remissionem impedit aliorum. Dicitur quod uerbum contra spiritum sanctum. cum ex dissensionem ad congregationem non quomodo uenit. quod ad remittenda peccata accipit per spiritum sanctum. Quicquidque autem in schismate et uel hereticis congregationibus uel potius segregationibus baptizantur. quomodo uis non sit in spiritu tanquam ysmaheli similes qui secundum carnem natus est abrahe non secundum spiritum. qui secundum spiritum quia per promissionem. tamen cum ad ecclesiam catholicam uenit. et societatem spiritus aggregantur. quomodo forte periculum dubio non habebant non eis remittitur lauacrum carnis. Non desunt etiam fides posita ista forma pietatis. sed non tamen non potest eis dari. unita spiritus in uiculis pietatis. De talibus dicit apostolus. Habentes formam pietatis. uirtutem autem eius abnegantes. Potest enim esse uisibilis forma palmarum. etiam per uirtutem. sed inuisibile uirtutem radicem habere non potest non in uirtute. Unde corpora lauacrum quod portant et celebrant etiam segregationem abundantiam corporis. forma pietatis exhibere pietatis. uirtutem uero pietatis inuisibilis et spiritualis. ita mens non potest esse. quemadmodum sensus non sequitur hominibus

membrum quomodo amputat a corpore. Quae cum ita sunt. remissio peccatorum quomodo non datur non in spiritu sancto. in illa tantum ecclesia dari potest quae habet spiritum sanctum. Qui ergo in ecclesia remittit peccata non credens contempnit tantam diuinum munus largiente. et in hac obstinatione mentis diem claudit. extremum reus est illo irremissibilis peccato in spiritum sanctum. in quo christe dimittit peccata. Quod dicit augustinus de baptizantibus apud schismaticos. uel hereticos. intellige de adultis qui errore illo imbuti sunt. uel etiam de paruulis qui neque recta intentione offeruntur ad baptismum. neque recta intentione baptizantur. et si etiam integra baptismi forma suscipiatur. Quomodo in autem desiderium fornicandi dicitur spiritus fornicationis. et amor sectandi ebrietatis. spiritus ebrietatis ita uoluntas scientiam impugnantem uirtutem nuncupat spiritus blasphemie cuius remissio multa nulla fiet in eternum. Hic redarguit origenes asserens per iudicium uniuersale. transactis seculorum uoluntatibus innumeris. cunctos peccatores ueniam consecuturos et ad celum uenturos. Quod uero dicitur neque in hoc seculo neque in futuro. datur intelligi quosdam culpa in hoc seculo quosdam uero laxari in futuro. Quod enim de uno negat. sequens est de quibusdam seculis. sed tamen de numeris peccatis credendum est. ut est otiosus sermo. immoderate risus. **cxiiij.**

et inencherid.

o.

br.

.d.

.9.

Aut facite arborem bonam et fructum eius
 bonum aut facite arborem malam et fructum
 eius malum. Siquidem ex fructu arbor cognoscitur.
 Ole videtur opera bona facere et me vituperatis
 in quo magna dissonantia apparet. Igitur aut facite
 et dicite me bonum sicut opus meum aut vituperatis
 me et opus meum. Nihil enim medium est
 quoniam boni auctoris bona tamen sunt opera
 et mali mala. Si ergo facta que cernuntur bona
 sunt non est diabolus qui ea facit. Scriptum
 dicit arborem suum opus fructum. Igitur
 vituperatis quomodo potestis bona loqui cum
 sitis mali. Ex habundantia enim cordis os
 loquitur. Hic ostendit illud esse mala arborem
 et malos fructus dare eum in intentione
 cordis eorum malitia habundantia. **cap. lxxv.**

Non homo de bono thesauro profert
 bona et malus homo de malo thesauro
 profert mala. Sic nec christus mala nec dia-
 bolus potest bona opera facere. Thesaurus
 cordis intentio est ex qua deus iudicat opera
 ut aliquam minorem maiorem aliquam maiorem
 minorem miti sequatur. **cap. lxxvi.**

Quod autem vobis quod omne verbum otio-
 sum quod locutus fuerit hominem reddet
 rationem de eo in die iudicii. Vos non po-
 testis bona loqui cum sitis mali et ideo
 autem petro dico vobis quia omne verbum o-
 tiosum quod locutus fuerit homines subaudi-

.9.

tale est quod de eo reddent rationem in die
 iudicii. Si otiosum verbum non est absque periculo
 loquenti quid erit de vobis qui calumpni-
 amini opera spiritus sancti. Otiosum verbum est quod sine
 utilitate et loquenti et audientis ut si
 fabule narrent. Ceterum qui cachinnis
 ora dissolvit et aliquid profert turpitudi-
 nis et scurrilia replicat non otiosi verbi sunt
 et inanis et reus tenebitur. Ex verbis enim
 tuis iustificabis et ex verbis tuis conde-
 nabis. Hinc est illud. Oculi et vita in ma-
 nibus lingue. Verba hic dicit non solum o-
 culis etiam cordis. Coram hominibus etiam sepe
 fit ut homo ex verbis suis oculis vel ius-
 tus iudicet vel reus. **cap. lxxvii.**

Factum est autem dum irent et ipse intravit
 in quoddam castellum et mulier quaedam no-
 mine martha excepit illum in domum suam
 et huic erat soror nomine maria. Et
 etiam sedens secus pedes domini audie-
 bat verbum illius. Martha autem satagebat
 circa frequens ministrum. Sedebat maria
 ad pedes capitis nostri et quanto huius-
 modi sedebat tanto amplius capiebat.
 Confluit enim aqua ad humilitatem nulli
 de tumoribus collis. Intenta erat maria
 quomodo pascetur a domino. Intenta erat
 martha quomodo pascetur dominum. Ista sunt
 ut patet domino in convivio domini in illa so-
 cundat. Sciendum est in his duabus esse si-

guntat p'sentē uitā z futuri. laboriosa
 r quietā. erumpitosa r beatā. In martha
 erat ymago p'sentū. in maria futuri.
 Vt ita. Iste due sorores duas demonstrat
 spūales uitas. quib' p'sens eret ecclia.
 martha actualē qua p'imo in karitate
 seruat. maria contemplatiuā. q' in dei
 amore suspirant. Actiua enī uitā ē pa
 non esuriētē t'ouere. u'bo sapiē nes
 cētē docē. errantē corrigē. ad humili
 tatē uiam supbientē p'rimū reuoca
 re. infirmantis curam gerere. singlis
 quib' q' expediāt dispensare. comū
 sit nob' qualit' subsistant p'uidere.
 Contemplatiua ū uitā ē. caritatē di
 p'eny tota mte retinē. ab exteriori actioē
 quietē soli desidio conditorē inherere.
 ad uidentā fatiem caritatis mardescere.
 cōuers' celestib' ammissi optare. Magist
 gentū de actiua uitā commemorat.
 sua p'icti. in quib' etiā uisioēs r re
 uelatioēs domny. cōmōdant sigēat se
 in speculatiua uitā fuisse consumatū
 Vni die siue enī mte excedim' dō. siue
 sobry sum' uob'. Q' stetit r ait. Dnē
 n' ē t' cure qd' soror mā reliquit me
 solam ministrare. Dic g' illi. ut me ad
 uuet. Ex illoz p'sona loquit' q' adhuc
 diuine contemplatiois ignarij. solū
 fratne dilectiois op' qd' didicē dō pla

citū dīcunt. Q' bene martha stetit. et
 maria secus pedes domny sedisse describit.
 quia uita actiua laborioso desudat cer
 tamine. contemplatiua ū iam m' p
 fruct' mti quiete. Non pat maria re
 spondendi sermonē. ne remittet audie
 di intentionē. fact' ē aut' es' aduocat'
 qui iudex fūat int'pellat'. Un' sequit'
 , Et respondēs dix' illi domn' martha
 , martha sollicita es' r turbas' q' plima.
 , Porro. unū ē necessariū. Vba domny
 nos ammonēt unū aliquid eē q' ten
 dam'. quando in hui' scilicet multitudie
 laboram'. Inde dauid. Michi adherere
 dō bonū ē ut inhabitem in domo dnj
 omib' dieb' uite mee. Vna g' ē theoretica
 r contemplatiua di' cui mto unū
 sa uirtutū studia p'ponunt. Repetitio
 aut' nomny marthe inditiū ē dilec
 tionis. aut ammonitio intentionis.
 , ut attent' audiret. Maria optimā
 , partē elegit. q' n' auferet' ab ea. Pars
 marthe bona est. s' marie optima q'
 n' auferet'. sicut actiua uita cū cor
 pe deficit. Hult homo quādo minis
 trat aliqn' facē qd' n' potest. Quert'
 qd' deest. pat' quod adest. distendit
 anim'. Si marthe sufficēt qd' uolebat.
 aduitorū soroz' n' poscēt. On' ne
 cessitati auferet'. dulcedo t'ne uitay'

nūquā. Transit labor multitudinis.
et remanet karitas unitatis. Ignis enim
amoris qui h[ab]et ardere inchoat cum ip[s]um
quod amat uidit. in amore amplius in
ardescit. Tunc autem pietatis opera nulli
scis necessaria erit. ut uidelicet tribuat
esurienti cibum. sitienti potum. et cetera. **cy.**

Lxxij.

Iohes autem cum audisset in Iherosolymis.
in uinculis opera. et conuocauit duos de discipulis
suis misit ad dominum dicens.
Tu es qui uentus es an alium expectamus?
Sensit enim. Quidam enim utrum te debeam
mirari inferis. quo descensus sum. an
non conueniat te gustare mortem cui di-
sis fili. Gregorius super ezechielem. Spiritus
prophete prophetantis animam tangit a
liquo ex presentia et non futuro. ut iohes
ait. ecce agnoscis dominum. Mortuus tamen requiescit
pro discipulis suis. Tu es qui uentus
es an alium expectamus? In quo ostendit
quod quia uenisse redemptorem nouerat
sed an pro se ipsum in infernum descende-
ret dubitabat. Tali quippe lapsu pi-
etatis et amoris non infidelitatis. nec scilicet
credidit. christum morturum. Vnde princeps
fidei petrus ait. Absit a te domine. non
erit tibi hoc. Mutat quoque iohes disci-
pulos ad christum. eorum ignorantie consulendo.
ut uidentes signa credant. Scandalum
enim patiebantur quia audierant iohes

poni magister suo. Hoc autem innotuit
illud dixerunt. Rabbi cui testimonium phi-
lippi ex hoc baptizatus et omnes ueni-
unt ad eum. In ipsa autem hora curauit
multos. a languoribus et plagis. et spiritu
b[on]o malis. et ceteris multa donauit uisum.
Respondens dicit illi. Lutes numma-
te iohi quod uidisti et audisti quia non
uident. claudi ambulat. leprosi mu-
dantur. surdi audiunt. mortui resur-
gunt. pauperes euangelizant. Ad scanda-
lum nuntiorum referuntur h[ec] non ad in-
rogata. Pauperes dicit uel spiritu uel opere
ut in predicatione nulla distantia sit
inter nobiles et ignobiles. inter diuites
et egenos. Pauperes euangelizant. et euangi-
o attrahunt. et ad fidem conuertuntur.
beatus qui non fuit scandalizatus in morte.
Hic respondit dominus de humilitate
mortis sue. Beati uidelicet fuit quorum fides
nichil temptantis affert crucis. mores
sepulta. Nuntios iohis qui eum christum non
credebant a perfidie scandalo. castigat
et eadem iohi quod querebat exponit
quia deus est saluus faciendus et dominus deus
erit mortuus. Visit tot signis non scanda-
lizari sed ammirari quisque potuit. Quod
tamen infidelium fuit uultu cum dominus
tot miracula mortis uidit. Vnde paulus non
autem predicam[us] christum crucifixum. uides

quidē scandalū gentib' aut stulticiā
 illi sciebat dñi. Et tamē moy n̄ dedignat
 ē. At u' quia mult' uidet iohē salte
 p' scripturā pphā nouisse xpm moerū.
 legam' r' ita. Quom' domin' de lazaro
 tibi ē posit' dixit sic iohē interrogat. xpm
 nullom' s' s' discipul' Interrogatio quoq;
 sic intelligi potest. Tu es quē lex uentū
 p' dicit an alius xpe expectabit. Respondit
 aut' domin' fact' pot' qm' dicit. Utiq;
 uita miracula testimoniū plenū dat
 qd' sit fili' dī. Hec enī an euūgln̄ uel
 rara uel nulla fuere. In tobyas oculo
 recepit. r' b' fuit angli n̄ homin' me
 dicina. Helias moerū suscitauit ipē
 tamē rogauit r' fleuit. h' uisit. helise
 legiū mundari fecit. n̄ tamē ibi ualu
 it p'cepta auctoritat' s' mystij figura.
 dedit p' sup' dca de cruce. r' obtinuit
 spūta. qd' est plenitudo fidi. Hul
 lū enī mar' ē domini testimoniū.
 qm' toto se unū obtulisse p' mūdo.
 Hoc solo domin' plene declarat. Sic
 etia a iohē declarat' ē. ecce agn' dī.
 ecce q' t. p. m. It' aut' abeuntib' cep
 dicit de iohē ad turba. Quid existi' i
 desertū uidē. Arundinē uēto moy.
 Quarta turba cūmstās interrogatiōnis
 mystiū nesciebat r' putabat iohē
 dubitare de x' ut intelligēt iohē

n̄ s' s' discipulis suis interrogasse. inqt
 istud ad laudē iohis. Parundinē de
 signat animā cogitatioē dī uacua
 r' ad immundoz spūū flatū uagatē.
 quē n̄ habebat iohes. quia n̄ p' spū
 erigebat. nec adūsū inclinari nouit.
 S; quid existi' uidē. Homine' molli
 b' uestimē induit. Ecce qui in ueste
 p'ciosa sunt r' delicijs. in domib' regū
 st. An uana glā duct' lucē q'it. p' da
 pib' ul' uestib'. qui locust' uiuit et
 p'it' cameloz induit. Hic notandū
 quia rigida uita r' p'dicatio declina
 re debet molliū palatia q' frequētāt
 molliū indit' adulantes qui ponit
 puluina sub cubito. qui uita pec
 cantū palpat. n̄ pungit. ut ul' sic
 aliquid uenent. Hemo existimet in
 studio p'ciosaz uestiū parēm deesse.
 In pet' meplā sua ad femiās. Non
 in ueste p'ciosa S; quid existi' uidere.
 pphā. Utiq; dico uob. r' pl' qm' pphā
 In h' est iohes plus qm' pphā. quia di
 gito demonstrauit. quē cū uentū
 p'dicant. Illa duo sed. s; quid existi'
 uidē legunt' p' q. mystice. Lex p'ccū
 ppli uincta. r' pectoreb' p'ccoz q' car
 cib' luce uacuati' inclusa tenebat.
 ne p'eam ē intelligi poss'. Hinc g' dī
 capulo ad euūgln̄ contuedū. ut sup

plenitū consequat. quia plenitudo le-
gis ē xpc. Cum g̃ plerūq; nutaret iu-
tas sine facty. fides plenissima gestoz
testificatioib; exhibet. Iohes n̄ fuit mol-
lib; uestit; quia uitā peccantiū nō
blandimta; fouit. s; apte increpauit.

Vñ salomō. Vba sapientū q̄ stimuli.

Hic est enī de q̄ sc̄ptū ē. ecce mitto
anglū meū ante faciē tuā qui
p̄pabit uiam tuā an̄ te. Vñq; pl̄ q̄
p̄phā iohes: quia dī angls n̄ natura
s; officij dignitate. de q̄ pat; sic ad fi-
liū ait in malachia. Ante faciē r̄ ma-
nifestationē tuā p̄pabit uia; hoc ē p̄-
uia reddet t̄ corda auditoz penitē-
tiā p̄dicando r̄ baptizando. Om̄s etiā
qui sacerdotij nomine cēsēt anglī
uocant; p̄phā attestante qui ait. Labia
sacerdotis custodient sciām. r̄ legē
requirēt ex ore ej;. quia angls dñi
exercitiū ē. Hec n̄ un̄quisq; fidel̄
s; a p̄iuitate p̄mū reuocat. r̄ ad bo-
nū exhortat. si et̄nū regnū uel sup-
plicū erranti denuntiat. p̄fecto āgl̄
i nunti; exiit dñi cū h̄ fac. *ocuy.*

Amen dico uob; maior int̄
nato; mulierū p̄phā iohē bap̄a nemo;
ut summā uirtutē ei; cōphendā. int̄
nato; mulierū. hoc ē qui de concu-

bitu nati sūt. n̄ de uirgīe. nemo ma-
ior eo fuit. Nulla enī iohi cū filio dei
collatio. Non cetis p̄phis r̄ patarchis
hic p̄ferē iohē. s; equat. Vñ ū p̄ea
sanctior eo fuit aliq̄s ul; adhuc futurus
sit. indiscussū relinquit. Qui aut̄ mi-
nor est in celoz regno. maior est illo.
Iohes maior est int̄ hominē r̄ angls;
s; qui int̄ ē angls ip̄e est minor mi-
nimo anglōz qui in cel; dñō ministrat.
Om̄s quoq; sc̄s qui iam cū dō ē. ma-
ior ē illo qui adhuc consistit in p̄lo.
Non nulli h̄ de saluatore intelligi uo-
lunt. ut qui iohē minor ē nascit̄
tempe ac multoz opinione maior
sit dignitate in ecclia scōz q̄a p̄mo
iusto incipit. usq; ad nouissimū
lectum p̄durat. *l. lxxij.*

Et om̄s p̄pls audiens r̄ publicanus
iustificauit dñm baptizati baptismo
iohis. In baptismo iustificabit̄ dō
in quo ē r̄ confessio r̄ uenia peccōz.
In hoc iustificat̄ d̄s. r̄ apparet homi-
nib; iust;. quia n̄ contumacib; s; re-
missione peccōz querentib; cognosca-
sicut sc̄ptū ē. Dic tu iniquitatē tuā
ut iustificis. Iustificat̄ g̃ qui in ius-
ticia; accusando reperit. humilit; ad
grām postulat. r̄ iust; domin; iusticia;
dilex;. Pharisē autē r̄ leges p̄p̄ siluū

di spuat in semet ipos n baptizati ab
 In semet ipos .i. cont semet ipos quia
 qui gram di respicit cont se ipm fac
 vel consiliu di missu ad semet ipos no
 lueri recipe ut stuty. Consiliu em di
 fut ut p morte ihu mundu saluaret
 qd pharisei r legi pta spunt **cy. lxxv.**
A dieb aut iohis baptiste usq; nuc
 regnu celoz uim patit. r uolenti
 rapiunt illud. Ideo dictu e regnu
 celoz uim pati quia reat que luta
 sine spu iubendo fatiebat edndo sol
 ut. r uolentia fidi sps scs impett
 Grandi nempe uolentia e. genatos
 nra celum qiere. r posside p uirtute
 qd n tenuim p natura. Omis plus
 diligens regnu di qm trena bona
 um fac nullud. h e laborat r uiri
 uirtute ut illuc tandem pueniat.
 A dieb iohis h e p qm iohes cep p
 dicare. Non dicit usq; nuc e qd nuc
 cessat. usq; in regnu celoz. quia usq;
 ad finem mundi durabit. uolenti r
 uolentia fatiebat rapiunt illud. cu
 um nate fauunt. ut n ad trena de
 mergat. s. ad supna se subrigat. Qd
 rape e. ut nullu uis habent. r qd an
 glor e possessio acquirere. vl dicit
 regnu celoz uim pati quia gla do
 my isrl a patb debita. a iphi nu

tiata. a x oblata. fide gentiu occu
 pat r rapte diu p pnam qm iohes
 pdicauit reuiuisc. ad celestem pata.
 qd in alienu locum penetret. **cy. lxxv.**
Onis enim iphe r lex usq; ad iohem
 iphaunt. Si uultu recipe ip e helias
 qui uentus. Qui ht aures audiendi
 audiat. Non hoc ideo dicit qd p
 iohem excludat ipha. Legim enim
 in actib aploz agabim iphasse. s. da
 temp. x adueniat que pdicant iphe
 uentum usq; ad iohem qui ei demos
 trauit dicen. Ecce agri di. Helias aut
 di iohes. quia uenit in spu r uir
 tute helye. par enim fuit uirgore
 mte. rambo in hemo uixerit. Quidam
 putant iohem ido uocari helyam.
 quia sicut ille nuntiatu est sedm
 aduentu domny. ita iohes nunti
 auit p m. Dicendo aure requirit
 aures cordi. ut iohes mystice itelligat
Cui aut simy **cy. lxxv. lxxvi.** Helias.
 lem estimabo generatione istam. Simy
 lus pius sedntib in foro. qui claman
 tes coequalib dicunt. Secinum uob
 r n saltasti. lamtaum r n planxisti.
 Generato uidoz qui tempe x erant
 compae antiquis uidis. ut qd mag
 na diuisio fiat. Pru sunt iphe et
 doctores. q sunt an aduetu x. de qb d;

Declaratio sermonū tuorū illuminat.
et intellectū dat puul'. Paruul' i hu
milib' spū. forum ul' synagoga ē uel
ierlm. in qua uita pceptoz di celebrat.
Ibi iphe tanqm̄ in publico foris uictu
suis coequalib' i genit' sui pplis patā
uoce exprobrabant. qd' nec psalmi allec
ti ad laudem di assurrexerūt corde deuo
to. m̄broz agilitate qd' notat saltus
nec threnis i lamentationib' pphicis p
excidijs iam factis ul' faciendis ad pna
sunt conu'si. Secimim' uob nuptiale
scilicet carni u' i di u'bo anima i spū
caro nubit. Psalmista autē qm̄ in ipō
actu nuptiarū posit'. quadā leticia sal
tans monuit nō ludē dicēs. Exulta
te dō adiutori nro. uibilate dō y. rē.
S; quid sequit'. Et n̄ audiuit ppl's
m̄s uocem meā. nisi n̄ intend' m̄.
Clamat ppha. Hec dicit domin'. con
u'timur ad me intoto corde urō. in
ieiunio i fletu i planctu. i scandi
te corda urā. i n̄ uestimta urā. Q
uerū. Veniē meū doleo. sens' cor
d' m̄i cont'batū sunt in me. Et pau
lo p'. Stult' ppl's m̄s me n̄ cognouit.
fily insipientē sunt i uecede. Qm̄
ad cātātū modū saltantū mod'
offitio corp' aptat'. dictū ē. Secimim'
uob i n̄ saltastis. hoc ē ad confessionē

psallendj dō puocauim' i n̄ obedi
tis captando. i conformando uo' doct'
ne. Venit enī iohes neq; manducans
neq; bibens. i dicunt demonū hē
Venit filius hominis manducās et
bibens. i dicunt. Ecce homo uorax i
potator uini. i publicanoz i pōm
amie. Sicut inquit tē. sic i nūc uerū
q; uia salutis respiciat. Quod dicit
lamentum ad iohem p̄tinet. cui
abstinentia luctū penitentię signat.
Qd' autē lucas ait cantatum' t'p'is.
ad dominū spectat. cui' cyb' i pot'
cū certis leticiam regni figurabat.
iustificata est sapia a filijs suis. Uerū
quid me p̄tinet. ego tamē di uir' et
di sapia. intellige iuste facē ab apl's.
Hic ostendit domū filios sapie iusti
gē iusticiam n̄ ē in abstinedo ul' in m̄
ducando. s; intempantia n̄ sumdi ea
q' m̄to reprehendi queat. i ineq̄niti
tate tolerandj inopia. Non est enī
m̄i di esca i pot'. quoz n̄ usus s; in
piscencia reprehendit'. inimo iusticia
i par. i gaudiū. Iustificata sapia ē
dispnsatio atq; doctna. a fidelib' opor
ta q' sup'bj resistit. humilib' autē dicit
gram. In quib' dā codicib' legit'. et i
cata ē sapia ab opib' suis. qā sapia n̄
qrit uocis testimoniu s; opū. v.

Tunc cep̄ exprobrare ciuitatib⁹ Iery.

in quib⁹ facte sunt plurime uirtute⁹ es⁹
quia n̄ egissent p̄nā. Exprobrare ē in fau
ori maledicē obloqui ū est. absentiē do
loſe moede. Exprobrat itaq; domun⁹ ad corre
ptionē p̄dicando factā. n̄ optando mala.
Ve t̄ coozaim. ue t̄ bechſayda. quia si in
tyro ⁊ sydone facte fuissent uirtutes.

q̄ facte sunt in uob. olim incultio ⁊ cinē
penitentiā egissent. Verumtam̄ dico uo

b⁹ tyro ⁊ sydony remissius erit in die
iudicij qm̄ uob⁹. Ve t̄ ⁊ dampnatio erit
t̄ coozaim ⁊ bechſayda urbes sūt gali
lee. in quib⁹ domun⁹ signa fecit. quando

deuabat uias ⁊ ciuitate⁹. curando infir
mos ut sup̄ dcm̄ ē. His p̄ferunt tyro ⁊

sydoni q̄ tantūm natalem legem habu
erit. Tyro ac sydon q̄dam amice dauid.

⁊ salomōis erant. euuēgizantib⁹ x̄ discip
plis credidē. tantaq; fidem deuotione

suscipunt. ut paulū aplm̄ a tyro abeū
tē cuncti cūe cum uxorb⁹ ⁊ filijs p̄sequē

t̄ usq; ad nauē. Cūcū qd̄ de pulis capz
contat̄ memoriā peccī aspe pungentis

figurat. in cinē aut̄ considationē mortis
p̄ qm̄ tota humani genis massa in pul

uē ē redigenda dñs demonstrat. Por
ro in sessioē apud lucā humiliatiōē

designat. de qua psalmista ait. Sur
gue p̄ qm̄ sederat. quod est dice. Humi

liaminy sub poteny manu di. ut uos
exaltet in tempe iustitiojs. Et caphar
naum numq̄ usq; in celū exaltaberis.

Usq; in infernū descende. Vel ideo demer
geris quia exaltata es supbe resistendo
meę p̄dicatiōny. uel ideo quia exaltata
mī hospitiy fama. uirtutes q̄ uidisti c̄
dere noluit. Exaltata fuit ut lucā ait.
usq; ad celum. factū reputationē uidel
illoz qui existimabant quod idō salua
ri possit. quia multas uirtute⁹ x̄ uidit.
Si quanto plurib⁹ signis insignita est.
tantomagis plectet cū n̄ cōdidit. **cyuy.**

Quia si in sodomi facte fuisset uir
tutes q̄ facte sunt in te. forte mansisset
in hunc diem. Utq; n̄ contigisset ei sub
uēsiō. si inuenisset correctio. Qd̄ aut̄
domun⁹ dicit forte mansissent. nich
dubitac̄ s; humanū moeē sequit̄. q̄
sepe qd̄ certissime scit dubitatiue p̄mit.
Verumtam̄ dico uob. quia t̄e sodomoz
remissius erit in die iudicij qm̄ t̄b⁹.
Cui multū donatū ē multū ab eo q̄rit̄.
⁊ potentes potent̄ tormēta patientur.
Sodomite ⁊ si in uicijs exardebat. ⁊
teste ezechyel inhospitales erat. facie
tam̄ confissent. si eis licet indignis grā
offerret. Equidē loth int̄ eos ⁊ si iust.
neq; docuit. neq; signa fecit. Quare
aut̄ sit p̄dictū n̄ credituris. in p̄dicatū

exaltatur. n. nouit ille cui uniuerse uie
 st. misericordia et uitas. Cui uult miseret
 n. in iusticia s. gra. quem uult obduat
 n. iniquitate s. uitate uindicta. Sic in
 misericordia et uita obuiant s. ut nec mia
 ipediat uitate qua plectit digni. nec
 uita misericordiam q. liberat indignus.
 Ds ab eterno sciens conuersione hominu
 mala futura. et quia nec sola seuitate
 possent saluari nec sola misericordia pue
 nire ad pfectu mitoz. decreuit qd in
 uno quoq. tempe pdicandu eet unu
 queq. pmittens suo iudicio. i. natali
 legi. S. quia natal' lex obtorpuit cosue
 tudine peccandy. pdicata e lex que
 refrenaret peccantes. Et quia iterum
 homo n. se p legis seuitate cohibeat
 mimo p iudictu re' tenebat pdica
 ta e misericordia q. saluaret ofugientes
 ad ea. recocaret refitantes. mittent'
 gente ad pmissiones uidoz. ut ipi
 saltem emulacione gentiu conuertent.
 Et h. est altitudo ofiliy di. quo mira
 puidentia uidos et gente reduit ad uy
 ta. q. pdidant mada. **lxv. l. xci.**

lxv

Et cum uenissent ap. ad ihm. nuntij
 a. u. illi omnia que fecant et docue
 rant. uenunt ap. ad ihm. et uuy ad fo
 tem. ad locum un. exeunt flumina
 reuertunt. Nuntiant illi q. fecant et

quom. docuerant. semp. gras. refentes
 sup. his que accepunt. **lxv.**

Et ait illi. Venite seorsu in desertum
 locu et requiescite pusillu. Erant eni
 multy qui ueniebant et redibant nec
 manducandy spatuu habebant. Que
 aut. necessita' fuit. requiet ostendit
 cu dr. Erant eni qui ueniebat. et cetera.
 Seorsum ducit q. eliget ut int. male
 uiuentes. mala n. attendat. ut loth
 in sodomy. et job in tra hus. et abdas
 in domo achab. Requiescite inqt. pu
 sillu. ut aues in ramis synapis. Pu
 silla requies est hic scis. et long' laboz
 s. p. ea dicit. ut ut requiescant a laboz
 b. suis. ueniebant et redibant multy.
 In archa noe animalia q. un. erat. foet
 mittebant. et q. foet. erant int. erupe
 bant. sic in ecclia uidas discessit. Lat. ac
 cessit. Quam diu a fide recedit. nec exite
 requies e sine merore Rachel ploant. si
 lios suos noluit consolary. Erat aut.
 manducandy spatuu scis in conuiuio
 in q. libabit. nouu unu. cu cantabit
 canticum nouu in celo nouo. et tra no
 ua ab hominib. nouis. **lxv.**

Post h. aut. designauit dominus. et ait
 os septuaginta duos. et misit illo bno
 ante facie sua. in omne ciuitate et lo
 cu q. erat ipse uentus. Sic. xij. ap.

forma sunt epoz sic septuaginta duo
 figura pbror. i. sacri ordinis sacerdotu.
 tam si i. mpmul ecclie tempib' utiq; pbr
 utiq; uocabant epz. Vene septuaginta
 duo mittunt. siue quia a tondē genib'
 euāgelm p'dicandū fuerat. ut quomū
 duodecim pmo ppt' duodecim tb' isrl'
 missi sūt. isti ppt' cetera gentē mittent.
 Ita quod p'dicantū numō tot' orbis
 p' euāgelm scē tūtatū illustrandū m
 imaret. sicut sol tūano ambitū sue
 lucē septuaginta duas hora' explicat.
 Nam xpē dñs se diem die' suos ū aplos
 horat ita. Nonne. xū. hore sūt diez. P're
 dies ū. mustium tūtatū ostendit.
 un' t'ra die resurrexit domur'. i. ppls
 amō. ad montē synay pueniēs die t'
 ca legem accepit. i. idem fluuū iordanē
 q' iuyssay grā cōmdata ē. t'ra die q'
 ueniat transiuit. Bini mittunt. in q'
 nob' inuit. quia qui karitatē erga
 alterū n' habet. p'dicationi' officū
 suscipere nullaten' debet. Om' aut' q'
 ut' duos. karitā' haberi n' potest.
 Veno enī ppe ad se ipm karitatē h're
 ē. Ante faciē suā eos mittit. q'a ūba
 exhortationi' pcurt. p q' ūta' i nite
 suscipit. Sepe p sua nequitia p'dicāz
 ū ling' restringit. sepe ex subrector
 culpa. De sua nequitia ait psalmista;

Peccatori aut' dix' d's quare tu enarra'
 iusticias mea'. i. assumis testamētū meū
 p os tuū. De uicio subrector ait dñs ad
 ezechyelē. Lingū tuam adhēre faciā pa
 lato tuo. i. eris mut' n' q' ur' obuurgā
 quia dom' erat span' ē. Ac si dicat. Plebs
 n' est digna. cui exhortatio fiat. Et dice
 bat ill'. l. cxxvi. cxxvii. cxxviii. cxxix.

Qui uos audit me audit. i. qui uos
 sp'nt me sp'nt. Qui aut' me sp'nt sp'
 nit eū qui me misit. Inaudiendo uel
 sp'ndo euāgelm discat auditorē n' ui
 les psona' quaslibz audire uel sp'ne.
 s; ipm saluatorē i suū patrē. In disci
 plo enī magist' audit. i. in filio pat'
 honorat. Vl' ita. Qui n' facit misericōdā
 unū de frīb' mis. nec m' fac'. qui p' ill'
 formā seruy i paupr' habitu' suscepi.
 Qui me sp'nt. sp'nt eum qui me mis
 sit. quia ego i pat' unū sum. l. cxxvii.

.b.

Reūsi sunt aut' septuaginta duo
 eū gaudio dicentes. Domine. etiā de
 monia subiuunt' nob' in nomine tuo.
 Et ait ill'. Videbrā satbanā sic fulg'
 de celo caditē. Tunc uidi quando cœ
 ruit. Quod ait sic fulgur cadentem.
 de supnis lapsū sig'rat. quia delect'
 adhuc transfigurāt se in angelm lucis.
 Desunt disciply honore' nomini xpi
 s; quia infirma ad huc fids gaudent.

in uirtutibus. et de signorum operatio efficitur.
exemplo tenent. et ad humilitatem reuocant.
ut agnoscant se tenentes si superbi in hu-
miliando. recordando diabolum electum
ob superbiam de celo. Ite dedi uob pote-
tatem calcandi super serpentes. et scorpi-
ones. et super omnem uirtutem inimicorum. et nichil uob
nocebit. **P** serpentes et scorpiones omne genus spirituum
immundorum. eiciendorum de obsessis signis.
quoniam ad uitam possit accipere. Paulus
etenim a uiperis inuasus. nil passus est aduersus.
et iohannes hausto ueneno ilesus mansit.
Serpentes quidem nocentes dente se
uenientes aperit. sunt uel hominem uel de-
mones qui inchoandis uirtutibus uene-
na prae persuasionis obicit. Scorpiodes
uero cauda nocentem clam insidiantem fit
illi. qui consummata uirtute uicari
greditur. Verumtamen nolite gaudere. quia
spiritus uobis subitunt. Gaudete autem ad
nomina uera scripta sunt in caelis. Spiritus eicie-
re uirtutes alia facit interdum non est nisi
est qui operatur. sed inuocatio nominis. et
cedit uel ad condemnationem eorum quae
inuocant uel ob utilitatem eorum quae uidentur
et auctuunt. In quo semper honorat deus.
per cuius nomen miracula fiunt. licet
facientia signa decipiant. In actibus
apostolorum filii scipho eiciebant demones.
et iudas proditor multa signa fecisse

narrat. Gaudeant ergo discipuli. et non de
humiliatioe demonum. sed de sua subli-
matione. ut ueni illi ceciderunt subleua-
ty. isti ascendant humiliati. Locum namque
nomina scripta est in caelis. est uisus est per
destinatus. Quis enim singula sunt
dei memoria eternaliter. affixa. quadam
progratua de. non ut domus qui fit.
I In ipsa hora exultauit. **ex. l. c. xvij.**
spiritus sanctus et dixit. Confiteor tibi pater domine
et tu quia abscondisti haec a sapientibus
et prudentibus et reuelasti ea paruulis.
Et exultans in spiritu sancto de salute humi-
lium. quibus loquebatur. gratias agit et ex-
ultat in patre. quod apostolis aduentum
sui aperit sacramenta. que ignorauerunt
sebe et pharisei. qui sibi sapientem in-
debant. Vnde super. Iustificata est sapientia
a filiis suis. Confessio non semper praenominis.
sed aliquando gratiarum actionem significat. In his
quod ait. pater. ostendit se esse genitum. ad
non creatum. ut heretici dicunt. in his quod
mine. creatorem caeli et terrae. Pulchrum
sapientibus et prudentibus. non insipientibus
et hebetibus. sed paruulos et humiles op-
posuit. ut probaret se timorem dei
re. non acumen scientiae. Humilitas enim
clauis est scientiae. de qua alibi dicit.
Tulisti clauem scientiae. et humilitate
fidei. qua ad diuinitatem eius agniti

omne puenire potat. Etiam pat. quia
 de fuit placitum ante. Sensus e. Certe
 pat. h. fecisti. quia sic placuit ante.
 et in conspectu tuo. Hys ubi exem
 pla humilitat accipim. ne temere
 dicitur supna consilia de alioz uoca
 none. aliozq; repulsione psumamus.
 Non enim ratione reddidit. s. sic do
 placit dicit. ostendens quia iniustu
 de n. potest. quod placuit iusto. Unde
 i. i. i. i. laborantib' mercede reddes
 ut. volo. et huic nouissimo dare sic et
 et in cunctis q' a do disposita. apta ra
 tio est. occulte iusticia uoluntatis. **cxv.**
Omnia m. tradita. **cxix. a. cxlvij. cxx.**
 sunt a patre mo. Ideo confiteor
 pat. quia omnia m. tradidit pat. Non
 dicit omnia de elementis. s. de hys qui p
 filium acced. ad patrem. et an erant re
 belles. De hys omib' alias dicit omne qd
 dat m. pat. ad me ueniet. Et ita. Cum
 audis omnia agnoscis omnipotentem. n. de
 colore. n. degenerem pat. Cum audis
 tradita confitis filium. cui p natura
 unie substantie omnia iure sunt ppa
 et dono collata p gram. Nota quia e
 meo qd homo est. confitetur. et gras agit
 pat. immo indiuidue trinitat. In h. u
 qd ipse est splendor qui de patre sple
 ndit sup intellectum. nulla refert

gras. licet omnia a pat. habeat quia
 p natura h. **cxv. l. cxix. a. v. i. r.**
xlvi. i. lxi. i. xvi. i. lxxvii. x. r. c. l. j.
Et nemo nouit filium nisi
 pat. neq; patrem quis nouit nisi fili.
 et cui fili uolunt reuelare. Irubescat
 eunomius. dicens se plenam noticiam
 h. de patre et filio. Non ita intellige
 dum e hoc qd fili a nullo possit sciri
 nisi a patre solo. pat. aut. n. solu a filio.
 s. ab eis etiam quib' reuelantur filius.
 s. utriusq; referendum e qd ait. et cui
 uolunt filius reuelare. ut intelligas
 utriusq; p filium reuelari. Vbo enim suo
 pat. se declarat. et uerbum se ipm decla
 rat. quia nris nre lum e. Tradita aut
 filio n. alia sunt. qm que meo soly
 pat. nota sunt. Nota u. filio soli s.
 que pat. sunt. atq; ita in hoc mu
 tue cognitionis secreto intelligitur
 n. aliud in filio ignorabile extitisse.
 qm quod in patre ignorabile sit. At
 tende u. solus pat. filium. solus ue fili
 patrem nosse dicit. n. n. creaturam
 fieri exclusionem. Neq; enim filius a no
 ticia sui ipius excipit. neq; pat. qn
 se ipm cognoscit. excludit. et sps s. utiq;
 substantial' ab utiq; plena agnitione neq;
 sepat. In paul. Sps scrutat omnia. q. p. su
 da di. P. ruf' ad discipulo suo dicit. **cxv.**

Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam uos. De onere peccati dicitur: uel p[er] illos uirgo legi mutat ad eu[an]gelio. Qua ratione est eu[an]gelii gra[ua] leuior lege: cum in lege adult[er]iu[m] me[an]gelio concupiscentia. ibi homicidiu[m]. hic uia puniat. In lege opa requiruntur: me[an]gelio uoluntate q[uod] licet effectum non habeat. p[ri]mu[m] tam[en] non amittit. ut si uirgo non uoluntate corumpat. apud eu[an]gelium uirgo suscipit. apud legem q[ui] corrupta repudiatur. Laboratis dicitur uel in legis difficultatibus uel in diuitiis acquirendis. Reficiam uos: et recreabo uos exoneratos p[er] eu[an]gelium. p[ro]mittes regnum eternu[m]. Tollite iugum meum super uos: et discite a me quia mitis sum et humil[is] corde. et inuenietis requiem animabus u[est]ris. Iugum de eu[an]gelio xpi. iudeos et gentes in una fide coniungens. ut iram cordis sui excolant p[er] uoluntate[m] sac[er] eloquii. Tollite iugum super uos in superiori scilicet miti uite in honore habente. Exemplo quoq[ue] meo discite mitis esse corde et humil[is] corde. ne lateat serpens in specie columbe. humiles quippe neminem contempnunt. mitis quoq[ue] in lenitate animi uigil[anter] p[er]seuerantes nullum ledunt: et sic p[er] quiete[m] mitis inueniet tandem requie[m] sempiternam animabus suis. Iugum enim meum suauis est

et onus meum leue. Quid iugum suauis est onus leue. Probabilem fieri. ab scelere abstine. bonum uelle. malum nolle. amare omnes. odisse malum. etiam uitam sequi. presentibus non capi. nolle inferre alii. q[uod] sibi ipse peccati sit molestus. Licet angusto iugum sit arcta uia. ut alibi dicit q[uod] ducit ad uitam. p[ro]cessu tam[en] temp[or]is ineffabili dilectionis dulcedine dilatat. Iugum fidei suauis est comparatione lege. quia ibi uulnerantur p[er] uia. hic lauantur saluando. Onus eu[an]gelii leue est. quantum ad legem. quia ibi adult[er]iu[m] puniat p[er] lapidationem. hic purgat p[er] penitentiam. **S**iquis uenit ad me non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores. adhuc autem et animam suam non potest mihi esse discipulus. Et qui non uolat crucem suam et uenit p[ro] me non potest meus esse discipulus. Punctari libet quoniam parentes p[er]cipim[us] odisse. qui uoluntatem et inimicos diligere. Et de uirginitate dicit. quod deus coniungit. homo separat. Et paul[us] ait. Viri diligite uirginitatem. sic et ipse ecclesiam. Si uim p[ro]p[ri]am utriusq[ue] agere ualent[ur] ut et p[ri]mos diligant. et aduersarios in uia dei obediendo nesciant. Sic nimirum p[ri]mis odium adhibere debent. ut in eis et diligant q[uod] sunt. et habeant odio q[uod] i

di in me obsunt nob. Ut h demō
 trent. agendū domur. mox addid dicit.
 Adhuc aut anima sua. Tunc enī animā
 nō bene odim. cū ei carnalib' desidj
 nō acquiescim. s. bauulando crucem
 dōm sequim. Que g' contempta admelj
 dicit. q' p' odū amat. Huic doct' me
 de contemptu mundi. r. de abiectioe
 cept' annatit' sub conp'atioe turris
 edificande de p'seuerantia. ad qm' neces
 saria ē cum humilitate patiā. ac si dicat
 tu debent odisse. cruce bauulare. ueni
 re p' me. quia sic consummabit' fidj
 officij edificij. sic uenit ad regnuoj.
 Et hoc est qd' sequit'. **L chxxij.**
Quis enim ex uob' uolens turrim
 edificare n' p'us sedens computat sup
 t' qui necessary sunt. si h' ad p'stuen
 dū ne postea qm' posuerit fundamē
 tū n' potuerit p'ficē omis qui uidet
 incipiant illudē ei dicentes. quia
 h' homo cep' edificare. r' n' potuit con
 summare. Omne qd' agim'. p'uenire p'
 considationē debem'. Si g' in fundamēto
 s'cū p'fecte uite sublimitatē p' assup
 tam patiā consummare cupim'. p'
 nos ad adūsa s'cū p'parent'. Hoc enī int'
 r'enui r' celeste edificij distat. qd' t're
 nū edificij r' struit' expensa' colligē
 do. celeste aut' disp'gendo. Sedentes g'

computem'. r. a tumultib' mundi qui
 escence' diligent' discernam'. erogādā
 eē tempalem substantiā. r. ce autendy
 a cupiditatib' r. amma p'pandā cont'
 s'cū adūsa. Alioquin deficientes in edi
 fitio bone opacionis irrisionem pati
 enī ab inimicis. ex nō defectu gratu
 lantib'. quia uir' pauli uocem. spec
 taculū facti sum' mundo. anglis et
 hominib'. Aut quis rex itur' committ
 tē bellū adūsus alium regē. rine se
 dens p'us cogitat. si possit cū decem
 milib' occurrere ei qui cū uiginti mi
 lib' uenit ad se. Alioquin. adhuc illo
 longe agente legationē mittēs. rogat
 ea q' pacis sunt. Si rex a rege pacem q'
 rit. multo magis nos infirmi cū deo
 pacem habē debent'. Quasi committē
 bellū cū dō ē. aliquem intelligē. et mi
 tis saluaty ab eo uiste. Verum hac si
 multitudine ostendit'. nullū ad glām
 p'tingē posse. n' seuerj iudicis snā
 tempet' p' misericōdiā. In conspectu enī
 ei' omis homo imp'fect'. Sic g' p'dica
 tio necessaria ē ad cauendā inimicj u'
 r'isionē. ita necessaria ē ad impetiādā
 iudicis misericōdiā. fortasse malū op' a no
 b' abscedim'. s. nunquid rationē cogi
 tationj n're reddē sufficim'. Q' cū decē
 milib' occurrat dō. qui offert opa. f.

mandatorum quod extrinsece gessit. sed deus qui cum
duplicatione numero contra uenit. cui uix pro
partem in solo opere discutit simul de opere
et cogitatione. Longe adhuc esse dicitur.
quia nondum presens in iudicio uidetur.
Mittamur ergo legationem ad eum nobis placidum
lacrimas scilicet et misericordie opera ex proprio affectu.
Sic ergo omnes ex uobis. **L**chyrui. **xxv.**
qui renuntiat omnibus que possidet.
non potest nisi esse discipulus. Quandoquidem
non potest bene edificare qui non compu-
tat sumptus. nec secure potest occurrere
qui non permittit legationem. ergo nec potest
nisi esse discipulus. qui non renuntiat omnibus.
Hic docet quod edificare turrim. facere
pacem cum fortiore. nichil est aliud quam esse
discipulum. **x.** **ip**are uel sumptus. uel mit-
tere legationem ad faciendam pacem. nichil
aliud est. quam renuntiare omnibus que posside-
mus. **h**ic que amor primorum et anima nostra
quam quidam accipiunt pro temporali uita
intelligunt. et quam sic possidere debent.
ut nos non impediatur ad eterna. Distat
sane inter renuntiare omnibus. et relin-
quere omnia. quia paucorum perfectorum est re-
linquere omnia. et solis eternis inhiare.
cunctorum autem fidelium renuntiare omnibus.
hoc est ficticia gerere. ut tamen tota mente
ad celestia tendat. **L**xiii. **xxiiij.** & **xxv.**

.lxvij:

Et factum est in sabbo secundo primo cum

transiit ihesus per terna. uellebant esurire
et discipuli eius spicas et manducabant
confricantes manus. **I**deo discipuli dixerunt
spicas confricabant. quia ut ait mareus
capitulum. **lxxij.** manducandi spatium non ha-
bebant. propter nimiam importunitatem
eorum qui ueniebant ut curarent. **U**nde
qui hominem esuriebat. Confricatio illa
uitam austriorem significat. non uitam quam
tunc ipse epulae et cibos simplices.
Nota primos apostolos litteram sabbati destru-
ere contra hebrionitas. qui cum alios apostolos
apostolos recipiant. paulum qui transgressus
legis repudiant. Bene lucas sabbatum
quod apostoli soluebant. de uero prothon
hoc secundo primo nuncupat. uolebat enim
intimare obseruantiam legis sabbati.
ut cessare debet. et naturalis sabbati
libertatem. que fuit. fuit usque ad tempora
moysi ceteris diebus simulis oportet resti-
tutus. **H**uius itaque temporis sabbatum que fuit
in ceteris diebus utilia licet operari. sedo
primo ad distinctionem iudeorum sabbati appo-
lat. primo iudei huius est placitum. secundum uel
temporis ordine. uel gratie munere. ut nihil
aliud secundo primo sabbatum intelligas
quam inferiorum superiorum. **U**nde si quis dicit
christum secundo primo adam uelit applicari
non errat. qui merito scilicet et gratia non humane
natiuitatis ordine primo possit ad

Potest ita intelligi ut sabbatum noui
 testamenti secundum et primum sit. secundum quap
 legale est. primum quia ante decreta legis
 a iustis obseruabat. antiqui. christice aut
 discipuli prelati transeunt. et per gentes eorum
 salutem esurientes. Vnde illud. Surge petre.
 macta et manduca. Quia sacra concordia
 est. mactari animalia et conficari spica.
 sic paulus dicit. Mortificate membra uera que sunt
 super terram. et eruite uos uetem hominem
 cum actibus suis. Velle spica est homines a
 terra intentione erueri. fricare aut ma
 nibus ab ipsa terra carnis concupiscentia
 que ab integritate aristarum puritatem
 membris erueri. brama uero manducare est. emul
 danti quicquid ab omni inquinamento carnis
 et spiritus. pora predicantium ecclesie membris max
 peccari. Apud marcum discipuli pergrederes
 domum huius egisse referunt. quia prece
 sermo doctoris. et subsequitur gratia iusticia
 tionis. Bene hoc fit sabbatis. quia predica
 tores pro spe quiete eterne laborant. ad quam
 et alios mutant. Vnde ita. Ager est mundus.
 ager seges. humani generis fecunditas.
 spica. fructus ecclesie quibus satiantur apostoli.
 membris se alunt. profectu. Alit. Psalms am
 bulant cum domino. qui obtempantem diu
 nus impijs delectantur in sacris eloquijs.
 Esurunt in sacris. cum in sacris eloquijs
 que legendo transierunt. illa inueniunt et desiderant

quibus amplius accensi amore dei. que pane
 pascantur. Et hoc in sabbatis dum a tur
 bidis cogitationibus uacare et uide quoniam sua
 uis est domini gaudet. vellunt spicas et
 terunt. cum testimonia scripturarum assumunt.
 et discutunt. donec medulla dilectionis
 extrahant. que sub uilitate littere que sub
 aristarum horrore uelat. sed qui solam lit
 teram superstitiam secuntur. stulti defensores sab
 bati. neque mentis refectionem noent. neque
 animarum requiem querunt. Vnde sequitur. Quia
 da autem phariseorum dicebant illi. Quid
 facti quod non licet in sabbatis. Huius alij e
 uangeliste narrant domino obiecta fuisse.
 Si siue illi. siue discipulis eius. siue utrisque
 dicta sint. ad eum que ad magistrum pene
 bat responsio. In qua noue gratie munus
 designat. oculi legis esse gratie operum. argu
 ens doctores legis nescire legem. De fru
 gum quidem uastatione nulla fit questio.
 quia licet per legem. de uinea uel fruge
 uicini edere. sed non falcem mitti. uel feras
 eicere. Et respondens ihesus dixit ad eos. Nec
 hoc legistis. quod fecit dauid cum esuris
 sed ipse. et qui cum eo erant. quomodo man
 uit in domum dei. et panes propositionis
 sumpsit et manducauit. et dedit
 his qui cum eo erant. quos non licebat
 manducare nisi solis sacerdotibus. Da
 uid fugiens uenit in noba. et ab

achymelech sacerdote postulauit cybo
Qui cum panes laycos non haberet dedit
ei consecratos quibus soli sacerdotibus et leui-
te uesci debebant. hoc tamen interrogans
si panes sui a mulieribus mundi essent ab-
heri et mundi et eius. Non enim dubita-
uit salutem hominum esse hostiam deo pla-
cabilem. sicut propheta dicens. Misericordia
uolo et non sacrificium. Quod est dicitur. Magis
uolo de famis periculo hominem liberare
quam deo sacrificium offerre. Sensus est. Si et
dauid scis est et abymelech pontifex a uobis
non reprehenditur sed legis utique mandatum pro-
labili excusatione transgressi sunt. et famis
causa est. cur idem non probatis in apostolis.
quod in ceteris. Panes propositi ante sabbatum
cocti mane sabbatum offerrebant. et super
sacramentum misam ponebant. sex hinc et sex
inde ad altarios conuerti. duabus partibus
aureis supposita thure plenis. que pro
manebant usque ad aliud sabbatum. Et tunc
pro illis alii ponebant. et illi sacerdotibus
exhibebant. et thure accenso in igne
sacrum in quo holocausta fiebant aliud
thure super alios duodecim panes adici-
ebat. Qua hora superueniens dauid pa-
nesque consecratos accipiens ostendit
figurate sacerdotale cibum ad usum
transiurum esse populo. siue quod omnes
uita sacerdotale debemus imitari siue

quia omnes filii ecclesie sacerdotes sunt. **S**
icut enim in sacerdotum semine offerentes
nos met ipsos deo hostias spirituales. Abia-
thar autem filius achymelech. uel ut quidam
codices habent. abymelech aduenit cum pan-
ibus dauid panes petiit et accepit. Occiso autem
abymelech a saule cum uiris domus sue
qui erant de genere sacerdotum octoginti
ta quinque fugit abiyathar ad dauid co-
mes factus erit eius. Postea uero regnante
dauid. summum sacerdotum gradum accepit
maioris excellentie factus quam pater suus.
et ideo dignus cui dominus in ratione factus.
ut marcus refert quod summum sacerdotem
etiam patre uiuente. Et dicebat illis.
Aut non legistis in lege quod in ceteris
sabbatis sacerdotes in templo sabbatum ui-
olant et sine crimine sunt. Dico autem
uobis quia templo maior est hoc sabbatum
uiolabant sacerdotes occidendo tau-
ros. circumcidendo pueros. Hic non
nomen sed adhibuit loci legendum est. quod dicitur.
Ego dominus templi qui sum hic sum
maior templo. et melior. et ideo si fugi-
le templum potuit defendere sacerdotes
sed seruientes. cur spirituale non potest
defendere discipulos sed credentes.
Sabbatum propter xxv. et xvi. et xlv.
hominem factum est. et non homo propter
sabbatum. Ideo maior cura adhibenda

saluti hominum quam custodie sabbati. Sic enim mandatum est sabbatum custodiri ut si necessitas esset non fieret reus qui solueret. Sabbato circumcidi non est prohibuitur cum fuerit necessarium. Josue muros iericho septem diebus cum exercitu circumiuit et machabei necessitate pugnavit sabbato. Unde discipulis esurientibus quod licitum non erat in lege necessitate famis factum est licitum. Hodie etiam si quis egrediatur ieiunium corrumpit non tenet reus.

Factum est autem et in alio sabbato ut inaret in synagogam et doceret. Et erat ibi homo et manus eius dextera arida. Sacerdos precipue dominus docet et operatur ita ut non solum ut insinuet spiritualis sabbati sed etiam propter celeberrimam prophetiam convenit. Homo manus huius arida humanum genus indicat in bono opere defectum. pro manu in primo parente extensa ad veterum peccatum sed domini misericordie restitutum est saluti pro manus innocentes extensas in cruce. Bene in synagoga manus erat arida quia ubi manus bonum scire ibi transgressor maiori subiacet culpe. Igitur iste dixit fuisse cenitari querentis iudicum manibus et iudorum manus cuius spiritualis edificij cura commissa fuit arida erat usque ad adventum saluatoris. prope autem

reddita est dextera in apostolis credentibus. Observabant autem sebes et pharisaei si in sabbato curaret ut invenirent accusare illum. Quia discipulos probavit excusavit. ipsam observant ut si in sabbato curaret transgressionis si non curaret crudelitatis aut imbecillitatis eum arguerant. Ipse vero sciebat cogitationes eorum. Quia ait hominum qui habebat manus aridas. Surge et sta in medio. Et surgens stetit. Hinc est illud. Dominus scit cogitationes hominum quoniam vane sunt. In medio stetit ergo ut ab omnibus videretur. Ait autem ad illos ihesus. Interrogo vos si licet sabbato bene facere an male. Animum saluum facere an perire. Id est hominem curare an a perditione non liberare. Preueniens calumpniam quam sabbato arguit iudeos existimantes in sabbato etiam a bonis operibus feriandum. cum lex dicat omne opus servile non facietis in eo. Sed de peccato dictum est opus servile. omnis enim qui facit peccatum servus est peccati. Hoc autem scripturarum pro homine posuit animum ut illud. He sunt anime que exierunt de femore iacob. Unde ideo curatur corpus et anime salutatio interrogat quia ipsa manus sanatio salutem anime significabat. quod a bonis operibus cessas arida quodammodo

dextram habere uidebat. Nullum siq-
dem summe pius potest si quando non
saluat de perdere scripture consuetudine.
sicut indurauit cor pharaonis. id est
non emolliuit. sed induratum permisit. At
illi tacebat. Et circumspicit omnibus dixit
hominum. Stende manum tuam. Et exten-
dit et restituta est sanitati manus eius sic
ricta. Non habentes quid respondeat
tacet. et dominus circumspicit omnes. quoniam in
dilitati eorum nascens. Oan' iubet ex-
tendit. quia debilitas instructuose autem
nullo melius ordine quam elemosinarum lar-
gitate curat. Unus ecclesiastes. si non sit
manus tua ad capiendum porrecta. et ad-
dandum collecta. Homo enim iste sig-
nat auarus. qui nolentes dare uolunt
accipe. potest dari et non largiri. Quibus dicitur
ut extendant manus suas. id est qui fura-
bat iam non fuerit. magis autem laboret
operando manus suas quod bonum est.
ut habeat unum tribuat indigentibus.
Homo quippe ante aduentum christi dextram
habuit languidam. quia ab elemosinis
coepibat. sinistram sanam quia super
utilitati intendebat. At ueniente
christo. dextra sanat ut sinistra. quia quod
congregauit auide. non distribuit ex ka-
ritate. Et dixit ad eos. Quis erit ex uobis
homo qui habebit ouem unam et si ceciderit

habet sabbis in foueam. rine tenebunt et leua-
bit eam. Quantomagis melior est homo
oues. Ideoque licet sabbis benefacere.
Competenti exemplo ostendit illos sab-
batum uiolare in opere cupiditatis. qui
eum uiolare arguunt in opere caritatis.
Prodem ponit in sabbis bene facere.
et animam saluam facere. Observantia quod
sabbis figurabat. quia quod per se facti e-
runt bona fecerunt. in septima quere-
a malum tantum feriabit. Non enim otiosus
erit boni operis fructus in laudem dei qui
erit. Unde mattheus dicit dominum interrogatum.
si licet sabbis curare. nichil repugnat
marco et luce. narrantibus illos interroga-
tos a domino. si licet sabbis bene fa-
cere an male. Intelligendum namque est quod
plus ipsi interrogauerunt dominum. deum
dominum illorum. et illis tacentibus propositum
similitudinem de oue. Ipsi autem repleti
sunt insipientia. et colloquebantur ad inuicem
quid nam facerent de ihesu. Inuolens est in eis.
Non enim culpa fuit uel hominem ma-
num extendere. uel ihm sanare. sed mag-
na insipientia est de nece eius tractare. cuius
beneficis plurimum indigebat.
Ihesus autem sciens secessit inde. et secum
se eum multa et curauit eos omnem. et solu-
it ihesus phariseos occasione impietatis dare
contum se. fugit itaque odientem. et accedit

in inuentu p amore sequentes in cu
 rari merent. Et pcept eis ne man
 festum eu faciant. ut adimpleret qd
 dictu e p ysaiam ypham dicente. ecce
 puer meus que elegi dilect mis in q
 bn oplacuit anime mee. ponā spm
 meū sup eū. 7 iudiciū gentib nunti
 abit. Non contendet neq; clamabit.
 neq; audiet aliquis in plateis uocē ei.
 Non curacionis taciturnitas iubeat.
 nā sal unucuiq; reddita s ipā testis
 erat. Subendo g secretū dn gloriadi.
 de se uactantā declinat. 7 nichilomin
 cogitationē sui pstat in eo ipō qd am
 monet de se taceri. quia obseruantiā
 silentij et re q sit silenda pficiat.
 Quin etiā p hanc tacendi de se uolun
 tatem. dictor p ysaiam effect implet.
 Et psona patris dicit ysaias. ecce puer
 me. In forma uidel serui puer mah
 tia n sensu elect est ad restaurandū
 genus humanū ad quod n erat ali
 ydone. Vn pbat specialit dilect a dō.
 7 in eo patris uoluntati bene placitū
 fuisse. Ipē enī sol est agn sine maculā.
 Anima quippe di affect uoluntati
 ei intelligit. Spm dic scim de q alibj.
 Requiescet sps domini sr eū. Iudiciū
 futurū 7 in iusta fieri iudicia licet
 occulta nuntiabit gentib p pdica

tionē noui testamg. Plate s spatiofa
 ura in q moxantes 7 sicut nolentes
 uocem domini n audiunt. Quo ca n
 sua uoce s p pabolā eis mclū loq
 bat. Cont tales n contendit neq; cla
 mauit qui cum maledicēt n male
 dix. sic ouis ad occasionē duct e
 n aprens of suum. Harundinē quas
 sata n constringet. 7 linū fūmigās
 n extinguet donec eiciat ad uictoriā
 iudiciū. 7 in nomine ei gēte spabit.
 Qui parant n porrigit manū. nec
 portat on frīs. quassatū calamū 9
 fringit. 7 qui modicā fidi scintillā
 contempnit in paruulis linū fūmi
 gans extinguit. Hec aut e n fecit.
 potius uenit querē quod perierat.
 Patiam nāq; seruauit. donec uidi
 tum qd in eo agebat ad uictoriā
 pueniret. et ex pulso mundi pncipe
 ad regnū rediret in dextā patris sedēs.
 donec ponat inimicos sub pedib. Vl.
 Dicit arundinē q quassata sit n
 eē constricta. 7 gentes uento uanitatg
 agitata 7 in pacis quassatas. in sa
 lute p xpm reseruata. Linū fūmigās
 aut n eē extinctū. hoc e erigui spō
 ex reliquis uetis gē. ystl n eē abla
 tit. quia toti resurūdi luminis. in tē
 pe pñe sit facultas. Parundinē qq;

intelligi possunt uidi omni uento ce-
dente. q̄a ab inuicē discrepādo disti-
pati s̄t. Inuē ū funigant s̄t gentes.
quas natural' legis ardore fere ex tē-
to erroris fum' amarissimi' inuoluit.
quo usq; de parua scintilla in mag-
nū ardore caritati' xp̄e illa' suscita-
uit. Equidem p̄dicatio eius null' in-
fidijs supata tam diu mūdo lucebit.
donec eriat r̄ ostendat ultimū uidi-
tū. ad uictoriā de omnib' inimic' sup-
plenariā. r̄ n̄ recitandā. Hom̄ x̄ est
ip̄e noticia. in fide x̄ana. in q̄ gētes
x̄ane spabunt. *Lxxiiij. m̄ cxliij. & xviij.*

lxx.

Factū ē autē in ill' dieb' exiit in
montē orare. r̄ erat p̄noctās mōrone
dij. Sanat ut d̄s. orat ut homo. Un̄
orat theoricā uitā. q̄n sanat actiua
uitā insinuat. ne quis p̄ cura p̄-
my a contemplationi' studio tō-
pescat. ul' p̄ studio diuine r̄tēpla-
tionis q̄muis supior sit. p̄mi curā
negligat. Quia pat' om̄ia posuit
in man' filij. uider' ē. qd' insigne p̄-
uis potestati'. filius tamē ut formā
hominū implet. obsecrat patre
p̄ nob'. quia aduocat' ē nob' in q̄
consistit officiu' pietatis. In paul'.
Aduocatiū habem' apud patre ihm
xpm. Si aduocat' ē. debet p̄ nris int'

uenire peccis. Non ḡ q̄ infirm' obse-
crat. s̄ pius impetrat orandi formā
p̄scribens. quā debem' imitari. Sicut
autē orare in montē. qui dñi orando
q̄rit. ex uigentem uitae strepitu' p̄ntē.
ad uiticem sublimioris curie p̄gredies.
ut extiore cessante tumultu in quo-
dam m̄t' secreto p̄ int̄na desidia silite
cū domino loquat'. Qui u' diuitijs
aut honore seli. aut de morte inimic'
orat. in imo iacet. q̄ oratio ej' sit i' pec-
cati. Et cū dies fact' eet. uocauit disci-
p̄los suos. *m̄ cxvii. & xxviij. l. lxxviij.*
Et exiens de domo sedebat secus
mare. r̄ congregati sunt ad eū tur-
be multe ita ut in nauicula ascen-
dens sedet. Et om̄is turba staret i' lit-
tore. Verum domin' eadē die q̄ post
orationē uocauit discip̄los an alio
tempe. exiens de domo fecit ea. que
secunt'. minime conturbat illū qui
nouit in p̄occupando r̄ recapitulā-
do modū narrādi euuēglistax. Quis
quidē p̄ illud qd' narrat de mare
dñi r̄ fr̄ib' domuy h̄ continuo sub-
iungit dicit. In illo die exiens ih̄c de
domo sedebat secus mare. r̄ erat ve-
rum more sc̄ptur' diem ponendo p̄-
tempe uisus est p̄occupare. Lucā u'
ap̄toz electionē p̄cul dubio an ser-

monem i monte habitū factam illo
 m q pmissa recapitulari solent cō
 memorat dicens & cum dies fact' eēt
 uocauit discipulos suos. 7 eligit
 duodecim ex ipis quos aplos nomi
 nauit. Probabile ē itaq; quod hystorie
 ppus ordo h' habeat. Nul tam phibe
 ret in hoc loco ut sepe alibi. artifi
 calem ordinē attendi; Misericordē dñi
 egredit' de domo. i. de pfundis my
 sticis. 7 salet uix mare hui' scilicet
 ut saltem in litore audiat. Venim
 mare mund' ē qui gustat' amar' ē.
 7 uicior' fluctib' inquiet'. S; ab ipō
 domino eripiunt' pdestinatū. qui
 amara dulcificat' tūciam conuertit
 in gaudiū. egritudinem in salutem.
 Quoniam aut' in euāglio turbe uocabu
 lū int'ferit'. sicut diuisa' hominum.
 sic etiā diuisa' intimat' uoluntati.
 Diuis enim de causis xpm seqbant'.
 Congregatio tam turbaz figurabat fre
 quentiā pplōz p aplos ad xpm colli
 gendā. In quoz mtes. ascensu' erat p
 fidē. qd' indicat' ascensus unauē. Ha
 uis namq; in mari typū pferit' ecclie
 in medio n' credentiū 7 contumacentiū
 edificande. it' qm ubi uix postū 7
 pdicanti grā suz uisitacionis illam
 illust' 7 dilectā sibi māstione i ea s'ect.

Hij u qui ex' sunt in modo. uene
 steriles atq; inuiles adiacent. 7 di
 uini sermoni cape intelligentiā nō
 possunt. Veritatem in litore stantē q
 neq; in mari neq; in nauu eāt figu
 ram gestant illoz qui ab. amaritu
 dine reproboz se subtraherēt. s; nōdū
 celestib; mysticis q' desidant' s' imbūq;
 Et locut' est eis multa in pabola di
Ecce exiit qui seminat' cō
 seminare. Multa in pabolis loquit'.
 quia si cuncta pabolice loqueretur.
 absq; emolūnto recessisset auditiōe.
 Pabola ē rerum innatā discrepanti
 ū. sub aliq' similitudinē scā spatio.
 Sator qui exiit seminare xpe fili' di
 intelligit' qui exiit de sinu patris ue
 nit in mundū. ad seminandū. p se
 ac p suos hoib' ūbū uitatis qd' apd
 patrem uidit. Et dum seminat' qdā
 cecidit' secus uiam. 7 conculeta
 s' 7 ueniunt uolucres cel' 7 comedit'
 ea. Quedam cecidit' sub audis grana
 siue semina. secus uia. Via est mēs
 malaz cogitationū. sedulo meatu
 ita 7 arefacta. V' duplicat' p' semē
 quia transitu carnaliū cogitationū
 conculeat'. 7 demones comedit' illd.
 idē quada' delectatiōe capiunt et
 absorbent. ut nec memoria mens

leg.

mens tenent qd ope exercere neglexit
Demone aut uolucres celi appellatur:
uel quia sunt celesti & spualis nature.
ul' quia in aere habitant. Alia aut ce
cidunt in petrosa. u' n' habebunt t
ram multa. & continuo exerta st' quia
n' habebunt altitudinē t're. Sole aut
orto estuauit. & quia n' habebat ra
dicem aruerit. Semina que cadit i pet
sa. i. sup t'ram petri habundantē. ger
minare quidē queit s; n' figit' radix.
qm t're altitudinē. hoc ē p'funditatē
n' h't. & idēo estu solis arefcit. Pet
figit' h'c duriciā p'ue m'c. t'ia leni
tatem anime obedienti. sol feruorem
p'secutionis. Cadit g' sem' ubi sup pe
tram. q'ndo dulcedine p'missionū
mouet indomitū cor nullo uē fidi
uonē penetrat. V' n' inuenit ut lu
cas ait humore. i. uirtutis amore. Et
statim exortū ē p' recordationē tantū
m. n' p' efficaciam qm n' habebat al
titudinem t're. i. p'funditatē boni cre
dit' u' solide fundaret. Et quādo ex
ort' est sol. idē est' p'secutionis. ul'
cuiuslibz t'bulatiois estuauit. i. ad
siccitatē uenit. & ex toto exaruit. eo
qd firmi desidiū radicem n' habebat.
Altitudo quidē t're p'bita' animi
disciplinis celestib' eruditi. & intep

tationib' p'bita. Alia aut cecidit in
spinas. & cūerunt spine & suffocauit
it' ea. Alia semina cecidit in spinas.
hoc est int' spinas. Cadit quoq; ubi
di int' spina. cum suscipit a corde di
uitiar' cura sollicito. & tunc multipli
cate diuitie q' p' spina' intelligunt oc
cupant m'c. ut fruct' spual' mea p'f
cē n' possit. Alia u' cecidit int'iam bo
nam. & dabant fructū aliud centesimū.
& aliud seragesimū. aliud tricesimū. Sic
m'ia mala tres fuerit diu'sitates. sic t' i
bona tres. Alius enim bon' est. al' me
lior. & alius optim'. Cum denari' nume
r' p' p'fectione solet accipi. quia inde
cem p'ceptis legis custodia continetur.
centenari' qui p' multiplicatū denariū
surgit. p' magna p'fectione ponit. Ita
g' bona fructu centuplo secundatur.
quando m'c cor & docile p' amore. p'p
mū actiua. & p' amorem di' contempla
tiuam adipiscit' uitā. & spualū ornā
p'fectione. uirtutū. In senario aut' nu
mero. quia mundi ornā' explet' ē d'
grue p'fectio bone opationis in adim
pletionē decalogi seragesim' fruct' i
telligit'. Tricesim' u' fruct' ē. in fide t'c'
t'ntatis impletio legis. h' dicens clama
bat Qui h't aures audiendi audiat.
V' cūq; h' ammonitio int'ponit' n'y'stici

et attendenti querendum ostendit quod dicitur
 qui dicitur habere aures cordis et intelligentiam in
 auditu huiusmodi spiritualiter huiusmodi intelligat
Aliam parabolam **capitulum xxxvi. versu**
 propositus illis dicens. Simile sicut est regnum
 celorum homini qui seminavit bonum sicut in agro suo. Regnum celorum nulli
 ergo christi qui dat in celestibus regnare
 eius servare regnare est. Bonum quidem
 non seminat nisi bonus qui sicut bonae
 voluntati ad bona opera studet producere
 cum autem dormirent homines
 venit inimicus eius et super seminavit zizania
 in medio tritici et abiit. Caute
 lam moraliter intimat habenda. Dormientes
 sunt magister ecclesie cum in terra
 in curia negligunt se commissos
 ut cum dormitione mori accipiunt.
 Tunc si quidem precedente nomine christi
 super seminat diabolus zizania in medio
 tritici et inducit hereticos inter iustos. Quod
 ideo tritici appellati sunt quia exsili
 fuerit a paleis infidelitatis per fideos.
 Et abiit quia inter iustos diu stare non
 potuit. Cum autem evassit huiusmodi et fructus
 huiusmodi fecisset tunc apparuerunt zizania.
 Crescit huiusmodi cum verbum predicationis
 fidelium promouet. fructificat cum bonae
 spei opera monstrat et tunc incipit
 manifestari hereticorum dogmata. Quod

videntes boni homines. sicut videtur spiritu
 ales quia omnia iudicant iuxta illud
 pauli. Spiritus iudicat omnia movet
 quia sub nomine christi sunt hereses. Unde
 sequitur. Accedentes autem servi patris
 familias dixerunt ei. Domine. nonne bonum
 sicut seminasti in agro tuo? Unde habes
 zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc
 fecit. Audito dolo patris familias non ex
 arsit in ira nec mori ulcisci voluit.
 Ita et nos lesi patienter feramus. Diaboli
 propterea inimicus homo appellatur quia deus
 eius deservit. Unde in nono psalmo scriptum
 est de eo. Exurge domine non confortet
 homo. Vigilent ergo propositi ecclesie
 ne inimicus homo seminet zizania et
 hereticorum dogmata. Servi autem dixerunt
 ei. Visimus et colligimus ea? Et ait illis.
 Ne forte colligentes zizania eradicetis
 simul et triticum. Hic datur proprie locus
 et discretio exempli. Ibi namque patienter
 tolerandi sunt mali et aliqui in
 veniunt qui adiuvent bonos. Propterea
 qui hodie errat. cras forsitan desinet
 de veritate et necesse est ut mali permixti
 sint bonis pro quibus exerceantur vel quorum
 compatione nitantur ad melius. Simile
 utriusque cresce usque ad messem et in
 tempe messis dicam messoribus. Colligite
 primum zizania et alligate ea

fasciculo ad comburendū. Triticū autē
congregate in horreum meū. Dicitur
fasciculos ligari zizania quia p̄m̄
p̄sinitatis sue p̄uinet un̄quisq; s; qui
unitatem fidei amant in celestē
mansione congregabunt. Hic iusticia
notat. Longanimitas ū ū diē. sinite
utraq; crescē usq; ad messem. hoc ui
det̄ uti eē contrariū qd̄ paul' dicit
Auferte malū de medio ur̄. r̄ neq;
qm̄ societate habendam cū his qui
fies nominant. r̄ sunt adulti r̄ forni
catores. s; n̄ ē. Int̄ triticum enī an̄ qd̄
ueniat ad spicam r̄ zizanū qd̄ nō
lolum appllam' grandis similitudo
ē. r̄ ut possunt distingui. Hoc ḡ
sinite utraq; crescē de ambiguis
dictū ē. illud ū auferte malū de
manifestis. Itaq; mali tolendi sūt
ut̄ bonos. donec eorū malitia ma
nifesta fiat. ne iusti eradicent̄ cū
iniustis. Neq; enim de dubijs ē ui
dicandū donec ueniat dies in quo
reuelabunt̄ occulta cordū r̄ simu
lationē impiorū. Non nulli tam̄ ha
bentē zelum dī. n̄ scdm̄ sciām. ui
tare p̄sumt̄ n̄dum conuictos ī t̄m̄e
n̄dū confessos. ac si dicat. Vt̄ unus
r̄ colligim' eos. r̄ excommunicabim'
illos. Verum diuina scriptura n̄ n̄

matua plator sententia corripit
les. quemadmodū dñs increpat iaco
bum r̄ iohem. ut n̄ recepta in quada
ciuitate dicunt. Domine uis dicim'
ut ignis descendat de celo r̄ consumat
illos. **o. cxxxvii. & xliii. l. cxxvii.**
Aliam parabolam proposuit eis dicens.
Cui simile ē regnū dī. r̄ cui simile ē
estimabo illud. aut cui parabolę compa
rim' illud. Simile ē grano synapsis qd̄
accipies homo seminauit in ortu suo.
qd̄ minimum est quidē omib' holerib'
r̄ fit arbor ita ut uolucres celi ueniat
r̄ habitent in ramis eius. Regnū celorū
p̄dicatio euāglij ē. Vñ domus ad ui
deos. Auferetur a uob' regnū dī et
dabit' gentib'. Seminator est saluator
qui seminat in animis credentū. ut
ip̄e homo seminans in corde suo p̄
dicatio euāglij minima ē om̄iū. dis
ciplinaz. quia p̄mo uix credit. p̄di
canti xpm̄ c̄sistū. Philosophia autē
disciplinis qm̄uis p̄mo credit. tam̄
ad ultimū nich' uitale meū eē cog
noscit. r̄ sicut holera herbaz cito de
cidunt. S; p̄dicatio euāglij parua
sa in p̄ncipio tandem crescit. n̄ sic
hbe. que cito arescunt r̄ corrumpunt.
s; sicut arbor q̄ longa annositate r̄
optima fertilitate gaudet. Volucres sūt

anime credentiu. rami diuinitatis
 dogmanti. ut p uarietate morboz ua
 ria fit medicina. vel ita. Regnu di. i
 fidel p quam uenit ad dm. compa
 gano synaps. ul' quia uenena dicit
 exphere. i omia dogmata puitatis.
 uel ob similem feruore que habet.
 fidel enim pmo qd adiecta. r amari sa
 pient pte infirmitate. x. s. adu'sis ita
 gram sue uitus effundit. r odore
 suo circumstantes adimplet. du gla
 rificationis r ascensionis etia p mox
 te pdicat toto orbe terrar. Homo e x.
 ort caelia. disciplinul excolenda. ut u
 tui gramina crescant. Qui bene di
 gram. qd seuerit accepisse. quia do
 na q cu patre nob tbut. ex diuini
 tate. nobiscum accep ex humanitate.
 In illud. Accepisti dona in hominib?
 ut fidi p orbem crescat r unumte cui
 qd credentis. quia nemo repnte fit
 sumus. Ascensionel inquit psalmista
 i corde d'p'po sunt. uidebit d' d'oz i syo.
 uolucul q sunt anime iuste. q uir
 tui pennul ad supna tendi r ibi
 requiescunt. In illd. Quis dabit m
 penia sicut columbe. r uolabo r
 requiesca. Potest etia in grano syna
 ps domnice incarnationis humili
 tas intelligi. Qd acceptu homo misit

in ortu suu. quia corp' scifyri sal
 uatoris accipiens ioseph morto sepe
 liuit. S; qui reputabat' minim' cere
 roz hominu qui polus accipiunt.
 uix illud. omis caro fenit. creuit et
 fact' est in arborem. quia resurrex
 r ascendit in celum. Ramo' expand
 in quib' uolucere requiescent. quia
 pdicatores disp'it immundu. in qz
 dictis r consolationib' fideles audi
 tores ab huius uite fatigatioe re
 spirarent. *cxvii. l. cxviii. lxxii.*
Aliam pabolam locut' e eis. Simi
 le est regnu celoz fermito qd accep
 tum mulier abscondit in farne sa
 tis tb' donec fermentu e totu. Dui
 est stomach' omnium. r ideo diuisi
 bi pponunt. ut qui n delectat u
 no. delectet alio. fermentu de farina
 e. qd aceruo genit sui uirtute accep
 tam reddit. Huc se domini p'pauit.
 Quem acceptu mulier uidelicet sy
 nagoga p iudiciu mozt' abscondit.
 arguens legem r ppha' eu'glie dis
 solui. Ipe aut farne misur' tibus.
 r legis. ppha' r eu'glie equalitate
 coopt' omia unu facit. ut qd lex
 constituit. ppha' nuntiaunt. idipoy
 eu'glie pfectib' expleat. sunt naq
 omia p di spm eiusdem. r uirtutis

et sensus nichilque aliud ab alio mensuris
equalibus fermentum dissidens reperietur.
farina ideo dicitur sacra scriptura quia
reficit legentes. Aliter. Mulier ista mit-
ligit ecclesia vel dei sapientia que fermentum
et noticiam scripturarum abscondit in
hoc sacis farine et in spiritu et anima et
corpore populi donec fermentum est totum.
ut illa terra in unum directa non discrepet
inter se. Spiritus est mens et ratio anime.
farina simul est populo quia sic ipsa
ex diversis granis conficitur sic populus ex
diversis etatibus. Vel tres anime virtutes
quod terra sacra farine in unum saporem re-
diguntur cum per noticiam scripture pos-
sidentur in ratione prudentia in via o-
dium contra vitia in desiderio cupidita-
te virtutum. Aliter. Ecclesia fidem homi-
nis farine sacis tribus miscet id est
credulitatis patris et filii et spiritus sancti.
Cumque in unum fuerit fermentum non nos-
ad triplicem dominum sed ad unius deitatis
noticiam perducit. farina dicitur divi-
nitas quia sariat fideles animas.
Tria vero sacra sunt tres persone quia non
surabitur est loquendum de eis ut ait
apostolus. Et plus scire quam operari sed
ad sobrietatem. Sacrum est genus insurre-
xerunt morem punitis palestine unum
et dimidium modium capiens vel ita

fermentum significat dilectionem que feruere
facit vitam. Nos vero quod quod amoris et
spei exercicio quasi mola super ore et in-
ore continetur per farinam significatur
ut unum panis multum simus in christo. Abscon-
dit ergo ecclesia fermentum dilectionis in fa-
rine sacra terra quia precipit ut diligamus
dominum toto corde tota anima tota vir-
tute. Possunt etiam in farine sacis tribus
tres dominici seminis fructus intelligi
scilicet et sexagesimum et centesimum intelligi
et conjugatorum continentium virginum
vel sacra terra sunt terra genera hominum
noe daniel et iob. Tam diu autem karitas
in mente recondita crescere debet donec
vitam totam in sui perfectione committat
ut nihil per dominum diligat. ravalat. Quod
hic inchoat sed in alia vita perficitur.
Aliter terra sacra farine genus humanum
est ex tribus filiis noe reparatum. Cui sapientia
dei fidem dilectionem sanam doc-
nam committat donec totum fermentum
et donec in fine mundi omnes fideles
Had gloriam perfecte resurrectionis venit
et omnia locat. **cxix.** et alio
est ihesus in pabolis ad turbas. Et talis
est multum pabolis loquebat eis ubi
per ut poterant audire. Et sine pa-
bolis non loquebat eis ut impleretur quod
dictum est per prophetam dicentem. Apertam

in pabolis of meū eructuabo abscon-
 dita a constitutione mundi. Ita ta-
 libi pabolis loquebat turbis. qd p si-
 multitudinem trenā facile potat pape
 edesta. Sine pabolis loquebat eis qd
 nullus facile eius sermo inuenitur.
 i q n aliquid pabolax sit ut in myrtū
 lx psona domini dicit in psalmo. lxx.
 vii. apiam in pabolis of meū. Quare
 attendi' considandū ē. pabouce eū lo-
 cutū ē. Eructuabo abscondita de thesaw
 in secreta nū. p'dicando mystia. **cxix.**
Et accedentes dis **xxvii.** **lxxv.**
 capuli dicit q. Quare in pabolis lo-
 quereis eis. Qui respondens ait ill'. Quia
 uob' est datum nosse mistia regni ce-
 loz. illis aut n' ē datum. Misteria reg-
 ni celoꝝ. i. secreta sc'pturaz reuelabun-
 t' uob'. qui mecum estis. et sequacib' ueſ'.
 spuali intelligentia introeuntib' ad me.
 Illi aut qui foris sunt ut mare' sc'bit
 in pabolis omnia fiunt. foris quide'
 dicit n' solum illos. qui neq; cura-
 bant m're nauē. neq; cognosce' uita-
 rum. s. et omē illis similes corpus sens'
 tantū sequentes ut nichil spualit' in-
 telligant. Nota u' dicit in pabolis oīa
 fieri hys qui foris sunt. insinuat n'
 solum in u'bis dñi. s. etiā in facti' pa-
 bolis eē. i. signa mysticaz rerū. ad

quas pūsi n' penetrant. **cxlvij.**
Sorsum aut discipulis suis disse-
 bat omnia. Illi enim digni erāt audire
 misteria. inuicimo penetrati sapientie.
 qui remotis cogitationū tumultib;
 in solitudine uirtutū pmauebant.
cxix. **xxvii.** **lxxv.** **cx.**
Ideo in pabolis loquar eis. quia uide-
 tes n' uident. et audientes n' audiunt.
 neq; intelligunt. et adimplet' in eis p-
 pheta ysaiē dicit. Auditū audietis
 et n' intelligetis. et uidentē uidebitis et
 n' uidebitis. Videntes n' uident. hoc
 ē ingenio p'sumēs se uide' p'uant'
 spuali intellectu et audientes foris
 n' audiunt corde. quod ē n' intellige'.
 Vn' ysaias. Auditū extiore audiet' p-
 dicationem. et n' intelliget'. et uide-
 tes frequent' uidebitis. exteriori uisu
 miracula ej'. et n' uidebitis oculo n'it'.
 Incrassatum ē enī cor ppli hui'. et au-
 rib' grauit' audierit. et oculos suos
 clauserunt. ne quando oculis uide-
 ant. et aurib' audiant. et corde int-
 ligant. et conuertant' et sanent' eos. Ha-
 bundantia malitię dicit incrassa-
 tū cor uidōꝝ qua p'p' ingrate sus-
 cepunt u'ba domini. qd' fuit q'uit'
 audire. Oculos suos clausisse dicitū
 ē. ne arbitrem' eē culpā natē. nō

uoluntatis. Cum enim possent cogita
re et intelligere. auerit per inuidiam inuicem
tamen inuicem et ita ipsi sibi causa fuerunt
ut deus eos deserendo excecaret. Unde
iohannis. Propterea non potant credere quia dixit.
ysaias. Excecavit oculos eorum ut non ui
deant. Quia per dicit ysaias in spiritu per
scientis omnia uideat excecationem non
potant credere non quod ex necessitate
non possent et ita nulla culpa est eis
sed quia uolebant. Non potant credere
quia dei ignorantem iusticiam suam sta
tuere uolebant. Excecant et induunt
quia negando diuinum adiutorium
non adiuuant. Quod autem dicunt
non posse credere ita est culpa uolun
tatis humane. sicut quod dicit deus
se ipsum negare non posse. laus est uolun
tatis diuine. Nolentes ergo oculo et au
res aperire uitati meruerunt ut nunquam
uideant oculis non audiant et non int
ligant corde. quod est neque uide neque au
dient et non conuertantur ad penitentiam et sane
tatem a patris ut innocentiam recipiant.
Unde ita. Ideo parabolas multi audierunt
quia excecati erant et in excecatis quia
supbia incrassatum cor habebant. Ex
cecatio uero et parabolarum obscuritas fuit
eis occasio ne quando hoc est aliquando
salubris conuertentur per illum qui tunc

bilis consilij super filios hominum quibus
uult misereri et quos uult iuste dicit.
Nam quia obscure dicta non intellexerunt
ideo non crediderunt in eum et sic ceciderunt
et sic per resurrectionem miraculis terram
de reatu maioris et minus compuncti sunt
uero accepta indulgentia maioris fla
grant dilectione. De alijs dicit dominus
loquar eis in alijs linguis et in alijs
labijs manifesta scilicet apostolorum doctrina
et nec sic exaudient me de his uero dicit
potest et uel sic exaudiet me. **V**estri autem beati oculi quia
uident et aures uere quia audiunt.
Ami quippe dico uobis quia multi prophete
et iusti cupierunt uidere quod uiderunt non
uiderunt et audire que audierunt non
audierunt. Illos oculos dicit beatorum qui
sacramenta et cognoscunt. Prophete et iusti
sicut ysaias et abraham uiderunt in
migmatibus et non in specie. Abraham exul
tauit ut uideret et diem uidit et ga
uisus est. Ysaias et alij prophete uiderunt
gloriam domini uero et uiderunt se appl
lati. Sed inigmatibus uiderunt non in p
sentibus ut apostoli qui nequaquam per angelos
aut uaria uisionum species obseruabant
habebant doctorum. Quos lucas reges dicit
mathis iustos appellat quia magni
reges sunt qui temptationum suarum

morib' cogendo p'ce' no'unt. n' succu
 bere Nota quia minor gra' minorq;
 facinor' xpi noticia fuit in p'phis
 qm' in aplis qui p'sertim a cepto sp'ri
 so mundum etia' illustravit. Veru'
 t'ni aliqui p'phaz aliquando sup
 homine' rapti sine enigmate. co'tepla
 a sunt intellectuali uisio'e diuinita
 tem part' ut apli. Vn' domini' in lib
 mini. Siquis fuit me' uos p'pha' dnu'
 uisione apparebo ei. ul' p' somni
 am loquar' ad illu'. At n' talis seruu'
 me' moyses. Ore enim ad os loquar' ei
 r palam. Non p' enigmata r figas dnm
 uid' **xxxv. xxxviij. lxxviij. lxxv**
Vos g' audite pabolam seminatis.
 Omis qui aud' u'bum regni r n' int'
 liget. uenit mal' r rapit. quod sem
 natu' est in corde eius. Hic est qui sec'
 uam seminat' e'. Omis qui audit u'
 bum regni etny r intellige' negligit.
 talis e' subaudis qd' uenit malus
 r diabol' ad eum. Hic est qui seminat'
 e' id est sup que' sem' cecidit sec' uia'.
 indignans enim p'cepe' u'bum di qd'
 audit. nullaten' infra cordis uiam
 possimis cogitationib' tram. suscip'
 illud. Vt ita. Hic uia' q' e' uita' e' sem
 natu' u'bum r n' in uia. cum audito
 res n' curant retine' illud. r intellige'.

In qm' uia' q' n' intiat s; incurtu
 uadit. errorem incurrit. Cauendu' e'
 uicunq; dnt' exponit sermonē suos.
 ne aliud qm' ip'e' exponit uel plus
 intellige' uelini'. Exposuit aut' ut do
 cet sig'ationes querenda'. in his etia'
 q' n' explanauit. Qui aut' sup' p'ca
 seminat' e'. hic est qui u'bu' audit r
 continuo cum gaudio accip' illd'. n' h't
 aut' in se radicem. s; est temporalis.
 facta aut' t'bulatione r p'secutione
 p'p' u'bum continuo scandalizat'.
 Ita dicit' homo qui sem' u'by suscip'
 seminat'. sicut tra' p'qm' sem' recipit d'
 seminata. Qui g' seminant' sup' p'ca
 sa. r sup' cogitationes plenas durtq'
 a. ad retinendum qd' libit' auduit.
 tempales dicunt'. quia ad temp' e' d't.
 r in tempe' temptationis scandalizat'
 quod e' a t'quillitate n'ra' r uere. q'ul'
 tum quippe distat int' eu' q' multy'
 t'bulationib' dominu' negare o'p'lit'.
 r eum qui ad p'ima' p'secutione' cor
 ruit. Qui aut' seminat' e' in sp'is.
 hic est qui u'bum audit. r sollicitu'
 do s'eli istius. r fallacia diuitiaz' suf
 focat u'bum r sine fructu efficit'.
 Diuitie r si u'bidum delectent tam'
 sp'ine s'. quia cogitationu' suaz' p'ca
 tionib' n'ra' lacant. r cu' usq; ad pat'm

peribunt q̄ inflicto uulnē centant
Quas bñ domus fallaces appellat
q̄a diu nobiscū p̄manē n̄ possunt
nec n̄tis inopia expellunt. Sole di
uitie uē s̄ q̄ nos n̄tūtib̄ diuine fatuit.
Solicitudines ⁊ diuitie ⁊ uoluptate
suffocant. q̄a importunū cogitationib̄
suis guttē n̄tis st̄ngulat. ⁊ dum bo
nū desidiū ad cor uitie n̄ sinunt. q̄
aditū uitae flat̄ claudēdo necant.
Duo sunt induitū s̄tria. sollicitu
dine uidel̄ ⁊ uoluptate q̄ possessores
suos ⁊ afflicto ⁊ lubricos faciunt. S;
q̄a uolupta afflicto n̄ ouenit.
alia tempe sollicitudo spe acq̄rendi
seu timore p̄dendi affligit. alio uo
lupta p̄ effluentia emollit ⁊ effluē
facit. Oula quidē audientē disputa
tionē cont̄ auaricia ul̄ luxuria dicit̄
contemptorē sc̄li ⁊ castos hominē eē
beato. s̄ ū species concupiscibile eoz
obcutib̄ p̄sentant. mox recedit ab eis
quicq̄o recte cogitauerunt. Seminat
q̄ sup̄ peccatam t̄ram. ⁊ in sp̄mis s̄ illi.
qui ubi p̄bant ⁊ desidio gustant.
s̄ ne ad utilitatē ubi p̄ueniāt utq̄
hui⁹ aduēsa t̄iendo. ul̄ p̄spa blandiēdo
eos retardat. Cont̄ q̄ dampna utraq̄
sem̄ qd̄ accepit tutari c̄bat. paulus
q̄ ait. Parma iusticie a dext̄ ⁊ a sinistr̄.

Qui ū inciam bonā seminat ē. h̄ ē
qui ubi audit ⁊ intelligit ⁊ fructū
affert. ⁊ facit aliud qd̄ centū. aliud
aut̄ sexaginta. p̄oero aliud t̄ginta. Di
uisita bonē t̄re anime s̄ pie credentiū.
Hec ubi dī suscipuit. c̄seruat. ⁊ ut
lucā h̄c in patria fructificat. quia bo
na agunt ⁊ mala p̄rimoz eq̄nunt̄
tolant. ut p̄ flagella humilit̄ dep̄
ta ad requiem suscipiant. Sic uia
calcib̄ c̄ndit. ⁊ in uini sapore liq̄t.
Sic oliua cont̄ionib̄ exp̄ssa amara
desit. ⁊ molei liquorem pinguescit.
Sic p̄ t̄ra a re a paleis grana seq̄t̄
⁊ ad horū p̄gata p̄ueniūt. Quisq̄
q̄ appetit plene uitae uincē studeat
humilit̄ purgationis sue flagella
tolerare. Centesimū fructū deputant̄
uirginib̄. sexagesimū uiduū ⁊ conti
nentib̄. t̄gesimū sc̄o matrimonio. Quod
aut̄ t̄ginta refert̄ ad nuptia. dignoz
conuincto insinuat. q̄ q̄ molli ostē
se complectens. maritū pingit ⁊ uirḡ
Sexaginta p̄inet ad uidua. q̄ q̄ntona
gis abstinet. tanto mauius p̄mū req̄
puunt. Centesimū numm̄s qui a sinis
tra t̄ssert̄ ad dext̄am. ex p̄mit uir
ginitatis coronā. Alit̄. Centesimū fructū
est mart̄rū. p̄t̄ sc̄itatem uitae ⁊
contemptū mortis. Sexagesimū ē uirḡ.

propterea occum intus quia non pugnant
contra consuetudinem carnis. Solet enim
ocum concidi sexagenarius. pro multitudine
Tingentur conjugator. quia hoc est etas pro
latitudo et hijs est maior profectus. ne
libidine superent. **xliij. lxxij.**

Sicut est regnum dei quemadmodum si
saciat homo intem. et dormiat et ex
urgat nocte ac die et semper gminet et
increseat dum nescit ille. Vltro enim terra
fructificat. primum habam deum spicam
deum plenum frumtu in spica. Et cum se
pducit fructus statim mittit falcem.
qui ad messis. Regnum dei est ecclesia. que re
git a deo et ipse regit homines. et utra
calcat homo iactans semper filius homi
nis est. semper ubum. terra corda humana.
domitio ubi hominis mores est saluatoris.
Surgit semper nocte et die pro somno. et
quia numerus credentium unum adusa et
sua magis magis que multiplicat. Semper
gminat bona intentione et crescit in
ope dum ille nescit. et nescire non facit.
quis que fructum affat in fine dum die
et perseverat usque in fine. ipse salua
bit. Vltro terra fructificat. dum uolunta
tem manum deus expectat dicens. Si uis pro
uenire adiutam. serua mandata. Hec
terra primum pducit habam. et timorem.
Inuicem enim sapienter timor domini. Deum

spicam. et lacrimosa primum deum plenum
frumtu. scilicet karitatem. Plenitudo enim
legis caritas est. Tempe messis resecat ea
pro falcem. quia temporalem uitam incidit.
pro emissam mortis suam. granum ad ce
lestia horrea pducens. Vltro ita. falx est ui
ditium quod facit omnia. quoniam ad messis
id est consummatio scilicet. in qua iusti gau
debunt qui in lacrimis seminauerunt.
Homo ubi quilibet semper iactat intem
cum cordi suo bona intentione inserit.
dormit quia iam in spe boni operis quiescit.
Nocte surgit ac die semper. quia unum ad
uisa et ipsa proficit. berminat et crescit
dum ille nescit. quia cum adhuc meriti
et incrementa sua non ualet uirtute concep
ta ad profectum ducit. Vltro terra fructificat.
quia proueniente gratia meriti hominis
sponte ad profectum boni operis assurgit.
Hec terra primum pducit habam. Habens
adhuc tenentudine inchoationis
bonae. deum spicam. cum unum animo co
cepta se ad fructum boni operis pertrahit.
deum plenum frumtu. quoniam iam uirtute
ad robustum et profectum opus promouetur.
falcem mittit. qui iam parat ad marty
rium optat dissolui. et tunc cum est. pro falce
resecat messe. cum pro morte operari cessat.
metens fructum boni operis. uitam scilicet
eternam. Tunc adest messis. quando

omnia bona sua representant, coram an-
geli dī. **o. xl.**

Tunc dimissis turbis uenit in do-
mum. Et accesserunt ad eum discipuli
dicentes. Dissere nobis parabolam zizan-
ie agri. Qui respondens ait. Qui seminat
bonum seminem est filius hominis. Ager
autem est mundus. Bonum uero seminem hi sunt
filius regni. Zizania autem sunt filii nequam.
Inimicus autem qui seminauit ea est diabolus.
Messis uero est consummatio seculi. Messores
autem angeli sunt. Sic ergo colligunt ziza-
nia et igni comburunt. sic erit in con-
summatione seculi. Mitteret filius hominis
angulos suos et colligent de regno eius
omnia scandala et eos qui faciunt in-
iquitatem. Et mittet eos in caminum
ignis. ibi erit fletus et stridor dentium.
Tunc iusti fulgebunt sicut sol in reg-
no patris eius. Qui habet aures audiendi
audiat. Bonum seminem sunt hi subaudijs
qui sunt filii regni. Omnia scandala et
eos qui faciunt sine fine affectu
mentis iniqui dicunt angeli primo colli-
gere quia in ipsa resurrectione reprobis
difficultate onerum peccatorum depremunt.
electi uero sapienter obuia sunt in aera.
Intra itaque separabunt iniustus a iustis.
deum uero in aera boni uingent. et
scintilla suo in fulgemes sine defectu

sicut sol in suo genere lucidissimus ex-
p' est. Caminum ignis. dicit infernum.
Officia quidem uindictae boni angeli
intelligunt implere bono animo quomodo
iudex officia uero inie malum non implet.
Simile est regnum caelorum the-
sauri abscondito in agro. quem quis in-
uenit homo abscondit et per gaudium
illi uadit et uendit uniuersa que habet et
emittit agrum illum. Per similitudinem the-
sauri in agro. spes nostre operis in se po-
sitas ostendit. Thesaurus enim in agro
intelligitur filius dei abscondit in car-
ne aut in sanctis scripturis. Que inuenit
se gratuitum est; quia celestes diuitie
non in dampno seculi possidentur. qui in-
uenit seclaria contempnere debet ut
sibi ei potestas utendi thesauro est. **lxxvii.**
Vita thesaurus est celestis desiderium.
ager in quo abscondit disciplina stu-
dij celestis. Quem agrum uendit omni-
bus comparat qui uoluptatibus carnis
renuntiat. et terrena desideria per celestis
discipline custodiam calcat. ut libere
se applicet studio intelligentie. The-
saurum abscondere debent non in uideri
sed in corde nostro. quia in hac uita qui
in uia patet sumus ne maligni spiritus
qui latrunculi nostri et obsident nos
expolient si publice thesaurum in uia

portantur? Non dico ut occultem^{us} pe
 unis bona opa nra cum scriptu sit
 uideant opa uia r glificent patre uio
 si ne opib^{us} bonis laudem extioze quam?
 Alt. Thelau^{us} in agro duo testamta st le
 gal in ecclia p quoz intelligencia ut in
 oco distat. temporalia contempnunt. Qd
 r philosophi intelligunt fecisse p hu
 mana scia. Iterum simile e regnu celoz
 homini negotiatori querenti bonas
 margaritas. Inuenta aut una piosa
 margarita abiit r uendid omia que
 habuit remitt ea. De margarita r the
 lamo par ratio s; sup^{er} regnu celoz
 accipit. ipse x. ul supna ecclia. siue
 celeste desidiu. Hic u r in seruis
 ecclia adhuc psens inq ia etia ucu
 r ciuui celestiu regni. aut Bone
 margarite lex r pphie. piosissima mar
 garita noticia saluatoris. Negotiator
 e simi lis aplo. qui obseruationes co
 tempnit pstinat p x. n qd inuentio
 noue margarite condempnet uetis
 margaritas. s; quia comparaoe ei ony
 gemma uilis sit. Abiit negotiator
 de domo sua. ad foru abiit ecclia stic
 de possessionib^{us} suis ad sculam sapie
 tu. Ille uendid omia. iste renuntiat
 omib^{us}. r s; ipi. quia uni hui^{us} desidat.
 lapidis piau. reliqui labozis iactinas

compandū. Alt. Qd bonas margarita
 querit scis uiros. quib^{us} sformers uel
 bona pcepta. seu spuales intellect inq
 b^{us} sit sal. Inuenit itaq; p omib^{us} hoib^{us}
 piosam margarita xpm. r int pcepta
 mandatu dilectiois. atq; sup^{er} omne intlec
 tu repit penetra carnis testudine intlec
 tu ubi quod erat apd dmi. Iteru simile
 e regnu celoz sagene misse in mare. r ex
 omi gene piscu congreganti. Quia cu im
 plera eet educente r sec^{undum} lit^{er} sedentes.
 elegunt bonos in uasa sua. malos aut
 foras misunt. Sagene compar^{atur} ecclia.
 ul pdicatio euaglica. q qd pisces de mari
 tbat. homines a sclo in lum u i solis e
 ducit. Conteruert s; apli ex utiq; testa
 mto sagenam euagly. r usq; hodie in
 fluctib^{us} hui^{us} scii tendit capient^{er} bonos
 ac malos. In fine aut mundi trahet
 ad lit^{er} r discernent^{er} pisces boni ince
 lu. mali i gehenna. Educunt angli
 p resurrectione sagenam impleta. quia
 te ecclia pdestinatos omis continebit.
 Et sec^{undum} lit^{er} hoc e p^{ro} finem mundi offitio
 s; inuncto qdamni iudicante qd p
 sedem intelligit. eligent bonos i ua
 sa sua. r in etna tabnacla. malo u ne
 uideant glam di. mittent for^{as} scil
 in infernu. Et hoc e qd sequit. Sic
 erit in consummatioe scii. s; r ibit

angli & sepabunt malos de medio iustoz
& mittent eos in caminum ignis. ibi erit
fletus & stridor dentium. fletus de ardore. stri-
dor dentium solet mittari de frigore. &
duplex ostendit esse gehenna. & nimium
frigoris & feruoris. Cui beatus iob sententia
respondit dicens. Ad calorem nimium transibit.
abaquis nuiuit. & stridor dentium potest
indignantis affectum. eo quod sero unumque
quod peniteat. sero ingemiscat. sero na-
cat. & qui tam puicacis impbitate de-
liquert. Intellexisti haec omnia. Dicit ergo.
Etiam. Aut illi. Ideo omnis seba doctus in reg-
no celorum similis est parafamilia quae profert
de thesauro suo noua & uetia. Apulis fu-
turis magistris non tantum audientibus sed in-
telligentibus dignum testimonium reddit.
sub nomine parafamilia se conparans.
& illos propter scientiam sebas nuncupans. Ac
si dicat. Quia intellexistis. ideo dico uo-
bis quod omnis seba doctus. & omnis sebens
in corde suo quia me audit. sicut uos
& alij in regno celorum quod est caelia simul
est in qui sum parafamilia. quia dominus
excitauit uidelicet hominum & angelorum.
& qui profert de thesauro cordis nunc noua
& uetia. & noui & uetis testamenti
scientiam. Apuli quoque instructi cum prodi-
carent euangelium conparabant illud quod de
thesauro doctinae eliciebat legis & prophetarum

uocabatur. Aliter. Verum fuit humanum genus.
ad inferna descendere. nouum est regnum
celorum iuste uiuentes penetrare. Predica-
tor ergo doctus & noua scientia profert de sua
uitate regni & uetusta de errore suplicij.
ut uel pene treamt quos prima non in-
uitant. Et factum est cum consummasset ihs
parabolas istas transiit in **o** celli. **Ab** l. **ix.**
Et ueniens in patriam suam **Ab** l. **ix.**
docebat eos in synagogis eorum. ita ut
mirarentur & dicerent. Unde huic sapientia haec
& uirtutes tales quae per manum eius efficiuntur.
Nonne hic est fabri filius. & matris eius
maria. & fratres eius iacobus & iosephus &
moyses & iudas. & sorores eius uine omnia
pud nos sunt. Unde ergo huic omnia ista
& sciantur. **Ab** l. **ix.** dalizabant meo. In honore
dominicae suae. quoniam quod docendi
prudenter & operandi ut annuatio
nem mouet. In uisum quae uerbis & factis
christum esse cognoscere possit. ob sola notitiam
genus contempnit. Infidelitas
namque hinc magna hinc humilia
cernit. ueritatem iudicij non recipit. sed
dalizat. quod est impediri in arbitrio.
Sicut autem dominum dictum fabricum ma-
thae fabri filium. Verumque dici potuit.
credebant enim eo esse fabricum quod fabri
filius. At uero in illorum errore uita laet.
Verum enim erat filius fabri. qui per ipsum ipse

pro omnia fecit qui opat spu sco rigny.
 qui fabricat e auroram r solem. ecciam
 pmitua r sequente. Pat xpi r xpe i mag
 na domo huus mundi diuisi generis
 uasa fabricant r uasa ire sps molliendo
 i me uasa comittant. Vn malachias ex
 plona pat aut de filio. Q sedebit efls
 r emidans argentu r purgabit filios
 laq. r conflabit eos q auru r argemy.
 manifestu est cognatos more septuie
 frs seu sorores nuncupari r sepe ui
 lta originem comitat. ut de dauid
 spectue dictu e. Quis e filius ysar. S;
 humilia dni respie. r alta a longe agnoscit.
Et ait ill. Vtqz dicatis m. **1. xx.**
 hanc similitudine. Obedite cura te ipoy.
 Quanta audiuim? fra in chapharnaui
 sic hic r in pata tua. Quia in caphar
 nau plures te cuasse audiuim? cura
 r te ipm. r fac simile in tua ciuitate.
 u concept et r nunt. Ut dicat. H credim?
 qd incerta fama uulgauit. cu apd
 nos nich tale fecit. quib conuenient
 talia impndenda erant bnficia. Ver
 medic e x. quia restaurat lapsos. up
 uulna sani sim? **oraly. & li. 1. xxi. r xxy.**
Amen dico uob quia nemo ppha
 accept e i pata sua. r i domo sua. E n
 sic ibi uitate multa ppt incredulitate
 illoz n paucos in firmo imposity ma

nub curauit r mirabat ppt increduli
 tate illoz. Non solu ipse domui r capd
 pphaz de q moyle pdix. ppham uob
 suscitabit ds. de frub uris. s; r helyas r
 ieremia cetiq; pphs. minore in pata q
 in exteris ciuitatib habitu s. Os eni
 e ciues ciuib inuide. r n pntia uuy
 opa n uitatem asidare. s; infantie fra
 gilitatem raxedar. Idco aut pauca
 uitates fecit ibi. quia si nullas facer
 increduly a qb deridebat. forsan ex
 cusabiles putarent. ul si multa cer
 nent signa. penit mercusabiles fieret.
 r eo magis dampnaret. Et qm n pphs
 credit nec ipi x que pntie emu.
 illoz incedulitate mirat. n qd rem
 impuisa s; mirari se coram hoib oste
 d. qd uult itimare mirandu homib?
I uitate dico uob nul. **1. xxy.**
 te iudue erat i dieb helie i yst. qn
 clausu e celu annis tbo r misub ser. cu
 facta e famel magna in oi tra. r ad
 nulla illaz missus e helyas. n i sa
 repta sydonie ad muliere uiduam.
 Qd diuina fastidiosus ciuib bnficia
 subtho. pphaz gestis n aduisat. qa
 sic tempe famis nemo e inuidia re
 pt. helye digno hospicio. s; ex tere ge
 tis uidua; q sita. r sic multi uide
 lepsis naaman syr? ab helyseo solus

curari p̄mittit. sic ⁊ uos p̄fidie causa
sup̄no m̄tne p̄uabit. Vidua ad qm̄
heliyas miss̄ ē. gentiū designat eccl̄iā.
q̄ a suo conditore diu deserta p̄ph̄a
fidei nesciū q̄ paup̄em filii egena
surpe nut̄ebat. i. ūbo sc̄laris scientie
absq; utilitat̄ fructu docebat. Vn̄ bñ
h̄ uidua i sarepta sydonie d̄ ē morata.
Sydoma quippe uenatio inutil̄. sarep
ta ū incendiū ul' angustia panis inc̄p̄
tat. His aut̄ gentilitat̄ ex̄p̄mittit. q̄ inu
tuli uenationi dedita. i. luc̄ ⁊ negotiis
sc̄li seruiens. incendiū carnaliū cupi
ditatū panisq; sp̄ualis angustia pati
ebat. donec heliyas ⁊ p̄ph̄ic̄ sermo ad eū
mittit. qui in iuda fame p̄clitabat.
clausa celi ianua. idē cessante sc̄pt̄ar̄
intelligentia. p̄ p̄fida iudeor̄. Venit q̄
p̄ph̄ic̄ sermo ad eccl̄iam ut recept̄ pas
cetur ⁊ refic̄t corda credentiū. V̄ p̄us
erat panē sp̄ualis angustia. ibi farina
oleūq; ore p̄ph̄ico b̄ndicit ⁊ fruct̄ r̄hy
lart̄as karitatis ul' dominiū gr̄a corp̄i
⁊ unctio c̄smatis i defatiuo ūbo celest̄
munē secundat. iacten̄ h̄ munā apd̄
eccl̄iam n̄ deficiunt. Qd̄ h̄ mulier mis
ticiū panē factā duo se ligna uelle col
lige restat. lignū crucis exp̄mittit. q̄ nob̄
ē p̄pat̄ uite et̄ne panis. ⁊ multi leḡs
erant in isrl̄ sub heliyo p̄ph̄a ⁊ neyo

eor̄ mādat̄ est n̄ naama syre. Naama
et̄a syr̄ cui nom̄ inc̄p̄tat̄ decorū p̄plo
demonstrat nationū. quada p̄fidie leḡ
maculosū. s; p̄ sacram̄tiū baptis̄matis
abomi feditate p̄ea purgatū. Q̄ cap̄t̄
consilio puellē hoc ē insp̄uationē gr̄a
qm̄ iudis male seruantiū gentes rapu
ere p̄ salute. ab heliseo septies lauari ui
betur. q̄a solū baptis̄ma saluat. qd̄ sep
tiformi sp̄u regenat. Vn̄ caro eius p̄ la
uac̄tū uelud caro piū apparuisse me
moratur. siue q̄a cunctos in̄ baptis̄za
tos in unā partē gr̄a mat̄ infantiā
siue xpc̄ intelligit̄ puer cui⁹ corp̄i p̄
baptis̄mū tota credentiū sobole adu
nat. Partem sc̄e t̄re secū tulisse d̄r. q̄a
oparet̄ baptis̄atos dominḡ corp̄i par
ticipatione confirmari. ⁊ repleti s̄t
om̄s in synagoga ua hec audientes.
⁊ surrexerunt ⁊ eiecunt illū c̄ cuita
tem. ⁊ duxerunt illū usq; ad sup̄ciliū
mōtis. sup̄ quē cuita' illoz erat edifi
cata ut p̄cipitaret eum. sp̄e aut̄ n̄s̄
ens p̄ medū illoz ibat. Qd̄ d̄ns̄ restat
de iudis ūbo hoc ip̄i restant̄ facto
retribuente mala p̄ bonis. O peior ma
gistro discipuloz h̄dita. Diabol̄ d̄r
mitte te deor̄ suū. iudi facto mitte co
nabant. S; illoz furentiū subito n̄
te obstupefca d̄ns̄ descendit. malent̄

se dic' fecisse. quid si mat' filia postu-
lass; int'it'. Sane si aliqd forte no' in-
caute iurasse g'igit. quod obseruati-
uergat in peiore. ex t'it' libere illd' si-
lio salubore mutandum nouim'. ac
magis instante necessitate p'curandv
nob'. qm' p'curando p'curio in aliud e'
ni' g'it' ee' diuitendv. Iurauit dauid p'
dominu' occide' nabal iuru' stultu' r'
impu'. atq; omnia q' ad illu' p'tineret.
demolir'. s; ad p'ma' int'essione' abiga-
it'. prudenti' femine nabal remisit
minas. s; solu' aut' in iurando s; i'oi' qd'
agim'. h' modatio sollerti' e' obseruanda.
ut si tale forte lapsu' incidim'. ex q'
sine aliq' pecco' surge' n' possim'. illu'
port' euadendi aditu' petam'. in quo
min' p'iculu' ee' cernim'. uix' illo' q'
hostilib' clausi muris. cum euadere
desidantes portar' accessu'. s; int'ictu'
considant. ibi necesse e' ut desiliendi
locu' eligant. u' muro ex iste' breuiore
minimu' p'iculi euadentes incurrat.
Idco' dicit' r' constat' e' rex. quia' s'ue-
tudinis e'. ut opinionone' multoz sic
narrat hystoriae. quom' eo tempe
ab omib' credebat'. V' dicit' r' p'p' siml'
retu'bentes. uult herodes omi' sui
scelis ee' conscere. Legim' in romana
hystoria flaminium duce' romanoz

a censorib' pullum de curia. ideo qd'
meret'ule q' nuq'm se iudisse dicit
homine' decollatu'. assent' sit ut re'
quida' capital' t'muni' in conuiuio
truncaret'. Quanto sceleratior herode'
r' herodias r' puella hec uix' litteram.
Nos aut' usq; hodie cernim' in capite
iohis p'phie. iudeas xpm. qui capd' e'
p'phie p'didisse. Capud legis qd' e' xps
a cepe' abscedit' p'ho. r' datur' puelle
de gentib' hoc e' romane ecclie. r' puella
dat mat' sue adute'. uidelicet synago-
ge in fine crediture. Corp' iohis sepe
lit' capud in disco locat'. q'a lura' q'si
humo tegit' s; s'ps in altari sumit'.
ac honorat'. finit' eni' legis tempus
r' cu' ioh'e' consepultis. discipuli ee' ide'
auditores legis. carnalib' in se obser-
uantis' extinctis. q'i iohis corpe' sepul-
to ueniunt. ex lege ad eu'g'lm. ex lura'
ad sp'm. in q' p'ficiunt' domio uiguit'.
Ecclesiastica narrat hystoria uinctu'
castellu' abrah'e. qd' macherunta no-
minat' adductu'. ibiq; truncat'. Co-
p'u' in sebast'e urbe palestine q' quod
da samaria dicta e'. capud aut' in ie-
rosolimis humatu' e'. At tempe' uul-
ani apostate pagani inuidente' ra-
ni' qui sepulcru' iohis sollicit' se-
quetabant. monumentu' inuadunt.

ossa dispgunt. eade rurs collecta. ierema
 ta lat' dispgunt. S. di puidencia affu
 rit quida monachi ex ierosolimi qui
 magi paganis ossa legendib' maximā ex
 parte congregauit. 7 ad partē suū phy
 lippi ierosolima detulunt. At ille sta
 tim p' diaconū suū uulianū misit
 athanasio. alexandē epō. 7 ibi p'ea ser
 uata theophyl' eiusdē urb' epē. exp
 gato a sacerdotib' templo serapis. ibidē po
 suit. et basilicam in honore sci iohis
 gloriavit. quādo iubente theodosio p'n
 cipe. fana gentiū destructa s' tempe
 ni martini p'ncipis duob' monachis
 orientaliū qui ob orōnē ueniūt iero
 solima. reuelat iohes capud suū. uir
 herodis quādam regis habitaculi. Qd
 ibi ab eis inuentū 7 assumptū. s' n' in t'op
 i curia p'ditū planū est ab alijs in ediffā
 phenicie urbe. 7 in q'dam specu inurna
 sub tempe ni pauca ignobilit' reuēditū
 don' denuo idē iohes sese suūq; capd'
 ostendit marcello cuidā religioso albi.
 ac p'bitō dum in eodē specu habitaret
 Quod uidelic' capd' uulioramo eiusdē
 ciuitatē epō. p' p'fatiū p'brim' stat in
 uentū. Ex q' tempe cepit in eadē ciui
 tate decollatio p'cursor' celebrari. ipō
 die ut arbitram' q' capd' ē inuentū siue
 eleuati. Auunt apptari discum uas

rotundū 7 desup ualde ex tēsū. Sera
 pis dicit' ē d's egypti. l. ar. **o**clij. xlvj.
 Audiuit aut herodes famā ihu. 7 oīa
 q' fiebant ab eo. 7 hesitabat eo qd' dicit'
 a quib'dam qd' iohes surret a mortuis.
 a quib'dā u' quia hētya apparuit ab
 alyis aut quia ipha un' ab antiq's surret.
R **L** Et ait herodes. Iohem ego decollauy.
 Quis aut est iste de q' ego audio talia
 q' querebat uidē eū. Apd' marcū p'y
 toniā ex p'sse dicit herodes. Quē ego decol
 lauy iohem. hic a mortuis resurrexit.
 Yronice q' potuit dicit seruis suis qui
 eū ip'is manib' decollauerat. qd' mathis
 sic narrat. Herodes ait p'uis suis. Hic
 ē iohes bap'ta ip'e surret a mortuis.
 7 ideo uirtutes opant' in eo. Qd' si h' uita
 affirmantis intelligant'. sentiendū ē
 p' hesitatonē confirmasse herodē in
 animo suo. qd' ab alijs dicebat. Sane
 quidē sensunt qd' maior' uirtut' fut'
 sunt sci. a mortuis resurgente. qm' fra
 gili carne grauat'. Quāta iudeoz iui
 dia extitit cont' d'nm ex eūglo docem'.
 Iohem a mortui surrexisse credebat.
 ihm aut' q' tot signa fecit p'dicabat
 n' surrexisse. s' furti sublatū eē.
 Quod cū audiss; **o**clvi. l. xvi. ar. lvi.
 the secessit inde in nauictā i locū
 desertū scēsu. Et cū audisset tōe

secute s̄ eum pedestres de ciuitatib.
Exiens uidit turbā multā. & miser
t̄ ē. & ciuauit languido eoz. Bene
dictū ē secessit n̄ fugit. ut ostendat
magis eū p̄secutōe uitare qm̄ timē.
Opportunū namq; temp̄ sue passiois
expectans. uitabat ne homicidio de
iobē. iungēt homicidū de se. N̄ idō
cessit ut nob̄ p̄beret exemplū uitā
de temeritatē ult̄ traditū se. Et enī
om̄s eadem constātia p̄seuerat in t̄
m̄tis. quia se torquēdos offiunt. Perdo
etia solitudinem turbat̄. fide an sequi
curit̄ explorat. & p̄batam digna m̄ced
remittat. Turbe aut̄ n̄ uinit̄ n̄ uehi
culis. s̄ p̄o labore pedū ut̄ deserti arri
puunt. & salutē desidū ostendit. Quā
s̄ ip̄e excipiendo fatigatus. docēdo iūctio.
curando egros. recreando ieiunō. q̄ntū
deuotioē credntū delectat̄ insinuat.
Alit̄. Postqm̄ ap̄o iudōs p̄phetia uocē
p̄didit. transiit ad desertū exiliē q̄
uio carebat. Turbe relinq̄bat̄ cuius
tate. i. p̄stina conuersiones & dogmatū
uarietate. Quod dic̄ exien̄ siḡat qd̄
turbē habuerunt eundi uoluntate.

Adeū s̄ uis n̄ habuerit. ideo salua
tor obuiā p̄git. **ca. lviij. & lviij. l. xciij.**
Vesp̄e aut̄ facto acced̄nt̄. **a. xlix.**
duodecim dixer̄t ē. Dimitte t̄ba ut

eunte in castella uillasq; q̄ c̄ca s̄t de
uitant & inueniāt escas. q̄a h̄ in deserti
to loco sum̄. Ihs̄ aut̄ dix̄t ut̄. Et habet
necē ue. date illis uos manducare. P̄
uocat ap̄los ad fractionē panū ut ut
testantib̄ se n̄ habē. magnitudo signi
notiōe fiat. simul insinuat̄. q̄a corde
p̄ eos sum̄ pascendi. Qd̄ enī aḡt pet̄r̄ &
paul̄ p̄ epl̄as. n̄ ut m̄tē nr̄as alim̄tis
celestib̄ pascant. In uesp̄e turbā restit̄.
q̄a ut̄ sine sc̄ti p̄p̄nquāte ut̄ cū sol̄ t̄n̄ce
p̄ nob̄ occubuit. a diuina sp̄ual̄ m̄d̄e
fame sum̄ lit̄at̄. Nota ordinē myst̄ij.
Post defectū legis euāḡlic̄ cōm̄ incipit.
s̄ p̄us p̄ remissionē pecc̄tōe. uuln̄tib̄ me
dicina t̄bit̄. & p̄ta m̄se celest̄i alim̄o
nia expendit̄. Et est necē ut q̄ram̄
escas in uillis. & castellis. hoc ē ne dese
ram̄ panē uitē. p̄cio studij & laboris
em̄tes p̄philosophōe doct̄na. sius ratio
b̄ munita quaz̄ pastu delectemur.
Qd̄ aut̄ discip̄li desertū dicunt̄ c̄ lo
cū. figurat̄ iudōs murmurat̄e de
uisionē gentiū. Hinc ysayā in eoz
uocē. Ecce gentes q̄i stilla situle. Ihs̄.
Om̄s gentes q̄i n̄ sunt. sic s̄ coram̄ eo.
A Respond̄ ei philipp̄. Ductem̄ de
nariōz panes n̄ sufficiūt̄ ē. ut ut
quisq; modicū qd̄ accipiat. **& q̄ dic̄**
eis. Q̄t̄ panē habet̄. **a. Dic̄ ē un̄ q̄**

discipulis eius andas frat symoni pet.
 Est puer un' h' qui h't quinq; pane or
 deum' r' duo' pisce' s; h' quid se it' t'at' s'
 Hic fuit can' r' emam' in omne hac
 turba esca. Q' aut eis. Afferre illo m' h'.
 Et p'cepit illis ut accumbere facerent
 sedm' stabula sup' iuride fenu'. Et dis
 cubuerunt in p'ces p' centeno' r' p' quinq;ge
 nos. Quasiat domus a phylippo t'p'as
 u' qd' iohes comemorat. unde esca dari
 possit t'bis. E enim quia ignoantia p'p'ri
 erat in lege qm' diu eni legit' moyses
 uelam' positu' e' sup' corda cor. p'p'ria
 temptatio illa d'ni ignoantia discipuli
 demonstrat. Eade' quippe simplicitate
 q' phylipp' loquit' et andrea' s; d'ni oste
 dit' q'nta' credenti p'plo se largiri esca'
 eadem benigna potestate q' grati' redj
 m'ido sanat. Puer ferens panes cu' pis
 cib' un' de discipul' fuit. ut forte aliq'
 d' t'ia. Quod aut' phylipp' ut andrea' si
 gularit' dic' apd' iohem. hoc alij cu'ge
 lute discipulos pluralit' refunt dixisse.
 intelligentes unu' p' cetis loq' ut pone
 ut pluralit' numeru' p' singulari. lo
 cub'na intellige diuisas hominu' so
 cietates. q' de diuisis uillis ueniant uix
 qd' multae in eode' tabnacl'o societate
 habent' d'ca cotubnales solet. Quinq;
 panes i' quinq; lib' moysi. q'a i' opib' leg'

taqm' ex pane erat uita. P'legē eni di
 uine et'ituti' cognitio mundi catio
 curs' labentis sc'i. r' uā di seruendj
 religio. humano geni innotuit. Indu
 ob' aut' piscib' intelligunt' psalmi et
 p'pheticie tempante' austeru' sapore legē.
 quia eruditū in lege di' p'plm' de p'me
 sione d'ni ce incarnationis noue grē dul
 cedine pascebāt q' in uirtute aq' spē
 cōfouētet humane uite. Hincē qd' d'ni
 p' resurrectionē ait. Oportebat impli
 omnia q' sc'pta sūt in lege moysi r' p'ph'
 r' psalmis de me. Hic quoq; p'cipiens
 s' afferri panē r' pisces. mystice p'cip'
 intellectū testantiq' ueris ad se referri.
 Bene aut' p' aquatilia figurant' p'phe
 tantes de nro euo. in quo p'pls fidelū sine
 aquis bap'tismi uitae nullaten' potest
 Panes u' ordeacei fuerit qui cyb' e' uim
 toz r' rusticoz. q'a rudib' aud' t'at'ib' q'f
 grossiora cōmittenda sūt p'cepta. An
 malis enim homo q' sūt sp'c di ea n' p'
 cipit. V' d'ni domus cuq; p' uirib' suis
 dona t'buens. r' semp ad p'fectiora puo
 cans. p'mo quinq; panib' quinq; milia
 refic'. sc'do septem panib' uii. homi
 nu' milia. t'cio discipulis sue carne' r'
 sanguinis mystici cred' adultumū dat
 ut edant r' bibant sup' misa' sua' i' reg
 no suo. V' ita. Ordeacej erat panes.

quia aduet² testamētū p̄tinebat. ⁊
sicut uir p̄uenit ad medullā hōrdey.
ita uet² testamētū uestit² carnaliū
regimine. s; sariat cū uir² p̄uenitur.
Duo autē pisces qui saporem panū da
bat suauē. sūt due p̄sone sacerdotū
⁊ regū quib² ip̄s ȳsrl² regēbat. ut p̄ea
⁊ silioz modam acciperet. Quib² int² ē
bas fluctuantis sc̄li moxē piscū q̄s
satis. nec deficiētib² figurabat x̄ps
uet² sacerdos ⁊ rector. Puer² portan² ē
ip̄s ille puerilis i sensu nec maducā.
q̄ q̄ on² clausū portabat. nec alios
pascet. Vn² sequit². S; quid h̄ it² tantus.
Ac si dicat. P̄ multis sp̄ualia alimta
petiunt² sup̄ omnē sensū corp̄s. om
nēq; lutam. Quid p̄dest lutā uet².
Quia carnalit² sapiebat. ⁊ inspe carna
li quiescebat quib² lex temporalia p̄mi
serat p̄cipit² eis sup̄ uiride fenū iac².
Om̄is enī caro fenū. ⁊ clarita² homy
nis sicut flos fenū. Discumbit q̄ sup
fenū. qui carnē suā calcet. ⁊ flores
illius q̄ arens fenū conter². sc̄li uo
luptates s; subiciēt. Diuisi discubūt
⁊ uiuantū. diuisos signant uent²
eccl̄iaz. Quiquagenū autē discubūt.
q̄ adhuc in penitētia positi audi
tū ūbū p̄cipiunt. Ha² quinquagenary
numus p̄nē ⁊ remissionis ē. Cemen

ū discubunt. qui p̄ p̄nam quiqua
genary ad p̄fectū centesimū numū
culm̄ ascendentes. in solo iam uite et
ne desidio suspiciant. **10y. & a.** Accep
tis autē quinq; panib² ⁊ duob² piscib²
⁊ respexit in celū ⁊ b̄ndixit illis ⁊ frigit.
⁊ dist̄buit discipul² discipuli autē t̄
bis. ⁊ manducaunt om̄s ⁊ satiati sūt.
⁊ Tulunt reliquia² duodeci cophynō
⁊ fragmētōz plenos. Manducantiū autē
⁊ fuit numer² q̄ quinq; milia uirōz
⁊ exceptis mulierib² ⁊ paruulis. Inq̄
lū domin² respexit honore² pat̄. a q̄
erat ip̄e confessus. ut qui adesset in
telligerent a quo tante ūtū accip̄s
s; effectū. dirigentes ⁊ ip̄i illuc oculos
mitis. Si panes n̄ frangerent n̄ aler̄t
tantā turbā. sic ⁊ lex si n̄ aperiretur
n̄ pascet multos quos apta pascit.
Unusq; q; ap̄toz de reliquijs implet
cophinū suū. ut ul² habeat uirū p̄a
gentib² cybos p̄beat. ul² ex reliquijs
uetos fuisse panes docet. Quinq; mi
lia uirōz. ⁊ p̄fectoz. Sex² fragulū ⁊ mi
noz etas. indigni sunt numō. Vn²
⁊ in numerōz lib² q̄tiens sacerdotes
⁊ leuite ⁊ turbe pugnantiū desebūt.
serui ⁊ mulieres ⁊ paruuli rigno
bile uulg² p̄mittunt. Non noua
creat saluare cybaria. s; p̄sentib²

benedicit quia in carne uenien n
 alia pdicat s; pphete dicta mystijs
 gre grauda demonstrat. In sequit
 quia fregit. nam clausa sacramta
 legis i pphaz patefecit. Panes fragedo
 multiplicant. quia multi lib facti
 sunt ^{legem} exponedo. frangens distbuu
 discipul. i illi pfractu frangente dis
 buerit turbe. quia scis doctoib
 apert sensu ut intelligent scriptura.
 intellecta auditorib toto orbe fide
 lit dispensauit. Quod tibi sup est
 discipul tollunt. quia mystia qa
 rudib n capiunt a pfecti inquirut.
 Sunt eni fragmta q ipls n potuit
 manducare. quedam secretioea intelli
 gente quib impleti sunt apli qd co
 piam duodecim. P cophinos apli fi
 guant. i p aplos choa sequentiu doc
 toz. sicut quide hominib respecty.
 sunt adalenda humilui corda cibus
 salutarib cumulati. Solent eni opa
 serulia geri cophin. S; domni cophi
 nos fragmtil impleuit. qui ut foeta
 stundet infirma mundi elegit. Et
 quia quib fit sens exterior homis.
 quinq; milia uiror secuti dominy.
 designant eos qui in sclo bene no
 uerit ut exteriorib q possidet. Qui
 recte quinq; panib alunt. qa tales

necesse est instruy legalib adhuc pcep
 tis. Nam q mundo ad integrum renu
 tiant. i quatuor sc milia. i septe pa
 nib refecty. hoc e i euaglica refectioe
 sublimes. i spualy gra docty. Cui sig
 cationis causa reor inuinitu tabnacti
 quinq; colupna deaurata uislat fie
 ri. ante oraculu. i. i. scilicet scilicet qtuor.
 quia incipientem plagem castigant ne
 peccent. pfecti p gram ammonet. ut
 do deuoti uiuat. **ex liij. l. lxx.**

E statim iussit discipulo ascende
 in nauicula. i pcedere eu trans fretu ad
 bethsaidam. donec dimittat turba.
 Marthus n hie iussit s; coegit. p quod
 ostendit inuitos recessisse discipulos
 a domio. Precesserunt discipuli ad beth
 saida ciuitate andree i pet i philip
 pi aploz. q est in galilea ipe stagnu
 genesareth. V g lucas refert illud me
 morabile miraculu factu in loco de
 sero bethsaide. recte intelligit n ipsoy
 ciuitate dixisse s; locum desertu p
 uentem ad eam. Clarat iohes turbas
 manducasse iux tyberiadem. i discipulo
 uenisse in capharnaum. q ambe ciu
 tates sunt in galilea iux stagnu ge
 nesareth. qd etiam tyberiadis uocat.
 a ciuitate tyberiae. Intelligendu est
 itaq; qd p bethsaidam trāsierit i caphar

naui. Plene quoque notandum quia dominus
iudeos pavit tanquam deinceps no-
uos cybos a lege suscepturos. Et quod in
deserto bethsaide miraculum factum est
expresse figuravit dominum. ubi pa-
bula largiturum in deserto ecclesie iurum
non habentem. Unde pulcre bethsaide domus
fructuum interpretatur. Hinc ysaas. Letabitur
deserta et inuia. et exultabit solitudo
et florebit quasi lilium. Et paulo post.
Ipsi videbunt gloriam domini. et decorem dei nostri.
Tlli ergo homines cum vidisset quod
fixat signum dicebant. quia hic est vere
propheta qui venturus est in mundum. Ihesus
ergo cum cognovisset quia venturi erant. ut
raperent eum et facerent eum regem. fugit.
Recte senserunt tantum prophetiam pro salu-
tis preconiata venturum esse in mundum
et ad communem hominum cognitionem.
Discipuli et turbe credentes in domi-
num putaverunt illum sic venisse ut iam
regnaret. et hoc esse velle rapere et regem
facere. pervenire tempus eius quod ipse apud
se occultabat usque in finem seculi. Unde illud.
Non est vestrum nosse tempora vel momenta
fugientium aut nobis exemplum monstrat
ut in bonis que aguntur humani fauo-
ris retributionem vitentur. simulque insi-
nuat quod altitudo sua non potest intelligi.
9. c. lxx. & lxxi. l. xxxv. & lxxij.

Et dimissa turba ascendit in montem sol-
itare. Si fuissent cum eo petrus et iohannes
et iacobus. forsitan ascendissent cum eo.
Sed turba non potest eum sequi ad sublimia.
Hic datur intelligi quia cum dominus sederet
in monte. cum discipulis suis. quod iohannes
commemoravit. et videtur turba ad se
veniente descendat de monte. et circa
inferiora loca turba pavat. *9. c. lxxi.*
Vespe autem facta solus erat ibi. *9. c. lxxii.*
Hauicula autem in medio mari iacta
erat fluctibus. Erat enim ventus contrarius.
Quarta autem vigilia noctis videtur eis
laborantes venit ad eos ambulans super
mare. Et volebat pretere eos. Recte mu-
ti apostoli recesserunt a domino. ne pericula
venirent. Vigilie militares in spatia horarum
terna dividuntur. Ergo ostendit hic discipulis
tota nocte periclitatos. et in extremo noc-
tis quod designat consummationem mundi
auxilium habere a domino. Primam
vigilia fuit legis. secunda prophetarum. tertia est ad-
ventus. quarta in reditu claritatis. Et ut
niet tunc ad ecclesiam vagam et naufragam
ante spiritum festum. et totum seculi montem
etiam actam. Aliter. Tota nocte periclitantur
quia dum se insidat homo nichil invenit
non tenens angustiarum et est hostium insur-
gentium. Cum vero mittit ad supernum presidium
lumen erigit quasi unum umbra noctis et

pente ortu luciferi spiritus qui die pri
 miu xp̄m nuntiet. Lucifer naq; tres
 hora noctis. i. totam uigilia matutina
 na illuminare di. Dominu intra uig
 dit suos laborantes in mari. i. n̄ mox
 eis succurrit. quia i si ad hora differ
 re uidet. auxiliu t̄bulatis tam eos
 corroborat. Hinc e qd̄ ueniet uole
 bat p̄ire discipulos. ut adhoram̄
 hatz i continuo libat. ampli erepti
 om̄s sue miraculu superet. i. maiore
 gras domio referrent. Ide fit īpesta
 tib̄ passionu. q̄ a p̄fidis inguntur.
 v̄n̄ illd̄ ecclie. martyri certamine desu
 dimit. Quare me repulisti. Quare t̄
 tis mado dum affligit me inimic.
 S̄ qm̄ apli intellige potuerit dominu
 uelle p̄ire eos. n̄ quia i diuisu ibat.
 Quis hoc mystice n̄ aduirt. Qm̄ ḡ
 uolebat p̄ire quos confirmat. n̄
 quia illa uolunt̄ p̄ireundi adelicie
 di illi clamore ualebat. cui subue
 nur̄ oportebat. **g. & a.** Et uideres
 eum sup̄ mare ambulante turbati fit
 dicente quia fantasma e. i. p̄ timore
 clamaunt. Statimq; ih̄c locut̄ e eis
 dicet. Habete fidu i ego su. nolite
 time. H̄ subiunx̄ quis eet. quia ul
 et nota uoce potant eum intelligere.
 ul et hoc qd̄ eum ad moysen ita no

uerant locutu. hec dices filiys isrl.
 Qui e misit me ad uos. Pre timore ty
 muru clamaunt. quia magni timo
 ris indutu e confusus clamor. i. incta
 uox. Quod aut̄ turbati fit dominu
 tam uidentes sup̄ mare ambulante.
 mystice insinuat. quia sepe fit. ut cu
 aliq̄ subito diuine t̄bulatiois ort̄
 sedatio. n̄ statim credit̄ uā libatio.
 Ideoq; p̄manente p̄ori formidine
 intensa ad libatione dirigat oratio.
 quia ipe est dominus inuocantib̄
 eu. Quod ū dixerit fantasma ee. sig
 cat quia quida credente diabolo de
 x̄ aduentu dubitabit. v̄n̄ illd̄. Putas
 inueniat fili hominis fidem intra.
Respondens aut̄ pet̄ dix̄. **g. ch.**
 Domine si tu es iube me uenire
 ad te sup̄ aquas. At ip̄e ait. Veni.
 Et descendens pet̄ de nauicla am
 bulabat sup̄ aqua. ut ueniret ad
 ih̄m. Videns ū uentū ualidū ueny
 entem timuit. Et cu cepiss̄ mergi
 clamabat dicens. Domine saluū me
 fac. Et continuo ih̄c extenden̄ manu
 apprehendit eu. i. ait illi. Hodie fidi
 quare dubitasti. Inpet̄ considandū
 e. fide eum certis ante ille. Nam p̄ce
 tis p̄m̄ respondit. Tu es x̄ps fili di
 uiuy. Prim̄ passionē dū malū puat

detestatur est. Primum et mortuum se et non
negaturum spondit. Primum lauari
sua pedes prohibuit. gladium quoque adu-
sum eos qui dominum comprehendebat eduxit.
Qui putat corpus domini non esse uerum quia super
aquas ambulauit. respondeat quoniam petrus
ambulauit. qui hominem non negat. linceps in
gastrum a fidelibus ardebat. sed humana figura
in profundum trahebatur. De domino quidem
sic ait dionysius copusculi de diu-
nis nominibus. Ignorant quid de uigi-
nibus sanguinibus alia lege per natalem
formabat. et quoniam non infusus pedibus corpora
le pondus et materiale omnino habentibus de
ambulabat in humida et instabile.
aque sub aqua mare est scilicet uentus inces-
tas est unicusque sua cupiditas. Sicut
uentus crescit fluctus. et tam nauis
ambulat. Qui enim perseuerauit usque in finem.
hic saluus erit. Amas dominum. sub pedibus
tuis timor est scilicet. Amas scilicet. absor-
bet te. Cum fluctuat cupiditate cor tu-
um. inuoca dominum. Quod autem petrus implo-
rat ne mergatur. significat quibusdam tribula-
tionibus etiam per ultimam persecutionem per-
gari ecclesiam. Unde illud pauli. Saluus
erit. sic tam quoniam per ignem. **o. cl. lxxvii.**

- , **E**t cum ascendissent in nauiculam
- , cessauit uentus. **l. o. cl. lxxvii.**
- , **E**t statim fuit nauis ad terram quam ibat.

Qui autem in nauicula **o. cl. lxxvii.**
erant ueniunt et adorauerunt eum dicentes.
Vere filius dei es. Non mirum si ascendente
domino in nauem. cessat uentus. quia in quantum
que corde per gratiam suam amoris ad eum. mox
unius uentorum et aduersantium mundi et
malignorum spirituum bella quiescit. Vis in
miraculo panis se conditorum rerum os-
tendit. in ambulando super undas se ha-
bere corpus liberum ab omni grauedine
peccatorum. in placando uentos undarumque
rabiem se dominatorem elementorum. Unde
sua presentia transit nauis de fluctu
ad soliditatem portus. post suam darta-
tis reditum ecclesie pacis et tranquil-
litas indicat. Et quod tunc manifestum in
gloria adueniet. recte ammirant unius
locum sit. **o. cl. lxxvii.**

Et cum transisset **l. lxxvi.**
ueniunt in terra genesarum. et cum cogn-
uissent eum uiri loci illius. miserunt
munusculam regionem illam. et obtulerunt
ei omnes male habentes et rogabant eum
ut uel fimbriam uestimentorum eius tangere-
t. et quicumque tetigerunt salui facti sunt.
Cognouerunt eum timore quoniam etiam per
signorum magnitudinem plurimus timor
notus erat fimbriam uestimentorum eius mun-
dum mandatum iusticie intelligere. uel
gratum distributionem. Ut enim ex ueste filii.

ita ex xpo sci sps uirt' exte q' apostol'
 data salutem his contingere cupiunt
 subministrat. Venesat quippe ide e' qd
 genesareth. s. a uenitate laci dicta e' p
 uirtu' tra genesar. seu tra genesareth.
Altera die turba q' stabat t'is mare
 uidit q' nauicla alia n' erat. ibi n' una
 r' quia n' int'it. cu' discipulis suis ihc in
 nauic' s. soli discipuli e' abissent. Alie u'
 supueniunt naues. a tyberjade uix
 lecti u' manducant panem grat' age
 tes do. Lu' g' uidit. turba quia ihc
 n' est ibi neq' discipuli eius. ascende
 re nauiclas r' ueniunt capharnaum
 quere ihc. Turbis q' adhuc erant t'is
 mare. un' discipuli uenerat. insinua
 ti e' hoc miraculu' qd sup aqs ihc a
 uidit. quia n' fuerat ibi n' una nauis
 r' mea n' int'it ihc cu' discipulis suis.
 unde g' fact' est t'is mare n' sup aqs
 ambulat. Una nauis catholica de
 signat ecclia. alie u' a tyberjade sup
 uenientes quib' turbe transportat
 signant uent' eoz q' n' sine querit
 ihc. Et cu' inuenissent eu' t'is mare
 dixerit e' Rabbi. qm' huc uenisti. Pre
 sentat se turbis a quib' ne rapet
 in monte fugat. qd confirmat nob
 omnia ulla scia in magno sacramento ee.
 Respondit ihc r' dixit. Am' am' dico uo

bit. q'ritas me n' quia uidistis signa s;
 quia manducasti ex panib' r' satiati estis.
 Respondit. hoc e' p' uloz uba subiuncta
 Qm' multi n' querunt ihc. n' ut ill'
 fatiat bn' sedm temp' ut fugientes
 ad exiliam q'ndo pmunt a potentiorib'.
 Opamini n' cibum qui p'te s. qui p'ma
 net inuita etna que filius hominis da
 bit uob'. Ide querite me p'te me. n' p'te
 aliud. Ipe em' e' cib' quo uiuunt r' agli
 qui p'manet inuita etna ut p' apte
 dicit. Satiatit g' eoz satiare nites. quoz
 satiatur r' uentre. Ve fili' hominis dat
 cibum spualem. Vn' sequit'. Hunc eni
 pat' signauit ds. Qd e' signauit. P'p'u
 quidda dedit illi ne cetis comparat'
 hominib'. ideoq' de illo dcm e'. Ux'
 te ds ds oleo exultatiois p' participi
 b' tuis. Ergo signare e' exceptu' habe.
 p' participib' suis quia q' e' fili' hois.
 est fili' di. Dixerit g' ad eu'. Quid faci
 em' ut opem' opa di. Quia int'ere
 runt illi ce op' di cibum. querit qd
 opando hoc p'ceptu' face possit. Respo
 dit ihc r' dixit eis hoc est op' di ut cre
 datis meum. quem misit ille. Hoc e' ma
 ducare cibum qui p'manet in etnum.
 Ut quid parat dentes r' uentre. Ered r'
Dixerit g' e'. Qd g' tu facis. S' manducatis.
 signu' ut uideam' r' credam'. Qd opari.

.a.

.a.

.a.

a.

Sciebant magnū eē qđ quūq; panū
 b' faciat. s; huic cibo p'fēbat māna.
 Nouerat insup quia plus ihc p'mitt
 rebat qm̄ moyses. p'ponens se illi p'mitt
 tendo cibū p'manentē inuitā etnā.

Patres nr̄i manna manducauunt
 in deserto sic sc̄ptū ē. Panē de celo ded
 eis manducare. Qđ dicant. Ne parūū
 quid putet manna qđ psalm' uocat
 panē celj. Dicit q̄ eis ihc. Am̄ am̄ dico
 uob. n̄ moyses dedit uob panē d' celo.
 s; pat' m̄s dat uob panem de celo.
 Ver' panis est qui de celo descendit.
 et dat uitam mūdo. Pat' m̄s dat uob
 panē uerū. Panis enī dī ē qui descēd
 de celo. et dat uitam mūdo. Panis
 de celo est ūbum. cui' exsilio a sūmo
 celo. i. a patre. et uitt' in lac dū des
 cendit in carnē. qđ fuit descēdē d' celo.
 Moyses ū n̄ sic de celo s; de aere ded
 manna. in figura hui' ūj panis cor
 da uiuificantis. Angli purū ūbū
 solidū cibū comedit. nos idem ūbū
 s; in lac ūsū quia n̄ possum' come
 dere. possum' sūgē. Nisi enim icar
 naret a nob n̄ cognoscēt. a nob n̄ g
 tare. Dixerūt q̄ ad eum. Dñe semp
 da nob panem hunc. Panē q̄ eos re
 ficet q̄rebant. et qui n̄ deficit sicut
 samaritana uolens indigentia carē.

a.

aq̄ corpale intelligebat aqm̄ d' q̄ dñi
 dicebat qđ q̄ eā bibet. n̄ sitiet in etnā.

Quia aut' est ihc. Igo sū panis uite.
 Qui uenit ad me n̄ esuriet. et q̄ credit
 in me n̄ sitiet unqm̄. S; dixi uob qđ me
 uidistis et n̄ credidistis. Sicut uenire ad
 ih̄m ē credē meū. ita n̄ esurire et n̄ si
 tire. signat eandem uidel' etnā sacietatē.
 Dixi quia sū panis resitientis. Et ad imp
 piū uite incredulitat' dixi. quia ui
 distis et n̄ creditis. et ita ē culpa ur̄a.
 Qđ aut' ueniunt alij qđ recipio et gr̄a
 est. Unde sequit'.

Omne qđ dat m̄i pat' ad me uenit.
 et eū qui uenit ad me n̄ etiā foras.
 Pat' dat filio. et trahit illos qđ p'p̄ta ē
 dūt in filiū. qđ eū cognat patre ha
 bē dñi. Tales qđ n̄ eiciunt foras. s; int'
 manebūt in secreto beatitudinis. Vñ dicit.
 Int' in gaudiū domus tuę. Superbi ū
 quoz ē foras eiq̄ nich' hnt. neq; h̄
 neq; in futuro. munitioq; bono m̄s.
 et in gr̄a diffusa p' sp̄m sc̄m. in credi
 b' nr̄is. et hoc inde puenit. quia
 suā n̄ dī uoluntatē fatuit. Humilis
 ū n̄ omittit facē uoluntatē dī p'sua
 et ideo n̄ etiā foras m̄ hēntem humi
 lem. qđ ueni facē n̄ meā uoluntatē so
 lum. s; qđ uoluntatē pat'.

Quia descendi de celo n̄ ut faciā uo

luntate meā s; uoluntate ei q̄ misit
 me. Descendi de celo d̄s fact̄ homo. ut
 humilē d̄m sc̄pt̄ ille quē pudet sequi
 humilē hominē. Hec ē aut̄ uoluntas
 ei qui misit me pat̄. ut om̄e qd̄ ded̄
 m̄ n̄ pdam ex eo. s; resuscitē illd̄ in no
 uissimo die. Dati s̄t ei humiles. in quo
 fit p̄ma resurrectio. dū anima d̄m̄ ag
 noscit. Non p̄det ex eis om̄ib; quēq̄m.
 qd̄ est si foras eiceret. s; gloriose resuscit
 abit illū in sc̄da resurrectioe. Tūm̄te
 quidē peunt. s; de pusill' nich. uñ
 alib; s; ē uolūta' d̄i. ut peat uñ de
 pusill'. Hec ē uolūta' pat̄ m̄. q̄ misit
 me. ut om̄s qui uidet filiū. r̄ credit
 meū habeat uitā et̄nam. I ego resusci
 tabo eum in nouissimo die. P̄me me
 diatore uult dare pat̄ edentib; uitā
 uitāq;. Qui enim uidet r̄ credit in me.
 qui sum uita sic r̄ pat̄. iam h̄t i m̄te
 uitā. r̄ in corpore resuscitabit. Hinc ait.
 Qui uidet filiū r̄ credit meū. Q̄ alib;.
 Q̄ uidit uerbum meū r̄ credit ei q̄ misit
 me. h̄t uitā et̄nam. quia q̄ credit i
 filiū credit in pat̄re. r̄ eōiūso. r̄ sic pat̄
 h̄t uitā in se ip̄o. sic r̄ filius i se ip̄o.

Murmurabant q̄ uidi de illo q̄
 dixit. ego sum panis qui de celo des
 cendi. I dicebat. Homo h̄ ē ih̄c filius
 ioseph. cui' nos nouim' pat̄re r̄ mat̄re.

Quom̄ q̄ dicit h̄ quia de celo descendit.
 Isti a pane de celo longe erant. aurib;
 ap̄tis surdi erant. uidebant r̄ oēs stabāt.
 Panis quippe iste m̄t̄oēs hominū esu
 riem querit. Vñ alibi. beati qui esurūt
 iusticiā. Datur' q̄ donum' sp̄m̄ sc̄m̄ d̄r
 se panē qui de celo descendit. hortans
 ut credam' in eū. Crede enī meū. h̄ ē mā
 ducare panē uiuū. r̄ inuisibilit' sagi
 nat'. qui inuisibilit' renascit' int' no
 uellat'. r̄ intus satiat'.

Respondit q̄ ih̄c r̄ dix̄ eis. Nolite m̄
 murare inuicē. Nemo potest uenire
 ad me. n̄ pat̄ qui misit me traxerit eū.
 Et ego resuscitabo eū in nouissimo die.
 Quē trahat pat̄ quē n̄. quare illū t̄
 hat q̄re illū n̄. noli uelle iudicare si
 n̄ uis errare. Hec ista tractio h̄t uolū
 tiam. s; uoluntatis excitationē. Int̄re
 aliquis et̄iam potest nolē. accipe sa
 cramentū potest nolē. s; credē n̄ potest
 n̄ uolens. Tract' ē pat̄ a pat̄re p̄ filium
 incarnatū cū ait. Tu es xpc̄ filius di uiuū.
 Audiuit enī. Beatus es symon bariona.
 quia caro r̄ sanguis n̄ reuelauit t̄. s;
 pat̄ m̄s qui in celis ē. Ista reuelatio. ip̄m
 ē attractio. Ramū uiridē ostendit ouis.
 r̄ trahit illam. Auces monstrant' p̄uo.
 r̄ trahit. Vñ d̄r. trahit sua quāq; uo
 luptā. Hos q̄ n̄ ui s; cred' uincto a d̄o

.d.

Thm. Resuscitabo eum ut uideat quod
credit. manducet quod esurit. habeat
quod desiderat dum trahit. Est scriptum in prophetis.
Et erit omnis docibilem dei. Omnis qui audiuit
a patre et didicit uenit ad me. In prophetis
in aliquo prophetarum. uel pluraliter in prophetis.
quia yobiel ponit uerba et alij cum eo sanctorum.
Omnis hominem illius regni. et christiane
fidei est docibilis dei. quia et si homines
fortis loquantur. tamen solus deus inter sensum
aperit. inter instruit ueritatem agnitione et
amore. Et ita quicumque audit et discit
a patre uenit ad me. Sed ne quis excuset
se sic. nunquam uidi patrem quomodo disco
abeo. Subdit **a lxxi. et lxxii. et lxxiii.**

Non quia patrem uidit quisquam. nisi
qui est a deo hic uidit patrem. Ego uidi pa-
trem non uos. et tamen non uenitis ad me nisi facti
a patre. Trahi a patre discere est a patre. dis-
cere a patre est audire a patre. audire a patre
est audire uerbum patris. et me. **a lxxii.**

Am. am. dico uobis. qui credit in me
habet uitam eternam. hoc est habet me qui sum uita
eterna. Reuelare se uoluit quod esset uidetur
uita. Est autem credere in deum per fidem et dilec-
tionem conueniri illi et tendere in ipsum imitando
eum. **a lxxii. et lxxiii. et lxxiiii.**

Ego sum panis uitae. Pasce uos. donec
pastos iungat uitae. **a lxxv. et lxxvi.**

Patres uostri manducauerunt in deserto

manna et mortui sunt. Hic panis de celo
descendens. ut si quis ex ipso manducauerit
non morietur. Vni superbis. An quia patres
manducauerunt manna. Quia mortui sunt.
Quia quod uidebant edebant. quod non uidebant
non intelligebant. Bene ergo dicunt patres uostri.
quia similes illorum estis. De morte autem
loquitur. nam coepalit omnis mortui sunt.
et iusti et iniusti. Iusti autem non secundum animam
mortui sunt. quia uisibilem cibum spiritualiter
intelligunt. ut moyses et aaron. Hos qui
hodie uisibile cibum accipiunt. sicut
uidet sacramentum. aliud uult sacramentum.
quod multi de altari accipiunt et moriuntur.
Vni apostolus. Iudicium sicut manducat et bibit.
Non buccella dominica uenenum fuerit
uide. cum meum munus intulerit. sicut bonum
male malum accepit. Ego panem celestem spiri-
tualiter manducare. hunc panem significa-
uit manna. hunc panem significat altare dei.
Sacramenta in signum diuisa sunt. in re quae
significat paria sunt. Audi apostolus. Patres nostri
omnes sub nube fuerunt. et omnes per mare transierunt.
et omnes in moyse baptizati sunt. in nube
et in mari. et omnes eandem escam spiritualem man-
ducauerunt. Spiritualem utique eandem nam
coepalem altarem. sicut patres nostri non patres
illorum. Et adiungit. Et omnes eundem potum
spiritualem bibunt. Aliud uisibile. aliud uisibile.
sicut specie uisibile quod tamen huius uide significat

uitate spualy. Quom̄ eundē potū
 Bibebant autē de spualy. sequēte eos
 pet. Pet̄ autē erat xps. Hī panis ind
 pot. Pet̄ xpc̄ in signo. uer. xps̄ in uerbo
 r carne. Et quom̄ bibiunt. P̄cussa ē pet̄
 de uirga bis. quod sigēat duo ligna c̄c̄s.
 Hic ē ḡ panis de celo descendēs. ut siqs̄
 ex eo manducaūt. n̄ moriat̄ in et̄nū.
 s. qd̄ p̄tinet ad uirtutē sac̄m̄ti. n̄ ad
 uisibile sac̄m̄tū. qui manducat in
 corde. n̄ qui p̄mit d̄ntē. Hic. r. i hoc
 loco ē panis. r. consequit̄ det̄minat q̄s
 panis. **l. lxxv. o. cclxxv. r. cly. l. cclxxv.**
Ego sum panis uiuus. qui de celo
 descendy. Siquis manducaūt. ex hoc
 pane uiuet in et̄nū. Talem se exhibu
 it panis uiuus. id est uiuificans r̄c̄n̄
 descendōdo in et̄am. ut panē angloꝝ
 manducaret hō. Sp̄a enim uitas. sapia
 uirt̄ d̄. cybus ē angloꝝ r. hominū.
 Qui ḡ fide r. dilectione manducaūt.
 ex hoc pane celesti. r. ei se couerit.
 in et̄nū uiuet p̄ iusticiam r. uirtatē
 r. sapiam. Et panis quē ego dabo. caro
 mā ē p̄ mundi uitā. Hoc quando ca
 pet caro qd̄ dixit panē carnē. uocat̄
 caro qd̄ n̄ capit caro. r. ideo magi n̄ ca
 pit caro. quia uocat̄ caro. Juxta qd̄ auḡ
 r. albin̄ exponit. r. panē r. carnē suā uo
 cat hic domus fidelium societate in

corpe suo. qd̄ ē ecclia. Panē quia ecclia
 cotidie reficit q̄s recipit. r. in ea quosq;
 ad plenam societate pueniant. al̄ al
 terum uerbo r. exemplo pascit. Vn̄ d̄ns
 ad pet̄rū. P̄sce oues m̄as. Caro autē x̄
 ecclia d̄. quia incarnationi ubi fide
 r. sac̄m̄tis unita. uiuit de spu x̄. Sic
 enī corp̄ unū cuiq; hominis uiuit de
 spu suo. r. de anima sua. ita fideles aīe
 uiuunt de spu sc̄o. Vn̄ paul̄. Qui n̄ h̄t
 sp̄m̄ x̄. h̄ n̄ est eius. **l. lxxv.**
Litigabant ḡ uidi adinuicē dicentes.
 Quom̄ potest h̄ carnem suā dare nob̄.
 ad manducandū. Ideo litigabat̄ qm̄
 panē concordie n̄ intelligebat. Vn̄ panis.
 unū corp̄. siue una caro x̄. multa sum̄.
 Vn̄ scire qm̄ cū x̄ unū corp̄ efficiam̄.
 Si credis qm̄ apli credidunt. unū ē eis
 corp̄. x̄ efficiēs. In h̄ ut ait ioh̄es intelli
 ḡ. quod meo manem̄ r. ip̄e in nob̄.
 qm̄ de spu suo dedit nob̄. Qualit̄ q̄q;
 panis un̄ efficiam̄. augustin̄ docet ī
 sermone de sac̄m̄tis fidelium. feria
 sc̄da p̄sce. Comportati inq̄t̄ estis labo
 rib̄ boum. r. annuntiantū eūgloꝝ.
 t̄tuati estis. qm̄ catecumini sc̄i fuis
 tis. in horreo seruati estis. qm̄ nom̄ia
 uirā dedistis. moli cepistis ieiunijs
 r. exorcism̄. ad aqm̄ uenisti. qm̄ sp̄s
 in bap̄tismo. unū sc̄i estis acced̄te

feruore sps sci cocti estis. ita facti do
munic' panis. Quom' q' unū facti estis.
sic unū estote. unā fidē tenēdo. unā
spem. induidua caritate. Qd' autē ad
inuiā litigantes querit qm' possit dn'
carnē suā dare ad manducandū n' statū
auduit. s. adhuc dī eis un' magē mo
ueant. Dixit q' eis ihc. Amī amī dico uob
n' manducauitis carnem filij hominis
r biberitis ei' sanguinē n' habebitis ui
tā in uob. Qm' ~~iam~~ det' r quas nam mo
d' sit manducādū istū panē ignorat.
ueritām n' manducauitis n' habebi
tis uitā in uob. Et ne istam uitā intell'
gerent adiunxit. Q' manducat meā car
nē r bibit meū sanguinē h't uitā
etnā. Q' n' manducat carnē domini
n' bibit ei' sanguinē n' h't uitā in se
r q' manducat r bibit h't uitā. Non
est intempali esca. nam q' eam n' sumit
n' uiuet. nec tam' qui eā sumit uiuet.
Cybū r potū qui dat uitā etnā uult
intelligi domini societate corp' r mbr'
suor' qd' ē ecclia. in p'destinat' uocati.
iustificati. glificati. Quor' p'mū iam
fctū ē. r p'destinatō. scdm' r tēu' scō'
est. r fit. r fiet. r uocatio. r iustificatō.
q'rtū ū nunc in spe ē. in re aut' futu
rū. r glificatio. Hui' rei sacm'tū. id ē
unitas corp' r sanguinis ē alicubi

cotidie. alicubi certis intual' dierū
in domunica msa pparat. r de msa dny
sumit quibda' ad uitā quibda' ad ex
cum. Res ū cui' sacram'tū ē. omī ho
mini ad uitā. nulli autē ad ex'itū. Et
ego resuscitabo eum in nouissimo die.
Hoc subiect' n' cogitaret n' mori cor
palit'. **Lxxv. occlxxxv. clxxv. l. clxxv.**
Caro enim mā uē ē cyb' r sanguis
nis uē ē pot'. Cū cybo r potu. id appe
tant hominē ut n' esuriat neq' sit
ant. hoc ueract' n' pstant. n' iste cyb'
r pot' a quib' sumit' imortalē et
incorruptibiles facit. i. societā qā
scōz ū pax erit r unita pfecta. Ipta
quippe sicctā ante nos intell'xit
hominē xpē corp' r sanguinē suū
meis reb' m'dauit. q' ad unū aliqd'
redigunt' ex multis. aliud nāq' in
unū ex multis granis conficit. aliud
in unū ex multis acinis pfluit.
Qui manducat carnē meā **Lxxv.**
A r bibit meū sanguinē. in me ma
net r ego in eo. Jam ex pōnit quid'
manducare carnē ei' r bibere sangui
nē ei'. hoc ē manducare illā esca et
illū bibere potū mē manē. r illū ma
nentē in se habē. Ac p hoc qui n' ma
net mē r in q' n' manet. ē. pculdu
bio n' manducat ei' carnē. nec bibit

et sanguine etiam si tante rei sacramentum
 ad iudicium sibi manducet et bibat. Man-
 ducate et bibite plena refectio nobis est
 et per carnem christi ecclesiam. ut supradictum est
 per sanguinem quoque et ecclesiam intelligimus.
 quia sanguis sedes anime est. ecclesia quod
 domini sedes spiritus sancti. quod est quasi anima omnium
 animarum fidelium. Manducamus ergo carnem
 et sanguinem eius bibimus. si maxime et
 singulariter gaudemus de participatione
 ecclesie. inquit et tunc capere et spiritus sancti quasi anima in
 qua sacrificiorum et peccatorum remissio. Possunt
 quoque ad personam singulariter hinc ita referri.
 Panis quem ego dabo caro mea est. per mundum
 diuinitas. Tale est quod dicit. Refectio quam
 propono ut ad societatem diuine scilicet
 contemplationis producat est incarnatio
 mea facta ut mundus uiuat. Nisi manduca-
 ueritis carnem filii hominis et biberitis
 eius sanguinem. non habebitis uitam in uobis.
 hoc est non reficiamini in fide incarnationis.
 ad uitam beatam non peruenietis. Per sanguinem
 intelligit animam. cum sanguis sedes
 anime sit. Qui manducat meam carnem.
 et bibit meum sanguinem. habet uitam eternam.
 de hoc dicit. Qui meum suam letificat et
 pascit. quia carnem et animam sumpsit.
 ut totum hominem saluum faceret. in uia
 salutis est. Caro mea uere est cybus et sanguis
 meus uere est potus. et per carnem meam et sanguinem

dabo ueram societatem. sufficientem uidelicet
 atque eternam. Caro enim saluatoris pro salute
 nostri corporis oblata. sanguis uero pro anima
 nostra effusus est. ut nos in anima et corpore
 saluos faceret. sicut prefiguratum fuit a mo-
 yse. Caro inquit pro corpore uero offerretur.
 sanguis uero pro anima. idcirco non mandu-
 candum sanguinem. In quo nobis cybus et potus
 spiritualis in uox iubilantis et sonus epulantis.
 quia sine intermissione quodammodo masti-
 catione ruminamus carnem et sanguinem.
 precium esse nostre redemptionis et uiam uite immor-
 talis. in qua nec sitis nec esuries erit. Ani-
 mal autem quod non ruminat immundum est.
 Avus libro tertio de doctrina christiana. In locutio-
 nibus figuratis seruabitur hinc regula. ut
 tam diu uisetur diligentem considerationem quod
 legitur. donec ad regnum caritatis interpretatio
 producat. Nisi manducaueritis inquit
 carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem.
 non habebitis uitam in uobis. facit ut fla-
 gitium uideatur uerbum. figura precipiens est pas-
 sionem dominicam esse communicandum. et
 suauiter atque utiliter recondendum in me-
 moria. quod pro nobis caro eius coacta et uul-
 nerata sit. Qui manducat meam carnem
 et bibit meum sanguinem. in me manet
 pro conformatione uite. rego in illo pro
 inhabitante gratiam. profecto fides in corde
 tuo. et est in corde tuo. Sic me misit

uueni pat. ⁊ ego uiuo ppter patre. ⁊
qui manducat me. ⁊ ipse uiuet ppter me.
Pat me equalis misit. ⁊ hominem fecit.
ut g̃ ad illum tanquam maiorem ueteram
uita meā. ex manna mā fecit inq̃ me misit.
Manducam eū ⁊ accipim⁹ ipm̃ uitā
etnā. Nō uiuit filij ppter patre. quia ipse
ē ex pat. Sic enī pat nō ē indiget uitā.
sic filius nō indiget alius uitā. Vtq̃ enī
fē una uitā. quia un⁹ d̃s. Hic ē panis
q̃ de celo descendit. Non sic manduca
uunt patres ur̃ manna ⁊ mortui sūt.
Q̃ manducat hunc panē uiuet ī etnā.
Hic. ⁊ in h̃ loco. ul̃ hic scilicet filij hoīs
de q̃ sup̃ ē panis de celo. Non sic mo
rent in anima. qui me celestē panē
manducant. sic patre ur̃ māduca
uunt manna ⁊ mortui sūt. H̃ dicit in syna
goga. docet in capharnaū. Quia g̃ au
dientē ex discipulis ej⁹ dixerit. Dur⁹ ē h̃
sermo. Quis potest eū audire. ⁊ ej⁹ obe
dire. Nouent discipuli. qd̃ g̃ inuicij.
Leceuetilat̃ tūcū. s̃ secretū dī inuentos
debet face nō aures. Vba quidē dñi
sunt p̃funda. ut om̃s p̃sōs p̃turbet.
om̃s iustos auditores exceant. Sic ap̃
se discipuli dixerunt. de diuitia sermo
nis dñi. ut ab eo nō audirent. Vñ seq̃t.
Sciens autē s̃ h̃c ap̃d semetipm̃ quia
murmuraret de h̃ discipulis ej⁹. dixit eis.

Hoc uos scandalizat. Hoc uidelicet. a
q̃a dixi carnē meā do uob̃ māducate
⁊ sanguinē meū bibē. **A** lxx. mccc.
Si g̃ uiditis filiū & exiit. i. cccc. vii
hominis ascendente uē erat p̃. hinc. a
soluit qd̃ illos mouat. hinc ap̃t.
uñ fiant scandalizati. hinc plane.
si intelligunt. Illi enī putabat eū e
rogaturū corp⁹ suū. ule autē dixit
se ascensurū in celū. utiq̃ integrū.
Eū uiditis filiū hominis ascendente
uē erat p̃us. certe ul̃ tūc uidebitis.
quia nō eo modo q̃ putat⁹ erogat cor
p⁹ suū. certe uel tunc intelliget⁹ q̃
grā nō consumit morib⁹. Nulla q̃tho
hiceat. si ita dixit. Si uiditis filiū
dī ascendente. uē erat p̃us. Hic autē
dixit filiū hominis. Huncq̃ filij hoīs
q̃ intra eē cepit. ut illud uita de tra
horta ē in celo. in celo erat p̃. Alio
autē loco ait. Nemo ascendit in celū
n̄ qui de celo descendit. filij hominis
q̃ in celo ē. Hic nō dixit erat s̃. ⁊ tam
cū h̃ dixit intra loquebat. in dixit
fili⁹ dī s̃ filius hoīs. Quod totū ad
hoc p̃tinet. ut intelligam⁹ unā p̃
sonā eē dñi ⁊ hoīm̃. Xp̃i nāq̃ un⁹
ē ūbum anima caro. ⁊ scdm̃ unita
tem p̃sone sic erat filij hominis in
celo. qñ intra loq̃bat. quom̃ filij

di erat uera in suscepta carne. filius
hominis in celo in unitate p. **4 lxx. 01**

Sps est qui uiuifi. **ccxxvii. & clxxviii.**
caro aut n̄ pdest quicqm̄. **Lo m̄**
q̄ illi intlexunt n̄ pdest carne q̄ppe
sic intlexert qm̄ in cadauere dilaniat.
aut in macello uendit. n̄ quom̄ spu
uiget. Pm̄ sic dictu e caro n̄ pdest
quicq̄. quom̄ dictu e scientia inflat.
Scientia namq; sine caritate inuis
est. eodem m̄ caro sn̄ spu. **4 lxxj.**

Uerba que ego locut sum uob. sps
i uita sunt. h̄ e spualit̄ intelligeda st.
S; fut quida ex uob qui n̄ credut.
Quia n̄ credunt ido n̄ intelligt ut ait
ppha. Hsi credidit n̄ intelliget. p
fidem copulam. p̄ intellectu uiuifi
cam. Pr̄ h̄eam p̄ fidem. ut sit qd
uiuificet p̄ intellectu. **4 lxxij.**

Et dicebat. Pp̄ea dixi uob quia ne
mo potest uenire ad me. n̄ fut ei da
tu a patre mo. fides enim n̄ e a se q̄
ppa s; a do tanqm̄ gra. **Ex h̄ multj**
discipuloz ei abierit ret. i iam n̄ cu il
lo ambulabat. Dix̄ ḡ ih̄c ad duodeci.
Nunq̄d i uos uultis abire. **4 lxxij.**

Respondit **o clxxvj. & lxxvij. l. xxvij.**
ḡ ei simon petri. Domine ad que ibim.
Uba uite etne habes. i nos credim et
cognouim quia tu es xps fili di. **Rec**

ante spu sco intlex petri. Uba uite
etne habes. i uitam etna habes. in
amministratioe corpis i sanguinis tui.
Credidim ut cognoscem. na si p̄us cog
nosce dem crede uellem. nec cognosce
nec ede ualem. Quid credidim. q̄a tu
es xps fili di. i quia ip̄a uita tu es. i
n̄ das in carne i sanguine tuo. n̄ qd es.

Un̄ p omib loquebat. 4 lxxv.

Respondit eis ih̄c. **Homie uos. xij.**
elegi. i un ex uob diabol e. Dicebat
aut de iuda symonis scariothi. hic
eni erat traditur ei. cu ret un de du
odecim. Respondit causa pbandi eos
ad pmanendu elegit undecim. elec
tione illa qua di. multa uocati. pau
ci electi. Judam ū elegit. i uocauit
ut p eum dispensatio diuine misericordie
in salute mundi implet. Unde boni
tas di bni utebat malitia illi. sic in
uenditione yoseph bni is e malitia
fir̄m. **Cont̄ mali utunt bonis di ad**
malu. sic igne aq̄ i cecis. **Juda aut cu**
p̄t se extimauit. n̄ nuniu sacru
uiolauit. Hoc totu qd de corpe suo
i sanguie locut e. i qd mei distribu
tionis gra uita nob p̄misit etnam
i qd hinc uoluit intelligi mandu
catores i potatores carnis i sanguis
sui. ut in nullo maneat i ip̄e in illis.

quod non intellexerunt qui non crediderunt. quod
spiritualia carnaliter sapiendo scandaliza-
ti sunt. et quod eis scandalizatis et peccanti-
bus consolationis domus affuit discipulis
qui remanserunt. hoc inquit totum dilectissi-
mi ad hunc nobis ualeat. ut carnem et sanguinem
Christi non edamus tantum in sacramento quod multi
fatuit mali. sed usque ad spiritus participa-
tionem manducemus et bibamus. ut in domo
corpore tamen in nobis maneamus. ut et spiritu
uegetemur et non scandalizemur. etiam si mul-
ti in nobiscum manducant et bibunt.
temporaliter sacramenta qui habebunt in fine
eterna tormenta. Modo enim corpus Christi mixtum
est tamen aita. sed nouit dominus quod sit eius.
Notandum quia non nulli doctores aliqui
de predictis incedunt ad altaris sacramenta
refert. sed in continua expositione nihil.
In centesimo autem quinquagesimo capitulo
huius operis ipse habet. de sacrificio altaris.

LXXXIII

Rogauit **LXXXIII. CCCXXXVJ.**
autem illum quidam pharisaeus ut prenderet
apud se et in gremio recubuit. Pharisaeus autem
cepit inter se reputari dicens. quare non bap-
tizatus es ante pernicium et lotus more iudeorum.
Pharisaei uocabantur nobiliores atque doc-
tiores iudei. Et ait dominus ad illum. Nunc
uos pharisaei quod deforis est calicis et
catini mundatis. quod autem inter est uisus
plenus est rapina et iniquitate. Crudelitas.

carnis exterioris obseruari. et anime tur-
pitudinem retinere. Calix est uas uitae.
catinum fictile de terra. Per hoc significatur fra-
gilitas humani corporis. in quo exterioris pre-
tendit sanctitatem et simulat iusticiam.
sed inter sunt uitioz sordide deformes.
Stulti. nunc qui fecit quod deforis est.
etiam quod deintus est fecit. Qui utraque horum
naturam fecit. utramque mundare de-
sident. Hoc dicit contra manicheos. qui aiam
tantum a deo. carnem uero putant a diabolo
creatam. Hoc etiam contra illos qui corpora
lia peccata fornicationem uidelicet furti-
rapinam que grauissima detestantur. spira-
lia uero que non minus dampnat apostolus. uis
scilicet et superbiam et auaritiam. que est idolorum
seruitus ut leuia accipiunt. Veritatem quod
super est dare elemosinam. et ecce omnia in-
danda sunt uobis. Quod necessario et uesti-
mento super est uictum. dare pauperibus. iuxta
preceptum iohannis. Qui habet duas tunicas
det non habentem. Et ita. Ad super est reme-
dium facite. de uisio scelerum. Dare elemo-
sinam. quia sicut aqua extinguunt ignem.
ita elemosina extinguunt peccatum. Qui
uult ordinate dare elemosinam a se-
ipso debet incipere. et eam se primo da-
re. et misericordiam se facere. Est enim elemosina
opus misericordie. uerissimeque dictum est. mi-
serere anime tue placens deo. Prima

elemosina e cu renascim. sed qd quocqd
 bonu postea facim. Quidatis g cordibz
 p fidem. munda st omia. i. nulla cot
 quinat mentē. & lxx. **lxxij.**
Pharisei r quida de sibus uerentes
 ab ierosolimi. cu uidissent qsdā ex de
 apulis comunib' manib'. i. n loti mā
 ducare panes uitupauit dicentes.
Quare discipuli **clij. & lxxij.**
 tū tnsgrduunt traditionē senioꝝ
 Non enī lauāt man' sua' cū panē mā
 ducāt. Pharisey spūalia ūba carna
 lit intelligentes. lauamini mūdi esto
 re. r mundamini q ferti uasa dñi.
 n recte accipiebant hāc munditiā.
 Nam h dictū ē de cordi' r opis castiga
 tione. r n solū de lauādo corpe. ut ipi
 putabāt. Igit' aq' extius loti. sciētē
 luce polluit. n ad ūbū audiendū
 n q' ad medicū. s. ad questionū pug
 nas cōcurrēt. De n loti itaq' manib' cor
 pis uitupant discipulos. cū in opib'
 eoz mch immūditie inueniāt. Am
 max namq; man' i. opa sollicitē la
 uabant. Cōmunia quidē uocabāt uidi
 omia imūda. Ipē aut' respondēs ait
 ill'. Quare r uos tnsgrdimini mandati
 di. ppter traditionē uiam. Cū uos p
 cepta di ppter tēlitiōnē hominū negli
 gant. quare mōs discipulos arguitis

qd' senioꝝ uisla parupendāt. ut di sci
 ta custodiāt. Nam dñs dixit. honora patre
 r matre. r qui maledixit pat' ul' mat'
 morte moriat. Honor in scripturē non
 tantū in salutationib' r offendis offi
 tijs. quantū in elemosin' r munerū
 oblatiōe sentit. Vñ apls. Honora uidu
 as. que uē uidue st. hoc est da eis.
 Qui g' debuit obsequijs parentē indig
 nos iudicauit. morte moriet' etna.
 Vos aut' dicitis. quicūq; dixit pat' ul'
 mat'. mun' qd'cumq; est ex me t' pdit.
 r n honorificauit patre suū aut ma
 tre. r rritū scistis mandati di ppter
 traditionē uiam. Precepit domin' in
 bacillat' r penurie parentū s'ulēs.
 ut filij eos honoraret. in necessary etiā
 uite. Hanc legem pharisei subūrtēs
 ut impietate sub nomine pietatis
 inducēt. docuerūt filios meli' face.
 si dō uero pat' uouent ea q' parentib'
 offēda erant. Vñ ipi parentes egeny
 fiebant. r oblatio liberoy sub occasi
 one di. in luc' sacerdotū cedebat. Sic le
 ge licitā. Dñs uisit p moysen sclic
 honorari parentes. s. quicūq; dixit
 pat' ul' mat'. r cetera. uos ulud dicitis.
 quia quicūq; h dicat uos illū instig
 ad dicendū. Vos inq' in h instruitis
 malos filios ut dicant. O pat' o mat'

mun' quodcuq; est ex me oblatu sub
audis in templo. t' pdit in anima.
Vita filios dice' compellit. mun' qd
cuq; e' ex me offerendu do in tuo' su
mo cybos. t'q; pd' opat' r mat' ut timeat
accipe do' q' s'cta ne sac'legi em' i'rat' V' t'
plegi sub i'rogatoe' O pat' o mat'. mun'
qd' ex me t' dat' ad uectu' r uestimtu' p
derit ad saluanda' anima'. O inuice' q'a
tu n' curas n' de corpe. Alit' Iuuenē cu'
dampno r dedecore parentu' p'sumes
offerre' instructu' sacerdotu' dicebat. Nun'
qd' e' p me pdit t' pat'. n' tu illud offas.
Ac si dicent' Ad illam etate' puenim'
ut iam sacerdotu' iudicio p nob' ipi' offa'
Pharisei eni' r omis iu' & h'x. Sm?
Dei. n' creb' lauent man' n' manducant
tenente' traditio' nem senioz. r a foro
n' baptizent' n' comedt. r alia multa
q' tradita su't illis seruare. baptisma
ta calicu' r urcoz r eramitoz. r lectoz.
r alia similia his faciunt multa. A
foro subaudi' redeuntē. n' lauent' n' co
medt. frust' sic baptizant' dum in no
mine saluatoris n' abluunt'. Baptisma
ta urcoz r calicu' dicit ablutioe' ua
soz. quas faciunt iudi ut mudi uide
ant' in corpe. n' curantes pecc'a infi
delitatis a se explere. At u' inuanu'
uasoz baptysmata suant. q' cordiu'

suoz r corpu' sordes negligt. In paul?
Volunta' di est ut abstineat' uo' a
fornicatioe'. ut sciat un'quisq; urm
suum uas posside'. in scificatioe' r honore.
Supstiosa hominu' traditio' p'cip' sepi'
lauary ob manducandu'. r alia huius
inutilia. s; necessaria doct'na uirtutis
iubet eos qui panem uite' m'aduca
re desidant. creb' elemosinar. lacrimaz.
aliozq; iusticie' fructuu' fontio' sua
opa purgare. O cluy. Lxxi.
I'ritu' fecistis m'adatu'. di ipi' traditio'
ne' uiam. Ypoct'e bene p'phauit de
uob' ysaias dicens. P'p'ls hic me labijs
honorat. cor aut' eoz longe e' a me.
Sine causa aut' colit' me docentes
doct'nas. r mandata hominu'. Del'i
quentes eni' m'adatu' di. teneti' t'
ditioe' hominu'. Latratu' phariseoz
fura rationis obtund'. r moysi r y
saię increpatioe'. ut r nos h'et'cos
ubis sc'pture uincant'. Simulatioe'
iudi strepitu' quide' labioz dicit'
magist' scim' quia uerax es. ext'iozq;
mundicia' comidat'. s; quia inuida
n'ite' uirtutis cont'edict'. neq'qm' m'ad'
cu' ueris cultozib' habitury st'it' co
uocatis ad se turb' dicit' eis. Audite
r intelligite. Non qd' int' in os uoic'
nat homine'. s; qd' p'cedit ex ore h'e

conquinat hominē. Hec sententia
 de ore ^acorpis si tota accipiat absur-
 die. Namque enī quē nō conquinat cib?
 conquinat uomit. ^bLyb' quippe mos
 uomat ex ore pcedit s; pcul
 dubio pōra ūba p̄nent ad os carnis
 ū die. nō qd̄ intat in os conquinat ho-
 minē. Postiora aut̄ ad os cordis ū aut̄
 s; qd̄ pcedit ex ore conquinat. Si h
 uerū ē. q̄ ydolotū nō uesemē. Ap̄s
 ait. Non potestis calicē dñi bibē. r cali-
 cem demonū. Sciendū q̄ qd̄ cibr
 om̄s dī catura p̄ se mūda sit. s; de
 monū iuocato ea fac̄ immunda.
 Tunc accedites discipuly ^cclij.
 et dixerunt ej. Scis quia pharisei au-
 dito h ūbo scandalizati s̄. At ille
 respondens ait. Om̄s plantatio q̄
 nō plantauit pat̄ n̄s celestī eradica-
 bit. Pharisej quoz religio r̄ indistē-
 dis cibis scandalizati s̄. r̄ offensi s̄.
 Scalon enī seu scandalū nos offendi-
 culū ul' r̄umam r̄ in pactionē pedis
 siue scrupulū ut quidā uolt. possu-
 mē dice. Plantationē dicit h̄ doct̄na
 r̄ mandata hominū. q̄ a dō nō sunt.
 Mute illos. ceci s̄ ^dclij. ^elyi.
 duces cecoz. Hec aut̄ si ceco ducati
 p̄stet. ambo in foueā cadunt. h̄ ē si
 insipient̄ insipientē doceat. abo n̄ḡt

in peccoz p̄funditatē. Simit̄ illō sub
 audis arbito suo. quia irreuocabl̄s
 s̄. Vñ pau' hereticū hominē p̄ p̄
 mā r̄ sciam̄ correctioēm deuota ^fclij.
 Et cū int̄ss; in domū a t̄ ^glyij.
 ba int̄rogabat eum pecc̄ edisse nob.
 pabolam istam. At ille dix̄. Adhuc r̄
 uos sine intellectu estis. Qd̄ ap̄tū erat.
 putabant ap̄tū pabolice dictū. Corripi-
 unt q̄ a domino. Et q̄ intelligim' utiosū
 ēē audire qui obscur̄ manifesta aut
 manifeste obscura uelut intelligē. Non
 intelligit̄ quia oē qd̄ in os intat in
 uentrē uadit. r̄ in secessum emittit.
 Hinc calumpnant̄ h̄etici quidam
 qd̄ domin' p̄physice disputatiojs igno-
 r' p̄t̄t̄ om̄s cibos in uentrē ue r̄ in
 secessum digery. cum statū infuse esce
 p̄ art̄ r̄ uenas r̄ medullas neruōq; sū-
 dant. Vñ r̄ dicunt multos qui uito
 stomachi ip̄t̄m sustinet̄ uomitū p̄
 cenat̄ r̄ p̄ndia statim euomit q̄ ingesse-
 rit. r̄ tam̄ ēē corpulentos. quia ad p̄
 mū tactū liquidior cib' r̄ pot' p̄n̄b
 fundat̄. S; q̄muis sit tenuissim' hu-
 mor r̄ liques̄ esca. tam̄ cum in uenis
 r̄ artub' cocta sūt esca r̄ digesta. cū
 humore p̄ occultos meat' corpis quos
 greci poros uocat̄ ad infiora dilabit̄.
 r̄ in secessū uadit. Quibet etiā humor

purgatio ueluti p sudore seu p qlibet
 alia n incongrue secess intelligit. Ue
 mta siquide effluunt i influunt. Alit
 Inuitit impersonale ubum accipiam?
 ut sit sens. Totu quidem uad inuictre
 qd p os int i postea in secessum emitt
 ut i emissio fit. Q aut pcedit de ore
 de corde exiunt i ea conquinat homi
 ne. De corde eni exiunt cogitatioe male.
 homicidia. adultia. fornicatioes. furta.
 falsa testimonia. auaritia. nequitię. dol?
 impudicia. ocul mal? blasphemia.
 supbia. stulticia. Hec sunt q coninqnat
 homine. Non loci aut manib? madu
 care n conquinat homine. Plato pu
 tauit rationale nrin in cerebro. na i
 felle. desidiu misericordie comorari. Si
 aut de corde exiunt cogitatioes male.
 g anime pncipale n e scdm platone
 in cerebro. s uic xpm in corde. Hic etia
 arguunt qui cogitatioes a diabolo in
 mita putant. qui adiutor e potest
 n auctor. Non enim occulta cordi rima
 e. s ex corpis habitu rem putat. ut
 si pulchram muliere nos creb uiderit
 respice intelligit. ore uulnariu. Homiq
 de sunt etiam illy. qui frs odio hnt
 usq; admorte. Vn iohes. Qui frēm suū
 odit homicida e. Adultare e. thoi alq
 uiolare. fornicatio si amor a legita

mo conubio solit i uag. ex plende
 libidinis osectando licentia. Dicit aut
 fornicatio a fornicib? in quib? pagani
 suam turpitudinē excedit. furcū e
 omē qd alius dampno acquirit. Aua
 ritia aut radix maloz seruit e ydo
 loz. quia sic uoratu dē uent e ita
 cupidoz quoq; iustissime pecunia
 dē dici potest. Nequitia e defect bo
 ni. quod neqm serui die se face ne
 quire. Dol e occulta malitia. blandis
 ubis adoenata. Impudicia e omi in
 continentia. ad libidinem ptnes. ueld
 illicit carnis tact. i turpia uba. tur
 pis cogitatio. Oculus mal? intelligit
 inuidia. qd e aliena felicitate torqri.
 Supbie aut specie st. uelle pē. nolle
 subeē. nolle parem hie. Int stultia i
 insipientē h int e. qd quantlibz phy
 losoph? insipiens e. si di sapia puet.
 stult? u nec incempalib? astutiam hē.
 Oax? p conquinat ponit comūicac
 qd ipe scripturaz e. s tam publico ser
 mone n certē. Judi communes cibus
 uocant quib? omis utunt homines.
 ut lepores i huius animalia. q un
 gula n findunt nec ruminat. n squa
 mosa sūt in piscib?. Vn in actib? aploz.
 Qd dē scificauit. tu ne comūe dicitis.
 Comune g p inuidio hnt. Comū

mactio tam aplice n̄ lota extendit pal
 mites suos usq; admare munditia li
 phariseoz stilis ē. **¶** *clvi. & lxxij. lxxx*
Et in surgens abiit in fines tyri. & sydo
 ni. Et ecce mulier chanaanica gentis syro
 phenissa genē clamauit dices. Misere
 re domine fili dauid. filia mā male
 uocat a demonio. Chanaanica trā in quib
 uidi ē incoluerit. Qui uel bello & sup̄
 uel in loca uicina dispsj. uel in serui
 tutem ditioē deuictoz subiechy. nom̄
 tantū sine patā sede cūferit. Ex illa
 & disp̄sione int̄ cetā contigit qd̄ hec
 chanaanica ē syrophenissa. genē. h̄ est ex
 syris & phenicijs orta. gentilis itaq; ē.
 & si uidiis ammixta p̄selutoz formā
 p̄ferat. Oīto namq; existimat. ex lege
 cognouisse. qd̄ xp̄m & dnm̄ & dauid
 filiū confiteri. Typice autē siḡcat eccl̄ia
 de gentib; q̄ p̄ filia rogat. cū p̄ anima
 b̄ uidiū c̄dentib; sup̄ne pietat̄ sup̄pli
 cat. ut a fraudib; diaboli soluantur.
 Bene uix̄ mach̄m de finib; suis eḡssa
 fuit. & iuxta marū ad pedes domini
 p̄cidit. ut ex utiq; colligat qd̄ illi rec
 te p̄erantib; orant. qui p̄scā suę p̄
 fidie mansiones relinquunt. & eccl̄ia
 se p̄a deuotioē transiunt. Ihs̄c autē n̄
 respondit ei ubi. & accedentes discipulj
 rogabant eum dicente. Dimitte eam.

quia clamat p̄ nos. **¶** Ambulante dnm̄
 mulier chanaanica despectoras uocē emit
 tit. & p̄us in domo ad pedes ei p̄cidit.
 ut mare commemorat. Quod autē domini
 n̄ respodit ei. n̄ fuit de supercilio superbie
 s; ne ubi contri uideret cum duriss; inuā
 gentiū ne abieritis. & ne occasione daret
 calumpniatorib; p̄fectam salutē gētiū
 resurrectioni temp̄i reseruās. **¶** Chana
 nea discipuli rogabant. nescientes myst̄ia
 domini. ul' misericordia commoty. ul' impo
 tuitate ei carē cupierē. **¶** *clvi. & clxxvi.*
Ip̄e autē respondens ait. Non sū missus
 n̄ ad oues q̄ pierant dom̄ isrl'. Hoc
 d̄ qd̄ p̄mū miss' sit ad isrl'. quē negly
 gentē euāḡl̄m dimissur' erat. & misissus
 ad gentes. **¶** *clx. l. lxxij.*
At illa uenit & adorauit eū dices.
 Domine adiuua me. **¶** *cl. d̄. sine p̄*
 saluari filios. Non ē enim bonū sumē
 panē filioz & mitte canib;. Tale ē qd̄ dic.
 futurū ē ut & uos gentes salutē & seq̄
 miny. s; p̄us op̄aret saltem aliq̄s iudōs
 q̄ antiq̄ dilectioē nominant. pane ce
 li refiq;. & sic tandem gentib; uite pa
 bula ministrari. Canes dicunt̄ ebri
 ci p̄t̄ ydolatriam. qui esui sanguinis
 dediti & cadauib; mortuoz ferunt i
 rabiē. **¶** Omnia uisio. Quidam isrl' erat
 filius nos canes. & p̄ea dictū ē de eo

circumdedunt me canes multj. At illa
dixit. Etiam dñe. Nam & canelli edunt de mu-
cis q̄ cadunt de mīca dñoz suoz. Sēsū ē
certe domine uerū ē qd̄ dicis. n̄ ē bonū
panem filioz mitte canib⁹. S; idō n̄ de-
sisto p̄cari tuā miseriā. qm̄ m̄ scdm̄ simi-
litudinem panis & canū ouement̄ face
potes. nam & p̄ etiam & certe canelli edunt
de micis. Ergo si sum indigna cui inte-
grum panē p̄beas. saltem da m̄ filie
mee sanitatem. q̄ micā compatiōe mul-
toz mirabilū. q̄ fecisti. Mystice mīca ē
sc̄ptura sc̄a. panem uitę ministrans.
Hinc ecclia dicit. Pesti in conspectu mō-
nisam. Hic s̄t m̄na mystia sc̄pturarū
quib⁹ humilū corda reficiunt. uirtu-
tibus. adipe frum̄tj satiat te. Non ḡ
crusta edunt canelli. quia nisi ad fi-
dem de gentib⁹ n̄ licet sup̄ficere. s; spu-
alem inquir̄t medullā. Et h̄ sub mīca
dominor. dū ūbis sac̄ eloquij humi-
lit̄ subiecti. officia corpis & cordi sup-
ponit. ad implenda p̄cepta. N̄ dñi
n̄se possunt intelligi sc̄pturarū opo-
sitorē. seu int̄p̄tes. Et tunc ait illi. Omu-
lier magna ē fides tua. fiat t̄ sic uis.
& sanata ē filia illi⁹ ex illa hora. Sub
p̄sona mulieris cananiticis magna
fides ecclie. magna paciā & humilitatē
p̄dicat. q̄ curio posse sanari filiam.

& uocient contempta passa ē t̄ p̄cib⁹ p̄
seuerare. & humilitate se n̄ canib⁹ s; ca-
nulis compauit. q̄ ip̄t̄ libata est filia.
V̄ dat̄ exemplum catezizandj & bap-
tizandi infantes. qui p̄ fidem & cōfessi-
onem parentū in baptyismo libant̄ a
diabolo. Quod aut̄ domin⁹ puim̄ centj
om̄s & filiam chanax n̄ uenies ad eos
sanat. siḡtat gentes ad q̄s n̄ uenit p̄
p̄senciam corpis saluanda p̄ ūbū suū.
Et iterum. exiens de *& Ieruy*
simib⁹ tyri uenit p̄sidonem. ad mare
galilee int̄ medios fines decapoleos.
Decapolis ē regio decem urbū m̄ior
danem ad orientē c̄ca hyppū & pellā &
gadaram. cont̄ galileam. Quod ḡ d̄r̄ qd̄
domin⁹ uenit ad mare galilee int̄ me-
dios fines decapoleos. n̄ ip̄s fines deca-
polis eum misse siḡtat. Hic enī mare
tr̄s nauigasse d̄r̄ s; poti⁹ usq; ad mare
uenisse. & ad ip̄m puenisse locū. qui
medios fines decapolis longe tr̄asma-
re respicit. int̄. & cont̄ galilee q̄ ē
int̄ medios fines. & adducit ei sur-
dum & mutū. & dep̄cant̄ eū ut impo-
nat illi manū. & apprehendens eū de
turba seorsum. misit digitos suos in
auriculā ei⁹. & ex p̄uens tetiḡ linguā
ei⁹. & suspiciens in celū. ingemuit &
ait illi. Effeta. qd̄ ē ad ap̄ire. & statj

apre sunt aures ei? et solutum est iunctum
 lingue eius? et loquatur recte. Surdus et mutus
 est qui nec aures nisi os aperit ad audienda
 verba dei? et pronuntianda. Prima salutis ianua
 est infirmum de turba ducit. Quod fit est
 apprehendens domum nostram peccatis languis
 dam. euocat eam consuetis moribus? et pro
 uocat ad sua precepta. Ostendit digitos in au
 riculas? cum per dona sancti spiritus aures cordis
 aperit ad intelligentiam. Expuerit domum
 linguam tangit egrotum? cum ad confessionem
 fidei ora caterizantium instruit. Sputum
 namque sapor est sapientie. Vnde illud. Ego ex ore
 altissimi pater Suscepit dominum in celum?
 ut in mutis loquelam. surdus auditum? cum
 est infirmum medelam docet esse querendam.
 Ingemuit ut daret nobis exemplum ge
 mendi? et pro nobis? et pro primis. Effeta ipse peruenit
 ad aures. unum? et subdit. Et statim aperte
 sunt aures eius? hic notat utraq; redemp
 tionis natura. Caelum suspicit ut homo?
 curat ut deus. Qui sic curat? bene potest
 dicere. Domine labia mea aperies? et os meum
 aperiet. Genus humanum tanquam unum homo
 uaria peste absumptum in proplasto? ce
 rat dum uidet. surdus fit dum audit
 dum adorat emugit. obmutescit dum
 loquitur. manes fit dum manum erigit.
 incuruat dum erigit. ydropicus fit dum
 occupat. Claudus dum progreditur. leprosus

suffundit dum nudat. demone im
 plet dum diuinitatem appetit. moritur
 morte dum audacter excusat. Patriarche
 autem et prophete incarnationem desiderantes?
 misericordiam manum preceperunt imponi. Sempiternam
 bulentiam cogitationibus? et actibus inordinatis
 sermonibusque incompotis? quasi de turba
 educit qui sanari merentur. Digni qui in au
 res mittuntur? sunt uerba spiritus sancti de quo dicitur.
 Dignus dei huius est? et opa digitorum tuorum in celis.
 Spiritum ex capite descendens est sapientia ex patre?
 qui soluit labia humani generis ut dicat.
 Credo in deum patrem? et cetera. Suspirium in ge
 muit. et gemitus nos docuit? et in celum the
 saurum nostri cordis erigit? quod per spiritum sancto
 nem a frivola leticia carnis purgat
 ut dicitur. Rugiebam a gemitu cordis mei.
 Apertis aures ad ymnos? et cantica? et psal
 mos. Soluit lingua? ut eructet uerbum
 bonum? quod non possunt mentes nec uerba cohi
 bere. Vnde paulus? Ego uinctus sum? sed uerbum
 dei non alligatum? et precepit ut ne cui dicent.
Quarto autem eis precepit? et lxxv. l. c.
 bat tantomagis plus predicabant? et eo apostoli
 amurabantur dicentes? et lxxvi. o. clx.
Bene omnia fecit? et surdos fecit audire
 et mutos loqui. Non inuitatibus gloriandus
 esse docuit? sed in cruce? et humilatione.
 Humilitas enim precedit semper gloriam.
 Ordo uerborum est. Quarto autem eis magis preceperunt

ebat: tanto plus predicabat. Civitas enim
in monte posita undique circumspecta abscon-
di non potest. Sciebat ergo qui omnia novit. ante
quam fiant: quia magis predicarent: et hoc
precipiendo voluit pigri ostendere. quanto
studiosius quantoque frequentius predicare de-
beant: quibus iubet ut predicent quandoque
illi qui prohibebant tacere non poterant. **A. xxvii.**

.lxxxvii.

Oportebat eum autem transire per samariam.
Venit ergo in civitatem samarie. que dicitur sychar.
Iuxta pediculum quod dedit iacob ioseph filio
suo. Erat autem ibi fons iacob. Sive dicitur
de iuda in galileam. seu de galilea in iu-
deam per samariam transierit cum ea que facta
sunt secuntur ex lectione evangelica. nequaquam ar-
tium est. quoniam sepius tempore seriem per
postero ordine permutat. In figura vero que
est legitimum heres patriarcharum. habent heredi-
tatem in gentibus. suscepit ioseph a ia-
cob partem hereditatem. quoniam gentes inhabitavit.
et in qua per typum samaritane mulieris
et adherent. Nam aqua in superficie terre manat
fons dicitur: ibi vero in profundo et fons et puteus
uocatur. Ihesus autem fatigatus ex itinere sedebat
sic super fontem. hora autem erat quasi sexta.
fatigatus dominus secundum carnem. qui con-
didit nos fortitudine sua. suscepit enim
omnia que sunt nostre infirmitatis in peccato.
et nutrit quasi infirmus infirmos. Quod factum
est adam in carne. eua autem de costa eius.

significat nos forte futuro de infirmitate
et. fortitudo namque eius cavet. infirmitas
revertit. fortitudo fecit ut quod non erat. et
infirmitas fecit ut quod erat non puret.
Sic iudaeus fatigatus itinere sedit. tamquam ma-
gister humiliter doctus. accedentes et possessores.
Sexta hora significat dominum venisse in
sexta etate. Venit mulier de samaria
haurire aquam. Dicit ei ihesus. Da mihi bibere.
Discipuli enim eius abierant in civitatem ut
cibos emerent. Venit samaritana in figura
ecclesie de gentibus que per iudaeos cupiditate
tristis hauriebat aquam de puteo. et voluptatem
sclerum de profunditate tenebrarum. et non
eius fidem scit. ihesus et petit ab ea potare.
Petit quasi acceptus. et affluit tamquam saturatur.
In civitate discipuli emunt cibos
a iudaeis. quorum corda predicatione fidei
deo student comparare. Dicit ergo ei mulier
illa samaritana. Quomodo tu cum sis iudaeus
bibere a me potestis que sum mulier samari-
tana. Non enim concutunt iudaei sama-
ritanos. Samaritani solam legem accipiebant.
et quicquid libris moysi. hijs erant
origine peris et assyriorum. Quos rex assyriorum
sublatos filijs israel in captivitate. po-
suit ad incolenda loca samarie. et idola
ignem colebant more peris. eos ergo iudaei
exercent. abstinendo a cibis eorum. et va-
sis. supplantatoresque uocant. quia heredi-

tatem patris iacob s̄ uendicat. Cog
 nouit mulier. xpm eē iudm̄. quia n̄
 has inuestiuitas iudi sēbant. p̄ qd̄ dis
 cernebant. Respondit ih̄c r̄ dix̄ ej. Si sci
 res domū dī r̄ quis ē qui dicit t̄ da mibi
 bē. forsitan petisses ab eo r̄ dedis; t̄ aqm̄
 uiuā. Ih̄c r̄ si corpaliū sicut. tam̄ n̄ n̄
 potū fidi petebat. cui⁹ m̄to spm̄
 dare cupiebat. r̄ idēo s̄a marita
 nam ammonet ut petat. Donū dī
 ē sp̄s s̄s. r̄ aqua uiua de q̄ dī apud te
 ē fons uitę. Dicit ei mulier. Domine
 neq; inq̄ hauria⁹ habes. r̄ pute⁹ at̄ ē.
 Vñ q̄ habes aqm̄ uiuā. Numq̄d tu
 maior es pat̄ n̄ro iacob qui dedit nob̄
 puteū. r̄ ip̄e ex eo bibit r̄ filii ei⁹ r̄ pecora ei⁹.
 Q̄i dicat. De hac aq̄ m̄ dare n̄ potes.
 qm̄ p̄mitti. cū hauritorū n̄ habes
 r̄ pute⁹ p̄fund⁹ sit. Intelligit quippe
 aqm̄ uiuā q̄ ū cert⁹ excipit. S; ne for
 te alium fontē p̄mittē uidēt. Subd̄.
 Numq̄d tu maior es pat̄ n̄ro iacob.
 Vocans eum pat̄re suū. tum quia h̄e
 ditatē ei⁹ possidebat tū quia sub le
 ge moysi uiuebat. De puteo bibunt
 homines r̄ pecora. Similit̄ de ratōe
 q̄ q̄ depuata r̄ obscurata magnola
 bore fodit. r̄ excetur. bibit ut homines
 q̄ ea ad bonū utunt̄. bibat ut pecora
 qui ad malū. Respond̄ ih̄c r̄ dix̄ ej.

Om̄s qui bibit ex aqua hac sicut n̄r̄.
 Qui aut̄ bibit ex aq̄ qm̄ ego dabo ei⁹
 sicut in et̄nū. S; aqua qm̄ ego dabo ei⁹
 fiet in eo fons aq̄ salientis in uitā et̄nā.
 Dicit ei mulier. Domine da m̄ hac aq̄
 ut n̄ sita⁹. neq; ueniam huc haurire.
 Jam manifesti⁹ loquit̄ domin⁹. r̄ mu
 lier adhuc carnē sapit. Suspirat tam̄
 habē de illo fonte. de q̄ p̄qm̄ bibit n̄ in
 digeat aq̄. P̄mittit ih̄c sacietatem sp̄s.
 q̄ fiet in resurrectione. Vñ illā. Satiabim̄
 in boni dom⁹ tue. Aq̄ corpalis deorsū
 fluit. aq̄ ū sp̄ualis sursum salt. id ē
 salire facit. cum illos qui eā bibunt
 in et̄nam gl̄am subuehit. Hanc quippe
 aqm̄ bibē ē. in fide r̄ alijs donis gr̄e s̄i
 mope delectari. r̄ sic in plenitudine gl̄e
 t̄nsire. Dic̄ ej ih̄c. Vade uoca uirū tuū
 r̄ ueny huc. Viro scilicet duce ad contēpla
 tionē sp̄ualis intelligentie ascendas.
 Vir carnalis n̄ accipit h̄c. s; uir aīe. i.
 intellect⁹ anime. Q̄i dicat domin⁹. Solo
 intellectu capiunt̄ q̄ dico. uoca uirū.
 i. p̄senta intellectu tuū. Non enī ē mag
 num habē animā s̄i intellectu. Vnde
 dauid. Nolite fieri sic r̄ mul⁹ q̄ n̄ ē. it̄l.
 Bestialis uita ē s̄i intellectu. Vir ē qui
 regit animā. intellect⁹ scilicet. Non tam̄
 aliud ē anime intellect⁹ ab anima. s; ē
 aliquid aīe. qm̄ ocl̄s n̄ aliud ē a carne.

si aliquid est carnis profundens lucem oculis
mibus. Ergo intellectus qui animam illumina-
nat. a deo illuminatur. Respondit mu-
lier et dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ihesus.
Vnd dixisti. quia non habeo uirum. Quing-
eni uiros habuisti. et nunc quem habes
non est tuus uir. Hoc uerum dixisti. Reuera
non habebat uirum. sed nescio quomodo non legitimo
uero. sed adultero utebatur. Quing- uiri secundum
quosdam sunt quing- libri moysi. quibus
etiam samaritani utebantur. nam in illa
circumcisio inerat. Sed quomodo angustat nos
quod sequitur. et nunc quem habes non est tuus.
uir. uidetur mihi quing- uiros ante. quing- se-
sus corpus esse. Quando enim quis nascitur.
non potest uia ratione. sed carnis tantum sensibus
regitur. quia puer qui mulcet appetit.
qui offendit fugit. Ideo sensus sunt uiri
legitimi. quia a deo sunt anime datus.
At uero uenit ad annos excedens rationis
si optime est disciplinata. succedit uerum
uir. qui ad eternitatem regit. et qui non tantum
docet fugere offendit. sed bona discit
et mala. ut caritatem et odium. Si uero si
uir non succedat. tunc dominatur error qui
hanc mulierem uentilabat. non ut uir
sed ut adultus. Nam cum dominus loqueretur
de spiritu sancto. ipse de aere cogitabat. Dicit
ei mulier. Domine. iudeo quia propheta estis.
patres nostri in monte hoc adorauerunt.

et uos dicitis quia ierosolimis est locus
ui adorare oportet. Nam cepit uenire
uir et adultum excludere. uirum et prophetam
uocat. et quod eam monebat querit. Ju-
di enim se preterebant samaritani
per templo quod edificauit salomō in quo
adorabant. Contra uero samaritani iacta-
bant se ad uisum iudeos per monte
in quo patris qui deo placuerit lon-
ge prius quam templum fabricaret orauerunt.
Dicit ei ihesus. Mulier crede mihi quia uenit
hora. quoniam neque in monte hoc. neque in
ierosolimis. adorabitis patrem. Qui dicit.
Veniet ecclesia. et preteribit de gente in
gentem. Eude mihi. non enim claudere non
liges. et iam ad eum uir qui crede potest.
Venit hora. id est tempus. ut a patre to-
tum intelligas. uelud in epistola legit.
nouissima hora est. Vos adoratis quod
nescitis. nos adoramus quod scimus. quia
salus ex iudeis est. Sed uenit hora et nunc
est quoniam uiri adoratores adorabunt pa-
trem in spiritu et ueritate. Nam et patres
tales querit qui adorent eum. In per
phaz omnium qui in christum credi lo-
quitur. Dominus ait. Vos adoratis patrem quem
nescitis. quia nullus adorat patrem
non filium adoret. per quem ad patris nomi-
nam uenit. sed nos scimus filium. et per fi-
lium patrem. Dominus sequitur. quia salus ex iudeis

e. quoz cognitio di. testamtu. ppheta.
 pmissa. ex quib. x. scdm carne. ex qb.
 orta e. fides. r. pmutua ecclia. Qmuis
 aut uidi n. omis. s. electi pcellant sa
 maritano. tam n. pfero locum iudoz
 loco samaritanoz. Et hoc est qd. dic.
 S. uenit hora r. nunc. inq. p illum
 natione. meq. doctne. ui. aduatore. ado
 rabunt patrem in spu. r. uitate. i. ma
 more sci. sps. r. incognitoe. uitati. filij
 di. Sps. est ds. r. eos qui adorant eu.
 in spu. r. uitate oportet adorare. Cu.
 ds. sit sps. r. in corp. puram nite. n. cor
 poreu. locum querit in quo adoret.
 Ergo neq. ierosolymis neq. in monte
 aliquis orandi eligat locu. s. in spu.
 r. uitate. id e. in spu. cordis. qui uq.
 nobcu. est. r. in cognitoe. uitati. ref.
 figura. r. umb. quat. ablata e. Quod eni.
 pps. in lege. aspersione. sanguinis. agny.
 mundari. pcept. e. umbra. fuit. uita.
 u. qd. e. in cruce. pass. luit. nos. a. peccis.
 nr. in. sanguine. suo. sic. r. ceris. abiec.
 tis. figuris. uitate. rerum. figurataz.
 illustrem. Dic. ei. mulier. Scio. quia
 messias. uenit. qui. dr. x. Cu. g. uenit.
 ille. annuntiabit. nob. oia. Sciebat.
 quis. ea. poss. doce. s. docent. n. du. ag.
 noscebat. Digna. g. erat. cui. manifesta.
 ret. messias. uenit. qd. dicat. ueniet.

Messias ebraice. x. gce. unct. latine. Unde
 r. punice. messe. dr. unge. Vicine. eni.
 lingue. fut. ebraica. punica. r. syra. Mes
 sias. annuntiabit. omia. ad cultu. suu.
 r. pat. penitentia. qualis. uidet. sps.
 templo. ul. monte. ut. exhibeam. nos.
 teplo. do. u. in spu. r. uitate. orem. Dicit.
 ei. ihs. Ego. sum. qui. loquor. tui. Ego. sui.
 messias. que. uenit. u. expectas. Qua. ma
 nifestatioe. accepta. mox. fact. est. iur. ca.
 po. mulieris. r. xpc. capud. iury. Reliquit.
 g. ydriam. cupiditatis. r. cucurrit. pdi.
 care. Et. continuo. uenunt. discipuli. ej.
 r. mirabant. quia. cum. muliere. loqbat.
 Nemo. tam. dix. quid. queris. aut. quid.
 loqris. cu. ea. Bonu. mirabant. n. malu.
 suspicabat. uenit. enim. querit. q. p. uer.
 qui. gentilem. erronea. docet. Et. hi. mira.
 bantur. ignorantes. mustu. ecclie. de.
 gentib. fute. Non. ausi. se. interrogare. mu.
 lierem. qd. qris. aut. dnm. quid. cu. ea.
 loqueris. timet. ne. ab. eo. reprehendant.
 si. interrogauit. incaute. Reliquit. g. yda.
 suam. mulier. r. abiit. incuitate. et.
 dicit. ut. hominib. Venite. r. uideat.
 homine. q. dix. n. omia. qcumq. fec.
 Numq. ipse. x. Pater. empti. induc. ad. u.
 tatem. illos. rudes. nec. statim. affirmat.
 xpm. ne. uascent. r. indignarent. Ydor.
 gce. aqua. latine. in. ydria. id. e. aquaru.

quoniam prius usus nunc autem omnium deputatis
piscis. Nunc discant euangelizaturi prius
deponere curam rationis sancti. Et exierunt de ci-
uitate et ueniebant ad eum. Interrogabant
eum discipuli eius dicens. Rabbi manduca
duca. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo
manducare quem uos nescitis. Dicebant ergo
discipuli ad inuicem. Numquid attulit ei
aliquis manducare? Quid mirum si mu-
lier non intelligebat potum spiritus sed carnis?
Ecce discipuli qui cibos uentis attulunt
nondum intelligunt magistrum loqui de cybo
mentis. unde eos instruit non percutit
ut illam quam uero carebat sensu aperire. Dicit
eis ihesus. Deus cybus est ut faciam uolun-
tatem eius qui misit me ut proficiam opus
eius. Voluntas patris est ut credat in eum.
hoc est in filium quem misit. Opus patris
est nostra salus. Cybus et potus. et delectabilis
refectio christi est nostra fides et nostra salus.
Facit ergo uoluntatem docendo credere
in se. facit opus maturando mustum
in carnationis. quousque per passionem et
cetera compleat illud. Nonne uos dicitis
quod adhuc quatuor menses sunt et messis ue-
nit? Hos quatuor menses computatis usque
ad messem. sed ego uobis aliam messem albam
et partem ostendo. Ecce dico uobis leuate
oculos uos et uidete regiones quia albe-
scit iam ad messem. Oculis cordis considerate

quod confecta hyeme infidelitatis. ad e-
calorem fidei. et parata sunt corda ut opa
iusticie ex eis colligatis. Et qui metit
mercedem accipit. et congregat fructum in
uitam eternam. ut et qui seminat simul
gaudeat et qui metit. Disparis temporis
labores habuerunt ipse seminans et
apostoli metentes. sed partem mercedem acci-
piunt uitam eternam. In his enim est uerbum
uerum. quia alius qui seminat et alius
qui metit. Ego misit uos metere quod non
laborastis. alij laborauerunt et uos in la-
bore eorum intastis. In hoc apparet pla-
bile uerbum euangelij quia apostoli messu-
erunt ut patriarche et ipse semina-
uerunt. scilicet in iuda. Unde ista mu-
lier fructus matris erat cum diceret.
scio quia messis uenit. et messis ma-
tura fuit. quando aurum apporabat
ad pedes apostolorum. Ulecta sunt de illa me-
se pauca grana. et seminauerunt orbem
terrarum. et surrexit altera messis quam in fine scilicet
metenda est. De qua messe dicit. Qui se-
minat in lacrimis. in gaudio metet.
Huius messis non in apostoli sed angeli mes-
serunt. que cecit in rixania re-
spectat purgari in fine. Indie uidetur
implebitur horreum. et tunc omnes qui metit
gaudebunt cum angelis. Ex ciuitate autem
illa multi multi credidunt in eum

samaritanorum propter verbum mulieris testimonium prohibentis. quia dixit non omnia quaecumque scripsit. Cum uenissent ergo ad illam samaritani rogauerunt eum ut ibi maneret. et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. et mulierum dicebant. quia iam non propter uerbum loquelam credimus. Spiritus enim audiuimus et uidimus quia hic est saluator mundi. Primo audiuimus famam. nunc uero uidemus presentiam. Sic agitur hodie cum eis qui foris sunt. Christus annuntiat eis tanquam per mulierem. hoc est per ecclesiam. uenit ad christum per famam. Christus manet apud illos biduo. hoc est dat illis duo precepta karitatis. **a xxxviii.**

Post hoc erat **lex. & xx. l. xxxvii.** dies festus iudeorum. et ascendit ihesus ierosolima. Est autem ierosolimis probatica piscina. que cognominatur ebraice bethsaida. quinq; porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium. cecorum. claudorum. aridorum expectantium aquam motum. Anglus autem dominum secundum tempus descendebat in piscinam et mouebat aquam. Qui ergo primus descendisset per motum aquam sanus fiebat a quacumque detinebat infirmitate. Probatica uero dicitur latine. Inde probatica. id est pecualis piscina. fere appellata. quia in ea sac-

dotes hostias lauabant. Piscina autem dicitur aqua carens piscibus collecta in aliqua occultitate. Aqua autem que quinq; portibus cingebatur significat populum illum qui quinq; libris moysi quasi clauderetur. Ibi multi infirmi iacebant. quia lex non sanat sed potest infirmos. ut aliquando medicum querat. Ecce ibi sunt qui non habent lumen fidei. claudy quique uident non possunt operari. aridi uero qui quicquid agant sine pinguedine caritatis sunt. expectant aquam motum in quo sanitas fiebat per angelum. quia lege conuicti gratiam redemptionis desiderabant. Anglus inuisibilis turbabat aquam. quia filii dei multa miracula faciendo inter iudeos latentes in carne turbauerunt eos in tantum ut exciperent. Descendens ergo in aquam turbatam est humilitate eadem in diuinitate. in sanatur ut unita commendet. quia nemo potest unitate fidei sanari potest. Alioquin parum fuit in benignitate. nec ualde magnam in potestate unum de tot sanari ab eo. qui omnes uno potest erigere uerbo. sed in his corporalibus plus intendit eternam salutem animarum. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. In quadragenario numero qui constat ex quatuor decem significat perfectionem operum. quia lex in decem preceptis data est. et per euangelium. uero euangelistarum implet. Quia quadragenarius habet perfectionem

Legis. et lex non impletur nisi gemino precepto.
caritatis. duo enim de decem habentur. qui
caritate dei et proximi caret. rudo multo
languet. Hunc cum uidisset. ihesus iacetem
et cognouisset. quia multum iam tempus ha
beret. dicit ei. uis sanus fieri? Respondit ei la
gudus. Domine. hominem non habeo ut cum
turbata fuerit aqua mittat me in piscinam.
Dum uenio enim ego. alius ante me descendit.
Interrogat languidus an sanari uelit ut
erigatur in spem sanitatis. de qua iam despa
bat. unde etiam querebat quod non haberet
hominem qui eum mitteret in aquam. Ne
cessari' erat languido homo. scilicet homo deus.
Dicit ei ihesus. Surge. tolle grabatum tuum et
ambula. Et statim sanus factus est homo.
et sustulit grabatum suum et ambulabat.
Erant autem sabbatum ambulabat. Surge
a uitijs mente. id est peccata relinquit. surge
corpe quod est sanitatis operatio. Tolle inquit
grabatum. id est dilige proximum. Non debemus
turbari si pro rem insensata dilectio pro
ximi committat. quandoquidem lapis dominus dicit
et est. Cum esset languidus portabat se pro
ximum tuum. sanus factus es porta proximum
tuum. Inuicem omnia uita portate. et sic
adimplebitis legem. Ambula in dei
dilectione de uita in uita. festinas
ad eius uisionem. Dicebat ergo uidi illum qui
sanus factus fuerat. Sabbatum est. non licet t

tolle grabatum tuum. Non obiebat ei quod sanus
factus esset sabbato. sed quod portabat lectum. ne
eis opponeret quod ipsi sabbato iumentum essent
de puteo si unum caderet. **A. xxxix.**

Respondit eis. Quia me fecit sanum ille in die
tolle grabatum tuum et ambula. Sanatus est manda
tis obediens. autem sanationis sue obiecit
lupinatis. Interrogauit ergo eum. Quis est ille
homo qui dixit tibi. tolle grabatum tuum et ambula.
Is autem qui sanus fuerat effectus. nesciebat
quis esset. Ille autem declinauit a turba
constituta in loco. Hic et pro fide sanatus
fuerat. et nesciebat nomine seu corporali
specie designare quis eum sanasset. Sic
et nos portantes proximum et ambulantes
ad dominum. eum ad quem ambulamus.
nidum uidemus. Sola intentio ad hunc
uidetur deus. non in strepitu tibi. Quisquis
ergo uult ad uisionem dei peruenire. si
gignat turbam prauorum affectuum atque
hominum nequam. et adeat templum intus
ne orationis uis. quod sequitur. Postea in
uenit ihesus eum in templo. et dixit illi.
Ecce sanus factus es. iam noli peccare. ne
decius tibi aliquid contingat. Innuit
quod propter peccata languiebat. sed ihesus illum
sic exiuit ita inquit sanauit. dum primo
net. ne uerum peccando quod uidi
esset. Abiit ille homo et nuntiavit
iudis. quia ihesus esset qui sanum fecit

ppta pseqbant iudi ihm quia h facti
 dat i sabbo. Iste annuntiauit salutē
 ut sequant. s illi ecom pseqbant. Iste
 aut respōdit eis. Pat nris usq; m opat.
 re ego oport. Idē in null q huc usq; fra
 sunt opatio mā opationi pat defuit.
 s incunctis parit ego cum pat oport.
 cū uid' diuina potentia nich n p sa
 pientia suā faciat. Ac si dicat. Si me
 in aliq qd p me factū sit reprehendere
 psumatis. reprehendite i dñm patrem
 meū opantē. cui' uos pplm peculia
 re e iactatis. H sex dieb; tantū ut
 putatis opatus ē dñs. s usq; m opat.
 quia qui sex dieb; condid' noua. aq
 b' requieuit die septima postea opat
 usq; in finem gubnando. sustentando.
 renouādo. ppagando. ut pmanat
 idita. Et cū semp opet dñs. constat
 factū eē qd de sabbi requie legit.
 forte ideo dicit ē domin' requieuisse.
 in die septima ab opib' suis. quia sex
 ta sabbi reddid' spm. i sabbo requie
 uit in sepulc. Qñ dicit iudis. Quid
 expectatis. ut n oper die sabbi. Sabbi
 dies ad signationē meā uob pcept' ē.
 ppta g magis querebat eū iudi im
 sic. quia n solum soluebat sabbm.
 s i patrem suum dicebat dñm. eqle
 se fatiens dō. Soluebat sabbm a mā

datis legis. iam n ad lutam consuandis.
 Imponit qui solam serui formā attēdit.
 qd' p rapinā se equalem faciat dō. s ipē
 p naturā nat' ē equal'. Respondit itaq;
 ihc r dix' eis. Anī am dico uob. n pot
 filius a se facē quicqm. n quod uidit
 patrem facientē. Quicumq; ille fecerit.
 h i filius simulc fac. Sic ostendit patre
 nul agē sine se. sic ecomiso dicit
 se nil agere sine patre. ut eadem p
 opatio intelligat pat' i filij. idē tam
 diuine potentie qm sapiē. Et hē. H p
 filius idē sapiā dī quod ego sū quicqm
 facē p se. s hoc tantū facē potest quod
 uidit patrem parit fatientē. idē qd
 recognoscat a patre secum fieri. Pat enī
 idē potentia diuina. nil n p sapiētā
 suam opat. Pat enim diligit filii i oia
 demonstrat ei. que ipē facit. i maiora
 his demonstrabit ej opa. ut uos miremini.
 Omnia fatienda ej demonstrat. id est
 cuncta in ei' consilio ponit. sicut ille
 qui aliquem cōsulens q factur' est ei
 ostendit. Maiora his que n fra sūt ej'
 consilio paret. qd' est ei demonstrabit.
 Vñ i ipā in pūbys de se sapientia dic.
 Ego sapiā habito in cōsilio. Et ut. Eū
 eo eram cuncta dispones. Maiora faci
 et ut uos miremini. idē un' ampli'
 mirari possitis. si ulla nouitis. Vñ in

futura uita mirabimini inde cū certis
dampnatj dicentes. Quom̄ huj reputa
ti sūt int̄ filios dī. Sicut enī pat̄ susci
tat mortuos ⁊ uiuificat. sic ⁊ fili' q̄s
uult uiuificat. Que sunt illa maiora
dic̄ scil' resuscitatio animarū de pecc̄is.
maior ē qm̄ sup̄dicta curatio languē.
in corpore de q̄ plurimū mirabāt. uel
illa solutio salū qm̄ calumpniabāt.
Quos uult fili' uiuificat. Vna q̄ppe
ē pat̄ ⁊ filij uoluntas. sic ⁊ potētia
⁊ opatio. Vē pat̄ dilig' filiū. quia ī
tantū ut ei om̄e iudiciū concedat.
⁊ hoc ē. Neq; enī pat̄ iudicat quēq;
⁊ iudiciū om̄e dedit filio. ut om̄s
honorificent filiū sic honorificant
patrē. In iudicio fatiendo ū considan
dum ē quid cuiq; p̄ m̄tis debeat.
n̄ tam potētia quā sapiā. ex̄cenda
ē. ut om̄s hoc scil' attendentes qd̄ fi
lij est iudicare. etiam si n̄ amore timo
re saltem tantū reuēant iudicē sic
⁊ patrē. cui' potētiē ē quēcūq; p̄ m̄
tis remunerare. Vt ita. Non solū uiu
ificat fili'. in p̄ma uidel' resurrex̄tōe
q̄ ē animarū. s; ⁊ iudicab' iūda resur
rectione. q̄ erit corporum. I hoc ē. Neq;
enī pat̄ iudicat quēq; s; iudiciū
om̄e dedit filio. Non enim p̄sona pat̄
ī iudicio apparebit. s; nec xpc in eo

quod pat̄ consubstantial' ē. potē
forma seruy q̄ stetit sub iudice iudj
cabit. ut possit ⁊ ab impijs uidej.
Iūtam sic iunge. filius q̄s uult ui
uificat. ut om̄s honorificēt filium.
sic honorificat patrē. **a. xl. g. xcviij.**
Qui n̄ honorificat ⁊. xcviij. l. xcviij.
⁊ filiū n̄ honorificat patrē qui misit
illū. Honorificat homo. ē. s; n̄ sicut
pat̄ d̄s. Dixit namq; scdm̄ hominē.
pat̄ maior meē. Scdm̄ diuinitatē cō
lit̄ honorant. pat̄ ⁊ filius. Qd̄ ē ho
noricare patrē. n̄ quod habeat
filiū. Tollis honorē pat̄. ū minore
honorē das filio. Nam si noluit eq̄le
sibi generare. inuidit. si aut̄ uo
luit ⁊ n̄ potuit defec̄. **a. xli.**
Am̄ am̄ dico uob̄ quia qui ūbū
meū audit ⁊ credit ei qui misit me
⁊ h̄t uitā etnā. ⁊ in iudiciū n̄ uenit
⁊ et. s; t̄n̄siet de morte ad uitā. Redit
ad cōm̄dationē animarū resurrex̄tōs.
Cur ait. audit ūbū ⁊ credit. n̄ dices
m̄ s; ei qui me misit. Quia ūbū q̄
est in me. immo ego sū ūbum eius.
Q̄ q̄ credit ei. credit ūbo ei' id̄. m̄
sic h̄t uitā etnā. id̄. cām ḡferētē
uitā etnā. uidet̄ fidē ⁊ obediētā. Vē. in
iudiciū dānatoris n̄ ueniet. sic h̄ t̄n̄siet
a morte infidelitatis ad uitā fidj

et iusticie. Amm am dico uob quia ue
 niet hora et nuc e. qui mortui audiet
 uoce filij di. et qui audierunt uiuet
 Dilucidat se loquy de resurrectione
 animay. Noli expectare nouissima
 horam. Venit hora et nuc e. in q mor
 tuu in peccis audient p me. et deinde
 p aplos ubum salutis et uiuet qui
 audierunt. he obaudierunt. na ppt
 iudiciu n uiuet n obediat. ve p
 uocem filij uiuent. Vn sequit. Sicut
 eni pat vt uitam in semetipso sic dedit
 et filio uitam habet in semetipso. et genuit
 filiu uitam in semetipso habentem. Hoc
 solu int e qd pat uita e. n nascendo.
 fili uita e nascendo. Vita aut qe pat et
 filius uiuificat anima. illuminat.
 pascit. et saginat partem animas et aglo.
 quoz e p rationem sentire uitam sapie.
 Corpa u ab animab uiuificant. Et po
 testate dedt ei iudiciu face. quia filij
 hois e. Sic uita uita genuit. sic po
 tens potete iudicare. Et h e.
 Dedit ei potestate iudiciu face. Indi
 uise itaq iudicat pat et filij. nec n
 sps scs. Veru quia potentia sapie ced
 in discretioe iudicij u equita magi
 e examinanda. qmuis et potentia
 excenda. nec bonitas subtrahenda.
 ido speciali discrim iudicij attribuit

sapie. Iux hoc igit sup dyē pat n iu
 dicat quequm s iudiciu omie deo filio.
 Quod aut supponit quia filius hois e.
 in maxime pendē iudiciu declarat. qd
 impij etia filia pat missu ceciderit.
 et cotidie conculeat. Vta. Scdm hoc
 aut qd filius homini e potestate dedit
 ei pat iudiciu faciendy. Nam in iudi
 cio homo uidebit ab omib. ds aut n
 il a uisib uidend e. Nolite mirari hoc
 quia uenit hora in qua omis qui in
 monumentis st audient uocem eius.
 Et pcedent qui bona fecerunt in resurrectioem
 uite. qui u mala agunt in resurrectioe
 iudicij. Iudicij h agit de resurrecti
 one carnis. ut sup de resurrectioe nris.
 He mremur hoc qd ita libe loq.
 de iudicio faciendy p filiu. quia ue
 niet hora iusti scij. qua omis corpa
 lit resurgt. alij in uita ut uideat
 dm sic e. alij in dampnatione. et tunc
 discretio iudicij apparebit. Audiet
 uoce eius. hoc est sentient manifes
 tatione ei. ut ipe iudex uoce emittet
 humana. ul p anglos formabit uir
 illud psalmi. Ascendit dms in uoce
 tube. Non possum ego a me ipo quicq
 face. s sicut audio iudico. et iudiciu
 meū iustu e. Explanat qd dicit po
 testatem dedit ei iudicij. Nil possu a

me ipō face. q̄ dicat. ame ipō n̄ sum.
s. a patre quo r̄cū q̄ factio om̄ia. Sicut
audio h̄c sic intelligo p̄ unitatē substācie
ab illo a q̄ sum i iudicio. **Ma.** Ego fili v̄oys
n̄ a me p̄sū. s. sic audio a dō — iudicio.

Si ego testimonium phibe **a. xliij.**
o de me testimonium meū n̄ est uerū.
Quom̄ n̄ ē uerū n̄ scdm carnē. Un̄ alibi.
Si gl̄ifico me ipm̄. gl̄a m̄a nichil est.
Alius ē qui testimonium phibet de me
r̄ scio quia uerū ē testimonium phibet qd̄
de me. Insequentib̄ ostendit quis sit ille
ū ait. Qui misit me pat̄. ip̄e testimo
ū phibuit d̄ me. Hoc testimonium fuit
in baptismo. Quia uita est d̄s. uera
s. fuit testimonia ei. Vos misisti ad ioh̄e.
s. r̄ testimonium phibuit uitaq. Ego aut̄
s. n̄ ab homine testimonium accipio. s.
s. h̄ dico uob̄ ut uos salui sitis. Ille erat
s. lucēna ardes r̄ lucēs. uos aut̄ uoluisti
s. ad horam exultare in luce ei. Phibuit
ioh̄es testimonium de xpo. tāqm̄ lucēna
ad confundendos inimicos. Jam enī
p̄dictū erat in psalmo sub p̄sona
pat̄. Pau lucēnam. xpo mō. Inimico
eī induā confusioē. sup̄ ipm̄ aut̄ ef
florebit sc̄ificatio m̄a. Om̄i p̄ph̄e r̄ apli
sūt lucerne. xpc̄ uerū lum̄ qd̄ illu
minat om̄ne hominē ueniētē i h̄c
mundū. Ab homine n̄ accipio testy

monium q̄ necessarium. s. tam̄ h̄ dico
de testimonio ioh̄is. ut p̄ hominē
uos homines ad ip̄am uitatē duca
miny. r̄ cidentes salui sitis. Ioh̄es enī
erat arden̄ lucēna sp̄u karitatis. et
lucēs lumine uitalis. ostendens in
sole iusticie exultandū fixe. Vos aut̄
uoluisti in luce lucēne q̄ sufficit
remanē. dum ioh̄em cēditis. xpm̄ ē.
s. Ego aut̄ habeo testimonium maī ioh̄e.
s. Opa enim q̄ dēct̄ m̄ pat̄ ut p̄ficiā ea.
s. ip̄a testimonium phibent de me. quia
s. pat̄ me misit. q̄ misit me pat̄ ip̄e
s. testimonium phibuit de me. Verū
quidem r̄ p̄uale multis fuit testi
monium ioh̄is. s. habeo maiora
testimonia. Opa enī pat̄ q̄ ego uisib
lit̄ factio attestant̄ quia pat̄ me mi
sit. Et testimonium pat̄ est. qui me
extius hominē oculis uisibilem ex
hibuit. qd̄ int̄ius corda hominū
ad me cognoscendū accend̄. **a. xliij.**
Neq; uocem eī uiḡ. **cxv. l. cxv.**
s. Audistis. neq; speciem eius uidistis.
In hoc ostendit subam diuinitatis.
incomphensibile ē r̄ inuisibilem.
uocē q; eī n̄ capi aures carnaly. s. tā
tum sp̄ualit̄ intelligi. **a. xliij.**
Et ubū eī n̄ habetis in uob̄ ma
s. nes. q̄a quē misit ille huic uō n̄

dicit. Vbi qd erat in principio p qd
 possit ad patrem uenire cognitionem.
 n̄ manet in cordib' uris. quia hys q̄
 audistis a me n̄ creditis. n̄ i scripturis.
 un̄ sequit'. Scrutamini scripturas. quia
 uos putatis impis uitā etnā h̄re.
 Quae sunt quae testimoniu phibēt
 de me. n̄ uultis uenire ad me ut
 uitā habeatis. Dum me qui sū uitā
 abicitis uitam in scripturis n̄ inueni
 tis. r tam p ea quae ule docent n̄ uul
 tis uenire ad me. id ē eēde in me. ut
 habeatis uitā qm̄ impis queritis.
 Claritatē ab hominib' n̄ accipio.
 s; cognoui uos. quia dilectionē dī
 n̄ habetis in uob'. Humanā laudē n̄
 q̄ro. nec honore carnalem qui uenit
 dare spuale. s; uob' errantib' cōdoleo.
 quia n̄ habetis dilectionē dī r ad ui
 tam uitati' reducere uolo. Ego ueni
 nomine patris mi. r n̄ accepistis me.
 Si alius uenit in nomine suo. illū
 accipiet. Ibat. quia dilectio dī n̄ ē i
 eis. Ego ueni ut p me pat' glificet.
 r n̄ accepistis me. i. n̄ cōdidistis in me.
 s; in pena patris h' uob' erit. Eū autē
 uenit in nomine suo quia p̄ am
 glām q̄ret r se dīm dicit. illū acci
 pietis. hoc ē qd' ap̄s ait. ut cōdam
 iudatio. qui n̄ cōdidit uitā. Q

in potestis uos credere qui glām ab inu
 cem accipitis. r glām q̄ a solo dō ē n̄ q̄ritas.
 Non quia n̄ ē apta uitas. n̄ credunt.
 s; quia supbia eos excecāt r ambitio
 laudē. quae appetit de se existimari qd' i
 se n̄ h̄t. r sup' alios se effere. Humilitas
 ū solus dī glām querit. eiq; soli placa
 ri appetit. Nolite putare. quia ego accu
 satur' sum uos apd' patrem. Est q̄ accu
 sat uos moyses unq̄ uos spatis. Si enī
 cōdēt' moysi. credētis fessitan r michi.
 De me enī ille sc̄psit. Qd' ait forsitan
 uisio est inēduly. n̄ dubitatio loq̄tis.
 Ideo n̄ accuso. quia n̄ ueni dampna
 re s; saluare. Moyses ū accusat quia
 inēduly est uoci illi' qui ait p̄pham
 uob' suscitab' doctur' d's de fr̄ib' uris.
 tāqm̄ me ipm̄ audiet' eū. Omis ania
 q̄ n̄ obediēt' p̄phē illi. extimnabit'
 de pp̄lo dī. Si autē illius uitis n̄ cōdit'
 quom̄ ūbis m̄s credet'. Oulto uidet'
 min'. quia in lege magist' eē p̄sumit'.
 in ūbis autē m̄s neq; magist' neq;
 discipuli eē uult'. Ibi inchoatio p̄fecte
 uitae. hic ū p̄sumatio. Ibi sū p̄phat'.
 h' uob' dico ecce assū. *clx. & lxxv. lxxxix*
Et relicti illis in illis dieb' iterū
 cum multa turba eēt quocatus disci
 pulis suis dixit ostendit' turbe quia
 ecce iam t̄duo p̄seuerat' mecum r n̄

habent quid mādūcēt. r̄ dimitte eos
ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Quia
infidelitatis error insolentium animos
optinebat. potē reliquisse eos qm̄ dimit-
tisse sc̄b̄. Conuocat autē discipulos. ut do-
ceat magistr̄ cum minorib̄ communicare
cōsilia sua. uel ideo ut ex colloquio
intelligant signi magnitudinē. Tur-
ba t̄ duo sustinet dnm̄. p̄t̄ sanationē
infirmor̄. r̄ electi infide t̄n̄t̄ sup̄pli-
cant domino p̄ languorib̄ animar̄
sui ul̄ suor̄. N̄ t̄ duo sustinet turba
dominū. quando fideles uic̄t̄ ope.
locutioē. cogitatioē. Qui conūsi defici-
unt in uia p̄sentis uitę. si s̄n̄ doct̄ne
pabulo dimittant. Marc̄ refert quia
de longe ueniunt. Quanto q̄s pl̄ erra-
uit. tanto longi⁹ a dno recessit. Item.
Iudi c̄dentes de p̄pe ueniunt. ut edoct̄
lege r̄ p̄p̄his. credentes ex gentib̄ de lo-
ge ut n̄ ad oct̄. Et dicūt ei discipuli.
Vn̄ q̄ nobis in deserto panes ^{tanti} ut satu-
remus turbam tantā. At ill̄ ih̄c. Q̄
panes habetis. At illi dixerūt. septē r̄
paucos pisciculos. Et p̄cep̄ turbę ut
discumbēt sup̄ tram. Non ociosi. n̄
in ciuitate sinagoge ul̄ scl̄ari digni-
tatis residētib̄. s̄ int̄ deserta. ap̄m
querentib̄. celestis gr̄e alimonia imp̄t̄.
Qui enī n̄ fastidiunt a x̄ suscipiūt.

r̄ sp̄ualit̄ r̄ corporalit̄. Et si indigent
curant. Quia p̄dicatores p̄fecti eccl̄ie
mirantes dicunt. Vn̄ nob̄ tanta faci-
dia ut tot milib̄ tamq̄ audī audi-
torib̄ sufficē possim⁹ in hui⁹ m̄di d̄-
serto. At ū septem panē in septem
dona sp̄s sc̄i sufficit om̄ib̄ ad uic̄-
ta apl̄ica auctoritate q̄ paucor̄ p̄f-
cum sapore. qui nos reficiunt ex
emplo sue uitę. ul̄ morte. Qui ū ad
septem panes p̄tinent. iam n̄ sup̄-
fenu sedē s̄. t̄iam p̄m̄e uident. In
nouo enī testam̄to ip̄am quoq̄. t̄ā
r̄ facultates tempales ut p̄fecti s̄
m̄ relinq̄re p̄cipiūt. Et accipien s̄
septem panes r̄ pisces. gr̄as agen̄ sit
git r̄ dedit discipul̄ suis. r̄ discipuli
dedit̄ ip̄to. Domin⁹ dedit panē dis-
cipul̄ ad diuidēdum turbę. r̄ doc-
trinam sp̄ualē. fr̄git panes. id ē
apuit sacram̄ta. se ip̄m sal̄ qui
panis est uitę. Gr̄as egit ut ostendēt
quantū gaudebat. de salute homin̄
r̄ ut nos informaret ad agēda semp̄
dō gr̄a cū ul̄ in carne reficim⁹ ul̄ in
anima. Si in septem panib̄ qui n̄
legunt̄ fuisse ordeacei septiformis
gr̄a noui testam̄ti signat̄. quid in
pisciculis n̄ sc̄s conditores illius
sc̄ptē accipim⁹. ul̄ illos quor̄ fide

et uitam et passioes ipa scriptura ginz
 qui de turbulitis hui' scilicet fluctib'
 crepti et conserati refectioem nob' int'
 nam exemplo sue uite ul' moeti p'bu
 ere. ne in hui' mundi excur su deficiam?
 Et comedunt omis et saturati st. Come
 dim' attente audiendo et exempla in
 tuendo. saturam memorie recondendo
 ropando. Huic refectioi congruit illi
 psalmiste. Ident paupes et saturabunt
 et laudabunt dominu qui rexit eu
 Ad emm manducas ipsi saturat. sig
 cat fame in perpetuum ab electi repl'
 bidam. qn' n' esuriet qui accepit ab u
 x'. Et qd' sup' fuit de fragm'is tulunt
 septem sporta plena. Septem sporte
 q' superant sunt altiora p'cepta ul'
 g'ilia. Que multitudo n' potest atq'
 g' seruando. s; tantu' illi q' maior
 gra sunt pleny. Quib' dicit. Si uis p'fec
 t' ee uende omia q' habes et da paup'ib'
 Et quia sporte uinco et palmar folij
 solent conterri. m'ito in scori sig'atone
 ponunt. Hunc quippe sup' aqua nas
 cit. et electi radicem cordis ne ab amoe
 eternitati arescat. in ipso uite fonte
 collocant. Palma uictorem ornat
 manu. relecti mundi uictore memo
 riam etne retributioni in corde reti
 nent. Eur aut' quinq; milib' homiu

plus redundat q' tuor milib' mun'. Quia
 quatuor milia t' duo cu' x' fuerit. et ideo
 ampli' celestis pabuli recipiunt. Erat
 aut' qui manducaunt q' tuor milia
 hominu. et paruulos et mulieres.
 et dimisit eos. In sup'iora signo quinq;
 milia fuerit uix numeru panum.
 quia uicini erant quinq; sensuum.
 Isti qui de septem panib'. hoc e' factu
 alunt numo q' tuor milia st. Qui
 numer' semp' in laude ponit. Et qua
 drangul' lapis n' est instabilis. et in eo
 numo eu' gl'iste s'it. Numer' itaq; refec
 tor docet eos pastos eu' gl'icis cybarij.
 simulq; insinuat innumerabilium
 multitudinem. de quatuor orb' partib'
 ad celestis cybi donum concurrent.
 Hoc g' typice int' hanc et illa refectio
 nem distat. qd' ibi licet uet' plena e'
 signata e' gra sp'ualij. hic gra noui tes
 tamentij monstrata est ministranda fide
 lib' quatuor ornati uirtutib'. Quor'
 p'ima est cognitio reru appetendar et
 uitandar. scda refrenatio cupiditatis.
 ab hys que temporalit' delectant. t'cia
 firmitas cont' molestias scilicet. quarta
 q' p' om' diffundit. dilectio dei et proximi.
 Et h' et ibi mulieres atq; paruuli ex
 cepti st. quia tam inuerti q' in nouo
 testamento n' admittunt ad numeru

qui n̄ p̄ducant occurrē inuicē p̄fectū
ul' infirmitate uirū. uel lentitate n̄tas.
Vsq; refectio celebrata ē in mōte. quia
utriūq; testamētū altitudinem manda
torū deī 7 illi' monti' altitudinē qui ē
mons dom' dī in uicē montiū cōsona
uocē nob' p̄dicat. Et statim ascendens
nauē cū discipul' suis uenit in parte
dalmanutha. Turba satata dimittit
7 quia omib' dieb' uite n̄rē nob' cū
domin' manet. nauē. 7 eccliam cōtinuā
plebem comitat' inq̄dit. V' mathis po
nit magedan. mare' ponit dalmanu
tha. Idem enī loc' duob' subest nomib'.
un' pleriq; codices scilicet marci hnt
magedan. Sciendum qd' illa capitula
n̄ s̄t putanda penit' ab eē. quoz cōca
nonica continent' in hoc ope. P̄tēa cō
mode qdā p̄missas. ueluti clxi. capitū
machi. quia ut ieronim' ait in plerisq;
codicib' n̄ habet. Hic quoq; nimirū
subt̄nt. clxi. capitū machi. cui' sn̄a
continet' in cxxvii. caplō eiusdē. uir
qd' domin' diuisis tempib' diuisisq; loci
eadem sepius dixit. de multoties enim
dictū sufficit in h' ope. n̄ nulla semel
haberi. Quod etiam de cōo illuminato
solum mare' narrat caplō. lxxi. n̄ in cō
grue reticet' in h' lib'. plurima de cōo
illuminatōe referente. Sic de similib'

Suum enī sc̄bens euāḡlīm. n̄ nulla
ex industā dimittē. ad insinuandū
uidel' multa super. Vn' iohēs in fine
lib' sui ait. alia eē multa q̄ fecit ih̄s.
7 si sc̄berent om̄ia nec ip̄e mund' suff
ficeret cape ea. **clxiij. & lxxviiij.**
Et cum uenissent discipuli ei'
transitū obliti sunt panes accipe.
n̄ unū panem n̄ habebant in nauy.
Indicat' qm̄ modicā carnis curā ha
berent in reliquis qui nec uaticū
sumpsunt. intentiōe dominū cony
tat. Vn' panis panem uite siḡnat.
Transitū abiit domin'. qm̄ secut' ē
eū gentiū ips̄. **clxxix. & clxxij.**
Et p̄cepit eis dicens. **lxxliij.**
Inueniunt 7 caute a serm̄to phari
seor' 7 saduceor'. 7 a serm̄to herodis.
Qui cauet a serm̄to phariseor' 7 sadu
ceor'. litte' p̄cepta n̄ seruat. cōditiones
hominū negligit. ut dī mandata fa
ciat. serm̄tū namq; phariseor' ē de
creta legis diuine traditionib' homi
nū ip̄onē. ul' p̄dicare legem ūbis et
impugnare factis. serm̄tū etiā cō
ē dominū temptare. nec doct̄e aut
opib' ei' credē. serm̄tū herodis ē ad
ultiū. homicidū. temitas uicidij. simu
lato religiojs. De h' serm̄to ait apl's.
Modicum serm̄tū totā massā corrup̄

Sicut uis parui ferunt myrtu faci
ne cresce fac. 7 ad saporem suu tnt.
ita modica scintilla doctne hereticor
si in tuu pect iniecta fut. cito inges
flamma succrescit. 7 te totu ad se t

Au illi cogi **o** chv & lxxx. s her
tabant int se dicentes. quia panes
n habem? Cogitabant quia panes
n habem? idō aut nob ut caueam?
a fernto. idē a panib phariseorū.
Sciens aut ihc eos male intlexisse
cauete a fernto phariseor. redargu
it eos int. 7 inducit ad sanū intlectū.
P hocē qd sequit. Sciens aut ihc dix.
Quid cogitatis int uos modice fidi
quia panes n habet. Non dū intelli
git neq; recordamini. adhuc cecati
habetis cor urm. Oculos habentes n
uidetis. 7 aures habentes n auditis.
Nec; recordamini qm quinq; panes
frag. in quiq; milia. 7 qm copiosos
fragmtoz plenos sustulistis. Dicunt
ej. Duodecim. Quando 7 septē panes
in quatuor milia. quot sporta frag
mtoz sustulistis. Et dicit ej. Septem.
Quare n intelligitis quia n de pane
dixi uob. cauete a fernto phariseor
7 saduceor. Tunc intlexerunt quia
n dicit cauēdū a fernto panum.
s; a doctna phariseor 7 saduceor. Vtriq;

cauēdū erat ne doctna phariseor xpm
nescies effec euēglie uitat corruptet.
Si aut ferntū phariseor 7 herodi tra
ditōes pūlas 7 hētica sigeat dogmata.
constat quia cybi quib; past ē ipsi di
ueram doctnam intēgnq; significat.
Omī creb de fide in euēglia legit. ne usq;
dictum sit. breuit apiam quid sit fids.
de quib; habeat. scdm quid modica ut
magna dicat. fides ē existimato rer n
apparentiū. h est sensib; corporez. n sub
iacentiū. sup opionem 7 infra sciam
stituta. Sup opionē quia pl ē eōdē q;
opmar. Infra agnitionē quia min ē
eōdē qm cognoscē. Idō enim edim. ut
aliquādo cognoscami. Q aut sunt ap
parencia. fidem n hnt s; agnitionem.
Hoc enim ueracit dr credi. qd n p ui
deri. Nam credi iam n potest. qd uideri
potest. At tam ex reb; q; uidem; agit
in nob; ut ea edant q n uidem; nec
ita ē affirmāt. Aus sepissime sup io
hannē 7 in epla de fide ad marcellam
clarissimā. qm in quarto lib; dialogor.
7 in sedō lib; omeliar euēglj ceterq; doc
tores. fides g est quod n uides credere.
p fidem enī ambulami. n p speciem.
Cum aut uenit qd pfectū ē. uidebis
qd credidisti; lqm min ē credere qm
uidē. cessabit fides quia uidebit species.

Cessabit credendi existimatio. quoniam manifesta erit ueritatis cognitio. fides ergo ut ait apostolus est argumentum non apparentium. id est ostensio. Arguere enim dicebant antiqui ostendit. Itaque corporei sensus indicat nobis apparentia. fides uero extendit ad non apparentia. suo modo ostendens ea. quousque ueritatis intelligentie uisio succedat. fides itaque est subiecta sperandarum rerum. quia dum ea que non uidemus credimus aut fuisse aut esse. aut futura esse. ueritatis fides facit ea subsistere in nobis credendo. Vbi gratia Resurrectio generalis cum nondum sit per fidem tamen iam subsistit in anima nostra. quoniam per oculos eam habeamus. Est ergo fides tam de presentibus. ul' preteritis. quam de futuris. tam de bonis quam de malis. ut Augustinus in principio enchiridionis dissertit. Spes autem de bonis est tantum. et de futuris. Est enim spes futurorum bonorum expectatio. cum fiducia adipiscendi. ex gratia dei et bona conscientia. Spes enim sine ueritate non est spes. sed presumptio. Expectatio uero alicuius incommodi non dicitur spes. sed despectio. hoc est diffidentia a bono. Hoc ergo distat inter spem et illam etiam partem fidei que est de bonis futuris in nobis. quia fides intelligitur futura nobis bona. et spe confidit expectamus ea. Postquam ergo tenebitur res. iam non erit expectatio spei. Ex fide autem tanquam fun-

damus omnium bonorum. spes et caritas oriuntur. Quid enim sperari. ul' sperari amari potest nisi credatur. Credit autem potest si non speret. ul' amet. Inde ergo diligimus quia credimus. in et speramus quia credimus et diligimus. Cum enim sit spes expectatio fidei futurorum commodorum. ex fide nascitur expectare. et ex caritate fiducia in petrandi. hinc autem. Iesu capitulo enchiridionis. Qui recte amat. proculdubio recte credit et sperat. Qui uero non amat in amantem credit et sperat. quoniam uis adueram felicitatem pertineant. licet enim sperare non possit fieri sine amore. tamen potest fieri ut id non amet sine quo ad id quod sperat non potest perueniri. ut si quis speret in tantam eternam. et non amet iustitiam. Idem in primo de doctrina. et sana. Tria habent sunt quibus et conscientia omnis et prophetia militat. fides. spes. caritas. si fidei succedit spes quoniam uidebimus. et spei succedit caritas. unde ipsa ad quam peruenitur sumus. caritas etiam istis decedentibus augebitur potest. Si enim credendo diligimus quod nondum uidemus. quoniam magis cum uideamus cepimus. Et si sperando diligimus quod nondum peruenimus. quoniam magis cum peruenimus. Ideo maior est caritas. quia fide et spe decedentibus ipsa permanet. Idem in octauo de trinitate capitulo octauo. Ex una eadem caritate

dm̄ p̄ximūq; diligimus. s; d̄m̄ p̄t̄ d̄m̄ nos
 aut̄ r̄ p̄ximū p̄t̄ dei. Illud quoq; sciendū
 qd̄ int̄dum fidi nom̄ transferē. ad desig
 namdam certitudinē manifeste uisionis.
 quā habitari sumus. Hoc aut̄ fit ut ex
 la regula qua nom̄ cause ponit̄ p̄ effec
 tu. ut ex alia scdm̄ quā significata res p̄
 similitudinē suscipit rei significatū nom̄.
 Est enim ip̄a qua nūc p̄ speculum menig
 mare d̄m̄ cernim̄. sacram̄tum illius future
 uisionis qua d̄m̄ fatie ad fatiem sicuti est
 indebim̄. r̄ p̄ fidem ducim̄ illuc. Augustin̄
 in lib̄ sc̄to questionū. cū gl̄i. c̄. capitulo luc̄.
 Est etiam fides rerum. quando n̄ uerbis
 s; reb̄ ip̄is p̄sentib̄ credit̄ qd̄ futurum ē.
 cū iam p̄ speciem manifestā se contēplādā
 p̄bebit sc̄is ip̄a d̄i sapientia. De qua fide
 rerum lucisq; ipsius p̄sentia. forsitan pau
 lus dicit. Iusticia enim d̄i meo reuelatur
 ex fide infidem. Dicit enī alio loco. Nos enī
 reuelata fatie gl̄am d̄i speculantes. in ean
 dem ymaginē in formabimur a gl̄a i gl̄am.
 Sicut enī hic dicit de gl̄a i gl̄am. ita et
 ibi ex fide infidem. De gl̄a sc̄licet eū gl̄i. quo
 nūc credentes illuminantur i gl̄am ma
 nifeste uitat̄. Sunt aut̄ plura etiam ad
 d̄m̄ p̄tinentia. que siue credant̄ siue n̄.
 nich̄ n̄rā int̄est. Siue enī credamus d̄m̄
 cras pluuiā daturū siue n̄. si etiā creda
 mus xp̄m̄ hui' ut illius stature fuisse

ut n̄. ut in hac seu in illa ciuitate p̄di
 casse ut n̄. nullum incurrimus piculū.
 La ū duntaxat que ad fidem catholicā
 spectant. si n̄ credant̄ dampnationē pa
 riuere. Est aut̄ fides catholica idē uniu
 salis. que ita om̄ib̄ necessaria ē. ut ne
 mo discret̄ absq; ea saluari possit. Vñ
 athanasius cū p̄mississ; hec ē fides catho
 lica. statim illud ap̄iens un̄ sit dicta ca
 tholica. addidit. quā n̄ quisq; c̄diderit.
 saluus ēē n̄ potit̄. Ut d̄r catholica id est
 communis ad differentiā fidi hereticor̄.
 n̄ ubiq; cum eccl̄ia dilatat̄. s; quasi in
 angulo latitantis. fides aut̄ catholica
 partim circa ipsam diuinitatis naturā.
 partim circa diuina beneficia r̄ quascūq;
 d̄i rectissimas dispensationes ut ordina
 tiones consistit. que nob̄ aptor̄ r̄ sc̄orū
 patrū symbolis sunt expressa. Et scien
 dum quia fides n̄ dicit̄ magna ut par
 ua. eo qd̄ ad multas ut ad paucas res
 p̄tineat. s; qm̄ firmit̄ r̄ tepide credit̄ ea.
 Intensam quippe fidem atq; constanē
 laudat dominus ut dicit̄. o mulier mag
 na ē fides tua. Et de fide centurionis.
 Non inueni tantā fidem in isrl̄. Apor̄
 ut̄ multo plura credentiū fidem remis
 sam increpat dicens. quid cogitatis ut
 uos modice fidi quia panes n̄ habetis.
 Vñq; si un̄ cetā firmit̄ credent̄. quia n̄

qd intrat inos conquinat hominem
ni cogitarent dominū phibere phari
secum p a n e s; *Explic lib scds. ex
planacionis in unū ex quatuor;*

